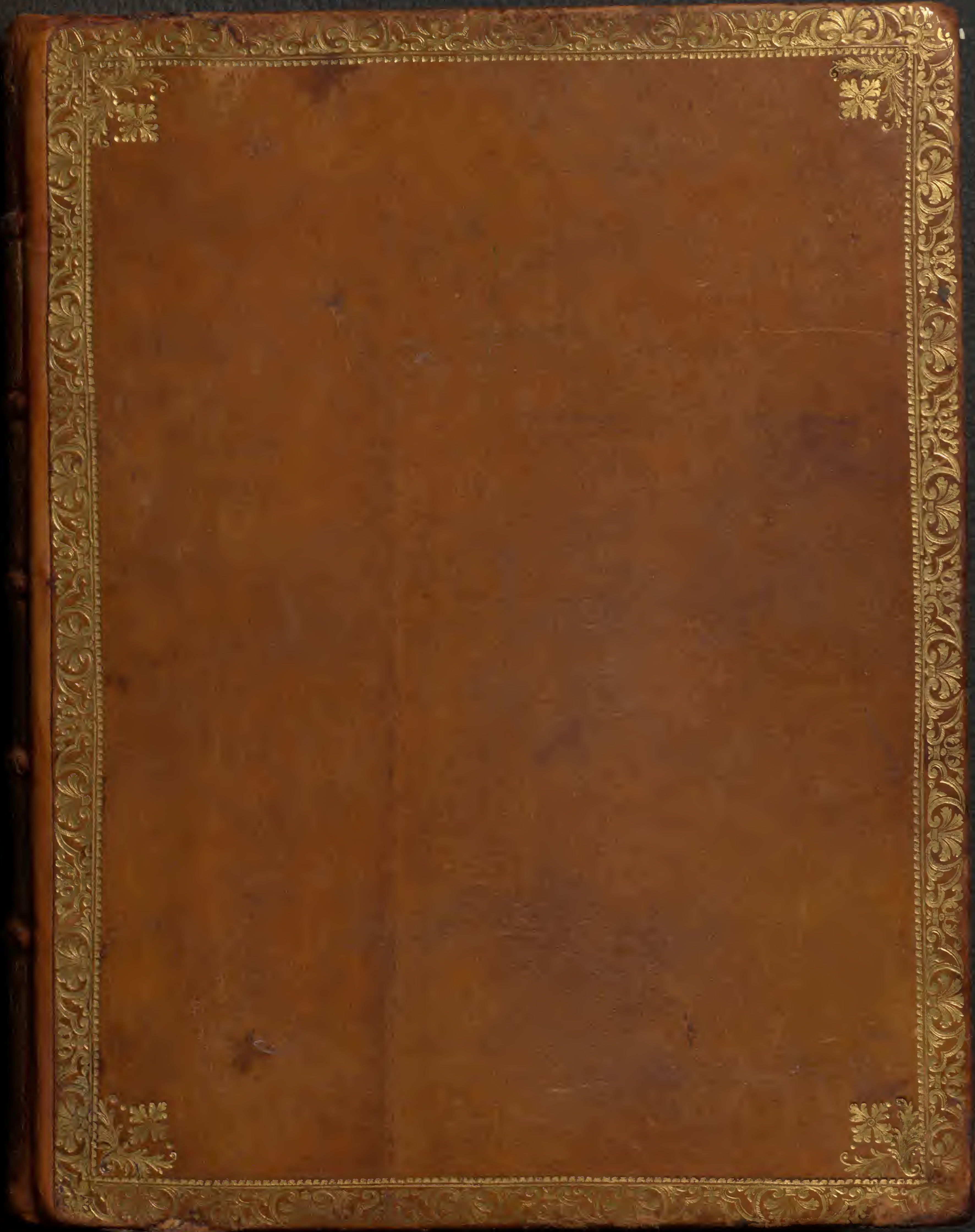

Anonymous [14th c.].

***Tractatus varii de rebus medicis*, [« Copiosa »], Montpellier [?], ca. 1371-1380.**

Biblioteca Osleriana 7579, Osler Library of the History of Medicine.

Traité anonyme de médecine scholastique portant la mention *Copiosa* qui a probablement été rédigé par un maître de Montpellier, puisqu'il est dédié à Charles II, dit le Mauvais, roi de Navarre et seigneur de Montpellier (1332-1387). Le manuscrit contient également une copie du traité sur la peste de Jean Jacme (d. 1384), professeur à l'université de Montpellier. Les pages présentées montrent des descriptions et dessins sommaires des instruments chirurgicaux d'après Abu Al-Qasim (ca. 940 – ca. 1013 ; francisé : Aboulcassis ou parfois Albucasis). Remerciements à Patrick Outhwaite (McGill) pour les informations concernant cet ouvrage.

Anonymous Scholastic surgical treatise entitled *Copiosa*, probably written by a Montpellier master, as it is dedicated to Charles II the Bad, king of Navarre and lord of Montpellier (1332-1387). Also contains the plague tractate of Jean Jacme (d. 1384), professor of medicine at the University of Montpellier. Depicts a large array of surgical instruments after those of Abu Al-Qasim (ca. 940 – ca. 1013; in France known as Aboulcassis or sometimes Albucasis). We thank Patrick Outhwaite (McGill) for information regarding this work.

JOHANNES JACOBI, –1384.

7579. In Latin, on paper: written early in the 15th cent. in the South of France: $11\frac{1}{8} \times 8\frac{1}{2}$ in., iv + 210 leaves, in double columns: with coloured capitals and one small miniature (see below).

'Tractatus varii de rebus medicis' (18th-cent. title):—

i (fol. 1). 'Incipit liber medicalis qui dicitur Copiosa, ex libris antiquorum collectus', consisting of a prologue (*beg.* 'Cum animaduerterem quod quamplures medici cirurgici') and the 4 summae of pars prima; text *beg.* 'Sublimis creator Deus ex iiijor elementis corpus humanum condidit'. The anonymous author, who probably belonged to the school of Montpellier (see foll. 13v, 19), dedicates his work 'ad laudem et honorem regis Karoli secundi', i.e. Charles the Bad (1332–87), king of Navarre and lord of Montpellier. The treatise is unfinished: six parts are promised in the prologue, viz. on Membra (1) consimilia, (2) animata, (3) spiritualia, (4) nutritiva, (5) generativa et expulsiva, and (6) on simple and compound medicines; but only part 1, dealing with skin lesions and surgery, is here, and even that is incomplete, lacking part of tractatus ii, and tractatus iii and iv of summa IV (but see art. iii below). The hand changes at fol. 9 and again at fol. 87v. An 'index capitulorum' has been added in a slightly later hand at fol. 184. The miniature, 3 × 4 cm., depicts a surgeon trephining with the formidable trepan of Guy de Chauliac which is illustrated in Gurlt (no. 5942), vol. ii, pl. VI, fig. 22; and there are several pictures of surgical instruments in the text.

ii (fol. 195). 'Incipit tractatus contra pestilenciam': *beg.* 'Ad honorem et indiuidue trinitatis . . . volo aliqua de pestilencia scribere'. The author's name is given in the colophon—'Et hec dicta per me Johannem Jacobi sufficiant causa breuitatis, anno domini M°CCC°LXXIJ, die iij° Februarii, in preclaro studio Montis Pessulani'. Then follow prescriptions for pills (fol. 196v), notes on children's ailments (fol. 197), and an account of dentifrices (fol. 199).

iii (fol. 200). An anonymous tractate on poisons: *beg.* 'Qui timet quod in potu sumat uenenum'; this is perhaps tractatus iv summae IV of art. i. On fol. 208v are some added 'versus duodecim signorum'.

The watermarks of the paper are 11,677 (Lyons, 1392) and 11,859 (Montpellier, 1402, &c.) in Briquet, no. 6931. Foll. i–iii, 188–94, 198, 209–10 are blank.

'Ex museo Marchionis de Sterlich', 18th cent. Bought from L. Lubrano, Naples, 1913.

No mention has been found of this 'Copiosa', art. i; though Vigo may have borrowed its title, if nothing else, for part 1 of his Chirurgia (see no. 4173). The unknown author in his prologue naively confesses that he has suppressed his name so as not to prejudice readers against his book! Its casual occurrence here in the same MS. with the plague tract of Johannes Jacobi, and the probability that the latter was unpopular at Montpellier, having been appointed chancellor by the bishop in 1364 over the head of the duly elected candidate, are of course insufficient reasons for associating him with the 'Copiosa'. See P. Pansier, 'Maîtres de la Fac. de Méd. de Montpellier', in no. 5992, ix (Janus, 1904), p. 600.

Art. ii is Johannes Jacobi's 'De pestilentia' in the early version, of which a critical text is given by Sudhoff in his 'Pestschriften nach der Epidemie des Schwarzen Todes 1348', Arch. f. Gesch. d. Med., 1925, vol. 17, pp. 16–32. Other dated MSS. give a later year of composition, 1373 or 1376. An augmented version, the one frequently printed, was wrongly ascribed in the 15th cent. to Knutsson (see no. 3084; also Mrs. Singer, no. 6448, pp. 21–6).

ivance

Pace (91.d.)

~~N.N. sapro. 24.~~
N B . 6

7579

Dr Cabanès
Prof de physique
Univ de l
515 Sherbrooke St
write to him
about 'Copronier'

Watermarked leaf f. 94
= Briquet 11.859
Montpellier, 1482
1677 Lyon 392.
Surgical instruments, fol. 147

Jacobs
Contra pestilentiam
fol. 195.

Case of Hydrophobia – ... fol 197

Cf miniature in ms. 7579.

The Middle Ages

TREPHINING IN THE 13TH CENTURY ?

(Bibl. de l'École de Méd. c. 1300–65)

The surgeon is using a primitive form of drill, working upon the so-called windlass principle. The thongs tied to the ends of the crosspiece are wound around the stem, and as they unwind the drill is automatically rotated.

Dr White, ed. of the Calendar, tells me he does not know the source.

Warner's Calendar 1930 Mar. 16–17.

"18th century Italian binding"
(S. de Ricci)

7579

S. de Ricci's note, from his "Census", vol. 2, 1937:

"Italian brown calf, ca. 1770. Ca. 1570 still in France (table on ff. 184r–187v in a French hand) ... ".

TRACTATUS VARII DE REBUS MEDICIS

EX VETUSTIORIBUS SCRIPTORIBUS COMPILATI

[illegible]scriptus Saeculo XIV labente, vide[illegible]
anno [illegible] MCCCLXXII. Die [illegible]
[illegible]saro studio
[illegible]S [illegible]

TRACTATUS VARII DE REBUS MEDICIS

EX VETUSTIORIBUS SCRIPTORIBUS COMPILATI

Liber ſcriptus Seculo XIV. labente , videlicet
anno Domini MCCCLXXII. Die III. Februar.
in praeclaro Studio
MONTIS PESSULANI

Incipit lib mel' qui di [illegible] rosa ex lib
Anntiquor collectus [illegible]

Dum aiaduertere q'
quia plures med
ci cirurgia mani
ctbus mistris medi
cine immunum p
gerent .s. d[illegible] po
cione & op[illegible]cone manuali[illegible] Qn eg[illegible]os
plimos matnicant[illegible] ad mederetur
q' ad salute[illegible]ducerent. Volui gam[illegible]
adiutorio sumi dei & sue mat's uirgini
glose [illegible] laudes & honorem regis Ra
[illegible] si libru simile ex dictis philoso
phor[illegible] cpone i q' de tbus i saris poictis
cpuneture ad plenu[illegible] qui pp experimentor
[illegible]m copiosa noie [illegible] ipat' m q'
[illegible]sulta repuit' structa que i libris o
ispsa iacent ut quicqd de humai cor
poris salute q'r' i ipos cui possit i h uolu
mine repiri. Repleat igr' cor meu spc
sci gra mi sicodit' & feciaet ut mala re
[illegible]pruat & bona eligat. & de oib3 gat dist
ne' meliora. V[illegible] cu moueat aliqs h'
[illegible] in cteta i i mu[illegible]ta q' h dico sunt
a[illegible] aniecessoribz ancia cu pax cete o
i[illegible] naleat quin sit dicm na & ipi oia
de fonte auxer alieno. nom aut miz
io[illegible] liuj sbsilencio cteng[illegible] ne iuidia ta
besc[illegible] suis auditoibz util' opus negt
igi ctep[illegible]nedo iubet q'q'de si lecto[illegible] psc
rutat' di cteesu prcit' saitatez amissaz
reuocare & uitaz h[illegible] humaio cor resinae:
Medicina e que cois salutez ul' tueti
[illegible] restaurat cui .m. in morbis & ulni
bus usat'. Et licet auctores alij de
csuatone sanitatis plusq' de reuoc[illegible]
acone ei pdicent. Ego tn necessita

tem indigenciu[illegible] & utilitate medico
[illegible]siderans de restauratone sanitatis
deperdi[illegible] p' tractare conabor. Et p' de
illa q[illegible] cois extinseca derelictq' sinuei
ent[illegible] intinseca ul' extinseca necessaria
po[illegible] d[illegible]a que iti & extius mbra de
stitu[illegible] pp caz similez sup dcaz. Egitu
dies que i extiori pte cois accidetes
ut plium sut sic infectones cutis
uerruce & que cusu cor currut & ulna
& fracta ossium & cor dislocato & putre
telor & apata calia & pustule corrode
tes & apata frica & ulca & morsue aia
lui ueneni no hntiu & aialui hnt
cui ypm q' cuacones mag cirugi
co q' alij medico ptine uidet'. Inte
co eiz cirugie e circa cuitonez solu
ti ctinui & restauratone depdita i
q' e possibil' & sepacone cuiti pter
naz & extipacone supflui pter naz
ul' eouectonez alicui me nocue p
cautiu ul' mesura cu p dieta csu
mi ul' pocone egredi neqat. qm sic
ait Iohanicci cirugia e duplex i ca
ne sz & i osse. Que no fit i cane aut
fit i cane tm & csolidato ul' reuni
to sine sucto ul' depditi genecato l'
scaificato seu iasio ul' icesio nuc[illegible]
pati aut fit iucis & di flora aut fit
in atijs & etiaz di flora ul' secto aut
fit i nuus & lactis & di cglu[illegible]
distecto seu rectificato nec no [illegible]
iasio & ppe cu pp [illegible] spo[illegible]
adout'. Que aut fit i ossi[illegible]
disiiitor se[illegible] di[illegible]
fractor csol[illegible] [illegible] Cirugia
sicud [illegible] manual[illegible] opaco i aia
to cor ad [illegible] e Cirugia

ex Museo March. de Sterlich

instrumenti me taliu qd quis ad sa-
nitate reducendam ut psuetam i huā
no cor manib' psimerit opat. Et vi
Cirugia actos q e man ...ta q e
actio in cirugia manualis ...do Dm
i cirugia ta requirit s. ordine do p se
ptiam anotata exepli pitor opan
ur isbite a diu cu eis arte i ciuita
tib' famosis assuesse u occurrit
ifinu plini z opponetes z sr notes a
udire ut pmu z s3 istin an tuz
no ignoretur tenebrosu3 ei3 e postm
u3 an q pmu sire Cirugia J sine
dieta no nuq sine potone aliq me
dicu no e tutu opari ut sciat hoc ic
lite hūc libru sicud dixim sequti
lege no post ponat ut ipos memo
ria adiuuet si forte libros amitt
ant Damasceni iqo habuerat libr
os ueter pitor lege z eor secreta
discutere iuuat oem sapiete h' ei3 do
ctine qtitas uite hois misam exced
Dn yp vita biuis ars no loga Set
siqs huc libru ~~seu alios lege neq~~ se
equti pscrutat fuit oia que ad ar
tem ptinet sci ui debit ac si mille
annos uixissz z labor h' scie ptulissz
Set siqs huc libru3 seu alios lege n
egligat no erit sufficiens in uita s
ua ad hac arte exercedam Siqs g
huc libru seu alios pscrutari z eg
ui formas memoie tene 9tēpsit
multos uidebit egritudies quas no
cognoscet atq absolute pensibit ea
nullo in aliqo eor eis itelligedo
Sit i g hac arte exercere desiderat
ifitu z ingressu modestu modoati
iloquendo z audiendo scendu atq fide

les ne forte potones mortifera ei
beat ifirmo alie siu pab' nimia
neq uxore ul ancillas infirmi ocup
scat ul aliq re de sua domo capiat fu
tiue neq ifirmitates eis creditas
liciu audeat reuelare aliu eis infir
medico patefacit q paretib' erub
scu fater) no hant ecia societate
lal..b' z hoib' mal uite imo semp
cu ..s z honestis hoib' qusanto qm
qui sine uite spacium i aliis q i his
quor metones fecim pterierit s. st
tedo atq solus stado z cantalenis z
istrumtis medic delectet i ebriari
atq hiis simulia cocupe mala de eo
ispesio ab hoib' het ut damasceni
qui dedit a... suas delicias seculari
neglig fundamtu men nez fios e ei
bibe da hec ei3 oia cor hois excecat q
uis medico liceat i musica scire ut
arte modulacois dolores aliu idulg
ant egtanti asclepides qq medic c
das freneticu p sciphonias pstine sa
tati restituit musica i e de septe l
alib' artib' z sub scia medicine oes
rtes libeales 9tinet z io m eas no
9putat na gramatica medic scire
debet ut itelligat q legit rectoric
ut uarib' argumtis ualeat diffin
que tractat dialeticam ut ifirmitat
cas rone adhibita pscrutandas atq
curandas arismeticam ut num horar
accessionu z piodis diez cogita
geometa ut qlitate regionu ul
tor sit i qb' doceat qd quisq obs
re debeat musicam pp cas supdic
astronomiam ut 9teplet rone3 ast
z mutatone3 ipor na ipor qlitati

et nã coꝛ ꝯmutãt' hic ẽ ꝙ medicina
ſa philoſophia dĩ utꝙ ei; diſciplina to
tũ; hoĩe; uindicat· nã ſic ꝑ illa; aĩa
ita ꝑiſta; coꝛ' cuãtur · Debet ant' oĩa m
edici ꝑuãmte deo ſupplicet ut ipĩ ꝯf
erre digtur i ſuis opib; grã; ⁊ hono
re; qꝛ ſic ait damaſcen' ſanat ſolus
lãguiores dñs ſua g̃ bñdict' glõſus·
excelſus tñ auxiliari nõ deſinit doc
tũa cuãdi cũ ueneratib; puro corde p
acietes g° paupes amore ſui nõ tẽde
ant uiſitare qꝛ ſiqs habuẽãt dona
ſcie de ipĩ lãgitate ſuſcip̃ nõ d; pete
ntib; ꝑua negare · Vñ Cato cũ petas
mag̃ ne dubites impẽte ꝑua ĩ nõib;
g' ſuis actõnib; deũ ꝓpoãt honoꝛet
eũ ⁊ ipſe honoꝛabit eos ⁊ ſecuri uita
expient ⁊ i oib; ſuis opib; felicita
bunt · Caueãt i ne dilectõne; pecu
nie trentes egritudines alicui ſan
are ꝓmictant · G· in q̃o nolite pra
uarꝝ egritudinũ curãdi honus ſuſcip
ere ne aſſumatis nom̃ medici mali
qꝛ neceſſe ẽ eis ut caueãt ne incidãt
hoĩes uiã ad loqndũ eoꝝ famã; de
honeſtãda; accipiãt g° infirmos adc
urãdũ cũ cautela ⁊ ꝓtectõne ⁊ ſint deeis
ſolliciti cotidie ipõs uiſitãdo ut ſemꝑ
i expimẽtis ſint ualẽtiores · Nã ſic dic
it almãſoꝛ nõ ſolũ ẽ nece ut ſepe
medic' infirmos uiſitet ſ; ſemꝑ eis
aſſiſtat ⁊ maxime i egritudinib; acutis
adhuc aut ꝯſulo ut utãt' uia melioꝛe
ꝓcedẽte grã dĩ ad ſalute; ⁊ ſucceſſio
ne; laudabilẽ ⁊ reliquãt egros i obe
diẽtes ⁊ nõ ſe ꝯbẽtes ſicud ypõc ſapi
entiſſim' medicoꝝ ſcẽp utãt' i colli
ciis nec nõ ⁊ aliis medicinis cõus ꝯpe
tẽtib;· ſ· ut bis i meſe ul' ſemel i ſep
timã ſic ypac' dicit cũ pillulis aureis
aut yera pigã ⁊ ſimulib; ſtõo; mũ
dificatiuis ꝑget' ut eoꝝ uiſus a
ucõꝛ efficiãt ⁊ nõ ſint i opãdo tem
erarij ſ; ꝓuidi ⁊ ſagaces timoꝛoſu;
nãqꝫ ẽ cyrurgiã i humão coꝛ̃ medi
cũ aliquẽ ſine ꝓuiſione maxima
opari · o; g' ut ſint i anothomia docti
ut ꝯpoſitõnes mẽbroꝝ ⁊ nũm eoꝝ ⁊
formas ⁊ ſeqſtrõnes ul' iuncturas eoꝝ ⁊
ingreſſione lacertoꝝ ⁊ exit' eoꝝ bñ ꝯg°
ſcãt nec ⁊ uenaꝝ pulſanciu; ⁊ quie
taꝝ ut nõ erret opando cum uolũt
ꝯtinũu ſoluere ul' ſupfluũ aliqꝺ acoꝛ̃
remouere ⁊ ſi tanta eẽt eoꝝ prudẽci
a ut cũſus planetaꝝ ſic dixim' ul' ſig°
celeſtia ꝯgnſcerent meli' eẽt ſic ait y
ſac ãmirãda nimiũqꝫ ſtupenda · Vbi
grã aries ꝑmũ ⁊ ꝑncipale mẽbrũ coꝛ' ht
qꝫ ẽ cap̃ totũ cũ ptib; ſuis vñ ipm̃ nõ
debem' tãgẽ doloꝛoſe cũ luna i tali
ſing̃ moꝛat' n neceſſitas maxima
nos ꝯpellat ⁊ ſic de aliis dico · Multi
qdẽ medici noĩatõnis ⁊ nõ opacõnis
⁊ ꝑpe i arte man' · Vñ Almãſoꝛ illi q
cirurgiã exercent uocãt' cyrũgici ſ;
nõ oĩs bñ opat' ſ; maioꝛ eoꝝ pars
cãbr ſic ab ãlio edocti fuerit q lib
⁊os legẽ ꝑeruit ignauit ⁊ ſic ꝯting
ſcm ꝙ ait euãgliſta cũ cecus ceci d
ucet ambo i fouea cadũt ꝑſumũt ei;
dare carnes inuerti aſſatas ⁊ iunũ f
te ab ipo ꝑncipio ꝯtuſſiones ⁊ fractu
ras oſſiu patiẽtib; ⁊ fortit' ul' hãc
q°ꝝ erroꝛe · flemones ⁊ alie ꝑniciosẽ
egritudies ꝯnant' i ipis · Nos uõ c
u; auxilio trinitatis beate · tales h'

moi doctrine Summas et aggregationes
ex libris pitorum collectas noiabimus
per quas cum aliqs medicati fuerit po
terit secundum hanc doctrinam operari quodque no
lueit optime Et diuidimus opus hoc
in sex ptes pncipales quarum prima t
ctat uniusalr de lesionibus et curis mb
rorum consimilium Secunda de mbus aiatis
Tercia de spualibus Quarta de nutritiu
ris Quinta de mbus gnatiuis et ex
pulsiuis Sexta de simplicibus et compoi
tis mes Prima ps continet summas q
nque Prima summa continet tractat ij t
ctat e pmo de colore et egritudibus fa
ciei tractatus secundo e de lesioibus cutis
corporis Secunda Summa cotinet tcta
t vij tractat pm e de solucone conti
nuitatis facta i neis et artiis et fluxu
sagnis ab eis ij e de minutione sa
gnis per fleobotomiam et sanguisugas et uentosa
iij e de solone continuitatis nuorum
et lacertorum et de egritudibus eorum v e de
contussione et fractura ossium et eorum di
slocatone vj e de dolorib iuncturarum
et de incesione facta ab igne ul aqua ferui
enti vij e de rebus pugetibus et pforan
tibus iij Summa continet tractat iiij tc
tat pm e de uniusali smone apa
tum Tractat ij e de apatibus calis t
ctat iij e de apatibus fris tractat iiij
e de ulcibus Quarta Summa continet
tractat iiij tractat pm e de morsuris
aialium hntium uenenum tractat ij e
de morsis aialium uenenosorum tracta
t tercius e de puncturis puorum aialium
tractat iiij e de ueneneis bibitis ul co
mestis Tractatus pm pme summe
continet capla xij

Cap j de anothomia cutis et ei oplone
Cap ij de rebus denigrantibus colorem faciei et
Cap iij de facientibus colorem speciosum Lactinantibus
Cap iiij de lentigibus faciei et panno
Cap v de sagne mortuo
Cap vj de uestigijs uariolarum et ulcerum
Cap vij de obfuscatone faciei a sole et uento
Cap viij de rubedine faciei sine fluxu et frigore
Cap ix de postul faciei cum diuicie cutis
Cap x de postul faciei et naso leuib
Cap xi de pustula q uocatur celsus
Cap xij de uessicis q fiunt i facie et epatius

Cap pmu de conplessione et anotomia cutis
et eius iuuamentis Rubrica

Sublimus creator ds ex iiij or
elis corpus humanum condidit
et ipsum i mbus mltis diuisi
sque muniuit et oia cute ex
teri cutim tex nequo forte de foris patenti
sed de elis et mbris alijs nuc taceam et de cu
tis dicone tm m pferam et dicam sm
q ipate gni dicit constantin Cutis quidem
e de consimilibus mbus et i hoibus mollior
et sbtilior efficit quam iquibuslibet aiali
bus pp nobilitatem tact iquibusdam locis
pilosa pp ornamtum corpis existit Si eim
dura et grossa eet sic piscium concule cum pa
teretur nichil sentiret si pilosa p totum
sicud bouum et asinorum pilorum massa acte
nuaretur tact uni i manu ut uolis sb
tilior et mollior fuit et i capite fragilior
q i alijs mbus ut fumositates a toto
corpe recepet et excluderet Est aut hec cutis
tota undique pforata ut fumosa excludu
dat hec aut foramina pori siue uocata
ul tinini uenularum capillarum vnde G i
libro anelit fuit uene sbtilissime p q s
effluit calor et i sudor q nichil aliud

ē q̄ sudor aq̄ sanguini amixta q̄uis
etiā poris ampli dilatatis effluit ipē s
aq̄s siue sudor sangis q̄ ant sūt pori
uene sbtiles in p3 q̄ q̄libet uēā prou
cit ex se aliā minorē uēā3 2 aliā itm
aliā minorē usq3 dū diuisio ꝑueniat
ad uēās capillares Cutis aut hōis nō
i oib3 ē eq̄lit' mēbris Cutis eī3 faciei
sbtilior ē alijs cū sensus atq̄ claritatis
ꝯr' grossa foret rubor sāgnis i ea nō
appareret grossa ē i alijs mēbris sic plātis
pedū q̄ id ꝯtigit ut forte pūgētib3 aca
leis nō inde ledent' lacti ear3 Cutis hoi
b3 sic ꝯiūgit' sub poītis ut nullaten'
excoriari possit soluat' eī3 cū lactis
fre cutis maxillar3 atq̄ frōtis labior3 q̄
narium q̄q3 extremitates ul' cū cordis
[illegible] manui 2 plātar3 pedū qui
a [illegible] de exeūt alactis medior3 brac
hior3 que aū q̄ ueniat ad rasetā3 ma
nuu3 dilatate plātas implent digito
z ipar3 manuū q̄ t'bus de cāis ꝯti
git ul' exēt nobilitate ul' ne pili ibi
nascēnt' qb3 tāgēdi sensus īpedietur
ul' mistio cutis 2 cordar3 ꝯtra facet' tem
pamtū alactis crurui exeūt corde ad
plātas pedū uenientes ad cauillas i tā
dez se dilatāt plantasq3 se copientes ꝑ
fectissime illigāt ut uix aut nuq̄ ex
coriari neq̄at Cutis alior3 mēbror3 int'
se 2 lactos hēt pānniculū uñ facili' exco
riat' Cōplexio q̄dē cutis sic ait auic' re
spectu alior3 mēbror3 ē tēpata 2 illd q̄d
tēpaci' ē i cor' ei' ē cutis uole man' 2 ex
tremitates uētulor3 digitor3 2 maxime
capitis indicis digiti Cutis nāq3 min'
calia ē q̄ tunice uenar3 nō pulsātiu3
2 min' friā q̄ pinguedo 2 minus hui

da q̄ musculus 2 min' sicca q̄ nui ses
us s3 nō multū nec etiā i frigiditate
sūt ab ea ualde remoti Cap̄. ij. de
rebus denigrātibus 2 citrinātib3 colorē fa
Licet nrīn ꝑpositu3 tractare sit p̄mo
de curātōnib3 lesioniū cutis aū
tice usq3 ad pedes in curātōnib3 cu
tis faciei incipiam 2 p̄mo de ornatu
faciei 2 ei' pulcritudie eo q̄ ē nobilior
2 pulcrior ps ei' 2 mag' decepta uitiq3 re
spicientib3 appare. Dicim' ēg' q̄ color
cutis ad nigredie3 mutat' aut a cā intn
seca aut a cā extrinseca ab itnseca ut ex
ꝯmestione salsor3 aut ꝯfusione sāgnis
ad mlia3 ab extrinseca cā solis aut frigo
ris aut uēti aut sordiciei aut expiuta
te blāneatōnis aut ex ulceratōne aut
cā ulcis post cosolidatōne3 Si sepe i cū
silorio aut ītagiō locus epitimet' forti
ter ei denigrabit' color qui remoueri
n' dūē nō potit q̄ si remoup'e uoluit
necesse ē q̄ cū aceto iq̄ usuen recens
decoctū fuit lauet' locus atq3 cū lacte
acetoso 2 acetositate cit' 2 faīna cicer
2 aceto mltis uicib3 fricet' epithime q̄
mltis dieb3 sūt faciēde donec ad suā3 di
spositōne3 redat loc' Origanū freq̄nt'
comestū 2 mirob' uti ꝯdītis denigrat cutis
colorē Melogiana ꝯmesta ꝯrūpit colo
re3 2 denigrat sifiat cōis 2 citnāt colorē
2 faciūt possitōē panni Similr' ad ci
trinatātē ꝯūtit' aut ab itnseca aut ab extrīse
ca cā ab itnseca ut sūt egritudies 2
ictiae 2 defect' nutimti 2 mltitudo copt'
2 fames 2 pot' aq̄ stāiui 2 ꝯmestis sic a
meos 2 assimuātō aceti 2 cimini s3 usus
ei' tū misura 2 ablutō 2 comestio crete
ita q̄ facit acetitē oppilatōne3 i ꝯsitis

uenas qr nō uadit ad cutē sāguis ru
biaid' imo aliqd de uapore colere ab ex
trīseca ut ex olfatu mēos et acceti et lōga st
atōne i domo i qua ē cāminū plimū
et calore aeris uehemēte Cap° iij de rebus colo
rem facientibus faciei cū splendore et ru
Omne qd mouet sāgnē bificatōne
ad cutē facit rubedinē et pulcritudinē
puerilē apparēte Et omne qd abstīgit ab
stersione leui ponens cutē sbtiliorē et dete
git ab ea illud qd ē mortuū sr faciē eī de
recectōne sbtilis et ppe sifiūt i ea tinctuā
et indiget cū hec toto cautela a frigore et
calore et uēto Et res que sūt mouētes sāg
nē ad cutē efficiūt illud sm tres modos
de eis eī sūt que gnāt sāgnē et pe sb
tilē sāguis nāq bonū cū gnāt mltipli
catur et spāgit' osequt' ipm ois locus et de
eis st mūdificātes et de eis spāgētes sāg
nē et dilatātes ipm pp ea que mouēt ip
sū ad exteriora et appuit meat' acthetori
pm uiolēti ab itiōb ad exteriora Res que
faciūt colorē puerilem pur' Ra
Assūptō tener et odore sorbilui et aq cari
us et uini odoriferi et mala granata dul
cia et assūptō ficuū ipe eī gnāt sangnē
sbtilē expulsim ad cutē et pp illud faciu
nt pediculos Ad colorē turpem qualesce
Et si color alicui quale ncis Ra
scentis turpis fiat' tūc simolūis ut rede
at ad colorē suū pstinū iuuabit cū fici
bus siccis et aq dactillorum imaturorum āde
eī sūt ad dētes i sāguine sbtili et calitate
innata et de eis que excepta sūt ad illud
ē ut bibat' dieb ōtinuis i ieiunio uin
ū et lac Medicīē apy dadit i aq et aceto
bullita et adualescētib de dctio ul tal'
assūpta reddit eis colorē Inqd matter
limfe ōmiscēt sibi si migat' a... Egris
amissim fert' repare colorē Decoctio ysō
pi si bibat' pstat colorē bonū Dm ma
cer pdio simitois ul sicca sepe bibat' bu
lab eximinū fert' pstare colorē Elissū
et appositū liuores lapidat omēs hec sūt
que mūdificant sanguinē
Et res que opitur p mūdificatōnē sāg
nis sē sic t'sera minor et mirobalani ōditi
cū admiscētur sm assiduatōnē mirob ke
buli sūt fortiores t'sera et res que faciūt
illd cū dilatatōne ul sāguis et spāsione
eī sūt sic asa dulcis et almasor dicit qd
asa fetida hēt pprietatē faciēdi colorē rube
um similiter et alleum et pip et cipi et gariofoli
cū ponuntur i cibo et sic croc' sz crocus tīgit sā
guinē et pe iuuno coct' cui dosis sit usq ad
3 j Et sic ysopus sumat' ysop 3 ij et croci
3 s et potētr cū cucto Et de oleribus que faci
ūt colorē bonū sūt sic rafan' et porrū et cepe
et caul' ppue et assiduatō ōmestiōis eī et aliud
itm Medicam faciēs colorē rubeū Rx
ysophi sicci 3 x orientalis 3 iij cucrai 3
iiij fiat puluis deq singlis diebus 3 ij su
mat' hec sūt opatōnes faciētes bonū colorē Ra
Iracundia et ira exercitiū tēpatū et luctatō et ga
udiū et letitia et aspicē qd dellectat de actōibus
et opatōibus sic ē cātilena cū instrumētis
et gaudiū et sedē cū pulcris decētē modis
et aspicē ad spēs litigātiū de pugnatori
bus i uictoria et iurgiū Res que acthuit et abstīgit
Res que faciūt de foris cū actōne et
abstersione itm sūt linimēta et ablutōes de excorticatum
cepta ex farina fabarum et farina ordei et farina
orobi et farina titici et amilum et farina citeris
pe et farina lētium et farina rigi et gluctō pi
scii et ireos et laudano et fitibus et ture et ma
stice et oleo eī et totiicab oui et cāne osteatoz

Epithima almasorus ad pannum liniatur cum sarcocolla dissoluta cum aqua ciceris uel felle vaccino — sanguine ... maculas ... Ad maculas rubeas unge faciem ... 4

et borbio et litargiro et cerusa et liniatur cum eis et ossibus uetustis et rubea aromatica est fortis in hoc et amigdale dulces et amare et semen citrulis et melonis et atriplicis et cucumbere et farina seminis rafani et semen eruce. Et in medicinis que mundificant faciem et clarificant est epithima ex amulo et dragaganto cum lacte tota die et succus cucumeris silvestris et lac sic mulgetur et decoctio ungularum uitulorum. Et iam expertum sum in eo decoctionem caulis obstrato et alb. oui et decoctionem fenu greci et decoctionem milliloti. Ablutio bona sumatur farine excorticate orobi lupini semen rafani semen melonis excorticati circa amuli fiat ex eis ablutio. Humecta bona i. epithima. Recipe farina fabarum farine ... ordei ana partem i. lenti excorticatarum dragaganti amuli ana p. s. granorum melonis partes ii. ... quantitate que tingat pistentur et distemperentur cum lacte mulieris et distemperetur liniatur in nocte et abluatur in die cum decoctione costi cum melonis et decoctione uiolarum et semen cucumeris. Aliud recipe amigdal. dulcis dragaganti et ... farina fabarum ireos glutini pisa ... partes equales liquefiat glutinum in aqua que sufficiat omnibus ad commiscendum de mi ponatur in ea medicine et fiat epithima. Aliud sumatur farina fabarum ordei et ciceris et similia liniatur cum alb. oui. Et de eis que astringunt ab ... fortes sunt bulbus et cepe et baurac et ameos cum melle et armoniac et oleo tamarilli et storac liquide sunt uehementis iuuamenti et sulfur citrinum et arsenic et stercus lacerti et radix narcisi. Epithima fortis sumatur fex croci ortulani et decoquatur usque incrossetur et sumatur de ea 3 i. et confitiatur cum ea confectione epithimatis iste medicine stercus passerum farina lupinorum farina ciceris semen melonis excorticatorum tantum

et agregetur cum ea et liniatur. Aliud sumatur ordei ... nitri triti et ciceri et lupinorum et medulle granorum cocti ana aur. i. liniatur cum oleo amigdalino. Et quam liniatur facies omni nocte cum sinapi albo et arsenico rubeo et ueno cum lacte et abluatur in mane rubet facies rubore uehementi. Et iste medicine fortis abstersionis ... conferunt forme que est exposita pro lepre que nominatur alsehec i. ebrietas et bothorum i. pustule et butirum tactum cum ad mistum super eas destruit eas. Et de eis que sunt bona apropriata ad hoc uterque et mundificant cum fortitudine est gummi album baurach thus et sulphuris cum ... equalis misceantur fiat trocisci cum aceto et siccentur et administrentur cum necesse fuerit cum aceto et melle et spuma baurach melior est in hoc quam baurach. Aliud resoluatur sapo l. i. et armoniaci tritum liquefaciendo in rebus l. aqua deinde proiciatur desuper turis et mastic et nitri partes equales ana 3 vii et tantum uehementer omnia in uase uitrato et administretur in nocte. Aliud sumatur farine ordei orobi et ciceris et fabarum et lupinorum et yreos et radices narcisi omnium partes i. et gummi et radices lilii alborum ana p. s. fiat trocisci. Et scias quod omne quod confert panno et macule lenticule magnorum et uestigiis et tenebrositati signis confert in hoc forcius iuuamine et puer de eo suffic. Unguentum quod faciem clarificat et pellem subtiliat rubores et albedines ... bubulos et pilos tollit. Recipe succi buonie succi radicis yari succi iuta telle ana 3 i. ceruse 3 ii mellis l. iii. hec omnia insimul misce et pone in uase et quoque ad lentum ignem donec inspissetur ad modum ungenti et pone in uase sigillato et cum uis operari uade ad balneum et laua faciem fortiter et abstergere eam et postea unge hoc facias bis uel ter et mirabeis

lenifice ... bulliat ... faciem ... abluat faciem ... faciem ... ... ablutat ... pulc

Experimenta q accepi a secretis rasis R/a

Mroasca ad mundificadam faciem & cutem
sbtiliandam R farine fabarum simule tritici an
ʒ iiij croci ʒ j boracis ʒ iiij confice cum decocto-
ne feni greci & fursuris orobi & fiant trocisci & de-
siccentur ad umbram & cum volueris dissolue disso-
lue cum aqua dulci & unge. Al' ualens ad mul-
ta faciem albificat & rubedines mouet & est
exptum R lupinorum fabarum sem cucur lentium
an ʒ x amigdal amare farine orobi an
ps. s. radix canne sicce amidi an p. j. m
n' grana nigi loti p. j. costi mirre aristol' lon
ps. s. farine orobi radix lilij celestis an p.
j. confice cum aqua fursuris & pone de nocte & mane
ablue. Al' faciens faciem rutilare exptum
acc luti aqua aurifrabri abluti ann & age
tu ʒ viij foliorum sp separati ʒ viij radix
lilij uel gui ata an ʒ xij & confice cum aqua fur-
furis decoci & i forma trocisci & sume j & di-
stempa cum aqua & unge i nocte & i mane lava
cum aqua frigida **Compositio ungti citrinj R/a**
Ungtum citrinum recens faciem
pulcram & destruit lentigines & nigredines &
est contrum ad solem iuictum pustulas afflatu
salso factas i facie uel in cruribus cicatrices
subtiliat faciem leprosi si de eo ungat em-
endat ruborem oculorum pruritum & pallorem &
erisipil' ualet R borac ʒ ij camfore ʒ j
corall albi ʒ s. al ʒ s. amenti dulcis ʒ j
ubilici marini dragagi albi amidi cristalli
cantal' dental' olibani albi an ʒ iij mamo-
ris albi ʒ ij ceruse spetiane ʒ j ceruse
tois ʒ vj confice sic terantur draggi & ubilic
marinj similiter i mortario marmoreo cum
pistello ferreo cetera sigillati i eode mo-
tario tantum & cum panno subtilissime cribrat &
assungie nouelle porcine albe lb j & s. sepi
arietini uel caprini ʒ j & s. assungie galli
ne. Confice sic caldariam plena aqua sup igne
et bulliat & cacabum cum assungijs pendat i cal-
daria i ipa aqua ut de calore aque assungie liqfi-
ant liqfacte p subtilissimum pannum colentur i ca-
tino & mox apponatur puluis tot' pter camforam
& boracem hoc facto i uno catro uel i ij mittat
& sr pennas ponatur cum spatula sep agitado
donec bulliat & cum cepit bullire iterum i catino
mittatur cum spatula semp agitado & tunc po-
natur puluis camphore & borac & cum coagola-
ti fuit recondite. Al' faciens faciem rubeam sic
rosa R farine lupinorum orobi citris albi an
partes viij simule tritici p j pulueriçet & confi-
ciatur cum aqua ro & unge & cum desiccatum fuit
p se cadet & iterum tolle pars de eo & distempa
cum aqua ro & unge i nocte & i mane laua. Al'
ad maculas nigras mundificadas cuti & fa-
ciem colorat R scorie argenti auri j cum auri
j auripig rub auri s. confiantur cum aqua ro
& unge & cum desiccatum fuit p se cadat po-
stea accipe duas testes nouas & accipe aqua
melonis & frica testes cum aqua illa donec uir
te & si non hes melones accipe lac cum puluere
ossium ueterum que inueniunt i parietibus & mi-
sce donec inspissetur & unge. Al' uales ad omnes
maneries macularum i facie & ad uestigia
uariolarum R palearum ueterum i parietibus inue-
ntarum & ossium i parietibus inuentorum & radix ca-
nne sicce & testa luti albi amidi an
ʒ x lupini ʒ xb & s. cucur nigi an ʒ xx ca-
pilli uer ʒ xx aristol ro costi an ʒ x confice
cum aqua melon & unge & ablue p vij horas cum
decocto uiol. Al' ualens ad multa albi-
ficat faciem rubedines mouet & multum do-
nat R farine fabarum ʒ x farine orobi ʒ
xx sem cucu ʒ xb amigdal dulc ʒ x
simule tritici ʒ xb stercoris passerum ʒ viij
lupini ʒ vi confice cum aqua fursus & appone &

mane laua cū decoctione camomill' 2 m
ol' Medicam ad grossiciē cutis faciei
2 man' ℞ cere pinguedinis irci an̄ ℥ .5.
medulla cerui ℥ .j. uitella ouor̄ viij m
irre ℥ .5. hoc fiat cerā cū oleo 2 hol' 2 9fice a
has spēs 2 pone sup locū b nō q nō de
bes uti istis me p̄cedente balneo ul' ablu
tione cū aq̄ calida donec rubeat Expimita
Ad albi que accepi ab almasore ℞a
ficād faciē 2 cuti subtiliādi sumat farina ci
ceris 2 fabar̄ ordei 2 amidi 2 dragāti 2 sem
rafani 2 lac 9ficiāt 2 ex eis facies i nocte
epithimet 2 aq̄ calida iq̄ uiole sicce decte f/
uerit 2 sufur i mane lauet 2 b x noctib
fiet d3 Al' quiecens 2 fortis ℞ amigdal' ex
coriate 2 amilū 2 dragātū misceāt oia 2 te
re cū aq̄ ordei 2 ex eis epithimet i nocte
2 lauet i mane cū aq̄ uiole sicce 2 camo
mill' Al' ℞ amilum draggā amigdal'
dulces excorticatas 2 lac 29ficiāt 2 epithimē
t 2 cū icepit siccari remoueat epithima
q p9 p decoctionē .j. factū fuit aq̄ calida lo
cus ablucō est Al' facies ipaz rubeā ual
de ℞ sinapi albi asenici rubei p eq'les b
cā cū lacte 9ficiāt 2 ex eis p ecomodā .j. fa
cies epithiet 2 sit epithia leue 2 subtil'
Al' expertū ℞ ca ouecial' rubee cū q tinto
res tingūt thuris mirre 2 mastic p e
q'les fuci cepe q uocat bulbus tm ut
ex eo possit 9spgi ex ea 9fectione epithi
met i nocte 2 i die lauet Ad dēnitatē
Dēnitati que qn nō ē qn nō ē cū egtu
cū egritudie 9fert ut 9medat oi die die
gallinā assata pingue 2 bibat uinū dulce
2 9medat fic 2 9nata dulcia 2 sorbeat tu
tella ouor̄ sorbilium 2 comedat cicer albū
2 sumac 2 getrabado i q sūt allea 2 9fert ei
scoia feni 9fecta 2 assiduato 2 assiduato bal

nei 2 fricatō faciei ł epithiā rubificās
si otigit ex oppilacōne ut vēnia cacet hic
i tēptata de vēnia dicet Expimitu3 iohis
Vnguin ad clarificiaz de scō paulo ℞a
faciē ℞ medulle uituli ℥ .j. oli ro muscel
lini cere an̄ ℥ .iiij. cortic sabuci ℥ .j. q qsq
b ugtm ut faciat rubeā faciē Att de hoc
ugtō aliquātulū 2 poat ibi ficū .ł. stuppuū
2 faciē i ugat si albā amisceat cerusa3
Sanguis taurin' illinitus maculas de facie nō
tollit 2 lipitud tollit redit Expimitū di
Ad idē3 affronitrū namidiar̄ ℞a
litargir̄ p̄ie resinā olibanū timoleā ra
fanū cū aq̄ pluuial' 9fice 2 uige Vt totū cor
pus fiat colors uni ueris fecē cū olo
tere 2 totū cor' pige Ad liuorem ℞a
Ad recētez liuorē faciei fiat cataplasma
de farina fabā cū mell' ul' cū uitello oui
cū mell' Diuturnū liuorē curat catapla
sma de rafano Si uō sit liuor cū p...
fomitet cū aq̄ calida 2 iponat cataplasma
de betula cta cocta cū mell' Ad faciez
clarificand ℞ cristall' amitū dulce 2 salsū
detal' 2 antal' corall' albi 2 rubei ubilici
mariny nit' salgēme saccolle an̄ ℥ .j. ce
rusa qntū oia supdicta vl g° uti uolūs
distepa paululū de p̄fato puluē i mana
tua 2 īn tāge cutē Al' olibanū albi cere
uirgis cornu cerui litargiri cerusē an̄
℥ .iij. tbētine ℥ .iij. 9fice 2 ute Vt facies
albescat 2 molliscat cerusā 2 cēā3 albā
tere ualde cū ros 2 uige Expimita que hui ad daz exp
Preparatō douse ad faciē de albādā ℞ ceru imitatore
se lib .j. 2 pōe i aq̄ tb dieb mutādo aq̄ una
q̄q die de m pōat i aq̄ 2 q̄q optime deni to
la ipaz aq̄ ab ea 2 postq qī desiccata ē pōat
i ea alia aq̄ ro 2 fiat b tb dieb ipa state
ad solē de m pmictat desiccaṙ 2 fiat pul'

de qua fiat unguentum cum assungia galline
bene facta et dealbata in aqua. Valet ad idem Radix
dict lilij albi et que in aqua deinde mutata cum a-
sifluitatibus et tere fortiter et misce cum suco lo
mie et suco cidamis deinde quod illud to
tum in pomo ciclaminis don(ec) ueniat ad mod
um ungenti et inde i clarificatione faciei. De aquis
qua mundificantibus faciem. R(ecipe) a
que dealbant faciem cuti mundificant et atte
nuant et lenticas maculas remouent abster
sua aqua a floribus fabarum sic extrahitur a rosis et ab
luatur facies uel abluatur de aqua ubi fabe de
quitur. Item accipe dentale entale classes borace
sarcocolla corallos albos cristallum album
farina ciceris rubeorum marmore albi sau
ina annisum ceruse rubea risum gipsum orobi
porcellanum omnia pluuiga et confice cum aqua predicta.
et fiant pillule et desiccentur in umbra et cum opus fuerit fa
cta fumigatione cum aqua ubi cocta fuerit plea
ordei et auene et distemperentur una cum aqua predicta
uel rosata et deliniatur et teneatur per totam noc
tem et in crastino lauetur cum colatura furfuris uel
fabarum et postea cum aqua simplici. Hoc confecto deal
bat faciem et sbibat maculas et pannosas et le
tigines de calida causa astigit. Eodem modo possunt for
mari pillule cum suco limacelli in maturi que for
ci operantur uel etiam quod frangit lapidem si bibatur aut
liniatur circa uessicam. Item accipe flores et folia ier
se et brionie et extrahatur forte aqua et liniatur ad modum
predictum. Item accipe radice bonie et gerse et mundi
fica et fac rotulas et desicca ad solem et puluerica
et confice cum aqua predicta et fac pillulas ad quantitatem
ciceris et per duos annos possunt fuari et cum opus
fuerit distemperetur pillula .j. in mortario cum predicta a
qua et facta stufa cum aqua decoctionis absinthij et
herbe uiole et lini et per totam noctem teneat. In cr
astino lauetur cum colatura furfuris uel fabarum et
postea cum simplici tepida. Item extrahatur aqua a flau
ra mauria et asta regia herba muscata et lini
qua colorem et odorem bonum portendit. Item extrahatur
aqua de floribus nigelle ut dictum est quae ualet ad
cutim inspissatam ex fricatione pannum et lentigines
et maculas ex calida causa astigit. Item cum cate aqua di
stemperetur farine nigelle bene tritonicata et fiat
pillule ad quantitatem ciceris uel fabarum cum opus fuerit
distemperetur .j. pillula cum aqua predicta et liniatur et per to
tam noctem teneat mane lauetur cum colatura fur
furis uel fabarum uel aliter mundatur aqua frigida et dimi
ttatur per vij dies. Donec fundantur cortices per infla
tionem et tunc tantum et distemperentur cum aqua et co
letur per pannum et dimittatur residere et quod clarum
fuerit proiciatur et spissum id quod remanet in fun
do desiccetur sub umbra et pa iterum distemp
etur et dimittatur residere et fac sic feceris et sic
decies uel plures fiat et tunc cum predicta aqua for
mentur pillule quae in predicta causa forte operantur. Con 310
fecto thuris clarificans faciem et abstergens
feditatem cutis et faciens colorem bonum cum per
mistione ruboris. R(ecipe) farine simulaginee fa
rine orobi et ciceris albarum et farine fabarum a
migdolarum dulcium dragaganti ana ʒ ij radi
cis uiticelle siccae uel brionie ʒ j ʒ s et fac
trociscos cum albumine oui et line cum aqua ordei
et post duas horas ablue cum aqua furfuris. Sit
rum et acetositas astigit colorem et aufert
pannum et quod ex cortice eius ad usum est bonum ad
albaras liniti. Agnus castus mundificatus
est coloris. Theodoridon euparisticon mg
male coloratis anacardium pallidis fa
cit. Elissatus bulbus cum aliquo cerotro con
mixtus distendit rugas faciei et maculas
remouet. Macer inquid elixatus bulbus
teotris bene mixtus. Rugas distendit ultus
maculas fugat. Lienas purgat faciem quoque
fusure mutat. Capitulum iiij de lentiginibus
et sanguine mortuo et panno et dolore et

uestigiis uariolarum et ulcerum R a

In superfitie faciei quedam pustime appustu
le et sordes nascuntur et alii in cor toto que d
icunt lentigines alentibus cum alii sint eis si
miles in quantitate ul' in colore sub rufo fiunt
aut' a causa extiori ut a calore solis et aeris a
ccendente sanguinem ul' ebullicentem qui prius di
ssoluit quod consuit Cui etiam acciderat et consumat
quantum dissoluit facies denigratur ul' macule in
cuti generatur Fiunt in alii a causa interiori ut natura
huiorum superfluitates ad exteriora expellente
sic per ipsam uenis Et Rasis dicit quod accidit hoc
fortasse ex uirtute nature quando uult mundific
are membra principalia quibus sunt uirtutes
et operationes nobiles necesse et ut expellat
ab eis superfluitates ad membra extrinseca pa
uci iuuamenti Et fortasse est ex multitudi
ne superfluitatum uaporum quando aggregatur in cor et ex
pellit eas natura ad cutem et corrumpit superfitiem
eius exteriorem quod significationes iste quas diximus
accidunt in eo quod apparent de cor et in facie ex uirtu
te nature tunc sunt minoris malitie et facilioris sa
nitatis naturalis Et si sunt ex multitudine superflui
tatum malarum tunc sunt magis prauæ et difficiliores
Et ait accidit in facie expulsione nature alii ex eg
ritudinibus que corrumpunt colorem eius aut ponunt
superfitiem inequalem et mutant figuram eius tunc non oportet
ut administret in illo nisi linimentum quod astringit tamen
quod nos non sumus indigentes euacuatione nature quando
natura est faciens illud per se nam non est nobis possibile ut
mundificemus cor plusquam mundificat ipsum natura
per se et si ille egritudines sunt ex uictoria superflui
tatum aggregatarum incipiemus cum curatione ipsarum secundum quod
supra diximus Constantinus dicit quod mulieres et uiri lenti
gines possunt habere mulieres quando melius cum mestru
a loco debito non purgatur sed per totum cor se dispar
git quod tales sol' ungentis possunt sanari immo etiam
mestruum est primitus prouocandum ul' superfluitas accidere
excendam dicit in quod in masculis euenerit ul' cum
morbi difficiles sunt curari cum etiam ex colera ni
gra oriatur ea non putrescente qualitates cutis
mutantur et Auic dicit quod si est dolor cutis mu
tat ad rubedinem declinans est lentigo et si ad
liuiditatem uocatur pannus et quedam nominatur pu
tale pannum et ille qui ad nigredinem decli
nas nominatur guasse id est tenebrositas et mul
tos accidit habentibus lentigines scissuram labiorum propter
siccitatem complexionis sue Cura Debet ut precedatur
ad curationem omnium illorum antequam uehemens fiat
rubedo sanguinis et denigretur nam post illud cor
cura est difficilis Inprimis si quod sit sanguinis est mi
nuendus euacuatur sanguis de uena cefalica si est in
facie et si est in cor toto de brachii mediana
sed si unus humor est nocens euacuatur cum medicamine
solutiuo conuenienti et conuenienti regimine habito et oportet
ut congestas causas efficientes egritudinum ita ut
congestas eas ex eo cum precessit usus ex cibis
et potibus et reliquis regiminibus et ex eis que testi
ficatur ex calore loci et que sunt illis similia
Et scias quod post minutionem cefalice ue
tosa sub mento cum scarificatione est bona bi
cuique sit causa et in ruptorium de cantaridibus
factum Oportet in omni causa precedit scarificatio in an
terioribus partibus tibiarum facta uero mundifica
tione corporis et regimine conuenienti ad localia re
media secundum quod oportet unicuique egritudini sicut om
nium sunt recitando Curationes locales

Dicit Auic quod sanguis mortuus qui est prefoca
tus sub superiore parte cutis ul' alguaralle
que est tenebrositas curatur egritudinem cum extremi
tate flebotomi remouendo cutim subtilem ab
latione non ulcerate quod si fuerit illic aliquid con
gelatum accipiemus cum facilitate et si fuerit non
congelatum ad hoc fiat ut exeat cum facilitate de
inde curetur per complementum abstersionis cum medicinis et
Auic curauit alguasses et lentigines cum hoc

modo & ablate fuerit. Item oportet ut consequenter illud e
xemplum in quo sit stipticitas & non curat ex officiis ne
naturae sanguis ut ea alia licet necessarium sit commixtio
medicinarum stipticarum in eo quod administratur & resolucionum
ut non attrahat resolucione magis ex via que dila
tata est vena & presertim in incepcione panni cum non est
antiquus niger. Et similiter illud quod non oportet ut ne
bene sit mordicatio sicut epithima cum semine raf
ani & cum amigdalis amaris excorticatis & farina
fabarum & seminis melonis & embrocce cum aqua melonis
divulsio omnium que sanguinem in facie provocant confe
runt id est per flebotomiam cephalice & decoccio epithimi. Cum
vero non niger status non tenet illud. Immo oportet ut
administrentur medicine mundificativa resolutiva aufe
rendo & ponendo secundum continuitatem sicut semen eruce
tum argenti vivi piper baurach & quandoque non vis in eo
in epithima de arsenico citrino & quandoque est necess
arium in ipso semen almegeron & ponere sanguisu
gas super ipsum. Et stafisagra delet pannum &
vestigia que similiter lentibus. Medicamen r
emovens pannum. Recipe lupinorum seminis radicis vel
rafani seminis eruce consti amigdalarum amare
baurach piperis bdellii equaliter pone conficiantur bdelli
um in aqua decoctis dissoluatur ex quo alie medicine asp
gantur & quibus fit epithima. Experimenta ablata de

Medicamen antidodarius sapientis
abstergens faciem & eradicans pannum. Recipe lupinorum a
marorum fictorum fabarum siccarum excorticatarum & se
minis meloni omnium ana partes j. aceis partes v. exco
rticati tantum & cebelletur & conficiantur cum aqua meloni
& liniatur. Aliud confert ad pannum & facit colorem bon
um. Recipe conises & tere eas cum ordeo excorticato a
mane usque ad noctem & accipiatur & mundificetur
cortice eius & exsiccetur in umbra & fricetur cum lacte
caprino recenti multo & liniatur expertum est. Aliud ad
pannum in facie cortice omnium usuen cupestris fa
rine ordei radicis canne per siccre fabe spume
maris ana equaliter sumatur tantum & cebelletur & conficitur

cum lacte recente multo & liniatur. Aliud abstergens
faciem. Recipe eupatorium nenufar tictarum draganti
tuti fabe excoriate ana tere & conficitur cum lac
te recente multo cum calitate sua & liniatur
spissum super faciem. Ad pannum. Recipe
De eis que delent pannum sunt semen ra
fani & sinapi confecta cum ficubus infusis in ace
to & medicina facta ex sinapi & arsenico qui est
secundum quantitatem que excoriat partem & non ulcerat.
Aliud aurum. Recipe costum cinamomum ana
conficiatur cum aqua croci dctulani & liniatur & iterum
bdellium cum aceto & non quod quandoque administratur iste
medicine quiescens mordicatur auferatur de
mi rerteretur & iterum cepe croci & cepe naasci.
Aliud. Sumatur semis eruce & amili & litargi
rij albificati ana partes j. piperis croci stercoris
lacti stercoris canis & farine fabarum & farine
ordei & farine fenugreci ana partes ij olei amig
dal dulcium & olium nuce modicas cum quo agge
getur. Diaquilon ad pannum faciei. Recipe
Aliud. Recipe j litargirij pulverizati conquatis
duabus & olii antiquum donec resoluatur in eo de
inde sumatur muscillaginis fenugreci & sina
pi ana ℥ j. bdellij & mirre ana ℥ v. due medicine
tantum deinde super eas ambas piciantur m
uscillagines & tantum uchetur deinde aggetur cum
oleo & fiat ex eis diaquilon. Medicamen bonum
cum primum incipit par & est ut mensificat argentum u
iuum ℥ j in mollicie ℥ iiij amigdalarum amararum
conterendo donec non appareat eius vestigium & denigr
et mollicionem deinde putat captum ℥ totum desi
me meloni hoc ualde & liniatur per commodum j.
in nocte & abluatur in mane & de eis que delent
pannum est flebotomia vene leporis nominati ponit faciem
irubedinem facie habitis alafan. Ad lentigines &
Aliud. Recipe pannum epithima rasis. Recipe
farine lupiorum ℥ x seminis rafani seminis eruce
costi amigdalarum amararum sal armoniaci piperis

an ʒ· ij armoniaci ʒ· ijx ſ· dissoluat amoniacum
cum aceto ꝑ ꝯiungit' ⁊ fiat ex eis forme
ad modum auellanarum ⁊ dissoluat' ⁊ cum nece
sse ē liniatur cum aqua acedarac i nocte bene
pistriato ⁊ abluat' i mane cum decoctione ſ
emis melonis ⁊ furfuris ꝗ uiolarum siccarum ꝗ
napo recti loc' aut' ꝗ epithimetur cum aqua calida ⁊
tenetur sup eam donec rubeat ⁊ sic dosis ʒ· iiij
post balneum exptum ē Medicam ad lentig
ines ⁊ babulos ꝗ sitilas ⁊ omēs postulas
faciei pbati ℞ ramos capsici ⁊ minutissi
me incide ⁊ iolla pua ipone ⁊ suppone tartarum
⁊ sup tartarum ipone aurum purum ⁊ sic alterna
ti donec ipleat' olla ⁊ cum pasta bene copta i no
ue furnus donec panis coquatur ipoat' ⁊ pōa i loco
frō ⁊ humido ·p· ij dies dimicte ⁊ pā ade bora
tē ⁊ parum cap̄hore Expimenta uiati ℞·a

Al' ad lentigines ℞ amigdalarum amararum bene p
istatarum diuinarum prunorum · cerasorum · an ʒ·
iiij bene pistatis eis ponam semen eruce ·ſi
militer fuiarum orobi cum mell' distempatas et in
alij equantū accidi suc' farinarum lupiorum i aqua cec
tam lac ficuū fructū mite pistatū stātis
foeutinui uet' cum aqua distepet' Al' iohis da
masceni farine lupi ⁊ frumti amigdalarum
mūdatarum cuctarum an aragine ʒ· liqr' guiar
an ʒ ij mirre nit' costi an ʒ j tepa cum lacte Al' ℞
farine fabarum ⁊ frumti an ʒ iiij costi ʒ j tepa cum
aqua ū fenugreci sit decoctū Al' puuli ℞ rici ul'
c libani ʒ ix nit' li ·j· mastic ʒ iij albugia o
uorum xx cum corticibus eorum canus melois q̄tū suffi
ciat Al' mūdificans facies sm ꝯstātinum ℞
lupios farinam fabe semi melois eq' pōtē lentiū
medietatē fac pulueres ⁊ iūge cum lacte mulieris
ul' asine Al' ℞ farine lupinorum fabarum lentium
amidi amigdale amare an ʒ iiij semis m
elois an cucumeris rici dragagi an ex j me
lliloti ꝯdiri croci costi an ex x fac pulueres

⁊ tepa cum albuie oui ligati i nocte ⁊ lauet
i mane Al' sagiuis uespertelionis cum nit'
⁊ sapōr mixt' ea mūdificat stati Al' ℞
acetum oui ⁊ pone i aceto donec testa maceret'
⁊ acet' sinapium ⁊ puliga ⁊ cum ouo ꝯfice ⁊ iūge
faciē i sero man laua cum farina ceteri
Al' succ' brionie ⁊ cucumeris agrestis an
ʒ j· grui etere ʒ ſ· ꝯfice ⁊ iūge faciē ~~in i
sero mane~~ laua sup̄iorij mō ⁊ si facies
pp̄ h' itumet' cum suto sti̅i ⁊ alb' ouj la
ua Al' ad maculas siue albas siue rub
ea ita ⁊ cereta litargirum cerusā· an cum aceto
⁊ oleo ro· ꝯfice ⁊ locū pus cum linteolo p fri
cam usq' ad ruborē purge pbatum ē
d dolore faciei liniat' cum musillagini
fenugreci pse Al' ad lentigies liniat' cum
musillagini seis citoiorum Al' ad lentigi
nes aggatas iti amigdal' amaē cxto
titate nutant' cum aqua i qua ifusa ē mirra
~~er~~ ⁊ liniat' Al' ad idē scatura ebolis
cum farina lupiorum tāti ⁊ dissoluat' cum m
ell' ꝗ liniat' sup locū Ad lentigies ma
gnas ⁊ pannū i facie ℞ fimi columbini
bauracis ·p· eq̄les tant' ⁊ enbulleti ⁊ ꝯficiat'
cum mell' ⁊ liniat' cum eo facies m'tos Expi
menta tēule

Pulius bacarum laurj
cum mell' dispuato bene ꝯmisceat' ⁊ iūge faciē
ꝑcedite stufa cum decoctione absinthij ⁊ gella
uene palee ul' ordi Al' distepet' boras ⁊
farina fabarum cum aqua limatū appoita aqua ro·
⁊ liniat' i mane simul' ablnat' Al' ℞
antal' detal' borac sarcocolle mamoē albi
cristall' an farina cicerum Rubeorum semis cum
napi ⁊ fabarum h' oia distēpetur cum aqua lenti
⁊ fabarum appoita aqua ro· ⁊ parum de musto d'
siccet' i uitra facti in terri q possint res
uarj p m'tos dies qn nece fuit distepet'
un' i uola man' ꝗ i so facies liniat' ⁊ i·

mane abluat. h' sup faciē mūdificat ꝛ tol
lit lētigies ¶ Experimēta que ab oīs expi
mītatoribꝫ accepi ꝛ sūt efficatia ad pānū
io de pano fac ... faciei ꝛ ad lētigies ꝛ ad mūdificādā ꝫ so
... lentigine rdicies ꝛ ea albādā Succū mali tre ꝛ su
cū yreos ꝛ sucū cucumeris agrestis ꝛ sucū
brionie ꝛ sucū uitiselle eq̄lr̄ acc ꝛ cū tm
de mell' dispuāti albi ꝛ cū armoiaco ꝛ capi
tello ad ꝯsuctōnē bullir' facias ꝛ dū fere co
ctū ē fel bouinū adde ꝛ eleuato ab igne pu
luēꝫ istaꝝ spēꝝ admisce ℞ gt' eris mt' oss
is sipie · ʒ · ermodactil · aristologia ro · ꝛ lon
boratis amiti cristalli benic · dragagti an
tal · dental · bellīcis semis sinapi albi ¶ Al'
pbatū ad pannū lētigies bāulos ꝛ fitulas ꝛ
omēs pustulas faciei · ī mēse marcij collige
limacas ꝛ iolla p tres dies dimicte · iiij
die fortit' tere ꝛ ī mell' albo dispuāto eq̄lr
bulliat ꝛ dū coctū fuit · adde os sipie ꝛ se
men sinapi albi ꝛ modicū cuccari ꝛ mo
dic borac ꝛ paꝝ cāphore ¶ Al' ad panū faci
panno ei ꝛ ipaꝝ clarificādaꝝ cepe albū bn̄ trītū cū
mell' albo dispuato eq̄lr bulliat ꝛ eleuato
ab igne pulueꝫ cuccari ꝛ modic boratis · ē
stall · nit' amiti antal · ꝛ dētal' adde ¶ Al' pb
atū ꝙ cū mulir balneū dī ī irare stati sit
mel · distēpatū cū borace ꝛ ossipie ꝛ aliq̄ te
sta diu moue ꝛ faciē ī balneo uige ¶ Al' ta
taꝝ de uīo albo cū cānabo madefacto cū
urina puei ꝛ inolue sub cine calor tota
nocte dimicte · mane pfecto cū mapp
tātaꝝ cū mell' distēpa ¶ Al' uales ad oīa s
updicta āmomac ꝛ mastic ꝛ cerā ꝫ purā
cū puro olo liq̄facta ꝛ sup argētū uiuū ex
titū cū saliua ieiunii ī fūde ꝛ simil' totū
misce ¶ Al' malū tre caua ꝛ ꝙ extersis ex
pme · cū melle ꝛ āmoiaco ꝛ osse sepie ī m
alo cauato bullire fac · que oīa ī balneo

ꝛ sup fumū aq̄ calie iunge ¶ Al' ad extoi
adaꝫ faciē sucus yreo iunge oculi tū cu
stodiāt ¶ Puluis ad faciē dealbāda ceru
sa ī aq̄ distēpa ꝛ cū panno subtili ꝛ raro
cola ꝛ p misceꝫ ad soleꝫ cuā aqꝫ remouēdo
ꝛ iponēdo ꝛ pot iiij dies cū aq̄ ro · ad solē
dimicte ꝛ tū siccatū fuit pluēꝫ magarita
cstalli · nit' cāfore miste ꝛ dā sup marmo
rē cū marmore diu moueat ꝛ pot cū aq̄
ro · distēpet' ꝛ ad solē siccet' panno cōpto
ꝛ cū op' fuit ute ¶ Puluis ad pilos remo de pilis
uēdos ꝛ faciē dealbādā calceꝫ uiuā cū aq̄
ad sole remouēdo ꝛ iponēdo aq̄ cū paino
subtili colata siccet ꝛ ad modū ceruse cū mell'
ī facie pone oculos custodies mane cū aq̄ tepi
da faciē ablue ¶ Simil'r ad faciē dealbādā
ꝛ clarificādā ꝙ oī hora pot iungi ℞ cstalli bor
ac benic dragāti albi eq̄lr ꝛ paꝝ cāfore ꝛ tm
de ceruse ꝛ cū assūgia galline distēpa ¶ Al' ua ad asperitatem
lēs ad asptatē de sole ul' uēto factā ꝛ deal
bādā ꝛ clarificādaꝫ ℞ sepū edunū ꝛ ī aq̄ bul
lire fac ꝛ ī alia aq̄ cola maibꝫ diu mouēdo
pluēꝫ borac benic cstalli ceruse admisce ¶ Ad rio de
pannū ppe ꝛ lētigiēs sm rasis limat' cū sapo faciei
colla dissoluta cū aq̄ aut cū felle uactino
¶ Ad idē acc far ordei ꝛ bn̄ coq̄ ꝛ exp̄me cū pe
ctia ꝛ cū radic lilij ita appoito pauco olī pāis
ī loco ipaꝝ passionū ¶ Apui ualꝫ lētiginj pi
stata cū suco feniculi ꝛ bibita ul' sup poita ·
Dn̄ mater si cū feniculi suco ꝯta bibat' atq
suppoita tpis lētigo fugat' ¶ Ad lētigies ℞ ad lentigines
pulueꝫ radic yris · p · ij · radic elli albi · p · j ·
ꝛ distēpa cū mell' ꝛ unge ¶ Dater igit puluis
elli ps tria uigat' albi · yris modici tenui cū
mulleꝗ duplo · puluis uteꝗ simil' ꝛ si cū mell'
uigat' hoc sic poitū pugat lētigīos multū ¶ Et
papulas istd cataplasma resoluit ¶ Sꝫ qncūq rio
ī facie medicam remoues pannū appois faciē

de aq calia pus don rubescat fomitab 2 pa
me ipi adibeat 2 e obsuiado ne facies ulne
t s3 cu dolor icepit me e auferenda 2 loc
geste pmittedo 2 poa ad me redeundo La
Et quia pitulu de cura sanguis mortui
possibil e ut resoluat sags mortuus ip
ncipio rei embrocado ipiu3 cu aq calia
pluria tpe logo 2 pe si fuit i illa aq nit
resolutiua Et quia scappellam ipmus 2
quia ofert collirui de mirra 2 collirui3 rosacu
ad illo liniti 2 iteret illo 2 qp cunt cusu ei
mde bis postq abluit loc cu eis que st si
cud decocto mellilloti 2 melois cuq admi
stur iste due me 2 alie e aq fenugreci Et
collirui3 factu de mirra eradicat illo q re
siduu e ex mundificacone me3 que st
nobiliores Et sic infuse i aceto acetoso quia
resoluit sagnes mortuu Et similr nitri
assatu 2 fim colubinus Et bauracc cu eqli
tate supra liniat cu mell Et iter3 abluit
locus cu nit deni emplastet cu guma albo
ris 2 liget stricte vj dieb3 deni soluat 2 fricet
cu sale bri 2 dimictat media hora deni
reiteret therentina sup ipu3 usq3 q eradicet 2 alij
post fricacones sal no reiterat therentina s3 po
nuit sup ipiu3 hec me q dicem .v. dieb3 qui
egredit totu residuu sagius 2 h me e illd thus
nitru 2 calx cca 2 mel liqfiat cca cu mell 2
misceat 2 fiat cu eo eplm 2 admistr i oib3
iij dieb3 aut iiij usq3 ad .v. sr locu dimitte
do resoluet ergo uestigia mortu sagius 2
alguasses Quod si no ofert illo no erit
excusacio qn oseqt putredo uestigior algua
sses distillacio anacardor ut ulcerent ea 2 co
rodat ipiu3 Iste suit medicine singles
Comdisi cu medulla panis Guma pini
amigdal amare Cantarida Cepa algir Se
m caul 2 folia ei supposita Cocoumeni Sa
buc huidu Semi rafani Mirra Ra
dix spetaic cu mell Lac ficus Ebu
ncde ortulan cu aceto Aq calic cu felle
naccino Folia mandragore fricata sup
letigies 2 alia uestigior ecomata una
Emani Sasuc quod e linimetu bonu ad
saguine mortuu 2 omes me fortis abst
sionis proicte i capitlis pteritis 2 ia expti
est. R. nuce rancida teredo ea fortit 2
ligato desup incocte de m itet 2 uitis
alba iter3 2 limatura eboris 2 acetositas
cit 2 duo eleboru 2 stcus colubor 2 stcus pa
sser 2 stcus ancipitris Aut snat pipis p.
.j. calic. p. ij. arsenici rub 2 citri an. p. ij.
ofciat cu mell 2 repoat i uase figuli 2 qn
ipm e necessa3 abluat loc cu nit dmi em
plastet me istud cu guma pini .v. dieb3
deni resoluat 2 pugat loc cu acub3 2
exsuccet 2 puluiget sup ipm sal 2 itet
sr ipm me .v. dieb3 alijs fiat illo aliq
cies qui delebit sagnes mortuu 2 alguas
ses Ite ad sangnes mortuu 2 alguasses
Aliud snat bauac dragatu an 2 i fomet
m tersa 2 liniat cu aceto 2 abluat cu sa
pone aut liniat cu cucubita sicca trita
cu pauco croco e ei3 bonu ultiu3 Al snat
boli de creta 2 grana acori 2 aggeti cu
sapone 2 liniat sanat ei3 pannu 2 pu
stulas 2 letigies Al ad ide sexolei adusta
2 olim de hebe 2 farina lupior an ofitia
t cu ficub3 ifusis i aceto 2 liniat Ad sa
sangne mortuu expulsione aut cau cu
no e ibi uln neq3 dolor neq3 calor f alnt.
Recipe arsenici rubi lapidis altacal
al calcal ptes eqles thuris qrta ps uni
fiat m epithia ul collirua 2 liniat cu e ne
cesse cu aq coriandri mltor 2 2 cu lapid pr
pis 2 sciei crude post itlinacone sup calia

Vestigia percussionis

2 si uestigium percussionis e rubeum confert ei oia epi
thia leuia remouentia pannum. Et litargirum a
lbificatum qn linitur cu aliquibus exadipibus a
ut cu medulla panis eradicat uestigi
um percussionis nigrum 2 similiter pip notum 9
fert ad illud qn cu eo linitur manifeste
Et olus qui di pip aq 2 similiter thus et
folia caulis 2 coriandrum 2 rafanum 2 menta
strum siue calamentum huidum 2 arsenicum to
tum illud cu aq coriandri 2 apii 2 qnz linit
lor cu aq calide aut nitro rubeo cu aceto
forti remouent uestigia nidora 2 similiter cu
thure 2 mirra 2 aloes eradicat uestigia co
loris melogini 2 absinthium cu mell 2 si
militer cu glutino albo 2 laudani iterum
2 oz ut dimittatur sup locum diebus aliquot 2
eplm diaqlon e bonum etiam Epithima bon
um ad illud amigdale excorticate 3 .j. hostrorum
ad ustorum nasturcii albi an 3 .ij. melon excorti
catorum 3 .v. ciceris albi an 3 .ij. excorticati hrob
i 3 .j. lupinorum 3 .v. spume maris 3 .j. ossium u
entris ericiatonis 2 uetustatis 3 .j. sarcocolle 3 .
.j. tanti 2 confitiatur cu aq ordei 2 succo 2 liniatur
cu aq ro Et iterum confricato ossti liniatur sr lo
cu 2 iterum nit 2 amoniac 2 mirre 2 sulfuris cit
ru eqlr fiat epithima ex eis cu aceto confricatu
ut no ulcet 2 similiter cimolee 2 fimi colubi
ni 2 saponis 2 thuris 2 farine orobi 2 farine lu
pinorum 2 farine fabarum ptes eqles amoniac
amigdal amarum oium tria ptes uni draga
gi 2 gumme ambo quarta ptis uni Et iterum
empletur cu galluccio uini sumatur nitrum
2 calx 2 cinis uitis 2 aggetur cu mell 2 lini
atur 2 h e conueniens lentiginibus 2 uestigiis ul
cerum 2 fortasse inget scapellatone Cap
Ea q ipiguat cor confert de uestigiis ua
uestigiis uaiolarum 2 ulcerum 2 assi rolarum 2 ulcerum
duato balnei con . . . concauitas deleatur

Eplm 2 diaqlon 2 aplicon cirurgicum ual3 aia
ut eqatur liniatur cu litargiro albificato cu olo
ro 2 radicibus canne sicce 2 semine melonis 2
farina nigri 2 ossibus antiqs cu aq ordei Et si
uestigia declinia fuit ad nigredinem admi
strb epithima post balneum aut post euaporatio
ne cu aq calida add eis mes forte sic sem
eruce 2 sem rafani 2 grana deten .i. semi q
poitur loco pipis 2 costu Si uu sit similes gra
nis lupinorum tc fac eis adherere lenientia sic
me h conteant capituli canosi cu medulla
pais siligeneis 2 adhereat de sr 2 conteant sic
bn piguose cu semie lini 2 musillagie ei
cu q conficiatur farina simule 2 empletur cu eis 2
ebrocet cu aq ca plenu 2 iugatur cu cera 2
olo de catapucciis 2 adipe galline 2 anatis .
Et remedes exptus sum adeps asini 2 succus .
radic arundis huiu cu aliquantulo mellis 2
caseu cu sal masse confert cu mell apii 2 de
conquatur uitis albarum in grosset cu olo 2 est
exptu Et similiter eplm hoc R yreos costu
2 litargiru ablutu 2 conu euinu adustu
2 baurac 2 armoiacu stercus antiquu admi
stur iuatiua eiz sunt ista ualde ita qd le
tigies 2 pannum ualet 2 iterum fiat stercoris ai
q albi uetis logi tpis 2 ossium ueterum an
an p x radic arundis sicce p xx nasturcii
recentis amili an p v lupinorum p v semis m
elonis excorticati 2 farine ciceris 2 nigri excortica
ti oium an p x 2 granorum deten .i. semi q poi
tur ppipe albo p vi cu aq ordei 2 liniatur 2 si
poatur i eo costu 2 mirre 2 aristol oium an p
x cum meli 2 oia que remouent uestigia p
cussionis remouent uestigia ulcer ul uaiolarum
2 cucumeris asinini puluis radicis ei cu mell
attenuat cicatrices fedas 2 remouet uestigia
nigra que remanent post passione 2 fit de
succo radic ei 2 farina fabarum linimentu bonu

Albstergens

abstergens sordicie faciei et fedidate cutis et
fricant lentigines cum radice eius et aceto similiter
et moscata. Item ad lentigines et omnes superfluita-
tes faciei R. cerusam et tiforia et sucum fructuum
cucumeris asinini seu elaterii fere in quantitate
illorum duorum et confice cum aceto et in modum unguenti
in mortario plumbeo cum pistello plumbeo et ponatur in
vase vitreo per xv dies et post iterum in eodem mor-
tario et pistello predicto moveatur addito aceto si
durum sit et facies inungatur quia pannum et
lentigines omnes tollit. Calamentum recens
fit ex eo emplastrum et removet vestigia nigra
et totam et ecculationem que accidit sub oculo. Sanguis
agnis leporis si maculae nigre pessime ungan-
tur ex eo removentur. Citer abstergit len-
tigines et colorem efficit bonum linitum et inme-
sum. Calamus aromaticus confert ecculationi
... mortuum. Capitulum vii de obscuratione
cutis a sole et aceto et frigore secundum diversos

Oportet ne cutis a sole vel vento aut frig-
ore offendatur ut liniatur cum albumine ovi
aut cum aqua gummi aut cum cera aut sumatur
crossinum simile infuse in aqua colate et misce-
atur cum equali mensura albuginis ovi et inungatur cum eo
facies. Ad idem secundum almasorem de bonis gemi-
nis est quod aliquis est in itinere faciet umbram et faciem
ex panno cooperiet quod si fieri non poterit succum
dragaganti et amidi et gummi arabici et psillii in
mucillagine seminis citoniorum cum albumine ovi et cum succo
portulace misceatur et facies epithimetur. Cum ad
quievit laventur et si hoc fiat aut ex unoquoque per se
aut ex omnibus simul ad hoc valebit. Conferet in terra
tellas in aqua infundere donec dissolvatur ex quibus
facies epithimetur aut cum albumine ovi et dragaganto.
Si autem color faciei permutatur fiunt epithimata ex
cerotum quod fit ex cera et oleo rosato cum adipe galline
et farina ciceris et alia multa que sunt predicta. Ca-
pitulum viii de rubedine superflua. R. ca

Est quedam rubedo extrinseca cum pustulis
que et in hyeme et frigore super extremi-
tates et facie apparens que est similis rube-
dini eius in quo incipit lepra que secundum quosdam
gutta rosea vocatur et quia sunt cum ea illa
extrinseca eius est quod frigus cohibeat vapore plu-
rimum sanguinem et eius cura est venis soluto
et flobotomia cefalice si est in facie et si est in pedibus
de vena mediana brachii opponi vel ma-
nus inter digitum medium et minorem et ventose
et super locum apponite similiter sugat et confert
interre balneum dant ulceratione et cotidie aqua
calida sua facie cooperiat et forcius fricatur loca
cum panno donec sanguis ab eis fluat
postea cum sale et aceto deinde cum cerotum rubeo
epithimatur quod sit. Fit radix cucumeris al-
thee aristologia litargirum cortices granatorum
ana ex omnibus hiis tritis et cum aceto et oleo rosato
mistis epithimetur locus. Si autem fuit vetu-
sta firmatur sal calcantum ad ustum sulp-
hur terra argentum vivum galle vene de cu-
cumera litargirum aristologia omnia trita cum aceto et
oleo rosato commisceantur et epithimentur valet et h
cerotum ad safan. Et est et notandum quod administra-
tio regis asafan valet huic egritudini confert
et si loca sapone epithimata sint diminuitur de
nec sapo sarracenus fiat et postea cum aqua laventur
calida quod multis vicibus fieri convenit. Ad ru-
bore faciei sulfur vivum cum oleo rosato misce bene
pulverizatum et unge. Aliud R. aqua rosata sucum fumi terre
albumen ovi pondus equale et pinguedinem unum albi et bene com-
misce postea mitte super varices que sunt in
facie et postea mitte stupam desuper et sanguis me-
liorabitur. Ad ruborem qui fit cum pruritu et
tumor in extremitatibus tempore yemali et maxi-
mum frigoris ponat pedes et membra que pa-
ciuntur in aqua calida in qua bullita sit herba que
vocatur rosagine et hic folia ad modum sal

me silvestris 2 flores similiter rosa alba. Addit
Sucus eruce cocti 2 colat' ieiuno ʒ. j. bibitus
diebus continuis dicitur valere ¶ Pille 2 de custo
bio que dicuntur in cap° de strofulis ad hoc m
ultum valet ¶ Ad rubore(m) 2 tumore(m) 2 pruri
tum qui sunt in extremitatibus 2 precipue in mani
bus 2 pedibus in yeme titimallum in aqua coctum
2 super impositum tamen prius de aqua illa magis coctum
et calida fomita 2 ablue locum patientem proba
tum est ¶ Ad idem dicitur olivas infusas 2 cum eis
locum in balneo sepe fricata ¶ Similiter ossa
olivarum comburat cum tantabro 2 fumus qui
inde exierit patiens in os recipiat. Dia
scorides dicit cyballaria sanat rosulas su
per posita ¶ Ad rosulas lavetur pedes in aqua
tali in qua bullierit sunt dolite de in tinis.
calis super ligetur cum panno probatum est ¶ S
tercus columbarum combustum cum farina ordei
2 semine iusquiami 2 aceto commixtum valet
contra tumorem tocium factum ex rosula 2 contra com
bustione ignis Ad maculas rubeas

Medicamen. S. ad maculas rubeas in f
acie Rx absinthii cum mell' misce tritum 2 v
nge similiter aloe tritum 2 cum mell' mixtum
idem facit ¶ Unguentum contra ruborem faciei 2 pu
stulas 2 pruritum Rx sucii plantaginis 2
calendule an. ʒ. iij oli violati 2 ro. an
ʒ. vj sepi cervi ʒ. vj. edini ʒ. j. draggi
gue. ar. an. ʒ. iij. boli armeni. an. ʒ. ij. ce
re. al. quantum sufficit ¶ Et quidam dixit quod
mundificatio isti' egritudinis. s. gutte ro
see. dz esse de duabus partibus catarriti in pri
al cum una pere rufine prius digesta
ma cum, cql' mesua offizactar ... sit fi
mi ... 2 post purgatione fiat stufa
exeunte a stufa detur tiriace maioris p
. j. cum duabus partibus rubee tuistate 2 in stufa
ponatur absinthii pataria violaria malva
palea ordei vel avene 2 tunc fiat inunctio cum
unguentis vel epithimatis ¶ Unguentum ad hoc dicitur fari
na ordei fenugreci rubea borace in equali po
dere pulveriza 2 confice cum suco cepe 2 mell' di
spumato 2 fiat unguentum ¶ Aliud probatum Rx
radicis lappacii acuti 2 removeatur illud
durum quod est intus 2 cortex exterior optime lave
tur 2 iterum desiccetur quod postea subtilissime
pulverizetur postea dragetum minii apponatur
bene cum saliva extinctum 2 cum pistello vel spa
tula incorporetur 2 postea apponatur axungia
porci veteri liquefacta 2 per pannum colata 2 tota
bene incorporetur 2 ungatur paties cotidie stu
fa precedente ¶ Aliud terantur nuces excoriate
cum colofonia 2 amido an. 2 fiat emplastrum 2
supponatur per tota nocte facta precedenti stu
fa sequenti die fiat inunctio cum hoc unguento.
¶ Recipe thure mastic armeni borac cerusse an
ʒ. ij cafore ʒ. s. argenti vivi extincti ʒ. s. Misce
ce cum axungia porcina vetusta vel apponatur
ut a. ʒ. ij lapidis qui reperitur in epate tamen
confitiatur cum oleo amigdalarum amararum vel oleo
nucleorum persicorum vel oleo. ro. 2 fiat unguentum
¶ Si autem inveterata sit egritudo fiat inunctio
cum hoc unguento pulverizetur borax in equali mesua
cum pipere 2 conficiatur cum suco cepe 2 melle ¶ A
bluto cum urina sua cotidie in mane prestat
in maximum iuvamentum ¶ Aliud ad inveteratam
accipe ʒ. ij cafore borac. ʒ. ij farine ciceris ru
beorum ʒ. iiij tereda tere 2 confice cum suco cepe 2 me
lle. ro. vel dispumato 2 unge Cap° ix de pu
stulis faciei 2 capitis cum diversis curis Rx a

Pustula est eminentia parva in aliqua parte corporis
porta a materia nociva pueriens 2 aliquando
nascuntur in facie 2 in capite pustule parve leve
fixe divise in innumerate locorum. deinde exul
cerantur ulceribus crustosis 2 sunt ad rubedinem
declives 2 quando emittitur virus quem asafam arabi

ad rosulas

ce uocatur. Et Auic. dicit q. e. de summa botor
ulcerum. Et Rasis in libro diuisionum dic. q. no
minatur desudatio q. fit in infantibus et non omnino
uenit in iuuenibus ex multitudine sudoris et ne
gligentia ablutionis eius q. fit in capite dic.
q. e. de genere apatiu. Et Constantinus in pantegni dic. q.
pustule que desudationes fiunt herpes miliu dicuntur
Et ipse met dic. q. que fiunt in capite uocantur fa
uis quia foramina minuta habens ut leues egredi
tur subtilis magis e. uiscositas propria quam mel exfauosi
ta lucens exprimit et dic. q. nascitur ex flatie salso
Serapio non facit differentiam inter ut supra et dic. q. fo
ramina que decidunt fauositati que e. in capite
sunt latora q. foramina que decidunt asafati et q.
e. in fauositate et humitate e. simile melli. Safa
ti autem generatur humitate permixta cum ueneositate su
btilis et mortificatio et tunc uocatur safati humida
aut ex humore melancolico grosso et tunc uocatur si
cca quia spermas [illegible] emittit uenenum aut quod
e. subtile mortificatiuum inducit uectio in primis
ad pruritum et in finitum dorum propter antiquitatem
[illegible] q. ingenit generatur ex eo apparet et decidunt for
amina in quibus e. forma [illegible]. Et safati et fa
uositas uenit in uno genere et cum e. in capite de
tinea et nos de ipsa in suo loco dicemus et multos in
facie apparet in yme sic dicit Auic. et differt
uelocit. Cum Melius e. q. ut in a generet
ut euacuens humor uincitur postq. e. de genere
apatiu q. fit in capite e. ut in pluribus aliquis hu
mor uincens sic et in hac egritudine et qualiter con
stat humor pectus in tractatu de apatibus dic
tum. Et rasis dic. q. eius cura e. similis cure fu
fuis. Et Auic. dic. q. cura eius prima e. curam
impetigis et dicit ibi nunc nos dicemus q. confert
asafati sicce euacuatio humoris coleri et melle
coleri et flatie salsi cum eius que sunt sic decocto
mirobalanorum citrinorum cum epithimo et ponatur in ea
aloes et scamonea et admisceatur pesta que mu

dificet residuum cum humectatione sit aqua
casei et fruantur humidi de cum suco sumatur
lb. i. et misceatur cum utrisque mirobalanorum nigrorum
et citrinorum amborum an. ℥ iii. epithimi ponderis ℥
ii. et sal napti [illegible] ℥ i. de in post illud
sit cum tepitus aqua casei et epithimo si tollat nausea
et non supfluat aut sumi q. tollerane est. Et
Constantinus in pantegni dic. q. purget cum yera
pigra aut yera Gal. theodorito et gere rufi
na dieta Et dimittat omne q. h. dulcedi
ne superfluam et pe dactilos aut dinaritudi
ne aut acuitate aut salsedine et omne q.
flammam generat sic ait Constantinus et sit contentus in
insipido generante humorem sanum in quo non
e. mordicatio et humectatione corporis humidi
tate equi cum balneo et aliis et flomer uena
eorum si necessitas fuit eius aut ex uena q.
in hibit illud membro sic uena frontis in
Basan facta sup caput et uetose ire ad
illa que e. in capite Et si fuit in membris
inferioribus flomet due safene Et cum fe
ceris illud fricabis locum fricatione forti
donec sanguinet et stude in hoc ut curat ex
eo sanguis plurimus de in curet cum medicinis
localibus et postea pe cum fricatur post sanguisugatio
nem cum sale et aceto Et [illegible] localia
sic ait sapio possunt apponi apponi Et si egri
tudo e. propria debil. et ne sit acuta ualde ut
non addat sup acuitatem ueneni et mordicatio
nem eius et ne addat in effusione eius Et illud
inuenitur in aceto nimium q. uis ipum sit ex
mes que incidunt flammam et resoluunt et confor
tant et abstergunt et que currit propterea quia non
ipso sunt uirtutes diuersae s. qualitas talia
propria et spissitas facia multa subtilia et ut ut
non sit in aceto q. nimium in hac egritudinem
ut inuadat humores grossos in coleritos et fla
tiros sapor uinosus in uino uehementis ate

tositatis e no acuta qm qn uinitere sup
eius tenositas e acuta et talius a minoris
infrigidationis qr calefacit membrum et attrahit
mat. et qn e uehementis actositatis e no
acuta infrigidat eius et mediat et subtiliat et
confortat absque calefactione et ei quide que
de ipa sunt e confert balneum frequens absque
longitudinem sessionis euaporato mbro sup
uaporationem aque calide aut tepide in die et
liquores olea adipes et regimin hum
tatum cum mitinio et i uncto et eius capud
purgans sunt necte i euacuado eas.
me abstinentes illas actione fortia adu
centes eas administret post haec aut confert
sm qd dictum e no e malum apponere
sanguisuges iux dem necessaria e scarificato
et sanguinato. dem administret me locales
Et serapio dicit q si sangs e cum facies
cuere hac egritudine oz ut incipiam cum
flōia cefalice uene et confert flōia uene
extense i tono sup cilia et incisio duaru
arteriaz que sunt post aures et uentose
duobus lateribus colli almasor dicit q flē
t uena i capite nigra posita administret
solutionem natiue et iste oes minutiones
conueniunt qn egritudo e in capite et maxi
me minutio duaru arteriaz addita dem
abluitur cum melle et aqua sicle et dragato

Medicine aut ad safan huiva

locales ad hiudam incipite que e. s. cor
hiudu et cor infantium oz ut sunt i pnc
debiles ualde propue qn e cum egritne do
lore et confert huic egritudini ut ligetur cum
aceto mamer muer in luto qui de ci
molea et tea ceteuisie et tuttia et litargiro
et thimia argenti et alcanna et ebona et in
ditu cum gallias adustis cum olo frassino
al pitula al uniprio e eis exeptuz item

Et me fatte exceptio curatur sunt boni si no
sufficiunt illa sunt cortices granatorum cum
aceto uini et olo. ro. et qn ponitur in eo litargiro
Et epithima almasoris ad safan recentem cum
mitoz infantium fuit radix de cucuma alla
na aristol litargiro cortices granatorum ex
oibus hys teritis et cum aceto et olo. ro. mistis
epithimetur locus al exeptum qn e infantie
pueri et e hiuda tum primitus de panitiis et
combure et plica sup ipam postq i uestigasti
cum mell ipam Al iohis de sto paulo te
ste castanearum incise et uino combuste ponitur
infantibus et omne fel Al ungat cap olo
primitus dem pice liquida Al ad idem q sa
nat et antiquissima tineam et allopiciam Re ad
ipas ursi arietis an. ʒ. i. fimi murinum
pic liquide an. ʒ. i. 25. oli uetusti. ʒ. i. 25. fit
aut cap rasum et ungat Ascletolus magr p
recem tuz fel uituli sine pse sine mi
sti et stercus gatte cum aceto fex uini calx
uiua sulfur uiuum stafisagria aceti tu
sale misce ponitur Et ꝓ3. no q si e egritudo
cum dolor addenda e cum ponitis cimolea.
litargirum et puluis carte combuste de bones.
e carta bonbicina adusta cum aceto uini di
stemperata q. s. fet et omes auctores ipm cone
dunt et cum olo lauatur locus pogr radunt capilli q
si inueris i hec medicam facto de cartis et
tutatur plus q oz combuste cum olo litargiro aut
le uel sui tepatu in ope aut si uis ut minuat
mitis el ulru pone de litargiro plus ponde et
Et qnz e neccessum administrare illum imq e absc
sio icter anticus e aristol de multor quide sanat
ea que mollis e penitus scarato cum aceto et
sale et fete et sulfura inicidi multis uitibus q
excitat et radit et de mes que sunt in istis
ordinibus sunt gumma pini cum balaustis et aceto
et olo ro et radix lilii celestis et xilob et lentes

⁊ matra tum aceto amigdale amare ⁊ galle
viridis combuste ana partes ⁊ fiat ex eis epithima
cum aceto. Cantari ⁊ vini vel fullonum cum sansuco
sicco tersis. Et fiat caput purgium cum oleo valet. In
antiqua autem ⁊ in illa que est super cor dura sunt ne
cessaria ea que sunt sicut involum ⁊ calcatum ⁊ capsus
⁊ sal ⁊ sulfur ⁊ terra argenti vivi ⁊ rubea tinctorum ⁊
me(dicamen) de cartis ⁊ storia eris ⁊ fabigo ferri ⁊ sal ex
tiptic rob resolutivus ⁊ iterum sicut litargirum ⁊ teren
sam. Nasturcium non sicut ex extremitatibus est fortibus
⁊ fimus columbinus est ⁊ resolutivus et vehementius ab
stersionis ⁊ excitatoris ⁊ stercus lacerti ⁊ stercus tudorum
se comedenti ... ⁊ emplm rubeum factum ⁊ vermis
[illegible] ⁊ alcania ⁊ aristologia ⁊ corticorum
granatorum ⁊ litargiro ⁊ me(dicamen) quod dicemus in capitulo sicut

Recipe timolee sulfuris vivi. Medicamen bonum
cancris cucurbide pulpe colloquintide ana partes equales
cum aceto ⁊ oleo roseo. Aliud cimolee lingue aviculae ⁊ aristo
lochiae rotundae ⁊ balaustiae ⁊ galle ⁊ gumme pini cum aceto
⁊ oleo roseo. Aliud ad safati humidam conferens valde
abluatur asafati cum decoctione oleandri deinde liniatur
cum storia eris ⁊ mirre potentiae ʒ ii ⁊ terre argenti vi
vi ⁊ thuris ⁊ aluminis ⁊ ameos ana ʒ iiii aristolochiae rotundae
⁊ tuciae ⁊ ... aloes ana ʒ i cum aceto ⁊ oleo
roseo distempera ⁊ confert humectato corpus cum cibis ⁊
absterge. Aliud Recipe aristologie longe scorie argenti
amigdalarum amararum ana tantum ⁊ misceantur cum oleo roseo.

Medicamen almasoris ad safati antiquam.

Ad safati antiquam curatur sal ⁊ medullum ad ustum
sulfuris vivi ⁊ terra argenti vivi galle radicis cucu
meris litargirum aristolochiae rotundae omnia terantur cum aceto ⁊ oleo
roseo commisce ⁊ epithima ad safati siccam secundum almasorem.

Sit autem asafati sicce fine ⁊ albe frequentem ... Recipe
fricetur cum oleo roseo ⁊ si sanguine in uncto ⁊ terra ⁊ ad
ipse curatis ⁊ aqua calida laudandus est ... sillagi
nibus parties vel nutrientibus humectantibus semper.
adeo vero erit caput purgium per nares nuidis ex oleo
seminis cucurbite vel amigdalarum dulcium vel violato ⁊ hiis

similibus. Et rasis dicit quod confert safati antique for
cuatatione matiel .... assidue cum filotro ab
rade pilos usque ⁊ sicceti deinde liniatur
cum hiis que dicte sunt ⁊ iterum dicetur ad safati.

Nunc de ea fortis est sicca antiqua. Recipe
indiget medicare acuto corrodente ea usque per
niat ad carnem sanam deinde curetur cum emplastro
de ueneris cumune ⁊ litargiro ⁊ aceto ⁊ oleo loco
in principio ut sanguis exeat scarpellato Medica
men ad safati ⁊ ad ulcera que sunt in capite mo
llis sicut in iguibus ⁊ cutilliarum ⁊ quod sunt illis similia Recipe

Recipe cutelleris plumbi combusti abluti loco eius
sacrotolle ... de tobice cobustarum ana ʒ i sul
furis vivi ʒ iiii terre ⁊ confice cum aceto ⁊ admin
istretur ad safati. Aliud timolea ⁊ sulfur vivum an
terantur cum aceto ⁊ fricetur in balneo ⁊ abluatur
cum aqua calida hoc medicamen administretur cum balneo ⁊ absque
balneo. Aliud cuius probatus est ut operetur in safati
Recipe resine pini balaustie ana partes equales terantur
⁊ conficiatur cum aceto ⁊ oleo roseo ⁊ liniatur. Aliud cime
ameos aristolochiae rotundae balaustie gallarum gumme
pini equaliter permisceatur cum aceto ⁊ oleo mirtino.
Aliud indasengia litargire rubee tinctorum an
equaliter terantur ⁊ misceantur cum oleo mirtino ⁊
aceto. Aliud coriandri sicci testa ferri combusta
⁊ alcana conficiatur cum aceto. Aliud expertum Recipe
galle non perforate ⁊ comburantur ⁊ in sartagine fi
dantur deinde ... tanta galle ⁊
misceantur cum aceto ⁊ liniatur ad safati ⁊ impeti

Comminatur litargirum terrusse plumbee gratia Recipe
⁊ rubee ⁊ tinctorum ⁊ aluminis iameni ⁊ foliorum
tapsi barbati ⁊ seminis rosarum sicci ⁊ ameos ⁊ a
migdalarum amararum ana equaliter terantur ⁊ cribellentur ⁊
conficiatur cum aceto ⁊ liniatur cum eo. Aliud ad idem bonum
Recipe litargirii terrusse plumbee tinctorum storie argen
ti equaliter terantur ⁊ cribellentur cum oleo ⁊ conficiatur
cum aceto ⁊ oleo ⁊ liniatur. Aliud ad idem Recipe aristolochiae longe
⁊ radicis granate agrestis rubee tinctorum condi

lentam mire armoniac amigdal amar excorti
catar an pte .j. scorie argenti p .iij. 2 5 tant
2 cribellet 2 ofitiat cum olo 2 aceto uini albi
2 liniat cu eo ¶ Ad impetiginem 2 safan hu
mida ruat teste ouor iudeg 2 obiuste d
mongi aristol' agl' mesura facture 2 cribel
let ofitiat cu aceto 2 olo ro 2 liniat ¶ Ad
safan humidam 2 sicca R tuttie .3. x. sticados
arabic obiusti .3 ij. litargir .3 ij. tamet 2 cri
bellet 2 ofite cu olo ro 2 stet infirm i sol
par 2 absterg ¶ Al' bonu ad ide s'm Auic R
oli amigdalar amar 2 oli sinapini an q'
tu pte oboliti aceti ab olu .j. sciet meirte g
allar amor an aure iij fel elefante aur .j.
celidorie baurc cinitor an aur 5 tant me
2 misceat cu duobz oleis 2 aceto pmistioe
uehmna otendo de in admistet sup om
safan 2 scabie 2 pediculos 2 depilacionez allo
piciaz 2 furfures 2 albas que e de gne asafan
male 2 qm cu ex e mosius finites malign 2
cura ex e cura illi ¶ Medicam al' Auic forte
R aristol 2 flos eris armoniaci 2 bedelij 2 sina
pis 2 drugati ptes eqles agregent cu olo de
fermco 2 aceto optiz e olum 2 pauto mel'
2 admistet ad safan s'm serapionez
¶ Medicam ad safan ruat rubee tincor
bedelin indutu amigdal amar excoriate
ponder eql tantic ofitiat cu aceto 2 fiat
ex eis trisci 2 exiccet cu g' pucat necessi
tas dissipiat unue 2 tat 2 ofitiat cu aceto
2 liniat ¶ Medicam ostatim ad fanositate
R tutiey .3 j. 2 incede taliz mine .3 iij 2 cu
aceto tepa ¶ Al' R cuthia litargir 2 cu aceto
tepa Ista sut simplicia que ualet 2 nocet
¶ Been ofert asafan asafati Rza
humidu 2 putidim 2 absterg 2 adhuret cun
asfar ofert asafan lita ¶ Colla de toriis
liniti sup asafan arsiuz ofert inflatoi

faciei ¶ Ilm si terat folia 2 sem inltu fiat
ex eis emplm cu vino ofert asafan ficus
fat acide gr' humidu e 2 asafan que infleres
intuaz fiut pp sudor Cap x de uestie que
fuit in facie 2 in alijs mebris 2 i crepatuis

DE uestit quide 2 iflationibz latius post
cap de lepra dicem i hoc aut loco tuaz
quadam laale de uestit cu in dicem dicimus
g ad uestitas que fiut in facie 2 eciam in alijs
mbris 2 crepatuis maxie si sut de calor
R succus radic blete marati solati herbe
uua memithe an .3 j. dlos .3 v. mitella ouor
mi tepa utligdiz sit 2 cu penna unge teri
die usqz ad terciu postea laua cu sponga 2 iter
unge Cap xi de pustulis leuibz faciei 2 n

Quandocuqz spargunt' ahs Rza
tothor sup nasuz 2 poma maxillar
que sut pustule albe qi ipa sut poma
lattis pp maz incuteciaz expulsaz ad sup
ficie de uapor topores 2 cura ex e ome in
q e desiccatio 2 resoluto sit ellus albus cuz
cu medietate sui de yreos de q fiat liniment
2 sem lini 2 bauraci 2 ficus 2 nigella cu ace
to ¶ Ad pustulas i facie de flate salso natas
deledas pbatu R lardu porcini 2 axungiaz
eidez a. ueri masculi .s. porci pista 2 utruqz
fac bullire in vino albo 2 postea cola p pan
nu sup aqa fuaz 2 gr sup natanerit colli
ge 2 repone deinde dic R .j. aloe .3 .j. sulfu
ris 2 thus ad libitu 2 tere unumqdqz sub
tile 2 limatura ferri medietate pone arge
ti uiui .3 j. 2 cotta alba cu aq' clipperi liniat
2 misce oia simul et puluez 2 cotta cu arge
nto uiuo posta cu pdicto lardo 2 axungia fac
unguetu de q' inugas loca uulnata ad igne ut
ad sole ter ut oportet i die ¶ Oleu ouor etiam
oz ad pdicta ¶ Ad pustulas faciei lauet
cu aceto i q' sit tepatu uinu cu igne ar.

dicit quidam experimentator quod ad pustulas rubeas
et bonum post purgationem convenientem et flebotomia appo
ne ventosas in collo cum scarificatione et ruptionibus
de cantaridibus et et sub mento et postea aloe cum succo
lapatii acuti distemperatum pustulis impone post
cum et ¶ pustula cum oleo et aceto tota inde fiat
¶ Al tertia cum melle et aloe et succo lapatii diste
paratum inde fiat lavetur et cum alumine et gummi et
lentibus pulverizatis ¶ Al Rx cathne decoctae ex
aqua i. timolee toli tere cremei an. 3. v. sanda
rum 3 i. tempera cum aqua ro. Ad pustulas rubeas
¶ post flominem veniunt que fiunt in facie post
cefalice purgetur cum hoc Rx mirob kebuli munda
ti indi et citrini mundati sandali albi viol an
3. ii. rerub gallie bellirici cucurbite seminum drag
mastic seminis rubii agar longi aloes sp
ticastisse longe salgeme luculi seminis fe
niculi an. 3 i. cinamomi gariofili mel quod sufficit
da cum scamonea post maxime multi ...
dis ex tolkam post casto ovis et pedis ...
qui nascitur in aliquo membro vel sumptum ...
... Rx ceruse litargire an. 3 iii. plumbi usti
3 i. tempera cum oleo ro. et succo solatri si autem
sint pruriginose adde 3 i. al. sulfuris argenti vivi
pone ventosas in capite sepe absterge a fron
te vino et aliis atrimentis herbis et cibis ¶ Ad Rx
verucas de facie tollendas et omnes exitudines
Rx radicis cucumeris agrestis siccata et pulizata
misceatur cum aqua et fiunt lineas alia die faciem
lava cum aqua frigida si bene hoc feceris mirabere
¶ Et aristoteles in libro lucis amoris scripto ¶ Rx floris
eris mastic colofonie olei decoque fiat unguentum non
solum pustulas sed etiam verrucam aufert Ad pustulas
¶ Rx mel et de lateris cuiusq. faciei delendas Rx
3 i. succi mali ... granato mitte et ibidem ...
... pennas bullire facias et pulverizatas adde Rx
tartari albi sinapis albi an 3 i. piperis albi aluminis
...uni an. 3 v. boracis 3 i. olibani piperis ossis

sepie 3 i. al. 3 ii. ista omnia diligenter pulverizata
in tali ... ce mittas et diu incorpora et usui reserva
et cum opus fuerit pelare facto loco ad magnitudinem unge
cum autem pustule crepuerint vel apparuerint
ceram albam unge si placet aqua ro. pone et oleo
cum oleo viol. ¶ unguentum album dicitur sic fit Rx mastic oli
bani an. 3 v. litargiri plumbi usti an. 3 i. ceruse 3
ii. ista omnia tanti et cernatur et postea aceto vel aqua
ro. quod melior est in mortario mitte et predictos
pulveres cum oleo miscendo cum vel ro. quod melius est
distempera et post aceti aliquantulum impone et iterum
misce et postea de oleo deinde de aceto et ita imitando po
nendo modo de hoc modo de illo diligenter incorpora donec
perfecte conficiatur et quod liquidum non multum nec spissum
et et albus valde. valet ad salsum flegma et ad mitiga
dum ardoritas que fiunt ex corruptis humoribus
¶ Cap. viii de incesione faciei Incesio quidem fa
ciei est pustula quedam mollicula rufa humiditati in
contigua aliquando facies ulcerat. Et autem intelligitur qualia
ulcera sint in hoc loco vel in alio membro. Et ideo totum
durum profundum penitus est molestum ¶ Ad pustu
las faciei duras et fixas atque pilas sive contrarium
Rx alumen et cum lentes pulverizet et facies
in lavet ¶ Al gummi arabici et meum cum aceto
tempera faciem de eo et mundificatur De eodem
¶ De foliis et contusis et cataplasmis ma
¶ Succi vino fiat maculas astergendum
¶ Sola et vino maculas depellit aceto De cruta
¶ Emundata cute macul. cum melle negata mater ipsa
¶ Tradunt et mundos leviguare reddere vultus
¶ Het nigras maculas curat cum felle bovino
Cap. xii de pustula que vocatur celsus
S Ere fit in maxillis pustula que dicitur
ad similitudinem celsi vocatur celsus de
humoribus grossis nascitur et acutis et est pustula
vulnerata qua extorquenda et cum gutto usque ad in
ultra sanguinis effusione et sanguine extenso
pulvis quod dicitur michelon supponatur deinde buttio

tonio mundificata cu[m] unguento de erugine eius
curet. Tractatus 2 de exterioribus egritudinibus
que habent fieri universaliter in cute corporis
tota preter erisipila et apata quedam et conti
net Cap. xxiij. Cap. j. de impetigine et sp

Impetigo sive aut constatum in uatito duobus
modis fit et est impetigo et sprigo et ambe sunt
de genere scabiei et fiunt de materia talia et sicca
multum mixta super derensa. Sit igitur dictus aut
in glosis suis impetigo est magis fit de ma
teria magis impetuosa quam sprigo vn
pambulat totum intuitum occupando sursum
et deorsum. Sprigo non fit grossa et minus in
tensa vel neque ita movetur sursum sed peni
na est magis deorsum et minus occupat locum sed
imitare in re quod sprigo que arabice impeti
go de excoriata et safan quod perdita est sine
fanositas sine tinea una est egritudo. sed
differunt secundum locum quia illa que fit in capite vel
in facie vocatur safan arabice et grece fanosi
tas in latino que fit in capite de tinea latine
et illa que fit in toto alio vocatur sprigo vel impe
tigo excoriata vel tarras mixta et si est in cap
ite vel in facie de asafan arabice et propter hoc dicit
in rasis quod impetigo est similis safan sive
et quia antiqui impetigo generis et safan. Et dicit
et dicit quod non est ei logus et non diversificatur ab ea
nisi re occulta et pro asafan sicca. Et dicit et quod asa
fan sicca est impetigo malignior et deterior et in
grea corrosiva et longioris perfunditatis et ita in
petigo est primo de assafan nam est aquosa acuta
permixta inter materie grosse melancolie corro
sive materia scabiei. Dicit autem quedam quod impe
tigo et sprigo sine asafan generantur quam humores
calidi acuti admiscentur grossis terrestribus. Et si
subtiles habundet de impetigo. Si grossis s
prigo. Si non calore generatur generatur grana ad
modum milei vel potest appellari sprigo mi
liaris vel sprigo granosa et latior de ea mijo loco
dicet. Et cura omnium impetiginum est unita. Una
que expellit superfluitates malas et removet
eas ambiens principalibus ad exteriora. Signa.
Et sprigo et sunt quia locus calidus et dure cum pruritu
et asperitate cutis. Et impetigo quidem velocioris ra
nationis est illa cum subtilis est magis intensa et est
sicca excoriata dicitur. Si medio modo mediocris est
in motu et ulceratione. Cum igitur materia sit composita et
modus curationis debet esse compositus. Materia enim subtilis
semper indiget minus subtiliantibus et exaltatum re
pinetibus. Grosse vero magis indiget dissolutivis
et fortibus evacuantibus et exterminantibus. Et impetigo
quedam alia est humida sanguinea in qua apparet cum fe
tore et est magis salva et alia est sicca cum plurimum
est assate salso grosso per adustionem in milia. Et
de impetigine excoriata propter vehementiam siccitatis
et multitudinem perfundatis et est sicut albas nigra.
Sit corrotes et de ea postea dicemus et de ea est non
excoriata et de impetigine est recens et de ea est
antiqua mala et est egritudo levis acuitate ut ma
stuccium et similia. Et scias quod si diu permanserint
morbus talis locus ulceratur ex nimio pruritu
et ardore. Cura. Ab initio igitur curandus est morbus
iste cum medicinis laxativis et solutivis necessarijs
si multa fuit repletio precedere debet flora et uetis
soto facta fia dentur colagogis de prunis in
iub molis cerrubis fera cassia. Fortius. f. magis
mirob citrinorum indi aqua casei et administrata secundum mo
dum quem exigit illud quod est presens est de bonis solu
tivis et sirupus de fumo terre sumite et humectatio
que dicta sunt in cura safati. Et quedam dixit quod debet
cepi mensura origanum aceti cum sirupo fumi terre dum
materia digeratur postea purgetur cum duabus partibus ca
tartici imperialis et tertia vero rufine hoc enim sanguinem
mundificat et humores adustos evacuat. Demum fi
ant balnea de aqua dulci quia poros aperit et mat
subtiliat et potest eam facile resolvere humitas eius

Cap. xviij. Cap. 2 de im
petiginibus que
excoriant
et findunt cutim
et albas nigras
et pruritus
Cap. 3. de fixu
ris que apparent
super cutem
Cap. 4 de mo
rphea alba
dura et sordida
et albaras
alba nigra
Cap. 5 de mo
rphea nigra
Cap. 6 de sca
bie et prurit
tu
Cap. 7 de tu
moribus que fiunt
cute et talpis
et de sup...
Cap. 8 de pla
nta noctis
Cap. 9 de su
dori et cais vi
et de sign. ab
sumptis in febri
bus acutis
Cap. 11 de ca
re ombilicis et
assellis et inguinibus
Cap. 12 de pe
diculis et lendi
nibus
Cap. 13 de malo mortu
et alio genere pustularum
Cap. 14 de vaiolis et morbillis
Cap. 15 de lepra
Cap. 16 de vesticationibus et flectionibus
Cap. 17 de pustula prava
alata que dicitur asera
Cap. 18 de pustulis in febri
bus acutis quod significat
Cap. 19 de vena civili
vel medena
Cap. 20 de apate quod proprie sinia
ad rupturam vene vel arterie
Cap. 21 de naribus vel nutibus
Cap. 22 de genere que dicitur bovina
et est vermis generatur sub cute
Cap. 23 de ventositate que ait sub cute
et facit dolorem et eius prava inflatione et cito

... et separati acetum mane et quidam ponunt in balneo herbas frigidas et scabiosa fumus terre marubium et lapatium acutum exeunti a balneo dat .ii. pondera rubee ... cum .iii. ... maioris et postea fiat flebotomia de epatica vel de alia vena secundum ... Rerum ... administret secundum quod administrant safan et fortasse indiget separatione acetis ... et dixerunt quidam ex eis quod probatur curere impetiginem et sanat quod de ea evenit et in potu detur lacte ablute aloe drachmae 3 cum tribus decoctionis vini et appositio sanguisugarum est de melioribus medicinis eius post universalem purgationem. Et modus appositionis earum talis est ponantur sanguisuge supra eam quantum videtur et post ipsarum buttones aqua ... lavadus est locus et prohibentur sanguisuge aut in ... medicinis in prohibito sunt adhibere quod eo usque fiat donec quod est ibi superfluitatem fugiendo ... removeatur et post hec epithima a safan dicta et Alia medicina ... supponatur quia non sufficit locus fortiter fricetur donec sanguis ab eo fluat. deinde ... medicinis pulvis superfricatur quod eo usque fiat donec caro rubea sana appareat. postea curetur cum ceroto donec sanetur. Et quam expeditur impetigo dicit dicunt quod cura eius est cura lepre. Curationes locales

Et si est impetigo multe humiditatis ... liniminti ... Et si humiditas multa ... liniminti quod abstergat et non excitet multam impetiginem ... non oportet ut administretur ex medicinis in illo in quo est mediocritas omnium qualitate ... hoc est ... universal ad impetigines. Remotorem ... curationes particulares et incipiamus a simplicibus earum. Aqua sola dicit ... ordei ... quantum ea fricatur locus in quo est impetigo parve humiditatis sanat in balneo sanatore forti. Et ... farina fabarum et ordei ... una et sola ... Confert et simile huius ... sitla decocta ... furfur ... seminis melonis

excoriatum et farina lupinorum et ciceris. Confert et semen rafani et amilum quando aggregatur cum aceto. Et melius eis quae diximus est adustio ... quando miscetur cum expressione eius acetositates ... et ... nitri cum eis ... confert corpori debili et forti. Et celidonia et gumma ... cum aceto et gumma amigdali cum aceto et storax liquida cum aceto. Et sinapis cum aceto est ... et aqua sulfurea et aqua salsa et gluten de corijs et radix affodilli et succus lapatij acuti cum aceto probatum et ... fricetur quod super ligni vel ... tes ... que super ignem moratur cum ... pueri ... est probatum. Impetigo puerorum

Impetigo autem puerorum autem sive est in humidis rum corporibus confert sputum ieiuni hominis et gumma prunorum silvestrium et succus acetose et secundum hunc modum galle aggregate cum aceto et mirobolani citrini et succus psillij et mussilago eius. Aut ... gumma amigdalarum et colla de corijs et storax ... aggregetur cum aceto et liniatur ... gluten cappariorum et thus sulphur cum aceto ... et administretur. Impetiginem autem multe humiditatis quam indiget medicinis fortibus valde confert radices ... aut duo ... simul aut ... tristius ... comedentes ... et folia agni casti et semen eius cappari et semen eius. Impetigo autem estuosa aspera est illa in qua non conferunt res que abstergunt ... quam excitat cum velocitate et estuat ... ex medicinis calidis valde oportet ut administrentur in ea medicine fortes valde quam non mordicat ... monuche cum thure et ... et dragagantum aut sulphur et ... et storax ... et baurach et herba ... lani cum aceto. Si autem impetigo est ... confert in curatione eius huiusmodi medicine. Si autem prolongatur eius mora et fit asafan et indiget medicinis fortibus ... cum fricatione et sanguisugis et omni cura asafan ... Et de compositis est ut fiat ... et ... et aggregetur cum oleo ...

Cap. 23 de excoriatione cutis ex calefactione cum tactis et longa resupinatione facta
Cap. 24 de verrucis et porris clauis et cornibus
Cap. 25 de formica
Cap. 26 de pustulis que milio similantur

& cinis alliorum cum melle & sulphure cum gummi albo
in a. termentina ¶ Ad impetigines antiquas ℞ cerusse
albe ℥ iiij. farine thuris Medicamen bonum
ostreorum combustorum an. ℥ ij tantum & misceantur
& fiat cum eo sinto lesus locus Ad im
petiginem in facie & manibus & pedibus & capite
¶ Sumatur gallarum quantum necesse est & ponatur in una
se cemes fundatur super eas olium & bulliat super ignem
donec fundatur & solvatur cum oleo & linetur Epithima
confert ad impetiginem & pruritum & scabiem
¶ Sumatur scorie argenti ~~duo~~ toti corporis experti
& duo arsenici & usnen tinctorum & zedoarie & sul
phuris citrini & albi & litargiri & galle & gegi
& comdisi equaliter tantum & conficiantur cum aceto & oleo an.
l. j. & tantum in epitimeri cum aceto Ad impetiginem
¶ ℞ sanguis draconis ℥ vij. pulvere tinctorum quod fit in corpore
litargiri ℥ v. scorie argenti condisi an. ℥ iij. tantum & cerebel
lent & conficiatur cum aceto minimo & oleo ¶ Ad idem ℞ gal
bane ℥ v. fuliginis furni ℥ iiij coriandri sicci
combusti ℥ viij scorie argenti condisi litargiri an. ℥
iij tantum & cerebellet & conficiatur cum aceto & oleo roso & li
niat ¶ Unguentum ad impetiginem & scabiem & sa
nie probatum ℞ pulpe colloquintide condisi & sulph
uris & gegi omnium an. ℥ iij. & litargiri & menii
the amilorum an. ℥ viij & seminis cucurbite torrefacti
& unix alcatrines & mirre & olei omnium an. ℥ xij
argenti vivi ℥ iij tantum sitta in oleo ~~puro~~ liquefi
at & continuatur unix alcatrines cum oleo misceantur
cum argento vivo & mens sitis permixtione ul
tra & tantum & liniat cum eo locus expertum est ¶ Stercus
non valet empiaginibus pustulis seu infectionibus
& iponitur lepre ℞ scabiose l. j. affodillorum l. j. po
lipodij spatule fetide an. l. s. esule ℥ iij ebuli
℥ iij agarici ℥ ij. elaterij & euforbij an. ℥ ij.
omnia bulliat in xvj. l. aque usque ad terciam guttarum
vel ij. & siropetur de quo dentur ℥ ij. cum aqua tepida
in mane stomaco ieiuno Experimenta quod huius
¶ ℞ radicis lampacij acuti a quadam de monte pes
& bene lavetur & extrahatur illud durum quod est in medio
// Sulano ad idem

& postea exterior scorcia incidatur & ponatur in brunio per
ij dies & iterum dequoquatur usque ad mitigam resolutionem
radicis & postea fortiter exprimatur per pannum & in
colatura liquefiat cera & fiat unguentum ¶ Aliud quod
fortius operatur ad impetiginem & serpiginem ℞ radicis lan
pacij acuti tantum ac se decoquere fiet salsam
tum & tunc apponatur argenti vivi & bene incorporentur
cum pistillo & in patella liquefiat axungia porcina
vetusta & cera & coletur & cum hac colatura dispe
petur radix lanpacij acuti argentum vivum &
fiat unguentum ¶ Contra impetiginem & scabiem fiat
℞ micam euforbium parte ligdam & fiat unguentum
cum vino & linire probatum est ¶ Aliud probatum ad serpigi
nem folia gladioli comburere & tinctum est cum terra quod
invenit in arboribus vel in domo & de terra pesile
vel pegrema & cum melle dispumato recto caldaria
in forma unguenti ¶ Aliud probatum pinnile ℥ j. olei a
ceti an. ℥ s. simul ad consumptionem aceti decoquantur &
cum opus fuerit contra impetiginem & serpiginem & omnes ma
culas corporis unde ¶ Stercus columbarum & stercus mu
dorum comedentium tritum valet impetiginem / hu
mus que tenet ex lingnis olivarum cum inflat
convenit scabiei & impetigini ¶ Assa contra fetet impe
tigini illinita ¶ Colla piscium & de corijs confert
impetigini qui linit cum aceto ~~...~~ ¶ Sul
phur cum therina & cum aceto & nitro confert in
petigini illinitum ¶ Aliud quod valet impetigini & est expe
rimentum G. idmamidis ℞ radicis plantaginis sal
fortissimum acetum tere fortiter & exprime & de
illo aceto lava ¶ Aliud radix moricis lapacij in
aceto cocta & super impetiginem fricatam liberat ad
idem ¶ Accipe lacertam viridem & vivam & vite albam &
pone in oleo & coque usque ad decoctionem perfectam & eo
lato oleo adhibeatur purissima cera & fiat unguentum
probatum est ad idem ¶ Aliud olei l. j. olibanum ciminum storax
liquida sulphur sapone pinnila lilium mirre aurum
pigmentum cera l. s. ¶ Aliud ad idem flos muris confice
cum saliva ieiuni & linire ¶ Aliud ad serpiginem aurum plu

litargiri
–no–
–no–

bum in novo catino mitte et super ignem pone et cum
fusto caprifico agita semper donec fiat bene commixtum
desuper acetum mitte et bulliat ad medietatem et accipe
squillam coctam et radicem lampagoli in aceto cocta et
ambo cum axungia porcina bene pista et parum oleo lauri
no et omnia simul incorpora et ab eadem oleum usque lacta
vid[illegible] decoxisti fiat super pulvis et in illo oleo omnia
misce et insimul bulliat postea accipe litargirum cerusam
argentum vivum hec omnia iunge et fac unguentum et
unge. Aliud ad idem. Recipe calcis vive et tantum de sulphure
vivo et distempera cum oleo comuni et dimitte bullire
donec inspissetur in olla nova postea deinde depone
ab igne et unge. Ad omnem herpetem et impetiginem
Recipe sapinum oleum lentiscinum [illegible]
pecula et auripigmentum probatum est. Unguentum ad
serpiginem et elefantiam. Recipe aloes litargiri arsenici
argenti vivi fuliginis tartari sulfuris vivi ma
stic olibani timiami picule axungie veteris ad li
bitum que sunt terenda tere et tempera cum aceto et
oleo et suco lampagoli et fumi terre quod sufficit et forti
ter commisce et unge ad solem vel ignem. Medi
cinam acceptam a secretis G. cum qua ipse G. dicit se
curasse multos ab impetigine que est in capite et ceu
ribus et barbas et pruritum et canos capillorum et tineas
et alopitia et lendinibus et pediculis et scabie et ulceribus
et est mea certum. Modus confectionis unguenti. Recipe galla
rum xiii granorum [illegible] baucat an. aur. i. sul
furis citrini aur. ii. arsenici rub. [illegible] ambor
an. aur. s. sal armoniaci [illegible] testudinis fimi
veteris amigdal amar. excorticate [illegible]
[illegible] celidonie litargiri radicis cappari foliorum fi
cus [illegible] radicis canne [illegible] aliud
lamentum [illegible] aloe olibani omnium
an. [illegible] pix liquida foliorum olive fell [illegible] omnium
an. aur. i. tantum quod [illegible] et conficiantur cum aceto do
nec fiat sicud unguentum et ponatur in sole [illegible]
permisceantur deinde linatur cum eo est enim bonum ad ti
neam et ad farfar et ad safan et ad egritudines ca

no~

i plus [illegible]

de tinea

tiquas. Oleum de serpentibus mundificat cutem
et sanat impetigines et modus operationis est. Recipe ex
serpentibus nigris circa lib. ii. et serpentes integros
et funde super eos olei sisamini lib. i. 25. et in
vase vitreo stricti orificii et sigilla orificium vasis
et decoque lento igne donec dissolvantur serpentes et ca
veat qui operatur a vapore eius et cum totum fuerit dimi
tte infrigidari et reconde in vase vitreo et admisce
cum [illegible]. Oleum de giniepro confert
infectionibus cutis et malo mortuo tibiarum et ser
pigini et cancro et ulceribus malis. Et modus operationis eius
est. Recipe ex lingno iuniperi quantitate sufficientem et scin
de [illegible] et imples ex eis dolium magnum in
[illegible] intus cuius orificium sit strictum
ex directo in fundo fovee [illegible] orificium a
[illegible] et cooperiatur lamina ferrea subtile multis
foraminibus perforata fiat [illegible] ita compla
[illegible] undique olle orificium dolii [illegible]
[illegible] ut nichil [illegible] orificii respi
ret post illam accende ignem [illegible] totum [illegible] dolii
et dimitte ardere sit per hor. ii. [illegible] ex hac
arte [illegible] oleum et reconde et admisce [illegible] oportet.
Oleum de lingno salicis similiter [illegible] fit et valet
sicud oleum iuniperi. Similiter oleum de fraxino
et valet sicud iuniperinum et confert splen. Oleum de
frumento impetigines et asperitates cutis sanat.
Accipe frumentum et pone super laminam ferream
et super ipsum aliam laminam ferream [illegible]
no multum et comprimatur et emanebit oleum. Alius
modus operationis eius est ponatur frumentum excor
ticatum in vase sublimationis et fiat ut de
oleo benedicto dicetur. Oleum de ovis [illegible] petigi
nosis serpiginosis et alios morbos cutis curat
et est multis expertum et confert ulceribus malis et fi
stulis et capillos prolongat et modus operationis
eius est. Accipe vitella ovorum elixatorum circiter trigi
nta et contere ea manibus et pone in sartagine la
pidea et frige eam super ignem et move eam cum lingno

a

de [illegible] iuni pero

aut cocleari ferreo usque dum rubescat et resol
uatur ab eis oleum per te conpone conpone ea cum cocle
ari et remanebit oleum et alius modus conponis
e in tutella ouorum elixatorum molendo contun
datur et in mollis deinde malaxatur sic dicetur
in marg de olo amigdalino et remanebit oleum
Tercius modus componis est et est ut distilletur per
elebit ad fornace sic oleum sicud oleum bundi
cum Aliud ad serpigines et impetigines et tineam Recipe
aluminis combustum sulphuris uiui ana ʒ ij palle
marine sal armoniac ʒ j eris usti ʒ ij flo
ris muri ʒ j et s. mirre aloe ana ʒ ij palle
marine combuste cineris corticis fraxini ana
ʒ j et s. olei aranee fuligi ana ʒ s. distempe
ra omnia cum olo cor sigla et suco lanpatii acuti
Aliud ad serpigines et impetigines Recipe agrimonie terasi in
gi ʒ iiij lacris capsici ʒ j aceti fortissimi
quod sufficit bulliat simul donec aqua dissolu
antur et lignificatur deinde coletur et totum bulliat ad
spissitudinem unguenti et tepidum unge. Aliud contra impetigi
nes et serpigines et flammam salsam Recipe tartari nitri su
cum aluminis pinguis aloes ellebori nigri et albi
veros fumi terre sulphuris uiui ciminii assi
eris usti fuliginis ana ʒ j litargiri tephi pal
me marine incisi cineris corticis fraxini calic
uine ana ʒ s. olei aranee ʒ iiij sigle ʒ iij
olei nuc. ʒ j olei cor ʒ vj suci lanpatii acu
ti ʒ iiij mell. ʒ iij **Ad impetiginem siccam**
Granati oleum de nucleis sanat in ulcio siccitatis
in quo dissoluatur bdelii et piretrum ana ʒ iij mane
at cum aqua in mortario donec fiat sicud unguentum et
inungat locus. Aliud ad serpigines Recipe tartari usti
uini albi ticlamis sicut teste cucurbite uste
puluis fuligine piretri ana ʒ j suci ticlamis
et oli quod sufficit conficere sit oleum et sucum et cicla
mini misce insimul et cum eo supposita incorpo
ra et unge per totum mat et posita balneum per
at et tamen diu faciat donec sanus sit Ad impeti

gine thus masculum nitrum spuma argenti sul
phur equaliter ponde cum aceto commisce et pone hoc in me
ita potest extirpari quod amplius non fiet. Aliud
pistatum cum sulfure uiuo mistum et super impetiginem
positum efficaciter sanat ipsam. Apium siluestre con
fert impetigini. Acetosa et radix cum aceto con
fert impetigini et serpigini Si ex eis fiat balneato.
Amigdale amare pistate et cum aceto miste po
nuntur super impetiginem Brionia autem radice bri
onie et caua in medio sui fouea et mitte in sal
nitrum et pone ipsam ad serenum de nocte una
aqua qua inueneris in fouea illa perdita super pe
tiginem frigida et liga et de super cum cotone de ipsa ma
defacto Bdellium linitur cum aceto super serpigines.
Cicer confert serpigini et pustulis lacti Camus
linitur super impetigines Citrum est acetositas usque
impetigini illinita Cepe ex eis quod delet serpigines
et ipsum cum plurit est stofa Caro arietis ad busta
linitur super impetigines quiescentes Cordumeni con
fert impetigini cum aceto linitum Cinis gretis tritum
saliua confert impetigini Cucumer asininus qui
pulizatur quod de eo sit et est super impetiginem confer
tur Crocus ortulanus ponitur cum aceto super impeti
gines Cinamomum quiescit impetigini Colla de
coriis linitur cum aceto super impetigine et serpigines
et confert similiter et colla de piscibus Similiter camel
leon. Ficus et folia conferunt impetigini Galle
liniuntur cum aceto super impetigini Melle cum aceto
tritum sanat impetigines Olibanum cum adipe a
naris ponitur super impetigines Piper delet im
petigine Pruna et gumma cum aceto abscidit im
petigines et pe si fuerit cum ea mel uel guttarum et per
capne in pueris prius quam degere cum aqua et sale et infu
ndit ex eo impetigini confert Radix titimalli cum
aceto eradicat impetigines Ruta ponitur cum bitaro
mell super impetigines Reubarbarum confert impe
tigini cum aceto epithimatum Rafanus et semen cum
aceto sanat impetigines Stercus leporis cum

aceto dissolutum curat empetiginem. Cortex eq
uini dum est recens et calefactus et positus super empeti
ginem que humida est et cum pruritu quam mulieres
pedicellum caballinum vocant curat ipsam. Sal conficere
cum empetigini. Salvia herbis confecta remittit siccitatem em
petiginis cum eis. Sinapi confert empetigini cum melle
linita. Similiter et reliqua scriptorum et cinis lacte
confert scabiei. Sordities allinearis astringit
empetigines valde. Sinapi confert empetigini cum
aceto. Verbena astringit empetigine valde. Sin
tella et lactuca est bona empetigini et scabiei. Se
rina herbis proficit serpigine et empetiginem et pe
asperna eius. Capitulum de empetiginibus in quibus ex
coriatur et scinditur cutis et sunt albaras nigra

Albaras nigra sive impetigo et pruritus
excoriatio sive et pruritus simul sit aut super
o sunt asperitas in superficie corporis extrinseca cum p
ruritu in quibus excoriatur cutis et decidunt de h
umore melancolico. Horum empetigines excori
biles ambulat et resolvunt in gravitate corporis sine
revolutiones et cortices cadunt ex eis rotunde
Pruritus autem cum pustulis que sunt ex eo quod
apparet interius et figuratur cum coloribus et expell
unt ostensa furfurea et de ea interius de infecta
munitionem aliquam faciem. Cura. Necesse est in istis
duabus egritudinibus ut administretur cottidie sanguis quando
est in corpore repleto vel humoris deinde administretur medicina
post illud sicud monetes humor melancolicum
multos et post quod mundificatur corpus reddimus ad
res que ponuntur extrinsecus et ex eis quorum componitur
remificato sunt duo elleborus simul tritum caliter ab
luitur et fit hoc preparatum reservatum apud te postquam
ablutio desiccatur et resolvatur quod cum aqua apud ne
cessitatem et administretur. Aliud de anacardi combusti
et costi combusti elleborus aresto combustorum omnium ana ℥ . iiij
terantur et cribellentur et conficiatur cum aqua et liniatur cum eo
Aliud amigdalarum amararum et luporum amborum ℥ . b
semen rafani et dragaganti amborum ana ℥ iiij aristol
elli nigri amborum ana ℥ . ij terantur et liniatur cum eo
Unguentum ad albaras nigras et empetigines an
tiquas et ex eis que dicuntur empetigines excoriate
et radix de floris papaveris et radix viti albe vel
brionie contritis et conditis cum aceto et liniatur cum ipso
locus. Unguentum autem fiunt hoc iste modo sumatur
folia oleandri recentia et decoquatur cum oleo olive
quantitate libra . j . donec dissolvatur et pereat olium
tantum et colliquetur super olium aliud et de ℥ . iiij et li
conficiat cum oleo et exponatur donec liquefiat cera et
infundatur illud et pulizetur super illud pulveris
no combusti ℥ . iiij et liniatur cum eo. Ad excoriata
tam iterum est ut sumatur thuris dragaganti et sulp
huris et aloes ana ℥ . j . et gummi ℥ . ij . liniatur cum
aceto. Aliud sumatur baurac armeniaci aur . 5.
olei de ... ℥ . iiij acetositas cum aspalti seris
...te ana ℥ . ij nigelle . ℥ . j . 25 . elli nigri
dragaganti adusti ana ℥ . j . 25 . fiat ex eis epithima
Aliud sumatur dragaganti mirra et olibanum et sul
phuris et aloes conficiantur cum vino cocto et lini
atur. Et nota quod omnia que conferunt asafati confe
runt serpigini vel empetigini excoriate quia sic
diximus vel dicimus verius sunt licet diversificentur
in nominibus quia hoc nomen serpigo numquam scriptum
in libris arabicis invenitur nec safati vel impe
tigo vel impetigo excoriata in meis libris lati
nis . sed quod est in capite vel in facie vocatur safati
arabice et quod est in aliis partibus corporis vocatur em
petigo excoriata vel albaras nigra et latine
serpigo quia numquam inveni in libris arabicis etiam
tudo aliquam empetiginem esse in capite nominata de
hiam fecimus mentionem. Caro vaccina ge
nerat petigines et omnes carnes grosse. Capitulum
Causa de fixuris que apparent in cute

Omnium fixurarum sicut dicit est siccitas
in cute ad eo donec desiccetur illa siccitas
aut est propter omnem singularem aut maliciam h
umorum mittentium materiam excitante acuitatem

tores aut pp calor excitatez tore aut e fri
gus indurans & inspissans sit deinde tre expic
cate & arefacte pp ventu & comote valde vel
frigiditate. Et q cum attigit cu aqua stipticarum &
illarum in quibus e virtus aluminis & similium q
cu eis fit ablucio & eis quidem sunt gre aque sulp
huree & aspaltine & mbra in quibus findit cutis
ut plurimum sunt labia manus & pedes. Et eciam sa
guis nutriens totum cu cola rub miscet ex sub
tilitate & levitate sua superiora petit & scidit m
bra superiora sic labia & manus. Et aut cu cola
nigra miscet pp ponderositatem descendit infe
rius & scidit mbra inferiora sicud pedes vel
plurimum i cura. Modus vel evacuet si fuit humo
malus vinces seu dnans, et pollipodium qui
dem sit alt rasis edit mlam & fla salsum & sa
nat fixuras fortit que fiunt in manibus & poi
tur in decoctione cu epithimo cui dosis sit ʒ.
ij usque ad iiij & primittet si fuit coplo sitia & bi
bat ola & pe sisami exotican usque ad ʒ. j. &.
omi die in decoccione vue aut infusione pas
sularum dulcium aliquot diebus & simile detecto tacto
p flumidum cu aq & guttaro. Et assaducet in
ungu. Et si fuit ex frigore tc ofert eis aqua
ria & iter decto napo & folia sicle & decocto et
ige cerotis talis ex eis cu adipibus notis & me
dull & pe medulla vaccina cu olo sisamino &
pice humida & terentina & olo fenugreci cera
misto vz fixure pedum ex frigore facte. Co
nfecto vz simile fixuris pedum & manuum R
medulle bovine assungie galline an ʒ. v. dra
gati cere nitre an ʒ. v. oli sisamini ʒ. j. Ung
tum fiat. Al R baca lauri aristol. lon. me
dulle bovine pondus equale. Al valetissimum
R pinule sisameleon pond equale. Lanti flu
minei cu sisameleon & tunsi valet. Lepe to
tte & pistate cu olo misce valet. Consule.
maniei intense cu olo ro. multum valet. Ca

caria ofert fixuris accidentibus ex frigore
Liconium qd olim ofert fixuris frigoris. Et si
fuit ex calor curet cu cerotis feis & humida
gossatis cu sint feis & humidis & olo violato &
similibus & rectificato tibi & adiustio balnei
cu aq tepida. Ad scissura labiorum in quaque pte
tota sit R litargiri plungan ultra subtilia
tone distepa cu suco pastenace domestice &
olo ro. & pone sup locum & adat aliquantulum aq ro.
probatum.

C. iiij de morfea & alguada. i. ?

Morfea dicitur & albaras alba & nigra. Et ea
que mutato in spitati e albedo vel nigre
do ab nimitatis humoribus facta in exterioribus
ptibus totis apparens. Similr & yrina de qua
posita in suo loco dictum. Differunt aut quia yr
ina e continua cutis desedacio. morfea vero e ma
culosa mutacio. i. maculis distincta non continua
Et fm dicit fit ex salsedine flatus vel ex sub
tilitate melancolie ad supficie cutis expulsa
sic lepra fit ex grossiori melancolia in tota ca
rne dispersa. Vn idem e morfea in cute sic lepra
in carne. Vn dic dicit simila sit pauca e sub
tilis e expellit ad superiora. i. ad supficie cutis fit
impetigo vel morfea. si aut grossa sit & in toto
to fit lepra. Si aut sit nim grossa e subtile
e non in toto cor sz in aliq pte & ita q carnem
usque ad os & usque ad supficie cutis tota fit egritu
do que baras arabice noiat & latine ? vel
impetigo excoriata & si sit in uno membro ex nimia
grossa fit egritudo sephiros vel cancer dr. Et si
istud adustio sit flatitu fit morfea alb. l
baras alb. vel morfea fit ex sanguine flatico misto
so & intus nutrina ad calor valez totis qnte
non pot in cutis p loca apparet. Alba & macu
losa & fin cu pot ee fla qua adhuc sit viscosum
pp calor retento. Morfea aut nigra vel baras dr
ec de impetigin qa in eo fortor e adustio & mai
dicim. Et ea toto oibus e debilitas opationis al

trarius quia nō assimilat assimilacone int
rez. Usat dicit q' morfea ē triplex ul' cū lurida
coloris nascēs de colera nā ɫ sanguine ul' nigra
nascens de sanguine melēcolico ul' alba ē de
fleate salso sit dictū ē. Auctores aūt ponūt
duas spēs tm albā vz ɫ nigrā quia cōpledit
sub uno lividu ɫ nigrū colore. Per q' egritu
dines iste .s. morfee sūt supfitiales tm
nā ē sbtilior ɫ uirt' expulsiua ē fortior que
expellit ad supficiē ɫ iste sūt dict' uocant
morfee. Et q' nā ē grossior fixa in intiori
pte ɫ corrupit ignez el' q' venerit in ea que ē
ad eo adherentia ɫ nō fit assimilatio uocant ba
ras. Et scias q' q' mala cōplo mbrī cōuertit
in nutrimētū q' venit ad eum ad nāz suā ɫ
si sit melius nutrimētū q' venit ad eū ad nāz
suaz ɫ si sit meli' nutrimētū sic cōplo bona
cōuertit nām corruptā ad rectificatonez ɫ fa
cit eaz cōuenientez sic actores sic primuta
t' de gñe plantatone ɫ cōuertit ad venosita
tem ad comestibilitate ɫ a comestibilitate ad
uenositate sic narrant. Et q' qdam actor
ē in psia uenenosi fructi ɫ cū plantati in
egipto fructi el' comedunt sic ɫ color animalis
cōuertit ~~mbra~~ nim sm ~~...~~ membra qm ipi
sunt eis sic rubiciōes io qm mbrū fit flati
cū ɫ caro el' ē sicud caro ... cōuertit san
guinez bonū ad cōplonez suaz flatitaz ɫ colo
re sm albū. Dca qude ē int ambas morfe
as quia una eaz est pp maz colitā ɫ alta
flāticaz pt sicud iaz dictū ē. Vei nō que nota
t' albas nigra pporco ad albaras albaz nō
ē pporco morfee nigre ad morfeaz alba imo
ē genz diuisum i mencone cū albas nigra
ē illud q' nocat impetigo ē exortitata ɫ ē sca ɫ illud io qm
brositas accidens cuti aspa ueltimo ɫ fac sc
mas sic sūt pisciū cū pruritu ɫ ē pp humo
re melācolicū imbibere cuti de eo qm ē int ea

in probacione fortiore q' in eode imponit tm ɫ
ē de antecedētib' lepram ɫ ē cū malicia ɫ ē hec
de ea antiq' ē nō sanat ɫ simile que de morfe
a antiq' ē nigre. salua q' albaras alba ɫ ea
biuttota ē nota. Et scias q' albas seqt' ne
toscas ɫ apparet sup uestigia eaz ɫ multipli
cat' sup ea ppa illud q' attīnit cū sanguine de
biuitate ɫ nō assimilat' ei cū siccio fit nerosaz
ɫ remanet in cute ɫ pp q' debilitat' cutis ulc
ata a cōplemēto sue opatois. Sing. Et
fic qude nigre ee nō ambigit' ambiguū nō
ē dca int alguadas q' ē morfea alba ɫ albas
mala ɫ de dca qude int uelle c q' pili oriunt'
sup morfeaz alba ɫ sūt pili nigri ɫ flaui ɫ
sup albas nascūt' albi ɫ nō alij ɫ ē cutis
magis depssa q' cutis reliqui corīs ɫ fortasse ē
illud in morfea alba sz ē pm ualde ɫ iterz pū sūt
ctua cū acu exit ex morfea sanguinez ɫ ex albas
nō sanguine uno biuitate aquosam ɫ h nō sanat
ɫ iterz que nō rubet cū fricatone ē ad spēz
declinās ad h ut sit morfea ɫ que nō rubet
peaz ē mala. Dca h int morfeaz nigra ɫ
albas nigra ē excoriatio ɫ scamositas sic iaz
dictū ē qm ipe nō sūt in morfea nigra ani
plius albas iterz ē rara qm de ea ē aspa ɫ
de ea ē lenis ɫ illa q' ē aspa ē facilioris sana
tonis sic aut rasis ɫ lenior nigra ɫ albaras ē
detior ɫ lenior nigra nigraz ē melior qm
ē morfea ɫ de ea ē uelocitatis dotgatonis a
colore corīs ɫ de ea ē que ē ppinquor ei ɫ ē
magis salua ɫ illa qude que ē submersa ɫ
nō rubet nz sanguinez emittit ɫ ē uelocitatis
dilatatonis capies latū magni ē spēs que
nō sanat ɫ simile illa que ēt ora incipit
i adicone qm cōplo el' ē fortis cōuertens illd
ad ea uadit ad sua similitudinē ɫ pp illd ē ma
la ualde simile ɫ dicit ɫ qnda dicit q' in uno
anno ɫ dimidio inueterat morfea.

In illa cura p morfee albe z baras alb
cuj spectat sanato oz ut cito curet qa sicud
dixit albumasor timend e ne adeo duret ut i
tendat ut lepra puret. Et incipiamus cu r
ectificatione ciboz in primis caueant ergo a
cibis fetis z humidis .s. piscibz z latte z quef
iunt ex latte z asenimito cocto ut plus olerib
z fructibz humidis z siccis z pone cibu eius ueloc
digestionis inq no sit uiscositas imo caliitas
e siccitas ut rectificet cu eis nutrimentuz q
perueniat ad mbra sicud sunt assata z frixa z que
pparata sunt in patella z q cocta sunt cu oppila
tione uasis z carnes calias duru frixaz z calo
reati attosa z iura nisi carnes duru cu ace
to coctas quiz e prepiat ei ut abstineat ab
aq z frigidat cu uino antiq dissoz multiplica
tione z uitat e hora post hora noctu post q
mestion ciboz subtiliantiu que absterguit de
in post illud administrin cibos calidos z siccos
z similes illis ex potibz z oz ut deinde floia
deinceps in facit ipam nectunt res fortis z
toptus in quiz sm ieiunu z iuiuno purga
sudare in balneo gferet pot mudificatonem
totis sm aut mensis ei notz z mudificatio
a purgandum corporis in hac egritudin sit cu mes purgatibz
fla post noctez sit sunt yere macq e je
pera de pulpa collonquitide sit yera. R. z a
rchigeni z logodion z theodoricon c pille q
similant ei z dentes yere in potu cu decoc
tione mirabalneoz z nigroz z epithi z poli
pori z passulaz z sal indi z que sunt illis
similia. De si uirtus no tolleraret percon
yeraz administr pillas que mudificant hu
mor flaticu sic sunt pille de aloe z hec
me q narro medicam solutiui morfeaz
R. cinamomi albi z baras rcti oibus
calamenti fluuial z spic z silob z mastic z
asari z et z sulij pulpe collonquintide oniz
an. z j. aloes. z. xxv tant z gficiant cum
melle dispumato cuius dosis sit z j. cu sirup
acetoso aut melleo aut cu aq calida. Aliud
De solutiuis quenientibz. Solutiuum
e ut suat mirobalnes emblicoz an. ps. j. cu
bu ptes tres z sit oro ps z j. z dissoluat de
pendijs s. l. j. cu aq z inspisset eterq z gficiat
cuius dosis sit a tbz. z. usq ad. v. z diuit ut
q ponat in eo sic. ps. j. z administret gfectiones
z triferales z h elactuariu z. Electuarium dinie ad mo
R. mirabalanoz nigroz. feaz albaz z barus. R.
thus albi amboz an pte. j. sit quartaz pte
ius gficiant cu mell passulaz z sumat de
eo omi die gpimus om. Et yeraz atori macropp
pis z mirob kebuloz z mastic z thus z nigel
le z bacaz lauri oniz equales ptes z sit dosis
eius z iij. Apozima ad morfeaz albaz
R. ysopi amcos mastic epithi an. z. v. mi
rob nigros z. x. passi mudat. z. xx. coqt in
v lib aq usq ad una z cola de in z. v. bibat
cu yera picra. Et de eis que dicta sunt in libro
abreuiationis e ut suat sucus uitis amar
z bibat omi die capiens qui excitat alba
ras z phibet additionez eius z potare triacam
z comedere carnez uipe e iuuatium ualde in hec
z reccasci tiri itez z quiz pmittit ut administret
logodion z theodoricon oi die z sit ei dosis usq
ad ad z. s. z mij. medicam sapiois ad mo
R. spic mastic nuc feam albaz. Rª
mus saunie scea sic calamti fluuial e mo
tanij costi maci cassiell asari sem api an
amcos an z. v. epithi passulaz emundataz
mirob nigres bellerici emblic z x. Mel q s.
dosis e. z. iiij. ad idem R. mastic. z. ij cassiellig
timiami sic an. z. iij. passulaz emundataz z.
xxiiij mel q. s. z sit dosis. iiij. aliud R. sic costi
asari mastic an. z. j. camedreos scordeon cassie
l an. z. ij. epithi origani montani z calamitis

campestres an. ʒ. iiii. aloes accipe an. ʒ. viii. mel q. s. et sit dosis ʒ. iii. **Medicamen gabrielis**

℞ tunc piperis cinnamomi **experimentum Rasis**

gariofilorum anti stolorum tipri an. ... cum ... al mur must an. aur. i. turbit albi et gummi al bi an. aur. xxiiii. terantur insimul misce per se et tri bellerici et agregentur et misceantur cum succo confectio ne cum melle dispumato et detur ex eo in hoc ... tipio ... seminis solutum aur. viii. aut ix. aut x. secundum naturam patientis deinde in ... diebus et detur ieiuno stomacho cum tepida diebus multis **Pille**

℞ opoponaci armoniaci **ad baras experti**

sarpini bdellii sarcocolle turbit ... an. ʒ. v. al oes ʒ. xv. agarici ʒ. viii. et s. colloquintide ʒ. iii. terantur et bellerici et conficiantur cum aqua ... summa est ʒ. viii. vel x. **Medicamen confortativum ad morfeam**

℞ mirobalanorum citrinorum et kebulorum bellirici et blici an. ʒ. xv. pulveris yerepigre ʒ. xviii. siseleos ʒ. xv. fumi terre agarici turbit an. ʒ. xxx. sene xx. ʒ. cassie ʒ. x. ... ʒ. viii. fiat pulvis et adde mel q. s. et da ʒ. ii. vel iii. alibi addite huic ʒ. xv. elli. m. **Aliud** ℞ kebulorum ʒ. xxx. bellerici emblici epithimi an. ʒ. x. yerepigre ʒ. xx. mac. ʒ. xii. nigelle sinapis an. ʒ. v. tapsie ʒ. v. vel viii. fiat pulvis et adde mel q. s. da ʒ. iii. diebus continuis et tribus intermissis **Medicamen almasoris Rasis**

Dixit almasor quod debemus fricare locum cum semine radicis et rubea atque confricari et sinapis tritis et cum forti aceto mixtis fricare et epithimari ad solem aut tempore quo balneis no tatur cum ea ad solem cotidie multis vicibus fricari te debemus. **Medicamen** In sino suffice et fere minoris sunt ʒ. v. turbit pulveris pigre an. ʒ. i. colloquintide ʒ. quartam hec singulis mensibus ter vel quater ... tu est sumendus aliis aut diebus quibus non utitur hoc medicamine potius sumat ʒ. ... fere solius continuo bibat in mane ad similitudinem vini **Confectio**

Trifera sarracenica **trifere sarracenice**

sic fit ℞ mirobalanorum ... kebulorum bellirici emblici an.

partes equales terantur et oleo ungantur et cum melle conficiantur et datur omni die ʒ. iii. ieiuno stomacho ℞ mirobalanorum citrinorum ʒ. xx. ʒ. ... bdellii emblici an. ~~per equales~~ ʒ. xv. ligni passularum **trifera ad idem secundum constantinum** an. ʒ. vi. mastice cinnamomi an. ʒ. ii. butiri et mellis quod sufficit **Medicamen quod accepi a quodam**

℞ stafisagre agrimonia **experimentatore**

pimpinelle saluiam diptanni et spatula fetidam equales coquantur in vino et de hoc vino mane et sero ... potio ista solvit morfeam albam et potentem desiccat fistulas et scrofulas.

Et scias quod evacuatio huius albas et morfeam oportet fieri cum debili evacuatione subtili cum extra ductione et aqua que de radicibus est digestiva fa ciens maxime mediocriter et in fine eius bibat pillulas fetidas deinde iterum aqua radicum diuretica et cum a tibus ~~et~~ est notandum quod quando complexio corporis est calida et sicca dicunt dimittere medicinas que bibuntur quoniam ipse forte afferunt nocumentum et magis illis est quod ipse faciunt fluere et minorari spiritum que ambo sunt de illis magis indigent in curatione albaras et sit sufficiens super curatio ne membri cum eo quod appropinquatur ei de epithimatibus et similibus localibus que dicentur ad presens **Medicamina localia**

Medicamina aut localia ad morfeam albam et baras sic dicit aut tractatus primus est ut sit ne hemeris abstersiva fortis et habentes sanguinem vehementer calefacientes compones membri post illud non sit ulceratione corrosivum et de medicinis que administrantur aut et medicina que tingit et ... magis dicit diligit est ut administreris medicinas locales post fricationem et rubificationem et ut sit fricatio cum eis que sunt folia ficus usque forsitan sanguinetur aut post primi ... pluribus et ... medicine est ut administres linimenta in sole sic ... est et melior medicina ad baras est illa que ulcerat

cum ... caliis

aut uestigat quam facit curre magis et sanatur
et teratur et fortissime non dimittit ut uesiret
in more moueat et teratur post quietem
Et medicine ad albas et morfeam secundum experientiam
prima sunt fortiores de illis quas diximus
scilicet duo elleborum et calx et arsenicum et gdisi et sta
fisagria et radix uitis albe et gentiana et
sauina et ligna pini et radix sanguinis draconis
radix affodilli spuma maris et assa et titi
tes radix papaueris et sinapis et semen rafa
ni et radix cucumeris asinini et eruca et ru
bea et cardamomum et laureola et intolium et sul
fur et piretrum liquida in balneo et bulpus et co
stus et aristolochia et flores papaueris rufi et ligna
uite agrestis et euforbium et todumici est ue
hementis iuuamenti et sulfur iterum faciendo cum
aceto epithima et tempore natiui Medicamina expe
Et de eis que sunt experta sunt sal armoniacum Ra
mani et oleum ouorum epithima bonum quod dicetur
et radix draguntee et radix nenufaris apie ad
morfeam albam et sanguis leporis et radix sta
monee et folia ficus sicce et folia oleandri
et enula et folia eius Et aqua ubi sunt situd ace
tum et aqua cucumeris agrestis et aqua bulpi et aqua sq
ulle per se et aqua sansuci et per se super barbas uesti
giorum uetesar et succus enule et mustinus
uiper. Et de epithimantibus bonis sunt tiriaca
mitridatum et lotgodion cum aqua cucumeris agre
stis Et de oleis bonis est oleum mirtinum i
n quo decocta sit cassia adusta gnusta cum eo po
st illud dracagato Et de epithimantibus bonis
sunt cantarides que teratur cum aceto et lini
atur aut fiat fumus tre hmid aut sicuus
et ponatur in urnice nisi decollate mundifica
to uetere et impleatur et fiat et assetur donec deco
quantum bis de in certum ille fumus tre hmidus a
emplastret ex eo albas quam sanat aut fi
nat folia oleandri recentia et ferrugo cum
oleo donec exiccet folia et coletur oleum et ponatur
super ipsum cera cum mixta deinde pulueriget desuper
sulphure citrinum et fiat secundum emplastrum et liniatur
cum eo in sole Linimentum sapientis ad morfe
Recipe costi armoniaci am albam quod est expertum
gentiane aristolochie rotunde piretri ana ʒ i. semen ra
fani ʒ iiii terantur et cribellentur et conficiantur cum
aceto et liniatur ad idem Recipe sulfuris combusti ʒ iiii
eufolii combusti ʒ iiii anacardi combusti ʒ v.
ellebori nigri ʒ ii terantur et conficiatur cum aceto et hiera
quod decoctum sit cum aceto donec consumatum sit a
cetum et remaneat alkitran et liniatur Epi
Fiat costus et thima bona ad idem
tapsia et arsenicum ruben et piper et flos eris
et terantur cum aceto in uase ereo et dimittatur eodem
modo i. et liniatur cum eo in sole destruit enim mo ... cum
feas et albas incipientes Aliud confert alcali et
calx in urinis infusum lactenum et remo
uetur desuper uii diebus deinde in coagulum sit mel Aliud cum
melle et administretur donec ulceret deinde fiat pix
et cera et pix liquida et cortex nucis adusti et sang
uis pulli columbini et oleum de alcanna et de qq nuc
donec permisceatur deinde ponatur super locum donec sa
netur et color eius sit sicut color corporis et melius quod
est ut teratur in sole calido aliquotiens et oportet ut fri
cetur locus ei hora cum panno aspero ut attrahat
ad ipsum sanguis Epithima bonum uigilantis
Recipe nigelle flores papaueris rufi radix cappa
ris ana partem i. tapsie lini tenuis mirre arse
nici ana p. v. liniatur in sole Aliud iuuatiuum est
flos papaueris rufi uitis alba cum aceto Et
iterum rubea tinctorum spuma maris semen rafani con
diti cum aceto iuuat Et iterum fiat linatua al
uinis ellis in et eris adusti et cantaridarum et ar
senici. tu omnium ana ʒ ii conficiatur cum pice liquida
dissoluta in aceto et liniatur cum quantitate quam sanatur. Et
iterum Recipe elleborum albi piperis nigella spume maris
sulfuris arsenici xii. rubee tinctorum tapsie floris

cus cantarides tant cum aceto et liniatur post
fricationes et deliniatur. Item ellis nigri, ui
tis alba et radix almezerion sulphuris citrinum
dragantum flos eris limatura ferri spuma ma
ris folia ficus tant cum aceto fit alcohol et fricetur
in vase plumbi et liniatur in sole post fricationes.
Al sulfuris euforbii ~~ana~~ elli an ʒ i anacar
di piretri capsie an aur. i liniatur cum aceto. Et
item semis rafani spuma pini al pigam me
zerion rubea tinctorum capsie nasturcium piretrum
staphisagria argenti cum sanguine nigri fri
tus excoriati et informetur ... administretur
cum aqua rubee tinctorum decocte uel mitte colate post
balneum et item rubee tinctorum capsie an ʒ v se
minis rafani ʒ x. odissi ʒ ix liniatur cum aceto po
st balneum **Medicamen regale ad baras et experimentum**
Folia mezerion et semen ex excoriatum et ellis
ni. et pip et decoquatur cum submersione aceti donec
desiccata sint deinde pulverizetur in eo dragantum et ca
ntarides et limatura ferri et nitrum et spuma ma
ris et decoquatur donec fervescat et liniatur et tollet et non
abluatur quantum possibile est et appareant vesice. Al
bonum anacardi ʒ vii. piretri grane pini pigam
an ʒ iiii euforbii ʒ iiii capsie rasice ʒ i. lima
tur cum eo confecto confecto cum latte Et in eis que
dixit expertus se esse dicit est ... sinat mel ~~anacar~~
di et herba que habet lac et est simul ... et
semen colubrini et cantarida et capsie et seminis
rafani et seminis sinapis et rubee tinctorum et al
cane et indici et dragaganti omnium partes equales et
vesicetur cum eo et appareat vesicare et curetur ulcera
donec sanetur **Epithima ad baras que red**
Vescorea t hominem qui leprositatem F almansori
rubus staphisagrie ueterum cantarida an partes
equales et omnia hec cum aqua in qua rubea sit cocta misceantur
et ex eis postquam locus cum butiro fortiter fricatus
fuerit fiat super ea epithima Ponit pro certitudini
confecti epithimatis cum sanguine nigri frementis est

enim nigri serpentis parentis habet operari. Ad s. loc
primus fuit in quo hec appareret certitudo igne ad
inuredit ~~cum~~ postea tam diu medicandus
donec adhibitio removeat aut cum situm anacardi
consequenter fricetur quod vesicetur et caro non est albaras
corodatur deinde curetur et cum hiis que rubeum aut
nigrum efficiunt **Medicamen sanus ad al**
Rx galle mezerion **bas et est expertum ccc**
... se pseti an ʒ i et tantum conficiatur cum latte
mulieris aut cum latte asine vetere multo et
liniatur est enim bonum et expertum mirabile et non est quod
sit sit ipsum Al Rx elli nigri et odissi et sinapis
conficiantur cum aceto et liniatur **Al mirabile Ra**
Rx sulfuris combusti ellium euforbii an ʒ ii a
nacardi ʒ v piretri serapini psiti an ʒ i et
mittatur et conficiatur cum aceto uini et liniatur Ungu
mosee valet omnes colores Rx capsie odissi sinapis
nigelle seminis radic piretri rubee an ʒ iii
costi tollognide elli. ni. cappari radic rute
aluminis staphisagrie an ʒ i et s euforbii sta
monee sal armoniac sandaracte amcos
an ʒ ii fiat pulvis cum aceto et ex eo ungatur
in baras non est possibile ut referat sim pon
era tamen propter diversitatem ~~colorum~~ colorum sufficiet
~~...~~ afferret cannones deinde primit
tur et post ponuntur de eis ita quod est in sua
tamen madragora et mira et fex vini. et margea et
rubea et alum et similia et conponatur et liniatur
Rx tinctura quam dicunt dicit se esse expertum
corticis nuc et quantum ipse sit de alcanna
et de indico et item calcis et arsenici et capsie
omnium an partes i rubee tinctorum partes ii. digere
gentur illud cum aqua cepe et administretur simper
ve Tinctura alia lithargiri et calx galle dra
ganti alcana conficiatur cum melle et cum aceto ui
ride et fricetur in sole et liniatur super eas **tinctura**
que locum albaras ad colorem reducit colorem
Confitiatur aloen thus mira fex vini alum

matea rubea & ex eis multis q dum fecerit uni
bz eo in dum patiens angustietur li eis loca cing
& prinam tincta xx dieb. Ad bainis uestigi
Uz si hec egritudo loca ox uetosaz
inguibz uentose inuti solet inaserit sa
ngs pus ex eis cu uentosis extrat & post
ipaz remotionez locus ex litargiro albifi
cato epithimeti aut ex rubea & aceto aut p
st sanguinis extionez uentosa maior sint
alieni loco apponatur atque ibi diu pmittatur
Itaque loca post uetosaz remotionez epi
thia ex rubea & secura mistis cu aq in q
bragil tactu fuit apparat // al aq tutume
ris agrestis & aq sansuci & rubea tintoz &
capsia liniue cu aq brasilij // Si aut hui
egritudis maxia qntitas locu occupauit
uetosaz uetose postpositis frequens facie
da e minuto De cauticatone albas Ru
Uz antiquos albaras & no oferent in ea
aliquid ex ingenio me te cautica sup
ipam cautio pfundo paruy fin qntitate
spissitudis cutis dum remouebit albedo &
mutet color eis de in cura ipum cu farina
orobi & lenticis cu olo. ro. & folijs arnoglosse
& sangne colube & sangne hirudinis de in
cos ipoz sint ps ina misceant oia & lini
ant sup pannu & adheat loco dum sanet
Morfea De morfea nigra. C. v.
Morfea nigra e mutatio cutis in nigredie
& nascit de gmistione cole. ni. & sangnis
singficationes eis sunt copia cutis denig
rati & qsi furfurea cadit cu fricat locusq
remanz rubeus maxie h morfea nasci
t in iuuetutez uitinatibz & ipis tm iuue
nibz pp mtesione cole rubee in eoz cor
bz & mutatones sui in nigra ex sanio
dit qd e ex gne impetiginis excoriate .s.
albas nigre & diuisa fit ab ea p hoc qd fit

e in supficiez cois tm Cura Uly mo
feaz patit nigra minued e si nichil ob
stiterit jar ei uet solued cu epithio 3. j. &
aq casei. 3. vj. uitibz multis & cu eis que
educunt meliaz post h aut ex semie radic
& gdisi & semie cruce & aceto locus epith
met & cu oibz epithimatibz panni fortibz
ut attrahat sangs sanus ad locu & balneu
ipe qui patit frequt ingrediat & inuentibz
utat liniuetantibz & vino albo subtile qui
plures ipm ut dextauit si impigriato cois
fiat & regat regimie meliaz mala patie
tibz Corrites feunt nut nirubes si fecerit
sup morfeam bis ut ter in die mltis diebz
pculdubio curat h ide fat radix rari ut s
pentarie ut panis porcini ut intelle Exp
licita dinamidiaz ad morfea alba siu ni
Uad maculas siue albas siue nigras gra
ona tra & tera & litargi cerusa exq cu aceto
& olo ro. ofice & loca pus cu panno fricta &
usqz ad rubore pungne pbatu e // ad maculas
rubeas absinthiu cu mell' unge // Ite aloe
repa & cu mell unge Ungen ad morfeaz siue
albaz siue nigra & spigiez sucus mali ree
sucus pari sucus dracotee sucus intelle
sucus saponarie Ual' sapone .sarr. & puluez
sanguis dra & aliqntulu capitelli fcta for
ti sit dictu e & unge Pill'e bone cotras
& morfea nigra & epilensiaz & soluut colaz. ni.
Re yerepigree 3. v. epitim. 3. x lapidis lazu
li 3. vj scamonee colloquntide elli. ni. spice in
3. ij tamir & reubarb & oficiat cu aq mell &
fiat pille & dent cu aq epithi & passulaz
decoctaz me sint. vj. Queda mulier
curauit mtz fumz de morfea nigra solu in
cu sapone facto cu oleis populoz in mulie
facie abluit sup linito Ungen ad morfeaz
nigraz & rubeaz spulen Re celidonie lampa

ty anni sutre emule tecte scabiose addipis
dragen iiij gemmi pulvis sinapis q sufficit Epithima rasis ad moscam nigram R̄ a
R̄ sem rasani ʒ x ondisi ʒ ij limati cu a
ceto iiij Me daur mutatum ei 2 bas nig
R̄ mirob nigrorum emblicorum nigelle ita
an p. j. terfere p. j. 2 s. bibat de eo omni ma
ne ʒ iij 2 iiij in sero 2 cum calefit cor dim
mittat aliquibus diebus deinde recreet Alia ad oes mo
R̄ indi keb epithim feas q eēsi ex libro aureo
an ʒ x turbit agar sene pollipodij an ʒ vij
bellir emblic colloquide elli. nr. an ʒ iij
scamonee salgeme calami aro tapsie a
meos semis nastritij mastici an piperis lon
tinnatinj an ʒ ij aloe ʒ v mel q sufficit
dnat ʒ iij cum aq calida 2 si bibat decies q
his diebus p singulas vices intermissis
Ppno Me q hui aqvaz d mote pessulano
digerat mã cu sirupo oximell squilitico po
stea purget cu ij pilulis vel yeralogodion
2 iiij yere rufine tria die fiat stufa cu he
bis calidis 2 apponatur theriaz 2 epithimz que
quilla maior tremiti astu det tiriaca cu su
co fumi tere tepido 2 os sit aliud dicit ut co
rupet ad rectificat splene si fuit corrupt
aut debil ab attrahend sanguinem melanco
R̄ radic squinat ʒ xx to sapiois ad albas
cedrarie doronice an ʒ iij saunie stricados
arabic an ʒ iiij decoquat cu ij libre aq don
consumat medietas deinde colet 2 det in potu
vij diebus me sui vij Alia R̄ radic feni rap
squinatu an ʒ v passularum enucleatarum mirob
nigrorum an ʒ iij coquatur cu iij libre aq do
nec consumet medietas deinde colet 2 det in potu
vij diebus Alia R̄ muballanj nigrorum belli emb
lici an ʒ j passularum enucleatarum ʒ ij epith
ʒ v polidij ʒ iij elli. ni. ʒ ij coquatur cu iij libre
aq donec remaneat medietas 2 colet ex ea

medietas lib 2 det cu ponde ʒ j 2 s. de vera
2 ʒ j de agarico simul e v Alia R̄ semis
ysopi dameos mastic epithi an ʒ v mirob
in ʒ x bellirici emblici turbit an ʒ vij amu
li ʒ x passularum enucleatarum ʒ ij decoquer
cu v lib aq donec remaneat lib j 2 colet 2
ponatur in ea aloe boni socotrensis ʒ v aut
yerepigre 2 det ex ea omni die ʒ iiij in man
an cibum 2 det in potu nastuij pond ʒ ij cu
aq calida 2 caveat sup ipam ex aq t me xj
Epithima bonum q ponit dicit sinat sem ra
fani 2 tamen cu ondisi 2 limati cu co moscea
nigra in balneo 2 vex fumat sem rafanj
2 sem sinapis confecta cu fiabr decoctis in
aceto Mod epithimatis R̄ nigelle tere
satte tapsie psie an ʒ x alius iamei am
borum an ʒ vij dragagant gallarum amborum an
ʒ ij semis cicute torrefacti ʒ v limati cu a
ceto forti deinde sumat vestigijs tendentibus
cu latte mulieris 2 oia epithima pdicta in
capo letargus 2 dicet in capo barbas sui in
natura ad moscam nigra Medicamen R̄ ca
tanj sulfuris viuj oli litargiri auripigmenti
sal cocti cristalli mir saponis ueris pariete ...albi
vetis muscellinj dragant viuj oli litargiri
tere albe oli laurinj pinguedinis galline
piperis mastic olibanij gumbris frutti e
dere confite sit tereda tere 2 puluiza 2 si
mul cu sulphure 2 sapone 2 olo cu giniste
2 ad ignem bulliat cuquam bullitu fuerit 2
ligfattum ab igne depone 2 cola sit musce
llinum olm 2 laurinum 2 cera 2 pinguedinem
galle pius dissoluta 2 cu b det genisce q
fatto calidum bis in die ponatur Alia R̄ ca
tar sulfur canolatu auripi sal coctu fu
ligem olim lucidum eqli ponde pisa 2 co
2 unge donec sit sanus Alia de q ex pri
smi q vz 2 ad pruritum 2 spurgie tempe

tigiez excoriatam et scabiez acet. tartaz fuli
ginez an. ʒ. ii salnitri sulfuris vivi an. ʒ i. ou
pulverizza in mortario et misce cum succo fumi
terre et captam domesticis herba flaure et crute
domesticis et lapacium acutum et panis porcinum an
eque et sapone spatarentio et sarracenici an
ʒ iii et incorpora tali modo pone aliquantulum de olo
et misce et postea pone modicum de vino modicum de alio
miscendo donec bene incorporetur et appareat post
loci fricationem et stravificetur locus an. melius e
rit. Et apposito cantaridaz vel ticadaz cum a
xungia ita ut donec vessicetur locus multum valet
sed cum vessicatus quiescat diebus aliquot donec
cadit cutis deinde iteretur si ei fuit necessitas
et quamvis non diminuitur cutere vino generans in
ipsum modicum aufert donec quiescat deinde
itat et medicine que vesicant et sunt contra cutem do
sticus et alleum et piper et sinapi et flammula et
faba lupina et nasturcium et radix apium risus et lac
titimalli et lac ficum et tapsia et semen rafani
et cortex radicis ~~papaveris~~ capparis et herba que
est similis portulace que emittit lac et est
inuamen magis in morfea et baras propter quod
vehementer attrahit sanguinem et ossa putrida et
mulier olivarum antiqua putrida collecta ex pa
rietibus. De aquis unctis ad morfeam Rubrica

Aque quibus liniuntur sunt aque cuiusvis et se
minis eius et decocto tollognitur. Item et
aqua ex floribus et herbe serpentine et brionie fi
erit aqua to. et liniatur desuper. Item ad ma
culas nigras ad pannos et lentigines. Co
lloquintida si ex ea cum aceto forti fricetur
cotidie morfeam sanat eam. Cucumer
asininus ex radice eius et aceto forti fri
cet morfeam aufert eam et lentigines. Co
ex eius semen delet morfeam. Cornu cervi
cum vino mixtum cum aceto iungatur ex eo
morfea curat soli exposita. Euforbium eius
pulvis cum aceto fricatur diu super morfeam
fricatione forti et delet ipsam. Elleborus albus
fricatus cum aceto removet morfeam fedita
tem cutis et lentigines et pannum. Cantreola
fiet ex ea linimentum ex melle et sulfure et
aceto forti ad morfeam et baras et lentigines
et delet eas et cum fit fricatio super morfeam
et baras cum foliis eius et aceto forti et est ultimum
Serpentaria delet morfeam et lentigines et au
fert feditatem cutis et cum melle. Urina a
sini confert pruritum et baras proprie cum nitro et
aqua acetose viride eris est mundificativum mor
fee et albaras. Capitulum vii de scabie et pruritu Rubrica

Scabies et pruritus fiunt ex superfluitatibus
expulsis a natura ab interioribus ad exteriora
inter cutem et intra que remanentes ibi propter fi
uitatem corrumpunt cutem cum non possint penetra
propter debilitatem membri et ossificationem suam penetra
re et resolvi. remanent sub cute et deinde
est et putrefiunt et faciunt scabie. quod si subtiles
sunt et minimum liquidi dissolvuntur de cute cum
sudore et fumo. si mediocres pruriginem gig
nunt. Materia autem que generat scabies fit
aut divitur aut est materia sanguinea cui admisce
tur colera que forsitan grossa est in melancoliam aut grossa
salsa est post eam in melancoliam aut est materia cui admiscetur
flegma salsum. Et prima quidem est scabies sic
ca et materia sicca ad ossificationem declinans cum
pruritu et punctura et fissura. Altera est scabies
humida ulnosa et grossa in superficie corporis magis
cum prurigine forti sine rubore et cum scalpitur cu
tis excoriatur sic alba sanies et excutitur in nocte
magis et humidas eius est ad subtilitatem declinans
plurimum hec nascitur in senioribus propter collectionem
salsi flegmatis et defectione cutis. Et plurimum generat
aliis corpori non sunt senes generant ab accepti
one in comestione salsorum et acutorum et amarorum
et specierum que per continuo admiscentur cibis acutorum

z similiu z illa que e mag spissa z corpulentior z acutoris caput z oibus pustulis e acutoris humoris z que e calor z nelmitoris ? feditatis. et humor e minoris acuitatis et ysaac dic illa que e humida saniosa z cu delectatione pruriginosa sanguinez intensuz cu tola rubea ondit. Et si sanies sit grossa in morez abundantia sanguis ondit. Et si subtil aquosa citrinaz colam habundatez ondit z vic quide gravantes mag scabiei sut vic gravantes mag pruritu. Et ?ex ipse sut fortiores z apparent caus gravantibz pediculos z assafati z furfures z impetigines z appariat eis in curatione. Et scabies quide differt a pruritu in hoc quia cu pruritu no sut pustule sed sut in scabie qm ipa ma e subtilior z mins declinans ad salsedinez z in ea gravat z fixo g?nis ei in cute postq na expellit ea sicud dictu e oppilato e poror z paucitas mundificationis aut retinet pp debilitate expulsive sic acut decrepitis z in fine egritudinu. qm ma e phlema aut grossa aut pp cibos malos ex qbz gravat thimus malus acutus sic sut salsi z acuti z similes eis aut pp malicia digestionis cu q putrefit cibus. z a pruritu quide separant contes furfuree z no accipit ex profunde aliqd z prurit quide sonis pax obedit [illegible] in neqz ualet ei nisi ut ?gat z blandiat z scias q scabies excoriata z impetigines multiplicat in autumno z adulti ma pruritus aggregat int duas cutes. q si de ea aliqd e in cor te e scabies sicca z dulcia quide gravat pruritu z pustulas z no accidunt ut plurimum in medigritos qm sut debiliores. z scabies quida feda accidit in ulna z permutat ad impetigines z s pirgies z safati Et olera nacz eis z [illegible] tetosius offert ei si no timet rasuraz ul ex cortitatione. Et scias q scabies ab vno hoie

ad aliu transit libent cura. Melior quidem cura e ut evacuet primo humor a cutis adhustius z flema salsum qua mlt? e h sufficiens. Et rasis dic q si urina e citrina z minus q citrina z e in ea talias z appa ret in ea singnu dnij cole rubee in cor necessariuz e ut predat flomias farmacia Serapio z dic q si e ex sanguine colito sup q signifficat ex calitate oplonis infirmi z acuitate eius ex rubedie que apparet ex eo extuatoe et in die fm plurimu. tuc oz ut incipiamus cu flobotomia z z qm fit ex sanguine grosso. z ysac z multi h de in rectificato cibi z regimi humectatois fm q scriusti in dispositionibz huius capli. z ad instrato rex aquosay insipiday que no putrefiunt uelocit sic sut melones indi z lactuta z endiuia z similia z ex insertis aut appeant z dimittat coit oio q eius coitus mouet mas ad exteriora z generat vapores talim putridu recentez ad ptez superficies cutis. qre putrefit illic z pp illud feret itez odor. tois z pp h precipit sequito in ablutione pollutionis. Et de tois quidez evacuatibz speces materiez scabiei e decocto epithi cu mirob citrini z fumo terre z sene z pollipodio z absinthio z qm ponit in ea rose z semi endiuie z similia z qnz poit in ea celidonia cu [illegible] que e in ipa z qnz poit in ea scamonea z itez pille de aloes z scamonea sut bone inuatiue. z de tois z e qm fit ex flate salso fm serapione: ut sumat aq mir tipssi humidi q?titas. z j. cu ponder. z j. aloe aut sumat galle z cum cu aceto uini fortis z det in potu ex semine agnicasti z iij cu lacte recete mixto. Al offert inuamtu maximu sumat ex cutibz q titas. z j. cu gutto z iij. Et ex eis que p

mag

cura

d. bois ciu

mb

que pistata sunt ⁊ expressa est hec ℞ calamenti pond
ʒ. j. limonis pond. ʒ. iij spodii rosarum rubearum
citrinarum an. ʒ. ß. camphore karat. j. detur cum aqua
granatorum acetosorum aut cum aqua citrulis cucumeris
aut infundat sumat cum aqua ⁊ coletur ⁊ de aqua
eius sumat ʒ. j. ex sanina tantum pond. ʒ. j.
⁊ liquefiat in illa aqua ⁊ detur in potu ex hac m
editatione modo quod nominatur albella pond. ʒ. j. cum
.iij. gummi albi tribus diebus aut duobus cum aqua
frigida est mirabilis valde. Decoctio bona similiter
in ℞ mirob citrinorum ⁊ passulorum an ʒ. xx.
coquantur in tribus libris aque donec remaneat tertia ⁊
coletur ⁊ servetur de tota aqua due tertie lib in
qua fricetur manibus cassie fistule ʒ. x. cumque
in ea confricate sunt coletur iterum ⁊ ponatur i
ea agarici ʒ. j. Pille de fumo terre sum
tone ℞ mirobalanorum citrinorum ⁊ keb nigrorum
an. ʒ. v. aloe succotrinensis ʒ. vij dyagridii
ʒ. vj sine cessatione confricantur cum aqua fumiterre
⁊ dimittatur donec exierit ⁊ fiat illud tribus
vicibus ⁊ in omni vice sit sicud sorbicio deinde
innitatur donec ~~exierit~~ inspissetur ⁊ exponatur
cum fuerit ⁊ fiant inde pille Sirupus ad
ℭ℞ polipodii lib. ß. mirob citrinorum ʒ. ij ite
kebuli indi thimi sene epithimi an. ʒ. j. sto
lopendrie epatice capilli veneris an. ma
nipulum. j. succi fumi terre libre ʒ aque libre
iij. cum aqua libre ij siroppeti sic bulliat
mirobolani omnes contriti bene cum ⁊ polipodium bene
contunditur in aqua usque ad tertiam ⁊ cola in colatu
ra pone succum fumi terre ~~libre~~ colati ⁊ coque
cum ⁊ guttarum in supradicta quantitate ⁊ da. ʒ. iij
vel iiij in mane Sirupus ad scabiem hu
moris incensi cum defectione stomachi ⁊ epatis op
pilationem similiter ysaac ⁊ conveniens iuvenibus
℞ corticis mirobolani utriusque an. ʒ. xx. viole
cuscute absinthii boraginis an. ʒ. x. liquiricie
scheuthe an ʒ. v. prunorum iuiube ambarum nu

mero. c. ambarum in xij lib aque ad tertiam co
quantur ⁊ colatis adde iiij. l. succi fumi terre ⁊ vj.
lib zuccari ⁊ iij sape ⁊ ad perfectionem coctis dabis
ʒ. ij. vel tres ad bibendum Cuius ut fortior
sit laxativus adde diagridium epithimi an ʒ. x. tim
mi agarici polipodii sticados calamenti an ʒ. v. pas
sulorum purgatorum xl. ʒ. Aliud valet ad idem ⁊ in
impetiginem ⁊ lepra ⁊ stomachum ⁊ epar confortat
⁊ oppilationes curat ℞ mirob citrinorum keb an
an. ʒ. xx. florum buglosse viole cuscute absinthii
an. ʒ. j. ß. epithimi polipodii an. ʒ. vij. prunorum c.
passuli enucleatarum l. ß. tamarindorum capsie fistu
le an. ʒ. ij. omnia bulliant in xx lib aque usque ad tertiam
⁊ cum succo fumi terre cocti ⁊ colati ⁊ zuccaro an lib iij
siroppetur ad flegma salsum ℞ manipulum. j. foliorum
mirte masculine viridis ⁊ fortiter pista ⁊ in vase
fictili cum bono vino distempera ⁊ nocte. j. ad serenum
pone ⁊ mane summo dilluculo per pannum cola ⁊
tepidum patiens tribus diebus bibat ⁊ sanabitur Hiera
rufina satis valet ad hoc ⁊ ad elefantiam ⁊ utinam
moseam cum aqua talia et est cognita sed si purgatio
nem facere volueris cum ℈ ij. scamonee fiat ℞ dac
ʒ. j. elli albi ⁊ nigri an. ß. dyagridii collo quintidos
interioris an ʒ. iij euforbii nitri pollipodii sal ar
moniac an. ʒ. ij ⁊ ß. xv piperis camedreos terrea a
garici mastic epithimi an ʒ. j ⁊ ß. cassia fistula xi
lobalsami opoponacis ℈ ij ⁊ ß. mirre ǵma. xv.
mel quod ß. datur in sero cum callida iij mod ista
nec experta est pille de fumo terre ℞ mirob citrinorum
kebuli ⁊ indi an. ʒ. iij. diagridii ʒ. ij ⁊ ß. aloe
ʒ. iij confice cum succo fumi terre Aliud contra flegma salsum ⁊
rupturam tibiarum ℞ yere rufine lassative tanta
tum impleat laxativum an ʒ. ß. turbit collo quintidos agarici
hermodactili an. ℈ j ⁊ ß. eluse mastic bdellii an. ℈. ß.
anisi seminis feniculi an quartam partem unius ℈ con
tites mirob citrinorum keb indi cuscute seminis scariole
seminis fumi terre an ʒ. j. turbith ʒ. iij. ⁊ tertiam tantum
⁊ confricant cum predictis electuariis ⁊ fiant pille

Pill(ule) ad scabie(m) et pruritu(m) ℞ aloes mirob
citrinj an(a) ʒ j diagridij rose rubee an(a) q(uar)ta p(ar)s fiat
ex eis pill(ule) dosis sit ʒ j que m(u)ltis sumende sunt
mensibus s(ed) postq(uam) cor(um) minutiones et ventos solone
evacuatum fuit post h(oc) cotidie dande erit ℞ pru
na damascena xx tamarindor(um) a semib(us) exto
rcator(um) succi albi an(a) ʒ x simplicium dne ptes aq(ue) fun
dant(ur) bulliens et p nocte j dimissa sitent et co
lent(ur) et sumatur di due cognit(um) fortius opubit
et q(uam) istis addit(ur) sene et fu(m) terre ex q(ui)b(us) ʒ iij coti
die sunt sumende Elm ad scabie(m) et pruritu(m)
℞ mirob citrinj ptez j sene fu(m) terre an(a) ʒ p 5
suci absinthij q(uan)tu(m) ad cor(um) suffic(it) confectionez ali
quens addit(ur) hijs mes absinthij q(uan)tu(m) q(uar)ta ps
mirobalanor(um) et ora confitiat cu(m) mell(e) et sumat(ur) ex eo
cotidie q(uan)ti(tas) e(st) auellane magnitudo Elm ad f
la salsu(m) ℞ mirob cit keb indor(um) polipodij cu
scute epitim an(a) ʒ j apij liquire eupatorij absi
nthij florum boraginis an(a) ʒ v tamarindi medu
lle capsie fistul an(a) ʒ ij bellirici emblici mag(is)
rosar(um) an(a) ʒ 5 plp prunor(um) ʒ xx suci fu(m) terre
cocti et colati postq(uam) infriduit fiat lib j et 5 suci
eupato lib 5 succi lib iij et 5 confite sit et pruna
cu(m) supdicto suco coq(ui) donec pruna dissoluat(ur) dein
p pannu colet(ur) postea pone in colatura ipa su
pdictum sucum et iterum bulliat ad ignez donec inspi
ssenet postea apponat(ur) cassia fistula mag(is) et ta
marindi cu(m) pulue redditur ... ʒ iij diagri
di cocti et pulueizari incorporet(ur) et den(tur) in sero
in modum castanee cu(m) aq(ua) tepida ul cu(m) sero cap
no cocto et colato Pille ad fla salsu(m) et ruptu
ra tibiar(um) et p(ro)p(ter) q(uo)d fit ex oppilacione splenis ℞
cinamomi spice sqnanti asari semis fu(m) terre
xilocapsie caspob xilob uiole absinthij rose r
bit an(a) ʒ ij croci ʒ iij et grana xbj epitim aga
rici an(a) ʒ iij et grana xbij diagridij ʒ j et 5 et gra
xb collaquint ʒ ij et ʒ j et 5 et ʒ iij mastic ʒ j
et 5 euforbij mer pollipodij sal ar an(a) ʒ j et 6 bij

c. herba q(ue) nascitur i(n) serpillu

Aloes cicutine ʒ j et 3 bij et 5 elli nig et albi
an(a) ʒ ij et ʒ ij et ge xij pipis tamedrei an(a)
ʒ j et ʒ j et 5 opponat(ur) iter(um) medulle cassie
fistul an(a) ʒ j et gr b inire q(uo)d bij et 5 puluer
zent(ur) ora et confitiant cu(m) suco fu(m) terre ul cu(m) su
co absinthij et dosis eor(um) e(st) a duab(us) ʒ usq(ue) ad
iij Ad omne(m) passione que fit de cola
flate salso et p(ro)p(ter) q(uo)d sunt sit competito sca
bies lepra cancer corrodens et similia
e(st) me subtil inuamti ℞ corticis mirob ci
trinj ʒ iiij keb et nig reubarbari bonj an(a) ʒ
ij agaric collaquint polipodij an(a) ʒ bij absi
nthij buse sene an(a) ʒ j mol ʒ j et 5 epitim
bonj ʒ ij an(a) fen rose an(a) ʒ bj suci fu(m)
terre lib j pruna lx uuo passular(um) ʒ bj
infundit(ur) ora in aq(ua) casi q(uan)titate sufficienti
et ponat(ur) in uase uitrato stri orifitij et obruet(ur)
os eius et dimittat(ur) p dies v dein bulliat ebu
litione una postea colet(ur) et in colatura ponat(ur)
ʒ iiij medulle cassie fistul et ʒ v tamarindor(um)
et ʒ iij mane et sitenti bij manib(us) et colent(ur)
et plicant(ur) sup illud succi albi lib ij et 5
scamonee ʒ ij et 5 coque(n)tur usq(ue) du habeat spi
ssitudine mell(is) de in pulueizent(ur) et sup illud
mirob citrinj keb et indor(um) an(a) ʒ 5 bellirico(rum)
emblicor(um) reub semis fumj terre an(a) ʒ iij
an(a) spice an(a) ʒ ij da a drams duab(us) usq(ue) ad iij
Confert pruritu(m) suco sex crapnin cu(m)
mirob citrinis et epithim cu(m) suco fumj terre
dieb(us) quinq(ue) et succo in potu sume e(st) ulti
ma Scabiei ueruste multu(m) auxiliat(ur)
sume p nonagonne tin dier(um) aloes pond
vni dme aut ʒ iij ex itez ebr nitr misse
dieb(us) de e(st) factus Ite si ex h(oc) dis(en)teria eue
nerit curanda erit cu(m) teistbeib(us) illud eni e(st)
innatiuum eradicans scabie et bonu et ut
bibat ip(su)m infusum in aq(ua) endiuie et cu
ca sit pax aq(ua) feni sine fuit abaq(ue) feni.

aliquid prohibens **Ad diuturnam scabiem et pla**
Rx ʒ sene ʒ v polipodii addito semine **tra...**
ser bis in septimana cum sal decocto deliratus aut
fastidiens **pillule ad scabiem que sumuntur**
Rx mirob **omni ebdomada semel uel bis**
citrin. ʒ xxx aloe ʒ xv scamonee ʒ v dosis sit
ʒ iii **Medicina bonum ad antiquam secundum damasc.**
Rx mirob citri. nigrorum bellicorum emblicorum ke
bulorum embulorum extonicatorum et aloe rigi an. ʒ i
et ebuli ʒ iii confitiantur cum pennidiis et fiat inde t
rasci et sit dosis ad solutionem mitigatam ex xiiii usque
ad xv et usque ad xx cum aqua talia et fortasse ponitur
in ea scamonea cum potatur et quia non tolleratur medi
dimittatur Et iterum fiat rob mirob. citri. faciu
ex extinctione aque in qua ipsi decocti sunt excitando
in sole et fiat ex eo ~~linidum~~ liniamidum quod sit ex
v usque ad x cum zucaro et est ad edictam humidam et po
ssibile est ut fiat simile illud ex omnibus solutiuis
bonis et misceatur ad inuicem et qui componunt ad
inuicem et fiunt trasci et pillule. Et de eis que cu
rrunt cursu mundificatiuum cum facilitate sunt
fiant pillule de aloe cum scamonea et cocto et fiat
de eis in omni dosi v. turea et descripto mirob citri
et aloes sucotensis armoniaci an. ʒ i. terra ʒ iii
dragagi rosarum an. ʒ i. et almasor dicit quod multi
plicatur euacuationes et non inueniatur utilitas te
melius est ut alleuietur et sufficiat dare in potu
huic passione omni die mane et sero sanich de
tritico cum zucaro et aqua plima **Ad scabiem siccam**
De eis que conferunt ad scabiem siccam huic p
primum est ut bibat tribus diebus continu
us de sisamino pond. ʒ c xxx et medietatem sin
de sirupo acetoso et similibus ei et quidam admi
scent cum eo aqua inubarum et dicit quod expertum
sunt illud et sunt tuto ultra textum debilitat
stomachum Confectiones non quibus oportet uti cum sunt
sunt confectiones quas oportet potare habentem impeti
ginem et assafan et morfeam Et illi qui mes

non tolleret talia possunt sumere diebus multis
in mane aqua casei .i. serum caprinum recentum quod est
dicitur colari cum facilitate et ad istam sunt inde
conferunt pruritum sicco et malis ulceribus sicut sit
sparitum et impetiginem et milie et lepre Et illi
qui habent scabiem humidam oportet ut utantur pas
sule enucleatis cum tisana minore et hec confecto
qua dicit rasis Rx mirob citrin. ʒ c sene su
mi recentis an. ʒ xxx passularum enucleatarum continue
aggreget ea et bibat ex ea omni die mane et
sero continuum est mirabilis ualde et ad safan all' ~~ad safan~~
secundum dicit amili et fumi terre an. ʒ ii. contres.
mirob citri. ʒ iii passularum ablutarum dupliu
coci **Curationes autem locales**
Medicine autem locales ad scabiem sunt omnes
in quibus est abstersio et quia sufficit illud cui abster
sio est cum confortatione cutis et rectificatione cor
lorie cui sicut aqua maluarum et acetose et siccle et co
ranatorum et sicut furfur simile et farina lentium
extonicatarum et fabarum et acacia cum aceto et aqua me
lonis sicut est et succi apii et decocto apii et decocto fenu
greci et fortasse indiget eis in quibus est resolutio
fortior sicut est ~~...~~ colloquintida et centaurea cum aqua
inte et aqua prius cum aceto et draganti assatum
et pe tiemiz cum aceto et olo. ro. et simile calamitum
et que sunt de genere ipsius et oleander est fortis ualde
et fortasse sufficiat decoctum eius in quo ponitur de in eo
quantum cum sisamo et misceatur cum aceto sic olium ro
ut prohibeat superfluitatem acuminis et sic cor
tices granatorum est simile illud et ex eis que
experta sunt est semen eruce. eius olium fiat et fricetur
cum eo scabies et ungatur cum eo in sole calido aut fo
to et tereret quod est bonum et ultimum et quidam siue ar
gentum uiuum extinctum Et nota quia argen
tum uiuum sic dicitur autem debemus elongare quantum
possumus a partibus stomaci et membrorum nobilium. et storia
argenti et aristol et es ustum et sulfur et alcali
et sal armoniacum et floris eris et usnem et fullonum

Cont. pruritum manum Rx allelui ac acetose ...
... ferrea ...
...

[margin:] .i. tisana
[margin:] ... prurit
[margin:] ... granum ...

et stercus canis et stercus porcorum in capitis aliis
et cucumer asinini et cortices longi viticis ad
isti pulverizentur super locum scabiei i[n]unctum
cum bitumine crudo et ligetur stercus post illud et re
ponetur usque quo desiccatur et quando offert condimentum
cum aceto et terebentina cum eo et de quotibus lomes dicit
est ut fiat ex argento vivo extincto et ex foliis o
leandri et ex elimia argenti et litargiro et epithima
cum aceto et oleo ro[sato] super quod dormiat in nocte et corpus
abluatur in mane cum aceto et usnea viridi cum aqua
calida in primis deinde procedat et iungatur cum oleo ro[sato].

Fricatur litargirum et dragagantum tres partes cole
et teratur cum aceto ebdomada una in sole et liniatur cum
eo cum necesse fuerit. Aliud argenti vivi extinctum
storax liquide et oleo ro[sato] aggregentur et administretur.
Aliud argenti vivi extincti et flos ... et costi partes e
quales et liniatur cum eo aceto. Aliud ordei p. i. mastice
partes iii liniatur cum aceto. Emplastrum ad rupturam ...
tibiarum ex flatu salso. Recipe picis cere albe galbani
apostolicon ex recepte in apotecis ana ℥ i. galbanum
in aceto prius mollificato cum aliis simplicibus ad
ignem liquefiat et pannum lineum ibi mittatur et bene in in
fundatur et super tibiam imponatur. Item aliud probatum. Recipe arge
nti vivi et auripigmenti cerusse olibani boli cere al
be ana ℥ i. pulverizentur omnia et cum ℥ iiii olei in mo
dum unguenti distemperentur. Ad scabiem dolorem et medulla
orum et cum ℥ iii terebentine et ℥ i. et s. olei coris et
℥ i. argenti vivi extincti cum saliva ieiuni et
distempera in modum unguenti et unge in balneo probatum
est. Unguentum ex sententia Gal[eni] ad pruritum et sca
biem et impetiginem que est in capite et in membris et
albas et rasu capillorum et alopiciam et lendices et pe
diculos et ad ulcera et est certum. Recipe gallarum ℥ iii.
al curcume. atriplices ℥ ii. baurac dr. i. su
lfuris citrini dr. ii. arsenici rubei aristologie
ambarum ana dr. v. sal armoniaci fuliginis testu
dinis fimi veteris al[iter] sole veteris amigdale ama
re colloquintide cuius isti venarum cicutarum litargiri

et radix cappari. foliorum ficus siccorum radic ca
nne sicce viride eius aluris umeri sicci me
nthe mirre aloes olibani ~~foliorum nasturcii~~ ana
℥ s. kitran i. piccule foliorum olive fellis vacci
ne eius ana dr. i. tanti ... et confitiantur cum
aceto vini donec fiat sicut unguentum et ponatur in
sole donec fiat sicut unguentum et ponatur in sole donec
permisceantur deinde liniantur cum eo et est certum bo
num ad tineam sine safati et egritudinibus ...

Unguentum probatum ad scabiem. Recipe sulfuris ℥ iii
calcis vive ℥ s. cere ℥ i. olei ℥ vi. ~~olibani~~
olibani ℥ i. aceti ℥ ii olei et cera ad ignem d
issolvatur et acetum cum eis incorporetur deinde sul
fur et calx et olibanum superaddatur cum spatula bene
ducendo et ad balneum vel ignem unguatur
corpus scabiosum. Ad ruginam et flegma salsum et
Recipe sulfuris vivi miliarum que sola est in cribro et ad omnem
℥ ii. olei albi ℥ i. argenti vivi ℥ i. cimini sta scabiem
fisagre ana ℥ i. omnia pulveriza et cum ℥ vi. axungie
misce et incorpora et unge probatum est in pluribus
patientibus ablueret cura cum urina matutina sua
et omnia loca rupta deinde bene abstergat et ungat
cum auri spatule aut pustule removeri apporte
unguentum album ex dictum est in capitulo de rubedine
faciei ex ea cum pustule. Aliud unguentum ad scabiem
Recipe cere ℥ iiii picis liquide ℥ iiii sulfuris vi
vi virtus thuris ana ℥ ii. olei quod sufficit. Aliud unces
gutte olei albi auripigmenti sapone cum aceto ...
et oleo commisce et unge. Cura pruritus siti.

Cura pruritus siti post evacuationes si
indigeret ea cum illis que scripta est ut tu des
imponi lac vaccinum acetosum et siti balnea
to cum aqua tepida et administro in unctionibus olea
gummi ex oleis sicut sit rosatum Recipe quod poni
in eis sicut apii. Et cuius scabies sicce et pru
ritus sicut est uvam ... et de mensibus lenibus in hoc
est papaver ... cum aceto et vitex folia lilii et
vitex altee cum aqua endivie et sive vitex ex eis

ex eque ponunt in mes eis et aq dp et aceti et aq ro. sunt bona et de mes fortibz e ut cp ponat ex mes istis supdictis quiuz et po nat in eo sal armoniacum et liniat cu aceto sup sup testiculos **de pruritu testicolorum uulue** Et item alum scissum et storax liquida **ani** et h item confert pruritibz int sectio sit in ualua et medio qo poat sup pruritu **de pr**

Et senex quidem iuuat **uritu seniuz** in tirone pruritus quum amt eis si liniat ex fete uini cu alligato aceto humido Pruritus quide et scabies sicca indiget mes que sunt minoris excitationis et humida que sunt ue emtoris excitationis et pp h qn administras fortia continuancia tc administra ea cu olis 9 gtis sit olm decupis et salicibz et nenufaris et mol et similibz et de eis storia argenti et litargiri et cabil et uene terre et ofitiant cu aceto et olo. ro. et liniat et h e ad forte item et leui illo e boli. ar. canfore eu an. 3 .5. cu aceto et aq scipulle et olm. ro. sunt com ad desiccatione et ad illam et item q e fortior pars sem ferij tunc cu aceto et olo. ro. et admi stret in balneo et item aq recitator et bau tat et melior aq graties e illa in q e uiti pulpe eorum et simile forma lentium et magna et acetu misceat et ponat in sole dnj tales aut de in liniat Conferunt ptra pruritu sicco et scabiei sic aut almasore in aq talia balneari sit dictu e et h epithima epithimatis Rx barbari mirre costi dulc sal gdisi an. 3. ij. storac liquide 3. bij. aceto et olo qo suffitiat ad hoc ut tor in balneo ex eo epitima inarij possit qo post qo epithimatuz fuit innueatur sit tbu lores et postea lauet **de priti s[ine] sa**

Cam rose albe 3. ij. tunc cu aceto forti **prioz** donec fiat tis subs sorditia et misceat cu tis sulfuris. bue 3. qo fuit etiam solu et feceti cu eo tor in balneo et misceant dnuz in edictae quas dyamig ptes eqles certi fortilis ad operationes eas Et ex eis que conferunt pruritui ualde e dpm retens qn titi et feum et cu eo tor in balneo aut nux qn fit in ea simile illis Quod sing ficato cortic nuc recentes et reliqua me de petate quam e ue abstergunt pt qo terit ulcera Et aut pruritus e pri dirc coferti ei balneo cu aq dulti talia in q decocta e mirra Vnguentum Johis da masceni mundificans cuti et sanans scabie sicca et asperitate cutis et empetigines et fla grossuz. Rx ceruse litargiri alfasiciton aloes et arge ti uiui extincti an ptes eqles olli de olean dro et aceti qntu sufficiat fiat bngm Al. epitima ad pruritum siccum et scabiei et e bomi Rx floris eris et atinti ptes eqles tunc et e belleni et tunc cu aceto bn et ponat in uitreolo uitreato et sepelliant in stercore al loco uese u dietz et extrane et tunc bene et admi stri ex eo qntitas 3. ij et liniantur cu aceto for ti quod mixto e ex lauatiuum ultimu cu panca modicatione **de scabie siccaz et humidaz s[ine] supio[n]**

Rx gdisi 3. ij. argenti ui. 3. ij. aristol lo 3. iiij storie argenti 3. bj. radic rubee 3. ij. tre argenti bnj. 3. ij. terre et ofite cu aceto et olo. ro. et liniat ad sole. Al. Rx gdisi mirra et tunc cortex et ofitiat cu aceto forti et liniat Al. Rx duoz ar senicoz simul et litargiri et storie argenti uiui et rubee tinctorum gdisi et foliorum oleandri sal ar moniatum aristol lon omnium an. 3. iiij argenti uiui 3. ij tunc et ellent et ofitiant cu aceto uini for tis et administret Al. Rx aristol. lon. et radip. graui agrestis gdisi lentium mirre armoniac amigdalaz amaraz et rubee tinctorum an. p. j. li targiri storie argenti an. p. ij. tunc et ele llent et et permisceat cu eo olo. ro. et aceto uini et liniatur cu eo scabies **de scabie humidaz**

℞ sulfuris albi in globuli et gdisi et salmarie
et cineris illius et preter cabil .i. quedam arena
minuta que auferet de media et cum fuerint
super manum ingredientur tunc an. equaliter confici-
antur cum oleo ro. et liniatur cum eo. Aliud ℞ storie
argenti argenti uiui condisi mirre fere
aristol lo. et cali eris husti et usuen tintorum
et storis ramis albi et litargiri et fuligis domi
fuerit et sulfuris citrini et duorum arsenicorum
cerusse plumbi gallarum ... grenorum albea:
omnia equaliter tamen et conficiantur cum oleo ro. et oleo la
urino et admisceri e etiam unguentum valde p
no e ei simile in meo ... ad hunc
modum ... ipsum et eradicat nervitas et vesti
... et prunitum et scabiem. Aliud ad scabiem
humidam ℞ storia argenti et litargiri et rube
e tintorum et cinis illius et queret et salmarie
et gdisi et ostitorum fuerit et sulfuris omnia equaliter
tamen et conficiantur cum aceto et oleo antiquo et liniatur
cum eo stables. Aliud ℞ rdidonie storie argenti
et cerabil litargiri rubee tintorum an. conficiatur
cum aceto et oleo ro. et liniatur cum eo. Epithima ad
℞ argenti uiui extincti scabiem huius
et ... argenti et sulfur album S almasore
et folia oleandri et gdisi et cali et litargiri et misce
atur cum aceto uini et pauca aq. ro. et oleo ro. plum
o et liniatur corpus cum eo in sero et dormiat super
ipsum et in mane ingrediatur balneum et lauetur cum ...
suem uiridi de ... ungatur cum oleo ro. postquam
infuderit super ipsum aq. calida de ... facta per fri
cationem plurima. Unguentum ad scabiem
℞ assungie. ʒ. v. oli laurini argenti uiui ce
re munde thuris albi pluizati mastic an. ʒ.
.ij. sal comis pluizati ... ʒ. ... succi plantaginis
et fumi terre ad libitum conficiatur cera assungia
nova purgata a tela sua et oleum laurinum mitte
in stannato cum succo et pone ad ignem ut bulliat
et liquefiat et adde pluies salis olibani et mastic

insimul cum ... grutate ... bulliant usque ad
perfectam decoctionem et postea depone ab igne
argentum uiuum cum saliua extinctum et cum parte
de predicto oleo misce bene cum spatula et unge pal
mas manuum et pedum et fricato forte in
sero ad ignem usque adex die. Aliud ad idem p
batum et ad pruriginem ℞ ... cum ...
lapatii acuti et ... albi et fac bullire ...
to forte cum assungia et unge scabiem. Aliud p
batum quod levem scabiem que fit de sanguine
et videntur grosse superfluitates ℞ succi sca
biose fumi terre lampatii acuti et ...
cum aliquantulum sulfuris et unge. Unguentum p
batum ad scabiem ℞ succi lampatii acuti libr.
.j. succi simile succi absinthij an. ʒ. iij oli ...
libr. S. picule ʒ. v. ... albi tartari fuligis
an. ʒ. ij. confice sit post succi ebullitionem cole
semper addatur oleum cum picula et adiungendo deinde
paruum bulliat et per pannum ... postmodum
modum appone pulvis fuligis domi pulvis
tartari ultimo pulvis ... et agitetur per ...
super ignem lentum. Aliud ℞ ʒ. iij pulvis litargiri
resoluentur in aceto ad ignem et oli ... ʒ. ij
addatur pulvis ... ʒ. iij. Aliud picule
ʒ. j. ... ʒ. j. fortis aceti aliquantulum bul
liat semper addatur ʒ. pluies aloes et statim ab igne
deponatur et ad solem ut ad balneum unge. Aliud
℞ succi fumi terre scabiose celidonie affodillorum
lampatii acuti an. ʒ. iij bulliat isti simul cum ʒ.
.ij. oli laurini ... usque ad consumptio
nem succorum de ... pulvis ... ʒ. j argenti
uiui extincti ʒ. ij sulfuris uiui ʒ. iij cerusse ʒ.
v. Aliud probatum ad scabiem ℞ argenti uiui exti
ncti ʒ. ij assungie ... salis comis pulverizati
ʒ. ij tartari ʒ. j. assungia sine sale ut
oli laurini ʒ. iij. prius argentum uiuum cum ass
ungia incorpora et postea alia super pones et
post modum picule ʒ. j. et bene incorpora. Aliud

sal ... seminal ...

ad fla salsum ℞ sulfuris vivi litargirii ana
tar ad libitum pone penne galline nigre
combuste subtellar et veteres corear combuste su
ti flamule spente ingeri combustum calcez da
nar combusti spentanie que sunt tereda tam
et conbureda conbusti et cum urina pueri vel ac
etu confitiane et degentur vivi cetancu po
st mediu oms incorporet in simul donec
liquidu fiat et postea ungatur ad solem vel
ad ignem post non untionem pinoleam ungen
der sue absinthii et album ovi et misce
in simul et ponat desup ut refrenat in
olencia ungenti ipi et talia iii ponas pan
ni .f. sup digitos pedum et in pulpa et
veis et in geniculis et sup manus usque ad
cubitos et postea muti fuit hat caligas
et manicas de panno lineo factas et in
duant sibi et hec facias bis in die induro
ta et in vespro donec sputu plus solito ap
pareat. quod dum [illegible] nimme uicias sz a
pincipio [illegible] apparicionis sputi [illegible]
edat farinam frumenti factam in aq in m
odu pulte et pullos gallinaceos bn pista
tos et cum brodio bibat et comedat. Al' sim
ile illud ℞ radic capsie lib .i. et terre cu
lib .i. assungie et cu. z .i. degentur vivi ex
tra q .i. pic greee z .ij. dure pignici sz in
be quod melior sit pitula et unge et fac sic
fecisti de supradicto unguento pbatum est quod to
tu fla purgabitur p eos. Contra inflationem
et turpitudinem maciam inducit ti non e
necedu sz conquestat pan es et sibi custodi
at vel si aliqui peret lavatum. Capitula
lateram si combunit et cu olo tor misceat
uiat scabie [illegible]. Dicit Cal in dam
idys quod olm feriunt valz scabiei. Simile
litargirium cu olo et time [illegible] cu ptoleco di
ascorides [illegible] cu aceto vale dicit. Sulfur

cu lentisco olo [illegible] valz scabiei impeti
gini et unguentum macti. Sulfur cu aceto si
militer fac. Simile cu melle sulfure sal
coq cu olo et aceto unat. Cu aut attedat
ad focu ut sudet mitigatur dolor et iuuat
scabiei et impetigini. Et sit nota quod epithia
viscositate [illegible] non debet tangere corpa
aut quod sudet quod viscositate sua opplans
pori et dissoluto humorem phibet. Unguentum di
scabiei pruriginis de calore ℞ litargirii z x
ceruse cathmie argentee an. z iii. edi
donie sigie argenti [illegible] an. z .ii. ol. ro
[illegible] sufficit. Al' desiccans pustulas e
viria de calore ℞ acatie [illegible] ar. an z ii
litargirii cathmie argente an z i. s. tepatu
aq ro. Al' ℞ cestudiez et pone ad [illegible] su
piaz et [illegible] tor mutabe in aq et de illa aq
ungere. Al' ℞ radic lampatteoli et coq sub
tine calido in stupa canabi involuta in a
qua madefacta et cu asungia porcina tere
bn et postea appone. Tria pb sulfuris vivi
et fuligines que adherent camino et argenti
vi cu tine et sputo distempera et cu eis bn in
corpora et unge et mirabis in oi gne
scabiei. Al' ad pustulas ut lepra sine p
ruritu flore titimalli cu aceto coq for
titer et olm indicu et unge usque dum sana
bit. Et tasis dicit cu urina sua et urina
alba et reliq [illegible] sue indispone sanguinis
et tres suffit in uia eius balneum et fricato cor
cu furfure et farina ciceris et cu [illegible] d.
q in q balneat sit aq maris aut sulfures
calefacta aut cu dispone sua aut cu decoc
tione cucumeris asinini aut cu foliis oleaz
aut cu marrubio aut cu lupinoz amaroz.
Et avic dicit quod vetose [illegible] sunt
scabiei fede et quida ale dicit quod scarificato in
anterioribz et posterioribz tibiarum [illegible] Et pla

De sulphure

Et plateari

natur᷒ ⁊ cur si e ex mlia sup splone sang᷒ fuge apponatur. Unguentum Jo damasceni ad scab iem siccam ⁊ mundificatam curat ab asperitate sua ⁊ curat empetigiem ⁊ flam grossiorum. Ex terius litargiri alfasiraton aloes cere argenti uiui coctum ana partes equales oli de oleandro ⁊ aceti quantum sufficit fiat sit unguentum de aceru sa. Sulfur ponitur sup scabie ulcerosam ⁊ spe cum aceto ⁊ terentina ⁊ abstergit empetigiem ⁊ cum mir lauat propter pruritum ⁊ confricatur cum se xta sui talis uiue ⁊ distepetur cum olo ⁊ aceto ⁊ modico cere ad mod unguenti curat scabie sicca sup feceris ad balneum ul ad igne sine ad solem e xcitatu. Lac mulier sanat illos qui hnt scabi eam ⁊ pruritum ex exibitione lattis cum in corpibz eor no fuit quod corrumpat ipm ⁊ conuertit ad colera. Olina humiditas que curat extinguit et cum inf lantur quecit scabiei ⁊ expergit. Litum eplm factum ex folijs eius ⁊ seminibz bn cum uino sup sca bie ulcerosam confert ei ualde ⁊ sanat ⁊ mo xie si permiscetur cum alijs med. Salmonea cum aceto ponitur sup scabiem ulcerosam. Ericius marinus et cinis ponitur in med scabiei ⁊ corro. Et confert ualde aqua marine ⁊ sulfuree confert scabiei. Aleu et cinis cum mell ponitur sup sca bie ulcerosam ⁊ ualz. Decoctio eius ualde bonum scabiei ⁊ pruritum simile et scoria de senitu. Atriplica ona conferunt scabiei humide ⁊ spergini. Arsenicum cum adipe ⁊ olo quecit scabiei ⁊ spi gini humide ⁊ putredini ⁊ abstergit ⁊ adhuc in cutem. Aureus cera cum aceto e mundificatiuum scabie ulcerose. Arcotosa et radix cum aceto confert scabiei ulcerose ⁊ ei decocto pruritui ⁊ i pa mec in balneo e ultima. Aqua confert sca biei ulcerose. Apium rasum confert scabiei. Bdelium confert scabiei cum aceto extoriationi ⁊ scabiei ulcerate. Colla de cornis ⁊ colla de pi scibz qui linitur cum aceto sup scabiem extoria

bilem cum no est uchementis profunditatis confert. Cantaris linitur sup scabiem. Simile cameleon aceti lini cum lana infunditur sup scabie ⁊ confert. Calamentum montaneum fit balneato ex decoctione eius ad scabie ⁊ pruritum. Cordumeni confert scabiei cum aceto linitur ⁊ spe capitis. Cucumer asininus quem pulitzari qd de eo sitium e sup scabie confert. Cinis que redi ⁊ reliquie stipitor sup scabie cum saliua linitur confert. Auripigmentum et olm est utile ulceribus scabiosis. Caseus et aqua bi biti propter scabie ⁊ spe cum mirobalani. Citer et forma confert pruritui. Caro uattina seruati scabie ⁊ impetigines malas ⁊ omes carnes grosse. Eupatorium et sucus confert scabiei ⁊ pruritui qui bibitur cum aqua fumi terre ⁊ ossimelle ⁊ simile flos et sz succus e fortior. Elleborus niger cum latte sup sca bie linitur. Ferrus marinus et cinis ponitur in medicis scabiei ⁊ [illegible] et ualde. Ficus decocto et cum summa simile linitur sup sca bie. Fumus terre bibitur ad scabie ⁊ pruritui. Lupinus confert scabiei ita cum radice laure ole remouet scabie bestiarum ⁊ confert desu datoni. Granata totum quod adustum e de ipa confert scabies. Lac mulier sanant illi q hnt scabie ⁊ pruritum ex exibitione lattis cum in corpibz eor no fuerit quod corrumpat ipm ⁊ conuertatur ad coleram. Litum eplm factum ex folijs ⁊ seminibz bn cum uino sup scabie ulcerosam confert ei ualde ⁊ sanat ⁊ mixtiue sup unsceri cum alijs med. Mo astix olm et arbore confert scabiei spe ⁊ pruritui. Mezerion et aqua confert scabiei. Olium de costo remouet scabie ⁊ pr uritum ueloci. Olm de pentadactil ualz pustule grosse ⁊ scabiei. Simile olm de

vinipero et oleum de salice et oleum de fassolo ¶ Edera qui fit liniment cum aceto forti ex eo ponitur more emplastri super scabiem ulceratam sanat eam. ¶ Oleum olivarum fex eius cum permiscetur cum cameleon electa sanat sanat scabiem itaque scabiei bestiarum competit et per cum effusione lupinorum et gumma olive silvestris confert scabiei. ¶ Oliva humitas que currit ex lignis eius cum inflamantur competit scabiei et impetigini. ¶ Pix liquida competit scabiei usque ad scabiem animalium et per eius oleum. ¶ Salnitrum est bonum pruritui propter quod resolvit ... et per cum aceto et etiam scabiei. ¶ Sisamum eius oleum bibitum aufert pruritum flaticum et sanguineum et per cum infusione aloes et aque vinee passe. ¶ Storax liquida linitur super scabiem siccam et humidam et est epithima bonum super ea. ¶ Sal confert scabiei ulcerose et oleum cum aceto fit delinimento in ... ut sudare faciat et scabiem pruritum et flaticum. ¶ Stafisagria posita cum ... aut solam super scabiem et excoriationem. ¶ Sal armoniaca cum aceto ponitur super scabiem ulceratam. ¶ Terbentina abstergit scabiem et confert scabiei ulcerose et scabiei flatice et pustule flatice. ¶ Titimalli vel anabulla cum ponitur in terret cum valet scabiei multum. ¶ Urina hominis et per ... abstergit scabiem ulcerosam et pruritum. ¶ Viola epithimata est bona scabiei. ¶ Urtice alba ex fructu eius delinitur scabies ulcerosa.

dieta ¶ Cibus autem habentium scabiem et pruritum sit ex eis que humectant et generant sanguinem laudabilem ex cibis declinantibus ad frigiditatem et humiditatem et habentibus sitim constrictam. Item in quo cutis sit aspra et dura ut testa ostreatum necessarium est administrare olea lenia in eis que assumuntur sit amigdalinum et sisaminum et istis similia. de simplicibus ¶ Ad pruriginem ros marina confert et succus eius

cum vino et aqua calida post coitum bibat. ¶ Sanguis ablutus in clixatura pulligi vel lampatium aut tirat pruritum. Liquid mater ¶ Elixatura siccata sepe tepenti. ¶ Illi ablutio pruritum non patitur pruritum modat scabiemque cutis lavatricis. Ipsius regimo reditur approximate facto sive lampatium. ¶ Aqua simplex in qua decoctum est origanum vel ... pruritum atque matula sed cutis fugat omnes in quo dequi ... anime si sepe lavetur. ¶ Stagno ... pruritum de pellit illinita sino.

C. vii de tumoribus que dando fiunt dum quis se scalpit

Quando tumor post scalpationem accidit in mimico faciendum est et si venit molle fiunt da succum granatorum mugorum. ¶ Si autem sicci fiunt veniunt da potiones que dicte sunt et misce patientem cotidie in aqua calida et da ei nutrimenta que recipiunt oleum et amigdalarum atque clare commisce ei dabis et huius similia habentur preterea egritudinem perfice lac acetosum et auxiliatur tractatus de spodio qui dicit in capitulo de fluxu veteris colico vel tractatus de cancoria qui dicitur in capitulo de itericia cum succo granatorum. ¶ Quod si hec passio magis fiunt solve ventrem ex apozimate mirobolanorum et si cum hoc patitur ad ustionem tanti granata vinga et aceto cum cortice suo exhibantur sive in quo cittaum album ponitur et ad bibendum tribuatur. Habent preterea egritudinem confert simme seu potare cum vulp semis porcilate et psillii aiz et in et nutrientibus uti non sumat fructus et sumat ptisana et lac acetosum.

C. viii de desudatione

Desudatio dicitur constantia ... sunt pustule parve sicut milium de humore subtili colerico nascentes ut plurimum et in extremis bus cutis excoriant et vocat ipsas miliare herpetem ex desudatione nascentem dicitur etiam in matre quod sunt in morbis sunt etiam calidissime quedam quas aqua frigida iuvat cum de cola nascuntur ingrea

quedam

quedam sunt de tota set tamen grossa quas
balneauum iuuat in aq calida . Alie mi has
duas mediocres quanta spes de tota magis na
sces que proxima e ad sanadum dura . uelo
tur etiam in malu motum quantum ul in cancru
z pp h. materia bn digereda e z paulati eua
cuandi z desudatones quide proprie nasci
tr hiis qui in aq fecia balneant humores
eiz qui de interiobz egrediunt corz in cutis.
clauduntur poris . Rasis dicit q no generet
iste pustule nisi in iuuenibus ex multitudin
sudoris z negligencie ablucois et z asafa
n ipas appellat . Aluit aut dic q qm pu
stule iste fiunt in tpe aut in imbreo pluri
sudores pauce ablucoris aut prie fetiato
nis apud ablucones z pe in regionibz calid.
spmose q ipe fiunt ex materijs que sunt p
ssce pp suaz grauitate mtosequdo sudor
uelocis cosumptone pp subtilitate suem
atier qe retinet in superficie cutis z sunt
q sint sudoris feces inobedientes ad resu
dandu z qm no fiunt pustule apparetes
imo diciti asperitas cura . Dicit Rasis cu
sudor multiplicat oz ut abluat ipm ille
cui assidua e asafati .i. desudato in die
addun's semel cu aq fecia z cu addit e re
tenel ut abluat loca in quibz e assuet a
safati cu aceto z post illd oz ut liniatur ea
cu aq ro. z aliquantulo camphore z aceto id
naq phibet ipam grari cu erg egredi
t tiret tirca asafati Aluit naq dic q
floia z solucio uentris abscindut inani ei
si multiplicat in tpe z simile oz ut ppret
assuet eius ei hora omi in euacuando h
umores acutos Constantin etia dic q i
tiraidis ebus egeriebz superfluitas tota xu.
purget in quato no nigrea z turones loca
les sunt q in cap de malo morbo dicet

et qfert ei qui hnt desudatones fetiato
in balneo ex carne melons cu suto api
z cu farina lentium post sudores z ro
sa totta z mirra in balneo porta ualet
de in cu basilic minutu cui flox e mo
lati z farina fabaz. sandali no phiben
caz apertum qui dicit cu ea cu ceteris sint
cu camfora. Faciunt illd frondes oliue ci
state i aq tepte ualent ungatur z cu
suto solat ualent coliandro quisto ul
sandali z croco ul frondes insquami cum
elle z alcana item si no ab orent ey cum
tura qfert ei z dsiuncer illd cum assimi
lat aqua granatoz z acetosa z lentes
z pruna z tamarindi z admistto eis
qui phibet sudore z ex eis sunt sicud
decocto mirti z rosarz z aq coriandri a
de z q qfert ei aq talefacta ad solez
z omes aq in quibz decoquunt stiptica
qfert eis z diminuttio motus z alienato a
locis calidis sudore facientibus z petere
loca uetosa z flabellato cu plumis fl
abellis Simile ablucio cu aq facta frigi
cui e fecia z item unctones ex eis q sunt
sicut oleu mirtini z rosaru z butiro cu
do in e petras marina in ipa pe cu dea
granito z tgri z item unctones in quibus
e muret litargiri z storie z tutie ine
petras z cinis folioz mirti z aromatica
folia mirti z folia lauri tetonica z mi
nutu thimo z qui qfert desudatoni q
cima glutin pisciuz dissolutu in aq z qm
illa que e fortis indiget stafisagria
z thimo z sulfure illa no que de eia
uicitur e tiret cu eis que sunt sicud
uene tintor z galle z bolu armenu
z cerusa cu cera z emplm de cerusa e
bonu ad illd z fortasse puenit ustio ista

ad finem. maximi tortuitois que erit circa
cor circa dilusionis inguis ingd gstantiu.
si augmentet hec egritudo et necta sit ad sta
bile deueniet. Vnde festinandus est ad pu
gandum colam. xii. et rasis dicit illa que
de ea gfirmata est curet circa asafati sicut su
pius erat dixi. C. xx de planta noctis.

Ei qui passus est desudationem desuda
tionem cutis et oppilationem pororum
et bonitate digestionis quoniam accidit infrigido
re noctis pruritus et asperitas et nascentia s.
pustule parue que vocantur planta noctis
et causa eius est retentio quia oportet ut resoluatur
propter gstrictionem pororum in radice qua admi
niat et inquam addit sollicitas frigoris et
pe in hora in qua multiplicatur digestio et
sequitur multitudo vaporis multitudinem
eius et aer noctis quoniam plurimum accidens eius
est in nocte et dispositionibus huius passionis
est quia pruritus in ea fit vehemens et dellectat.
plus deinde ponit ad dolores vehementes qui
nos efficit in locum pruritus. Cura. Oportet ut
sit regimen indilatando poros cum balne
is et inunctionibus noctis ad illud et absterg
endo sudorem et mundificando venas a.
mia plurima cum flomia et euacuatione
secundum quod dictum est in capitulo pruritus. si fuit illi
necessitas et non fuit sufficientia in me
dicinis localis. Medicine vero locales sunt
aloes et mirra et de melioribus medicinis eius et
pe cum aqua mell et similiter aloe cum farina
lentium cum panico aceto et mell et aqua apium
decurcoratibus est ei proportionale et de medicinis gfe
rentibus ei sunt fitiud fex aceti sola et ba
ueat et altanna et ccor. C. x de sudore et causis
eius et ipsum gstringendo atque exuberando et de san
guine ab eo sumptis in febribus acutis R.

Sudore naturalis qui fit in die cretica
vel tepatis exercitiis vel in balneis sicut ait
G. est natura ex nimiis superfluitatibus
purgato vel est superfluitas multa huma
rie digestiue cum hoc egredit aliquis thimi
mali a toto et maxime in egritudinibus flaticis
et acutis. G. autem dicit quod sudor nichil ali
ud est quam aqua sanguini admixta quod ad urina
gtingit eius poros ex multo aut feruido
spiritu usque ad eo dilatatur ut exeat sangui
ne sudor per eos et sit sudor ex fastigatione
nature indigerendo nimia qui non potest to
tum cibum in substantia membrorum gutere propter quantita
tem nimiam aut qualitatem mala remanet
quare superfluitas in membris qua ad poros cu
tis expellitur membra et cum sudore emittitur
si sit huma vel cum fumo si sit sicca et oriunt
inde pili. Si autem membrorum virtus defecerit
ne tertia digestio superflua expellat per po
ros totus reddit epati anima per easdem ve
nas quibus ad eadem membra sanguinis fluxat
que ita colamentis sanguis epar renibus est
mittit et cum urina exitit et hec est ipostasis no
tata sudor ergo semper significat egressum a
nali tepamito vel ex parte agentis vel ex parte
materie vel ex parte utriusque. si enim calor naturalis
sit fortis et coplete dicetur humoribus ut diss
duit eos in sudore siue in vapores grossos
qui in aquam substantiam gdescent sed magis disso
luit in vapores valde subtiles unde non
fit sudor sed magis occulta euacuatione ex
pirabit. hoc dico si calor naturalis sit valde for
tis et materia in naturali nullum hons peccatum inquantita
te vel inqualitate. Quando ergo sudor generatur sin
gficat debilitas ex parte agentis non potentis
non potentis subtiliare vel materia peccans quantitatem
vel qualitatem. Vel si sit materia grossa vel in
stosa quia non gtingit in ceteris superfluitatibus
ut est urina secessus sputum ista enim aliquis

egrediuntur preter id quod significet aliquid excessu
a temperamento immo aliquem magis significat temp
eramentum naturale ut si egrediatur debita quantitate
et qualitate. Sudor etiam aliquando fit in via nature
aliquando in sinthomatis. In via nature quando fortis
et movet materias superfluas. Viam sinthomatis
quando est habundantia humorum currentium ad ex
teriora brevi autem sive sit ex via nature vel ex in modo
discernitur ex fortitudine nature vel ex debilitate
Et multiplicatur quidem sudor aut a causa in
trinseca aut a causa extrinseca. A causa intrinseca
propter multitudinem materiei. Unde Almasor su
dor multus et diu perseverans corporis significat
repletionem aut propter subtilitatem sanguinis
aut propter fortitudinem virtutis expulsive aut
debilitatem continentie et tunc est exemplum nam quando consu
mitur raro in hoc etiam sudor ea tamen exeunt que
non oportet exire vel quia alie evacuationes sunt
impedite ut urina vel egestio. Sunt ysaac
dicit tria sunt que se ad invicem augmentant et
diminuunt scilicet urina sudor et egestio aut a
causa extrinseca aut propter pororum largitatem quando di
latantur propter talis dilationis sicut in exercitiis et
balneis et humore et tempore calido ut aere meri
dionali vel assidua coopertione pannorum et o
mnis talis sudor inutilis est ad provocandum fit
etiam propter violentiam tamen sudor mediocris vel fit
a modo exercitio vel ab aliis causis moderatis
moventibus humorum grossitiem et viscositatem medi
ocriter. Sed etiam effusus viscosius esset omnino nu
llo modo moveretur. Et sudor qui fit ex nimi
o exercitio dicit constantinus in pantegni quod est medi
ocris inter naturalem et extra naturam. Et minoratur
sudor propter contraria illarum causarum et quod regitur sudor
exuberat et quod movet ab sensu. Et plus
quidem multiplicatur in sompno quam in vigilia quoniam
calor naturalis in ipso plus agit in humiditates et
quia nocumentum anelitus in ipso est magis proximum

et illud movet magis ad inferiora. Unde Ypo
crates sudor plurimus in sompno absque causa
faciente illud significat quod ille plus cibi
suo affert corpori quam tolleret. Si autem illud
fieret post quod de cibo sumat tunc scire quod su
dor plurimus cum sanitate virtutis non fit nisi propter
multitudinem materiei cum potenter virtus expellat
eam naturaliter. Et illa multitudo aut fit propter causam
propinquam que est repletio propinqua ~~cibalis~~ et re
pletio propinqua est ex cibis sumptis tunc et hac
repletione expelluntur fames sitis dicimus
et exercitium et sudor qui expellitur per naturam aut
fit propter causam antecedentem longinquam que est ex
superfluitatibus antecedentibus et non exercitatur
in humore non evacuato mundificatis cor
poris. Unde Almasor multo sudore sudo
rosus et diu perseverans minutione mori
get vel nutrimenti paucitate fortasse non
per sudorem non egreditur de ea nisi illud quod
subtile est et tenue primum et dimittit corruptum
et inobediens interius et consuetudo nature est ut
tolleretur humor corruptus et illud est de eis
que debilitant eam et membra que plus su
dant sunt illa in quibus est materia faciens egritu
dinem ut magis. Unde .y. in interiore sudore
illic narat egritudinem ut si ad totum corpus
spargatur materia necesse est ut totum corpus sudorosum
sit et illa que non sudant sunt membra in quibus
non est materia et illa quibus dominatur aliquid de causis
constrictionis pororum de quibus est latus super quod
dormit infirmus raro sudat similiter plurimum
quoniam est contrarium sintens hunc magis et non
tiret ad primum lenitas neque tertius ab eo
et sudor quidem multiplicatur in membris poste
rioribus ut dorso plusquam in anterioribus sicut
pectore et multiplicatur in superioribus magis
quam deviatur inferioribus et patet in capite De
constringendo sudorem R.

Sudor itaque adeo habundat ut defi
at in virtute. oportet ut restringatur non tamen sub
ito sed paulatim cum sint crescentes sine
sincopatis dummodo virtus patientis suffi
ciat non presumat aliquis restringere su
dorem superfluum ante cretizationem dicit enim non re
stringat multos enim contingit quod evacu
atio sincopatica terminatur in crisim et quod
quando tota natura se toto in se colligit et confortatur
et sincopatam et sincopata terminatur in cre
tizationem preterea periculum est malos humo
res egredientes restringere ne forte
ad membra nobilia repercutiantur caveat ergo
diaforeticam patiens in domibus frigidis in
orari debet et aqua dulci frigida lavari et loca un
de sudor egreditur cum aqua rosacea et aceto intingi
sicud rasis dicit postea alumina cum aceto et
pauco sale misceatur de quibus loca epith
imentur et post ij horas epithimia tollantur
et cum aceto aspergatur citonium retinet su
dorem Epithima valens in stringendo sudorem minuit

Recipe rose ℥ xx sandali ℥ xii balaustie
ana ℥ x galle ℥ iiij spodii mirre ana ℥
j omnia coquantur in duabus libris aque quousque ad
tertiam redeat deinde colentur et libra j oli
ei misceatur et coquantur deinde ungatur aut ponatur
vasa plena aqua frigida in domo circa infir
mum et frondes mirte et salicis et rose deinde
et sandalorum cum aqua frigida pulverisatur ~~sudore~~ in
mum exitum et de his que opilant po
ros et pulveres ~~...~~ sudorem sint litargirum
et tutia et cinis foliorum lilij et alumen et simili
a et mirra et aloes et oleum mirtinum et oleum de
~~arbore mastic~~ etc. Item oleum de floribus ro
sarum et oleum de citonijs et oleum de arbore
mastic quando fricatur cum eo corpus et firma thu
ris quando teritur et plicatur super corpus confert De
provocantibus sudorem

Unge ergo oportet nos
provocare sudorem in aliqua ungatur ergo cum camo
millino oleo anetino yreleon corpus et dor
sum et populeon super umbilicum invenitur sudo
rem provocantem Cinamomum et calamentum aro. preter
calamentum cassia fistula et reubarbare corpori
sansucus gariophilus corpus invenies simplices
vel compositum in oleo decoctum corpus inunctum sudo
rem provocare invenitur aqua nitrum provocat sudorem
fricationes et adiuvat ad hoc sint que sunt
de castoreo calamento carpobalsamo urtice semine
cerusij omnibus pistatis et corpus fricetur oleum in
sudore. sed tamen non tenet sunt agenda in quibus
febre diuturnam habuerit et maxime per
vocatione sudoris indigeat invenitur
infirmi salva De significatione sudoris in

Sudor bonus est quando venit frebibus acutis
ut per ipsum sit crisis completa. et ille qui fit
in die cretico et est universalis per totum corpus hab
undans et post ipsum infirmus alleviatur et sequitur
illum ille qui non est toto sed succedit ei levitas
Quantitas autem equa est mediocris multum et parum
et melior et ad salutem propinquior si maior est
quam oporteat est mala quia dissolvit virtutem et de
ficit natura. aut minor est quam oporteat tamen non quod
titati minime inobi sufficiat et debilitate signifi
cat Et dixit dicit quod sudor velox significat
longitudinem egritudinis propter multitudinem ma
terie et non quiescit humor eius flora et nexus so
lutio propter debilitatem suam inno clisteria lenia
Et si multiplicatur in qualescentia propter reli
quias mixtas non est malum parva facere mi
nutionem et Et sudor festinus in principio egritu
dinis est malus quia significat multitudinem
materie. ij. causa in eo fit. humiditas aeris aut
propter pluvia multa. quando est cum sua malicia erit
minor malicia et quando post sudorem non invenitur
levitas non est signum bonum Quod si
sint notamina a vita te erit signum malum

licet a sit cum eo Et multotiens quidem in
cipit egritudo cum sudore deinde sequitur ipsum
febris et prolongatur cum ex sudor autem orti
pilato non est bonum quoniam oppilato significa
t ex passione humoris mali nocentis in
corpore et illud significat quod sudor non mundifica
t immo mouet de humoribus malis illud cuius
acuitas est facta prius sciens ipsum humiditatibus
que resoluuntur per sudorem et significat quod ma
pluima non resoluit apud euacuationem.
sudatiua et quoniam debilitantur virtus et pulsus
et sudat frons parum est signum malum. Si non
cadat pulsus tunc est mors Et liquor quidem
sudoris subtilis in e substantie portendit
et crossus crossam. et spissitudo sudoris. Si
multa sit et sepissima laudatur quia signi
ficat naturam potentem ad expellendum humo
res et corporis mundificandum Et cauet ne se in ?
nt non fiat continua. aut quedam sudet mi?
ra quedam non non quedam plus quedam non minus
aut in quodam tempore non s? item cum reuertitur ?
pessime esse certificatum significat enim naturam
in expellendis humoribus ? uitiosum
et sudor fiens cum caliditate febris est signum
alii et de quoniam appareat capiti et collo et significa
t sincopi. aut que fuit aut que erit Et
si febris fuit magis tunc mors est proxima.
Et non fit sudor frigidus in ua(?) tenderit cali
tas in natura in locis illis per quam transit sudor
que neque a febre neque a calore naturali calefieri
possunt licet sudor a materia calida resoluatur in
uasis ebullientem que non sinat humiditates immo
separat ab eis que refrigerat eas et euaporat ca
litas propter suam tenuitatem que infatigitur(?) Et
si caliditas sudoris sit multa ita quod exeat
tepamitur(?) est malum Et si minus nociuum
erit. Si calidior quam sudor sit sudor Et aut
dat temperata est mt utrumque laudabilis est Et

si sudor est albus laudabilis si citrinus cho
leram ondit(?) si rubeus sanguinem significati
uus erit. Si liuidus uiridis quoque aluni(?)
ger colera nigra significat. Si in aliquo sin
manum motor cuilibet hiis sudoris sudor fu
erit laudabilis significat bonum quia natura ex
pellit humores illos quoniam materia fuerit mo
bi. Si autem non erit quia significat hu
mores expulsi quos non oportuit Odor
quidem sudoris acidus naturam flatitatem esse de
significat et acida est acutus quo cola fortis et
acuta certificat est fetidus quod humores putridi
significant vnde Almasor sudor si mali
odoris fuit significat quod in febres sit
uitina Alia propter ea que colam rubea so
luat danda erunt de saporibus et sudoris ita
est iudicandum sit odore et colore dictum est amplius
Si in omni qualitate qua diximus est equal
laudabilis esse uidetur quod si non. Capitulum xi de odo
re orribili in cute et ascelle f

Quando pue fit sanguis aut sudor Autem
odor tunc libenter fetidus apparet et quia
adiuuat ad illud motus commouentes humo
res et dimissio ablutionis appositionem et mstru
is et retardato ? et assumere ea que sunt sit
semigretu et de pietate quorum est mouere mas
acuitas ad totas exteriora et maxime in locis
multi sudoris sic in titillic et inguinibus
et inter coxis cura Euacuato quidem certifi
catis humore et corpore cum permutatione
et acceptione et cum bona sit digestio mgli
tate et quantitate et mundificato in balneo et alia
assumere ieiuno sto ea que sunt boni odo
ris sit est capsia linea et apium et capita tene
dum et sparagus et iunci pi et omnes ?
cum urina et de eis que conferunt ad illud est
ut bibat infusionem citro molorum boni odo
ris et citi formula ipsa vinum odoriferum et in

fatu moderate bibitu p(re)est (et) sciās q(uod) li
targir(um) (et) alum(en) (et) tutia (et) scoria argenti (et)
scoria plumbi (et) reliq(ue) res c(on)ctantes sit aut
saporo no(n) fatuit detrere odore bonu(m)
to(ta)s p(er) se (et) p(er) accidens. Sed me(n)tio que
aromaticat odore tot(u)s p(er) se no(n) p(er) accidens
sunt sunt aromatica spe(ci)es. Fructus (et) plante
spe(ci)es aut attemptionis cor(poris) no(n) oz ut sint
viva q(ua)m corpor(is). Aliud e(st) q(uod) e(st) fetidu(m) a
liud humidu(m) multi sudoris. aliud siccu(m) p(er)
aut sudoris. p(ro)p(ter) h(oc) oz ut sint spe(ci)es atte(m)p
tat(e) m(ed)ic(in)e ad illud (et) me(dicin)es boni odoris di
u(er)sar(um) i(n)tutur ut operatio(n)u(m) sin co(m)positur(e)
q(u)a indigeret unu(m)q(uo)q(ue) corp(us) cu(m) co(m)pl(exi)o
(n)e diu(er)sitatis c(om)plexionis cor(poris). p(ro)p(ter) illud erg(o)
facte sunt co(m)positiones que attrinu(n)t di
u(er)sar(um) spe(cier)u(m) co(n) utit(ur) unu(m)q(u)odq(ue) hor(um) co(m)
q(uo)q(ue) co(n)uenit ip(s)i sin q(uod) u(en)it ad p(re)sens re(m)
emorato. Puluis bi(s)anciens redole(re) cor(pus) R(ecipe)
Cyp(er)i spice typi (con)ferti (com)plexio(n)ib(us) talis
(et) camplora folij floris s(qui)nanti storacis
romane an(a) aur(eos) x. rosar(um) sicca(rum) (et) extrem
tatu(m) mirti an(a) aur(eos) xx. sp(ec)ica sandali cu(m)
cypi (et) flore s(qui)nanti (et) foliu(m) ma(n)defiat cu(m)
vino odorifero (et) ceiterent (et) tant(um) de i(n)de
plitiant sup(er) ea rose (et) extremitates mirti
ct(er)e (et) dissoluant(ur) ceo(rum) cu(m) aq(ua) ro(sacea) (et) camp
hora (et) p(er)misce ip(su)m cu(m) me(dicin)es reliquis (et) ex
icca eas in u(m)bra de(inde) tere ip(su)m (et) pl(us) i(n)z(pe)rga
sup(er) cor(pus) post balneatione(m) (et) aq(ua) i(n) h(ac) cocta
sint sisimbriu(m) (et) camomilla mirti (et) rosa
(et) calami aromatici (et) sticados (et) q(uod) sunt illi
similia ita ut exsiccet sudore tot(u)s in p(r)imis
exicatione uitia dein(de) pl(us)ga sup(er) ip(su)m in
editas. Aliud absterdes odore(m) sudoris feti
R(ecipe) cinamomi di(c)ti q(ui)e(n)ciens h(abe)ntib(us) q(uo)s fi(n)as
spice in blatte biza(n)tie an(a) (drachmas) iij xilobal(sami) co
sti cassie amom(i) gariofoli spice aromatice

an(a) aur(eos) in extremitatu(m) sansuci spice romane
an(a) aur(eos) iij storac(is) romane aur(eos) ij (et) an(a) j.
resoluant cu(m) vino (et) c(um) reliq(ua) cu(m) aq(ua) balsamice
(et) admisc(eatur) s(ecund)u(m) sup(er). Aliud absterg(ens) odore(m) sudoris
R(ecipe) amomi costi spic(e) an(a) (drachmas) iij scorie argenti
(drachmas) iiij floris pulegij cortic(is) citri an(a) (drachmam) j. fo
liorum mirti (et) rosar(um) siccar(um) (et) folior(um) p(er)siti
an(a) (drachmas) iiij thuris boni (drachmas) iij (et) calami aro
matici an(a) (drachmam) j. camne (drachmas) iiij. abluant(ur) tutia
(et) scoria argenti cu(m) aq(ua) pluuiali (et) tant(um) reliq(ua)
cu(m) vino odorifero (et) soluat(ur) totu(m) cu(m) aq(ua) ma
lor(um) (et) c(on)ficiant(ur) totu(m) (et) c(on)terent in u(m)bra (et) ad
misceret. Aliud absterdes odore(m) sudoris R(ecipe)
R(ecipe) cinamomi spice in blatte bisancie an(a)
(drachmas) ij absinthij boni scorie plumbi ceruse ablu
te (drachmas) v. sticados spice romane an(a) (drachmam) j. ceci
rosar(um) siccar(um) an(a) (drachmas) iiij tere sicca cu(m) aq(ua) mi
ta (et) totu(m) cu(m) aceto vini odoriferi (et) admisc(eatur)
(et) de simplicib(us) que leniunt sup(er) cor(pus) sunt sic
aq(ua) mirti (et) aq(ua) in q(ua) dissolutu(m) e(st) alum(en) rami
(et) decocto sisimbrij (et) mente (et) calami (et) san
suci (et) folia citri (et) folia salicis (et) similis inuncto
cu(m) mirto cera (et) iter(um) sandali p(er) (et) cypi (et) folia
s(qui)nanti (et) calamus ar(omaticus) (et) rose (et) p(er) sansuc
(et) folia citri (et) folia (et) cortex malor(um) (et) folia
lilij innatina sunt valde. Cura fetoris ascell(arum)
Primo mundificet(ur) cor(pus) si indiget ax(illa)
postea ponat desup(er) litargir(um) (et) tutia cu(m) olo ro(sato)
dissolut(e) thimiu(m) (et) cu(m) ca(n)e mirti (et) olo mi
tino (et) cu(m) aq(ua) i(n) q(ua) soluit(ur) alum(en) (et) q(uod)q(ue) c(on)fi
ciunt ista cu(m) sandal(o) (et) p(er)misceret cu(m) caphora
Decocti s(unt) bonus R(ecipe) sandal(i) (et) cassie (et) gal
lie (et) spice (et) alumis (et) mirre (et) folior(um) rosar(um)
omniu(m) an(a) p(ar)t(em) j (et) tutie (et) litargiri albificati
ambor(um) an(a) p(ar)t(es) iij (et) cafore p(ar)t(em) s(emis). fiat ex eis
tastius cu(m) aq(ua) ro(sacea) (et) admisceret post exsicca
tione(m) (et) iter(um) sumat(ur) rosar(um) rubear(um) l(ibram) j.
gallie (et) spice (et) typi (et) mirre omni(um) an(a) (drachmas) x.

fiat rotisa cum aqua ro. et administretur de lubuto
ne faciendo. Cura fetoris ascellarum secundum serapionem
Rx aluminis iameni ʒ ij mirre ʒ. i. et s.
et mirti et rosarum ana ʒ. iij litargiri ʒ. i.
terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua ro
Ad idem secundum constantinum Rx litargiri ʒ. ij alu
minis ʒ j. rose mirre ana ʒ. j. et s. fiat pulvis
et ascellas lava cum vino et post eum [...] hunc mi
ne. Idem fiat cum sitta et pulvis cerussa. similiter
litargirum cum sitto solatri temperatum cum aqua ro.
Rx plurimi combusti cum vino extincti per ad fe
tores. iiij. mirre parte. j. tore ascellarum
terantur cum vino donec inspissentur et fiat
in substantia mellis favi et administretur aliud
Rx litargiri conditi scorie argenti scorie fe
rri mirre amomi spice equaliter terantur et
conficiantur cum aqua sisimbrii et liniatur cum eo aliud
Rx aluminis iameni amomi mirre spice
ana et conficiantur cum vino et administretur. aliud Rx li
targiri conditi sandali albi et folia et sisimbrii
sitta et camfora et musci. terantur et conficiantur
cum aqua sisimbrii et liniatur cum eo
Capitulum xij de pediculis et lendinibus
Pediculi sunt de superfluitate humida
grossa atque corrupta quam expellit
natura intus ad exteriora et ex grossitudine sua non
exeunt poros et sunt cum luto corporis misceri
et inde pediculi generantur. ideo semper non balne
antes habundant et quorum cutis non mundificatur
dum dicit materia humiditatis cuius est caliditas aliqua
cum expellit ad cutim fortasse est tante subti
litatis et tenuitatis ut resolvatur et non sce
neat et illud quod resolvitur in sudore sequitur eam
et illud quod resolvitur coagulatur in sordes sequitur
eam illud quod retinetur in superficie cutis
et generatur ex ea sicut furfures et desudationes
et que sunt ab aliis similia et quod retinetur profundum
illo sequitur eam quod si fuerint mala valde fiunt

q resolo e isibile

sicut alopicia et alia similia et impetigine
et safati et si fuerint minus mala et non fuerint int
multilenta et non festinat ad ea putrefactio
donec ultima et est conveniens ut sit materia
recipiens vitam. Influit semper spiritum vitam
ex creatore suo et permanet pediculi et movetur
et egrediuntur et quia accidit de eis plurimum perveniunt
subito et quia adiuvat ad generationem pediculorum
et movent eos tibi bonum est enim tenuius
moti ad illud quod apparet sicut situs et ad
iuvat ad illud motus movetes cum ad illud
et precipue cum associatur eis maior spermatis
grossities sit totius et quia adiuvat ad illud
dimissio mundificationis et ablutionis sic
dimittere et administratio eius quod aperit poros cu
tis et movet materias residuitatis in ea ad re
solutionem et facit ingredi ea factum prohibere
eam a conversionibus putrefactionis levissimi
latere cum putrefactione et quia superant pedi
culi adeo donec fluat sanguis hunc eos
et attinet color eius et cadat appetitus eius
et extenuat corpus ipsius et nimis resolvatur.
cura Modi iij in cura pediculi plurimum congrua
nt mundificet primo corpus si fuerit necesse
et que cum flobotomia et rectificatione regiminis et
diminutione eius quod movet materias ad exteri
ora et de eis que diximus et bibat medicinas mun
dificantes pediculos sicut allia decocta et
calamintum montanum deinde administrentur me
dicinis locales si sepe balneet et mundi
ficet confert valde et est cum incipit de medi
cinis rebus et maxime cum aqua salsa deinde cum
aqua dulci. Et decocto lupinorum est bona for
tis quando abluitur cum ea et decocto sicle et
decocto tamarisci et decocto cala[...] monta
ni et decocto foliorum capilli et foliorum pini et
stafisagrie et grana fellinni cum ponuntur in
ablutionibus sunt bona et vestimentis line

i. iniciunt

ib ul sericinis madis frequenter indu
antur Medicine non locales oportet ut sint ex
iratiue ad exteriora ¶ Ne si fuerint res mo
que evenerint ut nasceant cum eis res ve
nenose linimentum ¶ Rx staf memit ʒ iij
costi ʒ ß. baurat ʒ j. amili quantum omnia solu
antur ⁊ liniantur mel a linimentum faciat ex
eo peribunt pediculos ⁊ lendes ⁊ mcfitatio
mes aliud forte ¶ Sumatur stafisagria
⁊ arsenicum ruben ⁊ baurac tantum omnia cum
aceto ⁊ oleo ⁊ liniatur cum eo caput ¶ Aliud elle
bori albi ⁊ baurat aut folia oleandri cum
oleo aut folia colloquintide aut suatur sin
api cum quodam terra ⁊ fundatur super ea parva ace
ti ⁊ extinguatur post illud in eis acege
cum vinum rendo ⁊ est forte aliud forte Et est
consimile ex sulfure ⁊ arsenico ⁊ aristol
lo ⁊ tunc ulic ⁊ costo ⁊ mirra ¶ Aliud sua
tur quodam ⁊ arsenicum rubeum ⁊ aristol. lon. ⁊ sto
rax liquida ⁊ fellis vaccini quantitas tanta
de unoquoque cum qua medicine conficiant ⁊ est eptin
ma forte ⁊ iterum gentiana ⁊ storax liq
da ⁊ arsenicum ⁊ oleum de lilio ⁊ iterum arseni
cum cum mirra ⁊ oleo ⁊ iterum stafisagria ⁊ folia
oleandri ⁊ alumen zameni ⁊ iterum liniat
in balneo cum staf memitis partes j ⁊ ba
urat medietate partis costi ⁊ sepia pro am
ili quantum omnia ⁊ liniatur cum eo psilotro consecto
cum aceto ⁊ admistra hec medicina post euapora
tionem cum eo quoniam sunt sicud quodam ⁊ stafisa
gria ¶ Et de suffumigationibus bone est suffu
migatio quodam ⁊ stafisagria ⁊ cum ceruisa prun
⁊ cum gallia ⁊ cum sulfure. Dicit constantin
si pediculi sint interiore cilio hoc ungento un
gatur argentum vivum ⁊ tunc filtr cum aceto
tempera ⁊ oleo ⁊ unge vel litargiri ⁊ argentum
vivum ⁊ cum aceto tempera ⁊ oleo similiter unge.
Insecto autem tore hoc ungento utere stafisag

a citrum auripigmentum cum oleo ⁊ aceto tempera
⁊ caput unge Item auripigmentum ruben cum oleo
caput unge Similiter acetum cum aqua marina occi
dit pediculos ⁊ si non habes aquam marinam misce
sal ⁊ aquam cum modico aceto idem facit ¶ Si autem
sunt in capite capilli primo cum silotro capillos de
pone deinde lauetur cum aqua marina ⁊ fiat ex sul
fure vino ⁊ mixto cum oleo simul tanto ut ad mellis
spissitudinem veniat ⁊ corpus ungat cum stafisagria ita
cum sale ⁊ oleo quod si cum nimio pruritu fuerit sul
furis iiij ʒ x stafisagre ʒ xx sal ʒ x nitri ʒ b
cum aceto ⁊ oleo tere ⁊ unge pinguesit in balneo
⁊ diu sedeat ⁊ capita lauent apcotano ⁊ papaue
in aqua decoctis ⁊ ex hoc ungento ungatur ad solem
propter salsum humorem Rx cruis usti floris eris
piper assi piperis stafisagre nitri sulfuris iii li
bani bituminis an. ʒ ij pix liquide resine cere
an. ʒ b. conficiatur sit cera ⁊ resine ⁊ pix lento igne
solue ⁊ puluerem predictorum admisce ⁊ ex hoc totum
corpus ungatur ad solem ⁊ bene siccet Item sulfure viui
stafisagria pix liquida cum oleo ⁊ mell mixto
in balneo totum corpus unge de peditul post
¶ Si post infirmitatem nascuntur infirmitate
pediculi fiat unguentum de semine croci orientalis
⁊ unge tondere ⁊ laua in aqua in torte sine rose
⁊ vita aliud tolle folia pruni ⁊ pista ⁊ de isto suco
simul unge ad pediculos ¶ Si pediculi sunt
in trinsecus circa pectus pone salegis cum pe se
mitatum ordei ⁊ semen coquatur in furno ⁊ super asper
ge puluerem cimini ⁊ calidum appone pectori
⁊ per tres horas dimitte deinde videbis omnes sub
fele sit quoniam deinde triciata vel carne serpentis
cocta cum vino suo capite ⁊ cauda abscisis deinde eo
operatur ut sudet post a balneet pediculi manum
vel aliud intus tarcet itaque sumigatum in aqua vel
vel dolorem nigrum ⁊ manus fumiga ⁊ in calida la
ua ⁊ videbis omnes in vase. C. xvij de malo mo
tuo ⁊ alio genere pustularum

Nascuntur quandoque in corpore et maxime in brachiis et cruribus pustule de cola nigra que malum mortuum vocatur eo quod membrum cui insidet videtur mortificari et ideo quia pars post de sanguine grossi unde situm et aridum efficitur membrum dicitur autem quidam quod fit quandoque ex amistione salsi flati et ergo dico quod fit de sanguine intenso in melencolia qui sordo ad exteriora corpore expulso unde fiunt pustule grosse inimico et sine pruritu de in se aperientes et dilatantes crepantes et magis ea putredinem facientes. Et si aliquid de flasalso amiscet fiunt cum pruritu et moditatione et locus qui linescit fit hoc quandoque ex multo usu melancolicorum ciborum quandoque ex splenis oppilatione cum enim ypostasis sanguinis non depuratur a splene sua ponderositate inferius deprimitur et circa tibias liventes pustulas facit. Est aliud genus pustularum que non sunt malum mortuum quarum que dam maiores quedam minores et quedam latiores in capite sunt cum nimia pruriggine incipientes ex quibus putredo effluitur humores et nascuntur ex sanguine cum cola se miscentes et colores sunt rubei et in die augmentatur unde infirmus nimium ardorem patitur cuius pulsus velox est et magis. Fit autem ex comistione flatis salsi et sanguinis subtilis. Fiunt pustule albe in colore et lattee et magis augmentantur in nocte et aliorum ex hominum duorum humorum commistionibus nascuntur quorum color non est nisi cum rubeus. Cura. Pustule de cola nigra nascentes sic autem curantur in initio pessime sunt ad curandum velociter enim in cancrum convertuntur propter hoc primo materia bene digerenda est cum una parte oximelle scillitici autem oxizaccare si est aliquid salsi admistum et alia sciruppi de fumo terre et materia digesta quod cognoscitur per maiorem coloronem urine et eius inspissatione et gravitare. Purgetur cum duabus partibus yeralogadion et tertia yere rufine et non flat purgato semel in una nocte si fieri pot sed pau-

lati et successive et hoc pot fieri cum sciruppo de fumo terre, qui in capitulo de scabie dicetur in quo pollipodium mittitur mirobellani ~~et non flat purgato semel in una nocte si fieri pot sed paulatim et successive et hoc pot fieri cum sciruppo de fumo terre qui in capitulo de scabie datur~~ cum quibusdam aliis laxativis. Decocto autem que fit cum ello nigro pollipodio agarico fumo terre radice celsi capparis sticados centaurea thimo epithimo semine gentianum baccarum lauri mirobellanorum in dorum et emblicorum valet. Aliud ad malum mortuum et ad milites vel ex frate et cola nigra auferendum. Recipe passularum ℥ xii seminis cucurbite citrulli ℥ vi coque cum lb vi vini aque ad medium mittens desuper kebuli indi et citrini ana ℥ v rose mole sene ana ℥ v epithimi cuscute sticados pollipodii ana ℥ xiii boraginis capilli veneris ana pugillum unum seminis fumi terre scariole ana ℥ iiii ana ℥ ii similiter et cola et dissolve ibi manne cassiafistule ana ℥ x cola addens reubarbari ana obolum I gumme ℥ I.

Corpore purgato sequenti die fiat balneum in quo sint calamentum origanum nepeta in arcubus folia lauri omni genere apii nasturcium scabiosa enula fumus terre spatula fetida et fiat in balneo fricato cum pulvere sulfuris salgeme baccarum lauri exeunti a balneo detur tiriaca maior cum succo fumi terre tepido vel sciruppo et sequenti non die si est universalis per totum corpus autem in brachiis fiat flebotomia de vena epatica si autem circa tibias de safena veniens mittitur et ter successive et apponatur ventosa aliquando super renes. Item desuper et spatula fetida la\[...\] impasto acuto fumo terre foliis ebuli sambuci fiat cinis et inde fiat lexivium et in eodem decoquatur predicte herbe cum isto stu-

fent mbra patientia 2 postea de urina su
a matutinali ul alt'i hora in q pulmus elli
niges 2 par tineis appar' abluet' deinde
ungat' hoc ungto si rio e puer ul iux de
llitat' q pbatu e 2 ad duritiaz R sulfu
ris uiui ʒ ij argenti uiu extinti cu saliua
ʒ j elli alb ʒ j timini cap purgis ʒ s c
tu ʒ bj assungie porcine uetuste ul ur
sine ul uulpine q meli assungie omi
ste ista oia bn pulurizata ualet 2 ad fla
salsuz 2 ad omez scabies Ite de supdicta
urina pot singlis dieb; lota patientia ab
luere suo potent aliud ungm facere 2
pannu cannabinu q malu mortuu nil
meli repit' quida dix q passus fuit
malu mortuu ebz duius 2 multa me
dicina facta fuerat sibi no pficia ad
ultimu cu rasura lardi 2 in die sup un
ta solumo curat' fuit Al' ad idē ugtm R
sumitates tassi barbasi 2 celidonie an ma
nipulu j saluie manipulu s tanu at
si debet fieri salsamentu 2 tuc admisceat
assungia porcina uetusta in eqli ponde
re 2 bn incorporet cu pistello 2 tc admi
sceat' parz argenti uiui extinti 2 appo
nat' pulus elli albi sal' tinti 2 fiat ug
tm Al' R suci celidonie lampatiu acu
ti scabiose spatule fetide 2 cu istis sucis
an quistis distempet assungia porcia
uetusta ad ultimu appoat' pulus de an
ripigmento sulfure au litargiro thure ma
stic 2 bn incorporet cu pistello 2 adulti
mu aliqd de argento uiuo extinto 2 fiat
ugtm Al' tant' sumitates tapsi barbasi
subtilissime 2 appoat' pulus litargiri in
eqli ponder 2 distempet' cu olo 2 aceto 2
fiat ugtm Calx uiua septies abluta 2
cu olo distempata ad modu ungti ualz

Al' spale ad hoc de suco lampatiu acuti ʒ
olo laurino an libr j pulbi usti litargiri
an ʒ iij tartari ʒ ij argenti an ʒ s fiat
ugtm 2 ungat' otinue ad solem ul ad ig
posita locus bn copiat' ut sudet 2 qm fuit
ex opilatone splendis curet' splen pus
sicud in suo loco dicet' 2 ponat' sup ipm
sangsuge ul uetose z pmo minuat' de
uena saluatella sinixt' man' Et qz oz ut
curet' glandule que inguib; supuenit
que mag malo motuo q e in cruribus sub
ministrat 2 no pot curari malu motum
in pus glandule curet' unde tota cura e
circa glandulas adhibeda pmo itaq purget
corp sicud ia dictu e 2 flomet de salua
tella oppite man' 2 quida uolut q postea
repcutiat' ma cu suco plantaginis 2 solatri
cu aceto parz bulliti 2 stuppa cannabi ibi
bulluta intincta 2 supposita glandul freqnt
z hoc dicut qdit cu dissoluat' ma hoc in
extrahat' sucus celidonie agrimonie 2 rute
radic rafani admisceat' lanino 2 bulliat
usqz ad osuptionez suci 2 maingat lana
sucida ul filtru ruben 2 freqnt tepidu sup
poat' Ite decoquat' furfur tritu cu mell
2 fiat eplm cu mell 2 fiat eplm 2 calidu
suppone 2 multa alia resolutiua possint fieri
que in cap de apatib; duris 2 de scrofulis di
cent' Si aut nec sit pot dissolui fiat eplm
matuatiuu R radic bis malue cucume
ris agrestis decoquat' uz ad integraz rosolo
ne 2 tuc tant cu assungia porcina uetu
sta fermito 2 sale fiat emplm 2 freqnt
suppoat' 2 sinelis fat' sim q in curone
de extius inguinz ia dicet' 2 suci de glan
dulis que apanit 2 nos adhuc de eis fan
cius cap singlue bnd 2 ad hoc no modi
tam recolligere poteris doctinaz matuatis

glandulis mediante ad modum parue frondis
mitte & super quod dicetur in titione exitiente igni
mus. quod perseqnatur & si forte timetur uel non
uult incisuram sustinere fiat circulum de pa
sta ad modum frondis mitte & imple ipsum de
uitello ruptorio de calce & sapone facto quod
in cap° de frangentibus corticem dicetur &
per totam noctem hoc unguentum super locum dimi
tte mane non remone & cum tum mell & fa
rina tritici uel ordei & succo apii distemperatum
appone uel aliud simile quod faciat escaram cadere
& hoc bis faciat in die donec escara cadat postea
respice & si aliquid apparet de glandula
appone puluerem affodillorum uel aliquod sim
ile ut ipsam corrodat ¶ Puluis autem affo
dillorum sic fit Rx succi affodilli ℥ .v. calce
uiue ℥ iiij auri pigmenti ℥ ij omnia sit succus
bulliat in olla & addat calcem bene incorporetur
postea addat auripigmentum & parum bulliat
in olla & bene incorporatum ponat ad solem & tum
[illegible] dissiccandum uel ut informetur in [illegible]
[illegible] & bene dessiccatum reseruetur hic puluis desiccat
fistulas & omnem carnem ~~[illegible]~~ putridam
corrodit unde inficit cancrum gingiuarum.
mundificato uulnere ut cetera uulnera curetur
¶ Sed timendum est de isto modo curationis ne materia que
ad tibias assueta est fluere per interceptionem
eius superius reddudatur ad membra nobiliora unde se
pe purgandum est corpus donec eius complexio rectifi
cetur uel fiat duo cauteria in capitibus glandule
.i. super glandulas aut quod frangantur unum
supra & alterum inferius ut intercipiatur in
summo corpore fluxus a superioribus ne inferioribus
sub ministrentur uel mittat setonem per med
ium glandionem quia [illegible] in sanie [illegible] to
ta Cura autem aliarum pustularum que non sunt
malum motum in cap° de pustulis faciei &
corporis uel est dicta ¶ de cap° de variolis & morbillo

Uariole sunt pustule infra in toto cor
pore aut in maiori parte disperse aut in
uno membro in aliis non non & dicitur variola quia
diuersis modis tum variat aliquando aliquan
do quod non accidunt in cute sola & in ea
que sequitur illud quod apparet primo aliquan
do in omnibus membris similium parum appa
rentibus & occultis quod in uelaminibus & aliis
& plurimum quandoque accidunt infantibus & maxime
in [illegible] etatis de in iuuenibus & aliquan
do quod non monet senectus eam in senib
us propter tres fortes in regionibus uehementis
caliditatis & humiditatis & eam euenit est plus
in corporibus humidis quam in corporibus siccis & in uere
plusquam in yeme & plus ut in fine autumpni
& yeme cum succedit estas calida & sicca & fuit
ille autumpnus calidus & siccus & variole & mor
billi sunt de summa egritudinum aduenien
cium & multiplicantium in succione aerem nostrum
cum multiplicatur eorum putrefactio corporum unde
preparatum variol est illud quod est callidum & humidum
humiditatis grossitudine & yeme cum parum [illegible] de
sanguine cum fleubo & causa huius egritudinis aut
est sanguis menstruus cum tempore creationis
fetus non bene depuratur & fetus inde nutri
tum eorum sperma cadit in matricem sanguine
menstruo repletam cum quia menstrua cum
[illegible] fetus inde generatur mala complexionis [illegible]
quia nutritur ex sanguine corrupto unde
si corrupto sit multa & natura sit debilis le
uium non effugiet sed si natura sit fortis
uel corrupto sit pauca claudit illa corrupto
sanguinis in locis remotis membris in
temporibus quia sanguis corruptus postea ad tempus
per ebullitionem aliquam monet ad exteriora
sicut quod inferius dicetur unde variole generant
aut est ex sanguine menstruo a puero suscepta
cum latte matris cum eorum fetus in matrice

mestruo sanguine nutrit qui ex superflui
tate mulieris corporis nascitur ab ea per venas
quasdam emittitur. hic quod sanguis cum diuis
us sit in substantia et qualitate in substantia quia ali
quis corrumpit sanguineus est certa incidit aut
flatica aliquis colerica aliquis melancolica. In quali
tate quia aliquis sanguis est laudabilis ali
quis inlaudabilis. fetus in quo cum melior quam
inferior habet nutritur eidemque membra aug
mentum. feces autem in membris remanent et
materis et in ueris eorum infantis de utero
matris egressis inuenito lateris ultra
que de sanguine mestruo procreati membra
eidem meliori nutriunt et superfluitas
remanent in corpore infantuli quod postea per
bullitionem aliqua mouet ad exteriora
corporis. et ideo dicit quod uariole sint quomodo
quidam crisis. dicitur quoque ebullitio in san
guine aut aer inuisecta sit aere pestile
ntiali ut est de sedili in quo prius hac peste
hominis sedit et in sedili remanentis odore
in eo residens postea odorauit ut aer
uiciata sit secundum unam putredinis euidam de
genere ebullitionis que attendit sitis
calida et attendit que fiunt per eam ita ut
partes corporis ab inuicem discernantur et de
hoc est cum cura est recens quod naturalis faciens
ebullitionem sanguinis que purificetur ab eo
superfluitas supradicta que remansit in corpore
infantis aut etiam a grossa dieta sit
sunt cibi feculenti grossi tali et huiusmodi
multum carnes dactili atque mel et lac et
ipse eorum et camelarum et cum multum replent ex
cibis ille qui non assuetus est eis de in bib
it uinum plurimum aut carnes alias. Alia
quoque cibaria hiis similia huiusmodi maxime augmenta
ntia et ebullientia cum superant assuetum natura in cor
poris expellunt exteriora et nascuntur in

pustule que uocantur nigre prune que
sunt pessime secundum qualitatem siue materie. Si
enim cola est in complexione et grossa in substantia non
tum in qualitate pessima nascuntur in pu
stule que intus sunt purpuree atque sunt unde
in magnitudine lentis maioris et grossioris
et augmentant rotundantur et camerantur et
esse lucide uelud apium que apte dila
tantur et sic prima dilucidantur huiusmodi prunis
ne atque dulcine. hic autem species dicitur constanti
ceteris lucidior et salubrior est. Si autem ex
sanguine ~~sint salubrior~~ sint grosso et me
llaconito et pessime qualitatis intus pu
stule sunt liuide in medio punctum nigru
huiusmodi eisque augmentantur dilatantur et alta
cum cingitur neque rotundantur sed earum for
ma in lateribus diuisantur color eorum liuidus
aut plumbeus aut cinereus aut citrinus apparet
huiusmodi putredine nigra et ardore. sit nigra
intensa. dicitur autem quod indies et uiolacee
sunt male. et quanto plus addit declinato per
ad nigredinem tanto deterius est quia plus
sunt deteriores ad maliciam aliquis non ap
parent. huiusmodi pessime sunt quibus si admisce ~~pro morbo~~
atque sanguis cum acuta putredine quibus si ami
scerantur sanguis cum acuta putredine fit uesica
sicut nigre et uocatur acer nigre quod in pe
ssimus est et est uariola de sanguine calido et
subtili licet non multum pessima hec autem
cum uocatur ad statum est quod similium color eius ru
beus neque apparent sed dilatatur et euanescit et
quod apparent uariole. dicitur autem fiunt in
tercere primum deinde apparent rore sicut
capita acuum milio similia deinde egrediuntur
et implentur sanie deinde euacuantur et fiunt crusta
ste diuisorum colorum deinde cadunt et forte per
mutant uariole ad flemone et asserere et ad exi
tura que digeritur sanie et plurimum cum appa

rent hunt colore flemons veruntamen qui excedunt sunt diversos colores sicut dictum est sed albe sunt meliores quia sunt pauci magis generatis facil exitus pauce ancustie debil febris et vides febrem minui cum earum appariatione et ipsarum egressione et est principium exitus et earum incerto et quando ei appropinquat. Et albe magis plures minus propinque alique continuatione sunt post istas nam ille que continuat ad invicem ita ut teneat infensitio in aquo carnis habentes lata aut rotunde sunt maligne et similiter iterum dupli tes in ventre unum quarum est variola aliqua albe non pue dure propinque difficultas exitus licet faciat extimari in principio rei salu te nam timet in eis quod difficiles fiat eorum maturatio et fiat cum eis mala dispositio eius et perveniat per eas ad perditionem quando tamen in eis est crossitudo materiei. Et de speciebus malarum timorosarum que plurimum necessitant sunt ille quarum diversificatur egressio nam quando apparent et quando occultant et preterea quando apparent violacee et similiter tenaces quarum operatio non cessat a debilitate virtutis et a iniditate virium et nigrificatione virium eius et si indicus et nigredo quibus succedit resudatio non fuerint curere virtute immo addere cum eis virtus non sunt non sunt mortifere sed forte fuerint curere in ultra et quoniam ceciderit tenssiu eorum et salutis est ut sint febres de in variole qua ut sint variole coloris plurimi quorum pustule in facie et pectore et ventre sunt plusque in cubitis et pedibus et sunt male et significant maiorem crossam quando non expellit ad extremitates et rasis dicit quod variole citrine dure propinque involute virid rubee velutinis cu

bedines et violacee et albe que emulant iam formica et que fuerint superficie cor sic spasmata omnes sunt male et mortales et quoniam non considerar plurimum in eis patiens variolis et in eis anelitus et ratiocinis ipsius nam si ista duo remanent bona est res et salua et cum videris anelitum patientes variolas consequitur et similiter patientis mobillu te extimia casu virtutis aut apud diafragmatis de in cum vides sitim vehementem fiers angustia assidua et ea que apparet inscidat et variole et mobillus vides fiunt te iam propinque esse mori et festinat illud si variole fuerint de genere earum quarum egressio et apparitio tardat et plurimum eorum qui moriuntur per variolas moriuntur post earum quintam et quando moriuntur per casum virtutis moriuntur cum fluxu et rasina ventris et cum videris de variol et mobill violaceas profundari te estimes quod superveniat ego sincopis. Et quando festinat ad mingendum sanguinem et succedit ei ira nigra tunc est mortifer papue quando est illud casus virtutis. Et intros quidem variolat ho duabus viribus quia natura his ad expellendum aggregat. Signa

¶ Signa appariationis variolarum est febris acute calitatis conclusa et vehementia doloris dorsi et pruritus nasi et timor in sopno et punctio vehemens in membris corporis et gravitas totius et rubedo faciei et oculorum lacrime et inflamatio et multitudo alitum et sitis cum constrictione anelitus et rauce do vocis et crossitudo sputi et exitatio omnium et asperitas in lingua et gravitas capitis et angustia et dolor in gutture et in pectore et timor pedis ad cordis ad te supinatam declinationem. que signa

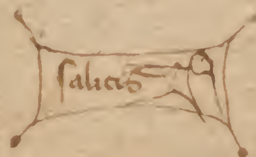
cu videant dr̄ febre gen̄ua certificat variola
venena. Si aut febr̄ e inquietoris calitatis
et angustia e maior et latine plures te sin
significat morbill. Et no e dr̄ia int variola
et morbillu n quia morbillus e colericus et e
minoris calitatis quantitatis quasi ipe no
pertinsit cute et no e ei altitudo de q̄ curet
se in pn̄e sui unde morbill e variola colica
et dr̄ morbill qr minuit morbus eo quia
minor e variola et min attit cito qua va
riola et morbillus egdr subito sin plimuz
et variole aliquid post aliqd Signa salu
tis morbilli. Signa salutis morbilli
sunt sic signa salutis variolarum na ille qui
e velocioris expressionis et apparitionis et
maturitatis e salus et albus et indis et
molacens e malus et qui e tarde maturita
tis frequentis sincopis et angustie neque febre
bis sedat e pnitosus et qui occultat subi
to e malus faciens sincopis Cura. Cu
ra dicit cu incipit signa variolarum cu
ra eorum e cu flebo si nitis et etas pmise
rit et alie cdtiones et si nitis e debilis cu
ventosa et simile fiat in morbillo si fuit
cu repletione sanguinis Et spatium illi
e usque ad iiii dies et qui precedunt vario
le no fiat illo in maxima repleto sanguis
a matici fuit te eis flomet quantitate q
exiret et querent quid admisit in hac
egritudine e flobo et si flomet vena nasi
gferet et simile fluxus sanguinis naturz e
innaturaz magis quia tubhet pres supe
riores a malicia variolarum et e fuit sup in
funtes et qui necessaria e flobo et no flobati
aterz gplere timet sup eu corrupto ext
mitatis et quia timet illo pp assidua
tionez continuam cu reb frigidis et dulsifi
catis solutis ventrem Et sit incepto cura
in pn̄e in lenedo ventre si no e lenis
cu tamarindi si no obedit cu eis addit
manna cassiaf cuttarum nio dnt aq pruorz
aut similia cu facilitate et cautela usque ad
vii dies sit aut sapio ex hoc eis pitet pu
stularz egressio aut sicq egressuz fuit p̄ın
erit Et in morbillo puro leniat venter
sic dnt rasis cu eis que educunt colaz
cu facilitate absque calefactione sicud aqua
prunorz et granati ru cu vitioribus sins
cu succo et aq ordei et aq meloris indi et ne
lis et cucubite et musillagine psillii Sicut
post hac mediciaz angustia e estuaria ei ad
veneri et fortasse sincopis et fac eu seder
in aq calida pp et fricta eorum et et co pr̄ eu
dni sedet qr in ipo e et morbill ad extera
corpis eis educat deu ad exnguedu cu exi
erit redde et post vii dies tave in solvedo
vdz et maxie in morbillo et in fine rei na
de gsuetudinis huius egritudinis e ut accidat flu
xus ventris in fine rei qui remanz ma
nuis et no egdr et diarria et quis exoriato
intestinorz pp acuitate suam Et gfert
in pncio apparitionis vestigiorz variolarz pod
z iii de sinto tocto dapillorz silutini de
quibz folijs sint stope cu vino rosati despu
dio cu sinto granati acetosi Et cu sit in
implorati et sirempp de daptul in matis
sint vehintis iminnin in hui hora exiger
gqz mutat extisana sit aut almasor et
hoc in mane et pp nocte fiat et si longis
ore appetit mittionez fructis uniz ipi
debilis dent lentes absque corticibz cu pa
nato aceto gdite ul sorbitones que fiunt
ex pultibz no spissis et zucco et olo amida
lino et dnt dit ozut fiat cibato eis in
pmis cu eis inquibz e gfortato cu rep
cussione et extintione absque gstitione ne

z inspissatione sanguis sit illud q fit de
nimb cu tamarindis c cu e q fit ex dap
til immatuis. z ex lentibus pparatis c
aibus factus ex cucurbida c melone nido
de olibus sis gmedat cu latte amigdala
p gditis c scias q agsta z aq fructuu fico · [margin: neis · nar si]
z sirupp citonior ingssat sanguine · z i
fedat eu c pitent ambulatione ergo
sut ad spissitudine tact q fit ex fructi
bus stiptic ut acetosis ad bibend det. Si
rupp dapallor silurin mag iuuamti ad
CK de suto dapallor siluriu usq h sit fit
ad spissitudine cartio pt ij si aut ng finc
tibi psens dar lmgniu ei c fat frare
z alter fractura ei aut mole ipm c tolle
molitu ei c gmusce ipm cu medietate sui
de sandal in aceto distillato aut in aq ags
ste pure diebz aliquot de in decoqt in
ea decoctione plumma cu facilitate tam di
u doy dissolut de in exprimat c suat de
suco quto aceto z aq agste e plus tanto
e melius de in sumat aq lactis exco
butiro mudificato a sua tasceitate aq illa
aut cu colatone allq aut cu decoctione sit
e decocto aq caseri donec separet aqsitas de
in suat farina ordei c fiat ex ea aq lactis
acetosi fota fiat acetosar illd fota de in·
colet posta sumat illd fota ·i· pot q fit
ex farina c aq illa sit pot q fit ex aq c
ordeo c sint in eo de silbal aq ordei c fiat
acetosiu c quto plus stat tanto e melius
suat de eo ergo ·pt· dr· c suat aq piror c
aq citonior acetosor plime aq c aq gra
nator acetosor c aq pomor acetosor·
plime aq c aq limonis c aq prunorza
cetosor z aq dapallor inymis cu incipi
ut apparer expssor c aq dapallor
siluriu recetiu aq mor q no ma

tureat intege z aq ex somolor inmatu
ror acetosor c suci agreste z sucus tenerit
marz uitis c suci rose z suci nenufaris
c suci molarz oiuz an terc pte c suci
acetositatis cit z suci acetositatis citongi
li ouriana· terias unu c suci coriadri
c lattuce c folior papaueris hui c endiuie
c portulate oiuz ay quatre pte unu c
suci folior salic z folior analor c folior
pirior z suci folior uge pastor oiuz an
quatz pte unu z suci barbe iane z rosar
sittar z nenufaris suci c suci berberis c
suci c semis endiuie z semis lattuce [margin: ·i· ex mo]
z balaustiar c nenufaris oiuz an me
dietas decime pris unu z suci inter hunc
sexta x· c fi agrcent medicie c suci a
gparate sup ing z ponat in eis de lenti
bz in pres z de ordeo excoriato ·ij· pts
z de sumat iij ptes z de spinis grana
tor iij ptes c decquat oia sup ing do
nec remaneat medietas de in dimitta
t doy infrigidet z gfiriet fortiter c tolet [margin: pond]
c suat de camfora ad oe· ttt· z pond
aur g· z tuc camphora c puluizet sup
radice cucurbite c fundat sup ea me
cu facilitate z ligeti de in cap ei cu re
uehmite fortitudis de in ponat sup pen
nas doy sciat q forsitan ferilet c q
timat in intecta c stringat z stringat
cap ei ut no pdat camphora de in lu
tet c recodat z dosis ei sit usq ad z x·
Et de spibz sut q ponut in ea spica
z ccc c feni semis z ay c tinis ptes eqles
s· qntitate qua uidet eis· Cu aut pri
sit die sam c incipiut u·ole apparer
possibil e tc q infrigidato exit ea ex
toris mag ex eo q retinet superflui
tate intu c dilatatone ipi sup inbra

pncipalia fiery fat & q primo e possibil·
eis preder & apparere & dicit q quietu
do & angustia & nausia qnz inde oz ut
iuueni superfluitas in huis dispone si
eger fuit bonus & no hunt angustia
uehmtes & naiole in inceperunt exire
& febres ia declinat tu eis que fecunt
ebullir & apiunt oppilacionez sit fem
cidu & aprotoniu cuito & succus eoz aut
decocto radic & seminz & aliqn odorat
aliqd de eoo & aq fitiu e bona ualde
fitus eiz sunt uehmtis expulsiois ad
exteriora & illo e una de caus euasiois
a notumito eaz & ut appareat uelo-
cite naiole a sop gstione petois & sin
angustia & a sop sincopi & sin nausea
dent latte ablute ʒ·v· tubentu no ex
corticataz neque ablutaz ʒ·vij & dicit
dic q sint excorticate & ablute lentes
& dragi ʒ iij coqt cu una lib aq ul ij
don remaneat tria & colet & det in po
tu de ea expellit eiz calitate aptibz co
dis Cal sm almasor apogima ℞ de
ficubz & iuuis passis & lentibz excortica
tis & semibz feniculi & fustibz de latta
an maipluiny .q. & coq in aq & cola hec
apogima mitoriens in die silati ad ide
dat sui feni & apij & in ipo tepefacto in
unge panniu lineu & inuolue totu corpus &
si sinci rubee in uolue coz panno rubeo
totu Ut purpura ul scarletta in grana
tincta combusta & puluerizata cu suco apij ut
mat jndata dr ualere qm subtiliant
sanguinez & apiunt poros incidendo & por
ercido ut materia extius expellat Ute sucu
feni ul apij cu oxizacara bibit ualet
Cal agstatio pbata ℞ ficus sicce lentis·
mudate an ʒ x· latte draggi an ʒ v·

mat ʒ iij oia coqt in una lib aq & s· iusqz
ad qrta de in cola & mitte ·ʒ j· de eoo &
da bibere an cibu & hora dormitoins don eo
appareant Cal ℞ rose lentis mudate an
ʒ iij latte ʒ ij semis citonioz draggi
an ʒ ij s· mastic ʒ j· coqnt & colet & det
bibere ʒ iij cu cuito de in det in potu aq
ordei oi die & quati tie oibz dabz pribz ordei
ps j lentiu & gmedat atriplices borragines
blites cu olo amigdalino & fasceoli inmuti
Et dicit dic q oppune appsimet ei in hac hora
olm oio & oz ut tegat & elonget ab aere
frio & pe in yeme & fac eiz sudare cu co
hopimus fregus eiz oppilat poros & fac
mam retro redire & multitudo pot alq ualde
Et qn dicit ex copetura & calefaccone qr
sincopis aut incidit sincopis te necce
e aceris qn alchyt & renti ad odores cu
fore & sandali & si no fuit excusato quin
detegat coz domu uenti aut aera frigido
paulati fiat simile qn adiutoriu e in ca
lefattione aut dimissione infectationis &
qn incipiunt exire & no inueniunt cu exitu
coz Allenuato inuenit caliditas inflamata
& lingua ad nigredine declinis te caue ne
calefacias & si naiole & morbilli exeriant
no minuto sanguine· fuit granatoz duoz
cu tasti de spondio sicud dicit almasor dat
& cu oi regimine q infudant tegat pullos
& no gmedat nisi postqz febris cessaueit
& tortites a naiolis remoti fuit· oz ut
cu allenies ab habentibz naiolas & morbillu
cplationem · ueneris In hoc eiz e timor gstito
nis anelitus subito & qr dicit flux uenis
malus & nitit sanguins Cu ergo exierint
omes te adiuua eas ad maturad cu regge
& euaporatone cu napor aque Et Alma
sor dicit q paciens dormiat te sup folia

salitas c simo cepint peruenire ad maturo
ne · rege eos regimine habentium apata talia
tribuendo in potu aq ordei et alia sim quantita
te uehementie calitatis et qn tu fatis matu
ras eas uapore et maturas te adiuua ad
desiccand eas cum fumigatione foliorum uiti
et foliorum rose et fumo tamarisci et decoq ipa
et ablue eas cum aquis eorum · sitadati eorum
excitato · Cum ergo excitantur si remanet
in eis aliquid difficil excitationis de gu
tta desup aq et salem et confirmant earum exci
tato et cupletur · tunc de gutta desup olm
tepidum mitos dom omnes crusste cadant et
auit dicit quod debemus pungere ipas cum acu
de auro postquam peruenit vij dies et ipam
exit et cuplet et uident mature et cum toto
ansalito eius humitas auferatur et cum no
lueris salir elonga salitonem ab eis ex
pistis de manguis dolorosis exprimo
illud enim facit dolorem imo sali illas que
sunt post eas claudens cum eo orificiorum suo
et donec fungent sale suum et no saliat an
complementum maturationis quia forte facit dolore
uehementem et apata · et salito quidem est necessaria
postquam maturatur et illud fit cum aq salis in
qua est uirtus cocta et si illa aq est aq ro · est
melius et aq in qua coquitur tamarisci et len
tes et rose deinde salit est ultima et iste si ponu
ntur in ea iterum camphora et sandali habet enim
salitio maturat et excitat et facit cadere cum
uelocitate et in hyeme oportet ut appropinquet in
censioni ex tamarisco et sarmentis uitis · et si
fuit estas ex sandal et rosis et foliis uitis
suffumigatio est facienda Et quando uaiole sunt
uehementis humitatis te necessaria est fumiga
to cum mirto et foliis eius et bonum est ad ma
turitatem uaiolarum purarum et magis uolumus
excitationis earum est ut dormiat patiens

super farina risi et milei et ordei et fabarum
et cinericius ut ponas ipum in pletione
tultitur que fit rara in qua ponetur uitus
excitatur enim ulcera uelociter et folia ciprissi
sunt bona in hoc et olim malum est in hac ora
iterum quando prohibet excitatione et quando incipiunt
desiccari te oportet ut liniat cum pecia sup
eas ex predictis miscens confectis cum aq ro · et
cum uirtute eius ut confluet na · et liberet insi
ne uaiolarum lentibus elixatis duabus elixa
tionibus cum renouatione aq et loco lentium
sumat · et serapio dicit quod post vij dies pot
comedere de fructibus uuas albas et granata
et mala et que sunt illis similia et pruna
citonia et si soluitur na da ei crustos de
spondio et crusta de seminibus et salit cum seme
acetose et tipsana cum spondio et gumma ar · et boli
arm rosis et sim quod in capitulo de fluxu uentris
dicitur · et si accidunt ulcera ex uaiolis
cum ungento albo permixtum cum aliquantulo ca
mphore et rasa radic canne cum aq · ro · aut
rasa salit curet · Et si accidunt in naso
crusste aut ulcera · aut in ore aut in manibus
ungat cum olo mol cum dragago et cera alba
mixto uel cum psilij · Auit dicit ungentum
ruben est bonum ad ulcera uaiolarum sim quod
in antitodario suo scriptum reperit et si prune
ri sunt liget bracchia ne per nimio pruri
tu cutem auferat aut nasum deponat

De obseruacione membrorum et defensione eorum a nocumento

Membra que oportet custodire uaiolarum
dicit Auit sunt oculus et pres superiores
narium et guttur et pulmo et intestina hec
enim membra sunt que ulcerantur in oculo quidem
quoniam per uaiolam nascitur albugo et quoniam dest
ruit · In superioribus partibus narium quando accidunt
ulcera que stringunt meatus odoratus in gu
ture no quando accidunt ex pustulis uaiolarum ·

.i. vene sub vel [illegible] in gutture

pforato et quia ulcera que prohibent de gutture et fauces quia ulcera in meatibus et quia accidit inde corrosio putrosa. In pulmone quia accidit ex pustulis variolarum constrictio anelitus vehemens et quia incurrit ptisis paciens cum ulcerantur. In ~~[illegible]~~ intestinis quia accidit excoriacio cum fluxu ventris et difficile. Conservat quidem oculos quia lavet cum aqua coliandri et aqua ro. in qua iam apposita sit ~~[illegible]~~ sumac et camphora et hoc in prima die. et similiter aqua coliandri et aqua sumac posita in ea camphora et succus pulpe granatorum. Cum autem apparent fricet oculos cum aqua ro. et camphora magis est conveniens. Constantinus autem dicit quod lavet oculos cum lotura oliue et de cocto foliorum oliue oculos mundificante lavis mundificatis imponenda est aqua ro. cum succo mali granati dulcis cum sumac et oleum de fisticis est bonum post variolas quia eventus nocumenti in oculo prohibet et eradicat calefaciem si fuerit et rectificat oculum et collirium album est bonum valde apud apparicionem pustularum superiores partes naris constituat cum epitimatione menilthe et sandalis et succo agreste et aceto et ordea ex decoctum solum est vehementis iuvamenti. Conservato oris et gutturis est sit succus granatorum et succus granorum eius impotu et succus morarum et gargariçato cum succo eorum et hoc cum constrictis de dolore in eis et ceterum oportet ut lambat de sirupo eorum aliquid post aliquid. In conservatione vero pulmonis non est quod sit sicut sorbitio facta ex lentibus lene cum semine papaveris. Intestina autem plurimum quidem oportet ut conservetur cum incepcione cum stipticis et cum incipit solo ventris in fine egritudinis curetur cum trocisci de spondio

.i. reddunt

.i. inunctio vel celsu

et floribus salicis trociscatis et de semine aceto secundum quod dictum est. De eradicatione vestigiorum

Dicet inter alia locuti fuissem variolarum. de variolarum vestigiis ubi de mundificatione fa cei. Constantinus inuit tamen quod est magis conveniens ad removendum ipsas dictam. oportet ut assidue habens eas balneatione et accipiat ossium adustorum et storacis ovini antiqui et ostreatorum novorum et amidi et seminis melonis et risi ablui et ciceris omnium an partes x et granorum altel. i. quod potest ipse piper albo et lupinorum et costi et aristologie longe ~~[illegible]~~ omnium ~~an~~ an partem v. et radicis arundinis siccarum partes xx fiat ex eis epitima cum aqua melonis aut cum aqua mummeris silvestris aut aqua ordei aut aqua fa barum et linatur cum eo membrum et abluatur in mane cum decoctione violarum. Alia ostreatorum novorum ossium antiquorum radicis arundinis lupini amidi seminis melonis risi abluti granorum granatorum lupinorum costi partes equales fiat ex eis liniment et linatur cum eo. De simplicibus sunt amigda le amare amigdal dulcis amidum ciceris lithargirum risi abluti albumine ovi et aqua ordei semen melonis excorticati et cortex eius excorticati radicis arundinis et sarcocolla. et de oleis est oleum defisticis oleum de lilio oleum ro. cum adipe asini et que sunt ei similia et aqua que fit in vesi ca cameli quia adhibitum est ultima. Et de fortio ribus est spuma maris et lapis piperis et costum et armoniacum et thus et sapo et baurach et ossa vetusta adusta semen rafani farina fabarum rafani excorticati aristolo et lupini. et de cibis rectificantibus colorem plubeum sunt granata dul cia acer vinum bonum vitella ovorum sorbi lium ius gallinae perdicum fasianorum impinguatorum

Lepra que omnia. Capitulum xv. de lepra.

membra ledens putredo incorporat est secundum ypocras morbus desiccans omnia membra

corporis que causantur et sunt dicit e infir
mitas mala ex dispositione cole nigre in to
to corpore procedens que corrupit complo forma
et figura ipsi et fortasse dissolvit in fine
continuitatis ita quod fundat membra et ulcerent
et capi pili et e qui cant toti corpori. aliqui me
n ulcerant membra. sicud illa que fit de f
lace sine de mellcolia. et flita ut mlita
et alia que cito augmentantur et confirmatur si
cud colita sanguinea et propter hoc ceteris sunt
peiores sanguinea in peior e [struck]
colita propter velocitate et putredinem eius. et
amplio dicit quod facta ex cola nigra e deterior
et difficilior et plus more. vehementi ad
urens corpus et plus ulcerans et curationis e
difficilior quia non obedit evacuationi.
propter grossitie et malia quidem sit ita in capi
te morfea dicitur quem expellitur ad membra
nec tum et fit accidere durities aut [illegible]
aut cancer secundum dispositiones suas et si fuit
subtil donas pueri extiomen et si expelli
tur ad superficie cutis evenit in capite ma
bite barbas et morfea nigra aut impetigo
et his similia et quem expellitur interior toto
et te si putrefit pueri inde febris mli
ta et si ulcerat [struck] mli
ta [struck] et no putrefit pe pueri lepra.
Infirmitas mala multo dicitur quia in ea
corrumpitur tria conta motus. s. mala complo
fica et sitta et mitu in forma et in figura
e solo continuitatis ab ulceratione. Infirmi
tas e mala e ex generatione et perseverantia
ex recessu et eradicatione. In permanentia
et e mala infirmitas quia semel adveniens
semper permanet et magis curatur. h [illegible]
me. Cum ad aliquos morbos curandum na
tura sufficiat quem in recessu et in eradi
catione e mala infirmitas sit dum e

quia ad ipsam curandam et eradicandam ne
cessaria sunt ea que medicatur exspite in
tutu [illegible] ut a tota spe ut e tricutia et
ceti sperentes. e aut lepra de mala melli
ta in tulcata in tota carne et in tute ex
que e putrefacta et a nali color destituta
unde e ficia et sitta diminissima non pferre
a membris continuata unde fudiunt membra sit
ta dvefacta ad sole adhustione ut pre
une no e aut h putrefatio ut in febr qa
in febr e calor extraneo superattesto humid
humorosi in vapore flat eius adustum
resolutum sit quem ad hunc sine putrefactum
integra ab integre. p violentiam vi tale
putrefactum acuatur e calidi et situm in le
pra que paulatim insensibiliter cum caliditas
et humiditas. nal facta resolutio et sit interam
nam consio sit in putredine nali e uetu
stas ut senectus et h e quod dicit dicitur quod
ca lepre efficiens antiquior e mala
complo ceteris valde declinans ad caliditate
et siccitate quia adhurit sanguinem et
gitit ipsum in malia ut calia et sitta
complo toti corporis ut utrisque sunt unde san
guis adhunc in ea et in ipsi sanguini
p tales cas acquirit siccitas et frigus
quem non fit nisi p resolutione cali et humidi pdi
ta et ea ex mal sunt tibi mliti et flatu
de supradicta quem ponitur pont in eis sanctas
nauseativa aut opatur in eis calitas que
resolvit subtile et port spiru in mlia
et repletiones et congestiones super satie
tate sunt ad hanc eamdem incetione et cae
cum adiunatiue sunt oppilatio pororum quem
prohibet calor innatus et infrigidatur sanguis
et ingrossatur et per quem sple e oppilatus
debil non attrit nec potest mundificare san
guinem ex humor mlito aut e uncte

a motus
mala
a sitta
forma
et solo
ab [illegible]

expulsiua debil in expellendo illd mentruas
ans 2 materis 2 sunt porc ster 2 qm̄ dicit
ex oibus alijs eius ex quibus omes aliqui
orbi sit expauerola · 2 e mobus hic dni
usq. Ite egritatis in ipa matre mistruis mm
nobis repleta de semina sint iuuda Ite
ex corrupto regimine matris. Ite potest
generari ex coitu leprosi cu pgnante ga
mficitur fetus · l3 mulier no mficiatur ex
tali in coitu mx multe mficit q2 sem
in mudu e mestruis · mixtu stati cepd
lit qua densietas matris pinbet asce
nsu humorz uenosorz 2 itez qua ma
tri partu in tali coitu dellectat · unde
matris par attrahit · Iterum si matris sit
eiusdem gplonis cu leproso 2 pro mfe
tione 2 multu dellectet in coitu 2 semen
in matre diu pmaneat nete e ipam fie
ri lepra p quod iuuenis cohens post lepsu
stati efficit leprosus · similiter cohentis
spmati uenenoso attrahit qua pp pli
mam dellectatonez plimi porci mtrat ap
mit 2 plimu de uaporibz mfecti ex uapo
ribus uenenosis mgduit q omis spesta
ti mficaut quos simul collectos repuit
in mbro genitiuo quia qnto matris e
dellectacio tanto ples ibi gtiuent spe ter
tij si spma lepsi a matre teaderit no fi
eret lepsus ille qui posta cohet. Secu di
nuttam int de isto 2 ad cam lepre red
dam efficit ut lepsus post patuz itez
pp regim malu 2 pp usuz carnis salite
ffacine 2 asinine buballine lepotine
cameline 2 tudam genus piscium 2 similia
2 pp usuz melongiane 2 fungiu 2 lentiu
2 totu legaminu 2 multitudo cipu2 acqui
rit lepram. Spes aut lepre sm salet
nitanos sunt iiijor · s. elefantia q fit ex

melancolia nli 2 dr ab elefante quia tales
rigidas hnt iunturas 2 graues amlia mlia
leonina ex cola qz tales terribiles sunt capites
allopicia ex sanguine quia tales depilant
ut allopide i · uulpes tria ex flate titria
ex flate a tiro sprente pp pilos depositione
2 quida dnt q allopicia fit de flate 2 tiria
de sanguine grupto · Secu gstantinu in ypate
gnj dit spes lepre sunt due una e de cola
nigra que e fex sanguis alia de cola nig
attensa · Aut aut poit iij una de sang
ne mtenso alia de cola nig mtensa que
e leonina tria e de mlia que e fex sanguis
2 ego dico q quilibz istoz bndix 2 a dictis
Aut no discrepat quilli qui dixerunt q
tuor spes a · de iiijor huoribz nascens s3 cu
mtensis 2 corruptis 2 in colam nigraz mu
tans quia calitas 2 siccitas hmidu2 nale
adhuit paulatine 2 mredit 2 situ terestre
remanz gtuleatu 2 mduratu 2 sit mdurat
2 exitat cuti 2 musculos oms gsumdo 2 ma
xime musculu qui e inter police 2 indice Et
gstatinus intellex in patagn q fla 2 sang
uis padhustione in nigraz mliaz gutunt 2
sic gphendit sub sa spe tres alias spes · s · de
sanguine 2 cola 2 flate · fla eiz decoctu tunsit
in sanguinez posta adhuit · Et ualde raro gtin
git · s · q fiat de uno humor solo imo frequnt
de duobz ut rbus uniusali aut incipit iste
mobus a uasis formatis in extremitatibz unt
eiz inferioz mbroz tales materias a calore nali
destitutas sit cineres crossos in reos expellit
ad exteriora unde · pz quia ibi prius appart
signa sit in mbris fatiei 2 hmidre exteriori.
Signa. Signa aut lepre omnia sunt
color rubitudinis ad nigredinez plimu declinas
2 rotuditas oculoz 2 in albis oculoz hmi li
uiditas 2 in unguis · mutatio coloris cu san

grius clari diminutioe & coartant digiti
manum uel pedis & fundit & ungues. Item
nares incipiunt angustiari unde uidetur loq
cum naribus. quod dicitur appellari ganeccu. & qu
lo uidet loqui per nares tussiam non patiunt & i
difficile flatu per nares. Item adsunt sompnia t
ribilia frequentius quam in alia infirmitate &
sensit in sompno qui sup corpus suum sit gravedo
maxima & nascitur cito solito & adsunt mali
humores & sunt delosi & quelibet hoi suspe
ctu ne sibi noceat. & in aliis sudor & corru
ptus est in eo & odor fetidus est in ore & in cor
toto facies inflata & in superciliis & palpebris
subtiliant & rarescunt & cadunt pili & nodi sen
tiunt in cute & turpis aspectus & incrossat
& denigrat & nene apparet faciei & in
pectore vox signum alterat ad raucitatem tendens
vel ad subtilitate in rancescit tamen notimiti
pulmonis & tamen cum in ultio defit pili ca
dent pili cadent exterius & ptotu & pre infa
cie & qui dislocat locus pilorum & sentiunt ex
minentie dure lapidee per inliam fricama
sita exterius dissiam. Unde si pungat in
talo ingrossates par sentiunt vel rete
pulpe tibiarum attenuat sanguis talium
ass sentit & arenosus per adustionem
& in omni specie lepre sicud quidam de mote pe
ssulano dicit & quod si ita quia sal potari sup
sanguinem statim resolvit si est infectum. Item
si fuerit in uela mani et sederit vel minus
sit unctuosum. signum est corruptionis inter dicta
sanguinem & pone in aqua talia bn & si sup
natauerit leprosus est si petit fundum non. &
in leprosis dicit Alius incipit sanguis coagu
lari in unitus & putrefit deinde incipit corpus
ulcerari quando lepra non est quieta & corrodit
cartillago nasi deinde cadunt nasi extremi
tates cum virit vel fetens & pulsus quidem

leprosi est debilis per debilitatem virtutis &
cum non sit velocitas neque magnitudo. excita
contra spissitudo. Sed inter omnia est communi signum
fuscus color ~~& rotunditas~~ vel liuiditas albe
dinis oculorum rotunditas cordis. Sed quia or
bis invenitur medit minor putredine cum
egritudo sicud dictum est. quam aliter conveni
ad discernendum hec specialia signa pone non de
diagnosi. Cum igitur ca lepre est ex sanguine
corruptione. per signa tota desumuntur ex
rubore talio apparet sanguis cum putredine minuit
facilius subrubescit cum rubor & calor integre
in recenti calor & tineruu palpebre inni
sant & ingrossant oculi latitant & vene
circa eos & que sunt in facie inflant na
res obturat gingiue putrescunt & inflant
& sanies educunt ex levi narium palpita
tione. sanguis educit spatula opprimit
urina rubea & pinguis sanguis cum mi
nuit sibi spissus & viscosus apparet
& in colatura denigrat & infuscat. De
adit allopitis calidum lux fellea turget
Rubeis sucrensa rubigfacies famosis
Si autem est ex corruptione ~~sanguinis~~ cole
rubee per signa tota fervens asperitas in
acies quam habet in pectore. pustule & sicce
in ~~...~~ corpore fixure in manibus & pedibus
sunt tunis & coloris citrini palpebre rubee
puncciones adsunt in eis oculi rotundi nares
sunt constricte & in spisse vox est gracilis corrosio
in gingiuis adest. graciles sunt extremita
tes urina pauca rufa vel citrina sanguis
a venis egrediens rufus & subtilis est & niger
& qui stipulis diviatur tarde coagulatur & inla
natura cito dissolvitur. hec species cito venit
ad augmentum & post mox aut nunquam curatur
Signa leonie manium fixura pedum
Aspera rima cutis manes prurit & ardor

Ut fiat rubeus color et viridis nobile lum(en)
Tunc congregatur in vasis acuta. Si vero vero
de nigre pinguedine ptc. omnia signa simile
succedit. similiter in manum a pedum. Fixura
a venarum extensio spasmus digitorum gst
ero tori nullato cutisque incedo oculi rotu
dunt nares constringunt granula sunt in lingua
musculis crescentes inter pollicem et indice
consumitur et in allopicia vitiria non oti
nigra urina est discolorata sanguis cum aucta
egredit ero adeps at in lanatia qui vene
apparentia qi iuuor ramn. Dii visus. Mro
sta numeri inares pruriques creminit odor
Comitia spasmat uuos d sres depha
nitis uuos Angustati nares oculos fac
ee rotundos Ambita dura nigerat tiro
linuda rubis unguis. Si de flate tor effi
cit glandulosum ptc. tota signa a nimia
humitas p totum cor carnos emollit cutis
alba videt palpebre inflant et innaut
tilia depilant oculi lacrimant nares oppilat
tingit a labia putrefunt urina discolo
rati et pinguis vox e rauca extremitates
sunt grosse ungues putrefunt a cadunt sa
nguis exiens cito resolvit in aqua sba a
illud qd spissius e subalbidum e a tinctum
cognito masculus lauatur macula induratur cum
aqua spergit in aliqua pte cor non adheret.
Glandescit cutis in tertia glandescit mo
llescit a albi. Cner nibris absq profusio
fiunt coheret. Dii visu. Si aut humores
ad se inuicem opponit a humor mobilis in expo
siti oriri regio sunt ergo. Si omnino sa
nguis a cole rubee sunt apa calidi cutis
parvoque minua a intensio cui sculpat
putredo subsequitur quorum duorum colibus augm
tatis vene rupunt a inni a caro qst consumit
a membrorum iuncture separant similitate qst creste
re putredinis fluxus minuit si de non qui
omittat. Si vero a flatis omixtio glandes
a apa fac in toto tor sed si calor humidare supra
mo putredo exiens albescit qi cota sit. Si
aut feitas flatis ardor superavit sanguis
apa in nascens in longum tpe non maturescat
cum at maturavit sanies albescit. Si vero cola
rubea cum cola nigra omixta sunt asperitas de
notat pectoris a sitilitas nois a fixura pedis
a spasmus digitorum et si calor cole rubee fuerat
excedit cole in nimium incedimus manus fit a mbra
cum fixura patiut a mbrorum continuato diss
olvuntur. Si aut qua quod omittat. Si cola
nigra flati omisceat sitilitas glandulosa pu
stule site a false sunt mutationes cutis lunde
sunt aut nigre aut albe aut rube. Et si humitas
augmentat glandes a multiplicant. Si aut
non oio contingit suturat qd patient angq mego
scet egritudo et signa inceptionis tota unctuo
sa lepre sunt rauced nois a strictura ane
lit et conturbato alberdis colorum a ubedo facie
a tenebrositas ei a macule superveniunt a cito
recedunt a paucitas pilorum a subtilitas eorum
a eius cor sit dictum e a ad hoc de cor aliquid
non innascit ut mbra principalia quia post
qi ibi permanet morit a cum fortior fit tan
tedo facies tenebrosa ut tuberosa a tuncut
digiti a decrepant fori a spasmat unde
a tuberose sunt non tenet sed potest fieri
ut non adat visito me qua sit aut aut
cum canter e leprositas mbri unum sit de
illis quibus non e sanago quod qd de lepra
que e tanq cor tota dicemus a expletis
igit signis atque causis et ut curationes sit
inceptis auctorum invenimus dicemus ponam
Cura. Conuenit quidem in oriat humu
certificari quia cum quidi cor in cerebro
maxime dnat quida uo in cor solo a quida

in utroq(ue) sint et aliis in quibusda(m) mbris sit
in manibus et pedib(us) R(asis) q(uod) ex sanguine est
q(uo)n(iam) in supp(re)ma p(ar)te corp(or)is e(st) si tp(us) expetit
atq(ue) atq(ue) etia(m) flomand(um) e(st) ergo ex uena
cefalica aut de uena que in naso uel inferiori
reperit aut uentosa in occipito e(st) apponeda
cu(m) sangs e(st) fetius in eo q(uod) de cor(pore) apparet q(uod)
minuto de uenis e(st) magis ulcia q(uam) de uentos
is et sangsutis et minus not(at) inscribi. Oportet
si ma e(st) ex uenas q(uod) intelligit(ur) de coruptione
infirmi figure et putredine et pustule et impe
tigines infantie et toto cor(pore) uetose p(er) sangsute
p(er) farmatia sunt laudabiliores. Ysaac et dicit
q(uod) si ma e(st) ex uenas flia e(st) dimittenda cu(m) uel
cu(m) huic noceat et farmatia accipienda et si
forte fiat uniu(er)sal minuto de ueris. oz utiq(ue)
inestat edomoda una de in euatueri cu(m) ca
tartito q(uod) dix sunt et Auic(enna) dicit q(uod) yere sunt
bone ut yeralogodion et de collo quintida et yera
pigra et se q(uo)n(iam) sunt fit fortis cu(m) scamonea u(e)l
ota cu(m) quia no(n) suffit in curatione istor(um) qui
no(n) sunt (con)firmati euatuato una in mo bis
q(uonia)m erit in mense nectia aut semel in mes
sim q(uod) erit necte et illd cu(m) mel reparatis q(uonia)m
soluit omni die assellatore cu(m) facilitate
aut duob(us) cu(m) eo q(uod) soluit illd depositoib(us) in
natiuus ex mes que dicitur sup(er) xl. dieb(us)
forte no(n) ualde sicud elleborus et ei similia
et que sunt multi ponderis suffitiunt in anno.
semel in uere et semel in autupno aut p
lus h(oc). eis aut qui (con)firmati sunt no(n) oz ut
sit occupato in solone uentos cu(m) me forti
qui superfluitates in eis mouet et no(n) sepat
imo fiat allemato medicinarum mas cor
ad intestina et admustret de foris q(uod) carm
met et resoluat et rasis dicit q(uod) in oi(?) spe le
pre soluat uenter in oi edomota cu(m) eis q(ue)
educunt colam nigra p(ro)pt(er) q(uod) illd fortu(n) fiat

et perueniat in aliis diebus ad balneu(m) s(ed)
cu(m) no(n) dulc aque. sicud Ysaac ait .B.
et in paxionario dicit q(uod) fricatione et lauacion
oz uti in aq(ua) salsa u(e)l marina q(uonia)m dulcis
aq(ua) no(n) desiccat et alii ponunt dulc aq(ua) et fricatu
cor(pus) eo cu(m) aq(ua) ciceris et furfure et aq(ua) tepida fecgret
p(ro)uenit et posita olm de seme turubide et
inolatu misceat exeunti a balneo dat triaca
ta maior et cap(ut) purgia cu(m) olo .iii. et de turu
bida et deunsare et iunctione cu(m) eo et ergo
dito q(uod) in aq(ua) salsa d(e) balneari cu(m) egru
do e(st) de ma humida u(e)l flauta et i dulci cu(m) e(st)
assitta u(e)l colica cognata et cartilaginata q(uod)
in cap(ite) egritudis capams dicet fiat desc(ri)p
to cap(itis) purgii Auic(enna) R(asis) marco pip(er)is eleb(or)o
me capsie nasturtii an(a) .3.i. nuc(is) m(us)c(ate) pule
gii an(a) .3.i. sunt ante(m) cast(ore)i totulas in oli si
sami oli nardi an(a) totulas in musceant et
dequat don(ec) (con)sumat aq(ua) de in colet et sunt
in iutata et fiat cap(itis) purgiu cu(m) eo in narib(us)
q(uo)ntu capiut(ur) de in sequat q(uo)n(iam) illd multi
plicat cu(m) cap(itis) purgiis hu(m)ectantib(us) p(ro)ut
et Auic(enna) dicit si peccat sanguis corupti uel
tiudo flomia ulcia flomeni sinitus et cuius
(con)sentiunt et si no(n) alinde salte de manib(us) et
rasis dicit curet cu(m) flomia omni mese p(ro)p(ter)
q(uod) ultimato fiat in curatione sanguis. s(ed)
si egritudo e(st) (con)firmata no(n) oz ut sit cu
pato insilia et si sangs plurimus coruptu(s)
no(n) peccat no(n) flomes flomia q(uonia)m ex ue
nis magnis q(uonia)m plus not(at) q(uod) sit euu
uaniatu quia timet ex sepacoinb(us) et sint
settior e(st) ex ueris parius. at no(n) sim plurimu.
flomia erit necessaria in curatione huic egritu
dis marie q(uonia)m ma e(st) impetior et de illis q(uae)
necat ad illd e(st) (con)stricto annelitus et difficu
ltas illi et q(uonia)m oz flomat uena que post
aures que notatur a cabire galdec a(nte) ubi m

tia raucedinis notis & timor pforatois de
brachiorum cubitis sive manibus de basilica
superiore manu ventosandi supius ex scap
ulas manu usque. Si aut ma sanguinea
inferioribus ptibus corpis dnat sup calcaneum
in utriusque pedis flomet & ventosa in utroque
crure c pleno palmo adibenda. Si aut
ex cola citrea fuit cu mobi inspicio erit
a catatitico afloia. Si in toto cor infi
rmatas dispargat aut catatitu dr
media vena erit minuendus sin qd dictum est
q simile in tercio de cunctis humoribus sicut
post catatitu sanguis corrupti remane
bit aliquantulum cu floia aut ventosa erit
laborandum & pea adibend erit hoc catatitu.
R mirob ci z x. bellirici emblici tusitate
an z v. fumi terre z viij. oxi femtie z xv
que oia in duabus [illegible] vel ex totte aque
usque ad viij z redigatur & colet & media
z aloe minutissime pulviçati admisce
aut & ad bibendu erit det post no die
viij cu stiptica dieta e nutriendu sit pdi
ces fasiano & similibus de in iste pulvis
erit dandus. R mirob citri z x fumi
terre eupatorii marini seminis lactuce
an z ij gutti oportet omes ispo & de hiis
facto pulve cu aq calida z iij. da cotidie
simile aliud catatitu ad bibendu e cp
sanguis calor cetingit. R absin
thij tusitate an z iij mirobal citri z vij
marati z i z s. oxifimie z xij. rosar z
ij aq lib. ij. coq usque ad viij z redig
t & colent & de maioribus potonib addat
quas dictur fumus z i z s. det ad bibed
Et si cole rubee corrupto ppendat & ia
in toto cor aspgat tcia primus floia
catatir [illegible] pa flomet sin qp in
sanguis corruptione diximus. R mirob

cit. z xj que ponat & coquit in lib. sirupi
prunorum & ibi p die & nocte ponat integra
quibus z viij. cassiefistul adibet & post colatis
adiunge z ij z s. mol media z aloe & dabili
de hui v. diebus nutrito cu dieta huia sit
carne agnegna [illegible] cusolotana galli
na bliti portulat malua carne ericij &
et pinguedine porcellis edul ambobus lactati
bus & similibus. posta no flomet sin qd diximus
et no quia colas uicat & simile gruptu sa
nguine adiunat & eq Catatitu R cistute
absinthij an z iiij marat capilli veneris
an z ij mirob citri z x. cassiefistl z v. l. j.
z s. aq adhibe que ad otto redigant. z & colatis
adiunge z iiij mol z z s. aloe pulviçati da
biber. Et simile valz cole intenstionez.
R absthintij cusitate an z v. mirob citri
mol an z x. cassief z viij. ossi femtie z
v fumi tre marati an z j z s. aq l. iij ad
viij z redattas quibus colatis adhibe z s.
agaric aloe z s. facto pulvere da bibe. Et al.
R folij psi tusitate capilli veneris absth
ij marati an z iij mol z v. cassif z viij
ossi femtie z xx. rosar z ij lactuce z s. fum
tere z iij mirob cit z x adhibe ij l aq quas
ad viij redige colatis z i z s. de maiori po
cone adiunge. Pulvis hic tindez valz R mi
robal cit z xx marat z v mastic z viij
psilij z x gutti z xxx de hiis oibus pt psi
lii pulvis efficiat bibe deni tercit z ij aut
iij cor aut mundificato det ei stnutato
cu olo mol & om albugine ovi lavet cu
aq ro. aut sito mali granati dulci & acidi
Si aut in cor Ad pustulas huidas.
habeant pustule aliq & hec sunt putride cu
stiptic sint medicade sit acacia rosa gum ara
bic karabe balaustia licargiro cerusa dtunc
mirra bolo opii pil galla & similibus. Et

ungin h ualet q mudificat totu corpus a
putredine ℞ litargiri ʒ iiij aluis argenti ui.
an ʒ ij ceruse ʒ ij sigie cathine an ʒ j.ß.
aneis lentisci calcati an ʒ j.ß. tinere ista
sit her oia cu suco mittei fent distepent
cogit usq ad terciaz z cu olo.ro. ofite demi
totu corp ungatr in die diebz vij z octauo d
ie cu olo.ro. nono aut cu aceto uue acsilis
z decio balneo utat. Al simile ℞ ceruse
litargiri an ʒ ij argenti uiui ʒ j sigie fe
nugri ypoquistidos sauine acatie an ʒ j.
oli.ro. ʒ iiij. de hys oibus ungetu ofitiat
cu sapa miscea z aceto z aceto / Ad pustu
las sitis Ordinat pustule z disse fuit z cu
prurigine pp colam. ru. fiat ungetu istd.
℞ litargiru ʒ ij. ceruse ʒ j. mol capill
uenis an ʒ j terre albe assungie galline
assungie eraty sigie an ʒ j. z Alite suff
umiget cu decotione malue bis malue
herbe mol tbus diebz otinuis mane z se
z iungat pustule. post singulas suffu
gatones cu rasa latori q fat ad remolli
tonez z osuptionez z tt cu flomo apiant in
duabz. l. tbz loc z cu sanguie inde fluere dist
empent pulueze litargiri plubis husti mastic
z fiat inde eplm oibz pustul sup poat Al
q ad ŝitones digitoz ualet ℞ malue capilli
uenis sauine rosaz. mol aristol. lon. an ʒ.
j. nit ŝgui. ar. acatie dragi an ʒ ʒ. ceruse
ʒ j ß litargiz ʒ viij. assungie galline uituli
z eraty medulle uaccine oli sisami z mol an
ʒ iiij. aluis sarcocolla an ʒ ij butiri ʒ ij si
gie ʒ j de hys oibz ungetu fiat Al ℞ buti
xj. l. j terre albe ʒ. iiij argenti uiui dragg ʒ
in ar. mastic colofonie sarcocolle aluis an
ʒ j ceruse mol an ʒ iij oli sisamini ʒ ij z
in fat ungetu Sufficit dixisse de moto a
sanguie z cola nascete z incipiam ad illo

qui a cola mag z flate nascit o que e opotu
nui z pfectissimu antidotu q uocatur simi
z yera rufina uo atuta mesitu yerapiscidos
theodoricon episto yeralogodion no atuta qz
inaz opatiaz sicud ait rasis no sem z re
pente euacuat dctem sz missim z paulati
Al mag antitodu q dicitur simi cu hac
catatito q ℞ kebuli .iii. an ʒ. vij. epithimi ʒ.
v. pollipodij amos ʒ iiij poli ʒ ij aq l. iiij usq
ad. vij. vnc redutis z cola z bibere da cuz
qua letuqz uolueris simpiori yera ʒ iii
Al ℞ kebuli ʒ xx. nigri ʒ x. fumi terre
sene an ʒ x epithi ameos an ʒ iiij polli
pody turbit an ʒ iiij. passulaz enucleataz
ʒ xx. que excoqm cu lb aq v. redutis z ad
j. cola z in duas ptes diuide z in una pte
illaz pone puluez yere pigre z agarit
z ameos epithi an ʒ j. que appositis da
bibe. pulius stomatico ad hoc multu ualz
℞ yerepigre ʒ x. epithi ʒ vij turbiti ʒ.
v. sal indici ʒ vij. anisi ameos apij seminis
maratr an ʒ ij. pollipodij ʒ vij scamonee
assate ʒ v. elli in. bdelli an ʒ vij. fiat
in puluem distepa cu suco mar z fat pillas
in mod piperis z da in bibere ʒ iij ul v. q in
fatios post catatica yera simpiora de in dab
de antitodo q dicitur simi ℞ epithi ʒ v.
kebul. ʒ vij pollipody ʒ iiij capimitho ʒ.
iiij passulaz enucleataz ʒ x aq l. iiij.
ad una reductas z cu istis da bibere Po
to maior ualz ad lepra z omez thimoz
corruptonez z oppilonez tocius moderada z
mudificanda ℞ agarit collo quintid sille
terre turbit scamon polipodij elli.ni. pi
pis albi z longi camedris camepitheos ten
tur an ʒ xl. siseleos pssi ameos epithi
genciane euforbij poli absintij semis
tutute camomille aristol. lon z rotude

an. ℥. xx. totorum citrulli cuscute yreos
ß finite pessimili amomi oppo spice na
di cassia asari cinamu electi amomi calami
aro. mirre folij. storacon. cipi. pipiti an. ℥. xx.
pipis. ni. croci. fuspit. celtic squinanti cardo
lsami calamiti. rute. semis. apij. castor
an. ℥. xx. prudimis terre ℥. xl. pinguedi
tiriac ℥. xl. aloe ℥. c. xxx. facto pulue de hijs
que possunt puluerizari reliq sapa liquab
puluerem cum pinguedine superiori admisce et
mel q sufficit appone et in uase uitreo re
conde cum ttia ps uacua remaneat q po
stea in orden mitte a pnt° Kalendis iu
nij ad Kalendas aplis & in psecto hat po
cione dato in biber ℥. v. cum aq hec mo
facienda R mirobl kebul ℥. vij. ameos
epithi pollipodij absinthij polij yrei
an ℥. iiij. passe enucleate ℥. viij aq l. ij
in bis ℥. reducitur. Aliud antidotum ut adle
pra cole nigre et flauis R turis ℥. v. mirre
℥. vj. opobalsami ℥. iiij. muscelee ℥. vij. sca
monee draggi an. ℥. ix. musci ℥. j. et ß. balsa
mi muscellei om misceatur ℥. j. det. Aliud
R ambre ℥. iij. musci balsami muscellei
an. ℥. iiij. scamonee agar fellis uacce in
gre an. ℥. xx. oia mixta dentur ad bibendum
cum aq calida tertie ℥. v. Aliud no q quia po
to laxatiua superior uo dz frequentar sz et
nullo aliquo tu et cum no e tpe dandi tantum
dandus e sirupus hic qui ualet mira
biliter ad omnes spes lepre Aliud decoq
tur succus fumi terre et cole rubea in colatura
decoqtur epithimum sene aristol' ro. casto
r gentiana mirre bace lauri cinomomo
in cineribus et tamis frentis motanee albe
buij abscisis pns permutantibus diu subito
iure una et ptictis nitroribus et coqtur oia cum
frere isto in aq usque ad dissolutione frentis

et postea colet et in colatura ista mittatur cum
quantitate debita et siroppet et alij eligit frentes
motanu qui hnt nectre albu et in medio le
ttus disticte rubea et dorsum nigru a.... in iste
sirupp & tuo niteat grauis testa oui tapere
potetur aq tepida procedente in uso istis electuarij
adequat frenes pdicto mo ppata in uino albo
et tenotis spinis ab ossibus .... et admisceat
cum ij ptibus diasene et fiat elin q feram tam. Si
aut fit talia admisceatur duas ptes rosate
nouelle et tres frentis e ℥. dadus sirupp
& fumo terre et epithimo et cuscute in tp° & sca
bie dn. Alij similes qui in antitodario si
dens noluit dicet e ℥. dada tiriaca terre
maior et oia epithi ℥. x. polipodij ameos an
℥. v. uue passe cum omes alie spes. Al R
kebul ℥. xx epithimi mali fumi terre cinis
an ℥. x. cum cum omes alie spes de hijs
tibi cuiuq uolueris ℥. iij cum aq feria. Al
R kebuli. indi an. ℥. x. epithi ameos an ℥.
xv. facto pulue distempa cum ℥. xx amigdalear
de nij acr. ℥. uue passe enucleate que pistet
sit medulle et cum eis distepentur omes alie
spes et fiat rotunda et uini cop hat ℥. v. ul vij.
Alij hnt addunt ℥. xl polipodij. Al simile R
kebul indi epithi an ℥. x. mirob citrinus
vij cum mastic an ℥. viij facti pulueres di
stepa cum una passa. Al pulus R kebul in
di epithi emblici citrini cortic an ℥ iiij turbit
℥. xij. cum cum omes alie spes. Pille uale
tes simlr colloquintid ℥. xviij. scamonee fellis
uacce nigre epithi agaric supini oppoponat
sisileos an ℥. v. eforbij castorei an ℥. v. pipis
longi. spice cinamu croci cassie mastic costi
rcub asari squinanti carpobal xilob calami aro.
an ℥. ß. distepa cum suco porri et fiat inde pillas
in modu pipis et da ℥. ij. Al R agar epithi
pollipodij sedoar doronice an ℥. v. tbit. citrina

lli auellane mundate sal' indi ysopi kebul-
gentian seminis rute an ℥ iiii armoniaci
opponat . sapini bdellii an ℥ iiii . fiat puluerem
et distempera cum suco solatri et fiat pillas in modo
piperis et da iii ℥ iii **Decoctio eluit ad omnem**
Ut inicos citrinorum et nigrorum an ℥ x **lepras**
dracos ℥ v . anse boni ℥ v passularum enucleatarum
mina v decoquantur in lb l aque usque ad viii
℥ et coletur decoctatum misceatur mel ℥ i et detur in
potu et mungat facialibus tocius eius ex butiro et se
dat in sole donec fricat aut ambulet lxx passibus
et gutat super dextera et sinistra et dorsum et ue
re et comedat capparis cum melle . **C**uiat in
potu hanc medicinam si expertam narrauimus . viii diebus
et renouetur decoctio ei omni die et postquam sunt
multotiens euacuati detur in potu oleum amig
dalarum cum expression unc . i . iniustis et non ex
postquam est confirmata egritudo non oportet ut sint
occupato in flora a in solutione ventris eorum
tunc in ea forti quum superfluitates mouet et non s
epantur non fiunt alleuiato in declinato mare
ad intestina et adiuncteret de forie exterminiz
et resoluz . et de potibus conuenientibus eis est ut sumat
aceti ℥ 325 nit tandem et succi caulis agre
stis usque ad ℥ iiii misceatur totum et bibat mane
et uespere et est bonum ut sumat eis de limatura e
boris pond. xl granis ordei et detur in potu in lb
℥ iiii et butirum aut sumat asa cum mell' confecta
te aut sumat de squilla xl grana ordei cum
sarupo squille inspissato aut sumat tyriaca
℥ v et mell' confectas quia inspissetur a sit calam
ti cum eis est ualde bonum ex ipsis obul' usque ad vi et
de melioribus medicinis impinit et est tyriaca maior
facta cum carnibus serpentis et tyriaca diatesseron
et diasulfur qui sumitur in potu **U**trum detur serpente
et incide cap et caudam inter una subito dum est
uiua et tunc si inculpatur cursus sanguinis et re
manet uiua agitatur agitatione plurima tunc

longe tunc illa est bona et sinito dimittat et plures
minora et caro quod cum tanto donec resoluatur ab
ossibus suis et de illo tanto pascatur galline donec
impinguentur et depilentur et renouetur eorum plume
et galline iste dentur assate omnibus leprosis
ualde ad renouationem et depositionem uetuste
tunis est enim bonum ualde . **U**nde dicit illud ingenium
est carnis uipere est de nobilioribus med. leproso
sis **U**tre expinguedini ex gallinis predictis
effluere cum assantur mingit facies et illud
operatur et non oportet ut sit uipera de luto uel litto
ralis uel de locis humidis quum est pars iuna
inn in ea et de eis est que plurime malitie est .
illa sunt facit cum quod est posito elixatur non
tanea precipue alba sit iam dictum est et que
ex eis sunt conuenientes sunt ille ex quibus
sanguis exiuit plurimus et que sunt plurime agi
tationis post decollationem et quidam sunt qui
non aboret et comedit ipsam elixatam sim
hunc modum et est ut sumatur uipera sit diximus
parata de in elixetur cum porris et aneto et aceto
et sale pauco et coquatur in aqua plurima donec dissol
uatur et sumatur ossa eius ab ea et mundetur caro ipsius
et detur ad comedendum caro eius et sorbeat ius ipsius
et ponatur ossa eius uel super micas panis de siliqua
et fortasse proiciet cum ea aliquid ex pullis colu
barum donec tunc fiat et iuuamentum quidem huius
regiminis fortasse non apparet in principio
de in apparet subito et fortasse accessit sa
nitate sepitonis diebus aliquot et signum
apparitionis iuuamenti eius applicato ad locum
in quo oportet ut abstineat ab administratione eius est
ut incipiat leprosus inflari quem inflari de
in fortasse persisteret uero eius postea excoriat
de in sanat ergo sistotomia passi est sunt
et tendit iam sufficit ei tunc ergo non patitur sisto
tomia neque inflatur et iteretur super eum re
gimen inter alia et de illis que narrata sunt

ad illud e ut sumat nigger exoticat et sepelli
at dom in eo fiat iunces et extrahat cum innibz
et cenceret et det in potu illi sup que superfluit
lepra ex eo tribus diebz omni die pond. ʒ. j.
cum sciruppo de mell et ex potatione quidem uini
in quo moritur uipa ia sanati sunt quidam
a... **Curones locales** ℞
Quid ... ep inpriit egritudis sup excetone
faciei cum olea et libano trito cum aceto fricetur in
... ad masione et omnes superficie cum mirob
et olo mirtino et mastic et thure simile ung
at et allium et armoiaco et alijs que ostng
ut et desiccat adiutorijs hijs adhibitam e ex
figul... argilla alba cum aceto ... de
bent in sole ut desiccet possint uitum ...
... bitum et allum et sulfur ... tere adinc
ll' spissitudine et in facie puncto et obfuet
oclos ne uriat in eis ipa medicina illini
at se et sanguine mustelle et ... liquida
totum venterez ... ex siniori ... lim
ti **Aliud dracenne** Sumat frens
nigger ... et poat in olla et fundit sup
ipm de aceto forti ʒ. viij. et de aq. ʒ. ij. et de
elysia ... et radice dracuree de ... ʒ.
ij. de ... lene dom dissoluat ...
et tolet aq. asperte et fricetur cum eo abrasion
... barbe et capitis et fiat illud ... diebus
... per ... medicin ...
petum ... exotiato cutis corrupte et p.
mutato cutis et cutis sane ... lepsi
cum humectatiuis ... in caliditate e ex
illis que ... in quibusdam locis cum ...
... sit sicitas et simile facere ...
... cum eo que e sit olm mol ... in copia
oli de seme mirasol et cu latte mulieris ...
cumeat ... in eis nauseatiua
et sit e olm de costo et sit e adeps rapa
cum et bouum et uolatilium et olm de lilio ...

cum ... ... et illud post mundificatione
et an mundificationez ... inungat ... et qui
balneati sunt ... eorum ... sine
olim qui poros oppilat ... melius quidem e ut
balneetur ... inungat ... et qui balneati
sunt ... eorum ... sine sit olm
mirtinum et mastictinum et de ...
hec inpriit egritudis ad ... et mirob
et galle cum aceto sunt de ... de ... ille
quidem eis e medicatus ... media hora ...
paret ... cum ... aliqd in
potu de absinthio et fortasse e necessarium ... eos
in balneo cum ... et resoluentibz in qb
... sulfur et ... et sinap et origani et
pip et stafisagria et aloe et calamintum et empla
strat eos sup ... eorum ... e ...
euforbium ... eis ut balneenti pp re
solutionem superfluitatum eorum et pp sudor eorum
et ... e regula in curatione eorum et qui ...
... necessarium ... eos cum
... in sole calido et qui ablunt in balneo e de
melioribz ablutionibz ... detrog... femi
... cum sapon bono ... asini
cum olo sanat lepram **Unguentum ... usque**
ad pruriginem et pustulas de cola nigra
... medulle et flate nascentis
uacce butiri an l. j. oli laurini et de ...
an ʒ. iij. cere albe l. s. sulfuris auripigmenti
... sanguis draconis sarcocolle floris eris
... thuris ... armoniaci oppopanaci
bdellij an ʒ. j. aristol. lon. litargirij ...
et litargirij artificial an ʒ. ij. colofonie l. j. fiat
ungentum **Unguentum aliud ad leprosos** ℞
℞ sapo... galliti ʒ. iij. ... l. j. cere ʒ.
iij. axungie ueris ʒ. vj. ... et pa
nis porcini an ʒ. ij. farine lupinorum ʒ. j. fu
... oli an ʒ. iij. ... sufficit ... unge
ad ... **Epithima ad lepram ...**

Quando serpens integer excoriatur et decollet et ponatur in vase et fundatur super ipsum de aceto f. [?] ℥ viij et aq. ℥ j. decoquatur ut dissoluatur serpens et in colet cum panno et separentur ossa a carne et in ponatur fex in vase uitro. Cum ergo volueris curationem facere ut cadant pilos supercilior et cetera [?] a line desuper ex illo tribus diebus. Ali fecerunt [?] grece mirob nigror inudatorum [?] embricorum ana part. i. fricatur cum oleo antiquo et liniatur cum eo locus postquam abluitur cum decoctione tircionum [?] lentisci al. setibus et balaustie. Et iterum comburant hui robellam et galle et liniatur desuper cum aceto et qui cadunt pili superciliorum et similiter te fiat cauterio cum eis que in ipso loco dixeram de allopicia

secundum sigillum **Cura lepre cum cauterys**

Antequam curat lepra cum cauterys ulcerat toto et ut curetur ex eo fetet totum proprie quia fit corruptione flama [?] in melius cum cauterijs in iunctuis ut induret loca eorum et non cadat membra et fit secundum hunc modum que dicit dixit et e. ut fiat cauteria dispertita super membra eorum sit sc[ilicet] post et sumitas capitis super [?] radice eplictotis et duo in timpora et collum et in sumitate nasi et iuncturis manuum et pedum. Et dixer ut quidam alij oportet ut cauteriget in principio timoris lepre et albucasis postquam diffusa est et apparet incorum manifeste cum cauterio i anteriore capitis ubi fit calvicies et alio inferior illo et apud locum in quo capilli tondintur et super talia unum de in medio capitis et aliud in summitate i. super toc nuca et super duas maxillas et unum posterius in nucha et duo duas gingiuas [?] i. spondi les tolli et sex super spondiles dorsi et unum magis super cauda et alio super ipsum in ant hac et duobus super anchas i. supra os anchas uno et duobus super genua uno super omentum genitum [?] et duobus super humeros ~~et duobus super genua u no super omentum genitum~~ et duobus super cubitos et duobus

super tenericiate pectoris et super omnes in curas digitorum manuum et pedum suarum et caue ne comburas neruos qui sunt super posteriu talem neque et opus cauterizari super os pectoris et super os stoi et super epar et splene et quia quanto plus addis cauteria magis sunt iuuatiua quia infirmi non mueiet ex cauterio dolor sit mueiunt sani propter corpus stupefatione et sunt torture ille cum cauterijs leuibus minutis qui cauterigaui super caput et oportet ut pueniat usque ad os saltim uitibus pluribus postquam consuat applicatio illi ad celebrum sin summa corruptione complexione et in stoladi [?] quam mihi fuit cum hoc in no allemati manifestum ipsorum. Et albucasim et cetera tum in patet quam dicit ut fiat cum cauterio rotundo incensiones usque ad ossa et ut eleuet inde excara ut fumi putridi corrumpentes celebrum et faciem habeat loca exalationis et purgationis quia si humitas a celebro in o culis descenderit propter hoc loca certe nonecus purgat et ergo dico quod debemus considerare spissitudinem ossis patientis quia sic sunt plures cauteria debent esse minuta et non diu super hoc comprimere sed sepius sic dicit dixit ponere et ele uare in consistentibus non pot fieri id quod dixit consistatis oportet quod ut sint cauteria ex magnitudine et puritate super membra et iuturas. De in cura cautur ex farina orobi cum melle et reliquo curatione dominum sanet et sunt aliqui qui ab scindunt testiculos quia lepra est tum e colera sanguine facta quia magis infirmus noceret **Dieta** Cibi autem eorum sint illa que sunt velocis digestionis boni chimi sic cancro uolatilium notorum sic gallina ceas perdites et similia et pisces lundi leni cum cauteriis [?] cum species que plicant ut priper et que sunt ueue et melior cibis eorum est panis de simula mundus et panis crida

rusi & sorbitiones facte ex eis & olla limida & ex nettuz ut pruuscat cu eis que sunt sic sitlg & rasus & porri & no oz ut negligat admistrat in tisana & pe ant mundifi catione sit tapparis & feniculu & porri isti eiz mundificat eoz tibos a superfluita tibz & pparat superfluitates expulsioni. Sui ergo adminstracio medicinas laudabiles te administra & h regim & pisces saliti in hoc cap sunt valde boni eis & dixit pectori. fuit sirup ista cu voluit eos vomere facere aut ventres eoz solue & caules ofert eis cu pcatate sua & panis cu latte & mell & fi cus & uva passule & amigdale torefacte & castani & pinee & que sunt ex istis ofe ret eis & oz ut comedat in diebz sin mes am dictionis na semel cenedere notz eis & no bibat vinu. cu ceritat egritudo insi. paz & cu hs quies egritudis bibat de subtil q no e antiqui qtitate tepata qsueta & lat & de quietibz quibz uiat ut dixit aut & pe ap qstrictionez anelitus & difficultate eius & raucedinez vocis eius & intepoibus que sunt int evacuationes & oz ut bibat in di spositon q mitiget & latt ouiuz & de rebz mag qferentibz eis & oz ut bibat de eo qtitas qua digerat. & si qtepti sunt eo so lo si possibil e erit matinu valde & si sui nettuz no addat sup ipm aliqd sic possi bile pt pane mundu & brodiu cu carnibus arietuz & que sunt illi similia & qn anelitus reddit ad rettitudinez te melius e ut di mittat lat & qutat sup res acuti saporis ut euomat cu eis ne pp aliud illud et evacuet cu eis que diximus de inde si vere sunt redire ad lat. fiat usqz ad nimiz pdi ctu & oz ut fiat hoc regim in domo in tos & oz ut aue aliene a tibaia mliaz ge

neratia. & etia acuta. & in quibusda horis pp nomine sit sunt pisces saliti & similia Aliquid rasis taro erit in silua ofert lepre & de porbz quiecientibz ei e ut sumat aceti z. i. 25. & nut vindem & sum caul agrestis usqz ad z iij mi sceat tot & bibat mane & vespe & ut sumat eis de limatura eboris pond xl grana ordei & det in potu in tbus uncijs uini & butiri aut sumat aq cu mell qtitate nuc aut sumat de squilla qtitas xl granoz ordei ponderis cu sirupo squille inspissato aut sumat cimin z v. & mell qtitatas qua inspisset & sunt calamiti cu eis valde bonus ex tbus obul usqz ad vi. Ei oz ut prohibeat ab ei qd excitat & resoluit hu tare minuta & sup eos meditat labor & angu stia & ut pruttet ad aere ad aere qui duis eis & oz ut excitet ei mane post expul sione superfluitatu ab intestinis & pripiat elevat voce alta & solutat & humectet de in fricet cu qd sudaverit & sumat potu & post illud mugat cu oleis spatis in talie & fete & humectantibz sin plimu qfortatibz in p ncipio egritudis & in pncipio eiz indigett q fortatibz situd mirob. ite & galle cu aceto & qnz admiste sup eos inutto ex olo cu latte mulieris & simile fit cap puggu cu eo qui mltiplicat siccitas & qui qmonet in eis na usca tiua caueat & oz ut a coitu leprosus semp alienet.

Cap. xvj de vesicatis & infla tionibz. Ra

Vesicate & inflationes acuidunt sin duos mos quoz unus e pp aqsitate que expellit ex ebullitione hu moz qui elevat materia subito ad illu qd e sub cute & inveniet cute spissiore qtitatu qd e sub ea qd no penetrat in ea inno remanet inflacio aqsa & hs e ut sit loco aqsitatis sanguis qui fit pus de sup. Sunt & calor geneo ut ex appositione alicuius me calie molere ut cap

ia cura digestis flamula cantarides et hi

Cum fit fuit q° acalor ex eo Cura i
et incisco mudificato quide flattois
tres cu floia et similibz e fin q ia diximus ne
ccia a administret regim excibis fm modu
q diximus et ponat sup eas impmis cu appa
ret q sint sicud lentes cotte cu aq et sit cor
tices cinatoz aut cortices ramor eoz deco
cti cu aq et totu illd ponat fm q dr in loco
suo post decoctione et ad maturatone et lem
tate tepidu si aut exierit uesice et notius
ipaz curone et qui illeque sut intensior
cute dolent oz ut apiant cu acubz et fuicat
q in eis e et q de eis subtiles sut apiunt p
se et no oz ut tabti dou apiant 2 exprima
ti q e in eis cu facilitate paulati de in ozq
sunt aut ulcent et si ulcant curent cu emp
lis que sut de cerusa et que fiunt de meda segni
et similibz et si q cadit in eis sit vreos et e
implis erisipile qn ambulat et corodit fm form
ite i reliquis que diximus et meditam ipotu
2 R meda segni ~~uncia~~ l j ol veteris libre
j et s arsenici l j decquat merdasegni cu olo
dou adereat deī fudat sup ipm arsenici
et itez me quereris ad illd q de ipis acit
sup testiculos et labia et eis similia et ad ul
timu sup mbra que uehint indigent
exitatione R colcotar et calcadis 3 dou de
uno q3 folioz rose 3 iij tanti cu aq et admi
stret et simile fim ex apin cu mlte et cu cadut
escare et carnes corrupte et apparet corosiva
et curet cura ulneru planoz et cader quide
faciut escaras et tame mala me note sit
intellu om cu olo panto et scabiosa cu assu
gia eta et ad ultimu adminstro ~~aut~~ escha
re et curoms residiu cu curone ulner sa
noz e quere ualde me bomi exptu an
tiqz q quida modernoz gesserunt R sat

tolle aloes et olibanj et ceruse et inde cris
omz eqlr et quatu e totu de bolo armon
to et fiat ex eis forme similes duella
nis fiunt et dissoluat in aceto et aq ali
maci cu eis locus ponedo epithia sup
epithia dou decidat in ea tercio uehmes
et fiat escara et te cadet p se si fuit sub
ea humas aut e necuz ut radas ea
et facias ipam cader et no cesses facere illu
dou cadat totu si fiat acalor ~~exeo~~ ex
inseto de facili curat pp ablatone fuci
feri ut acetu ut tutie lampatiu rotudu
cu assuugia ueti fortit et appone ut uiugo
albo ut uigo de litargiro et olo ro cu
aceto C xvij de pustula pua et lata

Eleuat in corpor que dr asera Ra
subito napor calius a sangne
colico aut a flate salso et fac cader pu
stula pua lata sit uesica tendes ad ru
bedine aliqntulu et fm plimu acit in
nocte liber subito facit angustia et pruitu
et ab ea tiner humas aqz et forte e
humas illa sangnea et facta quide a sang
ne e uehmtoris rubedis et calitatis et me
loctoris appatoms et flatica e minor in oibi
illi et uehmtia flatice in nocte e plus q
uehmtia sangnee et cu inuadit ut occupat
maiore ut amplu locu si no fiet floia
si no fiat floia in spacio q e int pncipiu
et statu Cura Primo fiat minuto si
erit sangnea cu ulla quetate postea pn
cet tole pugatone si uitus spatim potet
tollerare et fiet isto pugato cu una pte
vere et duabz ptibz mirobalanoz cu
poto 3 simet iij cu serco pro acetoso aut
fiat pugato cu tamarindis et suco ex tro
u duibz granatis cu suis intioribz pista
tis aq 2 acetosi lanus h fit et infusio cci

somoloz quia de illis que nltu ofert ei e in reb3 quietatib3 leuiter nam aq grana torum itez sedat ipam cum crisis de fso dio camphoratis c in die multos in potu aq aliam dare infusio quippe sumat colata. si de ea 3 iii z suat erat de illis que ipam sedat. Cibu dare d ipu sit ille qui fit ex lentib3 coctis cu aq acetu cu ol de amigdal c sisamio c olo cu aq uue acebe a latte acetoso. si aut humor fuit salsus euacuetur cu pte una ebit c duab3 mirobalanoz citrinoz de q iii 3 audant in una uice cu recet sumat c 3 i. aut cipssi hinde cu 3 i. dlaes infirmo donet c totus ouula mus suati c tat c guttiati cu acetoso c in potu suat c aq mage aut ordei nom potui ebuet c ad flatim iii 3 semis agni casti cu iii 3 cum ponde c una cucute in latte dulci suat c 3 iii calamiti c totide spondij c dimidia rose rubeaz c iii grana capp re c det in potu cu aq granati acetosi e expti c quiescens oi sperma aut cu e ieiuni suat in potu sauina. Amigdale amar cu uino liniunt egritudin ualz. Cucumeri porri folia ei sup asere fetitu c ofert ei. Cribradiu cu mell c olo resoluit asere. Co line silineos soluit asere. Porr cu sauir delet asse. Visicus ofert assere

nileo fanu dei

C. xbij. de pustulis in frebib3 acutis.

Quando fruentib3 qd significat. dica nascit pustula nigra ad modu ciceris ul fabe in febrib3 acutis e ualde mala c qui uenit infin ul cadat morit qui ht ea infra in fo post eius apparitonez c si aliqd nigri ad modu uue nigre in cui circuitu sit rubedo morit cito q si prendat usq3 ad dies l. et sim

moris ei e qui sudabit sudor fetid c si appareret sup uena que e inguine alicui simile grano cataputie cu uaiola c sba mat c accidit ei desideriu rex talat morit in xx c simile si accidit in lingu e simil moris die c si fuit febris qualz c apparuerit sup digitos utrusq3 man simi li apu nigrum situd orobu cu color uehemi morit in qrto c accidet ei grauitas c sfu ditas sopni. C. xix. de uena ciuili ul

Medena est medena Rx a quedam pustula accidens in cruribus mat c in mbris maculetis in quibz e pa ucta humitas c io no gnatur in eis qui sepe balneant c sunt cibis humidis assueti c qn accidit in xl dieb3 l. lotis in corpore uno ex q in euadit cu turone a de medena quia in ciuitate illa que uocat medena mat habundat hec egritudo inde sumit nom ab ea c dicitur arabici qe e iux baldac ciuitas ista ei nascitur in aliis terris calidis ardis sicut sit in terra ethiopu in quibz no ~~aliis terris calidis~~ nascit herba nec alior. Et generato quide ei e apud fattone que accidit sub cute sit accidit ut ut d spentes c uermes generati int cute c carnez c. Et quide dix q no fuit, opplesuz ee eis aliqd maifestu sup q sit imitedu qm ipe no uidit ea oio c dix q ea ei e sanguis calidus malus mistus aut fla ad instu e oplo sicca uehmes adiuuat ad hec c forsse generat ea queda aq c olera cu petrate que e in eis c cibus ea generat e calia c sitit c quia plus fuit ma aq generati accitor. erit dolor uehmetor Sinog Et sing inceptoris eueret huius uene e inflatio ma teria in mbro c fit ibi qi fireta dem uesicat locus postea incipit uena exire ex loco ipsius ue xicatonis rubea ad nigredine decline qi

sine radis plante aut anial de in si cessat prolongare a prolongati et fortasse e ei motu us voluntaris sub vtute at si eet aliquid si cud nimis a quida dicunt credunt q sit ro ns nulli nisi crossi oppilatis. Auic dic q ipe ia vidit hac vena decider sup manu altas a dic q multiplicat in infantibz sup utq

Cura Chumettet cor cu rebus humettantibz a balneis a aere humido a reliq re gimin humettativo a evacuet sanguis malus ex basilica vena aut safena sm lo cu a mundificet a sanguis cu eis que sunt sic

scrip ppl de mirobl et decotto epithi a potet pillas cathi cas et p admistro tfere fitte ex sene a fu mo tre Almasor quide dic cu locus incipit ampullare a vena ad exeundu festinat ofer tt ut egget in pma die ʒ .v. de aloe a sa ʒ .i. p tera ʒ .ij. bibat et locus etia ex aloe epithmet. Auic aut dic q admistret regim mbri cu emplis infrigidantibz et humettantibz in pmo. sic sunt sucti fci cu duabz sandal a campho ra post hoc mundificationibz a admistro iter cu sanguisuga et appoiton sup locu a de epithimatibz bonis e epithima a sandalo a aloe a camphora aut mirra a psiliu a lac dulce. Si aut sic no curat a ex ea aliq foris exerit involvat q ex ea apparz su p fenstulu plubi cui pond sit aut ʒ .j. vel p adij et ligeti cu eo et dimittat a dimittat in ea pendere fenstulu plubi na ex ipius gravedin et incipit descendere et citius egredi et cu ex ea aliq exierit circa plubu aliqd invollutu liget sinō in pmo cu plubo togr possit cu filo aut seta a omi die togneat doni plubu possit i mitti q si prolongat mlta te incidat pter cu et involuat residuu a tunc ne incidas ea ra dicitus ang q egrediatur tota qm si incidas eaz radicit retrahit a ingredit in carnez a fac dari

ter elpa et putredine in loco a ulterius malu q pp oz ut suavit tetet a extrahat paulatim doni egrediat tota ita q ex ea aliqd penitus in cor no remaneat a quia ex hac vena egredit in quibusda hoibz ad palmoz albuta si 8 dix qupe exsire vena ista tuida hora xx palmis longa. Si aut incidit et in hora in hora medicationis tue te intmitte tenta in foramine ei a pfora ai foramne lo ngo cu cor doni evacuet totu q e in ea ex mani admistr putrefactione loci cu mel diebz aliquod dein cura ipm curone apatu a Auic dic q habeam studium in extratione eius cu fa cilitate egressionis eius quia debem extre mare ipm mbra a rarificare eu cu embro ca ex aq calida a mussillaginibus infrigiantibz a oleis mundificantibus fotis a subtil talita tis a que currunt cursu eius ut facil fiat exitus eius qm q extendr a absidit ma gnificat in ea calor a dolor immo p spatium dolet a si no incidat a qz no e facilis exitus eius pp illd immo indiget oleo sambu cino ut admistret sup ipam cplm de parte a ostatin dic q lavet locus omi die aq tepida doni sanet a si videt e necessa ut pforet ut egrediat cu totalitate sua a no fiunt q p phileat pforet a extrahat a si egressio eius cu extratione pdicta no fuer facilis a pforacio ipius no fuit possibil te putrefact cu butiro ea putrefiet enim tota a egredit a tunc cu admistres cala ex mel qm fortasse pveniet ad esthiomeni a qz ass iduat sup posteriora eius fricato cu sale pau lati a illd q egredit a cu facilitate na cu illd fit cu ea egredit tota. Si incidat a redit no fiet excusato qm pforet in vincat mod alius de in egrediat cu facilitate a curet locus cu facilitate tura ulnez a qz quide

sic rec cu egressione cilitate egredi calitate sim fringit aut recit q e [illegible] filiis aut explitus ut absi cu [illegible] ulatus

hec uena habet ramos multos et precipue qui appa
ret in iunctura pedis aut in pede ipso et accidunt
ei orificia multa et egredit ex omni orificio rami
tura ergo ipsum sit dixinus sicut quod premissum est

C. xx. de apostemate quod ypopisma uocatur et est tu

Apostema quod putrida uene uel arterie
ypopisma uocatur ex sanguine et uento
sitate et de incisione nascitur arterie si quedam m
bra percussione patiatur. Vel arteria subtus cute
incidatur aut uulneratur fuit in loco ubi arteria
sit et cute solidata exteriori incisio interior rem
anet arteria aperta et non solidata Signa Si
gnificatio huius apostematis est quia locus huius pul
sus manum tactus subtus eam dissoluitur et
liquor diu sonitus auditur et illud quod apparet est
rotundum et color eius uidatur apparebit

Cura Que est ad sanandum sit dicitur. S. quia
non simplici nec composito medicamine curari
potest neque farmacia neque dieta cirurgia tamen si non
est in locis in quibus magnus pulsus habetur
in quibus intelligitur collo sanctibus et capite et
similibus curatur accepta cum pollice et indi
ce utrusque quod si in predictis locis contingerit
oportet dimittere ne subita sanguinis effusione
infirmus periclitetur. Si uero paruus et subtilis
fuerit pulsus cutis per longum rasorio scissa
et cum uitatis sectione aperta et arteria a tunicis
libata ut bene sit detecta et toto sanguine ab
ex eo ablato arteria ex utraque parte cum forti filo
cum acu sub ea misso ligetur medium quoque perciti
antea panno in albumine oui et in uino in
fuso prius immisso et ablato ea que gratia
post dies cadat ligamenta ponatur postea donec
sanetur solidatiua ponatur. Vel si derupta
arteria contingerit prius filo cum acu submisso
ex utraque parte apostematis arteria stringat postea ipsa
re scisso sanguis extrahatur medium quoque arterie peri
tiat et solidatur ut supra dictum est constringatur pa

uino cum oleo et uino infuso bene supra spacio di
misso deinde sublato Capitulum xxi de uaricibus

Uarices uel uices sunt uene uel uenis
grosse inuolute plene superfluitatibus
melancolie que accidunt in pluribus membris corporis et
plurimum eueniunt eorum enim cruribus precipue in cruribus
Item agentium et laborantium et portantium onus
et multotiens accidunt post egritudines acutas
quam expellit natura illuc in illis qui ex predictis
ad casum preparati. Et quia accidunt sicud in
cipiendo sit accidunt dolores iuncturarum incipi
endo et accidunt hominibus spiritus ex predictis mul
totiens et iste uarices non suscipiunt curationem
et quia incidunt et accidit ex incisione earum ex
tenuato membri propter putrationem deferentium et mu
tentium et accidunt in illis que ex eis sunt melancolica
exemplum. Sanguis autem est sanguis mundus et eradicatur
aut auferunt de timetur quod accidit melancolia quasi
cum dicit cedunt uarices iste quia sunt plene
sanguine mundo non melancolico et quia sanguine flauo
grosso et continguo modo sit. Sanguis nunquam non est
putrefacto et si est in ea putrefactio non saluabre
membra nunquam sunt ab ulceratione et apostematibus mali
gnis Cura Vero quod curatur humor melancolicus
bene constatim in paciencium uarices difficilime cu
rantur in corpore ab humoribus melancolicis purget et san
guis ex basilica extrahat et deinde dicit ex uenis
manus deinde in periciat ad uenas uaricosas et ex
hac totum quod in eis est de sanguine melancolico contine
tur et ungatur unguentis lenitiuis quod si non detrue
sint omnes per flebotomiam unius loci et similitudinis.
bene super ipsas flebotomiet ex duabus uel tribus locis
ut dicit rasis aut pluribus illis et constatim in paciencium
dicit ut extrahatur sanguis usque ad defectionem si uirtus
et etas et consuetudo permiserint. Deinde dicit ut fi
at flebotomia in fine safene et manibus et pedibus
et etiam mundificato corpore cum eis que sunt sicud
yerapigra cum aliquantulo lapidis lazuli et assi

ducet ei sup quantu possibil e i assiduet
potu epithi in aq casei Decocto Val. avu
Re epitin cretensis mirob. keb. an arite
ʒ. ii. s. pollipodii quercini Sucha tha ten
dagore viol. tamarindi absinthii romani
squinant centauree herbe eupatorii an ʒ. s.
usque ad una passul. enucleatarum nigrarum q
rta ptem unius lib. gtudat et decoqt cu iiii lib
aq donec gsumet due tertie gfricet manibus et
colet et bibat tertia ps. vel cu ʒ. i. s. de olo amigg
dal. dulcis in oi tertio die Localia Recipe ad
misti epithimata stiptic post mundificatio
ne et extractione sanguinis cu tinct tamarisci aut
olm olive plicata desup tamarisco et lupinos
decoctos et fim capar et farina fenugreci et se
m rafani et sem eruce epitimado et embroca
do cu aquis eis et ueniat ligatura sup pedes cu binda
ab inferiori pte ad superiore s. a calcaneo usque
ad genu et dimittat motu oio et stationem lon
gam sup pedibus suis Emplm. G. ad idem
Re adipis anseris adipe asini siluris adipis
porci adipis ursi adipis vituli adipis cervi
adipis rati adipis arietis et gallinie et vulpis an
ʒ. i. s. oli sisamini oli de mirra sol. oli lenosti
ni medulle cervine baccie oli de amigdalis
dulcis cere albe an ʒ. s. butiri ... cere
rubee amborum an lib. i. liqfiat et colentur et ad
misceat hoc aut emplm e maggiorum iuuamentorum
ad uetositate gintositatis et doloribus iu tu
rarum et egritudibus ani et spasmu qui nouatur tor
tura ad omnem spasmum in nervis et s. totu hic no
no prualet oz ut cu ferro turet et turo cu
ferro est dict albinea sim et sm duos mos
unus est ut secent et exhat sanguis niger
et mod alt ut eleuet uena et exhat tota sce
tto uo ei e sm hunc modu embrocet crux in
primis cu aq calida multu donec resolvat sangs
crossus feculent deinde stringe crus infirmi a

a supiori pte cosse ei usque ad inferiore pte ge
nu. cu uitta deinde seca uena in longo loto — ligantia
uno aut duobus aut tribus settonibus ampla
deinde extrahe sanguinem nigrum una manu tua ab
inferiori pte cruris usque sursum aut a supi
ori pte usque inferi donec egredit ex sanguine q
ntitas qua uides sufficere et qua tollat virtus
infirmi posita liga ea et dimit dic qd scindas
carnem et facies apparere uenas que sunt sicud
uuas et scindas eas latitudinale aut extenso
et mundifices illud scindendo in longitudinem et
precipe infirmo ut abstineat a cibis generatibus
meliam et itera euacuationem et flebotomiam qm im
plent uene et nocent illud infirmo. euacuato
aut ei e sm hunc modum Rade crus infir
mi si in eo sunt pili multi deinde intromitte
ipm in balneum aut embroca crus eius
cu aq calida donec rubeat et exuberet. uene
aut extrahet stricto forti. si no e ei possibil
balneu donec calefiat mbra deinde seca tunc
in directo uene settone e per longitudinem
aut in ultimo ei apud genu in inferiora
pte ei apud calcaneum et modus settonis
tutius e tal accipias cutim cu police et indice
sinistre manus tue ab una pte uene qua uis
extrahere et discipulus tuus simile accipiat pe
llem manu sua alta pte uene ita qd uena
remaneat inter ambas manus et tu et discipu
lus tuus erigite pelliculam ipam sursum et ab
ipa uena sequestrate ita qd uena incisio
nem no tangat in incisione et incide pellicu
lam sm longitudinem suam et no sm longitu
dinem plicature pellis quam cu manu tenes
ita qd incisio ueniat sm longitudinem ue
ne et posita dimitte pelliculam in locum suum
redire deinde apri labia incisure cu uncinis
et extrahe uena ab oi pte donec appareat
manifeste et e apud apparitionem ei qd uideo

q[uod] vides eam rubea ad rubedine declinet. Deinde
evadit ex tunc vides eam alba q[uod] sit toda et
in inferiori sub ea tenda argentea cu[m] qua
elevatur et egrediatur acute et suspende ea cu[m] un
cino recto leni cu[m] cumitas no[n] e[st] sit religs
mitims nz e acute exemitatis ut no[n] ind
net vena et e[st] crosse flexibilitatis leuis q[uod]
si eet subtil incidet vena subtilitatis sua
imo sit ei superflua crossitudo et h[ec] e[st] ei forma

de in secta sectionem alia p[ro]pe illam sectione
tribus digitis et in storia tute assupior pre
uene don[ec] apparat et in elena eam cu[m] te
neta situd fecisti inprimo et in secta sectione
alia ut sectiones plures ea si indiges illo et
in elena et incide ipa in ultia sectione ap ta
laneum cu[m] incisorio cui[us] forma hec est.

et de in extre eam ~~ad sectione que e[st] sup eam~~
et elena ipam don[ec] egrediat ex secatione fa
de in exe ea ad sectionem que e[st] sup ea et fac
illud don[ec] extrahas ea ex secatione que e[st] superior
i. altior sectionibus oibus don[ec] quo egreditur tota
te incide ea. Sz oz ut situd aut ostatim ipam
uena pus in loco sano cu[m] filo serico ab utroq[ue]
pte ligare et inter ligaturas posita pruda mu
dificare. Sz dicit no[n] licet ut ast hat. i.
rubee no[n] nigree et nigree no[n] tueret cu[m] mundi
ficatione. Fin q[uod] p[ro]cessit narato. Si aut no[n]
obedit et ad exendum elenadu te inferiore
acu cu[m] filo forti duplo et liga ea et exhe ipam
aut inferiore sub ea tenta et revollue ma
nu tua ad omes ptes don[ec] egrediat et caue
ne incidat qua sit e[st] difficile elevare na
lde et ingreditur sup inferiori ex ea rotun
ditur. Deinde exseris ea tota te pone sup
locu vulnere lana subinfaz in vino et olo
ro. aut ter et cura don[ec] sanet. Et ostatim

dic q[uod] apponat pulvis taimus qui ostituit ex
arsenico et recto ul me ex sarcocolla et aloe et san
guine dra. ul hoc me ad fluxum sanguinis pro
cu[m]. Rx thuris ʒ. ij. aloe ʒ. j. fiat pulvez cu[m] al
bumin oui distepa et pilos leporis adiunge
et intisis uris q[uod] usq[ue] sponte cadunt ibi dimitte
Nz si uitis e[st] q[uod] habens tortuositate cu[m] sit
in voluto ad ptes et no[n] e[st] sit dexin fin rem
tudine te oz ut fundas sup ea ad omes pte
tortuositatis ei et lota inuolucionis ipi et in
suspend ea cu[m] intimis don[ec] leues ea tota et caue
ap sectione tua ne incidas uena na difficile
(sup eam)
fiet elevar sup te ea ul extere. Deinde dicit
dic q[uod] melior certo e[st] cu[m] ratio et oz post inci
sione et extractionem et cauterium optimi cu[m] tonem
ut demittet illud q[uod] generat humor mlicu et assi
duet mundificatione tois ita ut no[n] generet sup
fluitas mlica q[uod] fiat reusio egritudis si fiat
ma inter ad ipam uena no[n] sttia et si restia
ma ad principalia no[n] reduceti ita ut moueat
q[uod] fuit osueti mot ad pedibz ad mbra que sit
sublimiora q[uod] ius inaptione et sfisione nig
maxie sit timor q[uod] cu[m] no[n] expellit ad mbz
uili pueit ad mbra sublimiora vn. y. qui
cu[m]q[ue] calui fuit hij uarices no[n] nascuntur mag
et qui cu[m]q[ue] caluis existentibz uarices mag na
scunt cursus capillari fuit. i. qm caluities fit
malis humoribz adustis sit alopitia et tizia
q[uod] cu[m] ad tibias et ad pedes no[n] descendunt uarices
et no[n] generat in in capite caluitiez et oibus supi
oribz et mltas alias egritudies facer possunt
et si descendunt et uarices faciunt in tibiis no[n] re
manz supius q[uod] corrupat pilos ul alie egritu
dines generet unde pili redeunt et cursus capill
ti fiunt et amultis aliis egritudinibz se curant
q[uod] ob re certi e[st] ut no[n] apiant neq[ue] fiat i
eis aliqd. y. post ultima mundificatione Ca
lamitu opiz omedr et post ipm bibat aq

casei

casei diebz qntus ofert naribz z lefantie
Secretus bouinu si inuoluat folia cauli
um tanet calfactu q sup nares positu ofert
mitu Cap xxij de egritudine que dr bouina
Q enatur q e uermis gnatus sub cute
qnz ex putrefactione humorz qzdam
quida iumts puus singlaris sub [cute] tu
te sit gnant iumtes in uente ascarides
lumbrici q ppa quia libentr acit bouibz no
cat egritudo bouina q uadit ascendedo in cor
poro q descendedo q ondr sensu dp ambla
tonez eius de mbro ad mbz dou disrumpit iu
tuqz disrupit in cute locu q egredr foras
q timet ex ei malitia quia qn ipe uadit
in cor q eleuat ad cap q pucit ad oclm q acci
dit illd mltotiens Cura Qmq qz ms cura
re q extre ipm no fit illd q op ambulatonez
eius apparitonez eius sensu Et qz post mudi
ficatonez cors ab humoribz putrdis malis
ut stringas qp e sup eum q qp sub ipo tu liga
mto ostricone forti de inde seca sup ipm q
extre eum qp si pfundat in carne q no iue
nis ipm te pone cautiuz sup locu cu mge
dou moriat q qn uides ipm in capite ppe
oculu te stringe sub eo sup aliu strictura
bona de inde seca sup ipm q extre eu quia ma
ior lesio que ex eo potit puenire e qn gru
pit oculu sicud diximus q oz ut caueat in
firmus cibos gnantes putrefactionez q ut
utat mudificatone sui cu mes solueti
bz humores putrdos malos Cap xxiij de
uentositate que acit sub cute q fit dolore
qnz pua inflatione q cito mutat de mbro ad mbz
Q bandoqz acit dolor in quibusdaz
mbris cu inflatone pua ex ueto
sitate que cito de mbro ad mbz mutat
q albucasis quide dit qp ipe ia uidit mul
ier pacientez hac egritudine in quibusdam
illis dextru brachiu siniz q uidit in flatio
nez pua i uena finis brachij q postqz re
mansit hora q uidit illa inflatonez moder
tu facili sicud incedit iumts ascendedo ad
humeru eius uelocius qua ee pot ut sit
sicud argetu uiuu qn currit de loco adlo
cu Recessit qz dolor ex illo loco q fixit e in hu
mero de inde sedit hora una q tituxit in
reliqu cor dou puenit in brachiuz Aliud
de in nascit sibi qp crendiebat in cor to
to sm qp uidit z ipe miratus fuit de uelo
citate pmutatois ipi de mbro ad mbrum
q nunqz ipe ant tale egritudine uiderat
oculis suis tn uidit multos qui inuenerut
dolore pmutari de mbro ad mbru z no in
dit ipm oclis suis sicud uidit illu in mulier
z no cogitauit illd ee q qp e ppa qp mulier
fuit ex ullis sicci cors desiccataz uenaz qz app
aruit sensu illa uetositas pmutata q e ne
cesse ut no appareat sm hac coinatonez
in illis qui sut dehtosi q corbus humidis occul
taz uenaz Cura Qn qz ms uiuoner eius
z sentiet paties illu dolore ubi sicud diximus
cura ipm cu excusione cors z no tu eo qp ex
pellit uetositatez q curmat ea cu pillis fen
dis de serapino q similibz q sic appares sit
diximus q uides eu oculis tuis te stringe sup
sup ipm q sub ipo uelocit q seca sup ipm
dou egrediat illa uetositas cohibitata q
locu cauteriza Cap xxiiij de excoriatone cutis
ex calcamitis q longa resupinatone facta
A ccidit in supficie cutis excoriato
q putridu laborosiz sicud gnerat in
aliquibus ex longa resuppinatone facta
aut ex amblaton facta cu calciamtis strictis
aut equitaton q similibz q qnz e sine apo
te q qnz e cutis tota excoriata q mafa q
qnz e pendens Cura Qn qz aliqs ex illis

ca liboriosa sua cutis sua cutis incipit ru
ber et inflari ita quod sit excoriationis princi
pium statim postquam quieverit. Sicud ait Almasor
ex inlita fecit aq. ca diu roret donec calor
sedetur quo facto distopiatur lotus et flabellet
quod si hoc possibile non fuerit panniculus in
aq. ro. madefacti desup ponatur. Postquam autem
ex caliditate et ardentate quiescit et genitum eli
tangiro eo. cum aq. ro. mixto fiat epithima
ardor et dolor si remanserit cum aceto et ro
rosa curetur. Cessitie non si fiunt plus sunt
fucedum et posita ex aq. ro. toradum de in
ex litio et draria epithimadum aut ex bolo
armeno aut ex gallis aq. mixtis aut ba
ulastie bn ... desup ponat. Constantinus
aut dic ad e i tumor plores iunctis ut
agnuall angni sive uulpis tepidum sup
suppone. Si aut cutis no e totalr ex
coriata s. pendes nervum e inuistar ipm
qe curet cu inuistatione que in templo uul
nerum dicet in oz quantum possibile e ut dic Au
icena ne mitdat cutis uno dilatato sup
eam fiat et si in locis fiat qui inuistat
in fine rei et si no adheret inuistet cu eplis
ad hac re factis. Inde certa no e melius
ut adinister desup me dsse ligatura in s.
no fuit possibil na ei extratio e cu adiu
torio dicetis inlior in excoriatione leui.
Et de mes bois excoriationis singulativa.
qui no e i tumor ut alia ca impedies
et pe excoriationi taliamt sicud dic. Co
stantinus sunt gralla incensa baulanstia
cortices mali granati sumat acatia quibz
hoc pluigata suppoat et ez in eis stipti
citas leuis et oia singulativa et in tumati
ua et solidativa. Et quia suffit ungon
Albi et de illis que sunt fortiora sit dic
Aui e ut fiat ceraisa et armoniac cu
aq. et iuno et fiat ex eis emplm et fortass

suffit intera et litargiri sola cu uino et su
mat e centans excoriatione leue et pulvis
apa et ex embrutis et pe qui dicidunt. Fixure
excoriatione sunt leues et aq. marus tepida
et emplastrato cu fece sera. Si aut extreuit
cutis tota et nervum e ut pulveat apa ex
eis in quibz e certato et sigillato forti
et fit in eo res inuigz diffitil. Cap. xxvi de

Verrucis et poris et clavis et formicis

Verrucis poris et que eorum curam sunt
caro egressa et dura et spissa aflate crosso
cole. in. gimsto ptoru eorum nata maxie
in manibz et in pedibz quas na expellit
in corporis exteriora quia sit dicit. Si omes
eontiale sunt ex natu. Sunt aut ex flate
ut cola nigra qui multiplicat in sangue
et quia sicud ait Auic dicit ipsi sanguini
ppa qd ipe coartat et inspissat et pp pua
tione eius putrefactionis ut quitat ad siccitate
et frigus et pe in nervis plus in qz similibz
no putrefit sanguis pp sua paruitate et pp
quitate ad eas extrinsecas que sunt ad hoc
ut ipe putrefiat proprie cu sanguis e no
ualde calid in suba sua et quia oritur ex eis
una snatg et fiat ei ad gignenda gnez eius
qd pueit in inbro inimo de inimico ad gnez
matei sue qe desiccat illd et infeidat et ulti
plicatur iuncte cu tgs cadit aut decteuit
pellibz me cadunt et alie et noiat mag
hntes capita sic capita clavorum hntes sub
tiles radices clavi et longe returne et tomi
et de ucrutis e genus qd noiat tussa miat in
eis lz neruum sit ut discernat ab eis et su
dunt qui sedunt. Afame que e sub eis sunt
et alia admixta que noiat lippia et acrotod
et hnt similes ciras. lz cause males sunt
diuise acrotodes siquide mag grant de
sanguine flatico et sunt dependentes in ma
nibs nascentes ut in quantitate extinus simi

les aditamas na millaribus similes existe
tes et sepe in portis mltum longe reperiunt.
Luppini aut de sanguine flatico mlito generatur
grossiore et repletivum palpebra frequentius.
et quibus in alia parte toros. sicut virrute magis de-
nilia generantur sunt et alia aditamenta in mul
ua et in ano nascentia que notantur emorroyde
et mora et fici de quibus in suo loco dicetur. De
virrute quidem et porri parum differunt. virrute tamen
magis sunt dure et asperi quia sunt de cola m.
create, porri non molles et sine dolore que sunt
magis a flate generati, tamen omnes spes porri nota
et largo in dicendo Cura Quod sicut dicit dimi-
nuti minoretur sanguis et humor mlitus id
chimum ipsas generantes frequenter educatur et quam
mltiplicatur gestudo flora reiteretur et comedat
cibos bonum chimum generantes Et omne regimen
in quo fla recens generetur est adhibendum et maxime
in porris et in atrotordis et omne quod corpus humec-
teret et impinguet sicut est assiduato balneis
tepidis. cali et mltitudo ociositatis et vinum sb
tile plenne. comestionis Cura aut localis est
tal' est tamen ille sunt parte non curat nisi tamen hiis
que ipsas incidet Si aut sunt mltre evacu
atur corpus primus sicut dictum est posita pungatur cum
mes que habent amaritudinem et stipticitate sicut
cum oleo fisticio mirtino aut cum costino assidue
aut cum decoctione oleum colata dimissa post
tres dies et aliquando porri anabantur cum fumat et
olo deben. i. id quod ponitur per piper albo fricetur
et cum aceto et sale mltociens in die Et
fricetur cum foliis capparis. humide aut cum si
lobatis nabati humidis est enim forte valde ex
pru ad margines et ad fortes et mite tipsi se
bone et oliue inmature et fenice tamarint et fo
lia miti humide sunt bona ad fortes. et corti-
nut humide cum fricatibus ut frictibus sine Et
de eis que sunt ultima est ut sinat cruta et dl

tania et cerebellet et liniat cum aqua frigida Ci-
nis ramorum vitis cum aceto temperatus valet Cetra
cia cum oleo ro. similiter valet Stercus omnium
ut capnii cum vino temperatum valet Diascori-
des dixit lac ficuum cum pinguedine temperatum et sin
proposito dixit et diciter sanat virrutas si fri
bnagges virruta generaliter decipias quibus ad
vinatis et in primo ligatis et hoc in Kl. mensis
infrim ret phiciat Fassolina fricata valet
Rose ite et fricate delet omnes Squilla era
dicat virrutas inlinita cum oleo et terra prima
Cepa cum mell' fricata virrutas eradicat De
piga cum nitello omni fricata similiter facit Por-
tulata fricata sup virrutas eradicat eas
sua proprietate non qualitate Chiasce rubit virrutas
Sortes olibani cum oleo liniti confert dolori quo
cabulans sit virruta formica in pueritie
virrute Urina canis administrata sup virru
tas Lacrima vitis silvestris valet sup virrutas
Algul decit virrutas Fel asini silvestris era
dicat mora Mirra commixta cum mell' et ca
ssia lingua et linitur sup virrutas valet. sunt sicte
quoniam abscidit virrutas dicit Ruta cum nitro posita
sup virrutas et mora et valet Nigella absterget
virrutas inuisas Lac capsici confert moro
Xilotarratta quoniam fricatur virrute cum ea inma
tura nehimt delet eas oro Cinis salicis li-
nitus cum aceto eradicat virrutas Cepe cum
mell' eradicat virrutas Alsa absinthii
virrutas que sunt ut clavi Lac titimalli
eradicat virrutas Citorea aqua eius potata ut
cataplasme inde posita delet virrutas sicut
theodorus dicit Cerem confert virrute cum posita
in emplastris Aqua sulfuree conferunt virrute pe-
dentibus Vitis alba eius radix abscidit virru-
tas Capita sarcellarum ad husta eradicant
cancrum adita et virrutas et carnem Si ista non
profuerit incesima poratur Et erugus exib

no de tacca
portaca
no quod acresta
no de capite sarcellarum

ʒ. vij. colloquintide ʒ. x. mi̅r. ʒ. ix salis am
oniac. ʒ. vj. aliud auripigmenti an. ʒ. xij
fell' tauri ʒ. ix. calc' no extincte ʒ. xv. et
pa cu lexiuia et fiat tasula in circuitu de
pasta ut bene circo custodiatur et mictas in cassu
la sup' iruenta in pone. Al' R sandaracie
auripigmenti spume maris eq pondere tepa
cu succo lupini. Al' R cantarides et terita
cu sale et ciclaminis et sapone sarracenico
et suppon. Al' aute fiat epithima ex aloe et
arsenito et uitriolo cu argento uiuo extincto
cu saliua et tunc grec' ut ylias et olo et sal cu aq
cepe et bulpus et stercus caprinu et iterum cantarides
cu arsenico et nill' anacardi e fortis et nigel
le cofecte cu urina. si explet e mirabile. Al'
cosptiu totum mit iuridium et dragaganti et ca
lic uiue. an. pte. j. tant et cribellet et ponat
desup. Al' pbatu acr formicis et mitte in ta
pitello et dimitte in eo donec optime macere
tur. posta dat gutta ut licores et pone sup
iruncas cu corone ut porros. Cantarides
eradicant iruncas linitas desup. Al' suma
flos eris et carta de papiro an. ʒ. v.
pulpe collocintide ʒ. vi. baurac. ʒ. vj. sal
armoniac ʒ. iiij. calci et arsenici citrini an. ʒ.
vj. usnen psiti ʒ. vij. tantum et cribellet et le
niant desup cu aq calida saponis et de circo
iruncaz e eradicato cu ferro. ut tamula fz
q inferi in circa formice. dicet. aut stri
gat cu filo forcit quia cadunt aliqn si
du stricte fuerit. posta forpice incidat
aut ~~stringat~~ circumfodiunt eas prius posta
ferreis tenaculis ad h factis eas exhiinj aut
tende eas cu unctinis donec extendat eaz
radices deinde abscidat cu instro acuto sub
merso ad radices eaz. locus eius exigitudinis
uti actum. Et uti tamen abscidatur ita q nil de
supfluo remaneat. raso loco et mundato usq

ad defectione sanguinis extrahat. si fortis sit
infirmus. si debil' cauterio coburat locus albo
no cibo et uino odorifero repato cofortet infi
rmus et ponat sup' locu butirz totum post eaz
eradicatonez et et quiens tangit eas ut aciui
et ponat de sup butiz totu et dimittat parp
de in ueret usq cofleat eaz caus et incidunt
ita ut q e in circuitu eaz deinde uadit sup eas
ut acutu et aut ia ceptus fuit cu raso
rio pfudius qntu possibil e cu cautela supfi
ciei cutis. deinde fricado locu cu sapone et
apis et rosis donec cocurrit flux de sanguine
et retert e et dentur post illo. illo q rema
sit si accipiat lingam et incedat in nigne
donec inflamet et apprimet iruct donec exto
rtent iruce et mingat cu manu una uice
post alia donec deleat. Cura quide clauorz
in ulsorz cortiorz p incisione in capitulo de
nodis dicet. Cap[itulu]m xxvij de formica. R[ubric]a

Formica dicitur aut q e pustula parua que
exit in corpore toto et plurimu eius fit in manibus
sic dicit albucasis ut fit ex cola rubea iocq ex
coquine erisipile fit differt aut quodam in quia
ma formice subtilior e q ma erisipile et pp h
ad cutis excoriat eam et quia ma e diuisa in sub
tilitate et cossitie fuit diuiso in ma et ex in albu
casis dicit q e eminentia parua filocata grossa
supficie corpis uades in pfudu ualde et h e inu
tal q quia e una quia plures uno et faciunt apare
locus apare pruo et ambulat et fortassis ulcerat sic
dictu e et uadit de loco ad locu et fortassis resol
uitur et cu ia sanusti eaz uniuscuiusq illorz h color
quide formice ad citrinitate e declinis et e inflama
ta cu sba iruental et rotuda et sm plurimu ht
radice lata in queda spes huius radice paruaz
q pondere et sentit in ea formica q primus for
mice maxie qn incidit ea feigus et assumu
ex apa in cute ambulatiu q latitudinez no ht

e formica. Rex ꝛ alia emiliatis alia corrosi
ua sicud sanasti ꝛ qnz fit ulcus ꝛ putrefit ꝛ
apparet noie putridi. Cura for qq tursi ti ci tu
Cum no incipis in ea que evacuatione rut
humoris fm qꝫ mo medicatus ulcus cu eo
qꝫ sanat redit ex alio loco. cu notumto celo
co ipo ꝛ no cessat humor fluere post corrosione
ꝛ G dix qꝫ qda matrona rome existens for
mica in caltameo habebat cu faciens me
in ulne cito sanitati restituta e deī cu cuiq
mina erat ei excoriata me apposuit in
ulcus hoc in. de loco ad locu mutatu ad ge
nu ... q assiscias ... me te alia
applicans me fallivit h in fiali sustinebat
qꝫ cataritu cole ... depositum. Rmoz. aliud ag
ere no ualens ordinauit ut sex ei donaret
tur abscise scamonea in eo admiscens re
ddit ut biberet qꝫ accipiens colam ... cum
sit ꝛ sanata e. bonu e ... qꝫ ma formice aq.
caseri cu scamonea coli ... purgetis
cane ne admistees humectatia formice a
bulative que admisisti in herisipila qm hum
ectato in ulcibꝫ e ingeneres admistea ... in
pmis .i. in pncipio ... sicud lactuca ꝛ me
nufar ꝛ sempiuiua ꝛ volubil ꝛ portulaca ꝛ si
fiunt ... sit sicud solatru ꝛ ... situ
... in ipo ... e excitato ꝛ sicud arnoglossa
ꝛ rubo ꝛ lens ꝛ post ipam ... ordei ꝛ cortices
granatoꝝ ꝛ capreol uitis ꝛ cu timetur sup ea ul
ca ꝛ corrosio admiste cu istis infrigidativis a
liqd mll ꝛ similiu aut farina ... cu ace
to ꝛ aq que currit ... uitis humido cu ad
huc ꝛ fructus omniu cu aceto cu qꝫ apparet
corrosio ꝛ ulceratio. te admiste trociscos andaron
cu vino stiptico aut aceto ... aut sint
cucumeris asinini ꝛ sale ꝛ fel ... ꝛ ruta
cu nitro ꝛ pipe ꝛ nitru cu urina pueri. Ro
rosa accoron sit fiunt R capitu capitu grea

natoꝝ ʒ x. altius tamei ʒ iiij. calcadis .i.u
cols ʒ xij draḡ ʒ xij mirre ʒ iiij olibani
ʒ viij arifdol ʒ xij ofice cu aq niolis ꝛ fiat
trociscos. Cer .G. quidē dix ee gueriens for
nice ineualis ut sicud aliqs sicud ... ꝛ
extremitas penne aut alterius rei cui extremi
tas sit ... ampla ꝛ acuta qꝫ possibile sit
difficultas qdaz cui forma hec e ꝛ supi

tamile sit ad subtilitatem trahens siccdu
.i. plemi no pforatu involutu ut allomet
sit digitu apphensio ... ꝛ ipi revoluto de in
revolue manu tua cu canula don sores qꝫ
e in circuitu formice ꝛ penetret in circuitu
eius usqꝫ ad pfudu cu acuitate sua dein eva
ditet cu ea formica ex radice sua ꝛ si ms
ipam tantigar cautiga cu instro qꝫ sit sic
radium cui forma hec e ꝛ ultia manu

tua don ueniat ad radice cautium pditu in
gnitu illoꝝ aut formice que sicut sicud puer
destruant si in mitant in balneu ꝛ noceat
eis aer balnei dein egrediat velocit ꝛ lini
anti cu olo ro. ꝛ aq. ro. Cap xxvii que de pu
Aggrediunt in cor stulis que milio similat
pustule pne similes milio cu qbus
e modicato nelinis ꝛ ... ꝛ cursus inius
ꝛ color pustule e albꝫ ꝛ qꝫ e sup eas in cir
cuitu e rubeu ꝛ Amit dit qꝫ cura eoꝝ simi
lat cure formice ... melius e in solone
eius cataractio inret ... sicud ... cu eo
qꝫ soluit colam ꝛ si e ibi ex ... e melius
qꝫ in nece e illic ee ex mlia ꝛ flare que ad
misceat cole ꝛ Rasis dixit qꝫ flora purgatione
colis supdicta prodest dein suanit galle ꝛ
fructi tamarici ꝛ cortices granatoꝝ ꝛ bolu ar.
diggenti oia illa in aceto ꝛ aq. ro. cu tali

quitate ne modicent. limat desup cu perin a. Lac dulce e uchint queres titomili egritudis a qn tusit principiu tr oz uet cu rett cu eis que sut sicud capd piscis sal iti adustu cu vino pontico a forti illo qn qn netia e excitato ultra e folia uel siuat folia basiliconis a ponat in eis in toti a admistre i forti h e uel siuant flos eris a sulfur citim a fiat ex eis liniment cu vino aut aq lingijs tutis que fin con stiones suaz a Rasis dic q tasia supdic ti in tura formice a ea que sut fortis sup titatis huic egritudi ofert Experimta ut simplicia ad formica si dui dictam sedat formica Celtetu ofert formice limitu Camepiteos phibet mesione formice si sup ponat citonin offert ei olm formice Herba uitaria ponit sup formica sut cu cerusa de plubo Liciu ofert apatibz fluxis a formice miret sedat formica ma stix in nabati ofert apatibz formicalibus Mustus lapideu fluuiatiu ponit sup for mica a simile q e ut lentes Malua ofert formice Virga pastoris fit ex ea emplm fo rmice Vitoli qn limit cu aq coriandri o fert formice Psiliu admistre cu aceto sup formica Pix liquida cu pmiscet cu sulfu re aut tortir de toris albu phibet abla tione formice Rubus ex folijs ei emplm ablatione formice Scaudulens phibet Olme siluies soluit formica Sal fit ex eo cu mell emplm a phibet formice ablacio ne Titimallu ei lac eradicat uerrucas a moros

Secunda suma de solone continuitatis a contine tractat septem

Tractatus primus de solone continuitatis facta in carne

Tractat ij de decisis a venis
Tractat iij de minutione sanguinis
Tractat iiij de neruis a musculis a de cordi dinibz eorz
Tractat v de uberatione a fracturis ossiuz
Tractat vj de doloribz iuncturaz
Tractat vij de rebz pforatibz

Tractat j de solone continuitatis a contine cap decem

Cap pmu de egritudinibz ei
Cap j de solone continuitatis
Cap ij de cais solonis continuitatis
Cap iij de singnis solonis continui
Cap iiij de medicatione solonis continuitatis facto in carne a ei diffinitone
C. v. de medicis mcanatiuis
C. vj. de vulne largo.
C. vij. de uulne cu contussione
C. viij de uulnibz contamis
C. ix de uulnibz in quibz e cutis tenui deperdita
C. x. de simplicibz mes uulnibz conferentibz

Cap pmu de egritudinibz ei

Dictis quide de egritudibz cutis p ordi ne exceturis ad ea que circa solone co tinui ptinet ordinatu sm mea possibilitate descendam a initiu diuino requisito auxi lio de ei egritudib suma pmo tam de ei diffi nitone Dico ergo q solo continuitatis que egritudo cois dr e sepatio ptis apte ex di stepantia a in equlitate puenens a sm. hoc e morbus unitiuqz mbro cuenens no tam uno uocabulo denotatur qua diuisifica ei sm illd qd fiunt solones a sm locu sup q ue cadit uulnus Nam si accidit cuti so lutio continuitatis egritudo excoriatio ul scarificatio uocat a si accidit carni que ppinqa e ei in q no du facta e pus uocatur plaga Cu cu pus fit ibi uocat ulc a cstantim

in pariete dicitur antequam fiat sive putredine no
catur plaga si putrefacta vocatur ulcus sit autem pus
in ea propter quod superfluitas in eo evacuatur eo quod
est debilis propter quod sunt nutrimentum digerere non
valet et superfluitas est in ipso generatur et maxime
cum sit in fatue propter descensionem digestionis tibi
ad ea venientis · plurimumque tamen dicitur plaga et ulcus
solo continuitatis que datur cuti et non carni
sed quando datur in partibus musculi que si ceciderit
in extremitate musculi vocatur attritio sive
in uno sive in toto cadat et si secundum latitudinem
musculi precidat vocatur separatio et si ceciderit
secundum longitudinem eius et fuerit multum ei primum
et eius continuitas fuerit magna vocatur ligfatio
· i · amplificatio et si fuerint partes eius multe et di
lacerate et graventur vocatur attritio et dissolutio et
tamen dicitur dissolutio est attritio et ligfatio omne quod in
medio musculi datur quandoque non continget · De
si in venis aut arteriis ceciderit vocatur apertio
et si cadit secundum eius latitudinem vocatur incisio et
separatio et si secundum eius longitudinem vocatur fixura
et cum hoc contingit secundum modum apertionis orificii
eorum et vocatur perforatio et si in arteriis datur
datur et non clausa fuerit et ex ea sanguis ad
receptaculum quod ipsum contendat exierit donec
receptaculum illud impleatur et tamen primitus adaptatur
rentatur mati sanguine. Multi enim sunt homines
qui omnem sanguinem ab arteriis manere mat
sanguinis vocatur. Et si cadit in osse aut in
cartilaginibus que ipsum in duas partes frangit
aut in partes magnas aut parvas vocatur
fractura et si in diafragmate aut in siphac aut
in aliquo panniculo datur vocatur ruptura et
si inter duas partes membri oppositi cadat et una
ab alia separatur ita ut membro simpliciter non a
cadat nocumentum eius separans continuitatem
vocatur separatio et dislocatio. Et si datur in membro
qui se de suo loco removit vocatur contorsio

Et quia fit in foraminibus solutio continuitatis
et dilatatur vocatur elargatio. Et plurimum fit
in locis in quibus non sunt foramina et fiat ibi fora
mina que non fuerunt et vocatur perforatio et
si datur cordi vocatur precatio subita eo quod
cor solutionem continuitatis non tolleratur. De
causis solutionis continuitatis Capitulum xiij.

Cause quidem solutionis continuitatis aut
sunt intrinsece aut extrinsece. Intrinsece
sunt sicud humor corrodens et comburens aut h
umectans et laxans et siccans et findens aut
repletio ventosa extendens aut ventosa pungens
aut humor extendens propter quod se constringendo
movetur aut penetrando in eorum propter quod fortis
motus ipsum separat humor pungens. Et hee
quidem omnes aut sunt propter motus fortitudinem
aut propter materiei multitudinem aut sicud forti
tudo motus expulsive non secundum naturalem tamen
sunt et sit motus super repletionem et de hiis
que eis similantur est vox fortis et saltus et apa
tus apto. Cause quidem que extrinsece sunt
sunt sicud cor extendens ut funis et pondera
aut quod incidit ut ensis aut quod adhuc sit
ingenis aut quod contundit sit lapis cum hu
mor natum si invenerit contundet aut si
repletum receptacula findet aut sit cor quod
perforat ut sagitta aut quod pungit sicud ser
pens aut mordet sit canis rabiosus aut
sicud hoc et similia. De signis solutionis
continuitatis secundum dictum C. iij

Quando datur solo continuitatis in membris apparentibus
apparet manifeste. Et si datur in membris o
ccultis dolor perforativus aut pungitivus dominio
sequebitur aut corrosivus et precipue sicud eo non affu
erit febris et ipsa quidem continuatum humoris
spissi cum sanguine exitus ad totum amplius descen
dentis et purulente [illegible] egressio [illegible]
ficatione apparet fuerit et cor maturatione. Et

aut e post apa ma tu significat apatis ap itone tu maturone et e tu non vero non tu maturone fuit febris tu apitone quiescet et enatuabit pus et quiescet gravitas et alle mabr quod si non fuit ita dolor fit maior et adimgetabr. Est etia tu solo gtinuitatis ex mbris dislocatone a suis locis et ex re cessione mbri a suo loco et si non dislocetur sicud ruptura dignoscitur et e tu ipa cognoscit retentone eius quod enatuati gsueverat ex canalibus cum fortasse ad canales aut ampli tudine quod gtinuitatis solo fac. descendit et non sm naturalem separat ma qm adm illi gn git cu intestina rupuit tu egestio vero ei prohibet et e tu gtinuitatis solo non appa rent nec per signa gnoscitur universalia q ne notata sunt. Unde in eius declaracone dec tiones particulares. sunt necesse que sunt sm diversitatem membrorum et hoc quide erit nec mbr sensum non habet et gphendat et gphendit. hu more etiam currit quod e in ipo proculdubio et se parat a suo loco et non substentat et separat per dislocatonem eius qm habet nec humor susceptit qui ab eo effluat. vel a suo loco mo neat potitis alii mbro non adhesit tunc di slocatone moneat. Cap^m iiij de dicione solonis gtinuitatis et e de anothomia eu ius et de meditacone solois gti simplicis

Solucio gtinuitatis aut e simplex aut gposita simplex e illa tu qn non e aliquid sibi deperditu et non habetia saniem ut gtinuitate nec dolor et nec apa nec alius morbus tu ea comitatur. gposita e qm e a liquid deperditu in ea aut e profunda non pla na ut saniosa et qm apa ut aliquid ulcus virulentum ut corrosivum gtinet tu ea sit membris accidit male gnus. Vero gt solo nis gtinuitatis diversificatur sm eius mos

sm gnes corporum et mbrorum et sm illud quo inge fit et sm mbra in quibus accidit et sm ei for ma et alteram qpcta qntitate qm alia tantum e simplex et alia gposita et alia in humido cor et alia in sicco quia si in cor aut in mbro fuit humido tu minus desiccativis curare debemus et si fuit in cor vel in mbro sicco tu magis desiccativis curare nos oportet. Et sciās quod mala sunt ad curandum vulnera in corporibus male gnis et in mbro male gplonis sic sunt cacochymici i. malas habitudines habentes unde vulnera que fiunt in ydropicis et pregnatibus et in eis qui patiunt gsumtionis materia aut in eis qui patiuntur lepra longo tpe resistu nt curationi. Et si ista vulnera fiunt stricta fuerunt ex eis extremis estiomenus et aputa gtinuitatis solo que deteriora sunt accidentia sunt q in mbris accidunt nervosis que sunt fortis sensus sicut in extremitatibus lacertorum et si militer in genu apud rotula accidit eis mu alteratio coloris et cavus pulsus post spissitudi ne et putitate qm sunt periculosa ppa quia sincopis et spasmus sepius gtinuitatur sincopis quide pp doloris fortitudine et spasmus pp mbri nervositate. Vm [?] in magnatem et gtiguis loco corporis coadunant corde nuna ne ne et panpitas carnis in eo fit. multa ossa et nullus sit in eo infirmi molestissima et in suspectione ad eo erit quod sunt ei intralie dolor spasmus et alienato. dic iterum nullus de q sunt suspecti quod veniat ad spasmos i. spa smus pala intelligentia quia nervo magis calium apa sequitur illud. Et apata et solois que fit sup iuncturis sunt mala quod tarde melioratone recipiunt pp vehementem iuncture motu et ppa quod amplitudo que e ap iunctura e apta ut materia ad ipam descendat. Et si fuit solo gtinuitatis rotunda sit e ulcus rotundi

est inobediens ad hoc ut cito consolidetur et similiter
quando in loco non carnoso existit et quedam membra
sunt que si minuantur nunquam aut nunquam circa terti
um vertitur et nos de eis in capitulo de rebus pungentibus et
perforantibus dicemus. Et omnia membra que ex
primitate sunt creata cum solutione continuitatis pa
tiuntur certa continuitate non restaurantur nisi pau
ca ex eis et in paucis habitudinibus et in etate
pueritie sicut ossa et rami venarum parvi non enim
magni neque arteriarum cum enim aliqua pars eorum secun
dum quantitatem nichil loco eius nascitur et hoc quidem sunt sicut
ossa et nuncupatoria radicalia nam in etate pueri
tie et infantie quando separatur ut reddatur sicut
primum fuerunt propter mutationem materie exequa
tur. Redditur autem dentium infantium in na
tivitate post casum eorum est quia materia exequa
tur dentes est superflua debilis generantur ex
eis in primis dentes debiles cum quod confortatur
natura impendit eos et proicit eos et facit nasci
alios qui sunt meliores eis. Et tamen dixi et est
verum quia ego met vidi multotiens quod quando
canat arterie per testimonium experientie et cong
ressione rotinationis testimonio vero quando nos
iam vidimus arteriam que est sub basilica et capud ar
terie temporis et venas mutatas et congressione
que est ex rotinatione quando os est extremitas in
dentes et non mutatur in parte in infantibus sicut
dictum est et caro est extremitas in lenitate et mutata
est. Sed vene et arterie sunt medie inter ossa et carne
que oportet ut sint media earum dispositio inter
sunt minus recipientes mutationem quam caro
et facilius quam ossa et quod secto est minima et parva
mutatur cito et quod est humidum et lene in quantum
non quantum. Illa vero que ex sanguine creantur re
nascuntur post perditionem suarum et continuatur tales
membra qualia sunt ipsa sicut caro. Et illud quidem quod est
generatum ex sanguine in quo adhuc existit virtus sper
matis dum non dum inter ipsum et sperma repugnantes

sunt nisi parum. Illud membrum quando tollitur iterum na
sci potest sicut dentes in etate pueritie cum autem
sanguis ad alia conversus fuit quando non iterum re
nascetur. Et exigitur hic sicut dicit aliquis quo
talis que cum multe ex plantis quando absciditur
ramus nascitur loco eius alius ramus et in
multis ex animalibus quando absciditur ex eis membrum
loco eius alius nascitur sicut cauda serpentis et
lacertarum in tempore vero et quod perfectum est ex animalibus
non est possibile illud. Respondemus plante quidem
materia sunt elementa proprie terra et est utrumque mutata
et utrumque anima vegetabilis potentialis est in termino
et radices eius ex terra semper trahunt nutrimentum
Membrum autem in animalibus quibusdam nascitur membrum
illud est propter duas res una earum est quod illa membra
sunt superflua quibus natura facit et bona sicut
caude et hoc quidem superfluitas est ex superfluita
te nutrimenti eorum non ex materia membrorum eius radica
lium secundum similitudinem eius secundum quod currit dispositio
in pennis et in pilis et cornibus et ungulis quando
generatio eorum est secundum materiam accidentalis et quedam eorum
generantur ex superfluitatibus que aggregantur in
corpore eius et generantur et recessit in eis caliditas se pa
ta exiens a caliditate corporis et generatur ex eis membra
nam loco membrorum que ceciderunt sicut accidit
ut nascantur dentes senibus qui sunt in fine
et denigrati pili eorum. Et nos quidem di
cimus de solutione continuitatis simplicis que
in membro molle accidit sicut in carne. Sed primus
quidem caro videamus. Caro est locorum vacuorum
impletio que sunt in situ membrorum que inter ve
nas et ossa media in corpore existunt et ipsorum for
titudo que substentant. Vel caro est membrum simplex
consimile ex spisso sanguine generatum quem caliditas
et siccitas coagulavit et materia sua est sanguis p
rimo quia calida est et humida et propter hoc fuit in sua
textura musculis repleta et hec quidem non est
sola caro dicta quando species carnis in corpore sit

caro
carone

ait Ysaac sunt tres queda' eiz pars nimis
& cordis amixta lactus. sine instinctus
e notata de q tame in cap de mebrorz gpo
tone dicem in hijs aut lactis maior ps
e caius. Alia e caro sola int durz & molle
cepata Alia e glandulosa. Sola caro e
in dorso intiori & exteriori in tossis atqz
int dentes sz que in tossar iacet pre
cerca ossium sup ea quiescentium e q cal
cat. Caro intior & extior dorsi duabz de
causis necessaria fuit intiora eiz dorsi
intior calefacit q pp nimie nalez freitate
& ossium atqz inuor fria sunt. e e ea alta ta
grauitatis. s inuor ascendentium arteriarz de
scendentium retectato maxia ne forte rupteres
defitiat in uia. Caro dorsi extior ab exte
ori aere sim e defenso defensio & grauitate
spondilium & costar retacto. Caro int dentes
eor firmat radices intens eos ut sint stabi
les. Ctre glandosa diuidit in tā humectaco
ne eiz bona & iuuatez generat. Unz testiculi
& mamille faciut & glandes que subt lin
gua sunt humitatem eiz ori & lingue att
buit ne nimia siccitate corpestant ad motu
Uno alia glandosa aut loca replentur ua
cua aut uenar & inuor sunt formata. q alia
sunt in bene posita & ea q notant mora
& q uentulor cerebri sunt media. sunt & gl
andosa expulsiua humor a mebris recipie
ntia qualia sunt sub ascell & inguibz po
st auriculas & in collo. Glandes intestinu
circu euntes uene uenienti ab epe fuere
necrie. que cu exeunt intestinu circuidat
uadensqz int intestinu & stom circuidat illu
q porta e uocatu. hec uene nimi admisce
ti. & artie que descendentes a corde in cor
infer circueundo intestinu ptent sensus
hec qz oia in loco diuidunt sibi uitina qa

in Illa unde fel circuit ad intestina quor
uia ex suspensione nimia no fuisset circa i
na inrabilis eis substentaret. hec q glando
sa quibz replent uatua ut in ua h gestent
ne nimio intestinor motu se rupterent
Glandosa fuerunt mollia ut suaui quie
scerent sup ea ut si aliq duities eis obuia
ret mollia habent atqz refugiunt. Glans
illa q pini e assimulata in medio uentrily
cerebri ad hoc fuit necria ut ide q sup ea
suppleat. Glandosuz moru e maius q asup
iora pre costar dilatat. Glandosa expulso
humores tin recipientia mascellis necria fue
ut humores malos a corde expulsos reci
piat. quos quia debilia sunt ut in expelle
do retorquere no possunt. Inguis glandosa
ab epe recipiunt expulsa. Colli & post au
riculas a cerebro Recipiunt eiecta. Pin
guedo e res humida que maxie uincit sup
pellitulas & uinosa loca nale ~~fria~~ fria. San
guis & uitiosius pinguedinez no obstat in
calis locis & sibi penetrabilibz. sz cu uenerit
nale in loca fria ibide tandem coagulat &
pinguedine generat. Unz fecit na ex neccita
te nimia ~~humida~~ uel quia nimi & pellitule
sitta fuerat pinguedine refocillarent nimi
a & humida ne forte rupterent ex nimio
suo motu adeps q ex agilitate & uentosi
tate sanguinis generat quia frigidas coagulat
ideoqz ipam calidas resoluit. Ordinis aut
cu in istis mebris attit mollibz aut. e
pimu aut e mediu aut magis. pimu e cu
in sola carne attit & nihil de ea uel de cutu
depditu e. neqz aliqd in eo infixuz sz e
sola fixura. Mediu qu no e sola fixura
sz aliquantulu e una ps ab alia segregata
sz cu ligatua possunt iungi. Magnuz qn
ptes sunt ita sepate q sine sutua no possu

gungi. Cum aut e prim ut medium sola li
gatura cu decenti dieta pot curari si aliq
in fluens no sit impediens Intento etiam in
meditando solonez continuitatis sit dict diu
que in mbris debit mollibz e tum pmi
prior cura hre. pmu eorz e qm si ea fluit
fixa mini qr orz e retiner illud q fluit a
abstigere ei nam si ipa fuit currens a f.
efixura gsoldat cu mes a cibis gneietibz
a tiaz e putfationez phibere S. aut po
nit in canones quos medicuz orz obsua
re in curone vulnis simplici a recentis
sive sit prim sive sit medium sive sit ma
gn. Quor prim e aggregato prim disgre
gatarz. Sed e ut talis aggregato usq ad gsolida
tionez mitigarz semp cu sutura ut cu ligatie
gsuet inlesa Tertius e ne aliqd inter la
bia vulnis cadat. Quartus ut gsuet mbz
in sua gplone cu cibis a meditis simis te
patis quor gploni ei e similis a addat.
sicud dic aly sup eaz parz in curacone u
bi gra si mbz fuit sicu in pmo gradu
te orz ut sit me curans in principio si gra
dus Sz repheudim a sophisticis dicentes
queda mbra sut sicca in so gradu. qr
medicam in principio cetj sz tale me no e
competitu qr male. Ite in megategni dr q
mebz hmidu p hmida dz gsuari a sicciz
psicca sz que sut hmida no sut mediocr
ter sicca qr male dnis. Quibz respondem
q in moderatu sicu dr duobz mois ut
gtiz ad forma principata a hoc in nio semp
ntendu e sicus. Alio mo dr ~~repletiz~~
moderatu sicu gpintu ad opatonez quia
in exercitat ut debet a gperit. hoc in sut
hic Et tale sicans quz port in tro ut
qrto gradu. Ad aliud dicim q me pot
poni duobz ad gplone mbri gsuadam

a hoc e psimilia vnde aliqn p hmida aliqn
psicca me ponit me ut ponit me ut
gsumedo humitates que illic fluut gplome
lioret a hoc in sit sepe p experientia Qu
qr erit secto plana in carne a pna z no erit
ibi sulz depdito. pmo restringat sanguis
sierit ab ea fluens cu vngento a medicinis
que in po loco dicent. Et quia cursus san
gnis gpintate gferet vulnibz a phibet apa
a oppilationez a febrem. Nam et melio
ribz cu quibz intendim vulnibz e ut phi
beam eorz apacionez. Qm in qm no decit apa
possibile e ut eius curo sit facilis. de in
gingent labia ad inuicem disgregata dom
figura eaz similis fiat figure sue nali
vad eo retineant quita q no possit separi
Et cauedu e ne pulius ut pilus ut fe
stuca ut aliud sicud vngetu aut oliu
intercludat nec z du no erit factu gsoli
dato aliquid ex eis inter ab extrinsecus
cadat quia gparet inter sordicie a impe
diret nam cane disruptas gsolidates
Has qr ligaturas. s. quadam bindam de
panno lineo no valde vetusto a debili nec
valde sicco a aspo sz moderato illa etiam no
bn sustinet vulnis ut gsolidari possit
hec dici gparat dolor qm ea e apatus a
liga ipam a duobz capitibz incipiens si
erit fixura fm longitudine mbri ita
qd cap unu ligando ipsus alter tendat
a involuendo duo segregata gingat
Si aut latitudinale fuit no poterit teneri
quin separet u ligam in utroq separacionis
extremitate port usq ad mediu vulnis
descendens sit stricto q dolor no inferat
n inter remaneat aliqd natiuitatis in qa
mr ut sordicies valeat gregari Et cu
stodias mbz in sua gplone sicud dictuz e

⁊ etiã cor. Nam si cor quodlibet sicud ait
Av. siccam cōplone hūit absolute sibi sicca
querit medicina. Et si cōplo corporis sicca fuerit quā
tū mēbra sunt sicciora sicut ossa ⁊ cartilagines ne
cesse est quod est iter medicinā eorum siccior efficiatur. quia
si quedā mēbra sunt humida querit iter
medicinā minus sit desiccativa. Et ē oīa qui
libros legere nesciunt. posuit eo quod oī
bus vna medicina proderit. ut nesciunt namque quod
medicina quā est vulnerum oculorum nō possunt vulneri
bus aurium ⁊ medicina articulorum nō sunt eadem quā
vulneribus carnis perfecte sed tū aliquid nichil in
venimus ebuere. Nesciunt ad alia mutare
possunt quia Sed dimittamus talia ⁊ ad ꝓpa redeamus
dicentes has in sollicitudine ne attrahatur ad
membrum nisi sanguis naturalis ita si hoc fecerit
vulnus simplex existens ⁊ mala quedam nō
habuerit procul dubio solidabitur sine aliqua medi
caminis extrinsecis. Albucasis tū mittit in
vulnere cuius simplici ante quod alteretur ab
aere quendā pulverem consolidativum qui fit
ex vna parte olibani ⁊ duabus sanguinis dra
conis talibus nunc ⁊ precipit quod ex eo vulnus
impleatur ⁊ constringatur constrictione bona donec bene
super ipsum adhereat ⁊ cū ipso sanguine coagu
letur dein stringe ipsum desuper cū plumaceo
olis ⁊ dimittat ipsum neque solvat diu dum
permanet quod nō aperiatur nō eradicatur ab
eo medicina donec sanatur ⁊ dicit quod sola calx facit
illud ego nō possunt hec oīa predicta ⁊ dicit quod
querit multis ex vulneribus magnis que
-9o- sunt recentia cū sanguine suo. Unde de
cipit quod Av. a quibusdam dicentes Galie
nus dicit quod cavendum est ne aliquid inter labia
vulneris cadat. Et albucasis ⁊ multi alii
faciunt contra quia rasura panni cū suis me
dicaminibus in vulneribus cotidie ponunt. quibus
sed albucasis nō dicit nisi de vulneribus planis

que nō multum indigent congregatione labi
orum. Et si hoc in aliis vulneribus contingat dicimus
quod aliquid cadere inter labia vulneris est duobus
modis vel ad mundificationem vel ad incarnatio
nem quod fluit ad vulnus. hoc modo competit aliquid
cadere inter labia vulneris. Alio modo possunt
poni ad incarnatione vel mundificatione ⁊ talia
prohibent consolidationem ⁊ contra ⁊ hic dicitur. Av. ⁊ si
aūt vulnus adeo magnum fuerit quod cū sola liga
tura duo elongata coniungere negamus tunc con
venit vt adderet ei facias plumaceo
olos triangulatos ⁊ si fuerit locus declivis
sutura ⁊ nō indigebit. nisi fuerit apostema quod
dolet propter illud quod illud fit cū facilitate aut
fuerit latum quod sit disrupte in latitudine quod m
tur ne congregetur. Immo ponatur in medio
licinium sicud dictum est aut nimio quod incarnetur tunc
⁊ remaneat latus nō incarnatur plumaceoli
quidē triangulati meliores sunt in congregando
labia vulneris quod quadrati quod illa melius
coniungunt. Et situs eorum triangulatorum sit
secundum hoc exm. A. linea recta inter duos
plumaceolos sit sutura ⁊ duorum plumaceolorum
alterum triangulatorum unum sit. b. ⁊ alter sit. c.
decenter componi sunt figura quam vides. b A c
Cū ligatur locus iste ⁊ tradit ligam duorum
capitum sicud diximus est ligam tenens sup
locum fixure vehementius quod si fuerit concavitas
⁊ si erit una pars vulneris tunc dependens bene
tunc plumaceolus in ipsa parte ponatur superius
relevando. Et si erunt nerve iter suavi ponat
puncta cū acu lineu concavata tanta quanta re
quirit necessitas quod distet spatio uncie vnius
⁊ in dependentiori loco aptū aliquantulum incidere
relinquit vt lues inde purgetur ⁊ de oībus modis
sutura in tractione de vulnere nervorum si deo pla
cuerit sufficienter dicemus. Et. no. quia sicud
ait Av. si vulnus est nervo suendum aut

dicit ligandum quoniam ut fiat solutio ventris et
vomitus maxime si magnum sit et in loco inmoso et
cartilaginoso parum carnis et si pars relevata maxime
fuerit ut gravitas aliqua videatur in medio rema-
nere non magis deprimet gravitas cum sagitella fe-
rietur ne ibi putredo aliqua congregetur quia posset
aperire vel fistula generare et totum hoc fiat dum
vulnus est recens et non est ab aere alteratum. Si autem
recens non fuerit totum cum rasorio abradatur et re-
novetur ita quod in eo ubicumque sanguis provocetur
super situatam non ponatur incarnativa autem inter alios
plumaceolos si sint ibi locati sit superficietenus
quum aliquid ex eis inter labia vulneris cadat
unde bonum erit si apponatur sola pecia linea
quadruplata in panno vino madefacta quia
vinum sicud ait G. est optima medicina omnium vul-
nerum in eo quod vulnera sunt nam si non addidisset
in eo quod vulnera sunt putaret aliquis dictum G. hoc
dictum absolute fuisset omnia enim vulnera in eo
quod sunt vulnera debent desiccari cum medicinis de-
siccantibus et constipantibus et saniem prohibentibus
mundificativa autem nil eis necessaria sunt. Et
sola quidem vulnera ex dicto cum nec quibuslibet
morbus nec accidens vel ulcero causa cum eis est
id est quod nil ad locum vulneris defluat nec mal-
them in ipsis apparens modo clausus existat
seu mala quedam habeat vel gravitate vel cutis
dominatum sicud iam diximus sed sola incisio est
vel fixura et tamen non est unus morbus est sive
sit vulnus recens sive sit vetustum. Unde vul-
nus sicud dicit G. mittit se dicam propter tem-
pore magis est expedit tamen ut non nisi medicina
solidativa apponatur usque ad finem curationis po-
stea autem inducis labia vulneris incarnata
sutura clausa ne fila sutiture carnem incidant
et cicatricem turpissimam relinquant. Et exemplum
de palma vel aliquid simile desuper applicetur
ut cohibeat saniem si est in foraminibus filorum et

tenera carne consolidet et adequet cicatricem et
si erit necesse corium in aliqua parte inducere sigil-
lativum aliquod apponatur et ergo veniam ad pre-
sens cum rememoratione medicinarum incarnativarum.

Medicina quidem **Capitulum v. de medicinis** incarnativa et conglutinativa **incarnati-**
va esse non videtur quia est medicina sicca in **iis.**
quod est humiditas pauca viscosa que adheret superfi-
ciei et oppilat et tenet tirentem. Omne autem
lubricum tirens sicud dicit dicit cum in ipso
operatur ingressus fit conglutinativum oppilativum
et retentivum unde medicina oppilativa est medicina sicca
que retinet propter suam spissitudinem et siccitatem
aut propter suam conglutinationem in transitu et
facit in ipso accidere oppilationem. Medicina ergo incar-
nativa aggregat inter duo eloquia et est magis
sicca quam illa que facit nasci carnem et non convenit
operari nisi in superficietibus amborum facierum ad
herere inter ea utraque cum rore qui est in substantia am-
borum et si fuerit sanguis propinquus tunc illud est quod
excitat sanguinem purum sufficientes cum eo
in adherentia excitatione vehementi veloci an-
tequam fiet prius et non firmatur et illud nisi fuerit
cum eo superfluitas virtutis in excitando. Verum
tamen oportet ut non sit abstergens quoniam abstersio est
contraria intentioni que est in eo quoniam intensio in
eo est ponere illud quod tollere scilicet illud quod advenit
de sanguine in vulnerum id est glutinum et adhe-
rentia et abstergit illum sanguinem quare disponit
ergo consumitur materia ex qua experitur conglutinatio
natio et non indiget diminutione in exci-
tatione sicud indiget illud quod facit nasci
carnem faciens nasci indiget ut tirrat ad
ipsum materia et illud inde tirsum pluribus excitatio et
incarnativum non indiget immo indiget
excitatione fortiore et pauca stipticitate.
Et plures incarnativum faciunt absque dubio
esse necessarium ut sit minoris virtutis quam illud quod.

fit de eis cu olis et cerotis qui qui vulnera p
funde ... continuitatis constitut eorum ut
ita dicta labiis fortium claudentibus me met
mitti nullatenus valebit, ut cu olo et assu
gia et huiusmodi in modum ungenti compositum tu
sus namque oli pervenit fac ad locum que non
lum me et aliter compositum in meo antidota
rio reperit. Et iste medicine mundative sunt ex
mineralibus et sunt ex plantis et ex aialibus et omi
spe ex mineralibus sunt sicud cerusa et lita
gium que sunt temperate sicca et stiptica sicud
aut. S. 2 olim unitiuum et cera et ex plantis sunt
sicud folia querci masticule et plantae et folia
salicis et folia caulis et folia arborum malorum et co
ter palme et folia arnoglosse et spem infusum
in aceto aut aliquo vino et pe qui insistent
folia arboris pini masculine et feminie et liga
cu corticibus suis et folia cipressi et rami eius et
folia pentafilon cu melle. Et petgamus t
bentina pe ppe inbrea magis. Et ex frutti
bus. Et ex frutibus et ... mix recens cocta
cu aqua et sale aut vino bullita cu foliis ace
tose aut sicle aut lattuce et pirorum silvestrum
cu eo quod e in eis de phitone flux et nuc ci
pressi et alla combusta et pulvis moledini et or
deum adhustum pe senibus cu cera et olo ro.
Et de illis que simulant floribus flos sorbe
et herba cande equine et pe mundicitate in
pletionis mbra aut canis et ad vulnera que
sunt propinqua lacerorum capitis et ex aialibus lac
acetositis valde conglutinat vulnera magis. Et
de compositis sunt ista f. emplastrum de lino
quod dicit et multi alii auctores commedat
quod sit sic fit. R panni de lino mundi abluti
a terra donec fiat sicud pulvis de in sume
olim fortis stipticitatis sicud mumie et po
ne i ipo pax galbani et dixolue in oleo et
pone in ipo pax gerius et fac de eo emplm

qui e mirabile in vulneribus in quibus diffici
lis videtur incarnatio. Et si volueris ut forcia
faciat nasci pone in ipo de thure et oppopo
nato et aristologia adhusta equales partes ut
sit sicud pondus medietatis quatuor. Pul
vis sapionis qui incarnat ulta valde
R. rosarum ... sarcocol
le an partes equales et administret tertiu e Pul
vis ypdat ad vulnera que non sunt in fixura
R. rose et mirte et fiat pulvis et suppont
fixure cu ligamine tam plus sint labia eius
iuncta ne pulvis mittat in vulnere cadat. Cap
vi de vulnere magnis in quo sunt partes ita separate
quod non possint iungi cu ligatura neque cu sutura
Vulnus quidem si adeo magnum e quod nec
ligamento nec sutura coniungi valeat
a dolore hat et cirurgo in eo festinat oritur
impossibile e solo ligamento posse coniungi dolores
eius cu in ad totu vulnus defluit et si ma
no defluit nutrimentu tam quod ei dirigitur non
pot digeri pp eius defectione eo cadit ma
nere in putredine coniunctu. Unde mirandum est
si tunc calinum in eo non fiat apostema. Similiter si
fuit ut sep vulnus partes aliquantulum elongi
nis maneat aut aliquod spatium purissimi
quod plenum sit aere nulla coniunctione in eis
fieri pot. Tunc necessarium e ut nata carnem in
illo spatio restituat hec enim caro adeo pu
rissima e quod in una die aut ... ut multum in
duobus fieri pot tunc tam desiccativa conveniunt
ut si cirurgo in eo finem ab ipis consuat ut le
tura venire prohibeant. Caute tam ne sint
desiccativa sicud illa que consolidant sed separe
quia consumerent sanguinem ... carnem caro
minus quod debet ee desiccativa curet quod cu carnem
regenerativus que dicentur inferius in cap
de vulneribus concavis. Cap vii de vulne cu
carne contusa

mmm

Si autem bubo cum carne contusa et post minutionem sanguinis si virtus et etas permiserit vel generis in vulnere sanie festinat. Nam sicut ait G. si sanies educatur extrahatur tumor erit minor. Item necesse est ut caro contusa putrefiat et saniem faciat et dissolvatur cum ipsa sit quedam species apostematis de in caro nova generetur. Unde apponenda sunt talia et huiusmodi quia ea que putrefaciunt necesse est quod sint calida et humida. Bonum est tale cataplasma de farina tritici et oleo et aqua factum similiter quod coquantur in eo flores. Similiter et de farina ordei et similia. Aliud bonum. Recipe sint ebulus et sint apii et mell et assungie porci et butiri ana partes equales farina tritici quantum sufficiat et simul misto sperma et coquatur donec inspissetur et tepidum suppone. Cum digestionem mundificat. Aliud. Recipe mell partem una assungie partes duas farine tritici quantum sufficit. Deinde coque. Mundificato autem vulnere carnis regeneratiua pone donec caro regeneretur deinde cicatrizatiua secundum quod dicetur in capitulo de consolidantibus. Si autem contusio sine vulnere post fleobotomiam sanguisuge et ventose apponantur super locum contusum. Deinde emplastrum aliquod resolutiuum sicut est absinthium cum paritaria et arthemisia cum comino cocto et cum mell et mica panis cocta cum mell. Et ad hoc emplastrum quod dicitur dyaquilon generaliter ad omnes contusiones et ad omnes dolores qui fiunt occasione percussionis et ad nodos indignatos et cartillagines et ad alia percussa sine vulnere et ad maturandum apostemata et ad alia nascentia de humore putrefacta. Recipe litargiri, mucillaginis fenugreci et mucillaginis seminis lini et mucillaginis malue visci ana libras .i. et s. et de quo per se ad tritum cum libras .ii. olei et z. iii. coque cum spatula agitando donec fiat unitio deinde addas butiri libras .i. et s. et bis fac et usque ad recipe sepum et si calor est in loco pone loco aque mucillaginem psilli et loco olei communi pone rosatum et loco butiri pone populeon.

ventose quando inuncte fuerunt ut sint in strumento extendi et que non possunt extendi cum in cum quidam utuntur. Unguentum sanguis autem cum existens dissoluit et necesse est contusione cum fortioribus desiccare et dein loca que sunt ee solidatiua et cicatrizatiua. Si autem sanguis ille cito dissoluatur cito solidabitur et cicatrizabitur. Si autem non diu moretur et existat nimia putrefactio in ipsa contusione grauabitur et erunt labia fixure manens eam pluribus solidari propter hoc fit deterius quam fuerat. Nam hii infirmi ex modo dicto frigido dolore vel crapulositate et ex balneo et forti labore et motione illius membri addendo quod habuerunt reuertuntur et labia vulneris non fuerunt solidata sed unum alteri appropinquauit et intimitate sua rogat ex puro quolibet se pandit et spatium ex humore replebitur. Quid igitur aliud arbitramini in his in sanguis de suo loco eiciatur saepe et metum cum cadimenti sit prius exibat dum fixura erat set tamen quod modo fluunt subtilis sanies et ille non sanguis erat propter hoc leuius potuit dissolui hec sunt verba G.

Si igitur vulnus est cum apostemate et dolor et quod curetur primo apostema cum eis in quibus est sedatio et mitigatio in principio ipsius et mollificato in fine ut administretur cura apostematis omnino quia vulnus non consolidatur donec non sedatur apostema et quod est peius in hoc cum coitare sint minarum dicit aliud in omni membro a vitice usque ad pedes et ut sunt mater granatum dulce et decoquatur in vino ponatico et empletur cum eo locus et os ut olfacies illud ad quod veniunt diuersa apostematis. Sic si cum administratis unguentum nigrum et viridem cum bone in vulnere vehementer fiet et necessitare dextera ad consolidatiua et unguentum album et si vulneris sint indicari post administrationem unguenti albi administrata unguenti et alia. Capitulum tertium de vulneribus contusis et eorum cura

Ulna quide gena sunt inquibz e sbe
canis ul alicui radicalis deperdito &
queda sunt recentia ab aliq re extrinseca fac
ta sicud ense mucrone & similibz & queda
sunt antiq putrida & ue ulca notant Alia
queda sunt ab humoribz putrefactiuis & corro
siuis sic in apatibz sicut postq apiunt aut i
pustulis que depascunt & 2 ulcra nuncupant
de quibz in suis locis dicemus Aut nu(n)c
de uulnibz a rebz extrinsecis factis determi
nem sic qn in libris inuenimus antiquoz Du
m in genus uulnibz caro unde ablata re
stitui generat intelligendu e sicud ait .G.
qd in canis generande bonus sanguis sit Una
s aut & qd artifex e na no suffic nam
absolute dici nam tu inuestigandu sit .qr
de natura Sciend e qd na illius corps in q caro
e restauranda sit ex pergenerande canis Et
scie generat nam uni tunc corps no regere
custodire n tu quada gne .c.f.f.h. qua
rone pala e & q hoz iiii or humorum & repa
ratur corp sit qn artifex in mebro .in q domi
ssa caro reparanda e uy in curando uulnia
duo prius sunt inuestiganda quoz unu e m
bre n e uulnus uteru sit repatu s ex prius re
pantur iiii or qualitatu Aliud no e sanguis
ad eunde locu defluens an sit tempat quia
si alteri istoz intepatur fuit morbus multi
plicabit tu hijs que diximus no n iii mo
dus sit .n. gnunus uulnus in carnoso mebro Na
si gredimus uei locus huius uulnus sit sanus &
sanguis ad eum ueniens sit repat in qualita
te & qntitate dns carnez in eo generari pos
se sine ullo gno quia si hec tu quibz ap
pone caro tempat taliter inuenit nil cor
que extrinsecus sunt in adiutorio hre necesse e
sz tu tu in carne que generat queda duo
efficiant unu grossuz & Aliud subtile

que no in sol' uulnibz dum caro restituit
oriunt sz e in toto corpe Subtil aut fit de
corpe toto dissolutionu quida occulta dissoluit
& aliqn pala ca aut e defectu caloris nalis
aut multitudo cibi ultra modu suscepti aut ni
mia exercia uirtute paigranatiua Grossu
no lutu fit qd in corporibz efficit Sub
tile aut uuluis humrefat grossuz aut
illu putrefat. un duo necio medicina q
uenit Desiccatiuu silicz in hoc qd e humidu
& mundificatiuu in eo qd e putridu Du ex
na no desiccat ab actone sua necio necesse e
hec duo in uulnibz oriunt .ex quibz ma
ops e qd hec medicina no sint necia deq
fuerunt Scias ex qd medicina canis in uu
lnibz generatiua in primo gradu debet hre sicci
tate qua repare debet siccare & mundificare
uir Et cura omz uulnez in eo qd sunt mul
na sit repata desiccato Na si ulla primu
gradu hunt no solu ea q de pditas superflu
itatibz ad uulna defluunt desiccabunt .Set
z sanguis qui in generande carnis e sicud diximus
& mebroz sunt gsideranda quia humida corpa sic
puerilia & mulieroz & 2 eunuchoz ablati & mltoz
in ocio uiuenciuz & tu minus desiccatiuus curat
oz sicud tu thure Sicca no sicud semi
iuuenu & laboratiu & marinarioz tu magis
desiccatiuus sit tu aristol yreos & planca
gponat qua calidiora & sicciora sunt ceteris
canis regeneratiuis farina orobi & fa
rina fabarum prissime siccitatis sunt & nulla
calitas eis dnat in inter aristol & gpona
tu sunt thus no in caliditate tempatu est
& minus ceteris in siccitate .ioqz in quibusda
corpibz nullius siccitatis apparet Na in humidis
corpibz desiccat humitate generat & nalez g
uat dni guitat in carnez In siccis aut mag
Et qd e nale custodiendu e & gfirmandu

tam

bis similia semper sunt sibi necessaria. Vulnus autem est
ex natura expellendi et attrahendi unum et sibi contra-
ria sunt similia eius conveniunt contraria eius destruunt ne-
cessarium propter id quod vulnus est sibi inimicum. Non enim hoc fie-
ri potest nisi cum suo contrario. Quanto magis vulnera hu-
midissima fuerint tanto siccissima debet apponi
medicina. Nam corporis puerorum humida existit
in tanto minus desiccativis indiguit. Verbi gratia
si duo vulnera sunt in humiditate equalia alterum tamen
in humido et aliud in sicco corpore existit, quod in sicco
corpore existit expetit ut siccioribus adiuvetur.
Sicut Aristoteles dicit opponatur dragagantum adhu-
stum, ureos et farina lupinorum. Vulnus autem in hu-
mido a minus desiccativis subveniatur. Hoc tamen oportet
fieri secundum diversitatem siccitatis et humiditatis corporis quoniam
tanto que decidat in vulneribus necesse est ut fiat eius
similis quam amisit. Ideo si sicca existit convenit
ut sicca teneatur. Unde necesse est ut vulnus magis
desiccetur. Et si vero corpus humida fuerit necesse est ut
minus medicina sit desiccativa. Unguentum vero thus sit
secundum nam hoc est corporum quia natura eius est quod de-
pacatur corporis aliquantulum sicciorum humidis corporibus
et pars humidiorum siccis fit ita quod in quibusdam vu-
lneribus et in quibusdam corporibus siccis carnem faciet
consolidatam et carnem non generet et in aliis ca-
rnem faciet quod si presentatam volueris prava potius
videre quod thus in humidis corporibus carnem faciet
et in siccis autem non in vulneribus quia pars humidis
carnem generat in humidissimis autem non quia
nulla eorum natura que mollia sunt dura possunt
substinere. Unde quoniam intelligibile videtur quod unguen-
tum quod corporum propria medicina conveniat tamen et sicut dicit Galenus
unguentum nec humane condicionis sit prius quod longa
nullatenus potest explicari. Nec secundum quod est astra
valet aliquis in comprehendi constat peritissimum
esse medicum curatorem morborum particularium quoniam
potest omnia que ad artem medicine pertinent perpendere
secundum notitiam eorum que humane nature sunt propria.

parum unguentum nec medicine constrictive. Unde quidam acci-
piunt unguentum nec unguento quod maxime scul-
tus est nulla est medicina potest omnibus vulneribus
vivat. Necesse est eis per auxiliis mutari secundum contrarietatem
humiditatis et putrefactionis que in vulneribus sunt
et quoniam infirmi quorum eius vulnus vel ulcus est siccum
et corpus humidum est siccum et quorum corpus est humidum et
ulcus est humidum et quorum ulcus siccum et corpus humidum
et ergo sit dictum est. Necesse enim est quod nam corpus in-
firmi et medicine congruere, nec non vulnerum di-
versitate quia similiter est magis necesse est ut medicina
sit minus desiccativa. Si autem parum parum de-
siccativa sibi sufficiunt. Et magis vulneri convenit
ius reperitur de dicto simili. Et si multum in lon-
gitudinem vel latitudinem tendit et sic profundum
et amplum duobus modis ipsum magis appello. Unde
duo sunt necessaria. Unum scilicet labia sua fortiter cum
duobus capitibus fascie constringere deinde si fuerit
si necessitas exigit, aliud est siccissima ponere
medicamina. Et oportet ut adminiserint medicine facientes na-
sci carnem tum in locis est a sordibus et similibus
mundificatur quia sicut dicit Galenus impossibile
est carnem in vulnere non dum mundificato generari,
nam si solidetur vulnus tum contaminate illa reple-
ri nullatenus posse. Et si non est in vulnere aliquid
ad mundificandum in osse. Tunc illud os mundifica
et abrade vel excita in ultimo quod non remaneat
in eo obfuscato vel corrupto nec tortex nec
humiditas que non decet et ipse in tempore. Na-
tivitas ossis et eius humiditas est una tamen prohibetur
nativitate carnis super ipsum et tunc existat et ex
apparet est illud super quod fit vena ex qua generatur
caro et in eo magis facies nasci. Et Galenus dicit
quod medicina carnis generativa est medicina tamen peritas est
ut permutet sanguinem sanum superveniente vul-
neri in carne propria quod equatur generari et coagulat
ipsum tamen exsiccatione quia medicina sicca consumit hu-
miditates extraneas sua resolutione et subtiliatione

sua Et quia mē canis regeneratiua excitat
illi ita quod propter excitationem suam uehementem
augmentat sordicie in uulnere a prohibet maz
Vn canis natiuitas sicud diximus experitur
na qui superfluit abstergit a corrodit ul
carnem soluit a sic ingrantes uident
deus hindix putat ee sordidu ex mē
talitate meditamus Vn si uulnus tanatu
h appositio videat a grā labiorum sunt diu
ora a alciora · locus quod sit rubeus a infla
matus a moditatione in eo sentit paciens
intend e mijs desiccatiuis Ad propter mi
sceari cū ea aliud de illis que sunt illis
grā quod siccatiuat ex ea sinitate a tempet
ipam attullit quod carnem regeneret Vbi grā
si cū flore eris associetur olm a ceram est
siccitas temperata faciet nasci qui excitat
a abstergit uehmit Vn oz ut sit flos eris
dece partium ceroti qui administeat in corpibz q
sunt siccioria a una duodecim partium qui admini
stratur in corpibz que sunt humidiora a quia prohibet
mē augmentato decliua ad alia Cū quod sit
difficil cū eo quod pars e ulcribz tuceat Vng
tum sanas uulna mirabiliter a potent mu
dificat a carnem generat Rx arthemisie co
lice maioris eupatorij saluie pinpinelle
bugile caballine lingue bouis · b · mine ce
ntauree sum istarum herbarum an. l. s. oli rece
sepi arietis an z iiij apostolig. z. j. thus
boli mastic mell an. z iiij. Vnguentum aliud
Rx ceruse litargiri an z ij cere oli ro. an l.
j. 2 s. al quod ualet pallidis uulnibz a talis ·
Rx litargiri z j al z j ceruse z j b cere albe
z vj oli ro. s j al z ij Vnguentum tohis dama
scem facies nasci carnem in uulnibz a mundifi
cat a mcanat ea a offert retentibus a antiquis
Rx aristol radic ueros sang dra armo
niaci sarcocolle an z s. litargiri plincati z

b. cocti litargiri cū oli. l. j. usque quo liquefiat a qui
tat cū alijs postea eleuat ab igne cū spatula
semper agitando Vnguentum ad uulna grauia repler
Rx sepi arietum colati l. j. cere tanez uto
colofonie z. vj cere z. iiij. oli fisl. ij mastic oli
bani mirre an z iiij. gsice sit cera a sepu cū olo
resolue a cola postea plurimi teredox admisce a
cū gelutiniatu fiuet vsui resua Vnguentum mi
rabile uales ad uulna putrida a generat carnem
Rx mirre a sigillat prohibet in eis putrefactione
aloe subtyrmi sarcocolle an mell dispumati
duplu pond omnium uini albi a boni quantum suffi
coque cū facilitate usque dum hat spissitudine
a quia addit mē uitolum trahit parte media
a parte ad consumptionem carnis adire ptatu e Vnguentum
Rx mirre aloe subtilium aliud ad idem
an uini albi quantum suffic tanen subtilissime
a prohibe sup ea minu a tere cū eo miscendo a ver
infunde uinum an modicu tendo illd a sit usque
dum fiat liquidu sit mel a administret a sunt
qui addunt uitoli partis uini operata a sunt qui
offerunt cū olo mitino a uino miscentes par
de utroque ponendo Vnguentum e faciatu facies nasci
Rx litargiri cū carnem i uulnibz consolidat ea
subtilit partem j. oli ro. partes ij aceti partes vn
a funde sup ipm nunc aceti nunc olm a tere
a erit e pe quantum suffic a administret Vnguentum
Rx litargiri cū a plincati l. j. rubeu
oli. l. ij aceti l. x gtiniat don coagulet ~~h.~~
~~de vris tinctor~~ a poat sup ipm postea coagulat
l. j. de vris tinctorum i. rubea Vnguentum duren cu
rat a consolidat plagas sanu a expertu
Rx cere cirine z vj. oli boni l. ij a s a
thenti z ij. resine colofonie an z. j. a. s. olib.
mastic an z j. aceti z j. al z j. aliud e fama
Rx litargiri cū subtilit partem j. aceti oli cum
antiq an pt. ij coquitur cū facilitate usque adspis
tudine Vnguentum sanas uulnia antiqua difficil

Rx aloe boni mirre consolidatoris expti
mule an pti eqles dem tere nehint tum
suco absinthii et suco plantaginis usque dum
fiat sicut mel et administret et cu toto ul panno
Cerotru optimu almasor q tanez q iuat
Rx litargiri tri subtilit z. j. cu administreat
oli. z. iij. coqt agitando don resoluat postea
olib. sarcotolle galbani tolosonie an z. ij. su
mat que pdice decoctioni cunsta usque q.
ingressent coqnt et tureat ex eo uulnera cu
sanguinolenta no fuit. bruzin fuscu ad oms
Rx oli plagas nouas tane eiz in eis quat
tois sepi arietini an. l. j. pic naual. l. s.
pic grece. z. iiij tere. z. iij in estate iij ve
ne. z. ij mastic olib. galbani armoiati sa
pini opoponac terentin an z. j. offere sit olm
et cera sepu cu pice nauali et cu gumis que
no debent teri ut galbanu armoiac sapin
in flammato sup igne poat et de mastice et oliba
no et pice greca fiat puluis et adat sup di
tis cu spatula agitando et cu ligfacti fuit
pon terentin et tota posta p pannu et usui res
uet bruzin sapionis facies nasci tane in
uulnibz et mudificat eas et incarnat et offert ad
passione ensui et cutelli iniuamtu magn
Rx litargiri z. xlv oli. l. j. sanguis dra ta
dic lilij sarcotolle armoiat aristol an z. bi
puluiceri litargiri subtilit solu et phicuat et
cu olo et coqt in igne lento don ligfiat litargir
et grerati armoiac et infudat cu quatate. z.
ij aceti et tanti reliq me et misceant cu sar
cotolla et postea cu uides litargir ia ligfactu
remoue olla ab igne et dimittat don in
fidei pax de in phice sup ipm armonia
cu q infundisti in aceto qua si phicas ip
um sup litargir du feruet in tantu uf
lat q exet bas egedi p igne et hoc no
debet si remouet ab igne sicud dictu e

et piuneat infudaret alignntu dem redut
ollam ad ignem et sit quiet decoqt don coagulet
litargir dem in phice reliquas mes et pmisce eas
et administra u oz Rx Attractiu ad omes plagas Alibi
aloe mirra mirra olibani mastic an z. j.
pic grece tolosonie an z. ij sicca terant liq
da soluant et p linteolu colent Pulus
ad plaga desiccanda et mala tanez corrodit
et cuerius sanat Rx mirre thuris mastic
tolosonie aluri pigmti aloes boli galle gy
psi aristol. ro. Al optimus desiccans Rx thuris
terusg pic sepi re Eplm de lino iohis da.
masceni mirabile ad replenda uulna tane
et p ea inquib diffial e incarnato et sanati fi
stulas et uulna scandulera
Rx goppnan pt j. rasice
panni abluti antiq de lino subtil et mudi
pt. s. uini et mell oli ro aciti nitrans an pt
b. litargiri aloes sarcotolle mirre an pt bin
mii tere fiat bruzin sit terendo in mo
taro mit olm nut unum infundendo et ad
miste et quz additi ptis uni quata ui
toli Puluis almasoris qui tanez quat
et recentia uulna quinuat et e optim
Rx olibani aloes sarcotolla sangis dra
pres eqles tant et uulnu suppoant et liget
uulni hic ez mirabil e Puluis sapionis
qui fac nasci tanez et incarnat ulca luna sor
dida ualde et abscindit erupcone sangnis
ab omi loco
Rx sarcotolle z. x balaustie thuris masculi
sangnis dr an z. x aristol mirre an z. b.
tanti et ceteleni et fitiant et administreant
sz ungant loci cu olo oliue Puluis qui fac
Rx sarcotolle pt ij nasci tanez
thuris pt j tanti et administreant postea aut
uulni teat usque ad cuti tane repleti ti
catgatina sit apponeda ut totiu indu

Et nos de eis dicem(us) ad p(ro)p(osit)ionis in capitulo co
seq(ue)nti. Si aut(em) in uulne(re) caro sup(er)fluat
apponat(ur) abstersiua et mordicatiua sicut
uitriolum hermodactil(us) flos eris virid(e)
unde dicem(us) in cap(itul)o de scrofulis et similia

Cap(itulu)m ix de vulnib(us) in q(ui)b(us) e(st) solu(m) modo cutis
deperdita et medicis (con)solidatiuis et sigillatiuis

Vulnerum quidem deperdita
credere non possim(us) sicud fuit quia
eius ma(teri)a e(st) sanguis sicud e(st) ma(teri)a carnis s(ed) in
re cutis faciem(us) q(uod) carnis regi(m)e(n) (con)sistat quia
mittam(us) tamen que supficiet et e(st) in effi
cit q(uod) cutis sup(er) quia no(n) nascit(ur) pilus. Utru(m)
cutis sit similior carne naliter possibil(is) e(st) ut
carne induata et (con)glutinata q(uod) cutis efficiat(ur) et
hoc faciem(us) cu(m) (con)solidatiuis et sigillatiuis. Conso
lidatiui no(n) et sigillatiui uehmencius indiget
stipticitate q(uod) incarnatiuum et carnis regeneratiui.
q(uod) e(st) necessariu(m) ut recipet q(uod) e(st) p(er) naturam uehe
mencioris exsiccationis silicet cute et e(st) indiget
ut exsiccet humiditatem extranea(m) exsiccatione
plurima et radicale cu(m) mensura que (con)glutin(ati)
ue(ro) ca(rn)a incrossetur et no(n) minuat(ur) de substa(n)tia na
abstersiuu(m) uehemens et ualde (cor)rodit et minuit.
Et scias q(uod) medicata ista differu(n)t inter se. Soli
datiua eni(m) sunt que desiccant ea (nat)ualia cu(m) ad mebr(um)
vulnatu(m) defluu(n)t q(ue) sunt pura et munda sicut ab
o(mn)i sup(er)fluitate. Ea uero que cicatricatiua sunt
et si necessaria no(n) sint eo(rum) que defluu(n)t desiccati
ua a sup(er)fluitate extranea opus e(st) tamen ut naturalem
humiditatem que in grauitate carnis e(st) desiccet q(uod)
difficilius e(st). Unde multo mag(is) debet esse desicca
tiua q(uam) illa et solidatiua p(ro)pter q(uod) utrumq(ue) desiccat
s(cilicet) humiditate que de ciboru(m) et humiditate(m) que de
glutine ab humiditate extranea. Consolidatiua (vero)
ma(teri)a e(st) que desiccat et inspissat humiditate(m) statim
ut in superficie vulneris ppinquas ita ut co(n)
iungat(ur) ad (con)glutinatione(m) et uiscositate et adereat

una cum alia sicud sanguis draco(nis) et aloes. Cicatrica
tiua seu sigillatiua et ma(teri)a exsiccatiua que
desiccat supficie vulneris ita ut fiat cortex
sup(er) ipsam et custodiet ipsam ex nocumentis usq(ue)
quo generet(ur) q(uod) cutis nalis et e(st) o(mn)is ma(teri)a equalis in duabus
actionibus s(cilicet) in calitate et siccitate exsiccans absq(ue)
mordicatione ita q(uod) sup(er)calefiat mebr(um) ut inficiet
neq(ue) exsiccet in tm q(uod) mordicet et corrodet sic
sunt galle nuces cortices granator(um) et balaustia et
alcanna et folia mirti et mirra tipssima et hys
similia desiccant eni(m) vulnera moderate. Cal
cantu(m) aut(em) et es vstu(m) et uitriolu(m) eris erugo
aluum sunt fortiora maxie uitriolu(m) et calcatum
eris erugo maior hys e(st) qua p(ro)pter minime ap
ponit(ur) s(ed) in cor(poribus) siccis alia supdicta possunt
apponi tamen in quantitate modica et q(ui) no(n) possu
nt cicatricari aliud inuenire. Hec aut(em) hustum
fortior e(st) eris erugine mi(nus) mordicatiu(m) e(st) ma
xie si lauet(ur). Medicina Almasoris ad indu

Cutiendum sup(er)fluam(?) pl(ur)ificatu(m) cend(endu)m corium
et cerato et aq(ua) ro(sarum) et olo ro(sarum) simil(iter) in mortario in
bibat(ur) donec ad aurum p(er)ueniat et albificet(ur) de
in calcecumenon antimonium balaustiar(um) tucu
me gallar(um) sanguis draco(nis) serico aluminis cuche
argenti omn(ium) an(a) quintu(m) e(st) sexta pars totius ce
rotes fiat. Post hec o(mn)ia puluerizata desup(er) pone
mittat(ur) et in mortario bn incorporent(ur) de in ex
hoc cerot(o) in bombice ponat(ur) et vulnu(s) in q(uo) e(st) caro
putrida suppone et cu(m) panno suauiter liga hoc
eni(m) aut(em) cerotu(m) cu(m) diu utendu(m) e(st) donec carnis in
vulnere generet(ur) q(uod) sufficiat et ipsam induret et co
riu(m) inducat p(ro)ferre hoc aut(em) cerotico o(mn)ia vulnera
humore multu(m) humida curada sunt. Aliud ad in
Recipe pulius cerusse ducendum corium
p(ar)te j . oli(i) ro(sarum) . p(ar)tes ij et mitte oleum in olla mag(is)
ad ignem et cu(m) bullire cepit cerusam supdicta(m) mi
tte et cu(m) uirga capiti diu agitando comisce et
coq(ui)t(ur) donec inspisset et denigrescet dein ab igne

depone & utere. Ad usum quod eorum celeriter induc. Recipe terrasie & cum olo & cera modica coque in vase eneo vel cupreo & fiat cataplasma. Et de qontis ad pannum inducendum & emplastrum de lino dictum in cap° de vulnere simplici & etiam meditamina que in cap° de vulnere q... dicitur. Pulvis lenis ad idem. Recipe terrasie litargiri an. p... ...

Pulvis rubeus. Recipe rubee ossium ... litargiri an. ʒ. ij. thuris minuti aloe an. ʒ. iij. sarcocolle ... fiat pulvis. Ad Recipe rosarum terrasie balaustie ... gallarum seminis rosarum ... thuris minuti ...

Ad sigillatum. Recipe aloes balaustiarum ... Ad fortis aloes ... balaustie mirre gallarum an. p... super vulnus ... Pulvis ad vulnera corporis.

...

Cap° x.

Arsenicum de simplicibus ad vulnera.

Afici ex eo emplastrum cum adipe super vulnera. Acetum cum lana infunditur in eo & ponitur super vulnera ... Althanna ... Armoniacum confert vulneribus malis & corrodit carnem malam & bonam generat. Bitumen iudaycum super apostemata ... Calamenta dum ... Balsamum adhibitum carnem adiuvat ... Capita cepiatum ... Caseus vetus ... Colla de coriis ... Cauda equina consolidat ulcera & vulnera ... Cypressus ... folia ... consolidat vulnera ... Ebustum ablutum est bonum ad sigillandum.

in corbe senibz a sine adhustion e melius a
ablutu gsolidat uulna Emplim yperico fo
lior ei gsolidat plagas magnas Cram fa
c gerere plagas sanguineas Hermodacti
lis e bonis uulneribz abstergit eni sordes eor
a gsumit carnes putridas in eis Lacrica asi
nina emplim ex ea e gueniens gtusionu a qu
fit ex ea unguen gsolidat a simile aq eius in re
rotto Ligrina eius sut valz ad uulna Lima
ea cu carne sua gferet uulneribz illa que sut
sup nuos gtita cu thure a mirra a posita su
p ea a simile cu pulue inotedim a B. ipuz
e expta sit e Lupini cu farina ordei sedat
dolore uulnerz Lap emetita eius pulius ex
cenuat carnez addita Lutu sigillatu gso
lidat uulna recentia Mel coctu usq ad
spissitudine fac adhere uulna recentia.
Oua gferunt uulneribz Opiu i ipo e expta
to uulnerz Olibanu gsolidat valde a pe uu
lna recetia Poliuz gsolidat qd ex eo inde
e platas Pinus eius folia puluiçata faciunt
cohere uulna a eius cortex e gueniens loco p
tussionis a gsolidat sz folia sut gueientiora
ad illd qui sut humidiora Pira silvca exi
ccata gsolidat uulna Pix gtiat carnez in
uulneribz pfundis a pe cu pulue thuris a
Quercus eius folia faciunt cohere plagas cu tectu
ti a desup pluiçant Rubus gsolidat uulna
Sarcocolla gsolidat plagas recentia a an
tiqua mundificat eni a incarnat a gsolidat a hec
e pa uirtus eius Sponga maris infundit in
aceto a ponit sup plagas a gsolidat Sang
dra · gglutinat plagas recentes a ulcera Ca
lx fiet ex eo emplm ad uulna magna a pe
ex fructu eius a folijs eius Enes yreos ualz ad
uulna cu decoquunt in aceto a mell Sal in
ti corodit carnez addita Vlmi eius cortex re
cens inoluit sicud ligamentu sup pcussio

nes a uulna a gsolidat ea a simile folia eius a co
rex a flos ipius gueniunt uulneribz simile a qd cadit
ex cortice eius Virga pastoris gsolidat uulna
recentia Viticella eius fructus pohibet apari
uulna Yreos e me magis uulnerz antiqorum
putridaz mundificat eni ea a gtiat in eis carnez
laudabilem imo i ossa nuda uestit carne Zin
ziber e maxia cura uulnerz qm e abstersiua
a gsumptiua supfluitatu unde sigillat a gsoli
dat a pe difficilis gsolidatois a pe pulius eius
a ungentu factu ex ea a uinu decoctois eius po
tentie ad hoc a pe ad fistulas a ulcera maligna
Bolus e res mirabilis in re uulnerz Virga
gsolidat uulna Barba yrcina eius folia cu
gteruntur a puluiçat gsolidat a eius flos e fortior
Volubilis qui dr funis paupu folia eius re
centia sut gueniencia uulneribz malignis gso
lidat eni cocta in ~~uulne~~ uino Nasturtiu
desiccat uulna a facit ea cohere vehemet Bi
rustus cu radix in tegula desiccata cali a
pluiçata uulna bn sanat Perpetuia eius
folia valent plagis recentibz omia sanat
Virga pastor uulna sanat recentia a valz
calio apati Tractatus ij de arterijs a venis
a gtinet capitula xiiij Cap[m] j. de anotomia arteriaz
a venaz sm ante

Dicto quide de carne a
amodo dicend e de arterijs a venis
pmo de anothomia earz Dicam ergo qd pn
cipiu arteriaz e a sinistro cordis gcauitate
a ex hac pcedunt due arterie quaz una vocat
arteria venalis ut pulsatiua a e arteria minor
ihti tunicaz vna a sic ab alijs arterijs e diu
sa que ad h necessaria fuit ut subtilitaz gtinuata
sanguinis a spus ferret pulmoni a aere ex
ciperet que sanguini donaret hec eni in form
vene tnsiens pulmonez a in ipo ramificat
particulas ppa ut aere attrahat a sanguis qui pulmo
ne nutrit a corde deferat quia trasit ...

Cap vi de gstrictione sanguinis ex lac
te flore cu quodam instro
Cap vij de gstrictione sanguinis p me
dicinaz gcausiuaz l p ignem
Cap viij de gstrictione sanguinis egressionis gtr
p resudacionez
Cap ix de gstrictione sanguinis p pociationem ...
Cap x de gstrictione sanguinis p extractionem ...

Cap ij anothomia venarum
Cap iij ... tinu ...
Cap ... gstrictione sanguinis ...

p xij de opilatione sanguis per ligaturas uenarum
p xiij de opilatione sanguinis simplicibus differentibus fluxu sanguinis
p xiiij de prouocantibus sanguinem

inter pulmonis et ab cor q a corde uadit ad pulmonem [illegible] huius qualitas corpo e ex pte cordis subtilior et ubi uene penetrant ad ipsum ex una magis creata fuit tunica ut sit mollior et lenior ad dilatandum et constringendum magis obediens et sit apta ad resudatone facienda quia ab ea ad pulmone resudat ex sanguine sub tili uaporoso qui subest pulmonis e magis quiescens s. qui complemento digestionis in corde in propinquus fuit et neque e necia superfluitas digestionis sicud ea indiget Sanguis aut tinxit in uena uenis huiuz qua noiabimus a pte qm eius locus e iux cor et uadit ad pulmonem eius int calia facile digerens et quia mbra in q pulsat e raro et no timet tu pulsatio in illo raro et percussit ipsius diuates ei notat et ppt hoc in cor ipsi no tm necessi ei fuit necium quanto alie indiguerunt artie q sunt mbris diuas uique Vena aut arterialis alia qua dicta licet pulmonis sit interna no tn ei internat in ipsi posteriu apte dorsi et hec e arteria uenalis in anteceder pte pulmonis spargitur et in ipo sub mergit que iam in ptes et ramos multiformit sit dixim e diuisa Ex tu cognatu fuit int duas necitates huius artie que attenduntur sm firmitudinem et lenitatem que facit ei dilatationem facilem et constrictionem et resudationem ei quod ab ea resudat inuenit quod lenitas e ei magis necia quam firmitudo et spissitudo Arteria uo alia que maior e et qua aristotiles horithi in primis tu ex corde oritur duos transmittit ramos ex quibus maior in circuitu cordis revolvitur et in suis quantitatibus ptibus et minor revoluit et in uentriculo spargit dextro Que aut post duos ramos hos remanet tu spargit in duas diuidit ptes una ps e maior et ad descendendum e apta altera e minor et e apta ad ascendendum Ista que apta e ad descendendum creata fuit in quantitate sua sup alia adeos quia mbra tendit que sunt plura et quantitate maiora et hec sunt mbra que posita sunt sub corde Sup creatura huius artie orithi tres duos ramusculis ab inferioribus ad exteriora constituit Si eoz unus aut duo fuissent no pterent in nauamentum quod in eis quiescit neque ipsi quantitate ut ipsarum quantitas magis fiando et fieret mor difficil ppt ipsos quasi cent iuxta fieret ualde pus et destrueret iuuamentum eoz Et si in suis quantitatibus magis fieret [illegible] coangustaret Venalis aut arteria duos habet ramusculos ad interiora destinatos et duo quidem sufficerunt quia no e tm ibi necitas huius cordis forma quantu e hic In subtilitate uo no e ibi plus necitatis eo ut fumosum expellet uapore sit facile et sanguine ad pulmonem eunte in pte orithi que ex duabus e ascendens Pars aut ascendens que ex duabus ptibus orithi in duas diuidit ptes quarum maior ad pte sternalia ascendendo tendit et ad pte transuersam destra dorsi ad ca[illegible] lata sile uero pueniet q ibi e et in tres diuidit ptes quarum due sunt artie que subetori in arabita lingua notat et adeci et simul tu duabus uenis guideris p findis quas postea nominabimus et indiuidendo tu eis associant sic postea referemus Pars aut tercia spargitur inferiore torace et in costis primis et in sex spondilibus colli superioribus et in ptibus furcule dorsi pueniet ad caput spatule et inde postea ad manu mbra pmisit pars uo minor aptibus ex ptibus orithi ascendens et uadit ad ptes ascelle et diuidit sic ps tercia maioris ptis Vnaque no duarum arteriarum que subetori no cant tu ad collum pueniet in duas spargit ptes pte anterior et pte posterior anterior uo ps in duas spargitur ptes pte occulta q ad

linguam tendit et ad musculos occultos qui sunt
ex mandibule inferioris parte que manifesta
est ascendit ad illud quod est circa coniunctiones duabus
ad musculos temporum et pertransit eos. postquam
eis multos relinquit ramos et ad capitis cacumen
tendit et obviat sibi extremitates earum cum ex
tremitatibus sinistri. ¶ Pars autem posterior in du
as dividitur partes quarum minor plus ad exterio
ra elevatur et musculi qui capitis inclinationis sunt
continentes. spargitur extremitas que est quasi ad basem posterio
rem celebri tendit in foramen ingrediens ma
gnum quod est capitis decem lauda ¶ Maior autem circa
hoc foramine informine petroso ad rete ingre
ditur immo rete ex ea texitur .s. ex venis in ve
nis et tunicis super tunicas et rugis super ru
gas ita ut nemo ex eis una sola apprehen
dere possit nec cum alia continua et cum ea ligata
sit rete et spargitur ad anteriora et posteriora et ad
dextera et ad sinistra vadit et post cum rete Re
in dirigitur ex ea pars situd erat ante et forami
ni panniculus et ascendit ad cerebrum et sparga
tur in ipso panniculo subtili posita interius
in cerebro in suis ventriculis et in sensat ve
triculorum ipsius et ramorum suorum orificia sibi o
bviat que sibi ascenderunt quidam ramorum ve
narum non pulsantium que descenderunt ¶ Non autem
sancta fierent ista ascendentia et illa descendentia
nisi propter illa sunt ruganitia et fundentia sa
nguinem quam melior ex sitibus suorum vaso
rum rugatum est ut earum extremitates sunt ca
pita ad inferiora venientes sed ista inuamentum
prestat mandando spiritus cuius quidem est subtilis
ad superiora mobilius et neque est necte capita
suorum vasorum ad inferiora redire domum funda
tur immo si sic fieret multa inde effusio san
guinis proveniret quam ei associat et difficul
tas motus spiritus in eos quam ipsius motus est
facilior ad superiora et propter illud quod ex spiri

existit ex motu et subtilitate sufficit in eo quod ex
ipso ad cerebrum vadit illud quod est necte et ut calefa
ciat ipsum et sub cerebro quidem non fuit ex propinquo
rete nisi ut reducto intendat sanguis qui est ma
terie qui in ea existit et opilationem cerebri post
digestionem similiter et deinde secundum ordinem ad cerebrum
vadat ¶ Et rete quidem inter os et panniculu
durum est positum ¶ Pars autem dorsi descendens
primum secundum rectitudinem incedit donec super quinta
spondile inveniatur cum sit capitis cordis situm
oppositus et ibi quidem est pulmo sic accubita
to et substentaculum ipsi ad hoc ut inter ipsum
et ossa dorsi faciat separationem ¶ Veniens autem cum
ad hunc pervenit locum ab eo dextrum declinans
et non secundum rectitudinem transit deinde cum panni
culis appensus incedit cum dyaflama pervenit
ne ipsum coangustet et hec quidem arteria descen
dens cum ad quinta spondile pervenit per inferio
ra ... extendendo se super dorsum donec ad holos
pervenit quod est exalothaiz et cum est in pectoris recti
tudine et transit et in dimittit ibi ramum p
ium subtilem et dispargitur in receptaculo pul
monis .i. circa arteria ¶ Et ipsa quidem non cessat
dimittendo in omnibus spondilibus per quas vadit
ramum qui inter costas et muchaz i cedit ¶ Ergo
pertransit pectus ex ea due dividuntur arterie que
ad dyaflama perveniunt et in ipso adextra et sini
stra sparguntur deinde dimittit arteria cum ra
mi in stomacho et in epate et splene sparguntur et ipsi
rami ab epate egrediuntur et vadunt ad vesicam
et post oritur arteria ad mas seu canales que
sunt in circuitu minutorum intestinorum et colo
vadit deinde post hoc tres ab ea separantur ra
mi quorum minor renis sinistri prius est et in ipsis
spargitur fasciis et interius que ipsum circundant
et eis iuvamentum prebet dando eis vitam ¶ Alii
autem duo vadunt renes agitate sanguinis
... quam inter os astomacho et intestinis sanguine

itur no puu ¶ Posta due separant artie q ad testiculos uaduut ¶ Et artie que ex eis ad testiculu puenit sinixtrum uno forsitan que e cu no e ueniunt illud q ad sinixtrum puenit testiculu ocasio semp e a maior arteria a ra ro ꝯtingit cu aliq cui que addextru pue nit vene assotiet apa ab hac maior a rtia due separant artie que in bis uenas sparguntur que in circuitu sunt renu in testi ni a rami qui in uncha spargunt a in fo ramina spondilium ingrediuntur a uene q ad duo uadunt ylia a alie que ad duos testi culos uadunt ex istis aut sunt sinna par extendit prima q uadit ad umbilicum pt illud q uocabimus po a illud e in iuuenibus at muli eribz a nascentibus cu eis uene no pulsati les posita hec maior arteria cu ad fine puenit spondilium diuidit cu vena no pu lsatili que sibi assotiat in duas ptes sic dicemus in similitudinem lande in scriptura q ca hec modo .9. una ps earum dextrati a alia sinixtri quarum una quaqz sup os caude q e in fine spondilium dorsi equitans uadit ad cossas hec tn aiq q ad cossas pueniat un aqaz ipsarum uena dimittit que ad uesicam tendit a ad sinum a sibi apd sinum obuiat in e mbrionibz manifeste apparet sz in ꝯpletis ipsarum extrem ia sicata fuerint a radices earum remaserit a ab ipis quide diuidunt ra mi qui in musculis sparguntur qui sup os caude sunt positi a illud q ex eis ad uesi ca puenit ptit in ea extrema ptu ad mi ngaz a ipi residuu in mulieribz uadit ad matricem a e primu ¶ Que no ad pedes desce ndentes in cossis in duos diuidunt ramos magis s. siluestre a domesticu a in siluestri etia e de clinatio ad domesticu a ramos in musculis q sunt ibi positi dimittit postea descendit a decli

nat ex eo interiora ramus magis . in poplito a indice a q remansit occultat a ipe quide in plano pedis penetrat tense sub ramis uenarum no pulsantium quas posita no ̄ nabimus ¶ Ex his aut pulsatilibz sunt que no pulsatilibz assotiant sic due q ab ꝯpe ad sinum in cordibz no natorum puenit a rami pulsatil sibi a pulsatil que ad spondile penetrat quita a descendens ad labella a dectimas ad ascella a due subeterum cu spa rguntur in rete a in secundina a illa que pue nit ad diafragma a illa que ad epar cu suis penetrat ramis a illa que ad stomachum a epar a splene a intestina a uesica a illa que d[e] mirat renes descendunt a uene que sunt in osse caude solummodo ¶ Unqz arteria uene no pulsatil assotiat sup dorsi equitat arteria uena no pulsatile ppa ut nobi lius ambarum sit deferens nobilius ¶ In m bris aut manifestis arteria sub uena no pulsatil submergitur ideo ut sit magis co hopta a magis tecta a sit uena no pulsa tilis uti clippeus ei artie aut que fuerint uenis assotiate h pp duas res una e ut uene paniculis ligent que sunt eolo pietes arterias a quiescant uene in illis mbris in q̄ que vadunt a alia e ut una quaqz illarum alteram inbibat ¶ Et pul satiles seu artie non fuerint nerve ut ca lor naturalez a corde ad oia mbra feret a sunt in foramina similes in subba dissi miles eorum interiora p latitudinem sunt uillo sa quarum subba e dura qua q grossior qua exterior sit extrinsecus uillosa e p longitudinem uadunt pauci p transuersum. subba harum arteriarum e mollissima q eis fuit necesse quia duos hac motu in dilatacio. cu sibi spirit accorde thut ymo q in extrio

ribus panniculis villosis per longitudinem. Sed est
motus constringendi et famosam superfluitatem ex
pellendi quod cum interioribus sit panniculus per latum
villosus. Hii autem adiuvant per illum transversum. Hii
panniculus retinent sanguinem qui continetur a toto
unde duriores sunt exterioribus immovendis omnibus
que eis contingit ne forte ex motu rumperetur
Origo autem omnium venarum Capitulum ii de ano
quietarum est ab epate et vocantur venarum
quidem fuerunt ut sanguinem ab eodem ad membra
corporis nutrienda ferret. Sunt autem non duriores
atque molliores ideo quia corporis non fuerunt in
tunc mutaverunt aliquantulum cuilibet rei ad
se venientes sicut in sanguine. Non de una tu
nica sunt facte non de duabus sicut arterie. Quod
arterie eciam spiritum recipiunt et sanguinem iste non sa
nguinem solum. Bene autem quod principium ab epate
oriuntur quae porta sibi est nomen sortita. Cum iuva
mentum est in attrahendo nutrimentum ad epar. Vel
cum non apte est gibbosa oritur et vocatur concava
vel venerum hinc et eius iuvamentum est nutrimentum
ab epate membris portat extremitas vero porte que
submergitur in venulis corporis est quinque in pri
mis et ramos a se mittit deinde procedit ad gib
bosas corporis extremitates ex quibus una vena
tendit ad fel et isti quidem rami sunt sicut radi
ces arboris que vadunt ad fundum originis ista
pars extremitas vero que eius gibbositate sequitur
cum ab epate egreditur in octo partes dividitur quarum
due parve sunt et sex maiores et una quidem ex
duabus minoribus cum parte intestini continuatur quod
vocatur duodenum ad hoc ut ab eo nutrimentum
attrahat et ab eo eciam iam divisi fuerunt rami
qui separati fuerunt in corpore quod vocatur emmas
Alia pars secunda inferioribus dividitur stomachi et ap
portandum quod est os stomachi inferius ideo ut nutrim
entum trahat. Una autem sex remanencium ad partem
stomachi latam tendit et ad ipsius superficiem manifesta

nutriendum. Dimittitur namque stomacho primum nutri
mentum quod est in ipso tangitur et ex eo per tactum
mittitur. Pars secunda ad partem procedit splenis ad
splenem nutriendum a qua in quantum ad splenem nutri
endum procedat separantur rami qui corpus quod en
mas vocatur ex calore eius partem quod pervenit ad
splenem mittuntur deinde in procedit ad splenem et ex
ipsa cum ea continua redditur ramus magnus qui
in latus stomachi sinistrum ad ipsum nutriendum per
venit. Alia cum illud quod ex ipsa pervenit in splene
medio porte ascendit ex ea pars et ex ascen
dente spargitur quidem ramus in medietatem stomachi
et superiore ad nutriendum ipsam et altera pars in sple
nem ad ipsum nutriendum et pars altera egreditur dein
ad stomachi procedit gibbositatem deinde in duas divi
ditur partes in manifesto sinistro stomachi spargitur et
altera ad hos stomachi submergitur ad superfluitatem
ponticam acetosam colere inducere ibi provideat quod
cum superfluitatibus egreditur et hos stomachi titillat
titillatione desiderium excitante et ipsam cum nona
vero pars vero ex ea descendens in duas est divi
ditur partes unum quarum ramum inferioribus sple
nis medietate dividitur ad ipsam nutriendum
et altera ad rectitudinem vadit et in ipso spargitur ad
ipsum nutriendum. Alia pars tercia ex sex primus ad
latus vadit sinistrum et in omnibus inferius venarum
que intestinum rectum consistunt intestinum spargi
tur ad sugendum illud quod ex reliquiis nutrimenti
in stomacho relictum. Alia pars quarta ex sex ad mo
dum capillorum separatur ex quibus sunt qui in
manifesto dextro gibbositatis stomachi apponi
tur et in sinistro ad partem splenis ad eum veniunt
spargitur et ex eis sunt qui ad dextrum recti partem
vadunt et ipso spargitur opponitur per quem ad ipsum
ad partem sinistram venit ex ramis venis sple
netice. Quinta vero ex sex in gracili intestini
spargitur qui sunt in circuitu intestini colon ad nu
trimentum ex eo sumendum. Alia sexta est sicut hec

in visceribus
ut plurimi in circuitu ipsius renum spargit et
que remanet in circuitu intestinorum minutorum
spargitur cum monoculo coniungitur et intrat nutrimentum
cum ¶ Vene autem venter huius vel concave de
dix in primis in ipso vnde exeunt spargitur in partes
que sunt sicud capilli ad attrahendum nutrimentum
cum opertibus forte que non sit capillis proximit
partes concave vel venter huius aut gibbositate
tate epatis ad ipsum venter sunt. venerunt ¶ Ceterum
rami forte sunt necessarie a gravitate epatis
ad eius venter postea eius stipes apud epatis elevata
et gibbositate et in duas dividitur partes una
ascendere et altera descendere ¶ Cum ascendit
ex ea rumpit diafragma et penetrat in ipsum
et duas in diafragmate dimittit venas que
in ipso spargitur et dant ei nutrimentum. deinde
cassule cordis opponitur cum multos transmittit
tit ramos qui ad modum capillorum dividuntur
duntur et ea nutriunt postea in duas dividitur
partes quarum una est que est magis propinqua
ad cor et ipsum penetrat apud dextram cordis aurem
rem et hec quidem vena venis cordis maior
existit et non est hec vena aliis venis maior in
propterea quod alie vene sunt ad aerem
attrahendum et hec est ad nutrimentum sed nutrimentum
grossius est aere oportuit quod vena eius penetrat
to esset amplior et illud in quo stat esset maius
et hunc quidem cum cor ingreditur tres creant
nervi pannicula quorum fixure sunt ab exteri
oribus ad interiora propterea vene cor intrat cum ex
tendit ab eis nutrimentum et postea non reddit
cum dilatabitur ¶ Et hii quidem pannicula oribus
aliis panniculis sunt duriores hec autem vena
in opposito cordis apud extensionem tres dimittit
mittit venas quarum una ab ea ad pulmone
mone vadit apud arteriarum originem nascens
nix sinistra et in ventriculo dextro ad pulmo
ne reflectitur ¶ Et ipsa quidem in creata fuit

duas huius tunicas sicut arterie et ideo venas
arteriales vocatur ¶ Primi autem innamitur in hoc
existit ut sit illud quod ab ea resudat sanguis
in ultimo subtilitatis pluris sunt similis parti
cum pars est ex quo sanguis hic a toto exivit
et in tali existit dico quale est eius qui
ad arteriam effunditur venales ¶ Est enim vena
mentum existit ut in ea sanguis ultimum digeretur
ratur ¶ Secunda non ex hiis tribus partibus in circuitu
cordis revolvitur postea in interiorem sinus ingre
ditur ad ipsum nutriendum ¶ Et hec quidem est cum fe
re vena vertex huius venit ut submergatur
apud aurem dextram venis ad cor ¶ Sed tertia
in omnibus parte ad partem declinat sinistra deinde
vadit ad quintam spondile pectoris et super ea
attubitatur et in octo costis inferioribus spar
gitur et in eo quod ipsas sequitur ex musculis et
aliis corporibus ex ea non que ex hac venitur
post tres penetrat partes ad partem prossit cordis
ascendendo spargitur in supremo panniculis per
tiam per medium parietis et supremo cassule et
carne nexa que more notatur partes capilla
res posita apud furcule propinquitatem
duo ab ea separantur rami quorum amplo ad p
te furcule transversum incedunt et quatuorque
plus vadunt ab invicem elongantur et fit unius
cuiusque rami ex eis duo rami .s. unus in
unoquoque latere descendens et super extremitate
(n. os pectoris) toracis dextri et sinistri dein ad epiglotum p
veniunt et in suis itineribus ramos dimittunt
qui in musculi spargitur qui autem inter costas
existunt quarum orificia venarum obviant ora
ficium que in eis penetrant et egreditur in colle
ro ad musculum extrinsecus pectoris ¶ Cumque
ad epiglotale pervenit egreditur ab eis exterius
collecto ad musculos occultatos spatulas
moventes et spargitur in eis et alia collecto sub
musculi rectis descendit ex quo in eis partes

quarum extremitates cum partibus ascendentibus con
tinuatur vene alochucalis quo modo nominabimus
Oriendo autem uniuscuiusque eorum est par unum
quorum duorum unum primum quando dimittit ramos
unum ex eis in pectorum spargit et in superiores
mittit costas et alter ramus mittit spatularum locum
Et alter ramus ad musculos sub mesos tendit
dit qui sunt in collo ad nutriendum eos et alter
ramus penetrat in foraminibus sex spondilium
superiorum que sunt in collo et in ad caput etiam
sunt Et alter ramus magnus qui omnibus existit
maior ascella ab unoquoque vadit latere et in
in dividit ramos Primus in musculos qui
sunt super toracem spargitur et ipsi sunt ex illis
qui spatule iuncturam movent Et secundus in
fine laxa in panniculis qui sunt in ascel
la et tertius eorum descendit in exteriores lateris intra
et Et quartus omnibus illis est maior et in tres
dividitur partes una pars spargitur in muscu
lo qui existit in concavitate spatule Et
altera in musculo magno qui est in ascella et
tertia est maior ipsis omnibus super adiutorium te
ndens ad manum et ipsa est que ascellaris no
minatur et illud quod remanet ex ramis primus qui
unum ex iugularibus in multas fuerat partes
partium ad partem colli ascendit in duas dividit
partes una est guidez manifesta et altera est guidez
sub mersa Et guidez quidem manifesta illi
co cum a furcula descendit in duas dividit
partes quarum una illico cum separatur ad anteriora
tendit ad latus et altera vadit primo ad interio
ra tendit et descendit postea ascendit et revo
luitur super furculam deinde elevatur et manifesta
apparet super collum deinde ad primam partem pue
niet et miscetur cum ea et fit ex eis guidez m
anifesta que est circa vertum cum quo cum ea
misceatur separantur ab ipsa due partes quarum u
na ad latitudinem tendit deinde apud furculam

dua obviationem obviat Et ex istis quidem
duobus rami separantur aroneales qui
sensum non subiacent Ex sua autem istorum ramorum
se partis parte sunt tres vene que iam fuerunt se
nsu perceptte quantitatem habentes sed alie non sunt
percepte sensu Vena vero harum venarum super spa
tula expanditur extenditur et ipsa que notatur spa
tularis extra quam est cephalica et due ad divisionem istius spa
tularis tota apparens usque ad caput spatule simul
cum illas Vena autem ibi tergit sit frons et non
pervenit ea immo ibi spargitur Spatularis autem eas
ambas pertransit ad ultimum quod est in manu et he
guidez autem manifesta postquam cum duo in partem
miscentur in duas dividitur partes quarum una oc
cultatur et exeunt ex ea ramum primum in madibula
spargitur superior et alius ramus intus maiores
istis in madibula superior spargitur Ramorum
autem duorum mediorum partes in circuitu lingue
spargitur et in manifesto partium musculorum qui
sunt ibi positi et pars altera ibi manifestatur et in
locis qui sequuntur caput et dure spargitur Guidez
quidem vero sub mersa cum intrat inter et ascen
dit cum eo directe et in suo itinere dimittit ra
mos qui ad guidez manifesta veniunt et omnes in
meri et epiglotti et in omnibus partibus musculorum
profundorum spargitur penetrat extremum eius ad fi
nem duree laude et spargitur illic ramum adeo
qui in nubris spargitur qui sunt inter spondile
prima et secunda in vadit vena capillaris cum in
circa que est inter caput et collum aliqui rami separantur
qui ad panniculum veniunt qui est copiens cra
neum Et veniunt ad locum ubi duo cinutranea
sibi concudant et sub mergit ibi in craneo.
Ex autem posti harum venarum transmissione remanet
ad cranei ventriculus penetrat in fine de re lauide
et in spargitur ramus in duabus panniculis cerebri
ad nutriendum eos et ad ligaduram panniculum dur
um eo quod est mirabilem ipsius et super ipsum posta egreditur

ad exteriora et panniculum qui copit pannum cranei. inter. deinde a panniculo subtus ad cerebrum descendit et in ipso dispergit sicut dictum est dispergitur quas omnes panniculis grossi replicato stringit et ad eas ad locum amplum qui pluteca nocatur defert in quo sanguis fundit et congregatur deinde ab eo separant inter duas replicationes et vocatur torcular. Isti quoque rami cum venerint lo medio perpinquo fiunt e vene ut magis fiat vene et ex torculari fugat et ex suis inmis quod ambo separant deinde in ventriculo medio ad duos anteriores ventriculos tendunt et deinde ad locum illum ascendentibus obviat et texit panniculus qui rete vocatur secundum. Primum autem exspatulari vena que est cefalica cum in centritudine sistit adiutorii et in cute et in parte musculorum spargitur manifesta. Postea iuxta cubiti iunctura in tres dividitur partes quarum una e brachii finis que super manifestum superioris focilis extenditur deinde in silvestre inclinatur ad gibbositatem focilis inferioris declinans et in eo quod est in focilibus partibus rascete silvestribus est spargitur. Secunda autem ad cubiti flexionem tendit et manifesta garamella et ramo asellaris commiscetur et fit ibi vena magis forte seu maius. Tertia non submergit et in profundo cum ramo et asellaris miscet. Ex asellari non minus cum oritur producit rami qui in auctorio submerguntur et in musculis qui sunt ibi sparguntur ibi finiuntur excepto uno eorum qui pervenit ad garamellam. Unus asellaris circa cubitum pervenit in duas dividitur partes quarum una submergitur et ramo cefalice continuatur qui profundatur cum quo pariter mediet. set postea ab eo separat et declinat inter extra ad domesticum donec ad duiculare et anulare ad medium pervenit medii et pars elevatur et in partibus manus extrinsecus que tanguntur os dividitur. Alia autem pars asellaris apud garamellam in quattuor partitur ramos quorum

brius inferioribus garamelle dividitur et ad palmam tendit et secundum divisiones super divisiones primi cum divisiones sunt sicut illi primi. Et tertius dividitur in medio garamelle. Quartus non est maior eorum et ipse est ille qui manifestatur et elevat aliquo perdit ramos qui ad venam cefalice pervenit ramus et fit ex eis vena magis magis cum residuum e basilica que et occultatur et submergitur. Alia inter vena autem nigra a domestico inter partes super super focile elevatur deinde ad silvestrem pervenit et in duas ad laudem grece similitudine dividitur partes quarum superior ad extremum superioris focilis tendit et vadit ad rasceta et impolitus dorsi spargitur et inter ipsum et indicem vadit. Pars autem eius inferior ad extremum focilis inferioris vadit et in tres dividitur ramos quorum unus ad locum tendit qui est inter medium et indicem et ramo qui ad radicem ad superior partem perficit et continuatur et fit inde vena una. Ramus nonus secundus et ipse est vena que est inter anularem et anulare in dorso manus et vocatur sceilem arabice et latine salvatella perdit et inter medium et anulare dividitur sicud diximus et perdit tercius ad anular et minimum et isti adiunguntur et indigentis spargitur non sine partes vel rami isti vene partis superioris plures vene venit huius. Pars non descendente que est duarum que est maior duarum primum primum quod dividitur illico cum ab epate oritur in quo super dorsum suum appodiet sunt rami capillares qui ascendens dextri vadunt et sparguntur in eis et in eo quod circa eas consistit de interioribus ad nutriendum ea postea perdit ab ea due vene magis que emulgentes notantur et ad renes vadunt ad sanguinis aquositate colanda. Renes enim non est huius in nutrimentum sibi quod est sanguinis aquositas a sinistra autem duarum emulgentium due partes vene et ad spermatica feminarum et masculorum

testiculu uadit sm modu que diximus in ar
tis. Non oz alterat in hoc ni in hec qp post
hec dimidit due vene que ad duos inceduut
testiculos et illa que ad sinistru tendit semp
a sinistra hay duay recipit ramu et fortasse
in aliquibz tota eius origo e inde Illa vero q
ad dextru tendit raro ad extra hay duay emu
lgentiu accipit ramu imo sepe no ei comu
nicet neqz in eo deene puenit ad testiculos
et in foramine in quo sperma digerit et albificatur
cu plus eet rubeu pp multitudine tortuosita
tu suay venay et revolutioni suay qr ad eas
e puenit a corde Et hui quide vene plurima
in iugga et in collo matris finiut que admod
in dictis declaravimus Postq vero due em
ulgentes et eay rami nascut venis hus em
tino sup dorsum appodiat et descendere incipit
aq tota omni spondili separet ramos et in eas
ingrediet et spargit qui apd eas sunt positi et
vene separant que ad dne tendunt Alia et ad
duos musculos ventris vadunt Postea vene
que p foramina spondilium in duas dividuntur
ptes quay vna ad dextra et altam ad sinis
tra tendit vnaqueqz ipay ad vna vadit
cossay ab unaqqz ti eay an qp ad cossay
pueniat dece vinite separant quay vna ad
duos tendit renes Decude vero eay ptes s
ubtiles sunt capillares que ad iferiora peni se
fac tendunt Tertia aut in musculos spar
git qui sup os cosse existunt Et quarta
spargit in musculis qui sunt in dno et im
anifesto ossis caude Quinta vero ad collu
matris mulieru vadit et in ipa spargit et i
eo qr ei comunicat ad vesica tendit Et
illa que ad vesica tendit in duas dividit
ptes quay vna i vesica spargit et altera ad ipi
tendit collu et hec quide pars in viris e va
lde magna pp longu breue Rectu in mulieribz

e pua Sexta vero sup musculos ad os femoris va
dit Et septima ad musculos tendit qui in re
ctitudin coris sup vent sunt positi et hee quide
vene cu extremitatibz venay comunicat quas
in pectore diximus ad inicat ventris descendere
et ex eay quide venay radice egrediunt in muli
eribz vene que ad matrice tendunt et ad duobz
quide latibz venay que ad matrice vadunt
dividunt vene que ad mamillas ascendunt
p quas matri associant Octava vero ad uico
et feminay receptaculu vadit Et nona qde
puenit ad musculos ei qp in cossa e occultu et
spargit in eis Decima vero apte mulgrorias ve
niens ad duo tendit Alia et cu extremitate venay
descendentu comunicat et pcipue eis que apte
mamillay descendunt et fit ex eis pars magna
que ad musculos vadit Re vero ex istis pma
net ad cossay tendit ubi separant rami quoy
vnus musculus dividit qui sup anteriore
pte cosse constitui et alius muscul ei qp in coxa
inferius e et i ipius domestico pfunde et alij
multi rami in coxa pfunde spargunt Re aut
post hoc totu remanz postqua poplitis uitu
ra pray cepit in tres dividit ptes Quay
siliocis sup canna extendit minor usqz ad
calcanei iuncturaz et ipay media inflexion po
plitis extendit et in latus occultus cruris fact
descendere ramos et in duas dividit ptes quay
vna occultat in eo qr intior pte cruris existit
et altera vadit int duas cannas extensa ad
antior pedis et in vno siliocis miscet que
noiavimus Tertia vero et ipa e domestica ad
totu cruris venosiuz declinat et extendit ad
coab et ad extremitate canne maioris gibbosam
et ad pedis domesticu descendit et ipa quide e
safena Iste vero tres facte fuerunt iiij quay
due siliotes ad pede veniunt ad pte canne
minoris et duay domesticay vna sup pede

mediat a supmo cu partus minuti cessa
git. ¶ Secunda no e illa que cu domestico z
uino siluestri miscet paris qua noiauimus
Et spargit ambo in ptibz inferioribz a i
st quide sunt rami venaz **Cap iii de solo**
Postqz aut anothomiane **continuitatis** q
deuiat z venaz sit in **venis a arteriis a de**
dixim necessaria e ut de vulnibz que **fluxu sanguis**
dedicuit eis sm posse dicam ¶ Dixim qz q si **ab eis**
scindat vena pulsatilis sive no necessario statim
sanguis multus fluat ¶ Et si in vena no pl
sanatur facile solidabit ¶ Si aut in pulsante
no solu dure sicud quida dixit solidat
si est a incurabil' erit eo q vna ex pelliculis p
ulsantibz venaz dura e a cartillaginosa z
dura tota no pot solidari ideo quia solidatio
in eis no fit n in tenuis corbz q testat lap
a lapide no posse solidari similr a mbra cois
no eiz vidim cartillagine cu cartillagine so
lidari nos cu ose ossa naqz no coniungunt sm
consolidatonez sed sm id q sup eis fit ex co
agolati q uocat por sarcoides .i. ossium co
agolatio ¶ Et vidit q solidant pulsan
tes a maxie in pueris a mulieribz in eis qd
solidant inferiore a in oculis a planta a ra
sceta manus pp mollitie eoz Ita no e despera
dum de consolidatone arterie maxie si minimus
pum sit ¶ Alii aut dicut qz incisio sit in ar
teriis magis que sunt sup manus a pedes c hl
mor inficiut sm plurimu a no retinent sa
nguis ¶ Et ois cu dicit evacuato sang
uis e qe arterialis a supfluit a dicit eis spasm
sicud dic ypocr e malu a similr si dicit eis si
ngult e mortalis q si fiunt sincopis cu sin
gultu cu mors e proxima a alienato a pmi
sso comis sunt male q si fiunt spasmi tunc
e mortale sm plurimu ¶ Et ego vidi spas
matos ex fluxu sanguis arterialis plurimos

¶ Cum vero talis supius sit bata laurus . remedia ad
a radix valleriana a cimini fecti eliz de orbz spasmum
a manu cosso suptu ab eis in modu castanee
cu aliis remediis que in cap de spasmo di
centur ex liberatos oia in sanguine pro
cat ¶ Et in quibusda fit facilis retento
sanguis sit in arteriis cancri . retento
eiz eaz fluxus sanguis e facilis a suffiat
in eis constrictio sola quia iste arterie manant
qnz ¶ Et sanguis quide qui exit ex arteriis
plus retinet ipse a dixi quide est sangui
ne arterialem a venale e quia sanguis ab
arteriis exit cu saltu a impulsione a e ne
bulitoris purpuritatis q alius neqz deciliat
ad nigredinie sanguis vene o ea eenae
¶ Et multos quide no manant arteria a manant
illud q continet arteriaz a coharcat sup eaz
qz sanguis no pot facere cursuz superfluu
immo excedit ex eo aliquid usqz ad fines
cutis sed cptitas qua capit a qz alleviat
cu compressione reddit a occultari sicud accidit
rupture inguinis a qnz remanet vena sola
sub cute a sentit pulsus eius a ipsi sub textio
a multos accidit illud arteriis de int a disrupit
pt qd disrupat cutis a congregat sub
cute apa lene ex sanguine a ventositate
q possibil e quiescere cu compressione a h
uocat ypotesima ul mat sanguis a h quide
multos accidit in collo a in inguinibz a curvaturis
ipse a multos accidit ata extrinseca aut ex
flomia ¶ Sanguis naqz de venis a arteriis
egredit aut quia extremitates eaz apiunt
aut quia eaz pelliculae scindunt aut quia
desudat sanguinez ¶ Pelliculae aut scindu
nt ul pp incisione ul pp fractura ul
pp fixura ul pp rasura ¶ Extrema aut apiu
unt aut pp venaz deferoinez ul qa mul
tus sanguis subito ad ea manauit ul qa

Dra sa ing

[illegible] qn rup [illegible] cute [illegible] iporis m

aliquod acutum extrinsecus eam tangit. Sanguis
autem ab eis resudans emittitur propter raritatem
suarum pellicularum et sanguinis subtilitatem et ali
quando quia ora subtilium venarum aperiuntur. Et
nos de utraque passione sigillatim dicemus
et primo de ruptura pellicularum vene incipiam.
Causa quidem eius ruptura autem est aliquid acu
tum pungens vel perforans aut aliquod durum
et ponderosum ipsam contundens et rumpit exte
riendo aut propter nimium et fortem laborem aut
propter multitudinem humorum vult quam vena
pati potest continentium. vel propter casum de alto
loco aut propter corpus aliquod grave durum super
eam irruere. Nam si tota huiusmodi super ve
nas (debiles) manitas aut plurimum sanguinis et spiritus ha
bens frangit eas quod si plene extiterit scind
itur plus quam contusio in eis fiat quod patet in
vase et vesica plena dum in terra mittitur vel
cum lapide percutitur quod eam contingit vase ex
lapide id corpori in terram cadenti fiet. Simile
quibus vena in pulmone ex magna et alta
vocis emissione rumpitur. Non fit propter aliud
nisi quia forti operatione coactus est. Simile
si aliquod corpus grave ferat in collo aut si gra
ve pondus arca levet vel si flatum diu reti
neat aut si fortis fiat ascensus. vena tamen
istorum necessario scinditur. his et eis omnibus
monstratur nimia in vena fieri extensio si
autem cum a fune aliquis extendit. Ita venam
que amplius capere non potest necessario crepat et
maxime si cum humor ventositas fluit sic
videmus fieri in vase qui musto plenus est
vase enim indiget nimium extensus est. musto
quidem bulliente necessario amplius extendi non
potest unde crepat. Et nos curam de utroque in
suo loco dicemus. hic tamen magis de eis que
exteriori parte corporis fiunt tractare propono. Cura.
Dico ergo quod sanguis in vulnere retinetur si locus

ruptur[a]e oppiletur. Aut si partes vulneris coniungantur.
Et sanguis ad aliam partem derivetur aut membrum
ne curat ad locum retinetur ut si totum vel locum
patiens stupefiat quod membrum non curat aut partes
vene disrupte unde sanguis fluit ligentur.

Capitulum iiii de constrictione sanguinis cum oppilatione

Oppilatur autem locus digiti et membrorum
cum sanguine crosso dum in eo coagulatur
quodammodo extrinsecus super id imposito vel inducto
sit et cum vulneris circumdans et eaque subtrahe
est et cutis licinium quoque et medicina crossa et
viscosa et cortices ab membro vel ab aliquo membro
incarnativa in vulnere factos. Igitur cum sanguis
propter percussionem ab aliquo membro fluere videbis eo
quod vena fixa est primo digitum in loco fixure vene
ponendus est. deinde paulatim cum digitis constringen
dus ut nil doloris inferatis propter hoc enim tamen
efficitur unum quia fluxus cessabit et eo constricto
pars quedam illius sanguinis coagulabitur et dura
efficietur viam oppilans. Et si cum hoc sanguis
non constringitur membrum sanguinis constrictiva sit et a
proponenda prius digito sit dicimus in vulneribus
inducto comprimat deinde cum alia manu impo
ne membrum ligans eam a superiori et descendens
usque inferius sicut factum in manibus et pe
dibus ligamentum non debet autem usque nimium
vene quod sanguis prohibet id est ut sit prope
orificium deinde involvatur nodus vero quatuor
vel quinque in loco vulneris usque nimium ve
ne si erit possibile quia in pollicibus celebre
hoc fieri non potest. Post autem tres dies solvatur
quod si membrum vulneris videbis esse conglutinatum ne
moveatur sed de eadem membrum incitetur et super indu
catur quod in ea inducta ea que conglutinata est hu
mefaciet unde iterum ligabis. Et si membrum in
tribus diebus per se ipsum ceciderit inguine cum di
gito vero in eo sit extra sanguis et sic reti
ne digitum in via sanguis ne fluat deinde in

aliquid aliud de eade mē impone e etz h fati
endu don cito ogiet r inbriu talit dicter
q uulnus semp supi sit ita tm ut dolor no q
neri. aiullo etz ado sanguis flux effitit ul
apa situd adolor Et de mes quide sang
uines qstringetibz melior e illa que oppi
lat r in iustat quia cito tamen in uulne
gnit pter illa molestia intensiua etz du
bia e ne tortibz quibuslibz cadetibz sang
uis flux redeat maior q fuit quia torites
illi no sut in eoz qda q e sup uena r in
sus illa que medie intcise sut situd cito
cu m̃es ea no diu torta qsistente. ttm
cquet. Ideo cu cito uulnus eidem minuat
sm qntitate coz illoz torticoz loc
qdam in maiatus erit in plurimu qstingit
inessabilis flux sanguis illis tortibz absas
Hugo qui artifitiale mult opus opus oia sa
nguis flux sedantia inquirat de in eligat
illa que setur r pt ullam molestia san
guinez qstringunt reliq no no oper in ne
cessitate tortente sm q posta dicet r dela
udabilioribz mes ad qstringend sanguinem
siue de uena siue de arteria sit dit. h.
e ista qua ipe port in sanguine de pelli
culis celebri effluente Meditam b ad
R thuris pt ij. aloes sanguinez qstiged.
pt. s. r pluiga r cu albume oui tepa don
ad spissitudinē mellis deueiat r in uelle
lepoino indutta sup uulnus impoat ita tm q
uilte qtitatis sint. Et aliqui port thuris
r aloe eqle pondus tm plus de thure r ali
quado iute thuris port puluis r tortex ei
cu tortices stiptiores sint thure. thus tm
meli e in solidando r in iustando in coribz
tm in maioribz maius aloe pond q thus in
ducat in mollioribus no equso hanc tm b
na e iustosior alia stiptitor. ban.....

unde cu uis me infosiuz oppilatiui facere
elige thus granosu r albu q no frangit
cu dentibz qprimit s qglutinatur uidet situd
mastix Et pcat in pondus lector de qnie
tate dti q hic pono qua no aliter dico
in sim q inmegraten dit. h. Nam inta
qtate inguinu dix q thus gumosuz r albu
intutez ht apititiaz unde uulnus no claudit
r hic dictum q solidat r iniustat r oppilat
bn tamen ipiat cito r ita dit. h. tm plures
diebus minuti ad regnanda insitis tozbz
maiz appto in thuris albu r gumosuz
r dit itez. h. q cu pdicta mē semp curaui
sanguine fluetez a collo r a fautibz ea
sine ligamine inponedo r meliore ea nul
lam inueni. Et ego eptus sum quida
herba que notat fasolaia in tra taloris
eo q oritur in estate libent in agro in sut
fasoli r ht folia ad modu inetulalis ul
i. absinthium
oginii tm sut alba in color absinthij odor
dellettabile carentia r flores ht albos mi
nutos r semp in sus solem tendit r oppilo
qe ea tta uulnus si e nudus r si e sitta pluri
gata r stere cu fascia liga pus tm sup ipaz
stupaz ul fuliginez uel ipam substineat
in uulne pono r stati post hora qstinget
sanguis r nullu pre me inueni. Stupa
paz ardens indutit inpone r ulta ualde q
solidat r sigillat bn bona bn boa e etia
ad qstingedu sanguinez qui pp rostra fluit
inuetica
Simile facit calamita instati. Ite faso
laia pdicta qstringit sanguinez mirabilit si
eius sutus ul puluis bibat cu aq frda no
etz solu sanguinez fluetem a uulne qstingit
sz etia a qtcuq meatu tozs fluat Embro
ta ysat ad qstingendu sanguinez in uulnibz
r ad dolore mitigandu r q ad inflattione
auferedam R. sepullas r cinnim r mita

No de thure

no hic d
solaia

mercolella

No

panis et sale et pista simil et coq cu olo ut
assungia pauca et supponi plage sup ad
iucto panno ul stuppa ¶ Si aut retens
sanguinem coniusit p tres dies no mutet.
Pulvis Iohis stringens sanguinem in vulnere
¶ Rx aloes ℥ .j. corticis bus et desiccans
thuris ℥ .ij. sanguis. drac. sarcocolle an. ℥.
xij ramorum rute. ʒ. viij tempa cu albume
oui et pon pilos lepois Medicam alma
soris ad restringendu sanguinem in vul
¶ Medicam nere
forte Rx thuris minuti caltis caltanti sa.
nguis. drac. aloes gipsi ypoquistidos trit
subtile an. pt eqles de m fila intisa aut
pilos lepois cu alb. oui mixta accipiant
et in predicta me involuat ex quibz sit p
paratis vulnus repleat et ea que sunt in ipi
circuitu ex predicto puluere plungent et lige
tr ad vlcimu lot al' arabene ¶ Quat
spongia et storia plubi et tutia et aloes an.
al' ¶ Quat thus et sulfur et fiat pulvis
et admisceat licinia cu alb. oui. al' ¶ Cor
tici passulam gta valde et aloes et cortes ch
meis oia plungata et posita gstringit sanguinem
cu exitatione et incarnatione ¶ Et galle cu
olo aliq et obuat et qui gplet inflamato
eam extinguat et papire adhustus et resi
na et storia ferri et stercus equi et stercus a
sini adhusta et cinis ossium no ablutorum
qui qui ablutum prohibet gglutinationem et
spongia noua sub mersa in olo aut vino
de in adhurat et pili ul capilli adhusti te
la aranea si repleat vulnus ex ea gstringit
sanguinem ¶ Simile et de fuligine ¶ Simile et
de radice gsolide maioris ita ¶ Simile et
de bolo armeno Simile ttio sine intigo
¶ Si plaga multu doleat quod nectone infu
ndat dolor eius mitigat et vulnus mundi

ficat et iunes si sunt ibi occidit ¶ Si plus
adsit tumor tere testudine cu sinis mte
stinis et coq in vino et aq p optime de in tola
et adde posita agrippa et lotu timorosum im
Pulvis sapiois retinens sanguinem et
Rx bals ad pcussione cu ense i vulna capis
sarcocolle pt ij balaustie sanguis. drac. an
pt .j. thuris pte. s. tanti et reubellent et plu
ret sup lotu et pmati cu palma manus estin
gat Cap^m de gstrictione sanguinis cu oppilacio
Constrictio sanguis cu ne digiti
oppilatione licinis no e possibil q in
arteris magnis fact q. licinum ex pilis lepois
aut tela aranea aut subtili coti aut panno
lini ueti deni plunga sup ipm mes prohibe
tes sanguinem et mitte in ipam arteriam de m
stringe sup ipm ligaturam et qrz ad minst
licinium de pilis lepois. solis et e sufficiens
et oportet uti stringat scetura adherere que
no sepet dom intanet et postqm exit inta
nata licinum extrahat no subito sz paulatim
C. vj de gstrictione sanguinis ex loco flore cu gdo
Quum gstringit sanguis ex loco mste
flomie aut apud incisione vene ul arterie
cu qdam misto pno simile cortice fistulorum
sm q hat formam factum Cap^m vij
de gstrictione sanguis p me
Medicina quide incensiva ul p ingis
ul ings ad gstringendu sanguinem sitid
ram diximus no opeti nisi maxa necitas nos
pnor apellat et necitas me incensiua ul
ings imponere e qm sanguis fluit pp rosura
ul putrefactione vn cu totu mbr in q putrefa
cto e medeat cu ings aut incensiua me pp
hoc in ueretlum et am passione tocati cu in
censiua me ul foco festinum eo qp putredo in
hys locis festinat eam quia color eis dimittit et
sit ne excitu supfluitatu ¶ Incensiua m

sit
me no solum absolute sicud calida bonu e
ex. ut sit stiptica. sicud e calcithros bicolu
calcantu h ex aliqu intenduit c aliqu no
Est de cauterizantibus bonis tempus regi
mini sit dicit aut e ut sumat albugo ovi
c aggeret cu calce viua c involuat cu ca-
pili leporis aut ex similia c ponat sup locu
qstringatur. me no qp fit ex ~~calce viua~~
Est de bonis pueretibus ad ultimu multos
e ut sumat timinu c calx c ponat sup locu
c stringat me no qp fit ex calce viua fortius
ceteris e no tn stiptica e Sunt cotices qs
generat sup vulnus tiro cadent. hij no qs
illa alia generat morat sup vuln in musca
ta. ideo laudabiliora cotictibz ex supio
ra nullius moratibz caro festinabit pus
qp cadet ideo no festines eos auferre
eo qp dubiu e quin sanguis fluxus ipis
an tps ablatis repiet. Dico dz igt semo
ueri. h. in illis locis quibz nemini ignez
pp eorz putridine appon que passio erpes
stiomenus notat c reporte maduetat
quia ab inficimis mbris transit ad sana
Sunt ou medicina his prius dicta sunt i cap
suo Et qnitqz appont ings ad sanguinez
qstringendu debz appon cu ferro valde ingr
to ut faciat exceras grossas pfundas quar
causa no sit facilis c cadat in te longo
in quaz simlis caro ia e nata Et cauterio
naqz debili pueniut cotices debiles que cadet
ex qualibz ca c cu hoc fac accider sanie c
calefac nehmit. Cauteriz no forte impleat
cu cotictibz fortibus. c remoueat ruptuaz c
detumesce fac ea caue tn ne nimis ul lat
tus. gbnrat Quia flux sanguis p ro
Qn aut flux sanguis sira c cura eu
fit pp rosura in quolibz mbro no erit
fortis sz pruus c paulati exiens. Sunt oz

dari. Crisa andromici cu rebz stipticis c ferro
c. dominu
arnoglosse c aq n bullita sit stiptica sic
sit cotona. mirtilli nespila c similia c me
Verba
mirtilx rosuras circa locu rosin simlr
seia c stiptica sint apponenda c rosura
curet cu mei sicud ia diximus c cu eis qui
pessimus c torosimus vulnibus solidandis
valere diximus Cap xviiij de qstrictione sangs

[P]assio no que ms essiois q fit pp resudaton
dr desudato sanguis curet simlr
cu feus c stiptic mes Me si subtilitas san
guis curet cu ntressantibz sanguine q
ia sunt dicta. C. xx de qstrictione sanguinis p

[P]arites qlugaet quntone ptur
cu manu aut ligamto aut sutura
vuln aut qp e in artia ul uena no pot
sin sit quida arbitent. Ret ligatura duobz
mois fit aut cu ligatura tn sup vuln
tenes duo labia vulnus cu plumaceolis
quitra postqz ipm cu digitis aggregasti c
me sanguis qstrictiua qui desup posuisti
aut erit in toto mbro fixe fortit strin
ita qp stringit uena apte supiorz si erit
possibil ne sanguinez fundat Ret q ma
quide securi opat c in vulnibz prius c
influxu pno Sa ez mbr ondit c in
fluxu forti paruce canis opat sit in ma
nu abscisa Tqn ligat brachiu sup vuln
ita stre cu plumaceolis sup arterias positis
qp no pmittit sanguinez exire c qnz aq
gant labia vulnus cu sutura. C. xx de qst
rione sanguinis p cauterizationez ad pte op

[L]igat 2 mbr appositu positam
ut redundet ma ad ipm ligatura
dolorosa c fit fortis frcatio in eo c qnz
sine scalpellaton ponunt ventose in pte
opposita ut flux sanguis abscindat p
eis cu uelocitate apd necessitate qn no e

psens me vezm no mmis eis in absci
sione sanguis in oi loco toiz et no mi
mi n inlocis canosis sit lactis
et coxe et lactis brachior et mamillaz et
ventris et inguinu et similibz eis ex lactis
canosis hundis et eaz forme sunt mage
et medie et pue et sunt ex ere rotude ad
longitudine parzy sit ndes

for mag
for medie
for pue

et qz flomat ps
diuisa flora strta ut pars de sanguini eg
diat et paulati no in vna uice sz in duobz
ul tbus sm uisitemi nnuerz C. xi de gst
trone sanguis p cessacone matiei ad mbz
decurrentis cu rebz stupefacientibus

Flux aut sanguinis no tm cu ad loca
oppposita me thit vez c sismcopis
patieti ut si totu cor refrigeret et marie
lotu firmee vn sp hat mension. Si aut
potatione aq frie vna restringit sanguis
bonu e go aliqn situd aut aut ut tibet
patiens cibi teossi thimi nnigcossantibz (inmuenti)
m sanguinez sit lentes et inuibe et simlia
dat c qn e nectitas maxia stupefacietia
quia expont cor frigori et fortassa dtuc
sincopis retinet Simile si aceto mixto
figura infundat ul infundat ul ex aq
frica aut pontito vino oibus c stiptit et
refrigeratiuus sanguis nagz gelat ex
eis in fixua vene. C. xy de gstrcione san
guis p ligatias uene
Quod si tu
supdictis sanguis no restringit aut
vena que fixa e mltu in intioibz sit
oz ut certius cognoscat lotu eius et qntte ma
gnitudis sit et utru pulsuz hat nec ne qui
bz certificatis eleua ea cu intino sit te sci
re feci in tua cetione uacitu et torqat
paululu vn si sanguis pp rostra nene
restringi videat et vna no sit ex pulsantibz
potis sangne absqz ligare retinere tu mes
sanguine restringetibz iam supditus Si
aut vena ia fuit pulsans qz cognoscit
sanguis saltu et coloris pnt qui sit dixim
difficile potit gstringi n duobz mois aut
forti ligamto aut tu incision vene p
medinz separe ita qz si adhnit et tu gu
ma ar et aq frica potat restringit sangne
vtriusqz fluit Item aliqn cohibet ligare
vena licet no sit ex pulsantibus si mage
sit eleua go eam tu vncino sit diximus
ita tm ut no pforet et acus sub ea mittat
cu filo duplo et vn liget ab ea pte vn
sanguis fluer videt et qz e necu ab
ambabz ptibz ligat de m aliquid ex mes
supditis mponat ut locus intanet pusqz
ligamtum cadat Na n caro festinaueit
nasti ut locus manet flux impediat queda
m eo inanito spacio remanete queda passio
fiet ibi que yporissima seu mat sanguis
appellat qn tumor e mollis sit iam
diximus tactuqz cedens et sangne plenus
et qn cprimit sanguis cessat du aut solutu
fuit mox fluet Si aut vena no e fl
uens pulsans plum ea incidit p lati
tudine uidelicet ab inferioibz recto quide
itiner ascendit et maxie p sctra loca aut
cu e innobilissimo mbro na si p medin
vtraqz pars incisi corrugat et desiccat et
atoz copiet qz si sup ea e que de causa
flux gstringet bonu e tm ut ptes incise
ligent sit supius e expssuz. C. xiij de
simplitibz gferetibz fluxui sanguis
Antimoniu abscindit flux sanguis
Acetula abscindit sangne quia e i sc
dantia calitatis Allum phibet ome flux
sanguinis Aceetu qn bibit aut effundit

sup fluxu sanguis si e exterius phibet ipm
teriaca retinet omne fluxu sanguis
Bolum armenu retinet retinet sa
nguinez qm ei exiccato e in vitio Be
degar retinet fluxu sanguis a ei retento
i equalis Balaustia retinet omez flux
Bernix ostringit sanguinez Barba vrti
na ostringit sanguine bibita a apposita
Corallus phibet fluxu sanguis cort
corpe ei interior Castanea phibet flux
sanguis a pe cortex ei interior Cortex oli
bani retinet sanguinez Calx abscindit
sanguine ablutia e sine moditaton exteriora
tina Collognitida ei folia media abstin
dunt fluxu sanguis Citoniu retinet sa
nguinez si comedit Calamentuz pistatu
a appositu ostringit sanguinez Coltotar
simile Carta de papiro adhusta phibet
fluxu sanguis Cinis de bone stipticarum
sicud quercus retinet sanguine Carub co
fert fluxu sanguis Cinis rane suppositus
ostringit sanguinez
Ambitus extinguit calitate sanguis
Emathita ostringit sanguine
Frondes salicis cofert fluxu sanguis
Fabe qm sindunt in duo media a
appont sup flux sanguis incisionis bz
Fumi terre purificat sanguinem a apit Fa
solana ostringit sanguinez bibita a apposita
Iusquiami abscindit flux sanguis Iu
iube cofer acuitati sanguinis pp qz in
grossat sanguinez a viscositz facit illu
Lapis gipsi ponit sup ptes flux sanguis
a ostringit qm in ipo e conglutinato
faciens adherere a stipticitas cu viscositate
Lutu indiu cofert omi fluxui sanguis
Limatura extinguit sanguinez Lutu sami
uz qz reperit in ysula cypri vestringit sanguine

Lingua arietina e nettria fluxu sanguis
Lens comesta inspissat sanguinez a ottinet
in venis Mirtus retinet omem flux
sanguis Muscus qui sup lapides repit
retinet sanguine in omi loco supponitur
Menta abscindit cursuz sanguis qm sunt
ei bibit cu aceto Mespila retinet flux
sanguis a omem flux Nux ei folia a
cortex sunt ostrictina sanguis Nux in
maristis 2 Nux cipssi abscindit sangui
ne a removet putredinez Ova qm co
medunt similiter sunt ceda cofert fluxu
sanguis Ossa cervuz nate adhusta de
restringit sanguinez Pipr phibet flux
sanguis a pe tinis ei Pentafilon fit empl
ex ea ad flux Pinus ei granu retinet
flux sanguis Plantago stringit manatem
sup addita cu ceruse Pellis capna aptu
ta in gallis ut in motul ad facienda otle
as ei rasura ostringit cursuz sanguis cu
ponit sup ipm e ura ei foliu cu a appo
sita ostringit flux sanguis Rubus
ostringit sanguinez pistatu a appositu Ra
na ei tinis bz Reubarb bibitu ostringit
sanguinez Spongia maris ei tinis cofert
disruptioni sanguis pp incisione facte
ant aptiones inflamat Cz ex ea inqz
sup lotu subito a cauticat cu hoc qz ipa
e suba retinens sanguinez a flux sanguis
Sanguinaria ei flos cofert sanguis flux intrinsecus
sit pp suam stipticitatez Sanguis draco
stringit flux sanguis Stercus capre admi
stu omi fluxui sanguis a pe montanarz
Stercus asini simile adhustu a no adhustu
simile a equi Serpens ei spoliu retinet
sanguinez Sumac phibet fluxu sanguis
Solatru stringit phibet flux sanguis a sucus ei
bibit stringit Semis iusquiami albi et seis

meconis an obulus . suptu astringit sang
uinem vndique fluit Baccis ei fenit 9
fert hnibus sanguinem vndique fluit Sta
ginii hausta mitigat sanguine Scoria ferri
phibet fluxu sanguinis . et ulcera sang
nis mestruis . et pe qm sedet in vino an
tiquo ei amusto Terra sigillata abscindit
sanguine maius quam alijs mens Ritrud paul
dixit Tela aranea stringit stringit flu
xu sanguinis quam ponit sup vulnera et phi
bet apari eam

Viola dec qui genat sanguinem eglez. Vei
na homis qui port cu tinet vitis se
lotu fluxu sanguinis sistit Virga pastor
retinet fluxu sanguinis Vrtica ei suc
linitus retinet sanguinem Cap xiiij de pro
Absinthiu prouocat cantibus sanguinem
sanguinem mortuum et maturum . dto
rus demonstratu aristol Althanna apit
orificia uenarum Apiu prouocat Aruno
Amigdale amare aneti Alptanu De
thermisia Affodillus Aloe sup pos
Aptiil bibitu et appositu Allium Aseru po
tatu agarus Amcos Balsamus bibi
tu et appositu Borax Bettonica sup
ta p os Capilli ueneris abscindunt
sanguine Cepe attrahit sanguinem ad ex
teriora Camepitheos prouocat Cuscute
Caul Cappais Ciperus apit orificia ue
ne et adhuc sanguine Calamintu tu mel
le bibitu Costus bibitus cantaris Centa
urea Cinita Cucumeris agristis sitius
Ciperum ei ius

Daucus Dictamnu Enula Endi
uia apit oppilacones uenarum E
ruca Euforbiu Ellis n et alb F e
nugrecum ei decocto Feniculus Fiens fu
stas fel bouis appositum Fumus tre

faseoli rubei Gumi olne Galbanu
Gallia Gentiana Genest Gram h o
robu plimi usus hostias silueruz gra
Iperiton Iari ei sucus Ireos Isopus p
os decoptu Iunipus Iua L ac dum
tat sanguinem Lupinus tu aceto Laudanu
Lac lattuce agrestis Mirra mastix mu
scus Mel Malum citrinum Maiorana
comesta n astrictu Nigella Origanu
comesta Oleu vris Oleum liliatu Oleu laur
Pulegiu Prassiu Petrosellinu Por
ru peonia tu vino bibita Ruta comesta
mundificat uenas et prouocat venas sanguine
Rubea . rosa uenit rubea Sepia Sa
uina Sinap Senationes Siseleos Si
sibrum Storax liquida Sparagus Sq
quilla et omne diureticu caliuz na Tbe
tita cotta et comesta Tractatus ij de minu
tione sanguinis et continet capla xxj Cap j
de illis qui sunt aggrui ad flomandum

Dicto quide de egressione sanguinis
naturalis inuoluntarie facta an de eg
ssione sanguinis que fit voluntarie fin intento
ne antiquorum e dicendum primo de flobotomia Sed quod
e flobotomia uideamus Dicimus g quod flobotomia e ap
tio uenarum cu egressione sanguinis manualiter
facta . que si qualiter oportet fieri fiat inpse
ueratione sanitatis et egritudinum cura maxima
operationis mene ps existit Dicimus in sino fit
sum quod oportet accidentia mala plima eueniunt
unde et aliquando mors Oportet nos igitur considerare
etatem . uirtutem corporis accidentia . artem . figuram corporis
repletione humorum . consuetudinem . complexionem . tempus et
regiones Pueri namque et senes decrepiti
et debiles ad flomandu sunt inggrui Et puer
res quide largo modo uocant illi qui non du
bitum etrudecimum annum pcesserunt Cum pru
Johanitius etates sunt iiij . s. adolescencia

Cap vij de causis facientibus indigere flobotomia et de egritate temporis et corporis sm fenere . . .
Cap viij de nuo uenarum flomandarum et inuantis et nocumentis q uenarum . . . de arteriis
ne arterie et documento inuenendi eas . s . j . imo de arteria capitis . . . de arteria
Capls ix de iuuamentis flobotomie et qualitate faciendi ipsam
Caplm x de ubi scia flobotomia eius uenarum q sunt in plicatura brachij
Cap xj de apaitre vei flobotomie | Capls xij de sileat flomor
Cap xij de dieta | Cap xiij de cephalica
| Capls de flobotomia mat . . .

Iuventus senectus et senium nomine [...]
seu infancia et dentium plantativa et pueritiam
sub adolescentia comprehendit et sic de aliis fit
Est quod secundum hoc etas spatium vite animalis
in quo toto et solo animal crescit stat et manife
ste decrescit Secundum hoc .4. etates sunt .4. scilicet
infancia que est a nativitate sua usque quo de
ntes oriuntur Posita dentium plantativa
incipit et durat usque ad .7. annos dentes de
ntes renovantur deinde incipit pueritia et du
rat in pluribus usque ad xiiij annum. deinde in a
dolescentia et durat usque ad xxv vel xxx a
nnos donec crescit et iste .iiij. or etates sunt calide
et humide complexionis Deinde iuventus incipit que
calida est et sicca perfectam sine diminutione
virium corporis conservans que xxxv vel xl anno
finitur huic succedit senectus frigida et sicca
in qua quidem minui incipit et decrescere cor
pus virtus non deficit que quinquagesimo an
no vel lx finitur huic succedit senium co
llectioni flatici humoris frigidi et humidi in
quo virtutis apparet defectus que suos a
nnos termino vite metitur Item qui plores
propter suas egritudines flomandi non sunt
si sanguis in eis corrupto affuerit quem [...]
ad hoc perducit quia tunc flomabis eos et
considera sanguinem et si videris nigrum ipsum et spi
ssum extrahe et si videris album et subtile re
tine ipsum illico et constringe in quo etiam est timor
magnus Patientes spasmum et qui vomi
tum vel fluxum ventris ex colica passione vel
ex alia causa ne flomentur cavendum nam secundum
plurimum flebotomia retineat propter quod adduximus con
hit Menstruate et pregnantes et propter multam
necessitatem vel est necessitas retinendi forte
sputum sanguinis et hoc tamen virtus fuerit conveniens
a quarto usque ad septimum mensem floma
de non sunt Similiter habentes subtilitatem sen

sus flomandi non sunt quia sincopim vide
tur intulerit et illi quibus generant cola
rubea in stomacho animia quod adacto in minimo
sibi cavere debet et per eius est inveniens Item similiter
subtilitatis oris stomachi est quia patienti nocet
thricet moditacia Item debilitas oris stomachi
congnoscitur ex desideriis et ipsius debilitate et do
loribus oris stomachi Item similiter aptitudinis oris
stomachi recipientis cole rubee in quo ipsa multum
generatur est persevarancia nausie patientis et
etiam oris amaritudo et vomitus colitus
in quacumque hora Isti namque cum flomati fuerit
confluatorum oris stomachi non premissa dieti inde
timor magnus et quia monuit inde Item quam
in eis os stomachi confluatur per cibum in tempore de cu
ra sincopis dixerim Famelici habentes cibis
longo tempore indigentes vel diu et fortiter
laborantes flomandi non sunt Macilenti
et valde et rari albi et laxi et tumi et sang
uinis paucitate habentes flomandi non sunt
Item pingues nervas occultas habentes
vel strictas flomandi non sunt Ydropici
et illi qui sunt humoribus crudis pleni
flomandi non sunt nam si flomantur humores
non maturabuntur et forsitan eger peribit
Cibo et vel vino repleti ad flomandum sunt in
congruum quia plus evacuentur per vomitum vel
clister si erit necesse quia si super replone
cibi flomantur non maturata trahit ad venas
loco eius quod est evacuatum ab eo Similiter si flo
matur qui stomachum vel intestina habent repleta
cibo non dum a qualitatibus expoliato sed fere
propinquis nisi paridas ad venas et ad membra p
rincipalia trahit Item tamen ne fastidium flo
tomes sed prolonga ab hoc vel fastidium dige
ratur Balneati et in balneo resolutio ma
xime flomandi non sunt Balneato quod an
quam minuto fiat aggravat minutionem

De famelicis

qui ingrossati tantum et lenificat eam et albam efficit ad lavandum. ¶ Illi etiam qui non sunt consueti minutionem ad flobotomandum sunt pigriores. ¶ Tristes et seu dolorosi ex causa extrinseca flobotomandi non sunt.
Fris ¶ Similiter complexiones valde frigidas habentes et in regionibus valde frigidis commorantes flobotomandi non sunt.
¶ Cavendum est ergo ut nullus superditorum flobotometur in necessitate maxima imminente. ¶ Necessitas enim est quedam dispensatio in occasione modum et legem naturae faciens. Capitulum iii de causis

¶ Cause in quibus est necesse quod minutio fiat. Facientes necessitatem minuendi sunt sicut dictio aeris angustissima vel tremor cordis fortis et spissus cum rubedine oculorum et faciei et
nō constrictio fortis et cum vel apertione facta cum aliquo timendo ne demoratur ei apoplexia et qui habet ipsum et est minuendus quia timetur ne apparat antequam prima timetur licet non indigeret et ubi fuerit ibi vel tinctio, apoplexia in qua facies rubescit vel ingressit, et apostemata magis sanguinea et apostemata pro nitosimi et squinantia et pleuresis et apostemata in sacrum et dolores fortes et alie egritudines sanguinee sicut sinocha et sputum sanguineum ex fractura vene que in pulmone existit, tenuatur et consolidata quando cum ipsis sanguis multiplicabitur. Fiendum est ¶ Cum ergo aliquis istarum acciderit fiat flobotomia secundum quod melius poterit et videtur in quacumque etate et in quocumque tempore et in quacumque complexione et in quacumque regione et in quacumque hora diei vel noctis secundum quod exigit causa que retardari non potest usque ad horam consuetam. Flobotomia enim que administratur in egritudinibus non
Flobotomia duas habet horas habet horam determinatam quia sit dicitur ¶ Item
nō flobotomia duas habet horas scilicet horam necessariam et horam electam. Hora necessaria est que fieri potest in qua res prohibentes non attenduntur. Horam non electam inferius dicetur in loco suo. Capitulum iiii de doctrina minuendi illos qui sunt ingressi ad minuendum

¶ Cum expedit ut minuatur ingressus fiat cum ordine et cautela secundum inditentiam etate tota probis iuris et cum voluntate priorum suorum. ¶ Sed autem sunt pueri quanto sunt quarto decimo anno iuniores tanto sunt ad flobotomandum aptiores precipue lacertosi rubei robusti venas amplas habentes et si sunt iuniores fiat exceptio sanguinis cum sanguisuga vel saltem cum ventosis de sang et si non sunt sanguinei fiat scarificatio sine appositione ventosarum cum sanguisuga enim est profundior omnibus in sanguinem subcutaneum extrahendo nō
¶ Unde Isahac: flobotomia est fortior sanguisugis, et sanguisuge fortiores scarificatione. Flobotomia enim trahit sanguinem ab interioribus, sanguisuge a medio, scarificationes autem ab exterioribus.
¶ Nulla in istarum fiat in post duos annos a nativitate ipsorum ¶ Et quia sincopis dicitur nō dicitur minus
¶ Aliqui in prima minutione cum subito evenit ei qui non consuevit minuatur paulatim scilicet in duobus vicibus aut in ore cum minutione paulatim supino iacente ex hoc enim melius conservatur ut vide non defficiens sincopizatur. Flobotomia quidem probans domini quiescat et nos quidem de cura sincopis capitulo faciemus singulare. ¶ Et scias quod flobotomia stricta magis est virtutis conservativa sed in clarum et subtilem sanguinem fluere facit et spissum et turbidum tenet. ¶ Ampla non velocior debilitat et in invidificando magis operatur sed tardius consolidatur et est dignius et yeme efficere et in crassis hominibus ne sanguis congeletur cum frigoris in flobotomia. Et angusta in estate dignius est efficere et sicut diximus de pueris ita dicimus et decrepitis quod quanto iuniores sunt sexagesimo vel quinquagesimo quinto anno tanto securiores sunt ad minuendum et ergo vero aliqui senex exeuntes norum crassus et corpulentus levius et fortiorem iuvene reperitur in vasis in meatus vel animositatis considerentur. Capitulum iiii de doctrina flobotomandi

Floria

Flebotomia no debet febricitantes?
fieri in principio egritudinis oio · donec appa
ruerit maturatio · quia humores subtiliat / a
ipos per corpus fluere facit / a sano sanguinem aufe
rt · a i nichil euacuat / de eo quod oz per eam
Cumque egritudo principium aut statum preterit tunc
si no e quod prohibeat / fiat flebotomia. flebotomia quoque
r[ati]o ut euacuatio no e facienda in die motus e
gritudinis / In febre aut sanguinea necesse e
ut fiat euacuatio / minutione no superflua
in principio / a superflua tu adherit maturatio
quia multos febris removet in hora flebotomie.
Oz autem attende color sanguinis tu minuitur
in hac egritudine aut in simile sicud in flo
ne qui dr pleuresis ut si mutato sang
uis tadauerit / a no affluerit timor virtutis.
sanguis no e restringendus. donec mutetur
Un oz ut sis consuetas sup hoc omnes conditiones
flebotomie / a ut tangas pulsus eius apud exitum
sanguinis ne superveniat ei mors loco sin
copis. Nam aliqui dicunt illud tu flebotomatur
e negligens / a illud ignorat / Virens autem
flebo tu minuet no oz hoc in suo sanguine
obscurare tu totus suus sanguis fit equalis
Cum autem flebotomia necessaria fuerit ea febris aut
aliorum humorum facietur / a pro flebotomia petit debe
a quantum sanguis eorum repetit in una vice
r[ati]o in pluribus extrahat / Etiam tu egritudo e huius etc
sim in cui pe e longitudo nullo in sanguis
e minued · s[ed] si possibile fuerit quies e faci
enda / Et si no fuerit possibile ut quies pax
ex eo minuatur / a in tot sanguinis thesaur re
tondat / ad flebotomiam faciendam s[ed] si apparuit
opportunitas · s[ed] si e multitudo in ea a virtus
r[ati]o ad resistendum in casibus consuet / In febribus
aut uehementis inflamationis / a in omnibus acu
tis e amminutione timendum licet fuerit necessaria
quam tu spasmus dant / vigilare facit / a sudore

motum a deinde virtutem quia pp thesaur e di
mittendus / Etiam simile oz ut febricitans ex
minutione tunc febris no e expulsatione
minoratio fiat ut ad resolvendam febre
sanguis sit thesaur relinquatur / Et si
fortis inflamationis no fuerit / a fuerit prin
da attende dicte considerada in capitulo isto
totat principio diuini / Vide in intueri uri
na a si fuerit crossa rubedini attines / a de signis bonis ad flebotomiam
pulsus z fuerit manes / a facies tumida
a febris in suo motu no pperet flebotomo
ma in hora q[uam] stom e manitus a cibo / a
si urina fuerit subtilis aut nigra aut faci de signis m
es apparet tornatilis seu toruginata ex sit
tate contra tunc · e a flebotomia / Et si in ea
fuerit interpolato a quietes febres in ipa
fiat minuto / Dispositionem a tremoris
considera quia · si tremor fuerit fortis a mi
nutione · si cavendum erit / Amplius color
sanguinis attende quia egredit quia si fuerit
subtilis albedo attines ipm plito retine ·
quia aut e ex debilitate virtutis aut ex mala
digestione / a summo opere e cavendum e ne egru r[ati]o bo
ad una duarum perveniat rex · s[ed] humorum toliciorum
ebullitionem / a febre humorum teruditate / Cumque
in febre · de flebotomie oportebit no attendas
illud quod quidam dicunt · s[ed] quod no e bonum ut post no de ...
iiii die fiat / quia bonum e quod fiat / a a si
sit necessaria post xl dies / a hoc fin sucias
Galienus licet preinitter / a preperat sit melius
tu fortitudinis virtutis res certe fuerint
Et si in hoc certum fuerit quatuor hora in r[ati]o
venis egerunt forte / a oportuerit flebotomia ipm
post · x · regulas ia consideratis superditas
Multos preterea flebotomia in febribus licet
necessaria no sit efficit ut na super ria in fortis
fiat ppa quod ea efficit pauca / a hoc quidem
tu figura a etas a virtus / a reliqua talia fuerit

q pmittat. Et multos huit febre et huit do
lor capis qui ex osilio flore eet medicad
supuenit flux capis ventr naliter qui flo
bmilaz excusat.

Capm De flomia q oz fieri uti

Vtenr aliqui flomat ssitudinaie
ppa ut sanguis flux anaribus
imatri a ano a pettor aut ex alijs corru
ris ut membris pintear ideo ut sangs
ad id q apte illa e. addiusuz ptrahatur
2 hoc quide me e forte iminuado sz oz q
florus sit uehinter sterus a sint mi
oes multe que no sit in uno die in
mag necitatis causa fuit. sz in die post
die 2 quatuz me minorato fiat qntu
possibl fuit. Et ad summuz medius e
ut flore mees sint multe q ipi qntitas
sit multa flora quide tu no e nectia
pp multitudine sanguis. tolera rubea
ebullic fatit 2 post hec aducit sittitas li
ngue a que sibi sut similia e zgit sumu
rer et tu ag ordei a zuccaro. Multa pti
euatuato tu sedatone sincopi affert in
fuit postq ag assature carnis ut aliqd
simile assupserit. Et tu ex multa minu
tone debilitat mit multi eqnabut hu
mores a sut aptores ad fluendu a stos
a epate infeidat in a tutis tors titinat
a ydropisis qrati a toytus debilitati a e
pilesia a morfea alba inde accidut a re
mittit bisus eis secudato retardanda sz
mensura debilitatis no affiut sit blica ei
retadato hora una. Qui aut eam facere
voluerit a sanguis ipi ad pre diusaz ehat
sit dies unus. Amplius flora diusa me
lior e ei qui secudatonez vult facere in ea
dem die i que sz latitudinez eis qui volut
secudatone in eadez hora. Et illa que e
sm longitudine ei qui no in una vult ee

grent sanone imo in tade tenet q cum p
multos fatit dies una qz die. Lugz flore fra
ior fuit tanto erit ei secudato tardior a me
lior quide enim satonis e ad pseuerada uitute
uti duobz ul tribus diebz fuit. Et ex iuuam
tis naqz satonis e q floati minuitez tu
pfettone sive euatuatois que nectia eq
fuit. Et qn uis solner brathiu a fare mi
nutonez no oz ut fimati sup ipm tu forti
tudine a timatu uelociter extendat tu ia
clausura sit orifitiu flore a no fiat fatilis rio
sanguis exitus qui e valde notiuu imo re
mone tu ante flom sanguine stante ogelatu
in orifito flore ~~a no fiat fatilis sanguis exi~~
tus a pone sup totone madefatum in ag in
q sal dissolutu sit ul tiriata ul sigorea rosefero
Sanguis eiz resoluet ~~mag~~ a subtiliat ex hoc
qn e crossus a preme ipm leuit usq q sangs
eqdiat a si uena e aptea no tangas ipaz dom
sedat. Si no erit nectitas extendi sanguinez
bio so fiat flora in uena alia brathij altius
aut salti in eodem brattio sup illu locu aut
dimitte ipm dom itez flomet pannus no
olo infusus tu pauto sale sup floraz imponit
a ligat ipi osolidatone impedit. Et si flo
mat fuit. tu fiet flora molo unctus pln
bet osolidatonis uelotitate a dolor minuet a
hec quide e ut sup ipm olm aut sibi simile
leuit inuugat aut in ipo olo mittat pi tu
panno exutet. Iste flora ogz a secudatone q no d...
pinteat dormire quia fat festinare osolidatonez
flore a 2 supfluitates que exhut tu sanguine
inei intedut ppa q supfluitates in sopno
ad pfundu tors ehut plimiqz 2 in mbris
ofeattio ex ppinqua dormitone flore. Et flora
que fit in tictius tade retipit osolidatonez
sit illa que fit in initia mag tu float lo
ngitudinalr imo amplificetur pp motu

inture vn gerua e illis qui volut satione
fierre si no dnr ex pma minutone paralisis
aut qd sibi simile sit. Ca. vij de causa sincopis

Sincopis quide gsueuit supuere ap
floiaz hum subtilitate a debilitate
sensus oris stoi ozes ut tibes ipm auf
lou mica panis infusa in aq gnati mig
ul oxizaccar sic e calefacte si fuit ei debili
tas oplois fie. sinc intue in aliq q sit
sicud aq cu gerto a sfebz odoriferis bonu sa
pore hntibz aut sericippo mte aut musca
to a simile illi posta mictat. Multi
tudo no gnomis cole. xu. corigat cu no
mitu damo infram aq calid cu stt ace
toso pa deti ei buttelle panis ad madua
ndu don quiescat paz posta mittat si
erit necesse. Si pp multitudine san
guis exitus diciat sincopis apud floiaz
sumat in potu aq carnis assate intactato a
soripu tenue a odoriferu a assiduet odorac
aromaticu. Qz si aut ad hoc puenit q sit
q no possit cnter aliqd dentes eius ap
ant a aq carnis q diximus cu pauco mu
sto a vino bn odorifero in ipi os mittat
adq toti coz res bn redolentes a ppue
pectoris a venti adhibeant. Mares qqm
bus ex gallia iungat. egez a semp suffi
miggem a cora ei facie pulli assati de gsto
pent a narbz ipi cibi redolentes qui appe
tit coctar gsueuerut applicentz a cu a
tric q similis sincopis minutoni ea que
dicta sut plurimqz gferre gsueuerit. Si
aut cu minutone eueneit nausea turpe
nna sibi nocitus proter de in aq ro. ul
fcia e sup ipm rorada atqz fundeda a in
ipa e mittendus. e e clamadus clamor ma
gnus a mouendus. Qz si cu hoc ad memoriaz
redierit no fuit mustu ea naribus e insuf

sufflandu a in ore ipi galla mittenda a
vinu bonu cu aq pauca repatu fundedu
a os stoi fricandu de in ad pore in os stoi
missione a ad totu ipius regim e redendu
Sincopim pterea hnis a no enomieit situ
rati gloniter ex turullo aut serto in
os ei mittat a ipm cu penna nomer
faciat a aliqd odoriferu ad olfandu ei bon
atq a fiat ut cnciat aliquid cedartiato
diamuscato a trocisis ei pp ut ei uirtus
restauret. Sincopis no cu aq no ade gra
ussia mala existit qua pp ut uomit se
quat no e ingeniandu sz in ipi cura e
valde studendu a summo opere laborad ut su
cus carnis a uinu in q panis assat sit
poit ei subito cbuat ipe q fortit mone
at a aq sit diximus sup torcet ei plurimqz
a qui sincopiz patit ex sono tympanni
a fistule a ex linguis nec no ex clamorib;
ad memoriaz redit. Capm viij de caus fati

Causae entibz indigere floia a de gerem
facientes rate tpis a corporibus bn
indiget floia sic sit expones scientiz
aliquoz p paratoz sciatice a podagre a
artetice aut applie ul eplie aut infie
cu sanguis multitudin aut optalmie
calie tunds ne cadat in eas a sicud gsto
sanguis emoroydaz illi cui modicate cu
rex solebat licet ei color no ondat q de
beat floiari pp obstrucitate a albedine ipi
aut indicare h debilitas mbroz interioz
cu gplone talia. Et scias q qui multu su
dat ea replonis e floia indigens. Et tps
gerun adminuedu e mpne neis. Nulla
eni res e q ita tueat ab egritudinibz nexis
queadmodu floia qnis mamito p mez a d
minuto comedendi a dimunito post mebri
antis faciat illd. in quibusdam tpibz sicud

Aut. h. nonnulli uero ex assuefactione ~~balneis~~ bal
neis aliquotiens exitum ex quibusdam fecitate
flebotomia non omnibus fit necessaria. Item in egritu
dines ueris sunt ergo sanguis et fluxus sa
nguinis a naribus et ebullitio mulieris que de
natura tole existit et apparata sanguinea et tubu
culi et sinancie (scrofantia) et fiunt secundum plurimum principio
se et alie causae et uenarum fixione et sanguis
spiritu et uer quidem incipit cum sol in prima
uel secunda parte arietis cum coniunctiones ascen
dere per rectam lineam incipit uel cum niues de
montibus cadunt et arbores florescunt uel pe
panescunt et durat usque ad finem geminorum
uel ad fortitudinem caloris super terram ex
stentis. Hora uero electa est in principio diei ho
re tercie usque ad finem quinte diei ieiuno stomacho
et post complementum digestionis et superfluitatum
expulsiones et in adolescentia et iuuentute
ubi sanguis habundat. Colore uero bene fere
intra flebotomia sunt brunna pilosa color rubeo
et fusco mistis colorata et uenas amplas
et manifestas habentia et soliditatem membrorum
tales enim sincopim uelociter non incurrunt.
Fiat ergo eis flebotomia in una uenarum que sunt
in plicatura cubiti secundum ipsorum indigentiam et si
contingat fieri in yeme fiat post comestionem
et hoc est secundum sententiam Albucasis et in meridie
maxime si sunt fere complexionis et tempore austrino
Melancolico autem et epilenticis etc. quod minu
antur in nocte in hora dormiendi flebotomia
facta et bene custodiatur a fumeribus et locus
flebotomatus multociens in nocte respiciatur ne sa
nguinis exitus accidat. Non est quidem inconueniens
ut ille in quo superhabundat multum minua
tur postea mane solutiua euacuetur sed solliti
tus esse debes ex dispositione coloris secundum condicio
nes quas iam diximus et considerare tensiones
quoniam propter tensiones per totum corpus intercedentem

magis eius confidens quod flebotometur debes uiteri
respiciens ex crudis humoribus sicud iam diximus
non debeat minui magis eius confidens per flebotomiam
quoniam cum sanguis aliquis bonus fuit paucus
et fuerit in corpore ipsius multi mali humores flebotomia
rapiet bonum et malum relinquet. Item quando ali
cuius sanguis malus fuerit paucus et declinauerit
ad membra quod eius declinatio uehementer impedit et
fuerit necessarium ipsum minuatur ex eo sanguine pur
erit assumendus et cibo bono erit alendus de in
erit minuendus iterum post dies pauca ut ma
lus sanguis extrahatur ab eo et bonus restauretur.
Item si mali humores colliti fuerint prius in
gemet et studeat in hoc ut paciens quiescat
et ociet deinde flebotometur. Item si grossi fuerint
antequam stringantur ut balneetur et in sillis mi
sterijs moueatur et dantur eis ad bibendum aqua
florum et post ipsam aqua quod alia fiet minutio
sirupus acetosum subtiliatum cum ysopo. Aliquando
aliquorum flebotomantur in quorum corporibus superantes
existunt humores flebotomia fit ea illorum humorum
ebullitionis et eorum cursus et ipsorum permistiones
fit ergo frequens flebotomia necessaria. Sanguis
quoque melius fit ut frequens minutio sit
necessaria que in presenti quidem alleuiatur sed in
senio perueniat inde ad multas egritudines
ex quibus est apoplexia. Amplius flebotomia multos
commouet febres et multos resoluit putre
factionem. Item si multum preterierit tempus quo
quis minuitur fuerit et in yeme fuerit congestus
quod se cum fecerit sentiat minuatur et sanguis
pro thesauro retondat. Item in aut flebotomatur
aliquis egritudinibus paratus quoniam cum ipsius
sanguis fuerit multiplicatus cadet in eas
aut flebotomatur aliquis iam cadens in eas. Item
quisque ipsorum aut aut flebotomatur propter sanguinis
multitudinem aut propter ipsius maliciam aut
propter utrumque. Et citius conuenit egritudinibus

floma que cadentibz in eas. et hec dicta sunt
dict. C. viij de nũo venarum flomadarum
et iuuamentis et nocumentis que veniunt aliqn
ex minutione artie et documento minuendi
eam et pmo de artia capitis de iij de arterijs man

Arterie que flomant sunt ut plurimum
sm Ysaac xxxvj ex quibz alie
sunt pulsatiles et alie quiete. pulsatiles tn
minus flomant pp timor cursus sanguinis
ppa quia pueit ex flomia pulsatili apa q
de mani sanguis ex seu yporisma si fixu
ra fuit nonnunquam augusta. qua pp n tu mag
cautela et necessitate incidere no dicimus tu
aut defluxu sanguinis no timet est iuua
tiua maxime in egritudinibz xpresis pp
qua flomat maius tn iuuamentum q pue
nit ex minutione artie no est n tu membro
sibi uicino sunt egritudines male ex sang
ne rubicundissimo subtili calido prouenientes
Vnq artia flomat que vicina est ei in
qua no erit timor maximum auferet iuua
mentum. Pulsatiles aut que sunt in capite
sunt iiij^or due in temporibz apparentes que qnq
flomant et qnq incidunt et qnq extrahunt et
qnq adhurunt et hoc quidem fit ppa ut acu
tis calidis reumatismi et subtiles constringunt
qui ad oculos descendunt et pp principium a
mplificationis pupille et pp emigraneam
antiquam et sodam prauam et apa in lateris tempor
nascens hec tn quia eius missio est timenda n.
maxima necessitas nos compellat. ideo fiat q albu
me no subueniat sicud diximus. Cu aut flo
mare volumus sit flomotomus rasis temporibz co
llu stringat cu binda et tam diu cu aqua calida
fomentet lotisque manibz fricet donec appar
eat artia et pulsum eius sub tuo digito perpe
ndas et signa cu encausto deinde subleua cu
tem desup venam et ad superiora cu pollice
et incide eam cu cute incisione incidente et
sit longitudo incisionis quantitas digitorum qua
tuor aut circiter illud et fac currere ex sanguine
quantitate qua necessitas requirit deinde solue
coartationem colli infirmi et pone digitum
tuu sup venam hora vna. postea pon sup
ipam coton et puluillos et stringe ipm forti
constrictione desup et dimitte donec sanetur et nos
incisione et extractionem et cauterizationem in suo
loco dicemus. Alie quidem sunt post aures q
flomant uel incidunt pp spes obtalmie et
principium aque et pannu et caligine et dolor capitis
antiqum et stupor et scabie uel frigiez capitis
et multa mala antiqua tn in eorum flomia est timor
quom eorum consolidato retardatur. Et qualitas flo
madi eas est ut radat cap infirmi et compri
tur tu fricet cu panno aspo bn in duobz
locis capitis depssis que sunt post aures q
ntitate duorum digitorum quia illa sunt loca dua
venarum pdictarum sz pº stringat collum sum cu
binda uel facteolo infirmi donec appareat
due vene supdicte uel percipias pulsum
earum sub digito tuo et raro occultantur n in
quibusdam hoibz. Signa q ibi cu encausto
de in dcam flomia cutellare q de incidens
cu forma hec
deinde intromi
tte ipm sub venam cute donec pueniat flo
mus ad os deinde eleua manu tuam cu vena
et cute ad superiora et fac sm q diximus de duabz
arterijs temporum. Et signum incisionis artie
huius est quod egredit sanguis cu saltu frequenti
aliqn aut hee artie que sunt post aures
incidunt et extrahunt no solu pp catarros
ad oculos descendentes sz et pp catarros desce
dentes ad pectus. Et modus extractionis eius est
ut facias totu q dictu est ut appareat ar
tia deinde eleua cutem sup arteriam cu duobz

digitis manus tue simplex et finde ipsam plo
gu ex utraque parte incisa ita quod arteria incisa
ab ipsa remaneat separata et si minus subtil
sit quod fluxus sanguinis non timeatur quod est diffi
cile tuum digitorum incisura usque ad os absci
das et capita arterie totaliter et solidativa donec rec
sanet appone si non grossa fuerit findas
illam et quantum sanguinis sufficit extrahat et illud
quod est necesse extrahere de sanguine ut plurimum est
.l. .3. et quod plus et quod minus secundum virtutem
patientis et secundum replectionem arterie. et tuum digi
torum spacio ex utraque parte ligata vulnere usque
ad bonas incidas mediumque perficias et capita
arterie cum ferro ignito totaliter panniculum
2 extrahe qui ossi coniungitur ne forte si vena
ferit apa vel spasmus generetur, deinde cura
bulis cum lenitivis donec sanetur aut pulvere ci
trino qui fit ex arsenico cocto aut ex sar
cocolla et aloe et sanguine draconis aut cum medicinis
conglutinantibus et sanguinem restringentibus
dictis in capitulis suis. Arterie quidem ~~vene~~
maiores sunt que flomantur sed dure sunt due
quarum una inter pollicem et indicem existit cum
iuvamentis antiquis doloribus capitis et inflamma
matis est mirabile. Et G quidem iam dixit
se vidisse hoc in somnis precipiebat ei hor
titer hanc flomiam cum doloris qui in capite pa
tiebatur qui eam fecit et sanus effectus est.
Alia arteria est in parte interiori palme declini
or hac que elligitur et flomatur cum eius iuva
mentum est propinquum iuvamento illius. Capitulum
ix de iuvamentis flobotomie venarum capitis et
qualitate faciendi ipsam

Dicto quidem de arteriis dicendum de venis
non pulsantibus est dicendum et primo de venis
que flomantur in capite. Dicimus quod vene
capitis que flomantur sunt xxv quarum una
est vena frontis que inter duo cilia existit

et primus quidem flomia post flomiam cefalice confert
gravitati capitis et precipue illi qui est in posteriori parte
capitis et gravitati oculorum et dolori capitis perse
veranti antiquo sive in una sive in utraque parte
sit et secundum Albucasim ad egritudines faciei anti
quas et ad nigredinem et ad rubedinem et ad ulcera
fetida et qualitas flomandi eam est ut constringatur
infirmi collum suum cum vitta donec appareat vena
deinde elevatur instrumento quod dicitur fossorium albucasis cuius
forma hec est [figure] et ponite cum
unguem medii digiti cum manu dextre et distare
clavuli postquam acumen eminens quod est in capite
fossorii super istam venam posuisti mittis ponite super
ipsum cum alia re in modo et ad similitudinem sanguine
currere sic videbitur expedire deinde solve collum
infirmi et stringe eam donec sanetur. Flomia et quod
aperitur flo lato vertice non est tunc sit flomus
extremitatis acute subtiles sit reliquum flomi
imo sit late extremitatis et floma eam secundum
tuam sationem cum os est propinquus et fortasse frangi
get flomus qui est subtilis. Et considerat doctor
quod si os cum flo poterat est ca cefalee alia est
vena que super caput existit et flomatur propter anti
quas gravedines et ulcera capitis. Item alie due vene
temporum que flexuose incedunt et due vene que
sunt in angulis oculorum iuxta nasum et secundum plurimum
non apparent, et propter constrictionem suffocantem ipsi
quidem flomus non est profundandus quia fortasse
sic fiunt fistule et non egreditur sanguis vel pauci
ex eis ideo dicunt considerat si lacertus oculum mo
vens in flomatione istarum venarum que sub an
gulis oculorum existunt lesus fuerit strabonem
facit saucium. Et si lacerti aut corde sub ve
nis temporum vulneretur eminentia usque que debi
litatio perveniat. Iuvamentum non istarum duarum ve
narum que sub angulis oculorum existunt est in
dolore capitis et in dolore emitraneo et obtalmie
antique et lacrimis oculorum et pannio et pustulis

et scabie palpebrarum et pustulis et alopitiis.
Earum sunt alie tres vene que in loco post
lotum supradictum scilicet post tympus ubi extremitas
auris tangit cum pervenit ad capillos et una quidem
earum trium est magis manifesta que flobomatur
in principio quando et cum caput scotomiam recipit fumum
et propter hoc confert ulceribus aurium et tollit ea
propter posteriorem. Et due vene sunt post aures
que minuunt ut qui filios generant non
non generant secundum quod G. hoc dicit. Et ex venis
istis sunt quidem que sunt due et flobomantur
in principio lepre et fortis sinantie et toha
angustatione anelitus et asmate acuto et ra
ucedine vocis et infirmitate apostematis in pulmone et
dissinia que est ex multo sanguine talibus et egri
tudinibus splenis et lateris et oportet ut non tunc
cum flobomum pilum habuerit flobomet ut in longi
tudine cadat. Membra non omnes vene capitis
excepte quidem melius est ut transverse flobomet
et modus quidem ligandi ea est quando oportet trahere
caput ad quamlibet partem flobomie ut vena extensa
fiat sicud corda et consideret que pars sit
magis declinans et fiat flobomia ex regione partis
illius declinationis. Et ex eis est alia vena que
est in lepore cum locus ipsius extremitas que di
gito pressa in duo partitur ubi quidem fit flobomia
sed sanguis qui inde egreditur est paucus et ipsius
quidem flobomia confert calefactionis et turbationi
oculorum et emoroydibus et pustulis que in
naribus nascuntur et pruritui qui fit in eis.
Et tertia plus ex ea coloris rubedo proveniens
rans que similatur asafati et expanditur in
facie et est istud impedimento magis sive in
vamento et vene due alie sunt sub asse ap
te notate quarum flobomia confert egritudini oculorum
antique que ex sanguine subtili et doloribus
capitis antiquis. Et ex eis sunt iiii^o vene que
sunt in labiis scilicet super margines labiorum existentes

par que conferunt ulceribus oris et ulcera
id est pustula et doloribus gingivarum et earum
apostematibus et ipsarum laxitati et ulceribus et fistu
lis et fixure que fit in eis post minuto
ne cefalice. Et sunt due vene alie que
sunt sub lingua super collum inter que mi
nuuntur in sinantiis et in apostematibus duarum
duarum amigdalarum super ipsam linguam exi
stentium et minuuntur propter lingue gravitate
que est ex sanguine que quidem in longitudi
ne sunt minuende quia sanguinem constringet
qui ex flobomia facta ex latitudine fluit est
difficile. Et si lacitus vel nimis vulnatur
accidit inde gravitas lingue. Et ex eis
est vena alia circule que flobomatur in mo
dicationibus oris. Et est notandum quod omnes
vene capitis supradicte debent flobomari
post flobomiam cefalice que in manu vel
in brachio reperitur. Cap^m x de ulci seia floie

Vene trium venarum que sunt implicatiua
quidem que in cuuatura brachii
brachii reperiuntur secundum consuetudinem sunt tres
scilicet cefalica mater seu nigra et basilica. Oportet
autem ut iste tres vene aperiantur super mitu
ra et non in ea nec sub ea et ideo ut egrediatur
sanguis bene talis ut salliat aut sit se
cuntas anotumis nervorum et arteriarum earum non
flobomia que fit secundum longitudinem ad consolidandum
est tardior quia ipse sunt cartilaginales. In ne
gitionalibus non res ad hoc est diversa. In sena
tica non et salvatella et in aliis venis melius
est ut secundum longitudinem flobomet. Et cum quis flo
matur aliqua istarum trium supradictarum considera prius
omnes conditiones quas diximus in principio istius tractatus
et in subtiliatione humoris ut si sanguis est
grossus cibis et potibus et medicinis subtilietur si
est possibile illud deinde intret balneum si non pro
bet ipsum aliquod aut exercitetur aliquo exercitio

Nota quod vene capitis non debent flobomari nisi precedat flobomia manus

sanguis eius propter exitum subtiliatur. Si uero
grossus non fuerit non fiat illud. Flebotomia ergo
die garena circa horam terciam ieiuno stomacho et
euacuato corpore ab omnibus accidentibus ania
libus malis sicut ira et angustia timor et
ex omnibus corporis sicud labor et pena superflua
et coytus et illis similia et fugiat esse presentes
sedis sue res tamen quarum usui tenuit consuetudo
hominum ex aromatititate et odoramento et cum
pudio et similibus illis per quantitatem possi
bilitatis deinde sedeat flebotomatus super plu
mar quod sit altius plumari flebotomatoris. Et
melius non uidetur stare in pedibus suis.
eleuatus flebotomator tamen oportet sit habere
tenuit consuetudo postea extrahat brachium su
um et feriet ipsum flebotomator manu sua
bis aut ter deinde stringe ligamentum cum co
rigia in brachio et inuoluatur ei bis supra
superiorem locum flebotomandi ita quod sit inter digito
et spatium inter ligamen et locum et sit strictura
moderata maxime in macilentis. Macilentis
siquidem corporibus propter lapitate uene non ap
parent et stringantur bis in eis aliquantulum
strictius ordinetur. In macris non fortis strictura
est cum euacuandi uena ex eis et sanguine reti
nendi. Item fortis strictura tumor fiat et li
uore et inscidato panni et ipsi humectato
ex aqua rosarum aut fricta tunc est bona et quiescens. C
asus quidem ligaturis et constrictionis in strictura pro
hibet uenarum impletionem. Nota si brachium
multum stringatur purior sanguis exibit et
grossus retinebitur si brachium lesum fuerit
deinde post stricturam oportet ut feriet flebotomator
manus suas simul ad inuicem donec infleuit
uene et sensui declarauerit quod si uena post li
gatura non apparet solluatur et iterum ligetur et
grauia sustinere cogatur. Nam si uena fu
erit absconsa ponatur flebotomator digitum suum
in uena et arbitretur ac sanguinem attin

hec et si uena eminet pungatur ipsam sum
quod inferius dicetur si uero non inuenitur. Et si tamen
hoc non erit apparens inunge eam et per ipsum
ende ascende et descende donec apparet ea
facias fit manifeste et hoc quidem experieris
cum duobus digitis utriusque locorum tangens
in quibus stis uena extendi. Et quando tanges
utrisque et quando tangeris uno ipsorum et cum altro
facias sanguinem moueri donec alto cadente ipsi
sanguis sentias attepsione cum ad ipsum perueniat
sanguis et ei receptione cum dimittit quod si
aut ligatura preiat quod simile lenti aut tunc
et solue ligaturam et inunge mollit deinde ad
ligandum redi. Declarato autem loco absergat
flebotomato flebotomum suum cum pauco oleo antiquo
se postquam acuit ipsum et probauit qualem pone
tebat tunc deinde ponat suum digitum indicem
manus sinistre super ipsam uenam sub loco tamen
flebotomandi uult parum ut non fugiat uena et casset
percussio quoniam de uenis est quia inueniens sicud co
dam fugiente apud flebotomum. Et ex eis est que
plena uentositatis et quando ponit flebotomum super
ea ghit sub flebotomo et decipit flebotomator
et non aperit flebotomus uenam et si aperit eam aperit
strictiore propter illud ergo oportet ut firmet flebotomator
et sit sollicitus in hijs rebus omnibus deinde app
hendat flebotomum in medio quod non sit uacillans
cum duobus digitis scilicet cum pollice et indice et me
dium dimittat ad palpandum si erit necesse et
ad flebotomum substentandum deinde ponat flebotomum
et non manum premendo impellat sed suauiter bla
diendo et furti agat ut flebotomi extremitas tum
ad interiora preiat uene quoniam si illud dimitt
fecerit sepe tamen flebotomum mittens in uenam occul
tam fractura rumpet et fatiet ut uena refu
giat et non ipsam uulnerabit et si perfidiose institis
cum flebotomies malicia augmentabis. Et aut
aperit uena ex uice bona tunc est bonum et si non
tunc sit dicit albucasis ita illud uice alia

sub illo loco parum aut super ipsum cum festi-
natione. Si locus non aperitur. Et si aperitur
aut expavescit infirmus tunc dimitte eum
illa die aut duobus diebus donec sanguis liga-
mentum ne attrahat apostema calidum neque intret bal-
neum donec iteret flebotomiam si diligit ipsam. Et
si apertio est parva aut currit sanguis subti-
liter et times ne egrediatur ex sanguine quantitas
quam tu vis itera flebotomiam in foramine ipso secundum
rectitudinem et adde in apertione parum et fiat illud
cum festinatione antequam aperiatur locus apud aper-
tionem primam. Si non vides ipsum iam apertum
et non iteres super ipsum ex fece olei quod allevi-
at cursum sanguinis et est melior in hoc loco
quam oleum ipsum et quam olea reliqua. Et similiter ad-
ministra fecem olei in omni flebotomia tua quam flebotomas ve-
nas apud pluribitiones cursus sanguinis et illud
fac et tyriaca et sagena quam ponit ex una
earum super locum sanguinis eius subtiliat et reso-
lvit et hoc quod est grossius. Similiter iam diximus
cumque ligare volueris flebotomiam tene cum digi-
to tuo aut acutitudinem foraminis remo-
veatur deinde lava et exicca et pone pannum
lineum eminentiam et dimitte ad primum lo-
cum redire et ne stricte liget neque inbotos
pannos superponas neque ad locum illum ungueri
aliquem eorum quibus cum redolendi quidam pre-
ungere consueverunt. Capitulum xj de apertione vene

Cum aliquis flebotomare
flebotomat et posita ipsi brachium apertio-
ne ex alio brachio minuatur secundum quod tollere
vadit aut ex ipso sit dicit Almasor ex loco
quod est superior eo cum sanguis extractio facta fuerit
et super ipsum psilium oleo roso et cerusa et forti-
bus infrigidantibus in circuitu eius fiat cata-
plasma. Albucasis autem dicit quod si apertio est
magna quod ponat super locum spongia infusa in
aqua et sale parum calefacta et stringe eam hora
una quae non solvitur. Quod si remanet in loco

post dies aliquid ex aloe aut mirre solu-
tum aut aliquid ex sucho metasti vel calamenti.
Ad inflationem brachii propter flebotomiam. Cepa — de apostemate
coctam sub cinere cum ruta et sale et cimino
terra et insimul in oleo cocta tere et tepida
posita post. Si non minus sit primitus dicto
capita porrorum et quoque sub prunis et posita cum
assungia porcina et tepidum pone. Ad idem
Recipe absinthii manipulum j. ducallorum ficus
sicce passularum seminis fenugreci ana ʒ j.
assungie porci quod sufficiat. Ad tumorem — de tumore
brachii propter minutionem. Recipe sulfuris vivi
cartami cimini ana et pulvis cum oleo distem-
pera in modum emplastri et calidum pone. Capitulum

xij de dieta

Oportet ne flebotomatur
in se tepido sit audax sed firmiter ordi-
nem ~~minuat~~ mutat et cibus primitus sub-
tiliet deinde etiam xii temporis sit in cibus for-
tis acetositatis si non impetuor habuerit asper-
tate quae hoc prohibeat et potus sit plus sol-
tibus et similiter oportet ne post ipsam exercitet de-
clinet ad hoc ut suppinum iaceat nec post ipsum
balneo utatur vel vomitionem faciendum nec in
illa die dormiat et caveat a coytu ab ira
et tristicia et a calore et frigore magno et ab aere
splendido et hoc usque ad tres dies. Capitulum xiij — de dieta

Antiquum quidem oportet de qualitate flebotomorum
Aspes flebotomorum plures habet. Scilicet latos et subtiles
planos habentes secundum amplitudinem venarum et strictu-
ram earum et nullus flebotomus sit rotundus
non asperius nec longius sed tenuis vel rotundis
non brevius sed medioris. Et flebotomus obtusus
est cum magis impedimento quam errat et non congre-
gat apertione fiunt a dolore. Albucasis autem ponit
tres species flebotomorum sive formam cultellaris quae dicitur
et formam mirtinj quae est similis ... lata c-
gueret ad
apertiendas venas grossas plenas prodentes
et apparentes et grossas et illas quae continent

sanguinez grossum turbidum et est forma
olivaris que est minoris latitudinis et sub
tilioris extremitatis et queritur ad flebotomiaz ve
narum subtilium que continet sanguinez subtile
citrinuz cum fortis hec est Capitulum xiiij de flebotomia
cefalice

e vena capitis que in manu stat

Flebotomia quidem cefalice si bona pervenerit
tum operatur securior est omnibus quia non
est sub ea nervus vel arteria et est in parte silvestri et
ex parte spatule descendit sicud in anotomia
est dictum sz oportet ut apex musculi moveatur ad
locum leve tum ipsa flobomatur et flomus flomum
non consequatur quia fuerit apud Albucasis quidem
dicit quod non nocet illud apud hominem in aliqua quia non
ultra ipse quod reiteret super eam tum flebotomia aliquoti
ens Si non invenit tum percussione prima sz
aut dicit quod tunc cavere debes ne venas impleas
et sanguine infles maxime tum erit necessarium
facere percussionem quia tunc lassus et remotior
erunt minus et dicit etiam quod plurimum errores
qui veniunt in minuendo cefalicam non prove
niunt ex percussione una licet sit magis pro
non accidit nocumentum nisi propter iteratione percus
sionis Et que ex ipsius flebotomia plus tarda
tur est illa que fit in longitudine tum flo
sit dilatandi si voluntas fuerit quod si secun
dario fit tum autem cefalicam non inveneris que
re aliquem ramorum eius qui sunt in silvestri parte
brachii Et iuvamentum quidem flebotomie cefali
ce est quia plurimum evacuat sanguinez qui
est in collo et super ipsum partem et partez sub ipso
sedit et timus partis corporis non pertinet et
potorum interiora non taliter mundificat ut
non sit cura conferens egritudinibus oculorum
et fluxui narium Capitulum xv de flebotomia matris

Dixit dixit quod sen nigre

e vena capitis

in vena nigra est timor propter nervum
qui est sub ea et aliquando duo est inter duos nervos.

tibi quod cavere debes ut in longitudine flebotomes
et ad inferiora et fortasse super eam erit nervus
subtilis tensus sicud corda viri et oportet quod egrotus
timeat ne percussio cadat in eo et proveniat inde
stupor mansivus In eo autem cui nervi sint ex
fortiores ramus iste est magis manifestus et er
ror quidem in ipso est deterioris nocumenti quia cum
error accidit et nervus ille lesus fuit non conso
lides flebotomiaz primo super ea pone quod prohibeat con
solidationem flebotomie et ei quidem medicamentum
est sit medicamentuz vulneri nervorum Vita tamen
tibi ne res infricandas ad ipsum perveniat quod si
ibi fuerit sicud solatrum et sandaluz sz ipsum to
tum tor ex oleo calefacto fricta Iuvamentuz nam
flebotomie fuste est quia extrahit sanguinem ex superiori
parte corporis inferior parte corporis propria quia est compo
sita ex ramo cefalice et ramo basilice Extra
hit sanguinez vena que minus sanguinez qui est in
tempore minus quam cefalica extrahat et qui est mi
nus quam basilica melius tibi est ipsam minuere
cum egritudo fuit in ventre quam cefalicaz Ite
tum in tempore fuit egritudo ipsam incidere melius
est quam basilicam Cum ita que cefalicaz mi
nuendo incidere quis voluit aliquem ex suis ra
mis incidere melius est quam vena matrez hos que
ramos in parte silvestri brachii reperit Item
tum basilicam minuere volueris et non inveneris
ipsam aliquem ramus ex suis ramis incidi me
lius est quam predicta hos que ramos in parte dome
stica plurimum inveneris Et si vero hos illos
potes minuere ramos ex matre ad minuendi
redi Capitulum xvi de flebotomia basilice et cura fluxus

Dixit dixit sanguinis dextrie.

i vena cordis

quia in flebotomia basilice est timor magnus
quia non solum accidit inde error ex parte
arterie que est sub ea sz et ex parte musculi et
nervis qui sunt sub ea Tamen tibi quod si inflamatio
ipsam quia si percussio fuit ina sanguis.

no restringetur sine difficultate ¶ Et in pluribus
dispositionibus non est difficilis eius restrictio propter pos
sibilitatem ligandi et in illius punctate etiam sim
in pressionis arterie est egressio sanguinis sub
tilis rufi qui salliendo manat sicud brachia
pueri ¶ Sutture quod pon in orificio vulneris
digitum tuum spacio longo deinde auferet digi
tum tuum et si abscindit sanguis liga brachium
et dimitte ipsum ¶ Si non tunc hoc non restringitur
pon partem de pilis leporis aut lintinum de stem
tu panno pulvere thuris et sanguis draconis et aloe
et mitte in panno in tolo et nide eius aut aliud
sit diximus in loco suo et sup locum ipsum ploatum
ligaturam pone tenuitez quia si se tenuerit
usque ad tres dies non solvas sed sup ipsum aquam
frigidam rorando assidue infunde ne locus
calefiat hoc tamen neque facias in plus quod partes
que sup locum est fortiter ligamus quod ideo fiet
quoniam ut sanguis restringatur et refrenetur quia
postquam hoc feceris agere potes quod volueris et
post tres dies quanto plus potes ibi tangere debes
hec medicamina ibi adeptum removeas sed in eius tactu
tu despondito medicamine appone et ad ligandum
iterum redi ¶ Constricto aut sanguine loco restrip
tivis omplim suppone quod ideo fiet ut locus qso
libet et fiet aruptura settur ¶ Multi stra homines
arteriam illam ponunt incidunt ut extremitates arterie
contrahant quoniam non est ad psons alia medicina sanguis
restrictiva et caro sup eam colopiat et teneat ¶ Et
caveat infirmus amotione brachii diebus ali
quot donec sanetur amplius plurimique homines
moriuntur propter exitum sanguinis ¶ Et scias quod tu
sus sanguinis pueri quinque ex venis et ¶ Et homi
nes sunt quidam quorum due basilice associant
arterie quarum una cum sincta fuerit extimabitur
quod ipsa sit senitos et forte pteriet alia
horum sint debes ¶ Lugis liganeis fiam plim
rei dictis ibi inflatio quinque ex arterii quinque ex

ex basilica sed qualitercumque fuit ligatura so
luere debes et inflationem unger molliter
deinde ad ligandum sicud diximus redi et sim
flatio remissa fuit remita ¶ Uel si non mereri
ne illa tangas ¶ Inflatio eius illa est tumor
arterie et replo ut plurimum qua propter basilica di
mittas et ad ramum qui dicitur ascellaris seu
saluatella notatur redibis quiquid ad infa
ra sup manum mit aurillare et anulare eii
stit ¶ Inflatio namque multos errore effecit et
ligaturam sepe arterie pulsum quod meste fatiet
et ipsam elevat et ponit eam supprima et exti
mat quod sit vena et flomat ¶ In basilica quod
flomadi quanto plus ad brachium descende
ris exit salvius quod quanto plus ad partes ma
nus descendit tanto magis profundat minus
et basilica separat que sepito in cubiti tuma
tua incipit flomus preterea in vena procedere
debes ad dimitare partis arterie ¶ Et flora
quidem basilice evacuat quod est aperte sinus ne
ceis inferioris et ideo iuvat ad dolor galbi
eius et splenis fluxus sanguinis sistit attinet
eis humores ab inferioribus ad superiora ¶ Et
bucasis aut dicit quod evacuat sanguinem ex
egritudinibus que sunt sub gutture et collo ex
eo quod sequitur pectus et ventrem Capitulum xvj de

Ene quidem universalis flora venarum
non pulsatiles que floant manus
in manu sunt due vene vena sed que fu
nis brachii dicitur ascellaris seu saluatella
et quas venas flomare voluerit brachium mox
manus mutura tu bina primitus stringat
deinde manum in aqua talia poat maxime tepe
yemalis quia tempore estivo aliquam indi
gebit maxime in flora funis brachii su
stineat ea dum eam impa donec rubeat et ap
pareat vena et inflet deinde flomet con
siliando ea paulatim quod si prohibet cenit sanc

cõius q̃ solet in yeme fieri pp congelatõ ne sãguis in orificio nullus in flobotomia sa luatelle matrie. tuc reita manu in aq̃ calida et dimitte sanguinem currere mag q̃ ntu necce videt. Si aut vena no appa reat no erret ea in ligando fortit cu involutione panni et reitatone faciendo sz una die aut duobus dimittat. Verum si p̃cussione reitare voluerit a prima p cussione se removeat et no descendat ab ea.

Cap. xviii de flobotomia funis brachii

Quidam auctores dicunt q̃ funis brachii similis e cefalice. Albucasis dicit q̃ loco fusce et basilice flomat. tu no inveniunt ille et sunt occulte q̃m ex eis q̃ ponta de ce x e posita sup focile et illa que apparet manifeste sup pollice et q̃litas flomadi ea e sic dictu e supius universalit. ex qm aperto sit ampla et sit flobotomia tua q̃m flomas ipam sup iunctuaz manus. parrp et flo huius vene e salvior oibus venis q̃a no e sub ea p(ro)psatil neque nervus. sz nervus pollice minus recipit sub ea et ideo transversalit et no longitudinale float.

Cap. xix de salvatella

Salvatella e vena que inter anularem et digitum minimu manus recipit et que in dextra manu e coloribus epatis offert. que in sinistra doloribus splenis. Ysaac aut dicit flobotomia salvatelle ee p(ro)babilior flobotomia basilice curat nāqz dolores pectoris pulmonis et di asflegmatis anelitu et hortophomia. Et qualitas eius flobotomie e sicud supius e de aliis. Albucasis no dicit q̃ si incidatur totalit ipam no nocebit ei in aliquo et g sua ne ultimes manu tua cu flo sub ea eis sunt duo nervi digitorum denudati ex cane. Et si sanguis no emanaverit tuc pone sup ea vena oleum et sal. ut no consolidet velociter et cede ex sanguine quantum erit necesse. Et similiter oz ut facias in omni ramo vene [illegible] dicet dicit dicitur q̃ dimittat currer sanguis. donec p(ro)se constringat.

Cap. xx de flobotomia safene

Flobotomia quidem safene et e vena pedis et venarum que minutior parte poplit cu latina i. genu constituit innuat ad egritudines que sunt in matrice et retentio mestruor et emoroydarum et infirmitates renum et vesice et ulcera coxarum et cruriuz antiq et ei similia. et dicit dicit q̃ flobotomia venarum pedis confert egritudinibus que fiunt ex matricis ad cap declinantibus et egritudinibus inferius. Et ipa quide magis debilitat dicitur q̃ flobotomia venar manus. Et q̃litas flomadi ea e ut mittat infirmus pedem suum in aq̃ calidaz et fricet ipm donec vene ingrossent et appareant et liga spatio iiii digitorum sup iunctura pedis cu corrigia deinde pes sup fenestruz latituli aut sup motam manua e ponendi et stringendi. Et locus quidem vene huius e apud calcaneum apparens a parte domestica versus pollice et ramificant multi in facie pedis. flobotomia g ea transversa latitudinis attines in ampliori ramo eius qm tu velles incidere ei aut apud calcaneum apud agregatione eius qm e melius et salvius. Et si flomas in facie pedis cut time nervus qui sunt sub ea sup facie pedis. Et si flomator errat vena in prima vice cut iterat cu flobotomia ad supiora parrp na locus e salvius et no times malitia ex ea qm cu caves a nervis sicud diximus. Si aut prohibet exitus sanguis cut ita pede in aq̃ calida et dimitte sanguine currere aut pone oleum et sal sicud supius in salvatella fecisti et similr e safena pedis alterius equaliter

ena cap^m de floia vene sciatice·

D sciatice locus sit dixim[us] e[st] apud calca
neu ex late silvestri ex eu inuamitur e ad doloe
ancke ex scie qui e pp sanguine calidu ex ap poda
gra ex uarices ex elefantia s[ed] sciatice secunda
to e difficilis. Et qualitas flomadi ea e
ut ingrediat[ur] infirmus balneu ex festinet
astringat crure eius flomator ab ancu. sic a sum
tate coxe cu fascia subtili longa usq[ue] ad
nu[m] or digitor[um] spatiu sup[er] talu[m] tamen no ea
apparet ni p[er] illud. Cu[m] ig[itur] apparet tunc flo
ma ea in longitudin[e] s[ecundu]m q[uod] totius ingenii
e possibil[e] aut s[ecundu]m transversatone[m] ex e melius
aut ut incidas eam incisio[n]e aut secus eu
serrone. locus eius eius e salud ex quia ipa e
occulta in plib[us] locibus valde si no inuene
ris ea ex no appareret sensus oio tunc floma
aliquem ramu[m] eius ex e ille q[ui] appareret in
dorso pedis ex versus minor digitu[m] ex annula
re ex caue a unus ex fac[ia]s currere sangue q[uo]usq[ue]
sit sufficiens. deinde solue strictura ex pone sup
locu[m] floie totu[m] ex stringe locu[m] donec sanet

Cap^m xxij de uentosatone ex d'utilitate uen tose ualue in quib[us] locis d[e]b[ent] apponi

P ostq[uam] aut de floia dixim[us] am de vento
satone dicendu e s[ecundu]m intentone[m] an
tiquor[um]. Dicim[us] ig[itur] q[uod] ventose apponu[n]t[ur] aliqu[ando]
sine scarificatone aliqu[ando] cu scarificatone. ve
ntosatio aut[em] sine scarificatio[n]e e s[ecundu]m duos
modos aut e sine igne aut cu suctone aut e cu
igne s[ed] q[ue] e cu igne mag[is] attrahit mag[is]
a profunditate mbri. vin[de] cauendu ne ma in
aliis locis coadunata illuc attrahat. No
Et apponat[ur] ventose nec cu igne nec cu su
ctone in aliq[uo] egritudin[e] que fuit ex re
plone donec totu[m] cor[pus] euacuet[ur]. Et attractio
ignis equipat[ur] q[uan]titati sue. Si eni[m] mag[is]
fuit ignis mag[is] fiet attractio si p[ri]mus pra

no de bet nisi regimbe ex repl euacuet

ex p[er] eas requirit remoto mat[er]ia de loco ad
locu[m] ut qu[ando] pont[ur] sup[er] renes pp oppilacone[m] — de re[nibus]
que accidit in eis aut pp lapidem, vrt[ut]e
eiz attractionis sue fortasse aperit oppilatone[m]
aut eradicat[ur] lapide ex loco suo attrahit. [et] aliqu[ando] — de costa
qu[ando] costa fracta a intus plicata. Si pont[ur] sup
ipa[m]. Simile attrahit lapillu[m] vel aliud simile — de lapide
Si attenderit in auricula ut putredine[m] in ipa — in aure
aut fistula cu[m] pont[ur] sup[er] ipam ex modus
ponendi eam e ut ligetur cu filo auricula[m] — de modo
p[ri]mo, ita ut cohareret ex fiat habilis ad ca
piendu cu ventosa tota. deinde ventosa[m]
pone sup auricula[m] ita ut capiatur eam tota
ex sugetur ipam suctone temptata ex p[er]mittat
ibi p[er] hora[m] vna[m] ex i[n] illa hora strictitate? — de strictitate
notet ex cu strictitat[em] patiens ventosa alo
to subito elevetur. sic [et] curatur fistula in ca
nosis locis existentes sugendo putredine[m]
extius attrahendo licet in ventosa sic ex cli
ster purgatur ex curatur. Et nos de qualitate
apponendi ventosas recitabim[us] in cap[itu]lo q[uo]d se
quitur. Et aliqu[ando] requit[ur] p[er] eas ut apa — p[ro]fo de ex...
p[ro]fundu extrahat[ur] ad exteriora ideo ut ma[teria] — aperatis ...
p[er]ueniat ad ipm ex q[ua]n[do] requit[ur] p[er] eas ut
p[er]mittet ad illud mbru[m] nimo b... q[uod]
s[er]uitium existit aut queritur solo vento
satonis fere iniustare in mbro sicud qu[ando] — de umbilico
pon[itur] sup[er] stom[achum] ex umbilicu ipa eius rari
ficat[ur] mbru[m] ex calefacit ipm. vnde dolor co
lice remouet[ur]. Auic[enna] eni[m] dic q[uod] ventose que — no p[ro]...
fiut cu scalpellatone forciores sunt in attr
hendo ventositates spissas ex ut radicitus euellat[ur]
Averroys quia superdicta mbra scarificatone[m] — no ...
no sustinet supse ideo in eis absq[ue] scari
ficatone ponu[n]t[ur]. Apponit[ur] in dolore matris — no
qui accidit apud mistruo[rum] motu ex re ma
dolescentib[us]. Sistit[ur] ex flux[us] mulieris cu
pont[ur] sub mamillas mestruale sangne

clleniat . qui e grossus . defectione defectu
ex fluxu mitigat et uulue fricati subue
nit pu[illegible]dinem et uulua uulue mundi
ficat tu ponit sup ipam oz in scan diu
situm mbrox et qualitatem eox appo

¶ Na situd diuse habitudines mbrox
sut . sit et diuse naieq forme uentosax
sut nectie poit 2 sup mamillas in eg
tudinib3 flux sanguis natiu3 ul sup
splene si ex simeti fluxerit et sup capite

¶ 8. ex extr attrahendo a supioib3 ad infei
ora sanguine3 extrae poit in cubito p
tres dies mx manu qui ipa manu uolu
ntario motu caret simile et impedib3 ul
alys mbris uolutariu3 motu no hntib3
alse semel in mese fiant poni ha int
duas anchas . quia pe duab3 anchis et
duab3 ptib3 cossax intrioribus et emoroy
dib3 et hnti rupcuia3 mguiu3 et podra
gras uentose quoq sup nates ponere a
toto cor ehunt et atapte et gferut inte
stinys et mestrox sanguini aut corruptiony
allemat cor p eas ¶ Obit et aliqn uento
sar sup lenitate core exteriori pte sit
in scaatica et tu timet ossis exit annuntia
dum no dr q locus ii uentosa adheret
qui3 apatur et fit difficile ad ipaz remo
ueda pany q aut spongia in aq tepida
que calitati detinet sunt et tu eo intitu
itu fiat embroca et hoc quide frequenter
fit tu sup partes mamillax ponit q3
ob rez phibet uentosas apponer sup
mamillas C. xxiij de appositione uentose
dis3 mg tu scaificatione et qlitate ponedi

Appositone quide uentosax tu scaifi
catone ea existit iuuamita pmu
cox e euatuationis ex ipo mbro et Pm e
gsuato sube sps ne euatuatione humois
qui eduriti sequit euatuet et cadat intus
sicud cadit ab extone sanguis p flora3
licet cors minuat et replone qui no exhut
sangue uentosato in ex uenis minutis
sparsis in carne ob plus ad hunc sangue3
minutu q grossu3 et ideo iuuamtu3 et in
corbus grossis et crassis sangne grossu3
hntibus e puu ¶ Ex istis mag aut no exhut
sanguine3 in exhut sicud oz imo qui ue
hiter e subtilis et tu difficultate et in m
bro uentosato debilitate efficiut ¶ Et tu3
iuuamtu3 e qui no curat ut ex pncipalib3
mbris fiat euatuato ¶ In aut scaificatio no
fit pfunda mag exhut ex pfunde ob si
de pfuditate mbrox cors . mali sanguine
ebre opoiuit mag fiat incisiones et pfude
sit ex no solu sangs . uex 2 mali humors
exhut ¶ Et no sangne mltu hnt neccte
funder pfunde scaificet spissus q3 sangs
aq extehend e simile incidat ¶ Et timus
eglis e in scaificatione pfunditas cutis
¶ Qualitas aut ponedi uentosax al
butasis intentione3 e ut uentosa3 in pmis
uacuaz et siugas suctone separa et no plon
ges positones uentosax s3 pone eas uelo
citer ut ueniat humors ad locu adsuetu
equali et no cesses iterar illd et gtinuar
don uideas locu ruber iam et inflari et a
ppareat rubedo sanguis tuc ex scaificato
ita suctione paulati de in gsidera in
dispone corpox na qui ex hoibus e te
ne tenus raxox corpox oz ut scaifices
prim semel . no plus . ut no uleeri locus
et ptipue uentosatores ut amplificet scai
ficatonem et pfundet parx et tempet suc
tone in sua facilitate ¶ Oz si in sanguine
e grossitudo tuc oz ut scaifices bis in
hac quide pma dipt uia subtili san

sanguis nam

qui no hnt
tu uoluta

ptio

topis sr nates

exit apa

quis et appositati ei in sa perscrutat exq
sire extronis sanguis crossi. Si no sangs
e fetulentus valde tunc fiat scarifitato in
ea tria ut ultimu gsequat. ad ultimu
in volunt extrae sangne papp sufficit
vel scarifitato una. Et si volunt extrato
nez sanguis multi scarifitatius scarifita
tone plena. C. xxiiij de tpe a hora in qua
bus magis gueit apposito ventosar

Quidaz ig singt sanguis remeorati
aut pcipiunt ut ventose in pncipo
renovatonis lune no apponat qm hu
mores no dum moti fuerunt neqz ebul
lierunt neqz i in fine lune qm tunc sunt
diminuti Si in medio mensis implem
luio tu humores sunt ebullientes a in suo
augmto a lumis in tot lune augmtiz
sequetur augmtat cerebr in craneis
a aq in flumibus attensione a recessio
nez hnibus. a tpus ventosatonis melius
vera anticipius. Et hora diei melio
e hora sa a tria Et retodat q diximus in th
atu de flom de tpe gueto a hora diei qm
si necitas te provatt ad ventosatonez er
egritudie aut pp gsuetudine fatim ea in
oi hora tpe a in pnco mensis a in fine ei
a in medio ipius. Et hoibus etz sunt qbz
multiplicant sangs a indiget extione san
guis p ventosas qui si no ventosant gra
vitate patiunt in capitibus suis a dolorez
a aliqui sunt qui patiunt ~~pruritum~~
replone a rubedine in facie a fronte a
~~in facie~~ in capite a in collo a aliqui sunt
qui patiunt pruritus in facie a in fronte
a tenebrositate a ebetudine in oculis sui.
Et alij sunt qui scalpunt locu ventosato
nis. Et alij sunt quor rasus multiplicant
Et aliq sunt qui inveniunt gustu sanguis

in ore suo aut aparet eor lingue a san
guie expuunt. Et aliqui sunt quor sopni
multiplicat. Et aliq sunt qui vident in
sopnis sanguinez a rubedine a vesse
tiosa a vulnatos a que sunt ill similia a nos
quide singt sanguis ia diximus in alio loco.
M. in igit videmus aliquid ex illis a ge
in tria media mensis papiendu e tunc
ventosatonez fieri a papue postqu pre
rint de die due hore aut tres sicud dixi
mus. C. xxvj de illo q oz aministrie ex
oleis apud appositonez ventosar a de eis
a illo quide a quibz oz cane ventosand

Locus tunc e crossa dura fusta a pori
ei sunt stati. oz ut ungant loca ventosar
tu oleis apitivis lenitivis a resolutivis a io
Si no e tpe estatis sit sicud olm de semib
solat aut violatu aut amigdalinu dul
cum amigdalar. Si aut e in tpe yemali
tunc sit sicud olm yrinuz a ei similia
aut nardinu aut camomillinu aut
sambucinu aut yrinu a ei similia. Si
no suppfluitas e crossa tu olm anetingi
nu aut de balsamita aut anetinu a similia
Et si no ~~suppfluitas e crossa~~ ventosandus a io de ter
e amplior porox tener tamq tunc oz
ut phibeat ab olo a oz ut isti abluant
loca ventosar eor post ventosatonez tu
aq ro aut aq feia aut aq solat aut aq
cucurbite aut aq portulace a similibus. Ille
aut cui sanguis e multe humiditis abluat
ventosas suas tu vino antiq a aqua sim
suti aut decottone camomille a similibus
Et oz ut caveat ventosatio in balneo a io
in vestigio balnei q sangs crossus sunt
quis pus balneat se oz a una hora vel
duabus moretur a posta ventosas appone
Pueris autem medius ventosato pus qm sunt iij

uel tum dādox sanādo dignū in cap° de
doctrina minuendi sanguinē ingressus

Cap^m xxvi de locis ī q̄bz uētose s̄ p̄su

L oca q̄ide evidiez apponuntur
tus in quibz ventosās appone p̄su
euimus cū scarpellatione sunt xiiij. s̄m in
q̄ x loc̄ quor tensione Albucasis quor unus ē post^e
riu capis in occipite Alius ē mediū
colli / duo alia loca sunt adūabz ptibus
colli / locus alius ē sub madibula infe
riori / duo alia loca sunt in duabz spa
tulis Omnius locus ē superficie caude Et
duo alia loca sunt induobus brachijs.
.s. in medio cor apte meiorū / duo alia
loca sunt induob̄ cubitus Et alia loca
duo sunt duarū cauillarū Et s̄m ditit sit
dīa locor xiiij ipe eū addit x. locu qui ē in sūmita
te capis / locus nuche ubi capiti iungi
t̄ collo / locus qui ē sub collo ubi iungū
nt furcule dorso int duas spatulas / duo
loca que in interiori pte cossarū / iiij que
minuta gemi sunt sub poplite duo sub uno / duo sub.
alio / Usaat aut addit locu qui ē in pta
capis / loca que sunt sub spatulis / duo
que sunt in duob̄ cubitis / loca que sunt
sub femore / loca que sunt int duas cauil
las unus in una tibia Alt̄ in altia / lo
cus qui ē int mamillas / duo loca q̄
sunt in gnūb̄ manuu Almasor nō addit
duo loca que sunt duo cornua capis Sunt
ḡ loca ucima ad ponedu ventosas cū sca
rpellatione oibus intentionibz Auctorē ḡ
sideratis lxij Cap^m xxvij de utilitate uē

S carificationes tose que impria ca
sique quia ptis apponitur
p diuersas ptes cōis opant ideo iuuamtu
illius uniuersque dice nō desisto Dico ḡ
q̄ pxima capis que fit ventose impositione o

iu palmi parentis in sinu longe anafas
suficit ut lepre initiantis et totius gra
uedine cois humorq̄ caloris capis / sanguino /
lenti / ungui / scotomie ut remanen caloris.
/ apostelor pustulis locus aut iste quia ma
gno pulsu intinus ē tuite scarificari pul
sus eni si intensus fuerit aut sanguis magis
ne effunderet aut in eo relatū inris domine
bisus quia nocumentus subsequit Conclu
plurimi homini sunt qui ab occiput ventosas 110
inferiori pte capis appone / repentur in
hoc sensus / intellectu impedirj Cap^m xxviij

V entosa de iuuamtis uentosarū q̄ in
que poiti in summo sumitate capis ap
capis ut ad lenoir faties / sensum ut ponit
tantis clarificat oculorū obscuritates / pustulas
/ scabie / excoriationes in eis factas sanat / sto
pore audit grauedines diuturni fetor nasi
/ capis / capis extirpat C.xxix de iuuamtis uē

S anguis tosarū que induobz cornibz capis
quedam cornit a duobus apponūt
cornibz occipitis cū ventosis capd faciez
/ oculos alleuiat grauitati que ē in capite
/ doloribus dentium qui ē in radicibus alie
bat / fortasse in pditos dictionibus q̄uenu
minuto a cefalica adiuuat C.xxx de iuua

O ccipitu intis uentosarū q̄ fiunt i occipiclo
de p'ĭrina capis .s. in / et ei nocumētus
digitor meorsū sup spondiles colli qm̄ q̄m
co fit ventosatio ad obtalmia puerorum diuturna
dolore / ad pustulas palpebrarū / grauedinem
capis / scabiem oculorū / faties impetigine
/ egritudines nasi / dentium / gule valent plu
bendu Albucasis nō dicit qd ē uiteria vēsa
lice / nō debet fieri nisi post euacuatione to
tius cois Et nō licet uti uitaci ea qui ē fere
oplois aut in q̄ ē cataris na nafeeti ei no
tumtus magis pp hoc no oz uti uitarj ea

senes in tota capite sunt egritudines sive d'e
bunt sup ea sive assidue generant sup eu
oblivio quia posterior pars capitis e locus con
servationis memorie que ventose debilitantur.
Et pp hoc oz ut perpetuus ventosatoris ut
deponat manu suaz cu ventosa prope ad i
feriora timendo ex generatione oblivionis no
cet a principibus cataracta in oculis si forsan
se si loca se presentaverit qua illud fieri
debet non impedit. Et maior utilitas hui
ventosationis e quia confert pustul' a sca
biei oculor a egressioni uve a debet ee ma
ior q que in collis lateribus ponit. C. xxiij de

Ventose iuvamentis ventosar que appo
nunt que ponunt in duobus lateribus i duobz
lateribus colli iuvat patientes dolore lateribz colli
dentium a lingue et gengivar tumores
a lippitudine oculor. Et ... Assuefacti
timores generant. C. xxxij de iuvamento vento

Ventosa se q ponit in sinitate spondilium
que in sinitate spondilium ponit
prodest in lie passioni a doloribus humeror
... a tediatis ex calor patientibz
a tussi a strictura ... anelitus a e loco
flore basilice a oz ut impellat ventosa
in hoc loco prope qm si ponit inferius ...
stat debilitate in toto a in ore stom. C. xxx

Ventosa iij de ventosa que ponit in
medio que in medio colli medio colli
ponit a parte posterioris e ... nuque a confert
sup oculor gravitati a alleviat palpebras
a confert scabiei oculor a fetori oris. C. xxx

Ventosa iiij de iuvamento ventose q ponit sub
mento que ponit sub mento mundificat cap a faciez a mandibulas a pustul a vulneribz
oris a gingivis coruptioni a aperte nimie
valet a stat loco flore duar venar que
sunt in duobus labiis. C. xxxv de ventosa que

Ventosa ... ponitur sub collo
que ponit ubi iungunt furcule ...
so confert doloribus a timori ... decidentibus
in capite a obtalmie a emigrance a sfocatio
ni a egritudinibus oculor faciei a nasi a aurib
a doloribus in radicibus dentium a e loco flore
basilice ... q e loco cefalice a
prope ventosatoris ut non ... manu sua
cu scarificatione ut non ... ...
... fluat sanguinis a hec ventosatio
illa que fit inter duas spatulas confert
egritudinibus pectoris sanguineis a asmatis
... stom debilitat a ... timor generat

Ventosatio que fit C. xxxvj de ventosa
sub spatulis valet ... sub spatulas.
ad ... cordis ul timores qui fit
ex replone a calefacte a que sub sinist va
let potioni mortifere bibite a splenis tumo
ri ... sub dextr ponit calori a epati epis
valet a locus ponendi eas e ubi summitas
manus attingit qm manus sub cubito
ponit ... tota latus extendit. C. xxx

Albucasis vij de ventosatione facta inter
quidem dixit orbz partibus duor femuz
qp ventosatio intention paris ... femuz q
fert iuvamentu flore tr venar s basi
lice ... a cefalice qm ipa sanguinez ex
... ul venis minutis que sunt in came
ille vene attrahit ex venis aliis ...
tis ... puer ... ad tres venas sup
... ...
... sup istum locus qm e ...
a carne a ... sunt pelli ... C. xxx

Dixit ... bij de ventosatione cubiti
qp ... scarificatio cubiti ...
... a febres ... ex habundantia
cole ... ul ...
... sanguinis ... ...

si de rāturitis

exemone sanguis meus infirmi a sangs
nis corupto gsideret sanguis cū meni
to plus eps oz statim epar infiudat a in tunc
tois exnat a toc desiteu a ydrops gnat
toytus dolueat a epilensia a morfea al
ba aduet bisucq gñe · C · xxxix d

Ventose que in. gra vētosa q poitr in
tibus manum apparuit valet cor
fixus a scabiei a pustulis a pruriginē

Ventosa que C · xl de uētosatōne
poit in mamillis cū scarificatōne
dit ysaac q ti que fit int mamillas
ad sanguis fluxe psitie vn p mulieris
mestrā si uelis retinet infra mamillas a
ppone C xli de ventosis que ponit sup

Ventose aut que sup renes renes
ponit dit aut q gferut apatib.
cossiar ul rabiendis a scabiei atq apustul
a podagre a emoroydib. a elefantie a ven
tositatib. uesice a matris a prurituū dor
si eiq ventose iste fiut cū ing sine
sint cū scalpellatone sine illos ea. inut
but a in hoc · C xlii de vētosa q poitr sup

Ventosa que poit sup os os caude
caude gferut emoroydibus dni a
et dolor a ardor extinguit a emoroydas
menses ad intestina descendētes occidit
apa cossar dissipat a magritudine narii
mulieres reprimit mestrā puocat dorsū
femora dolentib. subuenit a ulcibus in
fericorib. oz ne perpias ventosatores ut hec
in hoc ventosar minus a ut sit ex ere qa
foralle sanguis ventose pure a scarifice
te scarificatone minus · C · xliii de vētosa q

Ventosatio gfert sub se poit i femore
moibus ul sup pectine dit ysaac
q ve emoroydibus a fluxu sangnis a
tenasmo a tumori dnu dolorisq a apati.

cū fluxu sanguinis in lieu a natiuj a san
guinee cgom a colores xemm a urie mdig a
uulnib. a pruritu a scabiei que sunt int a-
nū a testiculos ac testiculor ex pcussione
sanguis sunt apati hec aut scarificato sctā
neccia ñō nocet corpuj no neccia ñō corpū
aufert a dorsit deficē fit a pinguedine a
carne cōm gsumit C xliiii de ventosa

Ventose aut que ponitr q poitr in cossis
in anterior pte cossar si in simo ea
qn pcutent suos cumentos pedes tenet sed
do ve pectitas testitulor a apatib. ac mestre
ablatoni a uulnibs tenuit Ad ve loca ista
plurima conrog a scarificand Illa aut que
ponitr in posteri pte coxar psitet apatibus
a exitus que in natibus fiut · C xlv de

Albucasis aut ventosa que poitr in tibiss
dicit q ventose in sub genu
tibiis poite minuit diminucione mani
festa qm ad huc sanguis a toto cor a ideo
gferunt doloib. antiquus in renib. a matre
anesica puocat mestrā a gferunt pulsato
in gemeti que ex talis gnat fimorib.
a exitus malis a ulcebus putrids a in crure
a in pede ysaac aut dicit q gferunt mlios
falsis que cognitū a meis coruptoni ingra
gnij pruritu a scabiei nisi obstuctione ne
gugnis epilensia quoq a sciatie a sunt loco
flore duaz safenaz a duaz sciaticaz venarū
manifestat a debilitans toto insuum a fatiue
sinecopim multiplibus habitus a loco apposito sitis
est e meis dignior spatio in tibia sub geni
culo Et ꝙ ut infriemus balneet a ut sangs
extenuet tibia calefiat tunc ꝙ scarificat
mbus ventosas cadentes apponit a de ex ven
tosa mediocris Alia ponit inmetror pte
genuculor in sincime binis ossis generati
tone facta tumores a apati genuculor diu

margin: genu · mag

et eius ardoris ex quantitate necnon et de
nullorum dolorum. C.xlvi. de ventosa que ponitur sub cauillis

Ventose que sub sub cauillis
duabus cauillis ponuntur conferunt ydro-
pisi et ventositati orium matricis fiunt apte domestica
ponuntur si asiluri in ... secaverit per iniquam poda-
gre et sciatice colomenti et cum ardoris matrice
infusioni. C.xlvii. de dieta ventosati

Albucasis autem dixit si ventosatus autem
flomatus est et colericus et invenitur super san-
guine sui acuitas et inflamatio tunc dentur ei
sandiuini sicud granatum unicum endiuia
in aceto et lattuca et origanata et eis similia.
Cum tu ypsylo est frigida sumat in potu secundum de mel
aut cinnamomo aut sirupe de fontibus et bonum odo-
rifera bibat quod est nemo et vent et non ut sit
potius medie ventosationis et flore plus quam ci-
bus et non ut det in potu ante curasssato
vena et flora et post ipsam in quibusdam locis
et in quibusdam horis circulata et elattuarium
aliquod in quo sit muscus ut non sentiat ut quod
fortem membra principalia et sanguis subti-
liet. Calefit autem in potu ea minime fiat
Et cibus eius sit parvus et sint sicud pulli et
perdices et aves minute sicud passeres et pulli
columbarum et similes et non est ut dormiat
aliquis post ventosationem. C.xlviii. de for

Ventose mis ventosarum sunt in intentione
quidem Albucasis que apponuntur cum
aliquando fiunt ex cornibus et quantitate ponen-
tes aliquando fiunt ex tunicibus et aliquando di-
citur metallo et aliquando de ere sed ex uitro apud
magis utuntur et est de ere et ideo de formis ea-
rum et qualitate ponendi dicamus. Dicimus ergo quod
ventose iste aliquando natue administrantur aliquando
aqua plene calida in qua bullire fuerit herbe que
conveniunt sicud in pleuresi et non de quantitate
ponendi ... magis dicemus autem de aliis restat

dicendum. Dicimus igitur quod forme ventosarum
que administrantur ... magis dicimus et plures
magis sunt medie et sunt sunt secundum egritudines et
etates et aliquando ponuntur in locis in quibus ventosari
eis et non quidem figuras earum iam posuimus in
capitulo de extractione sanguinis per uiam derivationis
ventose autem pueri et minore sunt mi-
noris ventosis et os eorum magis est conustantur. for-
ma autem medii et eius que administrantur
magis est sit amplitudo eius orificii duorum digi-
torum apporum et spatium eius in profundo sit me-
dietatis palmi et sit hilate eius ... qui est
circa medium eius foramen parvum secundum quantitatem
quod ingrediatur acus et sit de ere eorum ma-
gnum levius equaliter ut non ledat membrum apud
positionem sua super ipsum et sit in medio et in-
ga ... et ere ... aut ferro ubi po-
nitur candela ardens. Qualitas autem pone-
di sunt ventosam cum eius super membrum est ut
accendas candela licinium cum magis eis ligaturis
ardent aut cum candela parva de cera et pone
eam super medium ... infuse que est in me-
dio ventose ut sit ascensus magis circa in
ferior partem ventose ut non ... ...
... super membra ... digitus ... super fora-
men quod ... dum ... tenere ventosam dur-
...... digitum et egrediatur
post super foramen et solve ventosam tantum de
mox magis ... sicut modum sicut ...
simodiores illa ... sufficientie sue appo-
sitionis est vel more super locum secundum quod diximus
de appositione ventosarum in suctione. Cum ven-
tosa autem que administrantur plena aqua in egritudinis
pleuresis non est ... infusa neque foramen
et non administrantur sed que impleret aqua ... po-
nitur super membrum ... est ventosa quanto plus
est magis ut capiat aquam multam est melior.
Admittere etiam in ... ventosam non est ...

ventosa qui infunditur aqua propter positione
eius et attendit modicum super ignem in ore et po
nit super locum statim ad quod flamma contingit
hec ipsa et in vitro quidem melius discernit
sanguis ipsius suamotione et remotionis a loco
sed franget vitro

C. xlix de sanguisugis

Sanguisuge quando non admistuntur in
locis in quibus non possunt apponi
ventose sicut in labiis et gingivis et similia que
sunt plura que carnis habet habent paupertatem
ut digitus et nos quidem iam diximus quod extractio
sanguinis cum sanguisugis est profundior extractio
ne que fit cum ventosis et iuvamentum huius
extractionis est sanguinofisca in petiginosis
et ulceribus malis milliaris et ad sanandum diffi
cilimus in cute manentibus vehiculum eius sicut
Ante dicit sanguinem surrutaneum et qualitas
eruendi eas est ut eligas sanguisugas in aquis
dulcibus et sint rane viridis a putredinibus no
cente minutas sicut paruis lotuisque comedas
sicut cauda muris similes existentes parua ca
pita habentes et sunt rufe in colore epatis similes
vel sicut quod consistit viridis et tendit super eas
duo fila coloris arsenici habita et nullas nunquam
eligas quod lineas habent rubeas et decisas vide
maxime si cerulee fuerint turbulente Caveas
et autem ab illis que magna habent capita et habentes
colorem antimonialem et nigrum aut quorum color
est viridis et tu ab illis que habent lanugines et
super quas sunt fila coloris lazuli et ad diu
rsitatem coloris in omnibus cum istis consistit hoc
latum et puerit ex eis apostema et sincopis et fluxus
sanguinis et febres et lacerationes et ulcera mala sed
est notandum quod cum sanguisugis apponere volumus
ut per unum diem sint colligende et in aqua dulci
dimittende ut sint famelice deinde sunt
ungende vel exprimende ut evomant et purgat
quod in corpore tenebant consistit si possibile fuerit

deinde sponge parum sanguinis post deinde fricetur
et eius infectionis et sordicies cum aliquo quod fort
sicut spongiis mundetur locus post ubi fiet
appositio bene cum aqua calida lavetur et fricetur
ut rubificetur deinde sanguisuge in aqua dulce
sicut diximus permanent ut laventur deinde appo
nantur postquam cum vel ubi ab eis ut duobus
diebus ante cum flos si urina et omnis permissio
fuerit tamen et si locus linietur sanguine vel
luto ante ponere cum sagitella ut cum sibi
sanguisuge suspendunt in ipso Et cum implentur
et cadunt ponatur ventosa in loco si est possi
bile quam vehibetur iuvamentum magis removet
sanguisugarum malitiam inficere et si non est
Lavetur locus cum aceto deinde cum aqua calida mixta
et fricetur et fricetur et exprimat Cum tamen fluxus san
guinis prolongat pannum lini in aqua frigida in
fusus super ponatur donec sanguis constringatur aut
Tamen aut sicut aliunde combustum vel filtrum
et similia Aut ponatur super morsum sanguisuge
sicut medietas medietas fabe scisse excorticate
et dimittatur donec adhereat faba in loco cum
sanguis abscondit statim et ulterius sit faustuli
de bolo si super paretur et hoc omnes oras quod sunt prima
apud illum qui sanguisugas apponit Et est
quod si nemina fuerit retentio positionis sangui
sugarum vertent Et si forte adheret et volun
tas removendi cito sanguisugas a loco post
erit suspensa pulmica super ipsas aloe vel
cinere vel spondie vel lane combuste et statim
cadent · Tractatus iiij de neruis et continet

Capitulum primum de Cap. xviij

anothomia neruorum et iuvamentis eorum
Cap. ij de dispositione lacertorum et corde et ligamenti
Cap. iij de solone continuitatis neruorum
Cap. iiij de neruorum contusione lacertorum
Cap. v. de neruorum punctura et eorum tortione
Cap. vj de operibus neruorum dislocatorum

Cap. vij

Marginal notes (left): et profundi[us] [extrahu]nt sanguis sanguisuge [qu]am vento[se]; (right): quo in p[?]; de cons[trictione]; de faba

Cap^m vij de apostematibus ventosis et inflat
Cap^m viij de neruo comprehensionibus Lacertorum
Cap^m ix de regimento patientium in dolore neruorum
Cap^m x de contusione neruorum et exponale et mā
le sit emplastro
Cap^m xj de paralisi in uniuersali
Cap^m xij de paralisi facta ex percussione l.
Cap^m xiij de eadem paralisi per incisionem ... ...
Cap^m xiiij de eadem paralisi facta per dislocationem
Cap^m xv de una paralisi capitis
Cap^m xvj de paralisi lingue
Cap^m xvij de paralisi gutturis
Cap^m xviij de paralisi manus et pedum / xviij
Cap^m xix de tremore + Capitulum xx de saltu
Cap^m xxj de spasmo
Cap^m xxij de medicinis neruis ualentibus
Cap^m xxiij de rebus neruis nocentibus

Primo quidem de solone. Capitulum j. de anotomia
generationis neruorum et eius iuuamentis
tenuior et durior. De neruis ligamentis et cordis
non est dicendum donec cognitiones neruorum
habere perpendunt. scilicet mollities. paralisis.
tremor. titillatio. dormitatio et spasmi. et iste
quidem contusiones aut sunt a solone generationis
aut sunt a solone puro et alteratione
sola et indigent conformatione post illud autem
sunt exploratus cum ... et indigent alteratione
in purgatione et deinde conformatione et ista ...
... est flaci ... de sanguine et nos
... de solone generationis ... in eis di
... et primo de anothomia neruorum et iuuamentis
eorum. Dico quod quamuis sint membra consimilia
... quod fecerunt congelauit et eo
congelauit et sunt instrumenta et ... se
nsus et motus omnibus membris non ... ...
... a cerebro et mediantibus neruis adue
niente. In ... sua nulla ... sensum
neque motum ... singula ... sue

... Quidam tamen medicorum sensum hoc
dixit quia laborantibus ... in ...
... et dolor patiunt dolor autem non sit
sine sensu ... illi dicentes dolor
illius esse ... neruis. Et sunt fun
damentum quorumlibet neruorum sit ... ...
est cerebrum ... moti ... sen
sum sit firmamentum. Omnis autem ... aut
a cerebro producitur aut de mediantibus
cerebri. Cerebri mediatores ... med
ulle ... que nucha sunt appellate. Et
ideo oportuit esse ne si omnes a cerebro procederent
aut ... aut nimia longitudine
sensus periret. Membrorum quoque ... ...
... a cerebro ... ...
ex neruis a cerebro ... non ...
membra in sentiendo et mouendo in membra capitis
a ... ... Alia non membra
... non ... ... Neruj
igitur membrorum ... ...
gredi que ... cerebri ... a cerebro
procedentes sunt molliores de nucha ...
Exeuntes a ... cerebri cum ... ...
... ... sunt mollissimi ...
sensus ... ... Molliores non ...
mutant ... sentientes ...
... cerebri cum ... ...
... et motu possent ... ... mollia
cito ... ... Neruorum cerebri
exeuntium ... sunt paris ... e ... fundo
duorum uentriculorum cerebri ... apud
duorum ... ... mamillarum
terminationibus similes quibus fit odoratus
Et ... quidem est paruum ... ... et ...
... ... ille qui ... ...
... ... super ... ...
obuiat ... ille ... ad pupillam
... ... ad ...

Marginalia: sit e contrario neruorum (l.); corporis (l.); notā (l.); dolor non est sensu (r.); xo ... exeuntes (r.)

pupille peneitr. quorum ad penetrantur dilatatur
orificia cum humore qui vocatur vitreus
comprehendit quidam non dicimus quod ad sermonem
eminentiam sine reflexione penetret quod dixe
runt quidam in hac sermone in constituta nun
mia unum e propter ne species qui ad unam tu
nicam pupillarum ad alteram ire prohibent cu
dendi nocumentum propter hoc utraque pupillarum
cum alteri claudit oculus in videndo fit for
tior. Clarior quam ipse nunc est si altera non
convenienter intueret et propter hoc foraminis nunc
dilatatio augmentur cum alter claudit ocu
lus et hoc quidem est propter quod species vehementer va
dit ad ipsum. Contendunt non est propter ea unum
duo oculi unum habent differentiis quod in sim
ilitudine eius afferunt et ibi iniuant et sit
duobus videre oculus unum videre propter quod si
inclinatum inferius non unum tunc. Propterea nisi
dicunt vero ex una re videat duas. cum una
pupilla superius elevatur alter inferius de
primitur et accidit rectitudo penetrationis
foraminis ad sermonem et in ipsius eminus
autem eminus totaliter unus et tenus e verum
neque speciem duorum unum ab illo substinentur
et illi mutatur. Sicut si ad pupillam ex
proprio venientem. Cum autem plures nucopa
cerebro pelliculam nascitur postea ortum primi pa
ris et ab eo ad silvicem declinat et afora
mine quod est morbitan que totum comprehendit
oculum egreditur et in musculis partis oculi. hoc
quidem par valde est grossum ideo nec eius
grossities. sine patiferet mollities quod hec
debuit propter quod est tertium primum et oportet in sta
endo motum propterea cum adiutorio non hab
tu tenuiter par sit quantum ad movendum maxillam
inferiorem quod est mandibula inferior que non re
manet ei superfluitas immo adiutorio alio
aliquo indigeret sic in referentibus. Quod par tertium
est maiores vero posterius sicut quod sede quartus pa
ris aponitur cerebro quanto paris columne superius posita
inceperit sepium quod est cerebri accumeo in mido
ludit ramos: unus foramen exiit quod vena subtus
in venit. hoc per conite descendit. ianuis sedet duo
frangitur superposita disgregat se per ea alter
foramen temporis egreditur in ideo quantum paris com
scit. tertius e foramen ossis ocularis exeunt
duo sicut par conteniret inter alios dividitur
inues hoc primus fistulas in exterioribus oculorum
angulis dilatatur: lateris temporis cavitatis tende
ingrediens. alter ab angulis oculorum maioribus
videns foramina ingressus ibi dividitur
Alius in maxillis maiores vero se dividit
unus penitus oris interiora in dentibus spargit
sicut illud quod inde nisus penetrat dentibus est mani
festum Alter non inde albis penetrat e sit ocul
et ingresus et spargitur superior alter autem
ramus in membrorum spargit superficiebus que
sunt ubi sit cutis maxille et gingiuis nasi et
labii superioris. hec quidem sunt sermones pris
tine paris tertii Quintus non ramus sexti paris
vadit penetrans aforamine sito quod in mandibu
la existit superior et vadit ad linguam et in e
manifeste dividitur tunica et tribuit ei sensu
ipsi proprius qui est gustus et illud quod remanet
inest ad cognationem inferiorem dividitur et
in labio inferiore hec pars que ad linguam
pervenit subtilior est quod nunc oculi quam isti
dividitur et illius mollitie tegitur grossities
illud et subtilitas istius. Quartum non paris origo 1io
est post tenuis hec ad eum bassius e magis declinat
et in tertio que ad eum diximus nuscitur de in ab
eo sequitur et ad palatum vadit et dat ei sensum
quod quidem est primum hec e plus dicit quod tenui pa
latum et palam panniculus dividitur e pan
iculo. Sed utraque paris quinti in par tu duo
bus nascitur medius sicut quod duplici forma mo.

apud multos anothomicos affirmat q vna
quaque ipsa impar e pat. cuiusque origo e a
duobus vel vlibus. e pars ipa cuiusque pars ipi
ad panniculu vadit qui interiori instru
audiendi e dilatatus a in eo diuidit totum
illius quidem diuisionis origo procul dubio
e apte vel posterior a p ipam e audiendi
sensus. At ipa diuisio e maior prima
ipa neque egredit a foramine q e in osse
pforatu e petroso. Et ipe quide qui e sic
diuisio e qui vocat monoculus a secus
ppa q nullu torquetur a in vie est obliqua
tonibus n reducit ideo q voluntas affluit
plongandi spaciu a uet est finis apud re
mouere ppa uerumiuus eius q inde egredi
deberet apud esset longinquius ideo ut diuisio
inde ei deguireret. Atque egredit eu inm
imu paris nisi quod plurimi ad maxil
lam a ad lotu nadat musculu e q re
manet ad musculos ptendunt tympora. Et
ensib' iiii usus aut inquato earis sunt sunt ad
uentus in eius. qui in sco auditus
fuit neruus esset discoptum ne deus bi
a ad ipm clausa foret a in sco gust'
fiunt neruus uti eet nunit ad ciment
tenebrosa ppa opotuit eet iuni audit
duiores a ideo origo eorum vel posterior fuit
ppinquior. Et neque oculis musculi vnus
suffit. Nimis e musculorum tempora numi multi
plitati fuerunt q quia foram oculi multa
necessaria fuit amplitudo ppa q nimis nitu
tem differens visus multa indigeat essi
tudine ideo quia nervus ei fuit tenuis hic
no q os q e pforatu ad ophendu oculu
multa potuit tollerare foramia. Ad tympora uo
nimis multa fuit diuities necessia sed essi
tudine multa no indiget imo grossitudine
eet fatiens motus difficultate a i egressio

qua in osse petroso dicto hic. ppr tolle
rare foramia multa. Par no sextu apost' 210
mo oritur cereb. cu v cotinuus a cu co
panticulus alligamentis ligatu ac si esset
vnus nimis de in sepit ab eo a egredit
a foramine q e in extremitate dorcos que
laude similat. Et ipm quide ai q egressu
esset iam intees diuisum fuit ptes que
omnes simul ab hoc egredit foramie vna
earum ad gule musculos suo predit itinere
et ad lingue radices ppa ut par hi in ipor
adiuuet motu et pars fa ad musculos
descendit spatule a ei q e circa ea a ipius
plurimum in musculos spargit lato qui e sup
spatulam. Et h quide pars e magis optimus
est suspensa pueniet dom puenit ad qd di
rigit. Pars no tercia que maior e cetoris
ptibus. ad inferiora descendit in ascensione
eundam vene que subeti vocit a e illi a
ne spera a cu ea ligata eqna rectitudine
e epiglotis sepant rami qui ad musculos
veniut epiglotales quorum tercia sunt ad supi
ora epiglotu a ipius eleuat cartillagines
cuiusque epiglotu pntissent. Ex eis ascendunt
rami qui ad musculos nadunt tercia ad in
feriora lmites a ipi sunt qui ad tibalariu
claudenda a aprienda sunt nervus cu ad infe
riora chere e nerviuz a pp hoc uocanti i
in recredentes. h aut nimis recredentes.
no egressus fuit debito a no aucha pp aliud
in ppa q si anucha ascenderet ab ipsis pnt'
subiret curuis a no recti a ascensio ad infe
riora cu eis no pueniret sm directionem
detente a ipi quidem no de sexto pari cuti fue
runt hic ppea q si anucha descenderit ab ipsis
pnt' subiret curuis a no recti a directio ad
inferiora cu eis no pueniret sm directionem
detente a ipi quidem no de sexto pari cum

fuerat in ppa q illd q exinus e molle
aut molli intrip s. illd q fuit ex eis in q
sexti ia in musculis facie i capis i in eo
q e in eis fuit diuisiuntis Et septimu a no
fm rectitudine descenderet qm ad mo
du sexti descendit imo prulontio tum
sitas eos gmitaret a ppa q illd q asce
dit a redit qm indiget ee firma tm in
tue ad similitudine girgillis ut sup ipam
revoluat ascendens a ex ea admittet ut
sit situs ipius vectus a durus a fortis a
leuis a iux poitus no fuit ibi ad hoc
udoneu sicud artia maior Et illd q ex
istis ramis a simixt ascedit hic inueit
artiam ipam tetti a trossam q sup
eam reflectit no mlta indigens firmi
tudin a ex n̄o ascendenti hic ut initat
artia ad mod primi s; nitnat ei postq
iam dicit ei pitas pp ramor diuisione
qui iam ex eo egssi fuerut tm 2 iam
defuit rectitudo in situ qa tm in sar fuit
ascellam declinado fuit s; necesse ut ipi
re allig affirmaret tu ligamtis quib;
ram stringene ido ut p ipos illd q defuit
ex crossitie a rectitudi in situ congeret
a sapia quid in hos redeuntes ramos elo
gatido e ut tali qualis hec e suspensio
primi fiane a pp elongatone aptit for
titudine intat a diuties a iunis aut rede
tib; fortior e qm in duab; musculor epy
glotis timitis spergit tu alijs nuoz a
inuanciu ramis posta illd q remanet
ex hoc nuo descendit aq rami separnt
qui in paruitulis expargunt dyafragma
tis a pectois a in musculis ipi a in corde a in
pulmone a in ventre a in arteriis que ibi
sut illd nuo q remanet ponetra in dyafra
nua a dissotiat q ex pte tota descendit a in pa

nuculis spargit uscer a puenit ad hec laun
Septimu par pncipale incipit a puppi cebri nō
vn nucha ortu huit hoc se in latos diuidiet
lingue ptiq cartillagins gnertit gutturalis
scutu asimilante in lattos diuisa inchinatos
lauda gtuz assimilante Alij iudent ptebr
acebro in spondilis dorsi incipiens a fine inchan- tte diui- descend-
puppis i apma spondilis colli ab hac nucha
de nettitate prediuit nuis sensuz a volutaiz
motu pstantes mbris sub collo positis Sunt
aut trigta duo sibi pua vnu tm par in xxxij f- nervor-
rembus vi aut anu in mano in infine dig
ipius de vij cati apma colli spondili secedens
inlattos capis par fm int pma a sca spondi
le hi exitu ptiz intute tendes capis ut sen
tiat a in postior colli lattos pars alta Alia
in lattos uadit littos sup spatulas par tri
um int sam a tetaz exiens in duos utrumq
diuidit in duos quor vnus ad lattos inferiors
Alti ad lattos ueniz que uadit postiors par
quatriz exit p foramina tre atq quarte spon
dilis tui in utrumq cap in duo diuidit pars
hor maior a pxima a spondil q ete sepma te
dit inde inlattos int dorsum a collu positos
inde redeuns in dorsi lattos firmulat pars
Altea minor miscet cu para tcio par qn
tu int quartam exit spondile atq qnta tu
vtriq pars in duas diuidit alias minor
pars ad eunds spatulas in lattos diuidit
ear maior pars ptiz predit in sinna dorsi
ptiz in latos sub spatulas littos ptiz in la
ttos int collu cupidq ~~rem~~ positos Altea
pars hui maioris miscet cu xviij ptibus
scente precdentib; a secedit posta in medio
dyafragma Sextu par exit int quinq a septe
spondile Septimu int sex a viij Octauu
int viij a viiij Haut parctunt in multa pai
a pars eiz in lattos tendit capis a colli Alia

in lacertos dorsi. Alia in diafragma preter
oramm ... Alia in ascellas usque in grani
tate spatule ut motum det digitis. Alia in
brachij cutem ut faciat sentientem primum xij
parium a pectoris spondilibus exeuntium int(er)
primas a ... pars vadit int(er) costas in
lacertos sup(er) dorsum. Alia sup(er) primas costas
a duobus pari iungitur procedens usque ad volam
manus ut propius sibi motus deuenit atque
sensus. Alter par int(er) secundum exit spondile
a t(er)tium a dividit in cute armi ut det se
nsum ei. Alter par tendit in lacertos costarum
a pectoris t(er)tium int(er) lacertos spatularum atque
dorsi ut motum prebeat eis. Similiter alia ex
paria a spondilibus pectoris exeuntia virtutem
quod membro sibi vicino virtutem ministrant.
Unusquisque int(er) duos spondilos exit. Ceteri
ti duodecimi ab integre spondilis medio
procedit. Quinque parium in renibus alij in lace
tos sup(er) renes alij vadunt sup(er) pene alij
furculantes descendunt usque ad simos pe
des. Tria a foraminibus ossium ... exeun
cia in lacertos sibi vicinos dividunt ex maiori
parte descendunt ad pedes simos tria ab ano
exeunt a pari. Primum exit ab osse ...
... [illegible] ...
... duo alia dividunt in ... Quedam
in ... Quedam in ... alia
ad vesicam alia in ... Omnes ergo
nervi pares atque principales sunt xxx a secundum
alios xxxi a unus impar. Capitulum de usu compone
lacerti a corde nervo a ligamentis

Composita quedam membra que officia
alia dant autem sunt universalia ut caput
manus a pes autem sunt particularia que univ
ersalium sunt partes ut lacerti vel musculi qui
sunt compositi de carne nervis a ligamentis a pan
niculis sicud postea dicetur. Capitulum de lacertis sive

...libus que membris ... ut ... secundum quod in
primo loco dicetur. Nunc autem de ligamentis a compo
sitione lacerti exordium sumamus. Ligamentis
etiam totius partibus a ipsum ignorabit totum.
Dicimus ergo quod ligamentum est substantia int(er) nervos
atque ossa quod cum ossibus mollior nervis autem
durior. Unum secundum ... est nervo et simile a ab ossi
bus exeuntium a ... alio nomine appellat
sunt etiam ligamenta sicud nervi tot unde quia
in locis nervis carentibus ista ligamenta sunt
posita sicud in ... humeri a tibi
... lata ut ligando ... sunt ...
... firmiter ligent ... sunt lata sub
tilia sit panniculi ut per ea nervi defendant
atque nervis sunt hijs alijs similis locis a liga
mentum quidem ... ab ... ossium
... nullum sensum. Alia etiam ... que
de cerebro exeunt a ... ligamentor ...
de causis sunt. vel ut ex eis ossa in ...
tione sua ligent vel ut lacerti ossibus ...
ent quia ossa sunt dura a nervi sunt subtiles
a lacerti ... ... propter hoc deus ...
egit a ligamentum nervo adiunxit ... ex eis
... faciendo ... una efficit ...
... corda ... a ligamento ...
... fuit subtilis ... quam ...
nervus ... ad membra ... ab ...
... est ... ortu removeat
... longinquitate ... ...
... ortus ... ... tebr
... atque ... nervorum ...
ones tollerare possint ... si motus membrorum
Sufficit ... ipsis nervis in sua ...
possibili ... ... dividunt a
... ramificant in nervis a ... qui
... membro multo subtilius ... radix
a ... principio ... ortus ...
in hoc corpore manifesta. ... sapi

// ... est corde ... nervi ... ... a simile

entia gubernaut grossitie a attribuendo
qui puenit pp ofusione .i. pmistionem
illor trois oporis ex eis a ligamto quor
illor natuitates carne impleuit. h' ipm
in pamnicullo texit a in ipi medio perpe
dicularo sicud megguar de suba nui posu
it a hui sima facta e mediu ex nuor
ligamto a cor nill' a carne implente a pa
nniculo subtil' a duro coopiente oporum
a sup ossa ligat ligamibus ab ipis ossibz
procedentibz a h' quid mbr e musculus seu
lacertus a ipe e qui cu colligit trahit cordam
que ex ligamto a nuo oponit illa que ad
mbri ptem ptensit a colligit ad mbr da
hendu a in sui origine torquet cu quo
corde fortit evanit sicud diximus ut mbra
ocatenata moueant in lacti ptes redu
cant qui erit necessitas mbri motus a
cu lacertus dilatat corda a elongat ad
mbri vbi gra si uola manus interiori
oue et lacertus ad eudm intus tota man
replicat. Cu aut exterior manus dilatat
a ex reclinat a dicus quide fuit panni
culus in lacertus tegit qui e tamqu defe
nsorum ne facile rupit a subtilis ne
nimia qntitas corporis occupet a nichil sub
tilius neqz ~~durius~~ ducius pt ossa in tor
panniculis repit. Unus lacti .b. mois se
diuisi silicet inquantitate figura situ egssi
one loci oponne a cordar ab eis egssione
in qntitate quia quida sut mag ut ma
iora mbra sit cossa p eos possit moueri
quida pui ut palpebrar lacti a p quos
minores pedu mouent digiti ut eis te
stat .G. in pnimi etate sue iuuitatis ab
anothomitis uix inueiunt. Quida aut a
subtiles sicud lacti sup uentrem positi qui ne
c a intestinus sint necesi i expssionibz egois

lacti sunt .b. diuisi

et ut aduuaret nescita ad expellendam bria
pficiut e impatiencibz inferiori exclusionibz
a ab eunde opusitgma aduuat cu pectus ex
pmit ut nor sine flatus retipiant. p. os
a edesit stos. Infigura quia quida sut ca
uguli sicud lacti pectoris alii rotundi sicud
rotundantes nescita ant anni. Alii quadra
quli sicud sup ventres suspensi ex situ loci
sunt diuisi quia qui recto fuerunt necesi
sup longitudine mbror sunt erecti. Ex
positone diuisitas lactor e sup vent locator
quor caro nez nuus in ligamentis inserta
cu in cor extremitatibus corde solident. Introdux
no egssione dissimilitudo uidet quia aliqui
a lacertis duobz sine tbz una sola egredit cordi
sicud illa grossa que ad pendens ptendit
hec a duobz erit lacertis ideo quia mbra erat
maxia unus lacertus ei no suffinebat. Aut
q^o duo ut actus sit fortior ul si vnus la
tescat alter medietate suaz suppleat. In
mbris quoqz similibz ide inuenit ut ni
uenit. Sunt aut lacti aquibz due ul tres
corde exeunt ul qz plures sicud de medio in
bri ul maturis prora posito ab hoc cz iiij^or
corde exeunt ad iiij^or digitos pedu tendunt qz
ita fuit manus quia si vnus solus eet
ideoqz prius corde ado subtiles cent ut digi
tis illis no sufficeret. Similr quibusdam
aliis mbris inuenies. Sunt cz quida lacti
aquibz corde no exeunt sz qz in cor extremita
te solidate sunt sit in lacertis sup nares uesi
ceqz collu circundantibus et nos quide ple
nius de lacertis sm qz expedit vnicuiqz m
bro dicemus qn anothomia uniuscuiqz po
nimus sigillatim sz de cordis smone expediri
ptelare rememorado lacti oponem. Di
co g^o qz corde sunt int ligamta a nuos qua
aligamentis ossium sicud diximus a nuus a

alattis procedentibus sunt. Cum enim nervi a nucha vel cerebro ad lacertos procedant in ipsos dividuntur et cum eisdem admiscentur et ligamentorum partes cum eisdem ab ossibus procedentibus et mixta sunt confusa. ¶ Commixtiones hec lacertorum sicud diximus sunt notum pars minor et ligamentorum in summitatibus et lacertorum et membrorum confino se moventium ubi cum eis miscentur et corde nominantur. ¶ Corda vero non nervi ligamentorum et nervorum et media vero in ligandi sentiendi et movendi habent supplementa. ¶ Corde enim sunt villose et nullus motus fit in p villose propter hoc caro que est in musculis est villosa. Et forte eam est divisa. aut enim est rotunda aut lata et subtilis sicud sunt panniculi. Rotunda in lacertorum capitibus posita est et generationi eam est vicina. hec autem rotundatur ne forte quid patiatur. ¶ Quales sunt corde in brachijs et lacerte generatorum lata in generatorum sua ipsa vel eius quantitate teneatur lata et subtilis sicud panniculi ... est iuvamenti autem eius subtilis sensum dant membris sicud corde sub manum vel constituere et dilatare que sunt instru ut vole tangatur tangendi autem duritiem et sensum prestant sicud corde que sub pedum se dilatat plantis hec enim et sensum ut passabilia sentirent dant et duritiem ut calcata pateret soliditatem etiam iuvamentum est ut pellicule eorum operirent et descendere sicud corde sup lacertos ventris posite que sibi duritiem deberent dant. ¶ Similiter et omnes albe ventris lacertorum.

C. iii de solutione continuitatis

Solutio nervorum et que fiunt casu eorum quidem continuitatis facta aut est punctura aut est scissio aut est contusio aut apta aut vlterius et contusio in est mala et suspecta quando accidit ex eis accidentia terribilia propter magnum sensum et continuitatem quam cum cerebro habent sicud est dolor vehemens. spasmus. punctionis et multos fit. quando autem pondus ad spasmum absque antecessione lesionis precue et nervi fit in eis contusio quando illic fit apta magnum absque dolore magno et faciliores eorum dispositiones sunt febres et apta multa apparent in aliis locis quam in vulneribus et sitis et vigilie et desiccatio lingue. Peiores autem illis aptis. ¶ Et molestiores et aptiores ad generandum spasmum sunt punctura et precipue cum non respirat et incisio transversalis non completa. punctura propter nimium dolorem quia propter constrictionem orificii vulneris nervus intus congregatur et efficitur venenosum aut putridum et venenosum quidem propter continuitatem capit ad cerebrum et facit epilepsiam aut spasmum. ¶ Punctura non fit apta quod cum spasmi est via. ¶ Et punctura in nervis et tenacibus parata est spasmum provocare. similiter incisio que fit in latitudine fit ita quod nervus non sit totaliter truncatus spasmum generat cito. Nam sicud dicit ¶ G. nervus incisus et non incisus locum continet et tunc spasmi est quia pars non incisa leditur ex vicinitate incise et notum cerebrum et facit accidere spasmum et egritudines magnas. ¶ Unde dicit Auic. quod multos et necesse est abscindere nervum punctum vel incisum in totalitate sua aut ... eius eo quiescit et sequitur accidentia mala quia non timetur ex abscisione nervorum illorum quam timetur de eorum conquassatione et de incisione partis eorum in latitudine quam ... membri conferatur quia melius est vicinitatem brevis membri perdere quam totius corporis vitam. Inquid. A. si nervus sit incisus et separatus nulla suspicione vel timore habet cum. et curatur deterior sit circa vulnera ipsa in membro que movebatur per ipsum nervum motum diminuitur. ¶ Et dispositio vulnerum cordarum lacertorum similis est dispositioni vulnerum nervorum et precipue in lacertis capitis. ¶ Et G. dicit quod si nervus vulneratur vinctus fuerit cum lacerto cito spasmum generabit quia lacertus fit dicenti mixtum voluntarii motus est similiter si nervus est corde et

nota regimen magis spasmi

nota

vulnera quidem in panniculis seu ligamentis sunt
leviora eis que sunt in cordis quamlibet sint
corde similia possunt tamen pati forte magis quia
non sunt iuncta cerebro nec sensum habent nervorum
aliis sit in anothomia diximus procedunt a cerebro dis-
meante spondili medulla similiter procedunt et
corde tamen sbe cor ex nervo et ligamento sit compo-
ta vnde nervo spasmat sit nervus. ligamenta non
ab ossibus oriuntur sed quamvis cor sunt rotunda
sit nervus rotundus nervo similatur in mollitie diffe-
rant ab eo. sed tamen eo quod album sanguinem non habens
et solidum nullus quod mollis dividi potest nervo et corde
similatur propter hoc si ligamentum rotundum seu corde
de cordis — qualibet passione patiuntur putant aliquis
nervum pati eo anothomiam ignorat tamen non inte-
lligat ligamentum durum esse nervo. Cum tamen pas-
sio sit in lato ligamento sicut illum discernere et tamen
si recordatur fuerit quod diximus in anothomia scies
discernere panniculum a corde tamen ipsum in vobis et
si panniculus apparet non videtur in eo incessus
illorum in longitudinem in corda autem panniculi-
lum sit et corda est dura valde et non est panniculi-
laris in ea duricie et panniculus differt similiter
ea et in vulneribus disruptionibus que adve-
niunt ligamentis nascentibus ex osse ad os non est
malum et differt vehementiore cura sit diximus
ligamentis — Cum vel. si ligamentum vulneratur quod duorum os-
sium est coniunctio nulla extremes [illegible] molestia
contingit si non ligamentum eorum patitur. si quod con-
tingit in lato molestum eo non potest suspecti-
onem esse in cavere et diligenter curetur et cum vu-
lnus est in loco magis est ut vehementius fiat dolor et
apparet sit sunt capita lacertorum et posteriora eorum
et pellorum qui sunt nervosi et non oportet apparere si
ingrossatur illum nocumentum intinseri ad quod a
venit magis et non perveniunt ad vulnus. vnde ysaac
caulis aliqui [illegible] — si vulneribus malis existentibus tumor non ap-
pareat magnum malum. laxa non bona vendum

non mala et indigestio mala. In his autem ulcera-
bus mediocri materie fallitur stringentes disso-
lventia frigida sicca et stiptica magis calefacti-
va sicut dicetur inferius est adhibenda. Et
nos quidem primo anni puericia incipiamus
Dicimus quod si nervus compunctus ex nobili-
tate membris dolor maximus. Cura puncture nervi
expectatur et in apparet que tamen sunt spasmi
bonum est quod tamen ita sit quod dolor mitigetur et appa-
veniunt phlebotetur hoc fit tamen flora et farina
tritici et aliis localibus dolor mitigantibus. ideoque
festinat antequam aliud facias purga tota
corpus tamen flora si vires permiserit autem tamen fari- — non de p[illegible] gaaoh
natia ~~[illegible]~~ si in eo mali humo-
res sunt et non claudas vel consolidas vulnus tamen
aliquo mediante donec aliquis [illegible] et flone
scatum sunt sed aperi ipsum tamen medicaminibus ap-
rimus quas ab eo eruginosa desudatio fluat
id circo illa magis investiganda est que utrumque — non mit[illegible] locum
habet. i. dolore mitiget et locum aperiat. Et ea que
calida que hoc plures apparentibus omnibus facit
vitanda est in omnibus vulneribus nervi quia sba
nervi sicut diximus in anothomia est frigida et humida
ex humida magis propter frigiditate coagulata. vnde hec
et similia dissolvuntur et putrefiunt ex calidis
et humidis. Et in quo dicte curam hoc punctura
nervi tamen ferro minuti [illegible] et disrupta est
cutis et [illegible] est quibusdam nervus man-
eat in medicinas quod possunt [illegible] fuerit
in aternatione vulnerum magis [illegible]
quod [illegible] est locus et postea apparentibus fiunt po-
sita desuper magis mollificantes sit emplm
de farina tritici et aqua et oleo quod purificatum est [illegible]
hoc et motivus est. Roger. L. phlebotomia vulnus
in nervo facta aqua calida infundi si [illegible]
ut locus oleo calido fomentetur. mostrus quod frigidum
oleum poros eorum oppilat et calidum dissolvit
aperit et fugiendum tamen est oleum [illegible] mare

inpnt° laudabile et subtiliatum sit olm q
drab sepimi bonu e zut sit duor ul iiij a
inior eo q magis q veteris sit dissolutum b
qto uetustius efficit tanto dissolutius oi
dolor tn ado no mitigabit. dixit hali dicit q
dolor nrpnt° mitiget cu pannis calis uapora
tis a cu olis calefactis a pe cu olo onfacino q
in ipo e stipticitas queda sz ipe a in alio loco
dit q no ponat stipticu in solone qtuini
tatis oio a maxe inpnt° rei a h. dit q no
pont olm ponticu. stipticu eiz sicud ait
Albucasis notet uijs a qhit eos qa qsti
git a ponticu qstipat a ego dico si cor e ple
troitiz bonu e aliq stipticu tepatu appone
sicud e olm onfacinu rosatu a similia a no
stipticu ualde sicud e uetolum a uide eis olm
naq onfacinu a rosatu no e sicud olm uce
uetus putefactum a dissolutum sz e qforta
tiuu a mei talie plhibitiu b si locus e sup
calefactus a rubet qficit de sup linitiz a z
si qplo patientis sit calia a tempus estiuu
Vidut eq bonu erit olm toe uetus de olius
matuis a camomillinu a anetinu costinu tu
rateu a similia hijs a adipes omes . sit toz
actuales calefactio tempata sup tepidiz tn
maxime in puttia ihij stra a hoc pp top
tiam iiij quia modic calor no penet usq
ad ipm a pp strate uirtus qma sicud dit
hal. qplo iiij fetor e aliis qui pp stritas
uto agit in eis que actio aduenit eis duat
b percipit sup oia q nil fuerit uulni uel
ul lettoz appinget cu mbz sicud ia dixim
sensibilissimi sit a iunctu cu nobilissimo
mbro q e fundamitiz a initiz ergo mlt eu
dirigit Iste dixit z h. q studendu e ut
me sit sbtiliatu a tepatu in calitate sicu
tate psitans sine dolor na hui me sine aliq
qmistione erugine ab inferioibz uidius

antehni sine qugistu a dolore na huius me
a hec e trentina scla a fce mell sola qn adimis
sitit in mulieribus a pueris a tor teneta humb
Et uinget tu pauco euforbio in situs a diuis
toibz Et qm etentina a fce mellis ablure aut
instituti cu aliquantulo oleo a meli ponet uisq
usq ad iuu qui e orificiu uulnis actu sota
pthu a uinget illas cu olo aliqn cu etentia
a in situs toibz admistretur a ide faciendu e de
opoponato. asa z sicud aiti h. e huius iuuamis
qua qsimilis e spei que cu euforbio inster
h tn nume fuit expertus sicud de aliis ferre
na sicud ipe dit et ut pmitus sm rones qsi
derada qsideretur dein cu experimto certificetur uti
eo p experimtu certificeti Ingeniu naq
tuorius no soli in experimtandis mes diuer
sorum pstati hepa in eis que expta sut
ut eoz qualiter sit faciendo notitia habeat
Et Rau qui me no artificiale opatur no potit
aliq eoz opatis putioz Iste qmi me debeat
calefac ul infriat ul desicat ul dolore aug
mtaz mitiget nemo q artificialis medic
sit qgnscere ualebit. hijs eiz ignotis in me
dicamis pati eq minuer ul augere ualebit
Retitauit quidn h. q quida medicus inpttu
ra uuz de meditare euforbiu q pbauerat po
neris metio die dixit eqm ad h. puttue
et leu ondens que h. aspitieris tumore uico
repit cu maximo dolore sz ille me fuerat
tur me no pdevat et h. intergauit si calor
qi tepidi solis apposita me senserat a dixit
no et h. reuersus ad meditu quesuit qm
temp eet q me illd ostenderat a quos cu
eo curauerat Rndit a dis q iiij anni fuissi
a puer a boues iuuenis cu eo curati fuissent
Ite qsiuit h. que ipi eet figura Rndit ualde
a molle esset qd h. audiens scuiuit euforbiu
iuu eet q oportebat qui illius iuuenis Et

mor I. precepit accipere ex illo medicine sibi
afferet a medicum euforbij. accipiens I. eu
forbiu fm qd uidebat sufficere addit ut sb
tilissime tereret a cu impsto misceret de
m supsit olm qd dr septimi tepore a illo ca
lefacet infundes ex eo totu uulnus imbue
bulis ex eo qd gstetu erat dilatauit me
se illo inductes se precepit ut abstineret a cibo
iubzieta a medico ut uesse uulnus dissolue
ret a cu olo pdicto madefacet mbr mane
no quieuit egru inuenit a tumor a dolor dis
solutus e. Nullus qd me forte in aliq
loco ponere n artificialit attentet. Na sic
e sicca a caro dura oz ut misceat cu theren
tina pix oli qp ypam leuiat a cusibiliore
sit iam diximi faciat pez euforbiu cu cap
qp e simile ei aut uetus aut recens aut
aut multu fm quenit tois a et calefactor
a sit sinia ei qp dat de foveri recenti duo
decia pe cerot aut de therentina aut ei simil
sit etia cerot aut ei cu q misceret 2 quz ad
miscet ei pt euforbiu de lacte titimalli
qd e simile aut dunt mirabil a multos pot
sordities aptu cu no e psens euforbiuz.

x cinere Cu farina loli cu aq cinerz cinerz empla
bz a ome destruim qp addit humeuez ad ex
tiona e bonu ne spasm sequat qd suppo
x gummis niedus e galbanum armoniacum serapinum
opoponacu. Sulfur a uiuu a sbtilissime
teri a cu olo in modu ficoris colubi ul
moll si caro e sicca uulnibz nuj pdest. Si
mile cals no extincta cu olo tepida iuuat
melior tn erit sibis ul ter cu aq mutata la
uat in estate. si incantulatibz diebz. G q
dedit qd libauit quedaz infirmu a uulne
nuoz qd erat tumidu a putrefactu ex mes
sulcoz medicoz cu cataplasmate facto
de luto liquido cu nitro ordei. teco Et de

bonus e emplm. Ual ad putrida uuj. Rx pte
bna cere a mediaz therentine a euforbij cuja
tis cuj qntitas eoz sit eqli quauen cere dime
aut adm olm grossi olui a de unoq pone
prem. 5 a de olo pte 1. si possibil e qp in qdam
tpe plus de hys de therentina. bz a euforbio
pte qp de cera debeat mitti therentina uo no
humenta mitte resina gumma aut pini no
e miscenda in du coz uatissimu e in temib
aut corbz no e miscenda. Ut si inunes liquida
quaz misceas euforbiu cu sibule muscas
cu ea qz liquida e cu quntitas sit xij ps cere
in fortius uelis id facere. Et si egua fuit si
ma sicud resina pax oli tu euforbio miste
bis pasta cu aliquotulo oli miscebis id ut fiat
sicud stercus colub a ne gumme intendant
z. ut liquefiat aliqntulu aque pone a aliqn
no recipit impone uulnez maior n forme
ns ridmus stercio qsti actiu cu exprimedo a
tione bona. Ei melior res cu q incipit / x therentina abluta
e therentina abluta a postea pans eplm basilicon
qforatiuu cu eo cu q oz ut qforteri de ill
que dicta sut. Et cu ia ad sanitate puenerit / pro x
uenit totu desup admiste stipticu a impun / stipt
infusus recalefacit a eca in eo me infusas
a mileos qude appropinquat sanitati a noret
ei frigus a fiet uehines dolor a reddict lesio qt
oz ut suauerat stati cu sedatioe doloris a cu
oleis iaz dictis calefactius embrocando cu eis.
Et qnz cu eis pot emplm de euforbio aut / x simp
simo columbino a similibz in putrida uuj oz
qp no assoueret ea apa neq putrefactio. Iohes da
mascenus dit qp sal ecius a coctu cu olo a / no x sat
pauca therentina si poni sup putrida uuj / ad a stu
du e calidu phibet ab apacone a spasmo.
Et aut dicit apa cut farina ordei a ordei
a fabaz decocte cu aq cineris aut aq pura / x sera
mq sit uncet supini stet bone a nos de apicibz

supueniendo vulni nuoz latius in suo loco dicem
Cum aut dantes putfactio bona cuti supma ouobra
supmis: Cura fixture nuis Si fixtura nuis
sup nuis fin longitudine ceisoir & nuis discoptus
apparet nullus me situd euforbii acuti nuo dep
ppingis quia sit dur. It. si mbz tu e discoptu fer
tus me morute no patiet. si appati calx ablutum cu
aq dulci mitros & tu olo tepida & mety qz sit extu
na loca & olo ro. & te e notand qz nullu me in quo sit
sal in nuo discopto ponent. metro eiz nuu d3 ee sir
uti. It desiccare nuos cu me que desiccet sine dolor
a pictura que raro nuerit. by ome metallinu
me sit e tuta a hui mor lauat de lem. 2 ateum a
therntimaz a alias gumas qm lauado. exugo ex
pellit punitiua Iste bonu e mey qz sit cu
mell a olo ro. Si aut infirmi sit fortis a tot in
undu cu fortori possunt medicamine medicari
sit e tectu ttu cu sapa sup aq caliam tepatu
liniu in eo infuse 2 plage mpositu cu libe
me Quedam inuenie usqz ad septima diez. sen
aut bonu e si nulli e putedi aut famosus anu
tue pnus sic in apte qa sangine, innuati. It no
oz hui nulli olo infundi nisi ap sedatone dolois
caliuz olm ez putfatti na aliud fit nuo discop
to aliud nuo cuti coopto qm nuuz discoptu in
atilati a nicoopto sit me cusiles a abiles ad penet
rdu a cuaporadus sedati dolore si calidu mugat
Cu dnie dir qn exegit alia egritudinu iui poat
olm sup nuu a po discoptu cut oz uti caseat sup
ipm in pnis uinu cecu dem olm a quetuz sup
nuu discoptu ponit, vinu ul olm aitu modera
te calm ponat expnat qz pmo sup carnez sanat
hoc aliu calm ei supfluu a fem supfluu no
cet sine actu sine potentia nuis discoptus a pp
hoc dr. tuc oz ut tu obsues in mes nuoz ne
calefiant nec qz sit nette. neqz abluent in
calefattone nettia a simile in excitatone a ab
ssione a in quo usqz Cum g° ndas qz iam ca

lefatti sit e nec in sica ipm cu mfa
que innuat adicione ab eo qz e ne
tuum It qnz exprimunt excot facta
cu euforbio sup eius hois sam siml'
infirmo in gplone sua a ipuis forma
a gsiderat an supfluat in calefatto
ne ei aut no calefattam ipm in illis
calefattone tempata a ite sm illa
quitate posita ad annuustiue sup infir
mus exprimit sup ipm secudu It oz
uti mudificet nuu ex sua sanie a pu
tedine cu lana intida ul bombace in
stilo posita. Et si nuis eiz infunder eo
qz ei asptas no pot tollerare infunde de vino ru
e cu vino tecto tepido. nec in vino dulci
si no e ad psens totu ei tu qz sit apunc
tion remotu sit e unu rubeu calabre
se vinu anti qd dr grecu aut simile vino
siz no e bonu in hoc loco. qm sunt calia
ba tempamentu. Et si nullus sit sigil de vino all
latoni ppingat vinu album tenuissimu aq
gmistione no sustineg nec ullius odoris
existens ceteris meli e aq no seu calia
seu fuida qm potis fuge in nuis cuidas
si fixura ul puctura
haner siute mollitiua cataplasmata Tali
bu eiz a hudiu putfati fem aut spusini
pnotat Item et me que sit de calamito a
trisci pillulas a trisci andronici in estate
cu olo ro. in yeme cu camomillino disso
luti bon sit Et ia dixim fortiora fortio
oribz a debilioria debilioribz. Curie. que sit
rone ttia sue a ab expimito firmatu qm
sm diuisitate corpoz a mbroz diuisus bo
nus opati medici me. Vnguentu basilicon
magis gfert uulnibus igbz no e calitas
ape uulnibz nuoz mudificat ciz a icanat
Rx cere albe resine sepi uattini pic thentin

olibani mirre an olm qntu sufficit et in alio
terere bz piec ij et alioz ang .q.s.c. dimit
aut porti tere l. j. a pit z. brj a mirre a ia
sine an z. iiij a oli l. b. resina quide e talia
in pmo eti gradi a pix talia a sicca ingra
du fo. a e resolutiua a sepu e taliuz inq
du pmo dem ponsit. uti noiet hec qposi
tio tota talia resoluet apata a ptiotat sa
napiez. Al basilicon minus. ¶ Re cere

pit resine an oli q sufficit. Cura de nuo

Incisiones quide nuu que fiunt platitu
platitudine sit aut. h. molestiores dine in so
alijs sunt qm si nuus totus incisus e in
bez motus amittit si aut no si pte se
pe spasmu qsitur bonu e g̃ si no e totalr
incisus incidat tu ferro talio ne mtu
rat spasmu a uita amittat. Rasis aut dr
q coda que incipit gln. incidat a pp hoc
istud no fiat ij infrom ad spasmu ul
alienatonez ul ad ucculibet appugnat
na hij duo modi difficilis curoms sunt. Bz
apponant lubrici uestes aligitula tusi
a in olo calefacti ter ul bis in die qm e
optimu a pbatu ¶ Aut no porti pos etos
tu iuuo meti atis tu mell a hoc z pot si
eez si nuus eeut totalr incisus pmo tu
si erit possibile tapia nuu incisi tu auro
ul ferro talio cauticeti quia melius po
tuz sutores tamq in ossibus qriat s
cane ne labia uulnus callio ferro tangat
¶ Ego iam uidi codam q sup talcaneu e in
cisa a tu hec meu qsolidauit tri sui. Si eis
oe sit tuca sm longitudine incisi his tu
sanguis pt nimiuz minuat. Albuni eo
ij duxeri tu tenuib; uestib; tua multuz hui
petatez in qsolidatone nuoz similr a uarcisus
¶ Epicma facta ad nuos qui madunt sapio
nis Re pit medull uactine an z. j. gumi am

igdal z. j. oli ro z. ij. liq fiant a epithimet
tu eo ¶ Amplius q euptuat nuus tu dolore minue
a timore Re mellis l. s. pit nanil z. s. timi
z. s. fabar fractar z. iij. mel a pice simul ad.
ig q misce de in pulue; tini a fabaz fractar
tu eis nitopora a taliuz suppone ¶ Ad idem
pulem euforbij tu olo toi nitoporea a tepidu
suppone ¶ Ad idem Re sulfuris uiuj a oli
misce ana a pon tepidu desup a post seda
tone; dolois a tumoris clarga uulnis a appon
tbentina tu euforbio ¶ Si aut dellicatus eut
no possit elargatone; uulnus maiore pan
de talitem uiuaz a laua tu aq marina ul
salsa a qmisce tu olo a tu bonbite ul stuppa
talidu suppone ¶ Fel lupi e bonu uulnib; et fello
nuosis a in tpe frigoris pbibet spasmuz
a alliter qm timet a similib ¶ Narcisus
tus tu mell qferet uulnib; nuoz. Hostens
quide seu limata tu carne sua qferet uul
nibus a pellis qm sunt sup nuos qtrua
tu tine h mirra a positu sup ea a simle
tu pluie molendinj fact. h. quide expertus
e limatias. Sind sic. Butire qfert uul
nib; nuoz. Cura lati incisi

Si aut bub; in tepre lati eq
libet punctua qtingerit a ex ea spasm
eueneit a nulla me sibi subueneit lactu no
platitudie; s incidat ex hoc ei spasmus
turabr tu uolutatus mot auferet ambro
¶ Et si uulnus in latitudinj lati qtingat
nerbio eu labia ualde disgregabunt tu for
tu debet reunies a tu plumatteolis ul tu
sutua qiungi quia sino qiungunt duo elo
gata in latto ul nio in latitudin distupto
no qglutinabunt ui post saniei gene
tone; ne apet ipuri fiat ¶ L g e in eo s
tiua amplificet qm illo poriet ad putrefac
tione uulnez pillo q aggrgat in eis deme

de lubricis
pbty

incizatoni
nī nervorum

Epicma

folia oliue trita in melle superponantur

77

et illius cum hoc dolor fit vehemens quod oportet ut non maneat cibo. et postquam gustat extenuatione decenti et sit sentitas ex omni aparte et post facto ne et propter illud oportet ut solvatur stitica super me et me ut festinet ex ellio et quando solvit in diebus aut tex et in notte et hoc super longitudine no- tis et diei et est super mundificandi necessitas requirit. Nam si erit illic modicato sepius solvat fiat non mane et sero solvere sufficit. Et si multum super longitudine sit et ligamentum ab utroque capite in cipiat non oportet sui si ponatur plumaceolis si in digentiam autem pare fiat. Capitulum iii de contusione

Obrando que accidit in medio lacertorum lacertus et contusione in extremitatibus eorum contingit currit ad eam contusione sanguis plu- rimus ex quo apparet maxime si fortis est contusio et corpus habitudinis male. Unde G. in libro de ingenio sanitatis. caro contusa cum apparet est. si si contusi- o non est fortis et bona est corporis complexio non fiet illud quando fit resolucio illius sanguinis per poros quod sunt consueti constrictione impellente ab illo quod fecerit contusionem exitus et acostitione accidere ex aparte intius et propter illud si non sufficerit ei ponitur in membro ad corruptionem et quando contusio est ita fortis quod partes lacerti sequestrantur et quando contusio est ita fortis quod partes lacerti sequestratur et quando accidit in extoriato que oportet ut appareret ad incisionem eius curone ei ut non tancere t. Cura Fiat primo flobotomia si nichil obste terit et si corpus est mundum et administretur ut fiat reditio continuitatis nullorum incisorum ad sedan- dum dolore. Et quando fit flobotomia non festinet cum emplastris prohibitiuis oppilatiuis que prohibent cum infridatione et stipticitate aut cum vino eorum set cum impone tribus diebus donec erit ab aparte calido fecerit quando cum hoc timetur nocumenta poditta. Et aut per appositionem superditatem membri corrupto timetur. Necesse est ut resolvatur san-

guis cum embrocatione aque calide et similium eius si est possibilis extrahatur ut non reddatur apud con- tinuationem ad eius dispositionem et quando administre de illis que in capitulo de dispositione ulceris dicentur et eius me calumniantes sanguinem motum et cum resoluentia quod sunt in suo loco iam dicta et olea lacitudine resoluentia. Et etiam bonum est ut detur in potu ut fiat illud de intus res adiuuantes ad resolutionem et sis contentus illo et ista mundifi catia adiuuatia ad illud sit est bdellium indicum De bdellio et costus et centaurea maior cum scar(i)o arcetoso quia scar(ium) arcetosus adiuuat ad illud propter incisio- nem. De scar(io) arc(etoso) Et medicine non calumniantes sanguinem motum sunt sicut farina ordei et ysopus hu- mida et simila confecta cum aqua et calamentum monta- num cum simula est bonum et per quando cadit in capite. De calamento Et etiam ad ultimum illud non est mollificatio cum calidite subtili resoluente resolutione subtili et ex eis que excitant excitatione subtili iam ex que sunt medicine resolutionis et excitationis ad inferiorem impressionem eius quod resolvunt subtile et inspissant spissitudinem cum extenuatione siccitate et aliquando habet ipsa excusat sollicitudinem cum tum tum continui- tas solvit propter cutem in eo apparet non confirm- de. Et si non fuerit ita et fuerit solutiones multe et profunde et longinque ab eo quod apparet non est excusato a scalpellatione et resolutiones quod resoluit in superioribus et ulceribus malis et cum inquantum dispositione non est dispositio ulcerati. Et in ulcerato eius tempore ma- ad cutem et cutis est in via ulcerationis et ubi solvit continuitas subinde profunde non illud non sanctur quia propter necessitatem est amittere attentatio cum forti tudine et ventosas et scalpellationes. Et aliquando hoc fortis dictio aggreget exitus et sit a parte lo- cum maxime si corpus est plenum et oportet ut fiesti- nent ad aprendum et resoluendum illud quod aggregatur sanie ut sedet dolor cum eo quod fit pus. Et Galenus dicit si intus canem commederit oportet ut faciant sa-

olibani mirre an olii q̄ntu sufficit · e in alio
terere · bi · picis · ʒ · iij · c · alior · ana ʒ · i · s · c · Quit
aut porti ter · l · i · a picis ʒ · bii · a mirre a ra
sine an · ʒ · iiii · a oli · l · b · resina quide e talia
in p̄mo terit gradu a pix calida a sicca in gra
du fo · a e resolutiua a sepe e calide ing
du p̄mo deī p̄nsit · uti noiet̃ hec ꝯposi
cio tota calida resolues apata a pinotar sa
nanies · Ad basilicon minus ℂ Re tere
picis resine an oli q̄ sufficit · Cura de nuo

Incisiones quide nuu que fiunt platitu
platitudine sit aut · B · molestiores dine in so
alijs sunt quia si nuus totus incisus e m
bri motus amittit · si aut no sꝫ p̄s se
pe spasmu ꝯgnabit bonu e ꝯ° si no e totalr
incisus ut intidat tu ferro calido ne intu
rat spasmu a uita amittat · Rasis aut dr
q̄ toda que incipit ꝯln · incidat a pp hoc
ist̃ud no fiat ij in fine in ad spasmu ul
alienatione ul ad utrulibet appinquat
na hij duo modi difficilis curonis sunt · Sꝫ
apponant lubrici terrestres aligatula mis
a in olo calefacti ter ul bis in die q̄ e
optimu a probatu ℂ Aut no porti ipos terros
tu ʒuno m̄ti acris tu mell a hoc ꝯ pot fi
eri si nuus erit totalr incisus p̄mo tu
si erit possibile tapia nuu incisi tu auro
ul ferro calido cauticeti quia melius po
tius saucrodes tamq̄ in ossibus ꝯriat s
caue ne labia uulnus calido ferro tangat
ℂ Ego iam uidi codam q̄ sup calcaneu e in
cisu a tu hr men ꝯsolidam · etm fm · B · eius
oē e sit nuua fm longitudine incisi hijs tu
sanguis pt nimiu mimiat · Albumi o
uj claram cu tenuib̄ crestib̄ tra mltu hec
petate in ꝯsolidatone nuoz similr a nacisus
ℂ Et picina facta ad nuos qui incidunt sapo
nis Re pic medull uatine an ʒ · i · s · gumi am

igdal · ʒ · s · coli · ro · ʒ · ij · liqfiant a ꝯpitimnet
tu ca ℂ Ex Emplin q̄ rupturaz nuis tu dolore nimio · g ·
a timore Re mellis · l · s · pic naual · ʒ · s · timi
ʒ · s · fabar fractaz · ʒ · iij · mel a pice simul ad
ig ꝯmisce deīn pulůez timi a fabaz fractar
tu eis incopora a calidu suppone ℂ Ald idem
puluem euforbij tu olo toi incopora a tepidu
suppone ℂ Ald idem Re sulfur uiuu a oli
misce ana a pon tepidu desup a posti seda
tone doloris a timoris elarga uulu a appon
terbentina cu euforbio ℂ Si aut dellicatus sit
no possit elargatone uulnus maiore pati
Re calicem uiua a lana cu aq̄ marina ul
salsa a ꝯmisce cu olo · a tu bonbice ul stuppa
calidu suppone ℂ Fel lupi e bonu uulnerib̄ x fello
nuosis a in tp̄e frigoris ꝓhibet spasmu
a alliter qui timet a similib̄ ℂ Narcissus
tritus tu mell ꝯfert uulnib̄ nuoz · Hostea
quide seu limata tu carne sua ꝯfert uul
nibus a pellis qui sunt sup nuos ꝯtra
tu tinie h mirra a posita sup ea a simile
tu p̄nie molendinj · Et · B · quide expertus
e limaturas · Similr Butiz ꝯfert uul
nib̄ nuoz Cura lati incisi

Si aut bibus in tp̄e lati ex q̄
libet puntura ꝯtingerit a ex ea spasm
eueniat a nulla nie sibi subuenerit lactis nō
p latitudine s̃ incidat ex hoc eius spasmus
curab̄r tu uoluntaus motus auferet ambro
ℂ Et si uulnus in latitudine lati ꝯtingat
nerijo eius labra ualde disgregabunt̃ tu for
tem debet reunire a tu plumatteolis ul cu
sutura ꝯiungi quia si no ꝯiunguntur duo ede
ꝯata in lateo ul nō in latitudine distorta
no ꝯglutinabuntur ui post sanieri ꝯcrea
tonem ne apertum pū fiat ℂ Si ug̃ e in eo st
tura amplificet qui illo ponitur ad perfec
tione uulnez p illo q̄ aggrauat in eis de inte

illus q tu lor dolor fit vehemens quare oportet ut
non maneat oio. ii postq gentat evacuatione
decenti a fit sentitus ex omni aparte pur facto
ne a pp illud oz ut soluat scitica sup me a
me ut festinet ex illo a qn solut in diebus
aut tex a in nocte ... longitudine no
tis a diei a ... mundificatio necessitas requirit
Nam si erit illic modicato sepius soluat fiat
non mane a fo solue sufficit. Et si inulis fin
longitudine sicia ligantur ab utq tapie in
tipuit no oz sui sponati plumaceolis si in
digent aut paz suat. De gtussione

Obando que acciit in medio lacertoz
lacertus a gtutione in extremitatibus eoz
gtudine curit ad ...
mus ex q apat ...
coz habitudi ...
sanitatis ...
o no e fo ...
qn fit re ...
fuit gt ...
fiet gtus ...
ex apate ...
pdurit in ...
e ita fort ...
gtussio e ...
a qn dc ...
ad ...
t. Cura ...
tegi a ...
redito ...
du dolore ...
emplis ...
tu infid ...
si tu inpnt tous diebz donec erit ab apite
calido fetur qm tu hoc timeti nocumenta pd
ita. Cu aut pappositone fispditare inbri
corupto timenti. Necessit e ut resoluat fan

gues tu embrotis aqz calior a similiter eos
si e possibil a ... ut no reddat apd gn
nuatone ad eu dispone a qn admisit
de illi que in capitlo de dispone ... diceti
a 2 me ... sanguinez motum a oia
resolucta q sunt in suo loco ia dicta a olea
latitudine resoluenti. Et bonum e ut detur
in potu ut fiat illud de intus res adiuuantes
ad resolonez a sis gtentus illo a ista mundifi
catia adiuuantia ad illud sit e bdelliu indum — de bdelio
a costus a centaurea maior cu sera acetoso
quia sera acetosus adiuuat ad illud pp mulsio — de sera ace
ne. Et Medicine no tamimiantes sanguinem
motum sunt sicud farina ordi a ysopus hu
da a simil ...
hec forte ... apate lo
tu marie si coz e plenu a it oportet ut fosti
net ad apiendu resoluedu illud q aggregat
fame ut sedet dolor cu eo q fat pus. Et qd
dic si intus carnez otuderit oz ut funam fa

312

... dos ... hinc ... 9/ p / 9/3/6 Et 29/ p/1/ 9/3/ r/
~~...~~
~~... ne vetet ...~~ ... illustrat p 19/ p/ B2/ 9/3/ 10 — Qe fugiendum
~~toller ... ab aia~~ 17/ p/3/ 9/3 ...
... p ... malu ... 22/ p/1/ 9/2/ r/ — ~~Dix potut ...~~ 3/12/2/1/1/ ... /1/ 9
~~... 26/ p/3/ 9/3/~~
· Corrupit bona ... 37/ p/ 2/ 9/1/ a/
Non statim ... 26/ p/1/ 9/2/ r — ... fatigat ysay 46/ fi
Est amarius ysa 24 fi
... 36 p/ 2/ 9/3/ r — · Deus aliquos liberat et aliquos no 39 161
... — ~~... oppellit ... moralt~~ 12/ ... 4/10/65/ 2 29
~~Mu ... 4/2/3/2/4/2/2/49~~
~~Omnes ... ff ...~~
Nulli debet ... veniale ... pret mortale
Cito ... mori
~~ff ... dratio ...~~
Obligat ... vbi ... epi
~~...~~
De remissis pti
... 1 cor 10/ ... /1/ fi/

nie festinatior na si famis ce eri cognati tum
ue exi minor. Ypocras dicit q caro contusa est
necessariu ut pus fiat et sanie fiat et dissolua
tur de in caro noua generet. Et fames no congrua
tur in expurgacionem quadam et omne q putrefaciti
necesse e q fieri calida et humida ut cataplas
ma ex farina ordei vel frumenti cum aqua et oleo te
pido e bonum et frequens fomentum aqua calide fiat.
Alius aut dicit q resoluatur materia cum apertione
illo e in sui dispositione aperiente et saluius e
ut aperiat velocius cum adiutorio ticionis et
aliqui soluunt ea medicine aperientes absque sanio
sitate ... qui adminuat cas calitas in ...
pori amplius obstruantur medicinas que in corp. causa
et offensionis ducunt. Damascenus quidem
dicit q brutto facta cum oleo de reubarbaro confert
contusionibus et contritionibus lacertorum. Ite dicit ce
taurea emplastrata cum mica panis et pauco sa
le et melle vel oleo confert dolori neruorum et contritio
ne lacertorum. Lanis uiris cum oleo posita super
contusione lacertorum et neruorum et lassitudini. Vel
arkisita cum gumma pini resoluit q aggregatur
in partibus lacerti de materia similiter sanie. Aristo
logia emplastrata cum sale pauco et melle confert
contusioni lacertorum. Camedreos cum quod ex ... re
tens e aut ei decoctio bibitur confert contritioni la
certorum. Calamintis potus eius decoctionis confert
contritioni lacertorum interioribus et exterioribus suis
si no e ibi calitas. Cauda equina consolidat
vulnera ulcera mirabiliter et si in eis fuerit n
ut consolidatur et quam limitatur aut fit ex ea em
plastrum confert contritioni in medio lacertorum. Co
tiledonem confert contusioni lacertorum. Cappa
ris confert contritioni que e in capitibus lacertorum
et in medio eorum. Calamus aromaticus confert
contritioni lacertorum. Ligatura. Ligatura conue
nientia membro contuso no oportet q fiat cum
in ipso e apostema quoniam no sustinet strictura. ...

simplicia
contusione
...

... neruus

... quatenus

in pressione et propter hoc fiat ligatura equalis et medioc
ter cum emplastris et cum continuitate effusionis aque calide
sit dictum est. Et quando apostema fiat liga locum contu
sum cum binda de panno subtili duro ut su
fferat stricturam et ipsum valde constringe et aliqui
supponunt astelle plane et panniculi et valde
cum ligatura ad superiora pressione plena. Si ad
partes capitis et ad inferiora parum. Et no addas aste
llas neque plumaceolos si e ibi sanguis mo
tiuus liners desuper antequam ponas astellas plu
rimas quoniam e necessarium resoluere sanguinem illum
motum et e necessarium multum intendere ut uadat
ligatura ad superiora ne effundatur ad partes. Aliquid
et ei pressius sit mollior desuper et festinet con
tinuitas embrocatur cum ea et apparet nobis
ad superiora situd in fluxu sanguinis fit. Cum
aut glandule contusione sentiunt ponatur plu
bum desuper comprimendo cum ligatura ne magnifi
centur et aliqui euacuantur. Curatio neruorum contusi.

Si aut neruus contusus fuerit et cum eo cutis
dillaniata partes diuise coniungantur et constringatur
et si nullus fuerit taliter ut no curet de eo
curetur neruus cum eo quod prohibet apostemationem eius
et no sit occupato cum eis et emplastrum cum olibano
et mica e cortis ... in ... dispositionibus
Similiter fiat si contusio soli neruo sit et cum ex oleo
calido uirtute dissolutiua ... infundatur sic
e oleum anetinum et oleum de ruta et oleum de camomilla
et lana sucida camminata calida supponatur
et caro lubricatorum tostum vel ostreatorum cum oleo
calido. Ita e mirabilis. Et quando neruus curatur
contusi cataplasma ex farina fabarum et aceto
et melle factum calidum supponatur. R. eius opi
nionem e testatur. Et si dolor cum contusione fuerit
adatur pix liquida et cum superdictis nimis co
quatur et ponatur calidum super locum. Quod si nervus ue
magis desiccet ponas farinam ordei sine ma
xime farina lupini mittatur et ordei et radix

lilij sutia. Aliqui qui fomentatione faciunt in
uno contuso pucis cum aqua et tunc ac comuntur ipsi
et extenditur cum eius nerve et ad pristinum statum re
ducunt. de in muscellino olio calido inungitur. de
sup uo emplm apponitur quod sit fit. R ciminuz
mel bac lauri oma bn tere et cum mell incorpo
rentur ad quod posita apostolicon corio inducta pon
atur quod sit fit. R litargiri ℥ viij terre rubee colo
fonie ambor ℥ iij propolei. inscii gummi mire
omiu ana ℥ iiij. dramo. lapidis calaminaris
ambor ℥ ij mastic olibani ana ℥ ij ellentine
galbani bdelii calcetumeon sarcocolle lapidis
calic dictum aristol ro. pisi indis oppoponat
omnium ℥ j ℥ singul' gutte sit si tanti in subti
lissimum puluerem redactum cum olio in patella
noua sepius agitando donec donec incorporatur
inspissari cum sup marmore ponitur de in cera gal
bani. ar. then propolea colofonie semoti adde et in
odito in uallo facto. calcetumeon lapidis
cala mirre sepius agitando commiste tunc quod
patent bullierit oppopo ac bdelium mistum in
terre. olib. mastitis sarcocolla lapidis calit
cum modico aceto in mortario terantur et in lactis
similitudinem inducta decoctionem commisce et
semper cum spatula agita ad ultimum uo dicta
mi et aristol pone et cum bullierit decoctionem
in frigida aqua infunde et manibus balsamo
punctis inuoluit malaxa et usui reserua
R colofonie resine Emplm aureum quod fecit
ana ℥ ij olei ℥ iij picis terias sanat omnemque
℥ j. olibani ana pumici indigestionem nervorum et
aliorum ana ℥ ij aceti rat ex replone humoris
quod sufficit
Malvaviscus coctus et tritus sup nervos posit
attratos. dicitur duce quod pstet mirabile iuuamentum
et cere tenere coctum De nervorum duritie et con
tractione multotiens a casu torsione C. b
Aut ruberatione duritiem nervorum et torsion

plurimum cor eventis e in locis adiutorum et cal
canei et in omni loco inquantum inmetiture mouet
et sunt quantitatum gravitas et color eorum colores reliquo
cor simulat et non sunt aperta in profundo corporis
aggregata uno sub cute et mouentur ad omnem
partem et non mouentur ad exteriora neque ad poste
riora et qui permittuntur sunt cum eis stupor et cor
tinua e prima curationi aptitur durorum neruorum
m expertum ad hoc e ut sinnatur bdelij indam — De bdelio
pond. x. et in fundatur in aqua et soluatur in ea et ag
tiatur cum eo quod erit ipsum e deinde malvavisci
et cocta bene et emplet cum eo Al Radix lilij
fetta cum melle passularum ul sapa Al Fal ni
bauiu euforbium aggregata cum fereoli Al Enula
et semen marubij et fiat emplm cum uino
cocto. Al Stercus aquilonum cum medietate sui — nota de sterco
de storace capro e ultimum Et de bonis mes capro no
ad hoc in diuturnis remembruis fit e bn
gum aggregata et dyaltea quo ualent que ualet — De Gyppa dyaltea
ad indurationem nervorum agitationem et eorum du
rities Emplm ethanij ad leniendum neruum
distortum R armoniaci bdelij ana ℥ j semis
lini fenugreci ana ℥ j tertias. sepie. pinguedinis
uituli aut medulle tibie eius ℥ j. dactul fici
maluauisci ana ℥ ij. terias cere et olei alcanne p
te sufficientem ad aggredandum oia tunc oia
cum musto aut mell ficum modice de in aggre
geter omnia cum eis fiat emplm Aliquando aut e in — nota de cauterio in fracturis
tanda in neruis distortis siue sint calida siue
sint frigida et turet cum olis calis in quibus sint
aromatica subtilia cocta et stiptica et lenia
fienda calia supponere et fiat minuto et et distet — De ceroto
laxatiuum Emplm sapientis quod distendit
neruos spasmatos R anisum adipis porci me
dulle uatte liquefacte omnium equaliter liq
fiat et tunc ambulet et cum eis misceat et ep
thimet cum eo Al Vnuat itentina et me
dulle uatte liquefiant cum olo sambuci et colet

2 bugat cu eo lotus spasmatus [N]ecnon seu
fiet ex eo emplm stradis nuor apatib. [E]pi
thia q leniunt nodatones nuor R. sapmi
ʒ .ij. tartari alumati cu aq calida et simatur ter
ʒ .x. olei sambucini ʒ .ij. liqfiant et misce
antur cu mes et epitimetur cu eo locus. C.

[C]um dicitur vbi de apatibus q accidunt
in vulnibus nuis ulnatis ul gressis
nuor et mebror nuosor apa calida infla
mans valde cu regim in sedatone eius est
ut admisceat desup sapa cu vino sapa cu vi
no i pauco aceto et olo cu qntitate quiescens
et calefiat cu caliditate et submergat lana su
cida sordida ibi et ponatur desup. De .C.

[D]e nicolo ad apata nuor. Capitulum
.i. .ij. gumi arabici et draganti ʒ .viij. q .s. aut quanta
scorie plumbi ʒ .xij. ʒ .iij. et tortices tirris ʒ
.ij. q .s. lapidis viridis qui vocatur q uenenum ʒ
.j. cere ʒ .vij. olei ʒ .viij. aceti fortis .l. .ij.
q qntitas tanti me sitte cu aceto .x. diebus et
solvant ea que solvuntur et in frigida et
misceantur oia in olla et moveantur motu ex
quisitissimo donec equentur et ut distillent
sup mebra infirmum et ex eo olo bis aut ter
in die et cu ponitur hoc me desup ut ut ipoat
sup ipm desoris lana iam infusa in aceto
et olo calefactis equali caliditate sua no e aliquid
notabilius nuis infirmis neq decior sup

eos quod illud q e senu sit dignum ia. De apa
C. b. [A]postema quidem nbus nerosis et infla
uentosum aut cordibus lacertorum sim
e vapor leni et similat estivationi dicit
cu aut in eo cuius aut fit vapor uentoso
notatur inflatio et e impulsio ei et uitissi
tudinaria attestio et aliqui petunt percussion
manus et ipe qn invenit spatiu in q ag
geritur sit stos et intestina et q e int panni
culos tendantes ossa tendata lacertis et inter

lacertos [E]t similiter tendat cordas et fortasse
no resoluit spatia inno subtiliat in brau giun
et resoluit ea et spatiu in eis q fit distupere
ea p uentositas remanente et retinet pp spissi
tudine ei q gtinet eam et gstrigone poror
et qnz extimatur hoc q sup mbz ca situd gemi
sit apa indigens pforatone q psonat ipm
et egredit uentositas tm. Cura [I]llud aut e
q extuatoni tu elugiuto loci tuto e genus
turonis ei. Inflationis no turone e nerum
q tute ingrediat et resoluat illud q e in ea
et sit possibile ut sit ei sup locu morsu spa
eius longu et enecuit ut sit in fine subtiliatois
aut firmetur subtilitas petit ei ex pfundato
ne ultima et fortasse indiget positone vento dicuntur ventositas
sax absq scarificatione ut camineti vento
sitas. [C]um de mes ei localibus sunt ola calia sic
subtilium petit in q decocta sunt ruta et cimi dicuntur ruta
mus et de semibus subtilantibus semi api et ani no
si et ameos et que similant illis [G]al aut dicitur apost
dicit q si timor fuit in lactis sub tute pecte
nibus aut in pelliculis ossa copientibus aut si
manibus aut in pedibus et fuit sine dolor et ipo dicit
mus valebit. [G]ravius sit cu dolor epitima
mollitiuu ualebit. Simile si fuit cu hijs tu
mor et si sit cu percussion aut gtussione poñte
q gtussioni pdesit spongia madida si gtussi dicit spong
nuit in pelliculis ossa copientibus q sistet in
lacertis dolor. Fiet p in mitigativa quenit
[D]olus q timus no appoat. s cu eo sapa. ijo
misceat et pax oli. s cu ab initio timus no
e apponendus s sapa ruta et pax aceti et oli
qntum oxi ut calefiat et uellus no lotu in eo dicit lana
infusum applicabis quo no inuento facias
cerotum ex mitigativis mes et pax stiptic
Nam si stipticitate no hunt no erint secur
quin dolor augmentet [S]emp ergo an te sine
maturativa et mollitiva et pax ex stipticis

marie implens crabus. ¶ Et si dolor sit max
imus stude in eo mitigando. quia si non sit
dolor in obviam abitias cum fortibus medicinis cum
ex his. s. aceto et uino. ¶ Si autem materiam fluentem
repellere volueris nigra et ponticum uinum ap
pones. ¶ Si autem velis dissolvere cinere
induces aceti uno neque valebit quia iu
tus eius e opposita. ¶ Et si lacertus non doleat i
uste cineris nitri imponatur. Stude tamen ut
sit spuma nitri. ¶ Iam hic tumor si propter ne
gligentiam diuturnitatem efficiatur laveturque prius
cum aqua cineris deinde subscriptis curetur. Ster
cus columbi coquatur et coletur cum calore gerem
te subtilissime pulvere. admisces et unge. Em
¶ Ex sorditiei plurimum resolutis inflat: ex
balneo que ponatur ex parte que in membris co
cum aqua in patella calite dosis et lactosis
inmie secundum quantitatem qua perveniat
ex ea spissitudo luti. alimatur cum eo et quibus fa
tiunt ex uino et calore emplastrum equale bonum.
¶ Aut sumat ysopus sicca et tritum et pulve
reum super cerotum factum ex cera et oleo aneti
non fiat ex eis emplastrum ad linendum. ¶ Et in
eo quod dicitur de inflatione in lacertis propter detentio
ne que dicitur in eis. oportet ut adhibeantur medicinae
calide valde et acute ne refugiat membra ex
eis et tereant. immo quod meditati cum eis aliqua
de sedantibus dolorem et illud est sit ciuro que
que sit cum musto cocto contuso cum oleo in quo
effusa est lana sucida. et si sint calitas et
bis tuer cum oleo ro. infusa in eo lana succi
da et dissoluta in eo aqua ysopi sed hunc et ad
ministret omnia tepida ad utilitate declinata et non
permittant insudare quoniam frigus nocet huiusmodi
¶ Et si fuerit illic dolor ex principio te amistrare
olea desuper in quibus est sedatio doloris cum pro
hibitione aliqua ex principio sit oleum mol. ro. cum
uirtute olei anetini. ¶ Et quoniam inuenit aliqua

alleviato ponitur in medicinis illud in quo est additio
uirtutis ad resoluendum sicut nitrum et acetum
deinde sicut cinis et emplastra resoluentia sicut est
emplastrum predictum. De neruis corruptis capitulum viij.
¶ Neruis autem frustris neruorum corruptio est ne
cesse ut curantur. oportet quod ut curantur curatione ne
ruorum vulneratorum. Capitulum viij de regimento vulnerum neruorum
Quandoque vulnera in locis neruosis cadunt et
neruus uel corda uel musculus seu lacertus
secundum latitudinem uel longitudinem sit lesus aut
punctus uel contusus. et uulnus sit in membris supe
rioribus sicut caput collum et alas et membra propinqua oleo ca
lido inungantur et lana sucida mollis et calida
supponatur et si inferioribus pectine et ~~inguinagna~~
inguinia usque ad ossa dorsi et colli predicto
oleo calido inungantur et iaceat in culcitra molli
et sit plena et aspergatur se caueat tamen quod ab
inimico et ei dieta sit tenuis in ultimo te
nuitatis. Capitulum ix de egritudinibus complexionalibus
Complexionales quidem egritudines sunt membri et cum membris
neruorum aferiate sunt secundum plurimum et deinde ab
humiditate et caliditate et siccitate non. sepe licet
quibus contingat caliditas eis non uidetur quod prohibeat
impressione sensus in membris dum non asequentur
finem quemadmodum uides in hominibus extenuatio
nem et ethicis. frigiditas autem non quia est sperma et notetur
ei et non est longinqum quin humiditas faciat membra
preparatum stupefactioni. ¶ Et ex causis eius destruc
tionis motus seu fiendi mollities sunt sic
cas et humidas atque iam. ¶ Expertum illud est ... quibus
quibus sufficere est facile cum calefactione.
¶ Mollities est quando cum neruus ad aliquod membrum ueniens
nimio oppilatur uel coartatur uirtus eius mo
tiua continetur ne transeat ad membrum illud deinde
membrum emollitur. ¶ Et quoniam motiua et sensitiua
continentur insimul sic est uelut oppilato in
neruus motus et in neruus sensus qui sensus
sensibus et motiuis retinet et penetratione

De dieta

ad mbr aut penetrant si mbra no recipi
ut impssione pp gruptone impssionis a tuc
mbr neq sentit neq monet a e para
lisis maior. Et si fit in uno mbro qn il
li tang no e dormitio si tu in emollitio
e paralisis minor qnus toti cor teneat
pt mbra fatiei a illd actit qn e oppilo
apud origine nuche a qn actit tu hoc
stupor in tute capis si phibet tusio spc
sensibilis qn tuti capis aduenit nuis se
nsibiles atute qm adm dittu e in anotho
mia. Si aut lesio me fuit in duob latib
uentriculor cerebri oia mbra toti emollium

apoplexia
a e apoplia. apoplesia ea e oppilato oiuz ue
ntriculor cereb tu puatione sensus a motus
Si aut lesio a me fuit in uno latere uet
culor cereb gmunitati lati toz toti a la
ti fatiei tu eo a uotati paralisis uniusalis
illius latis tu tortura oris. Et stias qn
nucha simil e cereb in duisionib sing ad
duas diuisiones lic sensus ea no discer
nat qus eiz, no erit ita illd tu pedat a
aduab diuisionib cerebri no g elonga
ti quin fuit nat illi uni a duor latiz
a expellat mat ad latus debilius a q e mag
susceptibile mei pmu e tu actit pcussio
latius a ad q expellit supfluitas latis ce
rebri q ipm sequit a no e mirandu si
cerebr fuit pa in lati absq alio late na
tur ia discernit pcepto sui creatoris q
e subtilius hoc. Si g e oppilato in late
uno originis nuor gmunitati lati toti
excepta facie. Et si lesio a me fuit discе
ndentes ab origine sub ingenerib aut in
late uno mollificat a paraliticu fit q se
quit illd ex mebris. Et si no fuit genu
tha uno eo nus mollificat pe q e pum
illi nuo sine fit intoto mbro aut in medi

etate eo aut in pte eo mollificat q mouet il
lud q sequit ipm pp illd q ueit ad ipm ex illo
leso pp man aut solonez gmunitatis aut apa
aut illud ex eis satientibus ipam. Ubi gra
si oppilato fuit in initio nui ad guttur ue
nientis amputatio uotis fit. Et si fit op
pilato fit emollito in illo late fatiei. Et si no
in nuo ad pettoris ueiete lattos fit anelit
angustia a si in nuo qui uadit ad lattos ue
stice. exit urina pter uolutate. Et si in lattoz
natiu nuo actit ego sine uoluntate egdit
Itez e de tuntis mbris intelligend si ad
lattos eor ueniete nui oppilent de flati
tica eossis humoib aut de opssionib. Et lo
npssiones no aut fuit ligamin. aut apias
in nucha nascentis aut ossis loti fuit eve
untis a nuos opmentis sit tu declinat spo
ndiles a ruputi ad unu duor latuz dextru
aut sinistru aut ad anteriora a posteriora
aut ex eis tensio no toharentie qm ob
turtus spondilui in duob latib an reti
no sup exit nuor. Et qz gluunt il come
tant pori pp crossitiez sic mbri a paralisis
que ueit ex remotione spondiluz moti ne
fera e sin plin. Itez mollities mebri ex q
tussion uehmn fit actit apd eius aut ex
incisiou sui nui ad illud mbr uenientis a
fractione ipi a pripue si platu incidat in
ollities illa no sanat. Et si plongu nil
notumnt mbr patit. Itez illa que fit ab
uniu aut tau no oterente nuos uehmte
qz sanat. Si aut supfluat no sanat sic
diurne. Illa no que fit ex opssione ligamti
sanat uelotiter tu ligamitiz nisi fit tanta
opssio q ogthat nuos fortiter. Aliqn emol
litio actit z nl subsequit eu mbr a sua gta
tenatione dissoluit pp humitatez eiz iu scosas
infundit ligamitiz a lubritat os ut creat

ut exeat loci simul. Aliquando contingit paralisis
que est crisis sicud videtur in fine acute passio
nis ut pote frenesis ex mollitione membri quam
permutatur materia ad nervos et illud quidem est cum natura pot
propter etatem aut debilitatem vel minime evacuat
integre et remanet residuum materie in partibus membri
[illegible] remanet post statum doloris et gravitas ca
pitis de materia expellit ipsam natura expulsione gravi
tatis non expulsione evacuationis integre et
accidit paralisis et similia. Et sicut quando multo
ties expellit materia humida ad extremitates propter do
minium caliditatis motor aut motu subito
ex timor aut pavor aut ira aut debilitas
aut angustia. Et aliquando accidit ex suffocatio
ne matricis et aliquando pueris ab epilensia. Et
sepe etiam in colica passione venit emolli
tio et contenuationis separatio cum morbus finem
sumit finiatur natura humoris expellente a membris
interioribus ad exteriora. Dixit autem dicit se vidisse
se multotiens per leon homines quibus [illegible]
separate fuerunt contenuationes aliis tossa pedi
motu spatularum perdiderunt sed tamen eorum sensus
perfectus est. Paulus dicit quia multos colica pa
ssione oppressos vidit et de emollitionibus extremi
tatum curati sunt nam motu perdiderunt. Et
mollificatio quidem sepe accidit in tempore frigoris
et fortitudine eius et quando accidit in regionibus meri
dionalibus eis qui iam pueri ad .l. annos et
ultra sunt semita fluxum expulsorum ex capitibus
eorum propter quod meridionalis venti plurimum replet
capud. Ubi hec passio plurimum semper contingit
proprie si eorum capita humoribus fuerint plena
et quis nervos debiles habent foris [illegible]
ato hoc contingit. Juvenibus aut qui etates mi
nimi calidiores habent ex infusione sanguinis aut
ex nimio fervore aut frigore aut ex indigesti
one ciborum aut ex labore contingit. Signifi
catio vero nervi intelligitur emollitio satis est

i. in principio
in principio ex sui .s. emollitione et sensus
motus que ablatione sed ex humoribus sunt fla
tus sit subito sine ea exteriori et ideo cum du
bitatur de aliqua extremitate nervorum an sit humida
an sicca considerat quale ipsa accidit nulla du
bitatio est quin ipsa sit humida et si invento
super membrum facta non desiccatur. Nam si desiccatur
velociter non est dubitatio quin ipsa sit sicca
cum postquam membrum non fuit calefactum generatur tale
factione. Et si humitas faciens paralisim ex
pendit per membrum sentit ipsam patiens in to
to membro mollificato. Et si est ex humitate nuda
significat ipsam albedo et mollities multa.
Quando autem materia est cum sanguine significat illud
tam vene colli et oculus et replo pulsus et ut
plurimum fit in etate iuvenili et in tempore veris
vel estatis aut autumpni et partes que patiuntur
sunt solute et sine dolore contracte et formicatio
nes et stupor sentiunt. Et si est cum eius malitia
complexionis singularis sicce aut humide non accidit
subito neque sunt illic signa alia indicantia
de ipsa per tactum et per res agentes in membra. Si
de incisione nervi aut contusione aut com
pressione eius emollitio processerit nota est con
tussio aut casus aut constrictio predicta. Textus
Aliquando occultatur cum cum nervus est profundus ipsa
quod signi quia subito accidit et non offertur
regimini que cura recipit et quod non est affecti
one sed est cum a parte nervus est quia propter resid
uum vel comitiva contingit percussionem si est
cum a parte calido. tunc extensio et febris et do
lor significat illud. Et si est ab a parte dureo significat
ipsam motus et consideratio sensibilis in membris
nervus et dolor antecedens. Nam sunt plurimi a
ccidit per ipsa tortuositas aut a parte calidum. Et
aut est ab a parte fluxo tunc significatio est
difficilius. Textus sunt quosdam dispositiones
non evacuantium a dolor pauco et calitate.

e quem extremitate
e humida vel
nervi si subito accidit

cu febre lenta et ab augmento doloris et ei di
minutione sm potius et tiboris et ei enetus
no sit subito imo sm dies et per oibus et
stis eger sunt apud volutate motus qui
sunt aliqui phibeens in illo code loto-
Facta vo agressitudini iunctor sing dif
ficultas reusionis mbri agitatione cu labo
rat in ipso eger si e ei possibil aut fatiat
illud aliud ad dilatationez et molli ficaton
em et neqz sunt mbra levia sic in paralisi
absoluta. Facta vo a successione colice
et febrem aticar sing eaz colica et febre
ante Vrina palitici. Vrina
paralitici sm plurimu e alba et qnz e in
eis valde rubea pp debilitate renuz in
discernendo sanguinez ab aquositate aut pp
colore qui fortasse e in eis aut pp egri
tudine aliaz ei ppinquaz. Vide qd cu urina
infantis e indis nuntiat paralisiz aut sp
asmu. De pulsu palitici

Pulsus aut paralitici debilis e tardus
rarus. na cu egritudo frangit virtutez de
bilitat pulsus et fit frequens et venit in
cissitudines sine ordine. Et qnz accit ut sit
latus sanu paralitici inflamatu at si ita
nue et sunt pulsus duor later diuisi et ei
pulsus latis sani dicetur ad h qd inovia ei
asia cessit ipm et qnz pvenit ad h ut ocu
lus minoret et generez mbror mollificatio
et [illegible] paraliticor sm color reliqui tois
existens no minorat neqz extenuat e
de q maior fiducia e spnda qz illo qd diuis
um e ab hoc. Cura

In hoc quid cap gnales curones egritu
dinu ppriis acta fcia cu mia iuuiste
nientiu dicem. Dicim qd qz modus cure
iuncto e in purgation et pmitatione qplois
eor qm plus eius qd e necitur euatiare

euatuare ab eis uniusalite ex matys no e nisi
ex fcu. Et euatuantia quidez eos sunt mie for
tes sicut pulpa colloquintide et ells et pie albus cu
noitus sicut cu eo et euforbiu et armoniacu
et sapinu et reliq gume fortes et vere mag
fortes. Et ez in pnci egritudis ut no ami
strent mie que euatuat violent qm humor
no e digestus. si curet cu cristere et cu decto
ctione vere pigre ofeite cu mell usqz ad .by.
et si fuerit virtus fortis usqz ad xiiij dos mia
digerat dem cu fortibus euatuet. Et ex sb
tilibus que eos euatiat sunt balneu siccu
aut salsu aut sulfureu et aspa fricatio
et petitiuz temperatu. Et an purgatione ze
bona triaca et z mitdatiz cu aq decotti
onis radicis palme agnsti et aij et folior ru
te et salvie ad omes egrtudies iuncor fcias qa
digerut et subtiliat mat et pmitat malicia
qplois fcam et oferut et post purgatione quia
residui mei resoluiu et ideo oferut inomi
tpe egrtudis adhuc aut huc petatez uttriusqz
innamtuz affeunt manifestu et oforant eos
et sit dosis ei aqnta pte .3. unius usqz ad
.3ij. singulis diebus. Val' inqut si calor
supuerit eis subito qui ex humoribus fcis pa
rum aut frudo nimia. humores ligfunt et
in locis ii ruius incipit discendut imo dige
rut et subtiliant et osumut et ideo si supue
nit febris curat egrtudies iuncor et iunctura
quaz radie e fcitas et humitas. Pille de eufor
bio oferentes ad mollificationez et fciatem
iuncor et ad humores crudos qui descendut
ad eos ul qui sepulti sunt in eis quar p
mistio hec. Re euforbij colloquintide agar
sapinj bdely an. 3 .ij aloes 3 .vj mastic
3 .ij ofice cu expssione caulis aut porror
sint ex expte. Pille fetide maiores expe
ptor iuuantior ad omis egrtudies iuncor.

que sunt

que sunt a mā crossa uiscosa difficilis eradicatio
nis ad dolores iunctuarum qui sunt ab eadem.
et ad omnes dolores totius corporis qui oriuntur hume
ma(teria) ¶ Similiter et ad nervi egritudinem et epilensiam et emi
neam difficate et sodam et migraneam et albaras. Recipe
℞ aloes citrini an. ʒ b. sarapini armoniati op
ponac bdellii semis titimale mirob. quinque collog
intide interioris an. ʒ iiij scamonee ʒ ij asefeti
de hermod. laureole an. ʒ ij castorei agaric eu
forbii an. ʒ j cinnami et cadamomi spice
ʒ v. gumme infundat in aq. porri confiat ex
eis pillas quorum dosis sit a ʒ j usque ad ij. P
ille fetide minores que sunt in potestate ma
iorum quarum permistio hec est ℞ sarapini armoni
ati oppoponac bdellii aloes an. ʒ iiij castorei se
minis titimale an. ʒ iij interioris colloquintide ʒ
bis cbitiz ʒ x. confice sit alias et est simile ¶ P
ille fetide alie maiores filii zacharie arasi
que conferunt egritudinibus omnibus sit e paralisis
et tortura et spasmi humidus et doloribus iuncturarum
et sciatice et educit humorem crudum et uiscosum cro
ssum aloes difficilis eradicationis et quarum p
mistio est. ℞ yerepigre ʒ x pulpe collogin
tide ʒ bj laureole centauree minoris elaterii
an. ʒ b. euforbii ʒ iij et ʒ s. laureole castorei ʒ ʒ
asefetide sarapini opoponac serapini sagapini
pis piperis an. ʒ j. gumme dissoluantur in aq.
rute et fiant pille sit cuius dosis a ʒ j usque
ad iij ¶ Pille minores inuctione eadem et
sunt intentione maiorum conferunt tremori pe
et mirabili quorum permistio hec est ℞ yere pi
gre ʒ b. preter castoreum an. ʒ iij sarapini pu
lpe colloquint an. ʒ iiij. dosis est a ʒ j usque ad
ʒ duas et s et sunt experte ¶ Iohannitius dicit quod de
opoponaco sunt me sublimius ad egritudines
nervorum et extrahunt ab eis humiditates uiscosas et m
ucillaginosas et conferunt paralisi et torture et
spasmo humido et dolores iuncturarum et dorsi et age

nimis quarum permistio hec est ℞ aloes ʒ j turbit cor
tos ʒ bj et s oppoponac sarapini armoniaci
bdellii hermodactili an. ʒ bj seminis titimale su
cus cucumeris asinini an. ʒ ij et s. scamonee
ʒ j et s gume ʒ j. ebuli ʒ ij gumme infundat
in aq. caul. ul porri teret aut infundantur
in expressione marubii deinde misce omnia simul
postquam infuse exsiccata fuerit expressio ma
rubii cum hiis rebus confiat pille et eorum dosis
sit a ʒ j usque ad ij. ¶ Et est notandum quod qui sumpserit
paties magnam potionem aliquarum pillarum suprascri
ptarum fetidarum debet quiescere per tres dies deinde de
bet nutriri cum aq. ciceris et olo et sinapi deinde
debet sumere aliam potionem de ipsis z fetidis pill
suprascriptis postquam autem tres accepit potiones
de eis quiescit per aliquot dies et initium ti
ne mittat in stagnum frixum et tibiam desiccati
tum in quibus sint calide spes ut piper et si
milia et ei potus sit ydromel quod sit sic ℞
mell. l. s aq. l. bj misceant et coquantur donec
despumet deinde fiat sic serve cuius hoc factum
fuit in unaquaque lib. eius mittatur ʒ ij piperis
pulverizati cuius in decoctionis fine eueniet
ecciam panis et exprimatur cum neve fuerit. p
ret ¶ aliud ydromel conferens omnibus egritudi
nibus nervorum frigis et humidis. Recipe ex. cinnamom. l. s
foliorum salvie et lilegi an. ʒ bj sticados ʒ iij
bulliant in b. l. aq. usque ad medium et cola et
cum mell. l. s permisce et pone super ea piperis
gar spice an. ʒ j et s. et cinnamomi an. ʒ b
et dimitte a sero usque in mane deinde cola et po
latoriis et sit dosis in ieiunio l. s cum aq. calida
¶ Aliis vero quibus quiescit paties quod non sunt
pillas quas die dande sunt ʒ ij de antacodino
quod filius zacharie arasi composuit et est me sublimi
mus ad omnes egritudines nervorum frigidas aut humi
das sit paralisis et spasmi ab humiditate et fri
tate et tortura et tremor et stupor sensuum et omnis stati

x gret. pe ex uel iberto pillarum

d. potu

d. antacodino

i hec e ci pmistio ℞ ging pireti costi in
gelle pipis macropipis melanopipis an
ʒ .j. mirre turis sitte asse fetide gentian ari
stol batar lauri castorei cassia al' capsie a
credo q sit melior sinap an ʒ .v. mll' anacar
di ʒ .vj. a ceras al' ʒ .v. inuoluat oia cu olo
mit a gfice cu mll' apium cocto a da ex eis in
mod granis lauri. Inquit amet hec me est
bonitatis magne ad egtudies quas dixim. Appo
ple a morsee a morsibus scorpionis a scotonie
hude cu aut sint illico puocat sudore a i
feri febre bona spasmo humido qua pp sumis
illd copiat pams uel sudet a fricatur cu eo lingua
a gfert egtudini eu a fit ex eo emplm sup m
bz stupidu a fricati cu eo a gfert pe si de uo
lunt. Confectio vsaat ad mollitiez inuoz
℞ sapini aristol' ro. sansuc gar pipis albi ca
medreos dittami storac egle pond castorei
in duplu mell' q suffic da in mod auellane

Oleum amet filius. Cu optimo uino
grecar q administrat in potu ad egtudies
inuoz que sunt inflate a humor uiscoso a am
mistri cu aliq eoz q queit ex potibz ℞ collo
quint ʒ .x. aloes ʒ .v. rbr albi ʒ .iiij. squille ʒ
iij gencian sansuci salue cinam q credo q
sit marubiu amomi spice xilob gar cinnu
pipis albi camedreos macropipis aristol' lo
garonide cassie poly squinati petrosilliny polli
podij an epithi an ʒ .ij. a s. gtunt oia gtrito
ne grossa a fundat sup ea aq fontin. l' iiij o
l' i. quinqui sextariuz .j. coquat leuco igne usqz
ad aq gsuptonez. Ungit aut exercitiuz post pu
rgatonez melius e illd q pmutat gnem ab
meliore mbro sm se ipm. Secr oz ut asacili
ors incipiat a gradati pueniat ad illd ms sit
ipius equalis. Neruoz no gplonez pmuta
tiua sue sit olm a ea in quibz e necessitas sit
e olm a adipes a maxie lupo a feces oleoz ca

liliow sit fex oli delilio que e gguea egtudibz a feab
feis inuoz a ipoz duricei a olm de costo a dea
lynno
ndaccea sue uehmtis petatis cu inuis. Simile
olm de narcisso a olm de yreos cu ebentina a olm
onoz cu ebentina a simile olm deben a olm de
calteanna a olm de ruta a in olo de euforbio e iii
uamtuz magis mirabil simile a in olo de croco
a olm delatibus e ceptu a necat. Simile a olm
de storace liquida q sic fit ℞ storac liquide castorei
prassi an ʒ .j. pipis gg squinat cassie an ʒ .v. ti
pi costi capob .x. solobal elebori nigri armoniaci
sapini spice aristol' lo a rotude an ʒ .iiij. oli sti
tini ʒ .v. aq l' .iij. coque in duplici uase gterito
nes no supditoz oloz ii no a ungtou a emplox
ad hoc gferetiuz a alia queteca ad pmutatio
ne gnus inuoz plura si deus uoluit in antid
dario dicem. Embroces a expssiones sm gnes
eoz sue bone decetur oz ut ipa sint rorettifica
tone gptois inuoz ualde fortiora a ut ad penet
ndu taliter pparet quatinus gsequat resolo
nes tois a fortit apitones poroz. Embroca
gferens egtudibz inuoz feis que amministrada
e sup cap a lotu passiois. ℞ floz camomill' l' .i. emb
l' marubij floz salue a sisimbrij a sansuci a
sticados a lelengi an ʒ .iiij. decoquant in iiij. l'
aq usqz ad .ij. a fit embroca cu eis sit dixim
a cataplasmet ex fece ceptus e. Et scias q
necento in tireadis plurimus egtudinibus inuoz
e inceutio posterioris ptis capis no que in fa
cie sunt de in post illd extendat inuus qui mo
uet illu mbz. cui infirm e inuus. Inquit
Iohitius lesio cadens in inuus postioribz inna
tatz suscipit asternutatoriis a capd purgans
ppa q alor originiuz diuisio sit ad lociuz emu
nctorij cois a purgat p ipm. Lesioni anttea
denti in inuos faciei. sternutatoria a capd purgi
a plubenda sunt in pmo. fortassis eni gferunt
in fine rei. Gargarismata aut sue hijs a

d exercitio

illis ualia a pe post mundificatonem coem li ma reumaticat ad pectus timueris a pulmo nem sunt ex tu suspecti Decoctio oferens ad os egritudines nuox mirabilit a dolores oox Rem diuby recentis a pe succus .l. 5 a permisce tu eis mell 3 j a 5 oli de pentadactil aut de piperib aut ij pigre aut ij aut minus aut plus fm q ex a da in potu ex eo a 3 x usq ad xij Si aut hbam ipam inuenire non possis indis det ex sicca terat. lib. 5 a coq in l. j aq usq ad 5 a fiat sicud diximus Confectio oditi ad egritudines nuox fccas mirabil Rx yringi pime ax mundatax radit. atori an. l. j a 5 a sint yringi a atori elixata a expssa a misce tu eis pt pimeas mell dispumati l. x a decoq teto ing usq ad spissitudinem dein depoat ab igne apitiant sup ipm pimee a misceant ad inui tem post hec pulueriza sup ea pipis nigri .3. j pipis longi gar. gg mate timiami an p 3 bnj nuc muscate galange cadimomi an 3 iij dosis e 3 j mane a sero Dtre strictados mi rabilis oferens oibus egritudibus nuox a co fortans eos Rx flox sticados 3 iiij asse tota sini an 3 j pipis preter an 3 iiij passulax enucleax 3 5 coquat in libris iij aq usq ad medium tu l. j mell a 5 sape a fiat Dtre dosis ei ab 3 j usq ad ij tu aq alkibil C. xxj

Paralisis maior maiori paralisi

Paralisis ul pa e emollitio uni ptis cois pp oppilationem ul coartationem ii spnt ipsis n uox illi ptis facta uirtutem motiuam pluterit in oi ex paralisi ii e emollitio uocat ua pa ralisis om. ua paralisis e losio ptis ij quibz lesio ptis e paralisis ua. ul maior si illa q fit cu priuationis ul diminution sensus a mot siu no differt ab apoplia. apoplia ex to tu cor occupati paralisis uo ptes a io mino res apoplie similitudine ht a ab eo q media

prem tenet nom accep Si ex oms ptes te neret eet apoplia sit diximus. mlti quide qi apoplia minori ad paralisi cusent Cu ig mollificato in aliq mbro fit sit in lingua aut in manu ul in alio mbro paralisis absoluto a no pe noie appellat Vn aut paralisis qz dr simone absoluto aqm dr simone pt Diuisio uo paralisis fm intentionem absoluta sing aliq qsing emollitio in quq mbro sit Paralisis uo pa eillo q de mollifitatione e toe uni duax partium tois in longitudine Nacia qe diuisit cerebri in duas diuisiones .s. in duas ptes vidz antius a posterii ei in sit linea recta Cu g aut aliq ex accidentib a no notz lati um efficit latus reliqui opatione sua absq notumto a ppa attribuit duo oculi a duo nares a duo uasa cerebro a duo testiculi a que sunt illis similia Cu g uenit humor otiosus sup duo uasa cerebri tc uenit apoplia sicud diximus a oms nui tois mollifitant Si aut resoluat a declinat humor ad latus debili us fit paralisis a nui illius latis mollifi canti tm. a ua seu pa paralisi uocati. Et qm stupor a mollificatio sunt otrug iut a inde fit paralisis. vn mollificatio a eius a sing a etiam curones toes diximus ibi hic tm aliq rememoralor utilia Dixim ergo q oualte ad paralisim a mollificatone in mbris ualz tyriaca mitridatum tyriaca exdrep q tyriaca dyatessaron me de musco dulcis a amara anacardini dyamaca elin de bna vera Et pille de euforbio capd purgio a De rapigra a elisticata olm de latibus. bitum a iuctu Re fm damascenu duplex e re gim in cura hui egritudis e regim qdam toe a qdam ptis Toe aut regim nuc ptre mobi tangim nuc petite nuc dietam Et pmu qe oplet cu ammistione ois stu

dit ad ptem capis posteriore aut nucham a
illo do qm cadit. fm plm h infirmitas in
nuos motiuos a cor ortus sit dictu e ipo
steriors e cereb a nucha a h quide studium
a quibusdam alijs egritudinibz nuor am
nistri debet ginue sit e spasmus per a te
mor a stupor a totua. Si in no gplet tu am
nistrione mie petate a mitutt gferetiu a
gfortatiu eos sit dixim in cap supiori. Si
oritur aut gplet tu pautitate cibi a potus
a omi regla exitatois ex cibis a potibz a gdi
mtis eor petate lentis ut nuis gferat sit
sunt grana pini pe a terebitu leporis a ase
a origanu a ysopus a piper a piretru a iux
stentis tu petate sua a spetie salis gditis a ius
gallor antiqor fm dottinam. Et a idomel re
tipies sansutu a lathde a salima a similia. Et
gferet eis aministrio cappus a galli alsestere
a uitedelle impnus tu eleuati atea fexi tu
spebz a alijs gdimtis. Vinu aut uttar oportz
fatit ex mas ad nuos penetre que fortsitan
no penetreret. by e ei inimitu a i otulis pse
binitz quide plim ipi attessit in corporibus
cor fit atettu q e ex rebz notibiliorbz nuis
pprius etz ab usus e ta mortificatoms eor bi
tet z aq feram tin aq e melior Dextu nimi
antiq pauitu sit dit dniet gferet egritudibz
nuor oibus ualde plim aut notet mltum
bitet z potu sup cibu a sopnu sup cibu a
sit partitas in potu fm omne modu a sit
potus exitatiuus a abstiner sup siti a fame
e tura sa. qua pp or mpnis tu apparet
emollitio gsit gtept aq order a aq mellis du
obz dieb aut tbus a si intus tolleramt usqz
adquatu detimu. Et si no tolleramt taba tu
tanibz anim lenibz a tibis sittis. In mese
gqz so nuat eu uti medulla nutleor pini
sit dixim. Vsat aut dir si paties appen

tu no huit potet gemel Regim aut pz capit
nuj res pma e adequatio matiei. Sa dissio
fria gusio residui ex ad oppositu a diusio. Et
nata corrigit attendentia ei. Prima aut res
gplet tu aministrone rer mobi tamnatiuu
a matuatiuz de quibz hit paulo an dixim ex
quire ego in ipo. Sca aut res gplet tu ami
nistrione por euatuatiuz sit Vere dratollo
quitide pe a pillis fetidis a Vtrahermetis a alia
que sup dixim. egrtudies ex nuor et nuor
a iunetuam ipe ij forte agente rettifitat sic
dixim. Sz in principio no preparar ad usqz for
tiu ne subito tollat nisus aut resoluat Sra
datiz go ordinet in potando yerusa me for
tes a fme primste tu aliq q sit sit castoreu de
nec puetat ad hoc ut in potu sumat ex iz bz
post z j a simle potus ol de Kerna tu aq de m
dicibz iuuat ualde. Quida uo homz sut q
paralisi curat dando in potu oi die aur j ex
gera tu aue j pipis a sanat. Et o ut tu ali
quis istor in potu sumit no potent aq ut
plangeet hora ei insto a fortasse morat tota
die de in opat. Vomitus aut a euatuatio p elistea
pe sut ex bonis euatuatiuis mpnz a z in dethina
tion p elistia quide a suppositoria fortia mth
nat me ad inferiora. Vomitus aut fiat pe tu
expressione rafani in quo sit intus aut uoitus
post cibaria acuta dat uoitus. Et q sic fit R
oli pter j aq calie. pter ij salis clocleariu spi
tes coclearij j tempa a da ei biber tutu unu
plenu a digitis aut pennis missis in ore.
uoitus puotet qui exitpiendus a mesurand
e mit calite de quo bibit. Si eiz plusqz bibit
aliquid euomierit sinqz e q aliqd de ma e
exitur si aut qutu bibit tantu reieit ita bis
ei eamde potonez a item uoitus puotabis ut
aliquid plusqz bibit reieitat. Vz si cu h fla no
euerit es ustuz tere a in aq da biber a uoitus

---

dieta

et gallor antiquor

no

aq Fera

nu antiq

stiner a fa e siti e in palis

sicud dixim⁹ puocabis Electuariu͞ conferens ad pa
ralisim solone educit humore crudum et uiscosum quod
administratur e hora post hora et pe cp sit mit
polatis cu aliis euacuatonib⁹ ℞ sicle furfuris
an l. s. mellilott radic malue mundatae tamo
mille an ʒ iiij ficuum xxv fenugreci tritam an
ʒ j as pulpe colloquintide ℞ema mundate centa
uree an ʒ ij bulliat in iiij l aq usque ad l. ias
huius aq cu olo antiq et dimini et mell et chiste fiat
et e efficax si deus voluerit Et oz ut int euacu
atione et euacuatione intuciat tpus in q oz
occupari regimine cofortatiuo et tunc quide a
ministrabit tyriace ponder dami x. de iii adda
t paulatim paulatim neque augeat sup. ʒ j et
quousque assuescat et sisarum detortitatum et bonum e
et mitridatum et confectio de musco dulcis et amari
et similia et sumat de unaque eorum cu aq decocti
onis aneti ameos anisi semis rute et tu fire
todaris dixim⁹ in cap⁹ precedenti quia usque ad
edomodam j aut plus in pnc⁹ ista debet su
mi donec materiam digerat et in vera et alia
meditamina forcia que sunt dicta Medicina
mirabilis ad paralisim ℞ castorei cingib spica
tule bacca lauri an ʒ j ss tinami gat an
ʒ j musci ʒ s. fiant et inuoluant in olo et
fiant cu mell albo. poto sit mut magitud
ferubat quide hora cofectio anacardina iā d
icta e mē mirabil Et quando dat oximel sua di
spositone et opponatur cu sua dispone cu fere
de mell ad modum fur granorum ticerum Qn aut
uideri singe sanguis apparet in pncipio in
ictum patiente in cubiculo calido et asfrigor
tuto frequenti calones missi calore faciat et ex
polians eum cosideram et manus si no conferunt
et quia uiuens fuam in eade flora et post flora
domum expletum purgab. Et aut mult quod fiat
flora experte quam patienti si intus obstiterit
et si aliquid obierit cu dropace lauet quod sit fit

an bini die insimul tacitas in aq calia et
alta die exprime fortit ut nullus ibi re
maneat tunc tere diligent sinapi cu aceto
et commisce tacitas et sint due ptes tacitarum et
una sinapis Et de bonis purgatonib⁹ e mē
B que sit sic ℞ semis cotonidij pipis
an ʒ ij colloquintide ʒ iii euforbij ʒ j. mell
dispumati quod sufficit da ieiuno coclearium
unu cu mulsa h mē fla depont uelmit
Confectio anacardina vasis que e tyriaca pa
ralisis et cotidie applic pe et liquide mē sa
nat cor statim sudar facit D⁹ itaque ut
patiens ita copiati q sudet et hec e pim
tio ℞ gg preter nigelle costi pipis macropi
pis atque omium an ʒ x mirre foliorum rute et se
gentiane aristol bacca lauri castorei capsic si
napis omium an ʒ v mell anacardi ʒ v et itaque
uoluatur cu olo de nucib⁹ et confitiant cu mell et det
sicud nucleum auellane bini Et scias quod h cofe
ctio statim loco aforslen in oib⁹ egritudinibus frigis
astiati cor inflamat et febre acuit que e bona spa
smo humido et granedini lingue q facit cu eo
et destructioni sensus mbrorum q cu eo emplant
efficant et e mē magne bonitatis Pill' e sapiois
ad paralisim yerc. ʒ x centauree ʒ iii colloquinti
de ʒ ij castorei ʒ ij puluigent et admistrentur an
destruccione alia agarici et colloquintid sumā mēx
e iiij potio sit ʒ ij ex eis Pille sapionis
de euforbio cofere ad fla et mollificationem
et humors grossos qui descendunt ad iuncturas ℞
agarici colloquintid euforbij sapini bdellij
an ʒ j aloes ʒ ij puluigent et confitiant cu a
q porri et dent ʒ s ex eis aut j ad plus suma
e di Pill' e sapiois cōferentes ad mo
℞ x mirob lli ficatone et palisim ad dolore
tur ʒ x aloe anteax agenuiu auitiaz
ʒ xx gg ʒ ij agarici podagra feiaz et edunt
piperis an ʒ j sapini ʒ iiij capsic sal indi colla

Margin notes: pter; hic todu; ro; flora; confectio anacard; Pille de hen ...; humor crudum

quinque an ʒ ij pondus ʒ iiij fiant pillule cum aqua
calida ¶ Decoctio filij sarapionis conferens cum virtute
dei ad paralisim cum virtute dei et mollificatione
et spasimum et dolorem nervorum ℞ radicis sparagi brus
ci et apij et feniculi an ʒ x squinanti ʒ vj se
·i· liba mis feniculi an pet sisileos costi centaure
e·iiii piretri ciperi cinnamomi coloquintide an
ʒ iiij seminis rute sterrasagi indi an ʒ iiij sti
cados emblici bellirici an ʒ viij coloquintide
in viij l aque usque ad l j et da ex ea omni die cum
oleo de pentadactilo aut oleo de piperibus aut oleo
de costo diebus non assit febris dosis ab ʒ j usque ad
ij et sit oli a ʒ ij usque ad tres ¶ Sal solu
tivus cuius iuvamentum est manifestum ad paralisim
et tortuam et egritudines nervorum frigidas ℞ piperis ori
gani timi sinapis piretri ana ysopi seminis ap
ij folij an feni gariofili nucis muscate petro
silini diagridij agarici turbit an ʒ j et s sal
gemme ad pondus omnium tantum et ebullient et cum
sint ex eo iii vel v et quando super cibaria al et non
super cibaria et quando quadruplicatur in eo nux in
ustata et est vigorosius ¶ Tertia non res comple
tur cum gargarismatibus et masticatoribus et caput
purgijs et sternutatorijs fiant igitur gargarismata
de eis que sunt sicut oximel cum sinapis aut cum
porros aut cum cortice capparis aut piretro aut
pipere ¶ Gargarisma pauli conferens parali
si et omnibus cerebri flatibus yerapigra cum oximel
squillitico et cum aqua decoctionis epithimi origani
ysopi sicce piretri et sinapi et fiat gargarisma
cum eo omni hora ¶ Aliud fiat cum yera archigenis
et oximel ¶ Aliud sarapionis ut de sinapis in confine
piretrum costus radicis capparis et yera archige
nis dissoluto cum oximelle squillitico ¶ Aliud gar
garisma ℞ piretri sinapis piperis stafisa
grie nepite ana an ʒ j et s pulverizata tempe
rentur cum melle et fiat gargarismum cum oximell
Ex masticatoribus aut eligantur ex stomatica

liber anacardina et ex eis sunt forme facte sicut au
ellane ex stafisagria et mastic deponunt eius fle
gma ¶ Aliud valet similiter sinapis piretri stafi
sagria an fiant sicut diximus forme cum masti
ce et teneant in ore frustum et inde masticare
in ore retentum similiter valet ¶ Caput purgia non
et sternutatoria sunt ad hanc egritudinem vehementis
virtutis purgant enim cerebrum et guttur apte
egritudinis ad eum nuttorium tunc insufflatio et ex
condiso in naribus valde confert et similiter que sunt
ei similia quoniam purgant cerebrum et guttur magis
facientes egritudinem apte egritudinis ¶ Pille va .o.
lentes ad idem una vel tres distemperate cum aqua
calida naribus immisse mox igitur supinus iaceat
aliquantulum cum se aucat ore aperto et dimittat ipsum
fleuma exire mundificat et oculos et dentes lapsos
confirmat ℞ castorei opij croti ana piretri eufor 110
bij elaterij sucti caulium agresti lentopiperis ni
gelle stafisagrie epithimi spice an ʒ j conficie cum
succo blete et informa in modum piperis ¶ Caput
purgium aliud confert ad paralisim et tortuam et
mollificationem membrorum et timorem et ad omnes
dolores frigidos et humidos et oppilationes que acci
dunt senectute in lateribus et nervus eius hic est pruistio
¶ ℞ radicis sucus coloquintide humide et sucus radicis si
cle sucus radicis ruthe omnium an coclearium j et m
gelle et grana tritice tantum ambo vel de iij confice
ea cum hijs sucus ita ut coniscant deinde repone
ea ¶ Aliud usque indiges eo sume de eo pondus ʒ j sextere
et solue caput purgium infirmo ex eo ipsum et aperit
oppilationem et calafacit et confert cerebro et capiti ab
illud quod est in ipso de superfluitatibus ¶ Modus caput
purgij filij zacharie conferens fere et mirabiliter
ad paralisim et tortuam et dolorem capitis et egritu
dines cerebri flatiuas ℞ castorei ʒ j condisi pi
peris clamis nucis noice pulpe coloquintide ban
rac rubi euforbij fellis bouini centauri ana
ʒ iiij fiat ex eis coletia et deinde fiat caput purgia

qr os cu amcula mng aut cu aq sansiti.
Quaia vos oplet cu unctionibus emplato
mbus a fricationibz in balneo a cu alijs de qbz
loquim adhuc vnctiones ez sit aut Joha
mitius a empla rubificantia qnz geberi
oz in loco orig[illegible] inuoz quibz dcut passio ap
plicanda sit a ipe cu desiccatiit sensus ul salce
in pte alare actus eoz Et ex unctonibz quide
ibide amistandi e oliu nardinuz costinu ofor
tata cu castoreo euforbio pipe a piret Et
leu oferens paralisi a tortue je mirabiliter R
costi ℥ j. euforbij piret pipis an ℥ s a etiam
castorei ℥ s. oli de Keyri ℔ s aut costini aut na
rasini induplici uase coqz aque a ute optinz
ez est a olm delaribus ad hoc mirabil siue
siue bibitu siue inunctu a oliu ulpinuz e i bo
nu inuctu qp sit sit Re vulpez viu mediocre
sint euulsa a pon in uase a funde sup ipm aq
fontiz a aq marine [illegible] romani ij oli a
ntiq claz Kist iij. a doqz tanto mg cu sale ℥
iij usqz ad aq osuptonez dem pone in uase a
phice sup ipam hbam aneti sicca thimi
lm. l. ij a funde sup eas aq dulce ii coctte sint
ex eadem hbs an marplin j sit fetisse [illegible]
usqz ad aq osuptone a carnis dissolutionz a [illegible]
sta a oz e ez mirabil a qnz coqt uulpis ab
sqz olo in aq fontis ul salsa a sit oqtitate.
multa qp dissoluat uulpis cu eisdem hbis a d
imist lanaco oytina a e effitax Et Cerotete
attingens oferes mollificatiori a spasmo.
ceptu bonu Re euforbii ysopi humidi pipis
ammoniaci ceroti olibani balsami castorei opo
ponac terbintin ap ℥ iij storat ℥ ij. cere ti
tine l. s. a oli antiqui l. iij. sitta tunc gumme
no dissoluat in uino amiscetur a fiet ce
tis ungent a ungat sup mbz in q e lesio
sanat ez si deus uolunt Et uz mirabile
uide ceris
Re mire gumat amigdalis amaris castorei

gumme tute gossis ebulis an ℥ ij semis agis
tasti piret galbani euforbij an ℥ s. cere gu
me pini an ℥ vj. oli cucumeris asinini a lau
rini a oli de gallis quatu sufficit a liniat sup
mbra Et ex piretre liquida cere an lib. j pipis ℥ ij
℥ s euforbij ℥ iij ebarijs ℥ s mit ℥ ij oli
antiq qp sufficiat Et R piret euforbij sta
fisagrie costis oli laurini an ℥ s. sinap
nit squille asse capsie batar lauri elli
an ℥ ij castorei ℥ iiij oli a cera qp sufficiat
Et nota qp semp qn e motie resolutie mate
resolutatur post euacuatones a no sint re
soluta cu lenificatione pura sz cu aliquula
stipticitate qua pp oz qp resolo fiat cu aliqui
bz que sint sit amsiz a storax liquida a ca
storeuz a squinatiz a que sunt illis similia
ex talis a stiptis Et ex emplis bonis rubifica
ntibz quide e radix lilij ipa ez e innamen
mag a pe amista feitando a opimedo sup
lotuz a ungedo is p p sfect apposito vento
saz sup capita lattoz usqz incisione si post
euatuatones ppa p calefiat lattos ppa pti
pti vsaat q ponat in telbito p tres dies in
inani qn ipa uolutario motu caret simile
a impedibz a in alijs mbris uolutarijs motu
no vtitibz a si semel in mense a fortasse ne
cca erit aliq incisio a oz qp vnct capita sitta
a suspendant cu 1 misto a suctione forti a la
boriosa a remoueat uelotit cu ori uentose ad
hibent oz ut separati ponat sup loca plumina
Et mollificato e plima separata si aut no e
plima ponat qnuntz a utere sup ea post
illa pice a gumma pini a amisto sup ea empla
talia rubificantia sit emplm de farina grt
alilio cu mell emplm q de sinapi ex eis
que ipis oferunt a cu quide pmuta ome
qr e debil ad hoc a ut rubificet a vesicet Emplm
qd defert paralisi innamentuz maximu a e [illegible]

o de gumma

et est apud plurimos eorum ex tusans agumma ruta agrestis et sinapis emplm quod de gumma rute agrestis est iuuans et ipse cum mis et sulfure et fricato cum oleo et mis et aqua sulfurea et aqua marina et embrote similiter conferunt Ungatur se nsus est debilis fortisse emplm forte non teret et non sentit illud et dur illud ad lesiones et ad ulcerationes forte Quod ergo in omni custodia caueat in consideret dispositio enim nam si rubificat et inflatur cute non perfusit et separatur compone digitorum subtili albificatur locus est cum impressio non perfusit mit cutem et si rubificato est magis fuma calidas et magis apparens et remoue Quod dus non congestendi hoc est ut auferas empl omni hora et consideres dispositionem loci Si quod nectia est ablatio remoue et si nectia est iratio ita Fricationes autem in balneis sitis sint aqua cum sala soluitiua corpore diu in autem cum castoreo et aniso et dauco aut cum marrubio sitato. aut cum nectia in na fortis conferunt in fine rei et stufe aqua tinar post fricationes et balneum sitium abstineatur cibi et potus sup balneum et vero in exitatium quantum possibile fuerit conferunt na

o. lde Diu Si paralisis in manu uel in tuce uel in pede fuerit purgato corpore et abraso et fricato ventose sine mora mittantur spatulas ponatur et spina uel alta loca ex politis olis et ungues ungantur et membra prius ante cibum et post cibum fricenti alma fuerida cominata calida supponantur

in mbra non sentit Cum autem membra non sentiunt unganntur ex ungto quod pruritum faciant quod est euforbii piperis pretercum adarce bata lauri et hiis similia ut sentiat Et si pedes grossum non huit ueco est elixe ex oleo rutateo cum adipe anserino et oleo laurino et prius elixe simplex ex oleo rutateo fiant fricationes aut fiant ex stilla cum oleo et aceto sinapi piret piper calido calite batis lauri et similibus et huiusmodi fiat quando membra non se ntiunt De si stupor in ipsis partibus remanserit in balneis sitis aut ad solem fricere et unga tur cum suppositas ulteriores in potu dimpiant nō piper castoreum radices saume cum uino calido

nō debal Reperitur quod balneum a magistro petri de Vene na post inudificationem corporis fiat balneum sit aut herbam paralisis yua folia lauri ruta domestica et siluestris folia sambuci folia radicis ebuli mellilotu sauina et de hiis fiat tina aqua in qua diu sudet et post balneum membra lesita de uetitas uberet et deinde hoc ungto ungatur Recipe olei laurini dialtee maciaton ana ℥ j. misceantur et

vinac p aueniat cum euforbio et castoreo et fetide ss assa grie ana ʒ j. mastic ʒ j et ultimum est ut ponatur

de cauter cauteriis in menbro leso cum ferrinto a hoc est cura bona membro stupefacto tunc membrum redit ad se et ut ipsum excites post illud constringas et dilates ipsum ad in tegra redeat sanitate ipsi quod iuuanet qua afebre et lotutonibus et notibus altis post eua cuationes sanabitur et hoc studio si deus non luit

C. xij de cura palisi per cauterium

Si non cum suppositas non sanabitur eger post euatuationes materiei ledentis abrade ca put deinde cautica ipsum cautio in medio capitis et sup omne tonum capitis et sup postius ipsius et tunc sup spondiles colli Cum autem indigeret in paralisi ut inmollificatione corporis plumbum ille et mis fe mus est tolleras et egritudo est fortis cautica ipsum in cautiis sup spondiles dorsi et ultima cu cautio dorsi obuiatur ex cute plurimum et a deinde manu tuam deinde cura ipsum donec sanetur et sic cauterium obuiare

C xiij de palisi a conplone

Si autem fuerit a repercussione uel casu

a conplone ligamenti fit dissolue ipsum Si autem mollities uel paralisis fuerit a percussione aut casu cum eius cura est prauua quia in aut nō qui casu

mag sanat. Cum aut in percussione sit unus
vel latus aliquis destructus vel remotus ex toto
et non recipit cito et sensus hui e quo paralisis
debet subito post percussione an quod inflatio vel
apa vel oppilatio alicuius humoris perveniat lo
co percussionis hoc tota sunt omes dispones
e in illa percussio evenit faciat apa an ab
hat mam et si erit hoc timeri tu eo q
qe et si tu minutone si nichil obstiterit
in oz ut ponat me in terra illi in gengulo
to dicit sup loca percussionis et sup principiu
q exeunt nervi monentes membra paraliticatia
Posito aut mex sup ipm mbr paraliticatu e
ex eis que no adferunt iuvamentu quo sit cu
eandem et tibi quide inest quo scit origine nervo
rum sit in anothomia te ste feci et de bonis emplis
ad hat curone e emplm rasis ad hat curone
q sic fit Rx cere ℥ ij oli de lilio et de nardo an
℥ xxx mirre opponat an ℥ j castorei ℥ ij
euforbij ℥ ij aggregentur oia et fiat emplm et cu
in lare illo vel in lare alio pmo ungat
locus qpmeneb cu olis talis sic cu oleo de oliuis
in tali ℥ j dissoluto sint castores ℥ ij euforbij
℥ j. Aliud idem Rx farina fenugreci semen been se
mus maleeb semis resi bdellium armoniacu ad
ipem anatis cera olm yrinu ex his fiat emplm
et supponatur dicit aut elmit q aliqui erit ne
cessarium ponere sup mbr percussu et apositis ven
tosis vel sanguisugis ventosas evenientes sanguine
ab eo ad ptem aut ad illa q apparent de corpo
re. C. xxxvi de palisis facta post coitum

Paralisis no facta post coitum invenitur p
mex factam ex muce romana scitum
in antidotario alius et iuvat hores ipam o
lea que no sunt violentis virtutis et mite oppo
sitionis et sunt sic olm de lilio et olm de duab
spica et olm de nardo et de oliuis et exptu e
olm de muce indica quz no iuvant plures

cor tu eis que infrigidant et confortati et h
bent maiu ... mediante calis cum tamen
egritudo illo ideo qm ma subtilis dilatatur
p ea plurz tu mbr infciat et minorat q
titas mei et pueit ad hoc ut evanescant
ano oz ut in cor calefactione perveniat. Si e
nere ut sint me confortate tu aliquibz que
sunt sic camomilla et mellilotu et marrubiu
et mta et calamentu et comisceat eas alia et
etiam illo q aliquid infrigidatoris habeat
sic sucus liquiritie et sem endivie et reliq
h eiz eu amisceant iuvant valde illa aut
que facta e agne feia tu calefacientibz
notis curat. Et illa tu cu cploris e
potus aq feie mlte. matt balneo sicco. Et
qm aggravanti paralisis et febres in aliq
tur paralisis semel cu gutto eo e me
gucions in illa hora. Quas removens
paralisim talium Rx lat omnium novit
fetazz et sanaru et in olla limpida ponat et
misceat tu eo ... olm nenu
fer et olm rurubide q. l. s. et coquit ad ij
lene et tu dm fermenti quonsque olm csu
metu et misceat tu eo ℥ j. gutti albi et co
qui insq ad coagelatone et egro aministret
quosque sanitati integre restituet et in bal
neo sicas hbas recipient ponat et tu in ungtis
fias olis sis ungat. C. xxxvij de palisi

Dexmi iam capitis
q paralisis fit aliqn in media pre
totius corpis de tui caus dexmy aliqn in aliq
pte eius ut corpite lingua et in aliquibz plu
bus mbris et notat paralisis particularis
Ex pmo accipie incipiamus et cu mbris. Di
cimus q si corpus paralisim patit omes
eius regiones ut oculi cilia facies nares la
bia lingua patiunt sim q magis sicco
oppilato latti vel cogitio huiusmodi et omes

o. q. camomille confortat

n o paralis

sic tñc ex amotione cerebri veniunt .i. pp humores ad ipm amotos. Aliqn tortua fati ei e spasmo lacto palpebra a fatiei ab e illa one sm plimu gtingit qm cu pars illa spasmat stupefit pars sa que sequit ipam a tu quide in ipa e ea que in spasmo sunt g in febribz adherentibus a evacuationibus e prutosim. Quidam no dicunt q latus egrum in tortura e latus q sanu vi det q uis ea sit in ipo a latus sanu mist actiones ipi uti equet. hoc aut no e ver sm plimu imo sensus destruit in pte q e in latere torture a plimu quide horu accidit apa in latere colli i e extimia suffocatiui a advenit illo inde ei tortua a advenit eis paralisis extendes usq ad manus qm lacti ex quo oriunt lacti colli virtutem motiuam origo e est respondibz colli. Minus quide tortue extense ad sex menses fortasse no spat rectificato. Et scias q tortura plim initiat paliasm imo in ltoties potendit apoplian. Considera g cu assotiet ei attidentia apoplie a epilesie meipere abe natuatione forti. Quidam aut exstimaverunt q in patientibz tortura timet mores subitanea usq ad quatu die eo. Si no prinsent eos evadunt a videt q sit illo ea epilesia. Signa quide totia huius egritudis sunt formitato capis a dolor capis e e q e spasmosa tilia a palpebre dirolunt a relaxant quia supiores extendunt a alate relaxant ut move eas no possunt a totus oculs eo [illegible] qi vellet face motu mutum a ocratu neq bonu nz malu sentit. Et quia labiu supius relaxat a cadet inferius dum loquet tui si sufflat spiritus flatu ex una pte tm exiet q fit quia lacius masrille in unu latus pelnt a aliq magis sic

om acripe no pot integeri nz imitatione it os otinet a lingua ad loquend impedit ita q ob in simone loqui rectu a aliud blesina q g incio qua duarz ptiuz lesa e q tu ipa rectin dirz a rectificat manu reditus altius sm naz ad figuraz sua e facilis. Signa no in tortua mollificatiua sunt qm motu e debilis a sensus sunt tubati a sentiut in tute lenitatem a in latus a neq sentit extensione a e palpebra inferior missa a videt medietas panniculi qui e sup palatu q e ex pte illi oculi mollificata a humida laxa a apparet q medietet ho ad inferiora a inspiratur a ea e in hoc e totus huius panniculi ai panniculo extrinseco uie lingue sentinte palatu in longitudine a e totius ei e cutis dechinas aptibz colli a elongat in eis a difficilis sit reditus ipius ad eas. Signa aut spasmose sunt qm sensus no sunt turbati sm plimu a cutis extensione hec cu q destruunt cu ge a lacti fatiei sunt duri a minorat saliua sm plim a spiritu a e declinato cutis ad pres colli plus a reditio ei e difficilior ab eis a mltotiens dolor e incapie. Signa no q sunt a spasmo sicco aut spasmo humido dicent in ca plo de spasmo a ex signis quide evenens torture e q ho inveniet dolor in ossibz fatiei sive a sui pore in tute sua a in latitudine saltus ei.

Cura

Cura egrins hui aplasi facta est cu ea palisis a mollificatiois quas dixim pt q oz sic aid damasseni cu prugia a gargarismata cunts alius medicinis q posuim .i. plus alius uti. Et sic utraq cura vera. Et dic dic q in te ad gargarisata in pricipio est no aciens s quz attrahit q ad p prinqui est et no resolvit evidu s spasmu in. Primus sit fortis. y mo intentio in curatione tortur est ut no moueatur paciens usq ad m .i. ou laxatio aut vn die s cubet cu eo q subtiliat sic aqua decotis cu oleo s no desiccet

Et no desicavet cu exicatone mellis

num et [illegible] mellis et pulueris coloquintide. Et si
[illegible] fuit sicca moueat in die [illegible] dixit ut
[illegible] lenitatis qui est [illegible] et non [illegible]
[illegible] in debilibus non sufficientibus [illegible]
gestio aliqua non fiat. Spasmus aut ad medi
[illegible] excitat [illegible] et minorat et [illegible]
[illegible] et [illegible] medicinis in ea primo ab
[illegible] et [illegible] spasmus [illegible] lenifica
[illegible] resoluat. Si aut in [illegible]
[illegible] flebotomia uena que est sub lingua et supp
[illegible] spondilibus absque scarificatione [illegible]
aut [illegible] si capit fomentum fiat et [illegible]
[illegible] cum [illegible] cocta in vino [illegible]
vngatur [illegible] amelleon [illegible] et [illegible]
[illegible] caput [illegible] et postea
[illegible] vngat et [illegible] accipiat
[illegible] gargarismum [illegible] et
[illegible] et stafisagria origano pulegio
thimo [illegible] cum oximelle ad [illegible] garga
[illegible] fiat ut omnes humores per eos [illegible]
[illegible] masticatorius [illegible] studium [illegible]
[illegible] medicinarum et emplastrorum [illegible]
[illegible] ad mandibu
lam et ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] ad
[illegible] aut [illegible] via non [illegible]
[illegible] erit studium in [illegible]
[illegible] aut studium [illegible] emplastr
[illegible] in spondilibus [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] medicinam [illegible]
[illegible] spondilibus [illegible] et [illegible]
[illegible] ad la
[illegible] in [illegible] non [illegible]
ex illa [illegible] et [illegible] purgatio [illegible]
[illegible] et [illegible] spon
diles et mandibula [illegible] et [illegible]
et [illegible] capitis [illegible]
et emplastrationis et embrocationis et euaporationis et
ablutionis et calefactiue ex eis que diximus et [illegible]
[illegible] aut que [illegible] ad masticandum sunt quedam
masticabilia sic [illegible] mustarde et alijs que diximus
et sunt masticatoria [illegible] mustarde et [illegible]
[illegible] continue [illegible] aut [illegible] masticator
et [illegible] lingue
et [illegible] mandibul
[illegible] anacardo [illegible] aut [illegible]
[illegible] dulci et [illegible] et [illegible]

[illegible] que [illegible] sal et nuc[is] mustarde et
[illegible] et acorus [illegible] partes equales [illegible]
cum anacardino et nuce mustarde et alijs. Et cum
aut studium perficitur cum administratione [illegible]
[illegible] super [illegible] et appositionem medicinarum [illegible]
[illegible] Et cauterizatione facta post aure
ex parte [illegible] super [illegible] et post ista si [illegible]
[illegible] cauteria duo fiat in spondilibus [illegible]
[illegible] et [illegible] duo hic duo [illegible] distancia
spondilium [illegible] sanat

Confectio medicinis experta ad torturam que
masticatur et expellit flegma plurimum et confert
[illegible] sua et [illegible] rectificat maliciam neruorum
et sanat cum celeritate. Recipe nucis muscate piretri masticatorum
[illegible] acori [illegible] in partes equales
confice cum [illegible] et fiant forme sicut nuces
et commasticentur ex parte lesa et teneantur diu in ore
et confricet cum ea patiens digitis suis partes
mandibule et gingiuas et dentes partis infirme
Si aut forcius medicamen facere volueris [illegible]
[illegible] cum [illegible] anacardini parte vna mirabile & mirob
mirob [illegible] et sunt boni in masticatione. [illegible] de nuce musc
[illegible] Recipe nucis muscate integre non
[illegible] aud [illegible]
[illegible] anacardino [illegible] et teneat pa
ciens in ore ex parte lesa sit per tres dies
horas decem commasticet ea et teneat commasti
catum et in parte ipsa et hoc faciat [illegible] die
quousque sanet

Pille que retinentur in ore ad paralisim capitis
et torturam et vertiginem et dolorem capitis
ex frigiditate cum abundancia flegmatis et sonitum
[illegible] aurium et obscuritatem oculorum et
[illegible] ad dolorem molarum et [illegible]
[illegible] et panos et ad dolorem [illegible] maxillarum
[illegible] et dolorem aurium et [illegible] asma pectoris
lingue palati [illegible] asma pectoris
ad tussim flegmaticam humoris et [illegible] pulmonis
ad [illegible] lingue et impedimentum loquele
ad subito [illegible] ex habundancia flegmatis
et color [illegible] Recipe [illegible] piretri [illegible]
stafisagrie pulegij origani [illegible] pille que retinentur
capparis dragontee [illegible] galange [illegible]
[illegible] peucedanum [illegible] an [illegible] pulueriza con
sinapis [illegible] an [illegible] pulueriza con
[illegible] cum melle dispumato et fiant pille ad
modum [illegible] et teneat [illegible] quadam
[illegible] habeat patiens plenum os aque [illegible]
et sic de singulis. Si paciens est fortis faciat
hoc continue per tres dies alias [illegible]
[illegible] et faciat de tercio in tercium [illegible]
[illegible] abstineat a [illegible] et potius
[illegible] vento et frigore et tempore nubiloso [illegible]

Ad [illegible] [illegible] castorei [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

certa fiat hoc tribus diebus. Item in quaslibet ad
unam receptionem sumat singulis diebus ine
ssibus semel

Caput purgium filius zac(harie) serapionis
ad torturam expertum. Recipe piretri condisi
oleandri citriati sinapis fumum ana ℥ ii ori
gani carui aristologie longe ana ʒ s(emis) carpobalsami ʒ i
terantur et pulverizentur et sufflentur in na
sum ex eis. Aliud caput purgium mirabile. Recipe castorei pu
lpe coloquintide piperis albi condisi ana et fiat pasta
cum aqua sansuci deinde fiat caput purgium cum
eis cum suco auricule expertum verax. Aliud
gabrielis bonum. Recipe camphore condisi nige
lle infuse in aceto et citriati ana distempera
cum suco cucumeris asinini et fac [illegible]
deinde dimitte siccari secundo distempera cum suco
auricule muris et fac similiter ultimo vero diste
mpera cum suco sansuci et facta ex eo super
cutem cum suco auricule muris aut sansuci
et distilla in nasum et sugat [illegible]
est expertum et gloriosum. Aliud de mo
[illegible] sanans cum celeritate opoponatum
ultima confectione conterantur cum oleo cu
cumeris agrestis asinini et expressione auricule
muris usque dum fiat sicut mel currens et
conservetur in vase vitreo deinde distempera mo
dicum ex eo cum suco sansuci et distilla in
in nares sanat cum celeritate. Aliud. Recipe fell
perdicis et gruis cum aqua auricule muris
aut sansuci sanat celeriter et est expertum
et cum caput purgium fit pondere ʒ s(emis)
olei confert primo sanat in quinque diebus. Caput
purgium G. spasmo conferens et in dige
stioni quod dicitur ventositas torture [illegible] con
fert statim. Recipe castorei de [illegible] bdelii al
[illegible] condisi opoponac albi [illegible] bau
rac omnium ana partem i terantur et cribellentur
et aromatizentur cum musco et quando exonsatio
fit cum musco et fit sternutatio cum ipso. Con
fectio caput purgii. Fasis ad torturam pali
sim et dolorem capitis et egrines [illegible]. Recipe casto
rei ʒ i condisi piperis [illegible] nuc vomice pu
lpe coloquintide baurac rubei euforbii fellis bo
vini [illegible] omnium ana ʒ iii aque auricule mu
ris [illegible] et suppositoria et in alia distic
ne castoreum cum aliis est equale

Gargarisma fiat cum aliqua ex gentis
[illegible] et aceto squillitico et aqua deco

ctionis salvie et origani est expertum bonum. Aliud fil(ii)
serapionis. Recipe stafisagrie ℥ ii piretri ma[illegible]
piperis decoque in aqua et cum gargarisma fiat gargari
sma. Aliud calamentum silvestre [illegible] fac ex
eis similiter. Aliud evaporatorium. Recipe florum camomille
foliorum prassii foliorum salvie levis sticados
[illegible] ana libram s(emis) decoque in aqua et evaporet
ex ea locus deinde abluatur. Post hec emplastrum fiat
ex [illegible] expertum est bonum. Aliud. Iuvamen
sublimius et ipse quando evaporatur eo [illegible]
[illegible] et collum et spondilia et cervix et mandi
bula et tympora et frons. Deinde lavent cum eo
comprimendo et sit emplastrum ex [illegible] et modus
operationis eius hic est. Recipe prassii, sticados
thymi calamenti sticados foliorum salvie ana
[illegible] aceti albi boni dupli ponderis omnium. Deco
que usque ad medium eius. Deinde evaporet [illegible]
loca sicut diximus et abluantur et impleantur
in quibus [illegible] profundatur [illegible] venis evapo
ratorii huius et submergit in profundis corpo
ris [illegible] et resolvit humores grossos
et viscosos. Et Iohannes damascenus dicit
se esse expertum illud et invenit ipsum mirabilem
[illegible] ad torturam et palisim et spasmum. Aliud
serapionis conferens torture et palisi. Recipe ori
gani thymi sticados piretri foliorum lauri sina
camomille melliloti sansuci maioris ana deco
quantur in aqua et evaporetur locus. Est expertum
deinde ungatur locus cum oleo costino aut
oleo balsami aut oleo [illegible] de ben aut cum
[illegible] et aliis que sunt dicta in capitulo supradicto
Et ex eis que iuvant torturam est assidua
[illegible] ablutionis faciei cum aceto et [illegible]
aceto et ipse cum [illegible] coquitur [illegible]
aceti in quo decocta est sinapis est mirabile
et [illegible] sup(er) decoctione sticados et abrota
et [illegible] et lauri [illegible]. Ubi [illegible]
egritudo est [illegible] ut [illegible] pars in
est morbi principium [illegible] forma naturalis et [illegible]
in domo tenebrosa et [illegible]
inspeculo ut sit semper eius intentio in [illegible]
ficatione faciei et specula convenientia [illegible]
[illegible] in videndo faciei [illegible]
et [illegible] ut iungatur ei [illegible] barbarismo [illegible]
alius [illegible] patiens [illegible] ad carbones [illegible]
[illegible] labia [illegible] videant id [illegible]
ra naturalis. Fricatio mandibule inferioris [illegible]
et ipse sit famen [illegible]

opoponaco

alt

No

No-

Et medicin[a] q[ue] rubrificantes dicta s[unt] sinapis
est de illis. Ruf[us] aut[em] dic[it] q[uod] iam expertu[m] est q[uod]
si tortus o[mn]i die pondus dragme 3 e[ius] bene
his bibat p[er] mensem continuum forte sufficiet
in p[ro]fessione[m]. Quod aut[em] expertu[m] est ut bibat est
ut ex ʒ 3 et acceto confectus cu[m] mell[e] sumat
mane et vespere quantitate nucis 2 o[nce] ut ... assi
mane ... Quida[m] aut[em] medici in
ndant ... aqua mell[is] ... Quida[m] aut[em] medici ... meditu[m]
di dixerunt q[uod] ex p[er]fectionib[us] q[ui]bus in ea medetur
est ut appetitur ... bo[n]u[m] ... cu[m] carne
silvestre elixata ... q[uod] melior silvestris
... sit lepus et vulpis et ... silvestris et q[uod]
sit p[ro]ducit ex huius que carne sua no[n] cale
faciunt. Infantes aut[em] cu[m] ad venit eis tortu
ra in fi[n]e ... sumant impotu[m] ... in
nocte aliquibus diebus usq[ue] ad vii die et ...
sit aqua ... Medicam q[uo]d co[m]posuit ...
cuda[m] puero patie[n]ti ... tortura et
indignacio et spasmus in facie sua et ...
... moventis lacertos ... ex ...
... cerebri. Rx rosar[um] calami ... cinami
mastic ... cu[m] mell[e] ypicon ... ʒ 3
... garofolor[um] an[a] ... sandali ... aloes
ambo[rum] an[a] ʒ 4 musci ʒ 1 terant[ur] et ebullient[ur]
cu[m] ... balsami et conficiant[ur] cu[m] mell[e] dispum[ato]
et bibat[ur] ex eo o[mn]i mane aquarta ʒ uni[us] usq[ue]
ad medi[am] cu[m] siruppo de calamento q[uo]d iuvat
spasmo accidentis pueris et ... epileptis et ydro
pic[is] et asmatic[is] et ... dilatacioni et ...
... et ... et est gloriosioris qualita
tis o[mn]ib[us] medicinis hoc modo cui p[ro]
... Rx calami fluvialis et montani radic[is]
... radic[is] fenicli radic[is] api[i] radic[is] ...
radic[is] endivie radic[is] lili celestis poli ...
... an[a] quarta p[ar]te[m] uni[us] lib[re] et contu
dant[ur] et decoquant[ur] cu[m] 20 libr[is] aque donec con
sument[ur] et remaneat t[er]cia et frice[n]tur manib[us] et coler[ur]
et ... pannus lenis et ponat[ur] in eo ...
... romani ... maste ... garofo
lor[um] ... cubebe ...
... quedam sp[eci]es ... ana aut[em]
... terant[ur] et ponat[ur] in panno ... dicto ad mo
du[m] ... ligent[ur] ligamin[e] et decoquat[ur]
cu[m] eo q[uo]d clarificet[ur] ex aqua q[ue] ...
... dispumat[ur] et sit medietas ei[us] de rob ...
decoquat[ur] totu[m] donec fiat spissu[m] et coler[ur] et
ponat[ur] et a[d]minist[re]t[ur] cu[m] necesse fuit ad spasmu[m]
accidente[m] pueris et decrepitis et medicis ... ydro
pic[is] et ad o[mn]ia que narravim[us]. Curetur tortura p[er]
cauteriu[m] ex f[ro]nte et medicinas supra dictas no[n]

sanat[ur] tu[n]c cauterize cauterio uno apud radi
ces auris seo parum ... anate sinistro tercio
apud co[m]munionem duor[um] labior[um] et hoc fac apt[e]
que apparet sana quia mollificatio e[st] in ipa
sit aut[em] albu[m] ... Et mo[dus] cautizandi est
ut cauterizes cu[m] cauterio indirecto extrema
tis auris superioris sub ... capit[is] pa[r]te et
aliud in tempore cui longitudo sit s[ecundu]m longi
tudine[m] pollic[is] et de pone manu[m] tua[m] cu[m] cau
terio donec co[m]buratur quantitas mediatatis
spissitudinis cutis et forma cauterii est ve[r]u

... caput ei[us] cu[m] quo aduritur sit aliquantulu[m] gro
ssum formatu[m] ... in cura cu[m] rebus convenientib[us]
vertitur donec sanetur. ... ei q[ui] patitur tortura
sit sic[ut] diximus in capitulo de palisi et moret[ur]
in domo tenebrosa sic[ut] diximus de tortura
que no[n] ... contingit s[ed] paulati[m] no[n] loquitur
q[ui]a e[st] p[er]iculosa in frenesi morti in ...
est ex siccitate. ... sternutatorie in naribus p[a]
tie[n]tis ... et fermentacio fiat ex
nasturcio et euforbio piretro sinapi equo
ponder[e] sensum p[er]dit ut alienatus fuit ...
matus curat[ur] et ... spatulas scarificetur
et caput ungat[ur] ex ... et ...
purget[ur] et fabul[is] exercitet[ur] ut sermones co[m]
ponat et ad sensu[m] p[ri]stinu[m] veniat.

C. xvi de p[ar]alisi lingue

Dilusa q[ue] ex mollificatione lingue aut est
ex humiditate aquosa ... humidare ...
et ... est ... in lacerto ... monte
aut ... abrupto ... unu[m] alii mo
llificat una tm et alii ambe partes ...
sit ... aquoso est ... saliue ...
et paucitas ... dissolutis et ...
... est ... sanguinea ...
... sanguinea ... rubedo lingue et cali
ditas eius ...
... mala ... sensus et motus
et alii mollificatio lingue ... lingue
... difficult ... aliud
...
...
... lingua eius ...
... lingua ... radice.

nerui eius et huius modi sit puer balbuciens et
cum sit addolescens et tempore iuventus ei sit loquens
Si fuit ex communitate [illegible] primo mu
ndificatur corpus cum rebus et aliis que diximus in
cura paralisi universalis deinde uti debet collu
cione oris cum ossimelle piperis sinapis origano
castoreo sub lingua — ysopo et sub lingua castoreum ponatur et omnia at
monia comedat et asa fetida cum ossimelle
mista ungatur lingua cum pena et teneat os
aptum et hanc decurat et oximel pyllitum
cum administratur ad gargarizandum confert
valde. Gargarismus damasceni quod dissol
uit fleumata lingue et capitis vel dolorem pulsum
Rc — Recipe piperis origanum piretri ana ʒ ij piperis albi et
longi cinamomi ysopi nigelle sansuci costi
pondus equale fiat pulvere et terantur cum sa
pa et fiat gargarismum cum oximell acetosus
etiam est bonus mollificationi lingue et gra
uitati eius Et si extimatur quod cum humiditate domi
tur sanguis flomotomia cefalica deinde vene
que sunt sub lingua et ventose sub mento et eua
cuetur cum cristeri deinde fiat gargarismata et
fricationes lingue et assiduationes motus
eius Et quando fit mollificacio vehemens et prohi
bet locutionem tunc sumatur aliquid euforbii
et condisi et assiduetur fricatio lingue et radic
eius cum ipsis et ita ut ponantur iste medicine
et earum similes super collum etiam quando fiat
ex istis medicinis et similibus pille confecte cum
eis que prohibet eis a velocitate resolucio
nis sicut est laudanum et dragantum et grana
pini et gume [illegible] Pille que teneantur
que teneat sub lingua — sub lingua conferentes mollificationi
et casum eius Recipe terbentine ʒ ij asefetide ʒ
j fiant ex eis pille sicut ciceris Et ex eis que
experta sunt in hoc capitulo est gargarismus
ex sale armoniaco et pipere et piretro et sina
pi et baurac et ana ʒ ij et stafisagria et origano
et sansuco et sale napite terantur et bulliant
et fiat gargarismus in aqua calida duobus co
ntinuus Et electuarius bonus ad hanc
rem est elatin quod Recipe cimini ʒ [illegible]
ni carmoni cinamomi grossi salis indi omnium
ana aureos piperis longi grana .c. piperis ni
gri grana .c. zuccari sextaria unum et se
xtarius ʒ v et sumatur ex eo omni die
Et cum resolutiva non valuerunt et ex ti

manetur quod humiditas sit subtilis et currens et
ad minus cum resolutiuis stipticis sicut est flos gra
nati cum spodio Et multociens quam confert
ei fricatio lingue cum acetosis stipticis ipsum
vero stringit valde cum resolucione salutis et cum
fuerit eius stipticitate sicut lac acetosum et
sucus fructuum que non sunt maturi Unguidam
quod quidam vir senex mollis corpore patiebatur mo
llificacione in lingua sua et cum pillis istis li
beratus fuit infra triginta dies Recipe olei
al terbentine ut turbit oponac asa dul
cis ana partem unam terantur donec fiat sicut pasta
et fiant pille sicut ciceris et ponantur sub lingua
una post unam et sugatur et assiduetur garga
rismus cum sinapi et balneatio cum aqua no
dulci Capitulum xviij de paralisi gutturis

Dicit G. quod guttur difficile paralisim patitur
quia assidue mouetur aliquociens fit
cum modica tussi ut secundum consuetudinem non
non possit moueri impeditur enim a radicibus lingue
aliquociens secundos compatitur ut cibum non accipi
at ex suffocacione gutturis infrigidantur
tamen sic ut nec cibo nec potu minuantur
cum lenitate febrium cibus in stomaco non digeri
tur sicut in corde indigestus remanet fe[illegible]
tor prestat illis sub gluttitione [illegible] aque
acceperint in ventre tenere non possunt sed
balas per os prohiciunt excepto humore fetido
assellant cum magno dolore et subito solu[illegible]
et subito constringantur detur oximel cum pipere
mane coclear j acimonius utantur utantur
omnibus stoicus simpliciter et in balneo adhibeantur
et alie curationes stoico conuenibiles Quant
palisis stomachum [illegible] ut intus cibi
potus saporem senciat neque appetitum habeat
quam passionem incurabiles relinquimus
Paraplisis autem in rebus incurabilis cum
febre ut epilensia sed de palisi remansit et in
[illegible] et inrige si deus voluerit in primo loco
Capitulum xviiij de parali manuum et pedis

Si partes manus ut pedis sint alicui me
mbri sensum naturalem perdiderit ut neque
calidum neque frigidum senciant nec motum
teneant Dicit G. quod fricatio calida ex ungento
mordicatiuo sicut est ex scilla sinapi piretro pipere
calce bac lauri et [illegible] Et si stupor in ipsis
partibus remansit balneo sinapismo utatur et si
fetor in vino fortissimo [illegible] ad [illegible]

decocta aut ad solem uncta ut olea calida q
dicta sunt in capitulo de paralisi. ungantur ut omnes
humores de ipsis locis deponantur. ungantur etiam
cervicis spina dorsi cum aut manus ut eius
cervicis spina patitur primum caput erit dilige
ut pars paralisi patitur primum caput erit dilige
ter abluendum et tondeatur et fricetur et inter spa
tulas ventose cum scarificatione et sternu
tatoria fiant et spina et cervices sicut diximus
ungantur et gargarismata ut dicta deponant. fi
ant et fricatio locorum sit ante cibum et post cibum
et cooperiantur loca ex lana sucida calida et
carminata et huius similibus ut loca ex unguento
quod pruritum faciat ut est heuforbium piretrum
piper bacce lauri sanina et huius similibus et loca fri
gida calefiant et omnia medicamina sentiat et
commotionem. Quidam aut patiebatur palisim in
anca et tibia et stupore et contorsione nervorum
et accepit limaces conchas degentes et precepit
mora earum sal tritum et spumam que egrediebatur ab
oribus earum limacum ungebat sibi loca et sanatus
fuit. Si fuerit ad palisim fomenta me
dicinis cum quibus cocta sit sulphur postea
extracta involue cum panno et pone desuper. emplastrum
de heuforbio et masticalcon factum. Clister
quoque fac mane cum pars patitur de oleo lauri
no rutaceo cum adipe anserino et oleo lauri
no tamen prius clisterem simplicem cum oleo ruta
no fiat. et potu accipiat castoreum pipe
reo fiat. et potu accipiat castoreum. pipe
radices savine cocte in vino fomentatio etiam
facta ex aqua in qua coquatur edera que ex
panditur per muros intrinsecus facta iuvat
valde. Capitulum xliiii de stupore

Dicit autem quod stupor est morbus offi
cialis faciens evenire nocumentum in
sensu aut destructionem aut diminutionem
cum tremore si est debilis aut mollificationem
si est firmat quam virtus sensibilis non solum
pluries sit iam intrinsecus est dictum quod virtus aliquando
invenitur stupor et non invenitur difficultas
in motu propter diversitatem nervorum motivorum et se
sus. Causa aut stuporis aut est corruptio virtutis
tutis que debilitat sicut in febribus acutis du
rantibus ad stuporem et sic ille qui paciuntur
est sincopi statim aput propinquitatem mor
tis aut ex parte instrumenti quod corrumpit cerebri
complexio per frigus vehemens ex potu medicine aut
puncture animalis sicut scorpionis aqualis aut
tamen quidam piscis sicut illud fuit contingere igno

rantibus aut ex parte instrumenti quod est medium vitie aut debi
litate aut corrumpit quod est proximum propter calorem vehementem sicut
quod mordet serpens aut remansit in balneo nimis
mentis caliditatis aut in febribus acutissimis aut propter
essitatem sicut ruptura quod spiritus animalis non penetret
in proprium vim plurimum spirituum apponitur sicut plurimum
sal pilus caligo et fumus sicut sol penetrat
in aere et sicut prohibet limus et sapo penetrare
in aqua et propter hoc quoque in tactu prius in computre
ad tactum maxime sentit stupor aut fit per oppila
tionem coniunctionem grossis et fleumate et sanguine et inhia
et quoniam est pars ut sit in sola aut per oppilationem ex
coarctationibus spatiis et causa de coarctatione
vehementi ex ligatura et coarctatione sicut ut in
vehementi ex ligatura et coarctatione sicut est pressio
volventi nervos aut per causas forte sicut est pressio
aut casus et vulnus aut per dolorem cum quo effi
ditur ad membrum sanguis ut plurimum aut humor alius
opilans transit et propter hoc cum permutat situs
eius et removetur et reddit sensus et quoniam aut
illud constrictione et oppilans meatus per collectionem
villi et eius coopertura et hoc est malum et quoniam aut
oppilatio per mollificationem facta ab humore
compositionali absque materia et sequitur illa mollificatio
clausio meatuum Et non stuporis quoniam sunt in
ipso cerebro et et si est universalis cerebro toti cor
est mortalis et quoniam sunt in mucha et quoniam eius
principium est consequenter et quoniam est in ramis minus
principium est consequenter et quoniam est in ramis minus
nocet. Cum ergo perducit stupor et prolongatur per
durat ad mollificationem. Stupor fortitudinis minuat apoplexiam et spasmum et palisim rerum. Et omnis [in margin: In stupore pro... quod significat]
causa stupor unius membri cum non sentiat et fit
fortis stupor minuat palisim ad veniendum et stupor
fortis minuat palisim ad veniendum et stupor
faciei minuat torturam et plurimum quid sentit
pulmonis et pleuresis stuporem. Et cum stupor
fit sentiat et fit fortis et non removetur quoniam
non sentiat et fit fortis et non removetur quoniam
evacuatio deinde succedit vertigo minuat apoplexiam
Signa eius sunt manifesta et recordus in aliis
scientiis et dicimus ad huc in capitulo de tremore subito
est aer plectur sanguis est in exterioris rubedo coloris
et trahit ad nigredinem et inflatio venarum et
intus color est et sepius et eius cura est fleu
maticus color est et sepius et eius cura est fleu
Si vero fit aut dicit consequitur naturam interioris remo
vet stuporem sola et non refert certificare regis
et minorare cibi et quoniam fit ab humore frigido
fleumatico cuius sunt mollities coloris totius et albedo

coloris et gravida sensuum. Set cura est cura pa
lisis que est facta ex frigore. Et ipsa est ex oppi
latione principiorum nervorum fiat curatio in ipsis.
nota Et de curis que conferentibus stupore est exer
citium membri patientis et assiduatio motus ei.
sinapis Pulvis de sinapi fatellatus super membrum mi
rabiliter valet medicamen. Et quod expositum est cum
da super viro sexagenario super quem veniebat hu
miditates superflue flatice et erat mollis cor
poris et cerebri et generabatur de stupor in cor
suo et frigor addito et in expositione plisis est multo
tiens. Et euforbii 3e fiam carioffilorum amomi
opii acatie costi amari spice gummi ar. se
m nasturcii seminis urtice rubee seminis urtice
bdelii olibani sumach ethi sulfuris citri storac
calamite piperis albi ana 3 vi rosarum ut seminis pu
reti arthimisie rute agrestis seminis seminis opii
ana 3 iiii seminis basiliconis cum latis folius 3 i a
de basilico meos granorum citri piper nisquami ambor ana 3
x medulle carthami 3 3 ana 3 iii terantur
et cribellentur deinde infunde in vino et tunc
diebus donec fiat sic. Deinde infundat super
eam mel decoctum despumatum deinde misceatur
et balsamus infundantur 3 iiii ut misceatur
stalob 3 iiii et infundantur super eam oleum balsami
3 i deinde imponatur super igne leve et bulliat
duabus ebullitionibus levibus et mittatur in va
se vitri et dimittatur sex mensibus et quanto
plus antiquatur tanto melius erit. Usus
fuit ea et continuavit usque ad iiii dragmatas
et eius dosis est ab aure usque ad 3 iiii ut ...
quod stille quinque ea fiunt ad doloros
fiat de ea 3 i et s. Hec autem medicina co
morsui canis ra fert morsui canis rabidi. Juvamentum ma
nifestum statim et dolorum que sunt in cacumi
ne verticis antiquis ei quod radicis capilli.
fert ad multos dolores Deinde accipiatur de hac medicina pondus
aut i et solvatur cum aceto vini et liniatur cum
eo caput et ad dolorem dentium fricentur
eo caput ad dolorem aurium solvatur cum oleo
cum caset ad dolorem ...
balsami colatur et distillatur in aures. Et
ad sciaticam datur in potu cum aqua in qua
cocta est sebesten et anetum et deglutiantur
post ipsam humorum tepidum. Et similiter ad
asma et splene 3 i et s cum aceto in quo co
cta est radix capparis et tamaricis et valet
ad renes et ad dolorem cordis cum aqua in qua
coctum est calamentum fluviale ut ba
silicon et ad lumbricos 3 i et s cum aqua

qua cocta est radix granati dulcis. Ad emo
roidas vinum aut ovum aut cum vino antiquo.
Et ad dolorem capitis et stomaci et ad ydropisim
ita quod ipsum expositum est de dulcis ad fugas ad pl
timus. Ideo dicit G. observes hoc secretum
magnum in cura medicationi tua. Set cave
medicationem calefactionis et dimitte hunc
modum curationis et intelligas ipsum et ad me
dicinas venientem species bene odoriferas cre
moticas. Est enim electum magnum et non dubites
si deus voluerit. Et fuge astupefacientes actus
in raro et apud necessitatem non faciet festi
nare ad eum qui patitur. Veniet ipso debilitatem
tunice cornee et iterum considerandum est intelli
go ipsum. Illa que non fit a percussione aut a
vulnere non curatur. Et si percussiones perditas
non sanatur cautiza membrum cum cauterio sed in
quo mereretur membri egritudo aut pustulas eius
et sic intrans parum per spissitudinem cutis
deinde cura ipsum cum unguento donec sanetur in
aliquo solidativo. Capitulum de tremore

Tremor est morbus officialis ex duo
bus motibus contrariis eveniens ut pre
fectus virtutis motive in movimentibus est
membris duabus de causis aut de interiori causa aut
de exteriori. Sit de frigida complexione sit patiu
tur seniores et aqua frigida bibentes sive
in ipsa balneantes ut interius vinum bibentes.
Multum enim vinum corpus refrigerat
virtutem dissipat et intra complexionem
lacertis acquirit maxime qui lacerti non ex
ercitatur aliquo exercicio et iste tremor
accidit post illum solum. Licet enim spiritus
penetret ad lacertum ipsum ut non invenit
convenientem operationem sue aut accidit per ma
mala pungendam placertos penetrantes
aut accidit ex oppilatione grossorum humorum
virtute motivam contrahencium non perfec
ta ista possit ad membrum venire. Deficit motus illius
membri aut accidit ex humoribus grossis in pro intra
cohadunatis quod cum virtus motiva trahit in
membrum sursum ipsi sui gravitatem deprimit
deorsum. Inter que duo motus veniunt cont
rarii quibus iunctis tremor fit nocendi aut accidit
ex debilitate virtutis post egritudinem. De ca
usis exterioribus autem accidit propter nocumentum quod
istorum motus. Ne aut virtutis motive

nocent si sit aspectus rei terribilis aut aspect⁹ ex loco alto aut ex amulacione sup trabe in alto posita aut ex verecundia aut ira timor aut angustia tribulacione aut gaudio In oibus quibus virtus resoluitur spus aut trahit a diuisatis motus eius uacillat propter dubitacionem Simili per motus corporis extrinseco non q nocumentu in spo motus faciunt sicut frigus exterius punctura alicuius animalis Tremor aut qui est in oibus membris corporis incor in capite solum fin applicacione nocumenti ad lacertu vnum fin lacerto alio Et qui fit tremor in ut sic manibus non in pedibus fe aut qui eius non e in origine l. nuche. si in ramis neruorum pene tranctibus ad man aut qui ea e in origine nuche si expellet eam ad pinguiora et propinqus latus quam nec seruat nucha nec ea illa penet ret in partem et consequatur fine sunt aut qui spus motiuus non inferioribus corporis est forcior et magis viges fm necessitate illo quo hunc desuo sunt qui non paciunt uehement a causis quo non si valde virtuose Qui modo si partes instrum remanet et separaci Qui autem non est ita et ea quidem dicimus in ventu tremo tis sicut est frigus debilitas neruos et spuum simi aut humiditas liquida laxa minor mo llificacion humitatis facientis palisi Et qui quidem dix cui accit tremor in febre causa ide tue sensus primo resoluit ea ab ipso. Et non non concedit huic amplio risum Quia qui non e ex eis quo modum non huic et magis refusus tremore qui assimpt incip tremor in sedibus uix aut nunquam curatur Hic quidem cause predicte et manifeste Cura Cura aut huius egritudinis diuersificatur fm diuersitate caus facientis ipsa quia si fit ex frigiditate repentina aut inbibita fiant fri caciones et conplomis et vnciones calide dicte in capitulis super dictis sicut est oleum costinum et similia et balneaciones in aquis salsis et sulphureis et in quibus est nitrum aut pingetur ut aspaltum ut herbe calide sicut sauina et seni sinapis stillo et similia Si aut est ex potacione vini cura cum et abstinet vinum et sudet in balneo et admi nistra oleum camumis assimili et quo talia producit et aministra vnccione et cum oleo camo primo olim et de anacarda proprietate hic in hoc et simi si emplm fiat ex huius Si aut est ex huius

ribus inbibitis aut grossis aut osirat et egtudo aministret appoteo uentosa si qui nobilem prima et sedat in tina eius calefaciat minutiu calidis predictis capitulo de palisi et in ca pitulo de spasmo dicto Et in fine rei detur in potu castoreu in sirrupo mellino aut cum zeris magnis et detur in potu pille factis ex ruta et scolopendria et cerebru leporis iu uat valde qui ex ipso comedat assata Et ex eis que tremulo conferunt est ut bibat sicut pu inttus datum cum aqua in qua decocta sit se men malue et sim similiter fiat in potu succum eu patorii cum aqua et uelocit uitat cura ipa mollificacionis Et si tremor in capite ex ca ce pitu est ei sticados pondus ℞ vini aut in solu aut cum ieta pigra aut suc mellino Et ex eis iam expertu est pillas cochias sumit ℥ j et 5 oibus decem diebus sumit pille ad idem ℞ castor pire tri cassie an ʒ iij serapini colognitide an ʒ iij iere pigre ℥ v confice helleni dosis est ʒ iij et 5 suff ad iii et 5 confectio ad idem expta ℞ mirob nig ℥ xii sauine ʒ x eleb din lincus acorus an ʒ v confice cum tremis et fiant fore sic nutrita da parum in et consequit et fricato et sepelliat in arena calida aut in cinere calido et accubet infirmo calidum quantum possit pati et liniamenta calida Unguid Item si pa ciens cotidie comedit grillos mitius predest et palitic ut tremolosis et sciatica et opopria et ualent Antidota ad idem et ad paliticos mi calentes et arteticos et ad matricae et epilen ticos et arteticos curat ℞ castor pireti herbe pali sis an ʒ iiij bominat et testa benina bettonice cortice intioris et rastic berbeni bentula minor artetic fat gumme edere antionus an ʒ iij saluie et ij mel quod suffic. da cum suco berbeni ut saluie ut bominacce calide Pille serapionis ad tremore ℞ iere ℥ xx colognt tid ʒ vij castor sal indi an ʒ iiij salis nitri ℥ vi pulueriz et fiat pille potio est ℥ j Pille alie ad tremore ℞ pireti castor ca ssie an ʒ iij serapini ʒ iij colognti sue cu cumeris asinini an ʒ iij iere pigre ʒ v. po cio sit aut j Cinamum et oleum mirabile est in tremore Si aut tremor accit ex frigo re aut ex febre quartana aut alio in ah te aut ex febre quartana in manibus et pedibus quo inbrio et marie in manibus et pedibus tue cauteriza quatuor cautere aut v. sic sic diles dorsi inter omnes cautio cum forti hic

Marginalia: r uenei; sem; io; de castoreo; de tremo... ; de sticados; pille cocie; r io de grillis; de testa bon...; io; io

de saltu

C.xx. de saltu

Saltus dicitur quando est motus lacertus et ipsum mo-
vet cum eis cutis que eis adheret et ipse quidem
est ex ventositate grossa inflata. Significa-
ciones autem quod ipse sit ex ventositate sunt veloci-
tas resolucionis et quod non est nisi in corporibus frig-
idis et ausis frigidis et potibus rerum frigidarum et sedatur cum ca-
lefacientibus. Sed signes quod ipse sit lacerti car-
nosi sunt quod in parte que est levis sit cerebru-
non retinet ventositas et similiter in ea que est
dura sit sed accidit secundum plurimum ei quod est mediu
inter duriciem et lenitatem. Et cause quidem salt-
us sunt virtus inflativa et materia humida et accidit ex
accidentibus animalibus plurimum et specialiter in gaudendo et
multociens accidit ex tristicia et ira et reliquis
quorum motus spiritus quia resolvit materias et ven-
tositates. Et nota quod cum saltus est eius con-
tinuat apoplessiam aut spasmum et quia perse-
verat in facie minatur et minatur multum et
epilenciam. Et cum pervenerat in facie minatur
tortura et saltus qui est sub ypocondriis quia
sic apparet in vetulibus quorum est de communi
cursibus ipsum. Et cura potest cum evaporacionibus
calefacientibus ipsum cum removet illud et si non
utere olis resolutivis incipiendo a debiliori
et procedendo ad illud quod est forcius non remo-
vet et si non solutivum da in potu et assidua
post illud medicinas calefacientes castoreo
quod cum samaco inest pietas in hoc capitulo
et non detur aqua congelata et vitetur vinum
et quod inflacionem habet inflacionem et ipsi quidem
cura propinqua est curae similium ipsius

C.xxi. de spasmo

Spasmus est motus involuntarius eger-
diens anima que in membris voluntariis
accidit. Fit autem replecione aut evacuacione. Quorum mo-
tus voluntari est quod lacertus movet membru
cum quo est aggressus et non trahit ipsum versus
caput suum sed ad nervum cognexum cum eo. Mot-
us autem involuntarius est cum implentur lacerti aut
nervi adherentes eis qui veniunt ad eos cum in-
trant motiva aliquorum humorum aut ventositate
grossa et tendunt ut sunt quique illi similia et
cum dilatatur diminuitur eorum longitudo et movet-
ur motu non naturali aut cum desiccatur humiditas aut
cum desiccatur humiditas naturalis que est in lacertis aut
nervis tunc desiccantur et contrahuntur. Sic fac-

percamenta ad solem vel ad ignem portata ipsa
siccantur et tenduntur in brevi in longitudine et la-
titudine sunt. Unde motus voluntarius prohibe-
tur. Et dicitur quando cum in spasmo aut est materia aut
cum absque materia. Si est cum ea sive siccitas et materia quidem
secundum plurimum est flatica et quidem melica et quidem sa-
nguinea et illud est in opacitate lacertorum cum
resolvitur materia faciens opa cum ablatio nullius ne-
rvi quod augmentatur in latitudine sua et mi-
noratur a sua longitudine sic. Et materia quidem
omnis spasmi realis effecta aut est compre-
hendens secundum lacertum totum et illud est sine apaci-
tate aut est comprehensa in loco uno que reliquae par-
tes sequuntur sic fit a spasmo facto per apacita-
tem a materia effusa per percussionem aut abs-
cissionem seu vulnere non bene curato et ante compre-
hensio aut per causam aliam ex causis apacitatis.
Et plurimum quidem fit spasmus a ventositate infla-
tiva sit dicimus sed removetur in hora et du-
fit a frigore vehementi congelante materiam et
impressantur seu congregantur partes musculorum
et nervorum et contrahuntur ad caput suum et dicitur
spasmus quietativus sic cum emollientur et quia
diversificantur in membris secundum principium membrorum
similiter et spasmus in eo quod fit super carnem.
Et spasmus autem naturalis accidit multociens propter
siccitatem permutacionis materiae sic accidit in succe-
ssione synocae et in successione pleuresis et
in successione alienacionis. Et quia fit spasmus
quod ad materiam non proporcionatur eveniens cum vi
impedientis aqua nervi fugiunt et congre-
gantur ad expellendum ipsam. Et spasmus autem
ex replecione humidi cum continualis aut est humidi-
tas et frigidas adiuvat congelacionem ipsius et vinc-
tas coarctans quod non fit debilitacio aut siccitas
et calitas iuvat secundum consumacionem per resolu-
cionem humiditatis. Et materia vero faciens spasmum
non mollificat et efficit spasmum in partibus suis est
spissitudine et quod non est in grossa substancia velli per
non introitum quo inicitur sed est coartata in
foraminibus et fit quidem spasmus contra tonus
cordis dura inter utramque est communitas et pietas
contraria eis plurimum resolvit velociter ut plurimum
fit in pedibus reliquas aut duras quod fit extra
spasmo humido per illud quod accidit lacrimalibus per

lo. inducendum febrem ... euforbii piperis ana ʒ iii
... petrolei aceti et fiat unguentum quo ungantur spondilia
tempora et pulsus

inanitate maxillarum et humectacionem lac-
tesitatis in cordis et congelacione lactis
in eis et cum ventres constringuntur et vigi-
liis eorum multitudinis fletus. Et spasmati
et in febribus sunt quamvis non sit levis et diminuta
sit facilis casus in spasmum vel propter debilitatem
virtutum eorum cerebrorum et nervorum ipsorum et
lacertorum eorum et fit facilis exitus eorum ab ipso
propter fortitudinem virtutis expulsive ipsorum et cordium
eorum et quoniam humores eorum non sunt inobedientes
vehementis grossitudinis et propter hoc liberantur
a spasmo facto velociter propter humiditatem complexionis
suarum et humiditatem eorum in pluribus vero non est fa-
cilis aliqua duarum rerum. Verum tamen quando accidit in-
fantibus spasmus malus successione febrium
acutarum et cum eo sunt signa que diximus ex quo
raro evadunt. Ille vero qui transit annos et non
spasmatur nisi post febrem valde pravam. Et spa-
smus qui accidit propter eas tumorem et eas dilatans
submersas subito et faciunt sequi lacertos
motos ad principia sua secundum suas fortes. Et
est spasmus qui contingit propter substentacionem
factam secundum aliquod membrum quod est contractum
ad quod fit effusio et retinet in ipso aliquantu-
lum et secundum formam contractionis sue et quando est cum eo
accidens faciens illud aut fit ut dormescat se-
cundum duriciem sit terra qui cedit lacertos vero et con-
trahit eos et aliquando est [illegible]s quod per se removetur
et quandoque est cum hoc stupor adveniens membro
propter repletionem ex materia effusa coartante
spiritus motivi et prohibente penetracionem
eius quod non est possibile ut removeat ad di-
latacionem faciendam cum redit virtus et materia co-
artatur sit dilatacio et quandoque fit ex distensione
illius similiter et hoc quod plurimum fit post sompnum a pro-
distencione cum remanet membra contracta neque
extenduntur et quoniam spiritus in sompno sit pigrior
et non sit assiduus in faciendo dilatacionem propter
declinacionem suam ad anteriorem partem. Et spasmus
aut ex inanicione siccitas est nervus et contractio
sua cum contractione lacerti sive membri cui est
rat minoracionem sicut diximus de corio ad-
igne posito ut sic vidimus in cordis adhuc
quando igni appropinquatur contrahitur et per se rumpitur
et fit successione febrium adhurentium

et successione motuum laboriosorum corporalium et a-
nimalium sicut sunt vigilie et angustia et timor et ille
est ex eis quibus fit evasio aut ex quo raro
evadunt et est alius spasmus qui accidit in febribus
cum hic et non est vehementer malus et ille qui
fit propterea quod ipse febres faciunt currere ma-
teriam nervis et lacertis et hoc cum est plenior cor-
pore et quando accidit illud in eis propter communitatem ori-
ficii et removet ipsum virtus et talis qualis
est iste spasmus ex febribus non illius pra-
vitatis et malicie cuius est qui est in febribus
temporalibus in quibus desiccantur nervi et lacerti
primo cerebrum et consumuntur humiditates innate
et fit spasmus. Et plurimum etiam est ex hoc
capitulo qui fit et destruitur secundum quod velociter
et cum in ipso est siccitas cerebri propter debili-
tatem quam sequitur siccitas lacertorum propterea quod cum
nimia est desiccata cerebro advenit re-
ducit ad se humiditates a membris deinde cum
sollicitat ut cerebro humiditatem acquirat
sufficientem reddunt membra et fiunt obedi-
encia dilatacioni cum proprietate et quandoque accidit
ex vehemencia frigoris introducens eum spasmum
propter frigiditatem cerebri et communicant ei lacerti et
spasmus qui de impediens est hic factus a siccitate
et est spasmus cum siccitate factus qui est cum
sue congelacionis humiditatis et minoratur et quan-
titas et spissatur et vehementer quod morbum spasmat
sic accidit ex vehemencia frigoris et sic accidit
ei qui bibit medicinas narcoticas et opium compa-
smus vero factus propter medicinas est sic spasma
cio ex potu vini. Fit etiam spasmus propter solone
propter siccitatem et fit etiam ipsa propter contrarietatem
aeris ventositatem quod nervum vehementer in cu-
rrunt lesionem cum qua contrahuntur et huius
de genere est spasmus eius qui venenum intulit humore
qui est ut erugo heris nocente hoc stomacho
et spasmus factus propter fortitudinem heris stoma-
chi sensus cum ad ipsum expellitur colera. Et fit
propter communitatem cerebri et matricis in egritudinibus
suis et vesice et reliquorum. Et est spasmus factus
a punctura scorpionis et tarantule et similium eis
sicut nervorum aut sectione nervi aut corrosione
et omnis spasmus a percussione cum associatur si-
gultus et puncio et permistio racionis est mortalis
advenit vero lacertis desiccatio et ebullicio hu-
miditatis eorum donec extendit eos in
longitudine secundum naturam illud in eis cum de-

sicitacion ultra seruante inflacionem et fatti
ab egritudinibus eius stomaci et matricis et membrorum nec
nosorum. Et spasmus factus propter nervos uetimes
est uitimus istis. Preterea quod est in labio so
lus ut prius et palpebris et lingua et oris spasmus
quod est in membris faciei est malus et eius causa est ex ipso
cerebro. Et cum corpus in spasmo declinat ad
anteriora tunc spasmus est in lacertis posterioribus
et dicitur emprostonus nervi eius qui vocantur spasmi eo
trahuntur et cum declinat ad posteriora tunc est
in lacertis posterioribus et dicitur emprostonus. et cum
ad utrumque sunt tunc egritudo est in utrisque sunt
simul et in paralisi et dicitur tetanus licet sunt aliud
sit sententia alia et est deterior et tunc caput ne
potest flecti nec elevari. Et differentia que inter teta
num et spasmum in principio sui est quia spasmus
incipit in lacertis cum motu tetanus autem et
quando lacerti anelitus spasmatur et destruitur
motus eius movetur paciens profocatur et tunc cor
est calidum. Et spasmus qui multiplicatur in
regionibus meridionalibus propter repletionem et
motu humorum et propter inflaciones et quando accidit in
septentrionalibus propter retencionem superfluitatum
et propter in mulieribus quando ipse sunt debilium membro
rum. Signa spasmi neruorum sunt saltus cor
poris et gravitas ipsius secundum motus et dolores
lacertis et in partibus spondilium usque ad os
caude et difficultas deglutiendi et patitur
et cum stalpitur non delectatur inde cuius bri
na est sic putredo et uirus et oppilacio et
tenebrositas in uisu et sudor in capite et
acuitas significat extensione in utrisque lati
bus futuram quando huiusmodi putredo multi
plicatur in eis quando non purgantur inferius
integre ymo assendit ex ea aliquid in eis
et inde ad cerebrum et ledit ipsum et frangit
corpus. Et significationibus ad uentum spa
smi est paruitas pulsus et ipsius raritas
primum deinde eius permutacio ad extensi
onem et duritatem in situ et est assendens et
diminuens sic sagitta euadentes ex arcu
sagittarij et post possibiliter confirmata est egritu
do et diuisificati motus eius in uelocitate
et tarditate et uena eius calefacta magis
reliquis membris et est corpus uenarum collectum
non sic est collectio uenarum in rigore et in
sic illud cohartamentum sic fit ipsum duricie
uene propter longitudinem egritudinis a qua fa

mus est cum dolor uiscerum si sic est aggregacio p
cum intestinum extensum ab extremitatibus suis. Et
quando tetanus incipit claudi os et rubificatur facies
et dolor fit forcior sub iuncturas et
sunt iuncta accidit et inter spatulas et caput iunctas
remis et caude et incipit et et quando tremit sit
ne sit querens quod ipse sorbet et multiplicatur
palpitacio et lacrimantur oculi et alij torquentur et
inclinantur et quando apparet quod rideat paciens propter ex
tensionem lacertorum faciei oculi potest sunt
nisi quod aspicere non potest et alij mergere non
potest propter extensionem lacertorum uentris et debi
litatem expulsiue et quando mingit absque uoluntate
et quando lacertus uesice est extensus non con
tinuus et quando mingit sanguinem propter ruttu ram
uenarum propter uehementiam cohartacionis et quando
accidit ex extensione lacertorum uentris ad po
steriora cum communitate lacertorum faciens quod
non potest retinere quod est in intestino recto et non potest
deponere quod est intestinis gracilibus et quando accidit
ei singultus si est in lacertis posterioribus et cum
caput et spatulas ad posteriora et egritudo sic
in lacertis et anterioribus et ambo que communicant
in profocacione et mugitus et dolor et agnoscitur
in profocacione et multitudine inflacionis uentositatis in
urine et multitudinem inflacionis uentositatis in
ea et causa alectis eorum. Factum aut a repletione
signa sunt quod prouenit subito et non bibit uelociter
quod potest scire ipsum ex aliis in ca aduenit ei talis
propinqui corporis. Et siccitate uero facto signa
sunt quod fit paulatim paulatim et successiue egri
tudinum et euacuacionis medicinarum aut coli
tudinum et euacuacionis aut euacuacionis prior factum uero
ex passionis aut euacuacionis prius factum uero
a nocumento cognoscitur per causas extrinsecas et ea
que bibuntur sicut est euforbium et eleborus et simile
et si est nocumentum ex stomaco et communicat ei ce
rebrum deinde secuntur uerum ante illud sollicitudine
et angustia et obsidionem stomaci et quando repitur
tepor stomaci et quando est ille spasmus subsessionem
uomitus qui est sic fuerit potus aut ex ruge
heris et similibus ille qui fit propter fortitudinem co
stomaci quoniam enim effundit ad ipsum ma
spasmatur. Ueniunt precedit ipsum nocumentum
in ore stomaci et mordicacio. Et multe quando accidit
illi in egritudinibus matricis et uexice et reliquorum
cum fortes fiunt et fit cum dolor uehemens et propter no
cumentum manifestum in illo membro ante spasmo
spasmi in reliquis non spasmus aut fit dolor
cum eo aut fit dolor confugeres a dolore. Factus
aut ab apostemate cognoscitur per ea que diximus.
Spasmus autem contingentes ex febribus sig

na spasmi

et mutat ipsius in febrili contorsio in oculo et ru
bificacio in extremitatibus oculorum et in circuitu eius
et stridor dencium et nigredo lingue et constrictio
et stridor dencium et rubedo urine primum. deinde et alte
cutis capitis et rubedo urine primum. deinde et alte
do per elevacionem membrorum ad cerebrum et pulsacio cum
pore et venarum capitis et quando desiccatur in eo vehemen
ter spasmaticus. Unde dixit quod si accidit febris
post spasmum melius est quam si accidat spas
mus post febrem. cuius intencio est quod cum spasmus
bus fit veniet spasmo humido solvit eum. Spasmus
autem qui provenit ex febre est siccus quare raro reci
pit curam et accidit ei cum ipsius timor in sompno
et conversio coloris ad rubedinem et constrictio
ventris et urina quod cruda in febre et rigor
cum eis associantur et sudor in capite et cerebro si
cum eis associantur et sudor significant spasmum cum est
tus in oculis significant spasmum cui cum est
apostema ruptum ut eveniat in visceribus. Si autem spa
smus est cum febre non est de fortitudine illius
febris et longitudine temporis eius cum quo non est
illa siccitas in ultimo. Et signum vero malum
in spasmo est ut multiplicetur tenebrositas
in membris et fiet quando cum eo inflatur venter
et ipse in principio sui et urina acuta
et propter hoc in principio sui et urina acuta
in spasmo nulla significacio quod cum est calidas
puta quando cum spasmo sit pulsacio et sale
tur et illud signum malum. Pulsacio vero
una duarum rerum significat aut apostema in pixe
tibus magnificacionis pulsacionem aut extrac
cionem in eis quod apparet pulsus magnus qui
est propter percussionem magnam. Cum autem ma
teria declinat ad nervos ut ad ipsos per
mutari faciunt evenire spasmum significat
illud apparicio spasmi in pulsu. Et cum pleu
resis declinat cum materia sua ad illud significat
illud fortitudo constriccionis anhelitus et febris non
est valde fortis. Et cum permutatur materia fre
nesis ad illud incipit cum timore et inquietudine
palpacionis et stridor dencium. Quidem torquetur
oculus et eicitur deinde apparet spasmus. Cura

Cura quidem spasmi facta a percussione aut ictu
est ut ungatur ex unguentis que laxant
et mollificant factis ex oleo facto et camo
milla et malva et farina fenugreci et quod illis est
similia super locum percussum et principia nervorum.
Si autem est per puncturam coniunctionem iungatur ipsa et appo
nat attractivis subtilis et cetera aut reumati
zacionis fiat ex purgacione et resolucione sicut illa
que dicta sunt in capitulo de cura puncture nervi.
Si autem est per apostema curetur cum eo quod dictum
dictum est in capitulo de apostemate nervorum. Et si
fuit per dolorem sedetur dolor postquam consi
deratum quantus dolor sit et cetera et si in absencia autem
non anocumento si fuit per potum aliorum rerum
curetur cum eo quod dixi in capitulo de veneis.
Et si fuit cum febre curetur cum humec
tacionibus vehementibus cerebri et nervorum et lax
acionis cum mollificacionibus vehementis humectacionis
et abiteris in domo frigida. Si autem spa
smus est ab humiditate eius est cura purgacionis et ipse
cum evacuacionibus fortibus predictis et clisteribus
acutis et capitis purgacionibus et balneis aquarum
...mare et balneo sicco. Fit vero et ut inclinet
super lapides ignitos super quos aspergitur vinum
et ut sudet cum calefactivis medicinis ex eis non quere
observari oportet et ut cum corpus sudat per co
hopertura aut dolore vehemente quia per magnum
ut non diminuatur quod vero infrigidacio superveniat
cum ledit ipsum. Sed oportet quod desiccet cum lana in
fusa expressa. Et confert confricacio corpo
ris assidue et ut sepelliatur in arena calida
usque ad gulam et iaceat calido et in furno in
quo est aliquantulum caliditas aut in domo in qua
est aliqua calefactio. Fiant etiam in furno
ex lana sucida plurimum suspensoria que a collo
usque ad brachium pendeant et aspergantur oleum
saltim. Si caput infirmi postquam fuit denudatum
ita quod oleum transeat plana et multa curat ex
spasmosum. Et si medicus signa sanguinis manife
sta valde plenam proinde et si ei cum est repleto
et potacio vini plurimi et cetera extra alias quod totum
necessarium est ex sanguine cum exitu est ipsum spa
smum aut eorum alia significantem et exitu
omnem proinde retinere ex eo aliquid ut resistat ut
resistat spasmo et resolvatur resolucionem
tum spasmi et apponantur et ventose super causa
tum spasmi et apponantur et ventose super loca ad que partes cordis ex
tendunt. Sed si res est levis oportet ut utatur
sine scarificacione. Quando res est fortis oportet
ut scarificetur est enim mortale sine scari
ficacione et hoc ad attrahendum magis ventosam.

aut loca sunt in collo colli et spondilibus dorsi ab
utroque latere et partes lacerti pectoris anteue
stica non sunt tangens non faciunt nisi cum timu
eris et infrendo volim ut sanguis educantur
et oz ut oportet nature uentosas non mediocres ami
nistres neque subito sunt et loca uentosarum
custodiant et conseruentur neque corpus infrige
detur Et sexio in pellibus uulpium et luporum inuat
et similiter ut sedat in oleo calefacto quod est fortis
resolutionis et similiter sexio aquis in quibus decoque
sunt medicine subtiles sicut aptanus et folia
radicis iunis ut cipis et calamus at et folia la
uri et liniment factum ex radice spine iudaice
et sene spine albe et sene spinis et preparatis et
suco centaurea mi et sillatum et compositis et
longitudo mor spacij in qua sunt sit aliud e
sunt in inicium inferiori tum aut pone in
dimez nui loco longitudonis spacij et fac ipz
descedere bis in die Et similiter in vncio cum adi
pipibus luporum et oleo de lilio sine fuit fe
bris Et ex eis que dicuntur ee ualde iuuata
in cura spasmi et tetani est ut furreat fur
anetj et mittatur in ipo catulus ut pes et
ponatur donec dissoluatur deinde infundatur bis
in ipo Et similiter confert eis in vncio ex pi
guedini asini siluestris et adipe leonis et adipe
ceruj et vrsi et cum oleo de alcanna et sene oleo sisa
mini et oleo de sene linj spuma fenugrieci Et
oleum cucumeris asininj est fortis resolucio
nis et oleum de kerwa et oleum de costo cum castoreo
et pretreo Et est expertum expertus est de oleo bu
lpis ad spasmum et ad alias egritudines neruorum
et iuncturarum et oleum de latribus est mirabile
et oleo de croco sic fit Recipe croci ℥ vij calami
ar. ℥ v mirre ℥ c cordumeni ℥ vj infunda
tur medicine preter et mirra preter in aceto pre
ter cordumenj et dimittantur diebus v. et in
sexto infundantur cordumenj in aceto et adi
mittatur die .j. et infundantur sed ea die vnj
olei sextaria v et coquatur lento igne donec consu
matur aqua et remaneat oleum Aliud oleum bru
[illegible] Recipe cerotum expertum omnibus
egritudinibus neruorum Recipe cere citrine ℥ ij olei ruinj
et costinj olei de sene qui ponitur super pipere albo
olei de cinamomo an ℥ j storacis liquide ℥ j le
uforbij aut in [illegible] ℥ ij adipis uulpis
℥ ij Aliud confert egritudinibus neruorum omnibus frig
idis et doloribus iuncturarum et est forte Recipe olei

cucumeris asininj libra j olei iiij olei de cinda
momo olei costinj ana ℥ ij cere citrine ℥ iiij heu
forbij piperis piretri castorei ana ℥ viij ℥ v
asse fetide bdelij ana ℥ j galbanj ℥ iij Conficiatur
autem sic asa bdelium et galbanum dissoluantur
in aceto. ceraque oleum dissoluantur ad ignem et
permisce cum eis sucj cucumeris asininj libra
et ebulliat ad suci consumptionem deinde misce cum
eis gumas dissolutas ultimo non puluerizata ali
orum cum eis permisce conterendo et vtere quod
est expertum et uerax Cerotum fraccionis magnum
et sublimius iuuamen ad spasmum frigidum et hu
midum et alias egritudines neruorum fiat Recipe olei sisa
mi aut olei antiquj libra j cere citrine ℥ ij heu
forbij bonj et recentis ℥ j liquefiat cera cum
oleo et puluerizentur et se sz ligetur ex eo locus
spasmatus est enim mirabile Et bonum est emplastrum
factum ex storace liquida et heuforbio et castoreo
et bacarum laurj et cere citrina et oleo de lilio sal
quod calefactus et positus in locis originis ner
uorum resoluit spasmum Ex curis expertis et
mirabilibus spasmo est ut sit in brutis spasmo
suz ponatur cum deinde dimittatur sed ipuz donec
desiccetur et permutetur cum alio Ex curis spa
smosi est submersio in aquis et maris et cetera
ut subito demergatur in aqua frigida secundum Sen
tenciam Verba corporis exteriora inspissatur
et innatus calor in corporibus clauditur qui confo
rtatur et resoluit materiam tamen non est tempore corpo
ris tolleras hoc atimore tuens sed corpus fo
rtem firmum carnosum quod ulcera non habet in estate
plures enim per hoc euaserunt Et quod ypocras
bris sit spasmum humidum curat eo quod spas
mus super febrem intrinit quartana quia confert
ad illud per contusionem tremoris ei et per multi
tudinem sudoris sui et cum accidit quartana
raro accidit ei spasmus nam securus est ab eo
qua propter eligantur eligantur ex prouocantibus
febrem conueniencia qualia sunt castoreum
et asa fetida quibus permisceatur intus dupla
eorum pondus et sic dosis sic euallana vna
spasmum enim resoluit et febrem inducunt
et fiat opoponat et castoreum cum aqua mell
ex quibus fortis est fiat bibat autem et debilis et ide
fiat oleum cum kerua cum asa et ex compositis e
cardui ipuz enim inducit febrem et spasmum curat
sed tunc custodiatur storius quod debilitatur uel remit
sed mitior est febris que naturaliter accidit Tiriaca quod
et mitridatum est ex medicinis sollendibus ad spasmum

et quod confert sumere in potu diuretica. hec p̄
terea inter experta est in potu sumere extra
dialy cum ℥ x de cottis · iij · ij libr aque donec
ad terciam remaneat ex qua potet ℥ iij te
pida cum ℥ ij amidolini illud enim confert et per
spasmo qui est in posterioribus et quod de quoque
tanto vnciarum et similiter calamentum agreste
¶ Et ex rebus que sunt magis conferentibus est casto
reum/ et oportet ut assiduet ¶ Dictio ad spasmum
conferens mirabiliter ad omnes egritudines ner
uorum a frigida et humida causa ¶ Recipe acorus radicis
et decoque cum aque libr j vsque ad medium
et da ex eo omni die ℥ j cum libra j asse fetide
ut cum tribus libr granis castorei. Et in ex
perimentum et dicatur quod nervus plurimi pleni et
morati sunt lingua sua sibilat eo autem ... re
mouet spasmum ¶ Camedreos eius succus confert
spasmo et precipue plus antiquatur et melio
... quidam patiebatur spasmum ex fluxu
sanguinis ... et dedit vnum in cotta sic
... batalanum puluerizatum. et radix
... valariane cum melle ... plu
ribus diebus dein a spasmo fuit opti
me liberatus ... sanguis ... prouocabat ... ca
... patiente spasmum sunt ...
ut ipsam ... apponatur emplaustrum
ex melle cum quo ... sunt ... et ra
dix lilii et ... ita ut plurimum ...
radix lilii sit post ... et sit ...
... prima et ... in ...
... sua in aquis in quibus decocta sit
camomilla et mellilotum et fenugrecum.
et quod confert oleum camomille solum. et
... que iuuat ut ... magis
si non fuerit ... ¶ Cristeria et
confert spasmis ex oleo ... et
... et ... et ... suppositorio
... mordicatiua ... sit ...
... et pulpa colloquintida et que sunt
illis similia. Si patiens spasmum humidum
... sunt ... non ascendant
... sit ... minimum
... et ... et similia et si non
sunt ... sit ... ei primo

cum melle et aqua aceris cum aneto et sinap cum oleo
condita et pipere cum cinamomo caro ... est
bona ad hoc et ad paralisim ¶ Et oportet ut bolum de
glutiat valde paruum et ut sorbeat pultes
subtiles quoniam transgluttinere est eis difficile
et fit inde spuma in naribus eorum et comme
uentur quia illud augmentant eorum egritudinem
¶ Vinum vetus paucum super cibum confert
resoluit enim spasmus sic febris plurimum
non est vna ex causis facientibus ipsum
· j · r ydromel conferens spasmo ... acori
℥ iij et de quoque in tribus libr aque vsque ad
medium et postea fit ea mell puri ℥ iij
de iij cola in calatorio denso et continue
bibat ex eo est enim bonum ¶ Et scias quod cum spa
smus est communis eorum · exceptis membris faciei
tunc medici intendunt in cerebro cum epithimatibus
et vnctionibus spondilium colli et quod est in
membris faciei intendunt in cerebro et cum hoc
si spasmus est ex comunitate stomachi et videas
signa predicta tunc incipe et fac illum vomere
fortasse enim vomet caldam et acutam aut hu
morem putridum et liberabitur statim voitus pu
rgans fiat ... partes j aque calide partes ij
salis cocleatia ij mel cocleare j et da potum
¶ Quod si cum hoc fiat non ... calorem
non tamen in aqua calida et da bibere et ... pennam
in oleo in ore mittat et uomitus prouocatur ¶ Con
fectiones in ... et pigius passionibus
utiles que sic fiunt vnum die infunde et funde
caricas in aqua calida ut tepida altera die
exprime fortiter ut nullus humor ibi rema
neat. deinde tere diligenter sinap cum aceto fe
... commiste caricas ¶ Si autem febre prouo
care volueris ij partes caricarum et ij sinapis
postea cum melle ut non vulneret linteum
infusum in aqua calida et oleo ... pone

Cura spasmi exsiccatiue

Si autem spasmus est exsiccatiuus eius
cura est praua verum tamen dicamus reme
dia ut medicinam que ponunt auctores ¶ Dicunt
autem quod quietior cura est tinam intencio
ex oleo humido post ipsam et eius iteratio in lectoriis
et illud cum non est cum febre ubi est febris
non intromittatur omnino et assidue fac illud
in cibis inuncturis ¶ Si autem possibilitas fuerit
fiat tina de lacte et sino ex aquis in quibus de
cocta sunt folia salicis et viole et nenufar

Cura spasmi exsiccatiui

cucurbite citrolli et ordei facta. Aut fiat tina
torata ex succo cucurbite aut succo cucumeris
aut sit totum illud ex aqua ro(sarum) in aqua decoctum est aliquid
horum aut aqua melonis indi et que sunt illis similia. Et
cum feceris ei clisteria ex istis expressionibus et
oleis et aliquibus dissolutivis humectantibus et pinguibus
nantibus cura vehementis iuvamentis. Et ad mi-
nistratur super iuncturas et super originem nervorum
olea faciendo unctionem post unctionem cum stu-
dio cerebri valde et si est possibile ut totum cor-
pus eius submergatur in oleo tepido fiat et fiat ei
capitis purgium cum humectantibus que sint ex oleis
et succis humidis et humectet caput eius ut firma sta-
tio eius sit in sillio et oleo ro(sarum) magna est in-
natio. Cibus autem pacientis sit
potu data iuvat. Cibus autem pacientis sit
totum quod humectat et lenit et omnes sorbitiones
pingues lenes facte ex aqua ordei et oleo
amigdalino et butiro bono et aqua carnis
assumpta ex carnibus agnorum et edorum et quorum po-
nitur ex oleribus humectivus quia frangit nocu-
mentum si fuerit illic calidas quia si cum illo pars
vini misceatur ut ipsum penetrare faciat
non erit longinquum a rectitudine et precipue cum
non fuerit sufflua calidas et similiter si misceatur
vinum cum aqua qua bibit et detur in potu
lac recentem mixtum secundum mensuram convenientem
si febris non fuerit et aqua ordei et aqua cu-
curbite et aqua melonis indi et iulep sive
fuerit febris sive non quia si non misceatur
cum aliquo horum pars vini albi ut pene-
trare faciat erit conveniens et non se exer-
ceat paciens exercicio ymo de raro

hec sunt simplicia conferentia egritudinibus
nervorum et paralisi secundum Avicennam
c. xxij de simplicibus conferentibus nervis

simplicia conferentia ... nervorum et paralisi ... porta c xxij de ... conferentibus a... us

A(bsinth)etum et oleum eius confert doloribus nervorum.
Anacardus confert frigori nervorum et
eius mollificationi et paralisi et tortture. Agni
castus fit ex eo emplastrum cum foliis super torsi-
one nervorum et removet laxitudinem. Acor(us)
confert spasmo et contritioni lacertorum
emplastratum. Agaricus mittus et eius decoctio
bibita et embrocata. Alkasot est conveniens
contritioni lacertorum emplastratum. Agaricus
mundificat superfluitates a nervis et con-
tritionem eorum eius sunt proprietates que est in ipso con-
fert et egritudinibus lacertorum et casui et potio-

ex illo cum zuccaro aut melliorata. Assa confert dolori
nervorum cum bibitur cum aqua granatorum confert
contritioni lacertorum et paralisi si accipiatur ex
ea anulus et misceatur secundum pondus cum cera et de-
glutiatur aut bibatur cum vino aut piper et ruta.
Alcanna et sapamtis confert doloribus nervorum
et ingreditur in emplastris paralisis et etiam et
ipsius oleum resolvit laxitudinem et lenit ner-
vos. Aqua marina et sulphurea et similis con-
fert egritudinibus nervorum et precipue in balneatio fert
tremori et contritioni medii lacertorum et extensi-
oni nervorum et si de succo eius et de succo lubricoz
frestum et cera et oleo et mastic et olibano et
assungia fiat unguentum valet ad indignationem
nervorum mirabiliter. Aptanum eius decoctio confert
contusioni lacertorum. Affodillus confert con-
tusioni contritioni et torsioni.

Bdelius confert contusioni lacertorum et duriciei
nervorum. Ben eius oleum calefacit nervos et
lenificat eos. Balsamum eius decoctio bibitur propter spasmum.
Bauracis fit ex eo cerotum paralisi precipue po-
situm. Baurac perpue cum iam declinat et confert tre-
mori et contusioni nervorum. Bulpus cum ex eo fit emplastrum
sioni nervorum. Bulpus cum ex eo fit emplastrum super con-
cum aceto est conveniens contritioni medii lacertorum
ex ipso solo fit emplastrum torsioni nervorum.

Castoreum oleum ex corticibus suis valet mol-
lificationi nervorum et paralisi sed acetum ip-
sius est nocivum nervis. Cera lenit nervos. Ca-
momilla confortat omnia membra nervosa et est me-
dicis plus conferentibus laxitudini membrorum quia rel-
qua cum caliditas similis est calori animali. Casto-
reum confert nervis et calefacit eos et confert
spasmo humido et stupori et paralisi supra u...
appositum cum oleo nervorum. Caro ...
salita comesta confert egritudinibus. Cinnamomum
eius oleum est mirabile tremori. Coloquintida con-
fert doloribus nervorum et iuncturarum. Car-
ratina que est in naribus mortuis emplastrum porta
bona nervis inflatis. Camedreos cum bibi-
tur succus aut decoctio confert contritioni lace-
rtorum et eius semen confert spasmo et quanto plus
antiquatur tanto est melior. Capparis corti-
ex confert paralisi et stupori et constringit ...
propter stipticitatem que est in ipsa et similiter confert
... accidentium capitis lacertorum et me-
... Cervus ... dio eorum. Cipus stringit nervos. Cervus ...
eius confert spasmo. Cipressus ...
lia ipsius est bona collo cum ex eis fit emplastrum
et confortat nervos et roborat mollificationem
et stringit ea. Calamentum post eius ...

vot' ex decoctis

xeratione confert ostructioni lacertorum in
corumbus et extremitatibus et illud quod nocidit fell
diarii ipsi bibitus confert spasmo. Colubus
eius carnes in vino acte per naturam ad gutta
extrema nervorum. Cordamus confert egritudini
nervorum contractioni lacertorum et paralisi. Cana ra
dix eius sedat torsionem nervorum. Calamus
aromaticus attractioni lacertorum confert.
Centaurea confert contractioni lacertorum in
et famei in eis et pre minor emplastrum cum mu
on panis et sale pauco et melle ut oleo et
cristeri factum ex ea confert doloribus nervorum
et contusioni eorum quando simile et emplastra
tur et duritiem et pre minor. Costus confert co
stituitionem et pre minor mollificationi et lacerto
tusioni nervorum mollificationi et lacerto
in contractioni sicut in cristeri positum cale
facit nervos. Cauda equina herba est que lini
tur aut fit ex ea emplastrum confert attractioni
in medio lacertorum

Emblici confert nervus valde et eius deco
ctio sedat dolorem nervorum et intus quod pre
ponis et res magna nimata aegritudini frigore ner
vis quando eo ut assidue utatur eo debiles sunt
nervos et ex frigitate eorum patiunt. Enula
emplastrum factum ex ea et folia eius confert contu
sioni lacertorum. Eleborus confert palisi

Fellis confert spasmo. Fel lupi est bonum
vulneribus nervorum et in tempore frigoris
confert spasmo. Ficus aqua cineris eius lig
infata effundit super nervos dolorosos et ...
datur de ea in potu quantitas ... et dimidie

Grana pini comestum confert mollifica
tioni nervorum et debilitate corporis et desiccat
humiditatem corruptam que est in eis. Gallia bona
est dolori nervorum. Genciana bibitur cum vino
pro torsione nervorum et pre ... est ... cum
cadit de alto. Gallus ... gallorum vetera con
venit dolori et tremori ... si eo ut
decollet post ... fatiget eum faciendo
eum currere et cadat et decollet. Eum extrahitur
quod in ventre eius est et impleatur ... et ... sal
... coquatur cum gallo ... ce
... aque et cum polipodio et aneto donec
remaneat tres aut quatuor. Galbanum
confert latitudini et spasmo lacertorum

Hipia bibitum ad debilitatem nervorum et qui

bibitur cum aqua granatorum confert contractioni
lacertorum et tetano et palisi ... a ... pit
ex ea anulus et misceat semen quod dicitur cum cera
et deglutiat aut bibat cum vino et tutia et pi
per. Heufrobium in unguento commiscendo ex
aceto facto ex eo ad palisim et confert
valde et dissolvit et oleo de hero et ungatur
cum eo palisis egritudinibus nervorum sicut
palesis et stupor tortura tremor et spas
mus et est res mirabilis ad illud

Iuniperus est bona attractioni lacertorum
est et alia arbor ex genere iuniperi que dicitur
pinus inda que est bona mollificationi ne
rvorum et palisi et tortura et ultime et neque est aliud
melius ea

Lingua avis cortex eius cum aceto posita
super attractionem lacertorum confert. Lilium semen
eius prohibet spasmum et pre ... attractioni. Lana
est bonum incisioni nervorum. Unguentum
cum ipso misceri cera et melle. Laterus est bonum mo
llificationi nervorum et palisi et tortura. Mastice
grana eius et oleum lepus et cerebrum assatum
et acorus et grana pini et castoreum et ... cum
pre et ... dicitur de eis datum in sero melius
aut in pillis reductis confortant nervos

Mustum aque qui fervet in oleo antiquo
lenit nervos. Mataquer ... Fasaratus
cortices eius qui fit emplastrum confert torsi
oni et fracture et attractioni lacertorum et desiccationi
et spasmo et duritiei vincturarum. Marsilia
resolvit quod aggregatur in partibus lacertorum de ma ...
nis famis. Maiorana potus in cerotis et
linitur super torsionem nervorum et eius oleum est medi
cinum palisis declinatis ad posteriora colli
et reliqua palisim. Mumia bibita cum ...
pressione iuncta et bona palisis et tortura

Nasturcium qui fit emplastrum ex eo cum aceto
confert et mollificationi in
... Narcissus cum cum melle valet vulneribus
nervorum et eius oleum confert nervis et ex radice
eius fit emplastrum apertibus nervorum et nodationi
sine duritiei eorum et ... cum melle et ruta confert
torsioni nervorum

Opoponax bibitur cum aqua et cum vino ...
et attractione lacertorum ex percussione. Oliva
eius oleum est ... doloribus nervorum

P Pisces recentes mollificant nervos. Pix
liquida confert contractioni in lacertis et agre
gationi sanguinis. Porretum. Fricatio facta ex
eo et decoctione ipsius et eius oleo confert molli
ficationi nervorum antique et stupori eorum.
Pix confert apatibus (?) lacertis. Piper cale
fac nervos et lacertos adeo quod non est ei par
est ergo medicina sublimis ad omnes egritudines frigidas ne
rvorum et simile eius olim. Posilium fit ex eo em
plastrum torsioni nervorum et spasmo paralisis domo
rum app... lenit nervos
R Rota confert paralisi cum melle mor empla
strum posita. Reubarbarum in unguentum ad con
tractionem lacertorum et dolore eorum et torsionem e
confert rupture. Ruta agrestis cum ea in
unguentum cum contractione et mollificationem
nervorum. Rubea tinctorum datur in potu cum
melle et confert paralisi que est cum nocim
ento veneris et lateribus et sensu. Rana ius eius confert
apatibus cordarum qui effunditur super
S Stercus caprarum est res que sit ex eis que
sit ex petra duricies nervorum et precium da
to comisio et experimentum. Si similiter cum fari
na ordei. Stercus porcinum siccum cum aceto
bibitur ad infirmitatem lacertorum et cum aceto ponitur
super torsionem in nervis et super omnes duricies.
Storax confortat membra et prohibet spasmum
et contractionem iuncturarum bibita et ponitur in de
lacitudinem. Serpentaria radix eius cum ....
cor vaccio aut cipno valet contusionem la
certorum et nervorum et doloribus eorum. Anguilla
confert paralisi accetum et sit eius. Serpens
eius ius possit caput et cauda abscissa fuit cu
sorbetur et eius caro cum comeditur confert dolo
ri nervorum. Sal cum farina et melle ponitur
super torsionem aut contractionem nervorum
et miscetur cum oleo et fit inunctio ad laxitudi
nem et ipsius confirmando. Agnatum confert
lacertis et spasmo cum ex eo bibitur quarta aut
... removet laxitudinem confortat et
nervos. Aticados eius decoctio sedat dolo
rem nervorum et iuncturarum et lacertorum et ipi
....st est unactiva res magis egritudinum frigidarum
in nervis quod oportet ut assidue bibat eo qui
debiles habet nervos et confirmare patitur in
ipsis. Spina alba confert spasmo pro illo
quod in ipsa contractione equali cum resolutioni
et semen eius confert infantibus an bibunt

ipsum propter contractione in motibus. Ecordon
est bona attractioni nervorum lacertorum. Se
rapinum confert paralisi et rupture lacertorum
et cordarum eorum. Semperuiua eius decoctio confert
attractioni nervorum et lacertorum in medio eorum
et in extremitatibus eorum consolidat. Sumac em
brocatur ex decoctione eius torsio et non apparet. Sa
pinum ex eo fit emplastrum ad grossiciem nervorum
T Torbit confert nervis. Terbentina m
ista cum oleo ovorum et apposita calida su
per nervum sic lesum ipsum elongat. Testiculus
vulpis est bona res dulcis et confert spasmo
et tetano et qui sit in posterioribus ex paralisi.
Tassus barbassus eius folia bene bullita
in de ... subfumigatum ut corpus bal
neatum valet ad contractionem nervorum ex qua
cumque causa fuit
V Uenica ex ea fit emplastrum cum sale et confe
rt doloribus nervosis torsioni nervorum.
Urina confert doloribus nervosis et precipue
urina caprarum domesticarum et montanarum
et spasmo et torsioni. Similiter fit cum pu
ergium extensioni vitis. Uitis cinis fo
farum eius post expressione confert torsioni
nervorum et cinis ramorum eius cum oleo ponitur
super contusione lacertorum et nervorum et la...
X Xiloaloes confortat nervos et acqui
rit eis virtuositate subtiles
Cap xxiii de nocentibus nerv...
O Otius plurimus sopnus sive repletione
et potus aque frigide congelate et inebr
brietas vini plurimum prius vehementer
mordicacionis vini et resolucione ad acci
sitate infrigidantem cum hoc recedit
omne acetosum et stipticum et infrigidativum
potentia et flomia plurima nocet eis capi
frigida nocet nervis propter ea quod facit eos de fici
a digestione humiditatum que sunt in eis quod in hu
re indigestum permutantur. Argentum vivum
et eius vapor facit accidere paralisim et tremo
re et rotat membra. Citonium multitudo comesti
onis eius dolorem nervorum creat lenis est mala
nervis. Poma assiduatio comestionis eorum
facit venire dolore nervorum et precipue humores
mes flatuosus in eis. Tractatus de contu
sione et fractura et verberacione continua
c. xx. C. i de verberacione
C. ii de casu
C. iii de casu in pectore ut in pectibus ei
C. iiii de de ulis ossium locucione
C. v de ossium ....
C. vi de ossium commutacion
C. vii de memoracion ossium ....
C. viii de ulis fractura ossium
... administracionis ...

C. x[illegible] a casu in [illegible]
C. xij de fractura ossis i longitudine restauratione
C. xiij de fractura ossis cum frustis. fen. avic.

Cum aliquis fortis verberatur fiat primo sanguis de bracchio si nihil obstiterit extrahatur postea de melioribus rebus que de foris ponuntur est ut sumatur pellis ovina statim excoriata dum est calida et humida et in ponatur loco et dimittatur sic tria et non removeantur sanat ipsum alii in die et quod resolvit et prohibet putrefactionem et pone que pulverizatur sub excoriata aliquantulum salis [illegible] et de illis que de se pulverizantur sunt nasturcium et semen apii et his similia et iterum sumatur litargirum [illegible] partes equales et fiat ex eis totum cum oleo et cera et emplastra ex draganto equali mensura et dentur in potu ea que in capitulo de casu diximus et bolus et iterum [illegible] commixtum et decoctione amborum detur in potu ʒ ij cum aqua calida. Dieta eius sit cibaria ciceris excoriati et faseoli rubei excoriati et in potu sumat loco aque aquam ciceris infusorum et si remanserit vestigium [illegible] cum [illegible] et lapide [illegible] et fiant ea que in prima particula de sanguine mortuo diximus.

Capitulum ij de casu

Cum aliquis de dorso animalis ut de loco alto ceciderit videndum est ne cerebrum [illegible] magna ut nervus seu paniculus aliquis [illegible] frangatur quoniam propter vehementiam doloris et egressione sanguinis a loco [illegible] est timorosum et quanto plus est corpus grave tanto plus est de timore et propter hoc pueri minus ab eorum casibus leduntur et alii accidit ex casu ut percussura lesio in corde aut stomaco et moritur statim et alii accidit apertio ventris et strictura anhelitus et abscissio vocis et [illegible] Et ille cui [illegible] et cadat frons eius et [illegible] situs moritur statim et quod accidit ei aut verberatio percussionis damnosa vomitus sanguinis subito et leniter non moritur et facile est ut evomat ipsum [illegible] cum cibo [illegible] et si illud apparet iam apparatum fuit de [illegible] et gessit [illegible] evomit post [illegible] movetur statim. Et ille qui cadit sic planitie aut acuitate [illegible] exit ex eo sanguis [illegible] necessarium est ut aperiatur et moriatur. Et ille qui cadit super caput suum intro [illegible] non loquitur et cum remanet usque ad te

C. xv de restauratione fracture ossis cum [illegible]
C. xvj de frustis ossium que non permittunt [illegible]
C. xvij de fractura mala restaurata

tertium et non minuit neque addit tunc laudatur in tertio et expectet usque ad [illegible] non moveat ante illud cum aliquo et [illegible] que ipsum retinetur urina illi qui cadit [illegible] et [illegible] involvunt [illegible] et quod accidit fluxus sanguinis narium [illegible] propter incisionem vene que sit in capite [illegible] aut in splene et eius locus [illegible] non [illegible] tunc est nervosus. Cura. Si percussio in capite ex casu contingerit et os capitis frangitur et signa mortis non apparet in eo [illegible] si [illegible] et etas permiserit minuatur et omnia que in capitulo de fractura cranei diximus prosequantur. Et si cranium non frangitur similiter minuatur et postea oleum roseum cum aceto misceatur ita quod acetum sit triplum [illegible] supponatur pannus in aqua frigida [illegible] fractus [illegible] infusus supponatur et [illegible] vehementer [illegible] et [illegible] omnia [illegible] et frigida administret in principio statim ut repellat et non [illegible] materia [illegible] ad locum [illegible] in ipso sit est aqua [illegible] si post percussionem pervenerit tempus et materia [illegible] collecta est. Medicamen [illegible] resolutum est apponendum sic camomilla et mellilotum fenugrecum et similia et radix altee quia si materia [illegible] et ad hunc [illegible] collecta est [illegible] ut [illegible] cura indiget [illegible] resolvatur collecta [illegible] et [illegible] Si autem non resolvitur curetur [illegible] in [illegible] ordei in mane et in nocte est potandus [illegible] per tres dies nihil aliud est sumendum [illegible] sit [illegible] et flegmon in [illegible] cerebri [illegible] non [illegible] Signum autem quod cerebrum sit [illegible] est quod intellectus non est turbatus [illegible] post casum turbatus [illegible] fuit [illegible] ut sanguis [illegible] tunc incipit apostemari [illegible] ex aqua rosacea et aceto et oleo rosacea [illegible] misceantur infundantur ante quod tempus aliquod procedat post [illegible] folia [illegible] balaustia cum corticibus granatorum in aqua et aceto dissolvantur [illegible] et parum [illegible] galle [illegible] et calamus [illegible] ex quibus omnibus cum aceto et aqua et vino [illegible] aut [illegible] supponatur. Et [illegible] sic dicit Avic.

C. xviij de [illegible] restauratione fracture [illegible]
C. xviiij de [illegible] duritiei [illegible] manus in [illegible] post restaurationem
C. xx de [illegible] fract[illegible] [illegible] post restaurationem [illegible] fuit.
C. xxj de locatione [illegible] dieta [illegible] fracture
C. xxij de corrupto [illegible]
C. xxiij de [illegible] [illegible]
C. xxiiij [illegible] ossium [illegible]
C. xxv de [illegible] [illegible] dislocation[illegible] fen. avic.

et hec que est cum fractura cranei quecumque utitur tepidis et alii dolore et tumor apparatis facit necessarium ut pars infrigidatur. Veniet quod cum suco fructuum aut cristere acuto si non habet febrem, si autem febrem habet cum lenitivo solvatur. Avicenna autem dicit quod solvatur venter cum cochiis pillulis et similibus si febrem non habet et cristere non solvit et etiam si calore minor quam febrem habeat. Ysaac autem dicit quod si aliquid non obviaverit dampnum impotum existenti omnia capitia jujubas violas passulos cassia fistulam magis et similia diebus singulis bibat de hiis in [illegible]. Aliud sunt solat [illegible] et colat [illegible] et aceto ma cum fuerint de hiis. Preterea quod in moto cerebro valde conferunt est ut patiens gallinarum cerebella assata comedat et arietum sit ad capitis cerebrum de quibus post tertium diem quantum sumere potest et ebuat. Ante etiam sicut diximus solam ordei in potu utatur in aqua parum suci granati musi sit ministretur. Sed ad quod hic volumus melius existit. Quidam enim dicunt quod cerebra gallinarum conferunt cerebrum et retinet sanguinis fluxum. Hec sit similiter sententia alia et simul sucus granati musi [illegible] qui cerebella comedit talis sucus ei detur ad potandum maxime si sanguis ex percussione capitis exuberat. Avicenna autem vult quod sit sucus granati acetosi et dicit iterum cum solutus aqua multiplicata potu cerebellarum usque ad tres dies et post flomia dicit iterum quod percussio fuit movens cap. [illegible] tur quod incipias dare ad potandum specificatos cum aqua aut sirupo mellino. Cura hic modo est ut caveat a balneo et vino et ira et rebus vaporosis calefacientibus et coitu et frigore et solis calore et potet prisana cum suco mali granati et sirupo violato ut [illegible] cum aqua tepida. Tunc bibat et comedat cucurbitam pullos gallinaceos vitella ovorum pisces assatos et similia postquam transierit 10 dies si erit sine calore febrili. Ego autem vidi mulierem quandam de alto cadere ab auribus ore et naribus provenit et quicquid comederat vomuit mixtum cum sanguine statim et non loquebatur aliquid sed quasi mortua relaxata iacebat cui statim adiectis brachiis minui feci et dedi mumiam cum bolo terra sigillata cum iure ciceris ieiuno stomacho diebus primis et cristere sibi cotidie fieri feci et Emptum Almansoris super dictum. Sit caput tonsum bene cum forficibus a principio se

(margin: [illegible]; a fistule mirre cum cera; de incisione capitis; de speciados; Cura; Cura; de stoia; cristere)

prime diebus continua ordinavi et prisanam ordei cum lacte amigdalarum tantum modo comedere dedi et aqua ordei ad potandum. Decima vero non die cerebrum de cera [illegible] factum super caput posui ab eo extasse primo remoto et sic usque ad quartam decimam diem cum tali cura permansit et dolor capitis cessavit. Sed in renibus et cauda et cruribus postea dolorem maximum sentiebat. Et ego apposui sed ventosas magnas de orificiis sine scarificatione super cauda ad relevandum ipsum quod dixi ipsum [illegible] bat et statim surrexit de lecto et suis pedibus ambulavit. Si autem tumor sine plaga ex casu vel alio simile venit aqua calida ubi coquitur [illegible] mertus rose [illegible] cum lana sucida pone [illegible] cum oleo roseo unge et album oui [illegible] fortiter rosas violas mitte. Si autem per casum aut percussuram plures evenerint [illegible] curatur. Sed de hoc latius in suo loco dicetur et illic perquere.

Capitulum iiii de casu in pectore vel in partibus eius

Si lesio fortis ex casu in pectore aut in partibus eius sit spirandi et respirandi erit angustia et sanguis egreditur a naribus cum screatu mittitur ab ore. Avicenna: sanguinis ex vena basilica si virtus et etas permiserit et erit facienda et cristere lenitivum cotidie de si erit necesse. Et de melioribus medicinis quorum in primis sumere in omni casu ubicumque sit interior lesio est mumia pura cum vino et oleo sambucino et detur in potu [illegible] Rubea tinctorum in vino et bolum ar[menicum]. Et post hec terra sigillata et bolum armenicum et sumach et sarcocolla quia confert valde in incarnatione sua. Et alium amexum [illegible] vehemens. Et dicit quod in arsenico est virtutes mirabiles [illegible] in quibus sunt necessaria de incarnatione et resolutione sanguinis [illegible] bitione nocumenti cum sit potu sumit. Et sucus centauree maioris et aristologia longa et [illegible] costus embibita cum sirupo acetoso [illegible] sunt omnia. Et de illis que in potu dantur ad leniendum et solvendum sunt cassia fistula et [illegible] galinum. Mumia est bona doloribus [illegible] nis et fracture et casus et percussionis bibita cum compressione [illegible]. Rubea tinctorum datur in pota

x ca ʒ j cu ʒ ij reubarb ad percussione ꝑ casu
in vase vno terreo de vino passulato Re
ubarb confert casui ꝑ percussioni ꝑ potato ei sit
ʒ ij in vino ꝑmisto ꝑ contusionibus qui datur
in potu cu vino odorifero pontico ꝑ confert
sputui sanguinis ꝑ ei emanacionis vnde cu
que sit ꝑ sanat vlceras intus secas ꝑ pro ei
ʒ j ꝑ mumie gr ij ꝑ rubee tintor gr j ꝑ ʒ
ꝑ est dosis vna cu vino Ad sanguinem re
manentem in corpore ꝑ percussione Re
nepita ꝑ extrahe sucum ꝑ da bibere pacienti
cu vino expellit ipm Genciana est iuua
... ei qui cadit ex alto si bibatur ex ea due ʒ
cu vino Medicamen almansoris quod bibe
ndum datur cui casus fortis accidit percussio
Rx terre sigillate j rubee lacce mundate boli ar
aut terre sigillate an partes ʒ pulverizentur
omnia et detur a duabus ʒ vsque ad iij cu brodio
ciceris in mane stomaco ieiuno Medicamen
aliud ad forte casum ꝑ ad vehemens sanguinis
sputum Rx mumie boli ar aut terre sigillate
an partes ʒ ꝑ cu ꝑna vini stiptici quantitas
ad potandum det Medicamen aliud quod datur ad
potandum illi a quo interitudo sanguinis aut ex
percussione aut ex casu fuit Rx carabe boli ar
balaustie lap ematic lacce an partes equales
ex hiis omnibus collectis ʒ iij ad potandum dentur
cu ʒ j aque in qua sumac fuit infusum
sopij recentis sexta ps vnius ʒ istud enim
sistit sanguinem dico pacientis quod stipticato
medicatur Medicine que desuper ponuntur sunt oppi
lantes conglutinantes et resoluentes
… cu facilitate ꝑ mollificantes sic in co
tusione et in carnacione sp… ꝑ ... ad
qui cadit de alto Rx lacce mirre an ʒ ij da
cu vino Medicine que ponuntur desuper Cura locals
Acacia est de medicis oppilatiuis et enim mi
rabile in ossium fractura ꝑ iterum aloes ꝑ bolus
ar ꝑ terra sigillata ꝑ sinmach ꝑ gipsum ꝑ calx
ambo extincta ꝑ ... ꝑ et Aliud acacia san
dat bolum mirra aloe ꝑ ea cu suco mirte ꝑ
cataplasma corbeat ... cu fabulacione ... a
... nunquam ... emissioni ...
... conseruat membra a casu ꝑ restaurat
... prohibet effusionem ... ad manus ꝑ pedes et
prohibet corrosionem Et de gluttinantibus
est sarcocolla Et de euaporantibus bolus sit in
corticibus ꝑ ... vnde ... longa ...

... ex tritura et inde musen et alia ... u
homines sepelliri ... ꝑ mastic sunt bone ꝑ cor
tex radic granat agrestis qui cu casu emplastro
aut bibitur sunt bona ... est ... bona infra
terra ꝑ dislocacioni ꝑ torsione ꝑ contusione ꝑ uer
beratione ꝑ casu ꝑ offensione ipius enim sanat ꝑ
incarnat velociter ꝑ dolore sedat Et si fuit hiis
vehementer fractura ... ea ꝑ forte facit
Epithima almansoris ad percussione ꝑ remo
tione carnis de loco suo
Rx cortic radic granati agrestis fasiolo
porum excorticatorum equales partes media boli
ar partes S acacie aloes an quarta vnius partis conficia
tur ex aqua mirti ex qua ... epithi
ma Aliud fiat epithima de mumia bolo ar cu aqua
mirtina Aliud epithima ad casum qui cu cefebris
ꝑ calor fuit Rx rosarum rubearum lenticu excorticatarum
boli ar ... memich sandali ... ex hiis omnibus
cu aqua ro collectis epithima fiat
Medicam ad hoc carnis morientis debilitatem
frigiditatem adducit ꝑ dolore sedat Locus eius olo
ro inungatur cuius de sunt plures ... medi
... Sanguis columbe ut ... distillatur calidus
sit ex excoriacione ... dolorosa ꝑ prohibet ...
... a casu cu conficiatur cu oleo ro ... te
pido Aliquid ... illud est ... tepore qualitatis sue
illud idem facit sanguis galline ... ro tepidus
Dieta a ... est faseoli ... Et de
offensione ... ex casu Cum
ex casu inuenerit ... ꝑ ... qui re
tinet intestina ꝑ dislocantur ꝑ ... melior cura
est ei ut iaceat in loco ... supino ꝑ fiat ... bene
cu tactu subtili ... intestina ei ad locum
ꝑ similiter inungatur dorsum ei ꝑ ... cu ... a
ei ad ... ... non ... ꝑ ... ut in
testina in ... loco substineant ꝑ apponatur
emplastrum ex huiusmodi ... Rx mala alfemma
et de quo quanti ... cu vino decocto odorifero ...
fit ... ꝑ fiat epithima ... contra
… ꝑ ... de eis ʒ ... ꝑ laudani ex ꝑ ...
... ꝑ ... ꝑ mastic ꝑ eupatorij ... an
... conficiantur cu aqua ... ꝑ
cum oleo de lilio ꝑ impleatur cu ... aliquot dies
... hoc emplastrum ad ... si offendit ...
... aut ... si ... extrahere ...
... ꝑ ligatur usque ad sanitatem in
... ꝑ post ... duobus mensibus ꝑ sub ...
... apponatur emplastra que ...

Marginalia: nō de mūia … ; nō si ē … ; nō de sang columbe ; ex mp... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... lla

tura dicuntur. Et in principio cibus eius sit lenti
unus sit volubilis cum solo cima et malue et de facie
tibus congelutinacione iterum sit arnoglossa. Cum autem
propter casum aut percussionem epar effunditur necesse
est ut succurras ne accidat fluxus sanguinis
aut apostema magnum et aliud accidit ex eis, ut remo
ueatur a loco suo additamentum maius de additamentis
epatis et maxime si fuit percussio magna et accidit
dolor sub ypocundriis dextris post percussionem
aut saltum aut casum et istud certificat commocio
et excusacio cum pparacion pectoris illius qui habet
ex erectione illius quod est inferius. Unde sedatur
dolor subito cum reddicione additamenti ad locum suum
Cum aliud autem oportet ut incipiatur cum flomia. Et
si fuit caliditas vehemens tunc empletur et
leniatur cum infrigidatiis a principio et stipticis, si
autem sanguis eius egrediatur tunc ponantur cum
eis stiptica, et si non fuit caliditas vehemens
neque cursus sanguinis aut fuit iam seda
ta illud quod inde erat tunc tua intencio non
erit nisi ut resoluas sanguinem mortuum et si
non fuit possibile ut resoluas sanguinem
aut pertransiuit terminus aministra solutiua
et non est aliquid simile epithimati munite cum oleo
camomille. Et medicamen quod dare in fortius ad apostema
quod contingit ex casu uel percussione sunt omnes ad hoc
iuuatiue de trociscis conuenientibus sanguine propter
percussionem epatis. Recipe absintii, croci, papaue
ris, ut lactuce, mastic, karabe ana ℥ xv opii
℥ vii. dari post mensem quod ponderet ʒ i et
detur in potu iterum in principio de sucis infrigidantibus
cum permistione lenificacionis sic est expressio
solatri aut arnoglosse aut endiuie aut cassie
fistule. Et de illis que experta sunt in hoc capitulo
est ut teratur psilium et sumatur de eo pars i et
lactuce et karabe ana medietas quarte partis unius
et croci septima partis et pocio eius sit ʒ ii cum aqua
calida. Et medicamen conferens ad illud in prin
cipio aut cum est caliditas et inflacio aut timetur
cursus sanguinis. Recipe reubarbari et balaustie, sa
guinis draconis, aluminis, iameni, ana partes equales
et sumatur de eo ℥ i et s cum aqua citoniorum. Et
postquam pertransiit principium et non fuit caliditas
plurima et volueris aministrare medicinas in illo
est de percussione cum resolucione aliqua et confor
tacione tunc confert ad illud sidere in potu
cistu huius modi. Recipe karabe ʒ x rosarum ʒ v

acacie alluti ʒ i spice ʒ vi et melliloti ℥ iii
mastic ℥ iii et cortic thuris ℥ iii et boli ar
℥ viii et croci ℥ vi ʒ mie cipressi ℥ viii fiant
cassi cum aqua arnoglosse quorum unius pondus sit
aut unius et hec que confert post quam egritudo pertran
sierit principium. Medicamen bonum. Recipe aque
melonis ℥ x et lactuce aluti ʒ vii reub ʒ iii
et croci ℥ iii et s ysopi montani ʒ iiii et croci ana
ʒ s et mirre ʒ v boli ar ʒ x conficiantur cum
oleo de lilio in quo posita sit mumia et fiat
ex eis trocissi et suantur in potu et dosis usque
ad ℥ iii. Et reub et terra sigillata cum in potu
cum altitudine granis mittit sunt res magis iuuatiue
ad hoc in eis que dixit dic sex est ex ptus. Illud
s vi confert. Recipe boli balaustie amidi ana ʒ iii
sanguis draconis cimini mirre ana ʒ i s da cum suco
arnoglosse. In fine autem rei rem non caueret
ab inflacione et apercione oportet ut in potu sin
tur de hoc trocisco. Recipe reub lacte fiant ex
eis trocisci et quidam ponitur cum eis aliquid asafe
tide cimini quod est mirabilis uirtutis in per
cussione et resolucionis sanguinis. Sumatur in po
tu ex hoc et liniatur super ipsum bonum epithima
xiloaloes, croci et bac lauri et bdellii et calamenti
et mastic et aceti et olei camomille fiat emplastrum et po
natur. Et ex regimine bono cum incepit apostema
et induratur est emplastrum rosatum cum basilicon mi
xto. Et cum aministraueris pociones predi
cta ponantur super membrum uentose cum igne sine
incisione imo ponantur sanguissuge deinde ami
nistra medicinas que sunt forciores in subtilia
cione et resolucione et fac adherere locum ea que
sunt nitrum et sulphur et cinamomum v diebus aut amplius
da. post deinde aministra epithima cum simili. Post
x diebus postea fac uenire egrum cum rafano
Quod si obediens fuit apostema aministra elebo
rum album. Et quod fit apostema cancer minoratur species
in eo non sic confert aliquid tunc medicamen asap
adis quod est in antidotario. Item absque felle
felle ursi. Cibus autem sit illi quorum digestio est
velox sit uitella ouorum sorbilium et sic farina
ordei et sic est illius qui habet opilacionem in epate et
paratur minus quia est subtile et est bonum valde et absque
iuuat acarine. Confectio Rasis valens ad apostema
durum ueniens in epate et stomaco a percussione fo
aristol ℥ i emule siue asse crude seris apii seni
ci ana amcos in par. sed agregent post cum

faciente et cubellacione cum mell(e) et detur in potu
cere quantitas avellan(arum) / ... carsis cete
... fiat ponatur paritaria sup(er) renes et
pectine contusa et in tegula calida calefacta s(ecundum)
si convaluerit bene sin aut(em) fiat emplastrum q(uod) in ca
pitulo de strangu(ri)a pro vulnere facta dicetur.
Et si ex casu aliq(uo) os frangitur fiat post mi
nucionem s(ecundu)m q(uod) dicetur in loco suo. Et si lace
tus aliquis contundatur fiat s(ecundu)m q(uod) in capitulo de
contusione lacertorum iam est dictum ligam(en)t(is) et
nervi contusi sicut dictum est ibi fiat.

De cauterizacione torsionis s(ecundu)m albus(ar)im
Si dolor ex casu vel percussione contingens non re
movetur a loco per aliqua medicinam longo tempore
perseverat cauterizetur cum cauterio punctali
cuius hec est forma [illegible]
sit vides et sit cauterium omnis membri s(ecundu)m ma
gnitudinem eius et secundum putredine et debilitate eius
et ipsius virtutis per locaciones torsionis et doloris
ab eo et si sanatur ex cauterio primo bene et si non
itera ipsum cauterium / sicut de consuetudine horum do
lorum aut permittentes de membro ad membrum quod pro
prius est ei quare oportet ut consequaris eos cum cauterio
donec sanet.

Cap(itulum) iiii de uti(litate) ossium lo(cacione)

Os est simile duro creatum quod ipsum est
substentaculum motuum et corporis fundamentum
unde sicut ait Ysaac sicut ossa os est corporis fa
brica sicut domus oportuit ea esse dura et inquid. Alie
sicut spondiles dorsi fabricatum est corpus que ad
modum navis sup(er) lignum / unde dicitur quod ossa spondi
lia sunt sicut fundamentum et alia ossa sicut os crane
i sunt sicut clippeus ad tuendum. Et alia sunt sicud
arma quibus bellatores impedientes repellunt sicut
ossa que sunt sicut spondiles dorsi sicut spine que vocantur
summitates. Et alia sunt quibus iuncturarum vacuita
tes replentur sicut ossa sisamina et parva que inter
ossa digitorum existunt. Et alia que sunt ad corpora su
spendenda que suspensioni sunt sicut os laude assimilata
tum per mutuum gutturis et lingue et aliorum suspen
sionum. Et hec omnia ossa corporis cum in diffusione
... est substentaculum sunt et erectio et ... de ca
dicitur ... optimum esse in corpore membra et genere diversa
usus optimum esse in corpore ad expellendum fumosa
Et corporis motione ad expellendum fumositates
superfluitati ex eorum passibilitate et quia in alio parva
in alio oportuit esse magna propter fortitudinem propter mo
tus sui levitatem. Et corporis motione quia quanda
membra alii movent et alii quiescunt fuit necesse illi
eius moventur manus et pedes caput et mamilla non
sunt brachius et digiti sunt nobis propter superfluitates

fumose expulsionis / quia omnis cibus superfluitas subtilis
est ut grossa grosse una dedit naturae fecerunt
genus sanitatis per fumose superfluitatis una
sicut fecit per qua secreto excludit fecit enim
poros in cute sicut pes cor(dis) est quod esset sibi
ut certum domus sicut non natura semper petit
alciora fuit quod necesse ossa capitis
perforata esse ne fumi adustus prohiberent
exire lumen porum non perpalantur in (pri)ma neab
exterioribus aliquis penetraret quod cerebro
nocerent ideo quia multa ossa sibi invicem sunt
iuncta que amedias vocantur. Sed omnia h(ec) op
tuit esse multa ut facilius facilius esset pa
ssibilia. Si enim unius pars pateret neccesse si
bi esse ut totum oponeret unum sic duo fecit
et ea et ubi oportuit plura ut si unum pate
ret compaciendo alterum non lederet. Ossa
aut(em) maxillarum multa sunt manuum et pedum
Et nos de uno ... locius in suo loco ... vocamus
Sunt magna vel parva sunt ex quantitate membrorum
Sic enim fuerunt intra magna et coxe et brachia
et crura magna sunt ossa. Sic parva ut digiti
et similia et ossa erunt parva propter firmitatem ... pe
natura indiens ubi ossa debent consolida non ea fe
cit cava sicut nec maxillarum ossa propter motus levi
tatis fecit natura in coxis et similibus membris ossium
concavitates quia erant magna et medulla oportu
it esse contenta que ex duabus causis medullis sunt ple
na una ut medulla ipsa nutrit alia ut ipsa
desiccat et 2 ut sit plena ... et ...
et forcia ut sit solida si gravitas ... est
minor cum fortitudo est magis necessaria. Et
maior est cum plus est necessaria levitas. Ossa aut(em)
porosa creata fuerunt sicut nutrimenti ... re
tinent causa et nobilibus efficitur ... de ipso
omne dicemus et per addicionem necessitatis
alicuius rei que necesse est ut in ea penetrat
sicut odor qui cum aer attrahitur in osse colatorii
sunt et cerebri superfluitates que per ipsum expe
lluntur. C(apitulum) v de ossibus capitis.

Ossa namque omnia capitis hinc ... ve
nis valde remota quia fuit ... et sicca
ideo quia cum necesse fuit sanguinem cum natura ... de
bebit ut in similitudine speciei eorum ...
versionibus ordinatam diversitatem ... propter in
creatione aut unius positione fuit ferarum

ossa capitis
sunt perforata

q̃ vero inter initium tanto contineat tempore quatinus
in illud eius similitudine convertat, sic in osse cuius
corrore similium aut forma in ipsis divisa
sit in osse mandibule inferioris. Ossibus enim
ut ceteris membris quod sic sit necesse e(st) ampliorum nutri-
mento quam eis tunc sit necesse ut impleantur ut pa-
ulatim procedat illud in suis similitudine conver-
tendo. **Capitulum vi de ossium connumeratione**

vi de ossium connumeracione

Omnia vero ossa corporis humani secundum quod determi-
natum est apud doctores huius artis cum
dentibus sunt c~~lxxxx~~ verbi gratia caput habet cu-
ssuras .i. iuncturas v que dicuntur lapides sine fa-
cie sunt ii. dentes sunt xxxii. mulieribus quidem
barbe xxx in collo sunt spine circa dorsum xii
sunt in lumbis ossa sunt v costae xxx in ysctio nos-
minatur pes pectoris habet gradus vii circa torace
singularia duo sunt ossa que condrion nominantur
et elidion apud grecos nocantur singulus
pale iunguntur cubito romano sunt manus im-
bus sunt ossa xxxviii alii dicunt xxx. ossa
lateris sunt duo que incipiunt a spina per pectoris non
colliguntur subtus greci nominantur plura sunt vero
in pectoris osse coniunguntur circa que greci
pitoria nocant .i. loca vicina coxe ossa
duo sunt .i. cerenos que greci solida nocant hoc
est contra illud ubi femur cadit. Ossa rotunda
genuum duo sunt. ossa pedum xxxviii sunt ut
quadraginta sic supra de manibus dictum

vii de memoracione egritudinum ossium

Capitulum vii de memoracione egritudinum ossium

Accidunt quidem egritudines in ossibus per inturias
et ex corrupcione complexionis per ex solucio-
ne .s. continuitatis et fractura et per dislocacione et
putrefactione et ulceratione per excoriacione.
Et nos quidem loquimur de fractura primo unam
uersaliter per dislocacione que indigent restau-
racione postea de aliis egritudinibus que accidunt
in iuncturis et aliis membris indigent dicemus
in suo loco. **Capitulum viii de ussi fractura ossium**

viii de ussi fractura ossium

Fractura sic dicitur dislocatio est solucio conti-
nuitatis in ossibus per causam extrinsecam species sunt divi-
se secundum diversitatem membrorum. Quidem fractura ossis ca-
pitis est divisa a fractura ossis coxe et fractura
ossis pectoris est divisa ossis dorsi. Et similiter
omnia membra ad invicem consistunt. Et ego dico in
capitulo tertio universales diccione et curaciones

fracture et in sequenti de dislocacione ubi accidit
extrinsecus facta et eius curacione. Postea veniemus
cum rememoracione et curacionis fracture per dislocacione
et vulnerum nec non et aliarum egritudinum, sed
quod convenit unicuique membro exteriori de
exterioribus aliquid tamen dicendo ab osse illo quod convenit
capiti et membris eius de quibus dicta cum de membris
curatis et ossibus et ventris amandibula usque
usque ad pedum digitos descendendo. Et diver-
sificat iterum species fracture ossis in se ipsa
quia alia est simplex alia composita. Et simplex
est cum os frangitur et fit ex alia fractura
eius arcuata et non accidit in eo frustula. Et
composita quia accidit in eo astelle seu frustu-
le que sic et tricum fractum et cum maiores
sunt quam fit fractura et astelle et addiciones pen-
dentes sic fit in calamo cum attenuatur cultel-
lo ad scribendum. Item fractura punctura in eo
continetur de nelaminibus per totum quod accidit dolor
sequens. Et autem quod est fractura cum vulnere
et disrupcione magna aut est cum disruptio-
ne et vulnere pure et quod accidit ex inde fluxus
sanguinis et quod accidit apostema et quod accidit
attritio eius quod circundat ea exterius et similiter
propter cum prohibicione putrefactionis aut
scalpellatur accidit ex ea corrosio et species fracture
ossis cadit divisa et quod non divisa et quidem
in longitudine est divisa et non sequitur
quod de facili cadit ac et illa cum membris a
superiori parte manibus elevatur cadens aut
in latitudine que est divisa que non. Et
alia fractura completa et alia non completa
non est possibile ut remaneat duo ossa
sunt quod est necesse inter ea de oppositione
sunt in foras continuitatis naturalis vero non se-
parantur necessario ab oppositione per maxime
cum fractura est rotunda sine frustulis.
Et si fractura declinat ad exteriora est mi-
nus malum quam ut declinet ad interiora
quia illud quod occurrunt ei de nervis illic est
plus quod ledit magis. Et cum accidit fractura
apud iuncturas est mala quia difficilis restauratur

remanet motus difficilis propter duriciem porri
rum. Et modus in porus sarcoides qui accidit in
longo spacio ad rectificandum. Et illud quod pra
vius accidit in iuncturis ossium propter rem de illo iterum
est sicut iunctura cavillae. Et fractura cum prauitate
incarnationis unitionis est illa quae sit in rotunditate
dentium illa quae deviat non est ad haerere vel conti
nuatur ut sit ipsarum prolongatur ligata fabrica
cione mirabili tempore longissimo et sumat ex
cibis et medicinis ex eo quod mittit sanguinem
ad illam partem secundum quod diximus et deterior est si
est cum vulnere et maxime cum incisione medu
llae quia emittit quidam dicunt. Et dicunt et
quod fractura ossis quae fit circa unciarum spacio
sub genu vel super vel supra pedes eandem me
suram mortem inducit ibi enim est medulla quae
du exeuntur vel extracta sequitur mors festina.
Ego plures curavi non tamen egressionem medullae
et nullus gratia dei inde vidi mortuum. Et accidit
in fractura apostema et corruptio vel corrosio et cavo
rositas. Et ossa magis in obedientia ad re
staurationem faciendam est adiutorium deinde
brachium. Amplius furcula quae frangitur ad
meliora prava fit vel curatur. Et fractura
focilis inferioris earum est aut costae rotunditas
est facilior quia restauratio non prohibet vel a
dilatationem. Et membra quae diversificantur
in spacio restaurationis quia nasus resta
uratur secundum quod dicitur in x diebus et costa in xx et tibia
in eo approximat in xxx usque ad xl et coxa
in l et quandoque extenditur tempus eius restaurationis
usque ad tres menses aut iiii et quod est super
hoc quia diversificantur et secundum complexionem et etates
quia retardatur in colericis et convalescentibus quia
in eis est paucitas sanguinis vel sicut festi
natur in pueris et huius complexionis. Apud plures in no
vem vel decem usque ad vii vel xx dies os consolida
bitur sic a primo fuit quia ossa fracta et in consistenti
bus non consolidabuntur nisi secundum quod inferius re
citabo. Unde fractura quidem in osse granitatis
insanabilis permanet in prima consideratione nisi

non fuerint quidem curabiles quomodo sit fractura
consolidatur secundum primam intentionem et cetera unde — de dentibus
nem in infantia usque ad x vel xii annos sic et
in puericia usque ad xv vel xvii in adolescencia
non et in iuventute non consolidatur secundum intencio
nem primam immo currit sicut fracturam incarna
cio ex materia cartillaginosa coniungens inter duo
ossa de genere eius quod facit currere cursus de dua
bus pluribus sicut germinant ossa aliorum unde
beret partes eius nisi fieret vel et haec intencio me
dio porus sarcoides vocatur et hii videre possunt
in animalibus manifeste quociens frangitur in eo
aliquod os in aliquo loco et ligatur cum porosa
recidente granum et constringentem illud cum aliis par
tibus separatis de osse ad modum ligaturae sed
raso et remoto poro sarcoide facto sunt ipsum
videbimus fracturam et id quod in fundo non est
firmum neque conglutinatum. In adolescencia
tamen usque ad xxv consolidatur. Et in iuventute
ad xxx vel xxxv. In senectute non usque ad
xl et aliquando extenditur tempus usque ad tres vel
iiii menses si non est homo vel membrum bonae
complexionis sicut dictum est de sanitate de retarda
cione consolidacionis secundum diversitatem membrorum
quia in eis est iam humiditas spermatica consu
mata. Unde in senio vix consolidatur quia de
ficiente humectatione naturali deficit materia unde conglu
tinatio fieri non potest. Locus quem fra
ctura magnorum hominum sentitur per casum cum fractura
fractione et per dolorem puerorum dolore apparet — puerorum
sensus. Et fractura est magna et completa
quando est in membro tortuositas et eminen
cia loco fracturae et quando comprimitur manibus vel di
citur capitum ossis sonitus auditur. Et membrum — de fi. cg. f
aliquando incurvatur. Et ergo signa dicta non in
veniuntur possibile est ut sit tortuositas tamen
aut parva fissura non est opus ut moveatur
[illegible] cum manu et compressione omnino ponere si ipsum
ex me [illegible] rememoratur in libro [illegible]
et [illegible] iterum in capitulo de [illegible]
fracturas subtiliter ne inde nullus sentiatur dolor
Alii quidem stolidi medici [illegible]

cum ligatura stricta inducunt ei propter stricturam in membro dolorem et quia fractura vel dislocacio in eo sit dicere presumunt. Quia quod os fractum in prima die dum est recens recomponitur illud primum quanto plus retardatur tanto est ei incidencia difficilior et nocumenta in ipso sunt plura et precipue in ossibus que circumdant lacertis et nervis plures sicut in ossa que concutiunt ibi humores propter dolorem et faciunt inflacionem vel apostema que occultat fracturam et torsionem. Unde si non exquisitus medicus operatur in eo deturpatur membrum et si exquisitus operatur perducit ad spasmum et febrem pravam. Ergo melius est ut dimittat illud et non tangat ipsum donec inflacio et apostema sedetur secundum quod prius fuit dictum. ¶ Et si forte incepit pervenire ad restauracionem partis ossium et pars ossis non penetrat

¶ Similiter non tangas ipsum et facias ipsum ingredi cum difficultate omnimoda quia ingreditur si infirmum quod est peius quam si remaneat os non equatum.

¶ Et si debet reddicio et rectificacio valde esse possibilis medico ut reducat illud ad disposicionem fracture tunc est declive infirmo et concupiscencia magna. ¶ Primo ergo cum frangitur os fractura forti paciens aptetur opposita si vincitur et utrasque tempus permisceat plomen (?) deinde os secundum quod dictum recomponatur. ¶ Si autem fortis fractura non est ita quod possit de facili absque molestia rectificari stat inde cum ipsa et recens rectificetur postea a parte minuatur et maxime si est pletoricus ut mali complexionis. ¶ Et modus quidem rectificacionis talis est. Si fractura est recens et simplex quod non sit cum ea vulnus neque apostema neque frustula ossis et sit in membro parvo solo tenens manibus potens ipsum a duabus partibus capere et moderate distendere donec capita ossis recte unum cum altero coniungantur. ¶ Si autem membrum est magnum aut sunt in fractura ossis frustula maiora indiget extensione ligetur ergo in utraque parte membri binda firma vel funis et sit ad presens duo homines qui sapienter trahant et distendant membrum unus ab una parte alter ab altera cum bindis possibiliter secundum paciencie quietem secundum quod fuit possibile ad adhibendum dolorem donec medicus ossa reducat et in loco suo recomponat. ¶ Et si forte non sint ad presens homines ingeniosi

qui hoc faciant ipse met medicus faciat ipsum quocumque modum excellentius et ingenio poterit. ¶ Et ego secundum ingenium inveni aliquid recitabo. Dico ergo quod si est membrum magnum sicut coxa vel tibia accipiat medicus fasciam vel bindam firmam et liget membrum in membri fracti a parte extrema cum uno capite binde et cum alio ancas suas. ¶ Et infirmus iaceat in loco plano et membrum ponat super locum equalem secundum figuram suam naturalem quam si staret alio quod oporteret et infirmum magis inclinat membrum eius torquet secundum inclinacionem sue suspensionis et separacionis. Deinde medicus coram eo sedeat ponat pedes suos in aliqua re firma inter partem sanam membri fracti posita secundum quod melius potest et alter sit qui teneat partem sanam membri fracti firmiter aut ligetur cum binda in alio loco firmo ut non moveatur ex attraccione postea extendat medicus tibias suas ad instar illius qui tendit balistam et cum anchis suis trahit membrum recte cum manibus fracturam tangendo suaviter donec ossa rectificentur. ¶ Et si sunt addiciones in osse diligenter debet conari ut illas omni ingenio reddere faciat in locis suis. Quia dixit dominus et bene quod addiccio in extensione spasmat et lesionem facit et proveniunt ex ea febres et quandoque accidit ex ea mollificacio et illud quidem in corporibus huius est minoris nocumenti propter hobediencias eorum et extensionem quoniam nulli musculorum partes non ledunt extensionem sed ipsa ei conveniunt tunc in viris et precipue in solidis corporibus erunt maioris nocumenti. ¶ Et diminucio extensionis prohibet bonitatem consolidacionis et quod in dislocacione et fractura est equale. ¶ Et extendas ergo membrum cum quantitate qua ossa et non facias extensionem vehementer et compressionem forte cum maximo dolore sed quanto levius potest ipse securius erit. ¶ Multociens quidem stolidi medici faciunt accidere per puncionem fortem qua faciunt apostema calidum aut spasmum aut in membro torsionem. ¶ Et hec ego in multis vidi. Unde studeat medicus secundum posse suum cum socio suo foras meliores observando illud expertus sicius perveniat et quod si fuit in membro conpar meum accidens in eo consuetudines aut cum tortura expressionem aliquam ? fiat

mero aut sinistro et consideratur tunc an sit status di-
sposicio huius ossis ad suum comparem alterius ossis. Et
oportet nulla hora ut tangat membrum et palpet ipsum
manu sua sicut diximus. Et si viderit aliquid
diuisum rectificet ipsum et equet secundum quod melius
potest, et ego ponam de fractura cum qua sit diuise sic
iuste capitulum singulare. Postquam membrum est bene
compositum sic dicetur regatur extensum usque quo
ligetur et stringatur cum fassiis lineis nitidis non
sordidis et durum faciunt dolorem et sit de panno subti-
li ut penetret similiter super ipsum. Et sit fascie
late aut stricte aut longe aut breues aut molles
aut dure secundum quod conveniunt ipsi membro. Enim membra
fracta diuersificantur in paruitate et magnitudine
et corpore fora. Que ergo ex eis sunt parua sicut brachi-
um et digitus et eis similia. tunc oportet ut sit in-
uolucio panni mollis et subtilis et stricti. Et quia
omnis ligatura que in voluitur sicut illa que fit
super brachium et furcula et huius similia sufficit
ut sit amplitudo eius trium digitorum aut
or
iiii et in istis membris oportet multiplicari involucio
ut stet loco dilatacionis quia omnes ligature
oportet ut capiat de loco sano aliquid cum sit qua-
litas bona illud enim est magis tenens et non permit-
tit capita fracti membri separari. Et non sit super-
fluitas in faciendo transire stricturam
in diuersis lateribus quoniam fit membrum oppilatarum
uenarum non suscipiens nutrimentum. Que
aut ex eis sunt grossa sicut coxa et crus oportet ut
sit in eis inuolucio lata et dura magis quoniam
ligamentum latius cognoscit membrum magnum
et stringit ipsum ab omni parte strictura equali ita
quod non ingreditur ipsum macula vento cum
strictura fascia stricti potest membrum ligari. Et
tu scis quod superflua strictura facit meatus strictos
membri ita quod membrum non suscipit nutrimentum et
cum fortis strictura stupefacit membrum et morti-
ficat ipsum et putrefacit unde est necessarium
abscindere membrum ipsius unde oportet quod strictura sit
moderata quod proficiat et non inferat lesionem
ligatura enim mollis nullius utilitatis est et
uehemens inducit dolorem spasmum et lesionem
super dictam. Et signum moderate stricture est
quando inflantur partes ultime membri modicum et sen-
titur dolor modicus. Et si dolor et inflacio fuerint
intensi non est moderata immo fortis dissoluas
ergo et lenias cum oleo roseo cum aceto et aqua roseo in-

fricta et si non inflantur extremitates penitus sciatur
quod ligatura mollis est et non confert unde dissolue et
modicum plus stringe. Et illud quod laudatur de bona
strictura est quia exprimit humiditatem effusam ad
membrum infirmum ad illud quod est longinquius ex-
pellendo et prohibet illud quod attrahitur ad ipsum
unde securat ab apostemacione immo etiam resoluit
apostemacionem sed non fuerit fracta strictus. Et ut
prohibeatur tercie vena debet incipere a parte in-
feriori strictura fortius relaxando. Et quando
quando voluimus membrum aliquod cum ligamento comprimere
et sua expellat humiditas exercitates ligam-
mus anulum laxe ut laxe fiant. Et strictura si stri-
ctura non confert ad intus signatur in osse per-
ueniet enim ad medullas et corrumpit medul-
lam et os et postea est necessarium ut frangatur
et ut fiant vie ad pus egrediendum. Et Iachi-
thi autem dicit quod accidit grossitudo molli a parte
ante rubedo fiat ligatura constrictior ultra quam
competit in extremitate superiori et debet recedere
de loco fracture inflato ad partem superiorem magis
sed ad partem inferiorem minus et ligatura recedens
ad superius sit strictior ad prohibendum quod non
descendat aliquid ad ipsum. Et etiam adiuuatur
ligatura ad expellendum humiditatem a membro cum
fomentacione unde ad loca que nimia humi-
ditate cum non obediunt ligamento oportet desi-
ccari aut cum conueniunt ligamento suaui enim
cum cessauerit prius quam aliquid fluat ad id quod
cum fomentatur dissoluta que in eo extrinsecus
est humiditas quod intrinsecus latet paulatim
dissoluitur non enim dissolucio inuaturi et in
dissoluendo quod cum ligamento expellendum sit
recidendo quod cum ligamento dissoluit quam ante.
Et fortis fomentacio magis dilectum est sed non est
hat. Et quando magis dilectum ut pruritus ut non appropri-
in locum dolor ut pruritus ut non appropri
quet membro aqua calida uel oleum oleo maxime
apud restauracionem quoniam prohibet ipsam. Sed
ante ipsam conueniunt quoniam ambo preparant restau-
racionem et post ipsam conueniunt quoniam abstergunt
quod remanet ex apostemate in duricie et
nodo et pustule quas euenire fecerunt ligam-
ta in neruis quare fit motus eorum uix non facilis
cum ergo aministrantur aqua calida et oleum et ad
corpus medulli succurrunt illis nocumentis et
administrantur in fantibus et carne tenera

hntib; et non in aliis cum empla excitata sunt
sr eos et faciunt eis dolore qui indiget tunc ut
deo aliquo inungantur locus qui debet deinde
substentet et restauret. Apud quietem non dat
licencia in hoc medici quibus utuntur embrocacione
ex aqua calida temperata cum ipsi solvunt ligamentis
primum querentes ex eo linimentis ut attrahant
materiam ad ipsum ad prohibendum apostema in omnibus

sedandum apostema in
fracto et ad sedandum
ipsum

fracturis et ad sedandum ipsum

L apostemas quidem ad invat ligamenta in
eo quod conatur de expulsione apostematis
cum cerotis repercussivis cum oleo omfancino
et cera. Et aliquando est necessarium sedare apostema
cum eis que sunt sicut oleum camomillinum et sicut cum
vino stiptico nam ipsum resolvit apostema et eo
forti ut membrum. Et aliquando est necessarium
illud in quo est fortitudo et resolucio et
sicut oleum olive et mastic et armoniacum. Et
ad ultimum de melioribus rebus ad prohibendum
et ad ipsum sedandum est ut provideas in
primis ad stomachum cum resolvendum ipsum
aut utraque simul si non prohibeat aliquid sicut
debilitas virtutis aut puericia aut senectus
decrepita aut tempus vehementis caloris aut ve
hementis frigoris valde deinde tenuis dieta et
caveat a vino et coitu et ira. Et qualibet re
cum administratur cum linimento
et cum ligamentis administratur cum lini
mento et fracta est recens quando non diu apparet tunc
oportet ut sit linimentum infrigidativum repercussivum
Et sufficit aliquando ut liniatur cum aqua et aceto et
aliquando administratur cum cerato et similibus de illis
que narravimus. Et si incipit apostema fiat
epithima de sandalis et succo portulace coriandri
sempervive et similibus et leniter liga et crastino
solve ut ungatur cum oleo roseo locus et pulvis
mittatur super aspergatur. Aliud sumatur lana
sucida et submergatur in aceto et oleo cotto
et ponatur super locum hoc enim sedat apostema
et ponatur super locum et in estibus
calidum prevalet in iuventutis et in estibus
separatis a locis suis et offinum sufficiens
Et si administratur post apostema tunc melius
est ut sit ex lana sucida que sit infusa
in oleo resolvente apostema leniente ipsum

Ad ulcera que sunt in fractura

Si autem ulcus est in fractura non expedit ut
administretur cerotum quia potest attrahere ad
membrum putredinem et loco eius unguentum nigrum
per terra farinatorum dicitur ponatur et eo similia pro
lucillus aut longus in vino stiptico infuso

fuit dictum. Aut valet ego autem quod epithima
ta ad restaurandam fracturam et dislocacio
nem et torsionem inferius rememorabo in
non et duriciem apostematis mollificandum et reso
lvendum. Et cum incipis cum ligamento alio
eo exigente tunc involve ipsum involucio
nibus quas addes secundum addicionem egritudi
nis magnitudinis fracture et partes earum
secundum diminucionem eius et secundum apostema si fuit
apparens deinde reduc ipsum ad illum locum
deinde vadat usque ad locum sanum relaxando
et hoc est ligamentum quod ponitur in primo
deinde fac statim ligamentum secundum et invo
lue ipsum super fracturam bis et ter deinde
fac ipsum descendere ad inferiora molli
ficando paulatim et postea fac secundum ligamentum
tercium et fac similiter ad superiora
et tunc facias ligamenta ex parva ad ex
pellendas superfluitates ambro. Deceptores
autem ligatur principium in sanis faciunt
locis ubi ligando membrum constringunt deinde
laxando ad locum descendunt. Firmum quod liga
cionis modus pessimus est et omnibus deterior
sanguis enim a venis compressis partibus ad locum
transmittitur infirmum in quo apostema et ulcera
generat putrefactiva et tu recordaris quod
diximus iam quia non oportet transire stricturam
in utrisque lateribus valde quia prohibet ni
mietas ad membrum venire. Et quamvis non fit
ita uno incipitur cum ligamento descendendo deinde
cum ligamento incipientes ab inferiori parte liga
mento descendentis inferioris ad superiorem parte
ligamenti ascendentis et ipsum fit conveniens
duo ligamenta illa et ponatur vehemencior st
rictura eius apud fracturam. Et intencio quidem
in uno duorum ligamentorum est contraria intencioni
in ligamento quod dicitur attractio materie ad membrum
quod stringit sub membro cum longitudine ab eo
et non cessat mollificacio involucio et liga
mentum diversificatur et ista sunt ligamenta
sicut sub ascellis quemadmodum sub ascellis sicut
postea dicam. Et scias quod secundum omnes dispositio
nes in ligamento super quod ponitur cerotum dispositio
tus est separatio a minucione doloris quando
medicus non est presens. Cum quod accidit de

lor sinatur cum solone et ligatione et propter
hoc melius uidetur michi quod postquam rectificatum
est membrum et extensum tunc sicut iam diximus
ut incipias ponere linimentum conveniens
ad illud et stuppade super locum fracture prius ante
quam aliqua fascia involvatur super locum quia propter
mollitiem stuppe non offendit membrum strictura
neque inducit dolorem quod cum spacium et spasmum
est. Verum non oportet ut ita sepe dissolvatur in ad
regendum membri figuram. Et ego iterum
tempus dissolvendi dicam in primo loco. Deinde
involve ligaminibus super locum ipsius fracture
tribus involucionibus aut in secundum quod membrum re
quiritur et stringe manu tua parum cum ligamento
deinde vade cum eo ad partem superiorem a loco fra
cture et stringe minus quam fuit strictura tua
qua strinxisti locum fracture super locum enim
fracture strictius esse debet. Deinde elongare cum
involucione a loco fracture parumper et mollifi
ca stricturam paulatim donec capias ex loco sano
rem magnam quia propter mollitiem stuppe non obe
Deinde accipe bindam aliam et involue eam iterum super
locum fracture tribus involucionibus. Postea vade ad
locum involucione ad partem inferiorem a fractura
et sit operatio tua in strictura et involucione et
mollificatione eius secundum quod diximus in involu
cione superiori quam ante ista fascie. Deinde pone et in
volutiones ex stuppa leni aut panno cum quo equentur
tortuositas fracture sit in ea tortuositas et si
non est ponas in eo aliquid. Deinde involve super
ipsam bindas alias. Postea equa super has involu
ciones assellas decenter factas prout si non
est in loco inflatio neque calidum apostema. Si autem
in ea est inflatio aut apostema tunc pone super eam
quod sedet apostema de illis que dicta sunt et auferat in
flationem et dimittas ea aliquot diebus donec sedetur
deinde stringe super ipsam tunc assellas et sint a
ssellae ex medietatibus canne late et rase que fe
rule faciunt forate aut ex lignis salicum
et similibus illis et sit amplitudo eius assellae
unius ut duarum secundum grossitudinem et quantitatem
membri lesi et hec est earum figura verum tamen

oportet ut sit assella que ponitur super ipsam fra
cturam grossior et latior parumper quam relique asse
lle et sint latera earum subtiliora et non sit

plenarum extremitatum et ideo ex ferulis meliores sunt
et ponantur assellae a lateribus in uno quod distet
una ab alia spacio unius uncie qui est magis
defendens a longitudine assellae sit tribus ut in
digitis ultra rupturam et plus secundum quod licet in me
mbro ex magnitudine et quantitate. Et G. dicit
dicit quod non est malum si est ei sufficientia lon
gitudinis quia non est nocumentum in illo membro
extremitatem vero si capiti prope iuncturam propter
quod tangat iuncturas ipsas. Et longiores
assellae ponantur ad latus ad quod est motus
inclinationis membri cum hoc ut non sint ita
quod graventur neque premant vehementer nec eo
harentur et non oportet ut assella occupet loco de
nudato in carne sed quod non est caro ymo
est nervosus ossuosus. Deinde stringe super
assellas cum binda alia secundum stricturam tuam
primam eadem ut asselle non demittat. Deinde liga
de super cum filis decentibus secundum quod diximus de stri
ctura et est ut sit strictura tua super locum
fracture plus et quanto plus elongatur a fra
ctura strictura sit minor et oportet ut fila sint
media inter grossitudinem et subtilitatem et sint
ex lino molli ut bombice. Quidam si fila sunt gro
ssa sic faciunt stolidi ponentes fila sua ex
cordis lini tortis et error magnus quia cadit
strictura ex equalitate et fila subtilia iterum
non conveniunt quando tu non consequaris propter
ea illud quod invenis. Et alia ponit super assellas po
stquam ligatae sunt super membrum emplastrum consistens in quo
confirmet omnia in priori dispositione sit in
ita breve quod non tangat carnem nudam. Et quidam
sunt qui ponunt cannellum parvum ex canna de
illis super in quibus textores fila involvunt
cum pannum texunt in cordella de filis facta
quam cum ea ligant super membrum assellas in loco
fracture torquendo ipsum ad modum cortula
rius donec stringant fracturam cum assellis
strictione firma sicut decet. Et similiter faciunt cum
alia cannula super fracturam in parte membri
sana iuxta illam et cum alia et alia sub fractura
in parte extrema et sit in loco vel plus secundum quod
expedit membrum ligatum. Si tamen magis torquere
illam quam sit fracturam morantur. Deinde quodam baculo
subtili per concavitates cannularum illarum mittunt
ut ipsas firmas substineat ne revolvantur
tur et sit membrum constrictum et retineat

[illegible]

qui voluit illas torquendo et retorquendo et in
brachiis et cruribus optimus modus ligandi. Et
ego in suis locis melius explanabo. Dixit et
vult quod non innuentur ligature ambe diminutione
plurima ymo sit ligamentum equale
compressionis ut sit assella equaliter comprimens
super fracturam tamen magis sicut diximus et maxime
cum fractura est completa et non ligetur ligamentum
super assellas ligatura dissolvens
eas, deinde compone situs earum et si fuit plurium
fracture ad preter unam et est fractura
oportet ut sit sollicitudo vehementior super latus
in quo est fractura plus et non oportet ut vertas
filos super eas figas ligaminum faciendo figuram
post figuram cum illud corrumpit quod
stauro confortavit et torsio quando aliquando accidit facit
incurrere dolorem nec non et strictura spasmus
ligaminum non cum stringitur facit dolorem et cum
mollificatur membrum contorquetur sit ergo strictura
moderata ut paulatim addatur in ipsa
cum experientia infirmi et cum dispositione
ipsius ut substineat tamen ossa recomposita
in situ suo et membrum stet sic fixum unum
cum non sit motus et prohibeat torsionem et si
ledatur infirmus per extremitates assellarum
post stricturam in locis sanis pone sub eis
ex stuppa aliquid aut lana carminata ut in
hoc ledatur ex illis. C. ix de ora et tempore admi

nistrationis assellarum et removendi

Assellae quidem ponantur super membrum
statim postquam est recompositum et attamen
cum fasciis ut stuppa sicut supius diximus
si non est ibi tumor ut apostema ut ethimus aut
pruritus ut vesica. Inquid Albucasis si
membrum est magnum non oportet ut ponat super
ipsum assellas a prima die sed post .v. vel se
ptimam diem aut plus secundum securitatem apostema
tis ab adventu apostematis calidi et nocumentis
predictis quia talia nocumenta introducens
trahit festinatio assellarum positionis
iterum cum retardantur assellae sed quod sit in
terim quod stet loco earum bombax liga
tur convenienter cum bombace reparationis
membri. Et oportet sicut ait Avicenna ut solvantur
ligamina necessitate electionis in omnibus duobus

diebus in principio rei preter quam accidit pruritus et
tunc quidem fiat sicut quod dicetur in loco suo. Albucasis non
casis quidem dicit si non accidit dolor in loco neque
pruritus neque fracturam movetur a loco non solvas
membrum diebus multis. Et securius est ut solvatur
in principio in omnibus duobus diebus sicut dictum est
usque ad viii dies postquam autem pertransit viii solvantur
vantur in separatio tardior sed in omnibus in secundo di
ebus semel. In hac enim hora fit securitas a pruritu
ritu et apostemate et soldacio que ossis non fit nisi
ex eo quod convenit et existit quare propter hoc non oportet tres sepe
dissolvere et fracturam lavari neque eam soldacionis
exterius educatur hoc enim fit si sepe dissolvatur
et si non dissolvatur et longo tempore ligaminum permanet
timentur plurima nocumenta quare propter hoc precepit
quod solvatur omni vice in die ut in semel sic dictum
est et si indiget fomentatione tunc cum incipit pro
cessus generari illic tunc fiat mollificatio ligatorum
paulatim ut non prohibeat penetrationem
nutrimenti. Et hippocras quidem facit et
neque innuitur ut solvatur ligamentum una die et una
tertia ut solvatur ligamentus una die et una
die illud vero est melius ut non vastatur in
firmus quia non sunt securi quin ego et
angustia et ira commoveatur aut propter pruritum
ibi evenientes eo quod oportet est non habeas in
usu hoc autem cum ea quae illic sunt ea addita non habe
exeundi quibus remanentibus pruritus omnis
nocitivus et alii famies redit cutis et una
generat quare propter hoc oportet curam sit ad principium dicens.

C. x de pruritu superveniente cum fractura

Cum accidit in loco pruritus vehemens
aut dolor inquietans aut inflatio tunc
propera et dissolve ipsum in hora et auferas eum
propterea ab eo et accipe pannum levem aut spongiam ma
rinam levem humidam et submerge eam in aqua
tepida et ablue cum ea ad locum donec materia
dispergatur et quiescat pruritus et dolor removeatur
aqua enim calida resolvit materiam faciente pru
ritum et attrahit materiam nutritivam. Deinde dimitte
membrum quiescere horam deinde pone super
ipsum lanam sucidam submersam in aceto et oleo vel
decoctione aqua vel ipsum liga non donec
sic securus ab apostemate calido et quiescat dolor et inflatio
eo membri hoc quidem usque ad iuncturas et ossa sepa
rata a locis suis quia sedat dolorem accidentem vi
ribus et ad fissuras ossis et fracturas propter illud quod sedat
dolorem et apostema deinde iterum ipsum ad stricturam sub

lenlez e emplastrum pone et non stringas ipsum constr
ctione prima et subtilia cum eadem sanetur
Et post quidem precepit perdet paciens aliquid
de dolore in alia hora et ei in inflacio fuit ut
attrahatur via ad inferiora scilicet prohibet immo
precepit ut bibat agaricum quod si fuit necessa
rium tunc det aliquid de specie acutose in quo sit
virtus acuta. Et si vides quod apparet rubedo et dolor
et inflacio et omnia accidencia iam premitus
remota et indiget emplastro et stricta tunc itera
illud equaliter sicut in primis fecisti et non tangat
membrum cum palpacione et fricacione ipsi et quando
solvitur sic ligamentum ab eo prohibe quod necessa
rium est ut perveniat ad membrum de humiditate sub
tili impedimento quod fortasse quietatis in virtus et
si fuit tibi possibile retinere assellas et non
solvere ipsas et usque ad xx dies non erit noci
bile nam ut plurimum illa est hora incepcionis pro
in sarcoidi rubei et fractura contingit tamen quod so
luuntur in quibusdam horis non propter causam apparentem
sed propter securitatem ad videndum illud quod accidit et si
decrat membrum si est in figura et disposicione ia
considerat ad id quod discoopertum est de carne an sit
corruptus color eius an sit in eius disposicione
quando si membrum diu ligatum permittis manere
qualitate fracture potest ignorare ligamento
non lego ipse non dissoluto omnino fortitas
nam lego ipse non debet fieri ultima actio
evenit cum iam finisti quod non debet fieri, ultima actio
in stricta maxime quando adheret eos quando prohibet
nutrimentum venire ad fracturam ipsa enim non re
stauratur nisi cum sanguine et nutrimento forti
quod venit ad eam licet Albucasis dicit quod addatur
in stricta quando ad herere fractam et approximat eo
coagulacio carnis super ea non enim dicit cum
incipit post sarcoides sed postquam accidit potius
sarcoides et incipit addere magnitudine que
non indiget et tendit ad superfluitate fiat stric
tura fortis sed enim nam stricta vehemens et con
traria fortis sed enim ita iterum amministratio superius pro
veniens ei et iterum amministracio superius prohi
beatur sicut in ... dixi in hoc loco et medicinas
adiuvantes preter sarcoidis et prohibitiuas in aliquo
loco rememorabo ipsa scilicet prohibet nutrimentum
et stringit preter sarcoide ... in ipsum non pone
ter iterum nutrimentum et modum apponendi emplastra
stricta in hora qua quando ... ut ponas emplastrum
constrictum secundum ... super locum fracture sicut eius
quantitatem ... involue fasciam ... involucionis
sed ... stricturam ... postea post assellas.

de sic ordine iam dicto et cum ligatura stringe de in
iterum pone sicut assellas emplastrum constrictum ut ipsas
constringat et de super fasciam involve et non stringas
vehementer constrictione ne impediat nutrimentum
membro ipso sed cave ne apponas emplastrum valde
strictum super locum pauce carnositatis sicut est huiusmodi
et radices digitorum et similia ossuosa et nervosa
quando vulnerabit ipsum Et non sit festinacio in
auferendo emplastrum assellas et prohibendo eas quo
niam credatur coherencia esse quando alii non est potius
sarcoides confirmatur ad hoc quod membrum constringatur
vere inducus est quod remanet assellis sicut membrum cum
non sit vere quando ut deponantur ab eo aut cum
sit vere non est festines sed retarda usque ad xx
ut xxx dies aut plus donec os corroboretur et hoc
etatem et complexionem fieri debet et in membro accidat
dolor ut pruritus quia licet emplastrum constrictum
nutrimentum impediat ipsum dimissio melior est
... lenia debet esse emplastra constricta in quantum
corroboratur os et salutem de tortura et nutrimentis
ipsius non impediatur emplastra constricta sicut sunt
alachym liquefaciunt attenuant grossitudinem
et rectificant torturam vehementer quociens sub
ponitur eis et oppressio cum stricta ligaturis rectifi
cat et vetustas post corpedinis et grossitudinis
sequitur prolongi temporis fracture Et si vides os
constringi et rectificari per eius dissolucionem
ligature nullum fiat emplastrum constrictum et ne
ligaturas ut declinet membrum firmacione resta
lius est ut declinet membrum ad
tractionis advenerit eius quod ut declinet ad
dorsum ipsius quando fit declinacio eius in latere
silvestri Et si membrum inflatur et volueris quod
eius inflacio resolvatur fiat cerotum cum oleo
camomille et si membrum indiget calefactione
fiat cerotum cum oleo anetino vini et diff
git inflacionem et ea dissolvit cum caliditate
sua et prohibet reuma cum sua stipticitate
et ligatura bona similiter dissolvit inflacio
ne cereat et que futura est C. xi de hiis

impedientibus restauracionem ossis fracti

Plures quidem per quas os non restau
ratur possunt tempus sanandi prohibentur
multitudo embrocacionis aque calide et
multitudo solucionis ligamentorum et religacionis
eorum aut ligaturis comprimentibus locum a ni
mia ciborum abstinencia aut laxacione ni
mia dissolventes aut festinacio in motu

C. xi de ... impedientibus ... restauracionem ossis

aut paucitas sanguinis absoluta aut paucitas
sanguinis viscosi in corpore indebilis. igitur quando isto
tum et stude ipsam rectificare. Et de illis que rectifi
cant restaurationem et apparitio sanguinis super liga
turam si sit inconveniens quibus quia ipse sit su
perfluitas quam expellit natura cum multitudine cum stu
dio ad fracturam quare occubulat materiam ibi unde
sanatio fit per eo per poros egredi

C. xii de fractura ossis in longitudine

Si fractura ossis in longitudine sit sufficit
ut membrum adhereat cum fractura ve
hementer et vehementior quam in aliis et compre
ssione cuius ultimatio fiat inferiora et cuncta
que diximus si indiget presentem. C. xiii

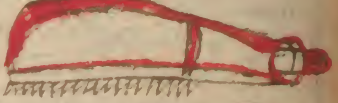
de fractura ossis cum frustis et avic

Si sunt in fractura ossis frustula oportet
quod sit bona extensio membri decent frus
tula recomponuntur quod in decent non oppo
nuntur solvit in os et restaurationem et qui
frangitur iterum remanet in tardius spissitu
tas ossis non permittit unam partem earum alte
ras ossis non permittit unam partem earum alte
ad herere separantur quare fit ulcus in quo se
per aggregatum venis quare accidit inde quod ipsum
inde putrefit et putrefacit membrum amplius
nisi non sit fortis fortis ergo non fit nisi
minio non sit fortis quare addito
quod decent continuantur frustra et addito
nes in oppositione sua que oppositur . . .
est ergo necessaria extensio postquam fuit uni
ficata oppositio inter duo ossa et inter duo ad
ditione et meatus qui deglutit eis et unifi
cata fuit restauratio. Cum ergo extendes
et opposueris rectum est cum inveneris oppositio
nem unificata mollifices extensionem pau
latim et observes oppositionem et non declinet
cum attractione et observes cum manu tua di
spositionem eius quod decent opponi. Et si invene
ris eminentiam aut illud rectifica illud cum
dein necessarium est ligamentum conservans membrum
secundum quod fit suam non durum quod dolorem faciat
valde neque leve quod dimittit conservationem
Est ergo melior media earum et oportet ut sit ligam
tum positum ad illud quod est inclinatio vehemen
tum positum ad illud quod est completa tunc oportet ut equet
eius si fractura est completa tunc oportet ut equet
equatione stringente ea ex omni parte. Et si frac
tura fiat in parte plus oportebit ut sit plus
illic stricta. Et si fuit cum fractura aliquid

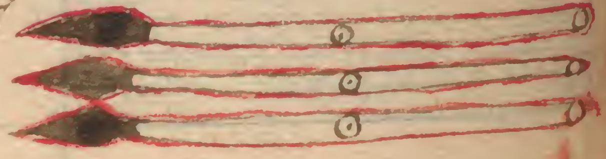
ex frustis et ossibus prius tunc si fuit ledens dolorem
faciens tunc vade ad illud cum rectificatione. Et si
non fuit ledens tunc non oportet. Deinde nunc appone
manum deinde quia si audita fuit eius crepatio tunc scias
quod gravavit sic eam respondet. Tum ergo scivimus fru
sta de illo tunc non oportet ut tardes quin et. C. xiiii

de disrupcione carnis que ex frustis ossis oritur

Accidit ex frustis disrupcio carnis
non est ibi rectum operari in dilatacione
disrupcionis operacionis sic diximus sed est necessarium
ut extendantur duo ossa ad duo latera simul
timum fine rectitudinis ne sit tortuositas
in eis quod in tortuositate tunc est corruptio
ossis. Cum ergo extenderis ipsum tunc redi ad
frustrum et reduc ipsum ad si necesse illud. Si autem
non redit tunc non dilates disrupcionem immo
prius sit ut videas mensura qua indiget
et perfora in ea secundum quantitatem qua egrediatur
in ea frustum et postea si ipsum frustum cu
tis levis sic et possibile est foramen spissum et
penetret frustum in ipsum et prime sic cutis
et manu compressione gravantur abas vas et
procedat in foramine passione ad radicem
sua deinde strictius cum sua operationis et est fera sub
tilis acuta sit et ea faciencium pertinens cuius

fora hec est
sit unde et fo
ratasse perforatur
radix cuius perforacio est necessaria cum terapa
no faciendo foramina continua accipiendo locum
citius quam fractum et illud non est auferens unde
ubi est os corpus nobile sic est tunica cerebri
et mediastinum licet fortasse sit salvius quod instrumentum
veneria motu suo aut sua collacione aliqua
casione sua. Et ego de modo serrandi os com
petit ponam capitulum singulare et quis ingenium
ut ponatur trepanus secundum latitudinem non per
mittente trepanum penetrare in se in qua
titate advenante quare est minoris nocumenti
tunc quam instrumenta moventia et propter hoc oportet ut sit
apud restauratores istorum trepanorum species
plures preparate secundum magnitudinem medie et parve et alter
est fora magis et fortassis non apparent fru
stra sed est necessarium ad ... ad illud quod

curat et retinet ipsum deinde fieri illud quod os quod
si fuit frustum aut pecia ossium separata pungens
locum cum dolore faciens tunc necesse est fieri decisionem et
uti regimine ad extrahendum illud quod egreditur et mu
lierum os frater illud et ipsum fuit illud quod fractum
est et comminutum plura tunc necesse erit ut extra
hatur totum. Si autem fractura non fuit cum conuiccione
et fuit depressio eius et fissura capiens locum plu
rimum tunc incide in firmiorem locum et dimittes re
liquum quoniam non nocumentum in eo immo est ma
gnum in abscidendo ipsum totum.

Capitulum de restauratione fracture ossis cum ulnere

Oportet sicut ait albucasis quoniam accidit
fractura cum ulnere quod primo consideretur
partes aspectus quoniam si uirtus et etas et tempus per
miserint et maxime si est magnum fuit sicut os
coxe aut adiutorii et similia illis. Si autem sanguis
affluit ulnere restringe ipsum cum uitreolo trito
et in ulnere puluerizato si non est aliud et postquam
deinde incipe restaurare fracturam in illo eodem
die et non postponas illud si non accidit calidum apa
. Si autem apa calidum accidat non restaures ipsum
usque ad ix diem donec apa sedetur et non appropinques
ei in die tercio et quarto omnino quia tu facies
accidere ei accidencia mala. Si autem os fractum
est eminens super cutem detectum tunc os ut conti
nuis reducere ipsum et equare manibus tuis cum fa
cilitate et extensione parua. Si autem non pot
tuis manibus ipsum equare, reduc ipsum cum
instrumento ex ferro facto cuius longitudo sit vii
aut viii digitorum et eius latitudo secundum quantita
tem ulneris et propter hoc est bonum quod sint apud
te huius instrumenta plura preparata secundum quantitatem digi
quantitatis ad illud ex ... in omni specie fra
cture et sit rotundum et sit parue grossitudinis ne
non flectatur apud operacionem tuam propter compressionem
super ipsum et sit acutum extremitatis cuius sit ma
gis in extremitatibus suis et sit superius eius ad gro
ssitudinem a ex medietate eius neque ad in
feriora et hoc est forma.

noiatur palacatur. Et est os ut ponatur extremitas
eius acuta curuata super extremitatem ossis emi
nentis et impelle ipsum cum eo uice una donec
quoniam redit os et equatur quadam equacione. Et
Ysaac autem dicit quod si os stet super illud debemus
dirigere cum ferro quod dicitur bira longo palmo.

et sit parum grossum ne displiceat sicut diximus et
habeat caput acutum latum paruum reuolutum quoniam ossa
que sunt impressa reuoluentur. Et ponatur et equare
extremitates fracture ad inuicem. Et si extremitas
eius fracta est subtilis et non accipit eam instrumentum
et acceptionem bonam tunc os ut incidas ad extremitatem
illius ossis donec instrumentum eius habeat potentiam. Si
non non potes reducere os cum eo quod narratum est
non tunc incide ipsum cum eo quod conuenit ei cum inci
sione tunc incide ipsum cum eo quod conuenit ei cum inci
sorijs ad hoc factis aut serra ipsum cum serra que
quam diximus secundum quod melius potest. Deinde rade
illud quod remanet in osse ex asperitate et cor
poribus minutis. Cum autem reducit os et inue
nitur infirmus post reductionem eius uehementer
dolorem ledentem tunc scias quod os non redit
ad locum suum. Ipsum facias quod illud quod tunc confert
infirmo iuuamentum magnum. Cum completur
restauratio tua quam facis ossi tunc submerge
in pannum in uino stiptico nigro et precipue
si est in estate et infrigidetur leuamentum et commendat
in estate et infrigidetur legumina et ut sit adiutorium ad ypsu
ulnus et in tempore illo ut sit adiutorium ad
bendum apa et non ponas super ulnus decoctum
neque aliquod quod sit oleum quoniam corrumpit et putrefacit
deinde amministra astellas in hora completionis cum
ad restaurationem ossis et dimittas ulnus
detectum ita ut incidas cum forficibus foramen
in inuolutionibus secundum ulneris quantitatem et ponas
super astellas foramen oppositum illi ut perueniat
leuitas medicine ad ulnus et sit possibilis abeo egre
ssio uirus et sit ita ut possit regere super eam
utramque sunt quoniam uis dimittere ulnus discoop
ertum sit malum propter infrigidacionem et non fuit ei detectio
non curet ab eo uirus neque perueniet ad ipsum
medicamen et si dimittitur discopertum putrefit
et infirmatur et accidit mors multis et producit ad dolo
res et febres quare necesse est medico ut faciat
aliquid in tempore hoc et si considerat illud quod accidit
consuetudinarie ei antequam confirmetur. Inquit Albuca
sis caue omni cautela ne stringas ulnus cum
fractura multociens enim fecerunt illud stolidi me
dici et fecerunt super infirmos accidere ad mor
tem aut putrefactionem aut ... instrumenta
et sit strictura naturalis mollis dum est stricto
reliquarum fracturarum. Et dico quod bonum est.

quod ponatur illud quod precepimus ultimus ex ligamentis ut
prius superius predictum est .i. super fracturam ut sit possi-
bilitas curandi vulnus neque ei predictum sermo sit
tollerabilis et quanto magis elongatur a vulnere
ponatur levius et cum est vulneris profunditas ve-
hementius stringatur super locum profunditatis liga-
tura ligamenti et cum pervenitur ad fracturam iterum
ligamentum predictum ponatur et ingenium in figu-
ratione predicta est ut ponatur extremitas ligamenti
super labium vulneris deinde retorqueatur retro et firme-
tur cum alio et ponatur super labium aliud inferius
deinde ordinetur reliquum ligamentum secundum quod os
deinde torqueatur ita ut remaneat vulnus ipsum
apertum et quod est post ipsum sit firmum ex eo ita quod
iam excedit ligamentum recadat et cadat super
fracturam predictam vulneris et remaneat
vulnus apertum ut distergatur ipsum bis in die
vel semel et mane. Et si vulnus est malum et ma-
gnum et times super ipsum quedam accidentia mala
que narravimus et invenis dolorem in loco sussu-
tio tunc non ponas super ipsum astellas et facias
involutiones ex pannis duris in loco astellarum
et stringe ipsum cum eis. Cum autem est post diem
vel ut duos et vides vulnus iam incipere ut in eo gene-
retur pus tunc auferas ipsum de super ipsum pa-
nnum cum uno denique ungue-
ntum quem posuisti super ipsum cum vino deinde
mistura licinia et unguenta in ghbre de consuetudine
nostra est ut mediantibus illa sit unguentum de
nostra foramus et illi similia. Et tunc quando pervenit
emplastrum predictum et quarto die solvas ligamentum
et considera vulnus mane et vespere donec consolidetur
et sanetur et os ut per preteritum membrum tale nec pus
ab eo curat ad inferiora cum facilitate.

C. xvi. de frustis ossium que non permittunt
vulnus consolidari.

Frustis ossium [illegible] vulnus consolidari.

Quod si dies multi videntur preterierit et non
consolidatur nec desinit pus ab eo ut ca-
ro mollis fiat et non solida tunc scias quod illud
fit frusta ossis propter latitudinem. Et oportet ut
sint frustula ossis extracta. Et tunc ingredias vulnus cum tenta et frusta que inve-
nis separata ab osse removes et extrahe ipsa cum
pincitarolis et prius sit ut ...facat pro plu-
re fadali usque ad x dies si carne tenuit
liga bis de tercio in tertium mutabis donec
os consolidetur sed si mutatur in die melius
non videtur et quod ex eis non sit separata expungas.

membrum et faciunt accidere dolorem conatur me-
deri ea et auferre ipsa sicut dictum est in capitulo
precedenti. Et non festinet in extractione
frustorum immo dimittant nisi et adiuvet
cum attractione pauca eorum que exeunt in spa-
tio non festine et non moveant cum operatione
manus videntur. Sic non. Et tunc illud quod extra-
ctum est violenter non invenit sanum fiat un-
de ulcera fistulosa. Et tunc quod expellit ea est
ad hunc incipiunt corrodere et iam spuere fit et
cuperi et tela et ulnus incarna et simile
de ludicum in panniculis et frustulis incurvis
corrupta de quibus necessitate est ut manifestum
in in preparas cum vi violentiam et ...
ritum spasmum et permixtionis febribus. Et si sta-
tim... non est in eis magis in nocumentum. C. xvii.
de
Medicamina que extrahunt ex fractura cum necessi-
tatem est ut sumat oleum vetus et ceram citrinam
et sordicies nasorum apium que utique sit quarta
est oleum deinde solvant omnia et sumatur pars una
forbii et pars 5 lacte titimalli et tres partes ...
stol et fiat ex eis ceratum et iterum sumant ar-
moniaci et bdellium et liniatur cum oleo de lilio deinde
aggregato totum cum confectione et fiat emplastrum et
ponatur desuper. Balsamum cum vitreo suo ad ...
hibit ossium frustulas. Et si accidat vulneri
putrefactio aut corruptio aut herpes estio-
menus tunc oportet ut componas unguentum ex eis
cum eo quod convenit ei ex curatione cuius processit
narratio in capitulo suo. Et cum frangitur
os magnum sicut os coxe aut adiutorii et
ei similia non presumas attractionem donec
pluries curationem multotiens accidit ex eo mors
immo dimittes ipsum donec putrefiat forsitan
et cadit per se post xx dies ut xxx et tunc
quod cura vulneris sicut ibi videtur et si non dimittit
ipsum et sicut dicta abusis et post vulnus
super fracturam ossis sanatur administrentur astelle
sed fractura ossis et iam est conglutinatum et firma ille loco
ille si iam est conglutinatum et firma ille loco
astella si locus ille fuit declinatus ab eo. Et
si cum fractura est attractio et timetur mors in ...
tunc scalpelletur aut cauterizatur cum phlebotho-
mo putrefactione pervenit ad estiomenum.
Et faciat inquid si caro fuit contusa medica-
tur ne cancrescat. C. xviii. de fractura
mala restaurata.

Quoniam si recordaris iam in capitulo

cum fractura ossis cum invertificacione consignata
restaurat est tumor magnus et maxime
senex si porus sarcoides tamen consolidatur et
induratur quoniam ex nimio dolore spasmus et mors
praeterea sicut inveni quando vidi membrum figura
feda per fracturam quae non fuit equata et restaurata
secundum quod oportuit et os quod fractum fuit est restau
ratum restauracione firma oportet tunc ut dimit
tas ipsum et non facias ei contrarietatem. Inquid
Albucasis: vidi senem septuaginta annorum cuius an
cha fracta fuit et restaurata secundum tortuosi
tatem restauracione firma postquam ego vidi eum
precepi ut embrocaretur cum aqua calida per po
netur super ipsam confirmaret eam ut alleviaretur
grossicies que erat in loco fracture sed ab
ulavit illud sed pedes suos ambulacione debili
secundum claudacionem et senex iste fuit multum se
sus quia non placuit ei ambulacio quam sensit
in ancha et funes cum stattorio forti et sensit
ipsum et contusa est eius cossa fuit illud cum sue mo
tis festinanter quod compleretur pars operis restau
racionis. Cum autem accidit membro iam restaura
to tortuositas post eius sanacionem et eminen
cia ossis fracto aut nodacio firma prohibet
non prohibet membrum ab operacione naturali non
oportet ut frangatur denuo quoniam ius membri forte peri
culosum maxime si nodacio est magna fortis et
dura fortassis eius sit. Aut cum non erat po
ssibile ut frangatur in loco fracture prime pro
fortitudine nodacionis unde frangitur in alia
parte loci. Si autem membrum propter illud quod diximus
ab operacione prohibetur et nodacio est recens em
brocetur membrum cum aqua calida in qua coquitur
sit herbe mollificacionis sicut folia altee et
radix eius malve et branca ursina mellilotum
et his similia. Et fiat ei emplastrum cum emplastro
mollificativo sicut diaquilon de quo fiet
sunt muscillago radicis altee et contunditur
cum adipe galline aut oleo sisamino et em
plastretur cum eo. Aut sumantur ficus pingues et
terantur cum fimo columbino et similibus eis ex me
dicis nocentibus dimittentes consolidacionem.
Et de bonis quae expertus sum est emplastrum factum
de alleis quod diceitur in fine capituli de mollifica
cione duriciei que remanet in membris post
restauracionem et cetera que ibi dicentur sunt bona. Et
quando solvuntur nodaciones cum fricacione assi

Filia principis dicit textus Albucasis quod fra
ctura mala restaurata incurabilis est et
ideo antiqui in libris suis dixerunt et laudant
quod non fiat

dua antiqua lenius quam fit cum manibus huius absque
fractura et administretur motus membri ad omnes par
tes omnibus horis. Si autem tortuositas iam antea assit
et fortis facta est et conversa est in lapidem et
provocat te necessitas curare ipsam cum ferro oportet
ut secetur superius et solvatur continuacio ossis
et secetur quod superfluum ex nodacione de osse cum
incisoriis subtilibus et administretur facilitas
in illo cum studio et sollicitudine et caveatur bulli
cione sua.

Capitulum xix de rememoratione emplastrorum restaurativorum fracturas et dislocaciones et torsiones

Emplastrum Albucasis quod restaurat quod
valens in pluribus disposicionibus precipue mulieribus
et pueris quoniam est ex eo sicut quod non vincit calor
neque frigus. Recipe pulverem farine que pendet in
parietibus molendini et ex eo in illis et conficiatur cum
albumine ovi ita quod non sit neque spissum neque mo
lle et utatur. Emplastrum mastic olibani ana ʒ ii boli ʒ v
farine tritici aut siliginis que pendet in parietibus
molendini ʒ x consolidae maioris et minoris
ana ʒ ii albumina ovorum quod sufficienter rezentur | sufficiat
omnia et cum predicto distemperentur neque spissus
neque mollis et utatur. Et est notandum quod empla
valde constrictiva non debet poni ante diem ut bini
et dierum donec ab apparitione caloris sit securus et
donec ponitur debet ungi nervus et vene et
circumdantes fracturas cum unguentis emollientibus
sicut est cerotum de cera et oleo roseo et medulla bo
vis et pinguedine vulturis aut pinguedine
bovis et pinguedine pecudis oleo roseo et similibus et si forte po
tenciam in ipso principio sicut fit aliquando in bonam
naturam et si in mollificacio locus cum oleo ro
seo membris ungatur. Et membris magnis sicut in pectore
et sit fractura in membris magnis non ponuntur astelle et empla
et costis in quibus non ponuntur astelle et emplastrum debet
nisi ab una parte fracture ut eis emplastrum debet
adhereret et loco astellarum postquam est desiccatum
moratur sed postquam incipit fieri porus nec
aqua calida nec oleum membrum approximet
omnino nisi sit ibi dolor aut pruritus. Aliud
restaurans fracturam et dislocacionem et tortuosi
tatem. Recipe grana pinee fasseoli minora ha
bencia odus in medio sicut odus fasseoli et lau
dani et acacie et radicis granati agrestis et
enule et gallie muscate omnium ana ʒ i mirre
aloes ambre ana ʒ v aledud ʒ iii quod sit grana
ipoquistidos ʒ ii terantur omnia et cribellentur
et misceantur cum aqua aledud aut cum albugine
ovi si complexio infirmi iam est calefacta. Recipe

C. xix de rememoracione emplastrorum restauratorum fracturas dislocaciones et torsiones

uter hoc emplastrum via sic aut Albucasis ipsum
est bone complexionis restaurat ossa fracta velo
citer et pluribus hominibus confert. Aliud dia scoridis
farina ordei et seris malue cum vino temperata valet
Aliud. Recipe aloes mirre acacie seris betonice se
minis malue thuris ana ʒ ii masticis ʒ i s
pulveris mdendini quantum certa tempera cum
albumine ovi. Emplastrum quod valet ad fracturam
ossium. Recipe mastic olibani aloes ana ʒ i colofo
nie ʒ ii boli ʒ v omnia in pulverem reducta
temperentur usque ad spissitudinem cum albumine
ovi adiuncta farinam siliginis ut fiunt
Ad idem commisce bolum et colofoniam cum farina
siliginis et albumine ovi. Ad idem canium [illegible]
brum locum qui fractum inline et super pone lanam
sucidam cotum liga de super infusum oleo et aceto
x diebus probatum est ubicumque non posueris per
us tempus emunda locum oleo aque post posueris
fortis cum lino dimittes per xi dies. Oleum
aloine confert fracture ossium. similiter et ipsa sola
cum cerote ulmi ex decoctione eius radicis et
foliorum eius embrocantur ossa fracta. Confectio
Rasis sedans dolorem donec fractura consolidetur
que datur in potu cum accidit casus. Recipe mumie
grana iii et da in vino stiptico aut oleo
ro. mastix decoctio foliorum eius et sucus ipsius
refunditur super ossa fracta et restaurantur
argilla ossa rupta in unita sanat. Serio
nia dicit alcana sucus foliorum eius permistus
cum tanto vini albi quantum ipse est et per vii di
es bibitus. Ossa que sibi fracta ab hominibus
malis et [illegible] ossa conquassata a percussione reducit
quod est donum dei et secretum magnum. Ledegar
super ossa fracta posita cito sanat. Iusquia
mus et folia sibibantur trita terra ut in mixtura cum
vino sanat torsionem ossium. Aliud quod con
fert contra fracturam et torsionem. Recipe radicis gra
natus agrestis et grana pura faseoli et alter
albe ana ʒ i mirre et aloes amborum ana ʒ v a
cacie boli ar ana ʒ ii terantur omnia confectio
ne intera et cribellentur et conficiantur cum aqua
et albumine ovi et administrentur. Aliud proba
tum. Recipe folia fici sardi et folia papa
veris silvestris terere omnia et fac emplastrum
ex utroque. Aliud probatum. Recipe corticem
radicis ulmi et abrade eam que est desuper et postea

teri fortiter et cum albumine ovi misce et utere quia
est optimum. Aliud probatum. Recipe radicem consoli
de medie que piozus communis dicitur et hec folia
similia consolide maiori mitius tamen minora et radi
ces rotundas nigras ad modum avellanarum ut fa
be sic scrophularia et maiores cum frangun
tur in eis quedam viscositas apparet et oritur in
locis umbrosis circa sepes ubi [illegible]
et terra ipsam bene sic est et desuper pone. Aliud quod
mamidus expertum reperit. Recipe salis [illegible]
cum mille in sartagine compone et diutissime
frixari dimittas quod per [illegible] pati potest calidum
in principio calidum cum stuppa ut bombice su
pone post tertium non duos huius dies diu aqua
calida fomenta deinde dulcera aut marchiaton a
[illegible] ceras lenes et cum stuppa ut bombice [illegible]
[illegible] nolue emplastra restaurativa. Epithima ad
fracturas et torsionem. Recipe folia cipressi et mirti
et salicis terantur et ex permatur et fiant ga
llia et rosa narcissi et sandali rub et bol ar et
laudani et momidyx et alea et fasaoli [illegible] ex
corticibus et acacia et mellilotum et sansucus
adde in eo si indiget calefactione et emulam
et cap[illegible]. Et scias quod embroce stiptice sub
tiles et emplastra que similantur eis confert ad in
durandum porum sarcoidis. Sic decoctio mi
rti et eius oleum si necessarium est et [illegible]
et epithima cum aqua foliorum mirti et granatorum
et emplastrum factum ex fasaolis primus [illegible]
quod ponitur cum eo crocus et mirra et confic
antur cum vino odorifero est bonum valde
Decoctio foliorum mastic et sucus ipsius ossa
fracta restaurat. Regimen equationis poro
sarcoidis si superfluit. [illegible] accidit [illegible]
in investigacione sanationis fracture propter
quam est [illegible] unitas et federis extra figura
membri et fortassis prohibet [illegible] ab operatione
sua naturali. Considera quod cum sit nodatio est
[illegible] administra stiptica predicta quam ipsi
[illegible] ipsam et stringunt et minorant quantita
tem eius. Et de eis que stipticitate faciunt sunt
sic aloes olibanum minutum mirra sarcoco
lla et acacia et eis similia. Accipias quasdam de
istis quasdam aut omnes eas et confice cum vino sti
ptico aut cum albumine ovi aut cum aceto et pone
super nodationem in stuppa et stringe eas super
ipsam strictura bona dimittes stricturam nec non
eam solvas diebus multis deinde solve eam et ita
aliam donec nodatio remaneat aut stringe

se ipsum luminans pluribus dixit in pluribus
est partis removendi omne quod timetur ex membris
Si autem nodacio in lapide est iam consolidata et spissata
est et necessitas provocat festine ad auferendum
dam ea tunc funde super eam ex superiori parte
ei et incide superfluitate eminente aut rade
ea cum quibusdam rasoriis donec removeat et cura
ipsam donec sanetur et dimittat grossa cibaria
et grossum vinum dulce et rubeum et album et subtile
Albucasis quidem dicit quod accidit in quibusdam
membris a casu aut percussione dolor et perseverat
ille dolor tempore longo et non confert ei curacio cum
medicinis tunc oportet ut cauterizetur cum cauterio pu
nctali et sit cauterizatum omnis membri secundum magnitudinem
eius et ipsius proveniat ad debilitatem eius et ipsius virtu
tem et dislocacionem tensionis et doloris ex ca...
quod sanatur ex cauterio primo hoc et si non tunc
iterat super ipsum cauterium secundum de consuetudine
horum dolorum est ut permutetur de membro ad aliud
quod appropinquat ei quare oportet ut consequaris eos
cum cauterio donec sanetur. C. xx. De molli

ficacione duriciei que remanet in membris post restauracionem

Primum quod est post remificacionem fracture
aut dislocacionem et ad suum locum reductionem
omnes duricies et constrictio in membris remanent
consueverunt que in iuncturis notabiliter existunt in membris
motum prohibentes. hoc quare accidit propter cum predicta
dislocacio vel fractura iuxta iuncturam fuit aut ipsa
vel ulcus in ipsa iunctura et violentum et co
ndens circa ligamenta et teneritates iunctur
ita quod cum solidatur ulcus et conglutinantur
et ossa iuncture ad invicem ex negligencia
mocionis ipsius iuncture per porum sarcoi
de indurantur ac fiunt os unum adiuncta
unde usque ad nodum pedis si lesio fuit in
genu igitur ante quam confirmetur fortiter dura
est recens infra sex menses sive iuve
nis et virtuosus et tempus est congruum oportet ut
incipias embrocaciones cum aqua calida de
hiis olim aqua calida ab alto per fistulam
defluente loco quod ipsam superfundas et adi
pes et medulle ana et ex eis sicut mollificati
ve et fricando de super inungatur. Et quia a
ministrantur emplastra et unctiones et fricacio

de super fiunt lenientia facta ex mussillaginibus et gu
mis et adipibus et oleis et si ponitur in eis
dictamum erit magis profundativa. Et de illis quorum
administracio approprinquatur est diaquilon et oleum lilii
et oleum sisaminum quod est emplastrum lene. Et
iterum medulla pentadactilorum per ministratur cum
tanto butiro quantum est ipsius medietas et talis
quantum est ipsum vel quarta et quando sufficit
cerotis tum de oleo liliorum solum. Et quia ad
iuvatur cum aliis lenificacionibus predictis in ca
pitulo de sclirosis. Et cum sentis alteracionem com
plexionis ad frigus tunc adde in eis ex castoreo
et serapino et opoponaco. Medicamen bonum Recipe
fecis olei de lino et fecis olei de sisamo et fenugreci
cocti cum lacte pistati et cum supradictis mixti
administratur

Medicamen almansoris ad constrictionem
et extensionem lenta et vehementer Recipe
citrine adipis anatis resolute et colate ana
ʒ i olei yrini ʒ v medulle cruris vaccine ʒ
iii et hiis commixtis medicamen fiat
Aliud fortius in membris que prope desperacionem
sunt proficiens Recipe fecis olei yrini fecis olei
de sebibus communibus bdelii ana ʒ i storacis liquide
galbani opoponacis omnium ana ʒ ss adipis ursi
ʒ iii quod si adipis ursi non invenitur loco eius
adipis anatis aut galline ponatur. Et in me
lius est ut adeps porci super dictorum adipum
permisceatur permittatur. Deinde contere in mor
tario cum pauco vino dissolvantur. Quibus non
valde mollificatis alia administrantur in mo
rtario donec unum fiant unguentum
Aliud bonum huius odore delicatis congruens
Recipe cere citrine ʒ i olei de ben ʒ vi masticis
in gummi storacis liquide ana ʒ i ex hiis commixtis
fiat medicamen. Aliud lenit duriciem Recipe ra
dicis altee et radicis cucumeris asinini et bdeliu
armoniacum et laudanum dissolvantur cum aceto
forti et liniatur. Aliud bonum Recipe mussillaginis
fenugreci et seminis lini et mussillaginis cucu
meris asinini et armoniacum et laudanum et yso
pum humidum et oleum de lilio et adipe anatis
et bdelium lene et puri et medulla vituli reso
lvantur in oleo et fiat unguentum. Aliud forte
Recipe olei veteris libras ii olei de lilio libras ss storacis
liquide ʒ quarta cere citrine libras ss terbentine
ʒ ii euforbii ʒ ii medulle ossium cervi ʒ iii
et fiat unguentum

Aliud bonum ad duriciem iuncturarum qua acquisivit
restauratio ℞ armoniaci partem i et partes duas
bdellii indiaci partem i laudani partem s olei de alca
na adipis anatis amborum ana partem quartam so
lue gumas in aceto et agrega omnia. Aliud bo
num unguentum ℞ armoniaci ʒ xxv et cit
ne tunt ʒ terbentine bdellii galbani ana ʒ unum
olei de alcanna ʒ iiii terantur gume contritae
in aceto cum oleo de lilio valet ad spasmum
etiam et nodacionem quae accidit sic glandula ubi
est et iam diximus eam in capitulo suo et ami
nistrent unguenta quae diximus nunc et aminist
cio castorei et costi et fimi columbini et sinapis
emplastrando est utilis
Lenitivum bonum ℞ fec olei de lilio ʒ i fec olei
seminis lini ʒ i storacis liquide galbani fragmenti ar
moniaci et opoponac ana ʒ s bdelium lenius ʒ i adi
pis ursi et gallini aut porci aut illius quod diligis
illud ex sapientibus diviciis fiat ex eis unguentum
Modus emplastri aput restauracionem
fracture ossis aministrati et qui tu ius reso
lucionem residui spatis
℞ radicis altee camomille foliorum violarum fari
ne orobi omnium ana partem i terantur omnia et confi
ciantur cum vino sirio est inbrium calefactum
tunc conficiatur illud cum aqua coriandri aut aqua
et utere eo. Aliud ℞ mussillaginis fenugreci
lini mussillaginis cucumeris asinini ar
moniaci laudani ysopi humidi olei lilii adipis
anatis et bdellii lenius. Galbanum est bonum et si di
ssolvitur cum oleo et medulla ossium vitulorum
unguentum est eo quando lenit et est epithimatis
factus cum aqua tunc regimen debet esse cum epi
thimatis aque calide et superposicione huius ma
terie et nulla poterit fieri in eis ulceratio
Et dactuli et oleum sisaminum et cortices gro
ssitudo pone sarcoidis fuit maior et forcior
augeantur in caliditate cum iste super ceruu
et eius medulla confert ad reparatum fracture
et herificent ea
Aliud forcioris resolucionis quando accidit apa
durum aput restauracionem membri ℞ radicis
altee et seminis lini et balaustie et mellilloti et san
suci et florum violarum et camomille omnium ana
partem i terantur omnia et conficiantur cum aqua sale
cis aut cum aqua dulci aut cum vino totum
illud secundum caliditatem membri et quere caloris ei

Et ypocras non dixit in libro suo quod ponatur si inbrum
fractum aut restauracione eius nisi cerotum factum
ex cera et oleo et non aliud. Et narravit ut sit me
dium inter grossitudinem et subtilitatem. Et aut
usum fuit ut ponatur si inbrum fractum
aput restauracionem et res in quibus est ex
tractio modice caliditatis sicut mirra et aloes
olibanum et eis similia que narravimus
Emplastrum quod confert ad lesionem et dolorem
rubricam ℞ radicis granati agrestis et
ciceris et capillorum hominis mersorum aut pone
avis et aloe et salis partes equales terantur
et cribellentur et conficiantur et fiat ex eo emplastrum
Aliud lenitivum ℞ testas aleorum mundatas
et incide ipsas in iiii partes et coque in aqua
postea proice aquam illam in qua cocti sunt
et pista ipsa allea cocta cum assugia por
cina et iterum bulliat in vino et adde parum
farine tritici usque ad spissitudinem et cum pa
nno lineo suppone. valet et ad tumorem
ex contusione factum. Mollificacio quae cum
embrocis et emplastris per xv dies fomenta et
embrocca inbrum primus secundum quod dictum est po
stquam fecisti ipsum minus tercia die ante aptes
opposita si virtus et etas non contrariaverit et po
stquam fecisti ipsum apellatur in ipsa die de in loca
ipsum cum eo bene silesio est in genu cum fascia
et coxa sit stans extensus et minister sit qui
teneat capita alie fascie qua me illo pe
dis ligasti et alia fascia sit in iunctura ar
bre subgenu cui capita sit ligata ad ma
ut ipsam cum pede tuo valeas substinere et
trahere geniculum versus terram aput restaura
cionem cum minister trahit pedem infirmi
virilitur et subito supinus versus caput infir
mi et tu ad invicem conatur cum manibus tuis
plicare tibiam usque ad nates in iunctura sua
deinde dispende et replica tibiam ter ut quar
te in illa hora ut sit facilis ad movendum
Deinde iunge iuncturam et tibiam totam et ingui
na cum oleo communi tepido in quo vermes terre
fractes et castoreus sunt bulliti et lana sucida
calidam et liga et sic bis in die fomentacione
faciendo cum mocione membri usque ad inte

cum sanitate caueto a frigore contra omne
acetosum sic diximus de fracturis tibie ita dicimus
que fiat de qualibet iunctura sic melius possit
fieri in ingenio operantis caue tamen ne post consolidationem
ossis facias circa super dicta et quousque
ad sex menses ponas sarcocollam in ossibus sicut
diximus confortatiua faciens fortitudinem molli-
ficationis. Cum iunctura post restaurationem
ex nimia extensione et attractione mollificata
fuerit in quorum curatione emplastrando pone de re
stiptica subtilia sicut sauina et daptili in ma
tura et thus simila que est stiptica spissa
tur et his misceatur oua sic et croco et cinnamomo
et mirra et acacia est bona valde et frequenter cum
ea coquitur acorus et cinis vitis cum adipe
antiqua et corticis spatularum palme et est illa
in qua nascuntur dactili et omnia que dicta sunt
in durando ponunt sarcocollam. Cum pitthia quod
fert molliciem et lassacionem ubicumque fuerit
aloes mirre licii acacie succi memithe cipi
ci orientalis bolus armenicus partes equales ex his
cibus cum auellana et similitudines fiant ex quibus
si necesse fuerit in pauco aceto et succo caulium
sint commistis aliquod dissoluatur et si egritudo
fuerit ut in palpebris extiterit in aqua rosarum
et succo scariole et pauco aceto ex his fiat resolucio.

C. xxi de curatione fracture qui in membrum remanet subtilius post restaurationem quam fuit primo

Aliquando membrum post restaurationem re-
manet subtile debile aut propter multitudi-
nem solutionis et ligacionis eius non sicut oportet aut
propter superfluitatem constrictionis ligamentorum in membro nutri-
mentum prohibentium aut propter motus superfluos vel
non sua hora aut propter multitudinem aque caliente
embrocationis superflue aut propter paucitatem
sanguinis membri infirmi et debilitatem eius. Et
eius cura est cibare ipsum et tenere facere cor
eius donec multiplicetur sanguis in eo et cum in
stiar balneum et dare gaudium et leticiam sibi.
Deinde assiduet embrocationem eius cum aqua
tepida donec curat nutrimentum et redeat
ad figuram suam deinde pone picem super membrum
ut trahat et retineat nutrimentum attra-
ctum ad ipsum ex aque tepide effusione

Theodoricus
Pila principis idest picem grece pix navalis
casin cum resoluatur ad ignem et tepide sic
ponatur

aqua eius si aministratur tepida donec rubescat
et inflatur uidebis attrahit nutrimentum ad ipsum.
Si aut aministratur calida resoluit ex eo
nimie super illud quod attrahit uel dessicat et prae-
cipue qui elongat tempus effusionis eius et attrahit ex eo
replete super illud quod oportet et primo si abreuiatur tempus
eius non quam aministrationis post membrum incipit
detumescere uero si fomentum propter siccitatem
efficiatur oportet cum rubore et inflacione cessare quia sic
ait. Et tempus augmentandi carne sicut uest cons-
uendi aut dissoluendi longum est. Et si nutrimentum
ad id membrum possimus cum ligamentis attrahere si
extrema constringantur cum eo post fomentacionem tpra
tam. C. xxii de dislocatione et de diuersione fracture

In principio cum accidit alicui fractura aut
dislocacio aut torsio aut casus debent in
cibo olera fructus et carnes auium et eorum prohibent
oua et carnes grossas et carnes assatas et cibus et omni
cibo qui replet uenas sanguine donec ex apostemate calido
securus et non times effusionem materie ad membrum
tunc redeat infirmus ad regimen suum primum cum
quo curatur consuetudo. Cum autem accidit os fra-
ctum restaurari tunc oportet ut cibet infirmus cibis
nutrientibus multo nutrimento grossa genera uel in qui-
bus sit uiscositas sicut cibaria facta ex tritico et
cum aqua et capita et pedes et uenetres
uaccarum et eruis edis et arietis de cotta et oua et
pisces recentes et uinum grossum et stipticum sub-
tile aut et citrinum calidum uitetur eo quod attenuat
sanguinem et post cibum et similia illis et ex illis que
dantur in fine post cibum mensa sicut castanee
et genera in quibus est acuitas Ihelbam dicit
quod mumia est ualde bona ad hec absque dubita-
tione. Cum autem ex regimine fit coagulacio fra-
cture uelocius et melius quia natura conuertit sicut
os fractum ex corpore aliquid simile glutino
in quo est grossitudo quo adheret et stringit
ipsum donec conglutinatur ad inuicem et ligatur
donec ueniat in fine fortitudinis et firmitu-
dinis sicut fuit in primis et est ei possibile
suas operaciones exercere et propter hanc causam
necesse est ut ponas nutrimentum infirmis
in quibus sit grauitas sicut diximus et gros-
situdo et uitet omne quod subtiliat sanguinem

Cap. xxij de dislocatione et de diuersione fracture

et calefac ipsum et elongat ipsum coagulacionem sicut vinum subtile simile diximus et res confortatiuas ualde nisi sit illic plures ex vulnere regredientes subtiliacione cibi secundum illud quod est super ipsum de magnitudine et ipsius prauitate et apud timorem doloris et floia et uentus solucio. Si accidat ab apostematis malicia cum doloris intercecia balneum et nam quod calefaciunt omnem coitus precipue et fugiendum mittere et locum calidum loco frigidi aeris corpus sex moretur et in ipso tempore utatur minima sic dictum est.

Capitulum xxiij de osse corrupto

xxiij de osse corrupcionis cura

[C]orrumpitur quidem os aut a causa intrinseca ut ex humoribus acutis corrodentibus ipsum aut a causa extrinseca ut ex percussione forti sicut quando comeditur caro circa os contusione vehementi ipsam mortificat vel quando accidit inde extiomenus aut ex percussione quorundam venenosorum sicut scorpionum marinorum ut tincinus et vipere tarantule aut ex nimio frigore membrum mortificat. Signa corrupcionis ossis.

Signa

Cum accidit ossi corrupcio uides carnem super ipsum mollescere et mollis fieri incipit putrere in via fetoris et virus facilime ad os per ea penetrat tentando inuenit ipsum lene ita ut lubricet absque adhereret ei paruum et inuenit eam quasi non firmam in se ipsa imo habentem fracturam aut putrefaccionem et forte destruitur et lenitur et propter quod corrupcio non est in principio nam in hora principii non apparet illud cum tenta et cum eius lubricitas significat super illa corrupcione et ex hoc quod non lubricat in eo tenta in collateri inuenit separacionem panniculi et illud est propter corrupcionem eius quae incipit et illa quae incipiet cum corrumpitur caro super ipsum et cum discooperueris absque inuenies ipsum mali coloris et nigredinis quod antecedit ipsum apostema et corrupcio carnis et membri in primis et more deinde uenit ad ipsum.

Cura eius primo si non est os discopertum detegatur si est possibile quod nerui vel vene aut lacerti non te impediant ut sit apud operacionem tuam liberum et manifestum ut si nichil tibi quod corrupcio non sit profunda si superficialis tunc apponas medicinas quas dicturus sum cum quibus cadunt cortices capitis et aliorum. Dicit Auic[enna] quod in sanguine sanat torsionem ossium si ex foliis suis bibantur etiam ut in[?] cum uino.

Medicinam facies cadere cortices ossium et nascencie carnis bonam super ipsum. Recipe aristologie ireos mirre aloes corticis plantaginis et est etiam rubea minuta quae aufertur de media mocha aut arena et cum fricatur super manum ingreditur cutem de qua fit unguentum penetratiuum quod mundificat specia heris corticis pini aggregentur omnia et est mirabile facies cadere cortices ossium et faciens nascenciam carnis super ipsum.

Simplicia quae ossa denudata cooperiunt

Mirra consolidat et cooperit ossa nuda uel os si puluerizatur super os denudatum uestit ipsum carne. Proponatur eius radix ad ossa nuda medicandum. Euforbium cortices ossium in die una [illegible] tamen oportet ut ligatur caro que est in circuitu ossium cum cerotto in unguento conpetenti. Et si non cadunt cortices per medicinam praedictam tunc est necesse fricare et uidere in nigredine que stat super ipsum ad hunc cauterizare proueniendo ad ultimum corrupcionis eius ut cadat cortex corrupta et remaneat sanum deinde medicina ipsum et cura ipsum donec sanet. Et si non sanatur totaliter et emittit pus cotidie tunc scias quod corrupcio ossis est profundior illa que in tunc necesse est detegere super ipsum forti exquisite abradere et concauare ipsum cum ultima fortitudine tua deinde restaura.

Aut si sanatur bene quidem et si non tunc scias quod illa corrupcio est in profunditate longinqua corporis quod non os consequitur non est ibi ingenium in ea nisi dimittere ipsam necessario. Et si os corruptum de ossibus paruis fuerit et est possibile trahere ipsum extrahe cum tenaculis subtilibus secundum quod conuenit ad illud. Si autem ossa sunt magna tunc exquisite fac attractionem corrosionis membra dimittas ex eis aliquid secundum possibilitatem tuam. Sed non concreatum vel facit

tibi aliquid ex humiditatibus malignis et non est ma
sione eorum tunc incide illas carnes que sunt illic
illis humiditatibus plenas. Si autem non est tibi
paratio auferendi ossa extra tua tunc pone
super vulnus quod putrefacit ipsum et dimitte ipsum
donec putrefiat quod est in circuitu illorum
ossium ex carnibus et humiditatibus et custodi vulnus
ut non consolidetur et constringatur sectio quam secasti
in operatione tua primo pone super ipsum
sitinnes totum summersum in sulfure trito
cum oleo aut totum submersum in unguento e
cipriaco aut aliquo unguentorum nitidum, nam
quando putrefiunt ille humiditates ossa separantur
ex eis ut alleviatur ablatio eorum et ipsorum. Sic
os corruptum et similia illi ex quo ex eo corruptum
est facies tamen apponi tamen medicamen de arti
stologia super dictum aut abrade ipsum abrasione
ultima donec auferatur nigredo illa et corruptio
tota deinde restaura vulnus. Similiter ex eo quod eo
corruptum est est pars nigra et corruptio iam consecuta
est medulla non est excusatio quin assumatur
illud os cum medulla sua, secetur quod ipsum et incidatur
totum usque ad locum sanum ubi corruptio pervenit deinde
cura ipsum cum unguento uiridi et terra farmaco
donec consolidetur. Quoniam autem corruptio ossis erit de illis
quas non sanat nisi abscisio et seratura totius
ossis membri et planum est quod circuitum ipsum qua pre
oportet tunc seras locum in quo oportet ut incidatur ita ut
mittatur tento nisi consequatur locum in quo inve
nit adherentia ossis ultima quoniam illic est terminus
sanitatis sed ubicumque invenerit laxitatem et
retentionis debilitatem totum erit de collectione
ne ex quo est incidendum et fiat secundum modum quem
inferius tibi dicam. Verum ubi non est os corruptum
excapite costarum et ancharum et sic spondilium dorsi
tunc melius est ab eius curatione fuga et
separa. Et si timet quod corruptio ossis sequatur
corruptione carnis cum casus accidit
plus tunc infrigidatur et accipe carnem ab eo
est conveniens et est eius cura et oportet ut infrigi
detur membrum sanum cum epithimatibus que sani
sunt in capitulo corruptionis carnis disrupte
ab eo et cum eo similibus. C. xxxiiii de modo
serrandi os corruptum.

Scio et erit os corruptum ab osse sic iam diximus
si os eminens quod non possit attrahi ut debet
neque sit in ei rectificatione unguenti et timetur
ne corrumpatur illud quod est circa ipso et detegatur a carne
corrupta illud quod non est detectum ita quod ponatur
et stringatur in extremitate ossis filum firmum cum
quo tendatur ad superiora et pone ligamentum aliud
ex lino grossius ligamento primo deinde liga ipsum
super carnem que est sub osse et extende extremitatem
eius ut trahat carnem ad inferiora ut associa
eam cedentes et pone lignum aut tabulam
sub osse inferius decenter quoniam cum facis illud non
prohibetur serra quin secet carnem corruptam deinde
serra ipsum quoniam caro fiunt secundum rotunditatem ossis
serra ipsum quoniam caro sit ipsum
disrupta sic. Erit autem nunc caro sit ipsum
dextra oriente quoniam disruptum est ex omnibus lateribus
eius sicut oportet ut sit seratura super locum corru
ptionis eius ita ut non remaneat in continuitate
partium parum per ut non remaneat in apparitione
ossis corruptio et non appareat ad seraturam suam
sua sensu et cogat ad seraturam suam iuxta
aliam. Et si os corruptum et non est eminens
primo continuatur pars eius cum parte corruptionis
in medio aut in parte ipsius tunc detege carnem
ab omnibus partibus tota deinde pone lignum inferius
postea serra illud ex parte prima ubi est corruptio
donec continuetur seratura ex parte altera sit serra
tura secundum longitudinem a corruptione pariter
secundum quod diximus. Et quidem tibi necesse serrare
costa aut os sub quo est tunica aut aliquid
nobile pone sub serra laminam qua conservet
membrum nobile. Et si partes ossis corrupte fuerint
in parte iuncture tunc extrahe ipsum et inci
de iuncturam medie ipsam
tunc. Et si corruptio est in iunctura media ipsa
iuncturam corruptam serra os ubi continuatur
ex parte altera. Si non est continuatio duarum
iuncturarum tunc non est in ea ingenium nisi abrasio
Et si corruptio est in pectine manus aut pedis
tunc est difficilis valde verum oportet ut in quantas
corruptione ossis qualis apparet tibi et abra
das eas et incides ipsum secundum quamcumque disspo
sitionem tibi est possibile et cum quocumque ingenio
rectificaretur quod non facit nervus vel vena con
trarietatem. Et si corrumpitur os brachii totum a cuius
tunc auferatur totum os superius. Et iud[icanda]

adolescentem a genu usque ad nodum pedis, et curatus sit sine claudicatione perfecte. ¶ Et Albucasis quidem dicit quod fecit simile cuidam iuveni viginti annorum triginti non una die sed pluribus diebus intermissis propter residua ossis corrupti. Sperabat quod de dispositione debilitatis infirmi dubitabat ne in qualibet hora qua operabatur super eum ex superfluitate evacuationis sincopis malam incurrebat. Et debes tu habere incisoria et serra apud operationem tuam diversa et plurima secundum quod parata vidi secundum situm ossium et eorum magnitudinem et parvitatem. Tamen operatio indiget secundum ingenium suum, instrumentum quod erit conveniens ad illa operatione quam dicit vult exercere. ¶ Nam sicut ait Albucasis medicus bonus per se potest invenire illud quod convenit ex instrumentis ad omnem infirmitatem. ¶ Et ego sum ponens figuras instrumentorum quibus indigens ad hanc operationem secundum quod in libro Albucasis sunt designata. ¶ Et scias quod in unaquaque serra cum qua secantur ossa magna debet esse apud dentium unde incidit grossior tamquam corrigia carnea et apta posterior subtilior sit serra ut eius cursus sit facilius per serraturam suam cum ac illac ducitur et ab ea non retineatur in via et debet habere dentes pravos et spinques.

¶ De incisione extremitatum et serratura ossium secundum Albucasim. ¶ Extremitates quidem corrumpuntur aut a causa intrinseca aut a causa extrinseca. A causa intrinseca ut ex acutis humoribus naturam expellentibus ad superficiem extremis an debilibus membris. A causa vero extrinseca aut ex contusione aut ex percussione quorundam venenosorum sicut scorpionis marini et serpentis tarantuleque et similium aut ex frigore calore innatum mortificante sicut diximus in capitulo quod precessit. ¶ Cum igitur fit causa intrinseca fiat secundum quod diximus in capitulo de expressione nostra. ¶ Si non profuit illum nostra sanctificatio secundum quod diximus et vides corruptionem incedere in membrum quam non reperit aliquod membrum denigratum ac siccat ab igne combustum tunc oportet ut incidas membrum illud usque ad sanam ita quod non reliquas aliquod de corruptione quia melius est amittere partem quam totum. Nam situm non incidis totum quam combustum videtur membrum postea putrescit.

deinde incedit illa putredo usque ad illud quod sequitur illud membrum et capit in totum corpus per propagationem incisionem eius. Vnde si tanta si corruptio aut percussio quorundam venenosorum est in extremitate digiti tunc incide digitum et non des spacium corruptioni ut incedat ad reliqua manus et similiter si accidit in manu tunc incide eam a iunctura sua usque ad ossa brachii. Et si in invadit in eo tunc incide brachium apud cubitum vero in ipsa iunctura. ¶ Si autem pertransit corruptio et vides eam circuit cubitum tunc incidere non presumas magis ne si non est tolleras infirmum et noceris ab ignorantibus homicida similiter fortis magna eius substinet angustietatis. ¶ Ego vidi adolescentem qui habuit iuvatorium fractum et per forte sinistrorum postum sibi totum brachium putrefactum qui postea venit ad magnum thomasium fratrem meum qui erat de presumptuosorum secta cirurgicorum qui nisi a me multa experta didicisset et frater meus in cura sua tamquam desperatum recipiens amputavit ei brachium a iunctura humeri cum spatula tota et evasit a morte et longo tempore vixit et sic diximus de manu ita dicimus de pede. ¶ Sed si corruptio iam pervenit super genu tunc non est in ea nisi genium sicut diximus quod infirmum morti relinqueri et modus incidendi membrum aut serrandi est ut stringas ligamentum aliud super locum et extendat minister ligamentum unum ad inferiora et extendat minister alius ligamentum aliud superius ad supra et tu separa carnem que est inter duo ligamenta cum spatumili lato donec tota detegatur. ¶ Deinde incidatur aut serretur et oportet ut ponatur ab ambabus partibus pannus lini in aqua frigida infusus ut non tangat serra locum sanum et accidat infirmo lexio addita et calidum apostema. ¶ Si autem fluxus sanguinis accidat iterum dum operaris tunc cauteriza locum velociter aut pone super ipsum aliquid sanguinem constrictivum deinde redi ad medicationem tuam donec compleatur. Deinde liga membrum vulneratum cum ligamento conveniente et cura ipsum donec sanetur.

Capitulum xxiiii de ossium commotione

Ossa que dicta intima sunt et coniuncta inter aliud os quod ipsum sequitur est spacium magnum in quo aliqua in vox miscetur ipsa cum prima aut sunt solida aut immobilia quorum motus aut multum est durus et alterius a quorum motus in quo concavitas alterius sit que exactum in quo concavitas magna ut prima debet esse minus concavitas magna ut prima debet esse concavitas quedam obstaculum ad acumen aut concavitas quedam obstaculum ad acumen ius repellendum ita tamen ne cadens et collidens sua prodat mobilitatem oppatiula quedam quasi cartillagine vestitur est et sunt inter concavitates quibus inde ustrata longitudinis ut levius ossa moveretur vel est extremitatibus non quedam ligamenta nervosa inducuntur ne ex nimio motu ossa seringerentur et iste motus non est equalis in omnibus partibus est enim ubi sunt curta et acuta et concavitas ut in spatulis est ubi ut tria ut in concavitas ut in spondilibus est cum ossis ubi sunt rotunda ut in mcubit posteriori autem non est de eodem esse ut incubit posteriori habuimus ossa sunt concatenationi mobi partibus habuimus ossa sunt concatenationi mobilia quedam sunt et minime concatenata ut cranei capitis et cum ossa dentes habent ut fragm vero quoque in quo duo alia iterata. Quedam sunt ubi plantatura sicut dentes in mento et massilla. Quedam sunt solida ab eo elimata ut nimia planiore quod una videatur esse. Quedam alia ut puta ossa. Quedam tamen in ustositate sibi coniungunt trimantur sicut ossa inter utraque conturie in medio mito sunt solidata. Item in quibusdam mobilibus in ueni.

C xxv de sermone uli de dislocatione secundum auicennam

Dislocatio quidem ossis alii accidit completa, et alii non completa. Dislocatio namque completa est egressio ossis integra ex loco et situ suo quod est per naturam aput illud quod ei unitur. Mi exivit. Cum autem non egrediatur integre nominatur separatio iuncture ad partem profundam aut ad partem eminentem quod cognoscitur sensu et est separatio non integra quam quidem nominant torsionem. Cum quod est lesio quam non movet os sed ligamentum quod continet ipsum tunc est de genere torsionis et quam accidit in iunctura et restrictura et est ut elongetur iunctura et addat super longitudinem suam naturalem et non est de hac dislocatione verum tamen de specie illius dislocationis. Et illud quod interdum accidit in auctorio et coxa et aliis quod non sunt concavitates ossium iuncturarum suarum profundas et buttello quod ingrediuntur eis sunt nudi mirantes ligamentis coordinantur in eis ambo non est firma sicut eius extensionem aut efficere sunt ad ipsum iam humiditates viscose lubricare facientes et facte sunt margines concavitatis suarum ossium in quas egrediuntur de ossibus iuncturarum quae sunt concavitates postrate sicut quas non est distractio propter quod sunt dislocationi in iuncturis suis. Et de iuncturis quaedam sunt iunctur facilis dislocationis et de eis sunt uortur prauae dislocationis et de eis sunt medie facti et sicut iunctura poplitis pplicatur ligamentum suum quod ipsa creata fuit lenis ligamentum propter iuvamentum spiritum in anothoria quod sit propter illud facilis dislocationis et propter illud subsistentat cum prima et sit iterum facilis reductionis et ad salutem naturalem facilis reductionis mis est secundum quantitatem facilis dislocationis et difficultas eius est secundum difficultatem eius in iunctura huius pessima eius in macilentis non impinguibus. Et prave non dislocationis sunt iuncture digitorum ipse enim fortasse non dislocantur sed franguntur antequam dislocentur et sic iunctura cubiti et propter illud reductio eius est prava mediana non sunt sicut iunctura ancharum. Et quod accidit ut sit facilis dislocationis quod non est facilis dislocationis per aliquam causam quod sit facilis reductionis sicut accidit ut fiat propter ipsis anche plena humiditate quod sit facile et reductio sic accidit hominibus uena me se quod omni hora dislocatur eis ancha et redit per sue habet laborem deinde dislocatur postea redit et hic indiget cauterizationem. Et pravior dislocatio est cum qua adiunguntur capita frustorum ossis quod conglutinat os cum osse et parum revertitur ad dispositionem suam naturalem et plurimum illius sit in capite anche deinde in capite adiutorii et in duobus focilibus duorum pedum aput calcaneum. Et dislocatio quod est fedior quam fractura cum non redit dislocatio melius redit fractura.

Signa vero dislocationis. Accidit in iunctura inflatio et profunditas in saltu sicut accidens accidit apparens in magnitudine carnis spatii

et in dislocacione iuncture pedis, et magis apparens
quam illa est et iunctura colli et dorsi (?) signum cum
tu associas iuncturam infirmam cum socia sua sa
na illius infirmi eiusdem et non altius et non est ipsi
equalis et cum videris iuncturam non moveri tunc
iudica quod dislocata est integra dislocacione
sicut quando movetur motu suo ad omnes partes et per
venit ad omnes fines suos nec est cum ea residuo de per
tinens cum separacione ¶ Signa dislocacionis
¶ Signum vero est ut sit sic suspensa cum quo compressi
mus eam redit ad mensuram suam naturalem acci
dentalem et accidit profunditas in qua residet
forte digitus ubi non est caro vehementis mul
titudinis sicut humeri ¶ Curacio declinacionis et di
slocacionis ¶ Dislocacio quidem oportet quod reducatur stati
m dum est recens sine tardacione nam si tardatur apa
tur locus et aliquando ulceratur unde erit difficilis in
illa hora eius reductio quia si movetur in illa
hora atque distenditur fiet multociens accidere spas
mus et dolores ledentes et precipue quando est dislocacio
in membris principalibus propinquis ergo si accidit
apostema tunc oportet ut properes ad sedandum infirmum
deinde dimittas donec quiescat apostema cum rebus ei
dictis in locis suis postea embrocetur membrum
cum aqua calida et oleo in quo bullita sunt mal
va branca ursina paritaria camomilla fenu
grecum et mellilotum deinde reducatur cum facilita
te et si erit ibi vulnus curetur prius vulnus
deinde sicut dictum est reducatur vel post quidem
dixi aqua frigida si magna quantitas effu
nditur subito sit dispencionem accidentem in
locis nervosis in qua non est vulnus de ea
mitigat dolorem accidentem in eis ¶ Et si fuit
dislocacio et fractura simul et fuit intencio
in parte una permittes regimen utriusque rei
fiat ¶ Et si fuit dislocacio cum vulnere redu
catur dum est recens et bis vel ter in die mutato
vulnus curetur ¶ Et si non est recens et ibi cum
vulnus et ossis corruptio abscindatur caro corru
pta prius deinde locus cum oleo fervente quoniam
ex hoc namque provenit securitas ab acuitate
malicie sue et restringitur sanguis et nervi
super incisionis locum caro et cutis et vena non
sunt sicut res que carni magis sunt propter sui duriciem

existit ¶ Quedam autem dixi firma sententia lan
fr (?) quod quociens dislocacio facta fuit cum vul
nere si accidit restituitur ad locum ipsius erit
spasmosus ¶ Et albucasis non dixit quod si utrisque
simul dislocacio fit cum vulnere aut cum fractura
aut cum utrisque simul contrarius ducatur ei ut
ipse restauracionem multociens succedit mors
et propter hoc non debet ut presumas sine curacione
vivus quod est huius ut habeat longo tempore artem
exercitatam et est benedictus in ea misericors pius
non audax neque presumptuosus et videas instru
signa salutis sed quamvis curat te conare
in reductione ei statim in principio antequam
accidat apostema calidum, si vero redit membrum sine
quod dicet tunc administra regimen quod sedat apo
stema calidum contra vulnus cum eo quod ancet exlen
gatis desiccatis ¶ Et modus rectificandi dis
locacione in principio cum recens fuit permanente
est ut extendatur membrum ad contrarium partis ad quam
separatur deinde opponatur extremitas ossis altius
ossis extremitati deinde reducatur ad locum a quo
exivit et tunc redit et multociens significat illud
sonitus qui auditur in reductione sua deinde
ligetur est enim securitas ab apostemate aut ad
ligetur et necessitas ad flebo
tomiam me apostemate et necessitas ad flebe
dum apostema laboriosum est absque dubio magnum
et non apponantur membro panni calidi qui ipsi
calefaciunt et in apostemate adducunt immo oportet
sit infusum cerotum infrigidans aut primo
pontico nam in principio indiget epithimatibus
et embrocas confortantibus et melius est ut li
getur pro aliquo dubio sine strictura et in principio
cum oleo confortativo aliquo calefacto in estate
non cum aqua frigida ¶ Et quando membrum dislocatum
ex omni motu et quociens redit dislocatum tunc
illud propter mollificacionem et humiditatem vel causa
indiget sine locum et aliis dislocatis sit confor
tativus quod conforter iunctura et ligetur cum
sine fortitudine necessitatis et quando remanet
sine post reductione dislocacionis aut sine
pacione duricies et cum apostema administra cata
plasmata et embrocas lenificantes dicta in ca
pitulo de mollificacione duriciei que remanet in
membro post restauracionem ¶ Curacio elonga
cionis ¶ Oportet ut reducatur et mollificatium de in
teriora illius in quo figitur vel qui ponit aquo
mollificatium est et empiasma quibus in

stiptica commistus cum eis que habent virtutem calefa
ciendi sicut si misceantur galle, et balaustie, et acacia
et simcia sic cum alnendo castorei costi usnee
Et iterum sufficiant quod si fit mixtio ipsis animi
pus et reliqua que cadunt in emplastris. Ad separacio
nem iuvatur ex flatu et ventositate. Coquatur
enula cum aceto et fiat emplastrum super locum. Em
plastrum ad articulos quorum diuturna est passio
vos dissolvens et debilitas. Recipe granorum pentada
ctilorum excorticatorum partes 1 butiri partes 3 mell
partes quarta unum terant et super ponatur ex toto
de oleo lilii et sunt bona ad hoc

Tractatus VI de doloribus et maxime de do
loribus iuncturarum et continet capitula xxii

Capitulum I de universali dictione doloris
Capitulum II de causis facientibus dolorem iuncturarum
Capitulum III de signis et curis doloris ex complexione
Capitulum IIII de signis et cura sanguinee
Capitulum V de laxativis mundativis sanguinem
Capitulum VI de medicinis facientibus cessare dolorem
Capitulum VII de medicinis quibus utuntur cum apostema est
in statu
Capitulum VIII de generali dieta
Capitulum VIIII de conservacione a dolore a sanguine
Capitulum X de signis et cura materie colerice
Capitulum XI de preservacione a dolore ex colera
Capitulum XII de signis et cura materie flatice
Capitulum XIII de medicinis purgantibus fleuma
Capitulum XIIII lenientibus humores crudos
Capitulum XV de medicinis que confortant membrum
ut non recipiat superflua
Capitulum XVI de dieta flatica
Capitulum XVII de preservacione a flatu
Capitulum XVIII de signis et curis melancolice
Capitulum XVIIII de apostematis duris lapideis
Capitulum XX de cura materie composite
Capitulum XXI de cura doloris iuncturarum per
medicinam incensivam ut cauterium et de quali
tate cauterii et operacione
Capitulum XXII de simplicibus extractis a Avicenna
que conferunt doloribus iuncturarum
Capitulum XXIII de combustione ignis ut aque fer
ventis

Dicto quod de dislocacione ossium in iuncturis
dolor accidentis in eis iuncturis amo
do est dicendum. Dicamus ergo quod sic de

lectacio et coniunccio quiescentis cum quiescente ut separa
cio inconvenientis ab conveniente cum quiescit. Ergo
Avicenna dolor est sensus rei contrarie. Res itaque non pe
titur nisi per contrarium ei advenientis que mutat ipsam ad
illud quod non erat. Ergo erat fit mutatio complexionis
subita in aliquo membro aut solo continuitatis fit sol
dolor. Ergo malicia complexionis est diversa. Quoniam alia est ma
la complexio maxima membri et hec dolorem non facit licet
occupat omnes vides quia iam facta est et si ipsa
occupat principal et est complexio extranea huic que advenit
erit principal et est complexio extranea huic que advenit
et mutat eam ad illud quod non erat. Si in maiorem
caliditatem aut in maiorem frigiditatem itaque in
caliditate aut in maiore frigiditate fit
et sensitiva rei senciet adventum contrarii et fit
dolor igitur malicia complexionis diverse ex ultima
ex generibus causarum doloris unum tamen non malicia
complexionis diverse, immo caliditas extrinsecus et frigiditas
extrinsecus et sic cum accidentali et humiditate nullo modo
dolorem faciunt. Calor enim et frigus sunt due qua
litates agentes sicut dictum est et siccitas et humi
ditas sunt due qualitates pacientes quarum vir
tutes non sunt ut per eas sentiatur in primitate. Siccitas
non facit dolorem per accidens et aliud genus causarum
doloris est solo continuitatis. Omnes ergo dolores
cause absolute in istis supradictis in duobus
generibus comprehenduntur ergo nunc genera causarum dolo
rum quae nomina habent cum sunt quindecim. Dolor pulsa
tivus que nomina habent causis sunt quindecim. Dolor pulsa
tivus morditivus perforativus acutus pungitivus
asperitivus pruritivus lassitivus faciens complexionem
sivus contusivus fragitivus extensivus gra
vativus fatigativus. Et pulsativum dolorem
facit apostema calidum et non frigidum frigidum enim sive
sit molle sive durum dolorem non facit nisi mora
lidum quitat. Et dolor quidem pulsativus ex apost
calido accidit hoc modo. Si cum apostema contigerit et
membrum quod ei vicinatur senciens circa quod existit
arterie que semper pulsant. Cum ergo membrum sa
num fuit arterie motus non sentitur sed ipsi preter
sentitur, sed cum fit apostema ei pulsacio dolorem
dicitur. Ergo cum fit ratus et apostema ei pulsacio dolorem
efficit. Et dolor morditivus fit ex humore aqua
litatem habet acutam. Et perforativus facit ma
teria grossa aut ventositas que retinetur inter tunicam
cam membri duri et grossi sicut corpus intestini co
lonis quia incessanter ipsum incipit et ipsam penetrat
simulando ac si de terebro perforaret. Dolor vero aut
doloris est cum ipse vadit via in iunctura omni membro
sic directa in hora qua rumpit. Et cum doloris
pungitivi est humor qui panniculum in latitudine ex

Aliter dolor non. De doloribus stupefactivus

tendit sit ex superans gravitate. Et a causa asperitatis
est humor asper, causa autem pruritus est humor acutus qui
acutus et salsus. Laxativi vero causa est materia que carnem mu-
sculi extendit et non cordam ipsius et hic quidem non vocatur
laxativus in propria quia musculus laxior existit nervo
et panniculo. Causa autem compressivi est materia que in nervo suo
coangustat et fit quod dicitur compressivus. Causa contusivi
est materia que inter musculum et suum panniculum existit et
nervum resolvit que inter panniculum existit et membrum.
Causa frangitivi est materia ut ventositas que inter
ponitur media inter os et panniculum qui tegit ipsum
aut frigus quod nullum panniculum fortiter stringit. Et
causa extensivi est ventositas aut humor qui nervos
aut musculum extendit ac si ipsum ad duas trahat
extremitates. Et causa gravativi est aqua in membro non sen-
sibili sicut est in pulmone et reno et splene illud enim aqua
sua gravedine trahit inferius et membrum inferius tra-
hit et sensibile fasciam ipsius circumdantem et suspe-
sorium sentiunt quoniam inferius trahitur aut aqua in me-
bro sensibili cuius sensu ipsa egritudo (?) ut dextrum (?)
sit cancer in more stoci (?) cuius ponderositas sentitur
non tamen dolorem efficiens propterea quod ipsius sensu dextru-
ssic. Et fatigativi causa est a labore et vocatur ipse do-
lor fatigatio laboriosa aut extendens et vocatur
quod accidit in eo fatigatio inflativa aut humor
mordicans et vocatur quod accidit ex eo fatigatio dolo-
rosa. Et scias quod dolor prosternit omnem virtutem
et membra a suis propriis operationibus prohibet et multi-
plicantur in locis panniculosis et lacertis et in nervis
quoniam ipse est magis vacue quam reliqua membra et plu-
us motus et debilioris complexionis et frigidioris et situs
eorum est in extremitatibus et longinquius a regione
primo. Et magis apti ad recipiendum dolores
iuncturarum sunt senes et habentes egritudines continuas
et convalescentes cum regunt regimine non bono et
illud ideo quoniam eorum virtutes a digestione bona et
generantur in eis humores crudi et ipse cum sint curati
tamen cum sedatione egritudinis absque evacuatione
sufficienti et expulsione debita. Et aptiora tempora
ad hoc ut in eis eveniant dolores iuncturarum et po-
dagra sunt ver propter motum sanguinis et humorum et
digestionis et autumpnus propter dilatacionis pororum

in estate et ex calore qui fortis fit in die. Et plurimum
quod illis cum accidunt dolores iuncturarum tradimus (?)
quoniam prima est secundum complexionem generantis. C. ii

De causis facientibus dolores iuncturarum

Cause autem quibus fiunt dolores iuncturarum sunt
[quatuor] prima est complexio mala introducta mate-
riam et hec est causa materialis et efficiens. Secunda est elargatio
meatuum et hec est causa instrumentalis. Tercia est
fortitudo membrorum principalium potencia expellendi
superflua et hec est causa efficiens seu agens. Quar-
ta est debilitas membrorum recipiencium et hec est
causa faciens membrum itaque suscipiens est causa ut eve-
niant egritudines ipsius aut propter debilitatem a propria
licia (?) complexionis confirmatur et ipse sunt et debilitatur
in creatione sua non exceptis complexionis a propter
mediam caliditatis et ipse cum accidit propter motum [illegible]
dolores et causas extrinsecas que accidunt situs [illegible]
membris aliis quod currunt ad ipsum membrum inter alia
et propter hoc multiplicantur in pedibus et manibus. Ma-
teria vero qui sanguis solus in quantitate multiplicatur
et hoc est sepe quoniam est humor singularis sed cum est
aut sanguis flegmaticus aut est sanguis colericus
aut est sanguis melancolicus qui est flegma compositus
quod prius quoniam est ex humore singulari de colera non fit
raro et rarius de melancolia. Aut humore compositus ex
flegmate subtili salso seu flegmate et colera et hoc
fit secundum plurimum et rarissime fit ex humoribus
crudis commixtis secundum suam proportionem in corpore
que est ventositas extendens inter eam musculi
inter corpus et carnem laxa ut cum sic contingit
in musculis posterioribus dorsi quoniam fit gibbositas
et in musculis pectoris [illegible]. Mala autem
complexio aut est in corpore toto aut est in membro prin-
cipali inflammans aut infrigidans congelans
que [illegible] constringens et ipse quoniam cum [illegible]
[illegible] humiditas [illegible]. Materias autem facientes
dolorem faciunt generare cibi et frequencia
ebrietatis et paucitas digestionis et quies
[illegible] ociositas et dimissio exercitii et coitus
plurimum et maxime super repletionem et exerci-
cium sed repletionem et vinum plurimum in

plurimum in
[illegible]

ieiunio aut cibus ipsius itaque ledit nervos et
retencio expulsarum consuetarum sicut sanguis me
struus sanguis emorroidarum quorum consuetudo iam currit
flouia aut solo ventris cum iam dimissa est
et humores crudi cum retinentur in corpo
re et non evacuantur naturaliter cum egent et urina
neque artificialiter et expelluntur ad iuncturas
et faciunt ipsas dolere si remiserunt et putrefi
unt. Cum aut expellit eos natura et egrotus
est in urina tunc in ureis urina grossam si
et non crudam subtilem quia tunc forsitan fit
securitas ab eorum malicia quia si non ita fuit
cum urina vero quod est dicta et motus multarum
laboriosus facit currere materias aquosas ad
ipsas et percussio aut casus et ira et vigilie de
bilitantes virtutes trahunt materias ad ipsas
et faciunt ipsas penetrantes sua penetracione. Et
si superfluitas quidem sit et extrare digesti
us est plenum horum humorum. Et multociens
in iuncturis in [illegible] iuncturas et fuit sic quod
[illegible] et pre vexis quod crude sunt. Et multociens
[illegible] super iuncturas earum caro et pre inte
gitos quod cotorquentur digiti et quod negitur
et fit dolor fortis quem sedat quando. Et plenum
quod huius non fit in hiis membris complexione calidam
et plenum quod oritur cum materia est sanguinea. Et
[illegible] et coniunctim faciunt dolores iunctura
rum. Et curo colice secundum modum quo conpor
[illegible] intestina et expellunt superfluitas co
[illegible] et non sufficiunt eas quod expelluntur ad
extremitates et est ex eius facientibus dolore iunctu
rarum quia commovens in febribus et in apparet
[illegible] in hiis membris dolore iuncturarum quidam
sunt qui sibi scruere eos faciunt propter maliciam
sui regiminis. Et de illis sunt quos evenire
[illegible] corrupcio forme eorum membrorum et dilatacio
meatuum et vacuitas eorum et generacio malorum humorum
in ipsis propter malicia complexionis membrorum radicalium
ut sic dictum est. Cap iii de signis et
curis ex complexione

Si dolor ex complexione simplici contingit
et raro accidit est dolor sine gravedine
et absque inflacione et color loci non est alteratus

neque est signum alicuius materie et eius regimen
est facile. Multociens namque est inflacio prima absque
apparatu quod sufficit permutacio complexionis et materie quo indigeat
est evacuacio colere sequitur et sanguis. Et similiter quia
est cicelacio et frigus doloris faciens quod sufficit per
mutacio complexionis et materie quo indiget est evacu
acio flatis ut calefiat sanguis et multociens sicci
tas est exsiccans ut contrahens ut spasmus quod
necessaria est humectacio secundum quod diximus in cura
de spasmo sicco. Capitulum iiii de signis et cura
nimii sanguinis

Si vero autem dolor est ex materia sanguinea ut cum do
minio sanguinis locus est rubeus sine est
vehementis profunditatis et si locus fuerit [illegible]
rubescitur et aliquando non apparet rubedo propter profunditatem
materie et est materia sanguinea et significat ipsam re
sio vehemens et repulsio et pulsacio et gravitas et
urina aliquando est rubea cum substancia spissa et precipitum
regimen spissum sanguine generans ut carnes et
vinum rubeum et cibaria dulcia et similia et que
re color [illegible] corporis nam si fuit albi coloris
et rubedinem amisit et fuit bona carnea et subtilis
cutis et hic gravedine in capite et in corpore
aliquando et pre oris odorem et alios alteraciones
et nausea et dormitacione multam et perturba
cione in sensibus et intellectu et tarditatem
et laxitudine absque precedenti labore et dulcedine
et in hoc preter dictum et rubedine in lingua et
carbunculi aliquando apparet in corpore et fluxus sang
uinis accidit a locis quibus fuit fundi sicut na
ribus et ano et gingivis et videt in sompnis
sanguinem et rubea sicut vestes et similia aut
sanguinem multum ex suo corpore exire aut se in
sanguine stare aliquando et eras iuvenibus significat
illud iuvenibus et accidit ex materia sanguinea
ut flatica amista cum colera. Pueris non
et mulieribus raro accidit dolor iuncturarum
in menstrua fuerint in eis. Et scias quod licet generat
sanguinem et eciam regio frigida. Cura eius
est flebotomia si nichil obstiterit propter contraria et
hoc propter duas utilitates quarum una est materia
declinare ad oppositum et secunda est retardare cursum

Cap iiii de [illegible]
et cura [illegible]
[illegible]

ad locum apatis. Si igitur fuit dolor in pede dextro de
bemus minuere de basilica manus dextre de quibusdam ramis
eius et non debemus ire ad aliam venam. Si autem non po
tes invenire ipsam nec de ramis suis aliquem minue
de de mediana et extrahe sanguinem secundum multitudinem
doloris et vigore corporis et accidentia apatis et pu
tiones et extinctione caloris [illegible] dubedis et fiat minutionis
vicibus et in una die scilicet tribus horis intermissis
maxime si sanguis habundat et virtus permittit et
saltem in secunda die vel tertia quoniam declinat materia a loco
et attrahit per contrarium ad ipsum. Si autem dolor est in ma
nibus possimus materiam duobus modis aut ad alteram
manum aut ad pedem oppositum et forte de duobus
locis minuere in eadem hora scilicet brachio et pede scilicet
de saphena de quolibet extrahe dimidia libra sanguinem
tus tolleraret primo tamen de manu postea de pede.
Multociens etiam sufficit hec cura cum subtili die
ta. Et si fuit communis iuvenctus corporis tunc
fiat ex diversis partibus simul. Deinde tamen aptius
minus dolet magis de sanguine extrahat. Verbi gratia
si dolor est maior in manu dextra extractio san
guinis debet esse maior a sinistra vel de pede
dextro maxime in principio cum est in augmento
tunc vero debet fieri per oppositum quoniam in calidi
dispositione debemus tamen parte pacientem a
minutione fractione et ab omnibus que attrahunt
materiam et debemus derivare materiam ad aliam partem
verbi gratia ponatur quod aliquis paciens dolorem in iu
ctura manus dextre et apostema calidum sit in vesi
ca sua aut in renibus vel in matrice tunc non de
bemus minuere ex manu in tali dispositione
quoniam nocerem membro in quo est apostema. Si forte
minuamus ex pede dextro et intellexim quod apostema san
guineum est in dextra parte materia peccatum est per predictum
apostema quod est in dextra manu vel si in epate
vel in dextro rene est apostema calidum et iunctura manus
dextre est dolor debilis primo debemus curare de pre
dictorum ne forte attrahatur in attrahendo materiam
hic due operationes verbi gratia ponatur quod mulier
paciatur in iuncturis manuum propter hoc quod ipsa mi
nuere et cum hec careat menstruis tunc debemus mi
nuere de pedibus et non de manu quoniam in minutione
sunt due utilitates scilicet declinare materiam a loco infir
mo provocatio menstruorum deinde post tertium.

minutionis amministra vomitum et precipue quando dolor
est in superioribus vomitus etiam magis iuvativus
est in quo ventris solutio deinde amministra so
lutionem ventris cum medicinis quibus supra dicte
sanguinem mundificantibus post digestionem
mex cum dimidia uncia in manu supra ex
exacatar compositionis et dimidia uncia mellis rosa
cei distemperata cum aqua in qua bullierit grana
radices herbarum diureticarum eximit etiam
sua acetositate nec est magis nociva et sua
fortia sicut est semen feniculi quod operatur ad hu
superfluitates ipsas et coniungit in lapidem. Si quod
durit. Et si non prohibet, [illegible]
[illegible]
[illegible] et gradior deinde [illegible] cum [illegible]
desiccantibus secundum gradationem. Et sunt de herbis qui
desiccabuntur minime cum [illegible] post [illegible] et singular
[illegible] post [illegible] Et tertius quidem
in hoc [illegible]
[illegible] manzanie(?). Et si [illegible] grossa non est
[illegible] et vel subtiliter et [illegible]
[illegible] ad partem
[illegible] et [illegible]
[illegible] membrum cum unguentis
[illegible] et [illegible] postea dicitur. Sed [illegible]
non debemus [illegible] et [illegible] apponere
si [illegible] plenum [illegible]
ad membrum [illegible] et fierit prius et [illegible]
et emplastra [illegible] apponuntur super locum dolo
[illegible] in dolore si [illegible] est [illegible] quod non [illegible]
ipsam removere a loco quoniam claudunt poros
dissolutio prohibet et [illegible] accidens [illegible]
et propter hoc debemus [illegible] emplastra [illegible]
[illegible] in dolore quod non ponamus [illegible]
locum dolentem sed [illegible] super locum [illegible]
et non prohibeant dissolutionem vel si dolor fuit
in genu ponatur emplastra super [illegible]
quod sinus contrahentur [illegible] loci dolorosi et si
[illegible] facimus in omnibus passionibus [illegible]
Si autem dolor non cessat et emplastra [illegible]
digerimus [illegible] locum pacientis [illegible]
[illegible] vel super locum [illegible] dolor
et calor [illegible] et pulsatio et [illegible]
[illegible] quoniam si volumus magis [illegible]
[illegible] et in [illegible] dissolutionem [illegible]
dissoluent [illegible]. Et si videmus quod [illegible]
sunt materie declinabimus ad [illegible]

rie qm p se curabit ℞ si fuit cum vein
mollificatis et dissolutis et hus apostis qui
in mbro par remanseru caloris et spissitu
do mei

Cap de laxatis mundificantibus sanguinem

Si aut dolor uentur ex sanguine
et colera et inveniet sit calide et uis soloure
soluere atque succi mali granatis dulc libr s in
lep libr s mirob citrini et pone in insimul ibi
et morentur insimul una die et notte et postea
cola et da bibere. Aliud debilius sz mag in
fiat ℞ iulep libr s et appone ʒ i corticis
mirob citrini ℥ ii libr et dimitte ibi p die et no
cte i deinde cola et appone ʒ i mussillaginis psilii
et da patienti. Aliud ℞ prunia sicca et para
nuo xxx tamarindorum ʒ xl et coq in tribus
libr aque donec remaneat libr s postea ex
prime et cola et adde colature mirob citrini ʒ x
et dimitte una die et notte et iterum cola et
adde ʒ x zuccari et da patienti. Pillule mi
rabiles qui sunt apposite no ualentibus sumere
decoctionem ℞ mirob citrini et quassa et sub
merge in aqua ita quod cooperiant aqua et ex
pone soli vii diebus postea cola et aquam re
serua et sup coste mirob aliam aquam mitte
et p mitte tamdiu donec fiant absque sapore
et postea pone utramque aquam et expone so
li vii diebus uase uitreo et ottura uas cum
pano et pmitte donec inspissetur aqua in mo
du mellis postea serua tamdiu donec for
mari possit pillule. Deinde vero ut in pillas
cum zuccaro resolue et da patienti. Qui aut
uoluit remouere saporem eorum confice cum
uiscositate psilii purgat enim sine labore
et sine oribilitate sumentis

Cap vi de medicis facientibus cessare dolorem

Iste quidem medicine que inspissant sanguinem
et prohibent descencionem humorum ad intu
rag no debent uti nisi cum corpus est uacuum
et dolor est uehemens ita quod timetur de firmi
descencione tunc enim debemus uti ad mortifi
candum par et ad minuendum flussum et medicinas
Rasis dic se sepe pbasse id est sit iste

medicam quod datur ad potandum cum dolor est fortis ℞
hermodattilorum ʒ i succi ʒ ii et da cum sua aqua ad
bibendum. Aliud bibe sem coriandri sicci ʒ i cum ʒ ii
zuccari. Aliud pone glandes die ac notte in ace
to postea desicca et mole da ʒ iii. Aliud lentes
excorticatas sem coriandri sicci glandes her
modattili an ter et bibe ʒ iii. Cibus eorum sit
agresta lentes in aceto poma citr et cia a[illegible]a
et sanguis inspissancia. Sed si uehemencia do
loris cogerit nos ad dandum mortificancia
faciemus hoc medicamen ℞ seis lattuce ʒ x iu
sqiami albi ʒ x ter oia et agrega succo lattuce
et fac pillule in modum ciceris et da ʒ iii cum vadit
dormitum. Si aut dolor fuerit in pedibus pone su
ppositorium de opio quod statim dormiet sed remoue su
ppositorium quod ligasti cum filo postquam paciens est do
rmentatus. Emplastrum podagre sompnum prouocans
dolorem sedans ℞ amidi ʒ x sandali rub ʒ v aca
cie ʒ iii mice croci opii aloes an ʒ i mole et
confice cum aqua uue canine ut planctaginis
et mitte guttas olei ro et utere in principio eg
tudinis. Aliud expertum ad podagram calidam et ad
fortem dolorem et qui sanguinem repellit mag
confortat mbrum et sedat dolorem ℞ seis nastu
rcii farin ordei psilii mitte panis bis fer
mentati candidissimi aque ro an confice cum succo
plantaginis ut portulace et mitte oleo ro cum
albu oui et desup pone et quando incipit dolor asse
dare adde quartam ptem uitelli oui et parum croci
ut decet. Emplastrum mirabile ad uehemenciam doloris
℞ sape aque plantaginis bis distillate malua
uisse albumen oui an ʒ iii confice et misce seis
citoniorum farine fabarum ordei an ʒ x acacie
lapidis armenici micidi sandali citrini aloes
citrini croci an aur i agrega totum et mitte
ace et olei ro an ʒ i confice et utere et cum cessa
uerit dolor adde mice olibani an aur i et
duo uitella ouorum. Emplastrum mirabile pbatum po
dagre calide ℞ terre formicarum a loco limpi
do ʒ iii farine ordei ʒ i foliorum ro farine fa
barum acacie an ʒ s malue madragore an ʒ
v coque maluam et madragoram in libr iii de
aque usque ad medium et confice reliquas medicinas
puluerizatas postea mitte in mortario et

misce cu eis tria albumina et duo vitella ovorum
et ℥ iiij rosarum pista bn totum et suppone quando non e
necesse aliud emplm. C. vij de vnguentis

et emplis q̄ pilet sanguineam mat et cofortant intus et sedat dolorem fm rasis

Iam dictum est supius q vngta que phi-
bent flussum non debemus apponere sup
iuncturas sz supra quatuor digitis sup iun-
turas in corpus sunt medium aut purgatu
tur eis debem° ponere tales mas sup iuncturas
ad cofortandum intus et poros claudendum ut
mteria sifflua non recipiat sic vngtum h qp
hibet mat et dolore sedat et ut in apatib sang
neis qui infriat et cofortat intus R. spodij
camphore memich acacie an ℥ j opij ʒ quatu
oficiat cu aqua solatri ut lattuce ut portu
lace et pon de s. Aliud R. memich sandal ru
ros cortitic papaveris nig an ℥ x opij ʒ
fiant trocisci resolue j cu aqua ro ut cam
phora. Vngtm mirabil cofortans intum
et sedans dolore R. ossa sicca cobusta et pus
ablue in aqua et postea sicca ℥ iiij hermodactil
ʒ iiij amidi ʒ ij cerusse ℥ iiij ogregantur cum
aqua ro et camphora. Aliud q mag cofortat
et phibet flussum et infrigidat et debes uti ea
cu ma fuit mteria et tu tu timueris ne apa
augmentet. R. sandal ru bol ar meich co
ticis mali granati opij solatri ut semigines an
ticis mali granati opij solatri ut mirtif e eis
℥ iiij ofice cu suco memich ut mirtis ℥ eis
ʒ iiij ofice cu suco menuch ad remouendu huorem. Aliud
vngtm forte ad remouendum huorem. Aliud
addes ras gallas uirides acacie meich tus
sandalorum ros an ofice cu suco mirti et
vngt. Aliud infrigidans cu apa fuit in
augmento et fuit de ma furiosa in qualitate
et no in quatitate R. amidi canfor an ter
et cofice cu aqua ro et si pone. Aliud q sedat do
lore et i fiat et intus expellit mde cerusa
cu latte vacce et dimitte do fiat vngtm et
si pone. Aliud q fac cessare dolore statim et est
expertum R. mice panis albissimi et mitte i
latte uaccino et dimitte donec fiat illud vn
gtm et pon decima pte opij et misce cu latte
et si pone et cu calefactu fuit remou et ali
ud recens appone. Aliud R. cer et olm ro sz mi
nus sit de cera et cuilibet vncie pon ʒ ij ceri
ropij ʒ s mole totu et appon desup et cohope

cu foliis lattuce. Medicam forts ualde et
debemus uti eo cu magna fuit necessitas
R. opij radic madragor ut lattuce ut iusqa
mi et forma gumi et f. ina reu opus fuit
rra solue cu aqua lattuc ut portulace
qm dolor adeo fortis fuit q cu istis medicis
no sedat vngs diu cu aceto fortissimo
calido. C. viij de medicis q uti?[illegible]
cu apa fuit i statu

Cum apa fuit in statu calor fuit [illegible]
intus fortis R. sandal rub croci an [illegible]
fice cu suco coriandri uiridis. Aliud R. [illegible]
aloe an ofic cu suco cauliu et opij. Aliud R. [illegible]
li ar croci aloe ros mirtos et ofice cu suco co
riandri. C. x de medicis q utimi ai apa
fuit i declinacion

Si apa in declinacione oficiante cu [illegible]
qua bismalua flex camoille furfur
pmat sic carta ut palmus. Aliud farina fenug
et ci [illegible] aneti [illegible] [illegible] et ofice cu aqua [illegible]
furis. Aliud farin fenu fenugre aneti [illegible]
feue lini et ofic cu suco cauliu. Aliud R. [illegible]
ptis j olm anetini [illegible] et fac cerotum
et appone camoillaz puluerizata et [illegible]
forte facer uolueris appone assungiam [illegible]
llinacea et anserina. Diaglem cu oleo ca
moille e ualde bonum. Aliud storax liquida
udanu. Aliud [illegible] fem cauliu ofice cu [illegible]
ymi. Et est notandum q qm uolueris [illegible]
medicis uti pmo ablue intus cu aqua
calida tam diu donec rubeat de in pone [illegible]
et dimitte p dec horas postea remou et
iter appone et sic ta diu facias donec ap[illegible]
ta soluant et si remanserit aliqs liquid[illegible]
de apate medicinalibus ipsis sic dixi in loco
suo. Et empla que soluunt sunt mteria [illegible]
apatib quorum ma e sangs grossus [illegible]
e flaticus apa eis de colera pura sic a[illegible]
rasis oio no indiget. Et no debes m[illegible]
si mora sit in dissoluendo q remans[illegible]
ex apate in iunturis ex talia causa q[illegible]
ma est colera in corporibus duris atq [illegible]
sta sup iuncturarum ligamitis qua p difficultas [illegible]
ad curandu qm in carn fieret cu q illud
apa curatu fuit sem q debuit [illegible]

vngtis et emplis
q sanguinea mat
et intus sedat
in rasim

recepta [illegible]
panis albi
in lacte
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Mellis [illegible]
opij ʒ iiij
re.

cion a medico q̃ ex infirmo in alia ma sic fluit
dissolue ter in quatuaginta diebz et plures
medici putant q̄ ma ptinet in ligamentis sz
i incordis q̄ falsum ē q̄ putant q̄ si ma eet
in cordis acciderent spasmus pp extensacione
neruj quitanatis muscelo in cu corda ē ma
Et ma q̄ distruat adligamenta et no ad cor
das cu ligamenta sint duriora sic iam decla
ratu ē in anothoria

Cap gnali de di eta

Dieta infirmi gnalis in pncipio egrus
st cibaria subtilia et post hoc inspissa
ncia sanguinē et infrigidancia et caueat a ca
rnibz et uino et a rebus dulcibz et acutis et put
fattis et declinet ad acria stiptica et bibat
aqua friaz et clara cu serū acetoso aut cu
sapa de sucis fructuum macianoz ut maloz
granatoz ut citranoz ut acium pomi cit
agresta et cotidie sūat aliq istoz et dimittat
motu et ire future infirmie et balneu et coytus
cura alienet oio cors flussus humoz et sset
ex gestat dolor rino otuq̄re in eo q̄ gaudiu
gnat et dicat cantilena et pe cu ea et ap
uocat sopnus dolor quessit Cum aut cessa
bit fluxus utat balneo et motu illius ui
tur mediocter et si dolor augmentat ut
timeat de eis defectione post aliqd de seda
ntibz dolore et unge inbrius cu molli
fientis et hoc fiat apacibz talis et sine
timor magno et cautela

Cap de obser uacione doloris iunturaz ex sangn

Conseruacio qde adolore iuncturarum
ex sanguine ē et abstinencia a carnibz
et ab oibz cibis nutrientibz sic dictu ē et
sit sui cibaria sic illud q̄ fit ex aceto et
lentibz et illud q̄ fit ex carnibz uitlj et aceto
et pullos cu agresta et similibz et de fructibz
utat malis granatis et prunis et ficus
dimittas et dulces inias Et si no pot
abstinere a carnibz det q̄ minus nutriūt
sic st gallinacei pulli pdices et edi cocti
cu aceto Et si noluit biber uinu bibat
ipm paruu et tpatu q̄ no sit nimis forte
nec nimis lenificatiu Et si biberit aliud u
luz forte bibat postea sucu agreste ut acium
pomi cit ut aqua mellis cu aqua ro et caueat
a saturitate et si acciderit uomat stati et sit
moderat in sopnis uigilis et motu et quiete
Sangs eius intēpalit ex multo sopno et m
nia quete et acuit et calefit ex nimio exercicio
qua pp no debet iuti aliqbus istoz Coitus aut
est pessimus oibz pacientibz in iuncturis et si aliqs
acciit sit ante cibuz et potu et caueat a balneo et
consideremus cotidie pulsu et colore eius et faciei
et si uiderimus augmentu sanguis ex multo cibo
minuamus ex eo Et si fuit pp caliditatem cibi
mutabimus eius ad aliuz cibuz Et si fuit ex
sopno et quiete reuocabimus ad motu et ad uigi
lias cu aut adhiberimus circa infirmu istas co
sideraciones et fuit hobediens no aggrabunt
in cor eius superfluitates et si fuit ueniens accessio
aliqua debemus considerare in ipsis tporibz acce
ssionis et si uidemus signa replecionis minuemus
Si aut signa fuint pauca no minuamus sz si
accessio uenerit cito minuemus et confortabimus nix
buz et dabimus inspissancia sanguis et phibencia
fluxu eius ut accessio cito recedat et sit

Cap xii de signis me colice rei cura

Si aut dolor fuit et ex mã colerica q̄ cuz
termino eius calor est uehemens in loco
et acutus q̄ ledit tactu cu modica tumefactio
ne et parua grauedine et tensione et paruo rubor
et dolor declinat ad illud q̄ apparet de cute et
mitigat ex frigore Et atn extimacio erat
in h q̄ fuit resoluit cu calio et dolor seda
tur et calida et pe qui ma ē pauca absqz re
plecione aut in fine status q̄ in declinacione
qui tunc resoluit cu calio et dolor sedat simile
piz ma erit fria et dolor sedat cu frig
eo q̄ inspissat sanguine ut ma et constringit
uias et faciat ipuz in eptu ad distruendu
Similiter erat in catta qn alis locus ē calidus
no pp ma calida sz pp calore me sz appo
sita ut pp balneacione ex aqua calida ut
uncione cu aliquo unguento calido cu paciens
tacuit sz locu dolorosius calefecit ipius Et

Cap xij de colere rei

sit ꝯtingit ad̄ reb⁹ calidis sup̄ mat̄ frig̃
ita ꝯtingit de reb⁹ frig̃ sup̄ mat̄ calidam
Tm̄ q̄ ut ꝯsideretꝰ sic repletio aut non
ꝯ si est augmenti ut declinatio ꝯ si apposita
sunt calida ut non Consideretur q̄ dispositio cor-
poris si est macer ꝯ citrini coloris ꝯ rassibilis
pilosus ꝯ grossis venis ꝯ manifestis iut̄ venis
ondit' q̄ na sit colerica ꝯ ē oris amaritu-
do ꝯ asperitas ꝯ siccitas lingue ꝯ narium arditas
ꝯ paciens delectat aer̄ frio ꝯ uento ꝯ sitit mul-
tum ꝯ hēt appetitū debile ꝯ nausia ꝯ vomitus
colericus ꝯ egestione vicit cū mordicacione
ꝯ citrinu hori pilaciones pugitias ad mo-
dū punctur̄ acuu Amplius ꝯsideretꝰ etas
si est iuuenis ꝯ regio si ē calida ꝯ sicca ꝯ tēpus
si ē extiuū ꝯ dieta si p̄cessit calida ꝯ sicca ꝯ
ꝯ a sup q̄ minuer̄ laborauit ꝯ sompna ī quibꝰ
apparuerit res sic flame ꝯ corruscaciones
ꝯ uespilla citrina ꝯ ascension solis ꝯ similia oīa
ex ista dominiū cole significat ¶ Cura
eius ē est euacuatio cole cū nocitu ꝯ me-
laxatiuis ꝯ eligemꝰ q̄uenienciores ex eis sim
uirtutē corꝯ ꝯ quātitate coloris si aūt cor-
pus fuit calidū ꝯ debile ꝯ tēpus fuit extiuū laxa
bim' cū aqua prunorū ꝯ magna ꝯ sero lac-
tis ꝯ aqua casei Si aūt fuit fortꝰ cū mi-
rob citrini ꝯ aloe ꝯ scamonea ꝯ uice laxatiuꝰ
erit sm quātitatē me Et scias q̄ sic
minucio sanguis curat aliquē a dolor cū
sangs dn̄at sine alia cura ita ꝯ purgatio
cole Dixit qualꝫ dolor iunctur̄ cū cola
ꝯ febre acutꝰ ꝯ ecciam ℞ mirob citrini ʒ
ē ablue cū aqua calida eminteat v digitos
postea in estate poñ ad sole ꝑ iiij dies
deīn accipe tūn inde aqua ꝯ remaneant
mirob ꝯ itꝫ mitte in alia aqua ꝯ dimitte
tā diu donec amittat sapore suū ꝯ albescat
deīn accipe prima ꝯ secūda aqua alia cū c ʒ ma
gne albe ꝯ coque ad ignē ꝯ remoue spuma
donec fiat sic ꝯlep ꝯ sinis ipis aciet cū sca
monea cuilibet libre appone ʒ ij scamonee
ꝯ sꝫ qualibet libra appon ʒ aque ros ꝯ utere p
uolueris Medicam bonū autē in quo ē p
uocatio ꝯ solo ꝯ sedacio doloris ℞ speciis me
lonis citri ꝯ liuormedac doloꝶ albor ꝯ alium
an ℞ j opii tercia pte vn̄ zuccari ℞ mi
agitet oia est dosis ei ʒ iij est ex speciis
iuuamentis Dixit iohis damasceni ad dolore
futurū ex cola cā purgat ex colaꝫ ma
parū humoris aquosi ℞ aloe citrini ʒ ij ʒ
ʒ j cortic mirob citrini ʒ j esule ℥ viij mastic
gran̄ xij Fac pillas cū aqua atroiorꝫ ut man
anorꝫ ꝯ est dosis Valet optimi in pricipio egrs
℞ aloe ʒ x cofice cū suco nux canine ꝯ
siuat qualibet vice ʒ j ꝯ s ut ij ʒ ꝯ aℓ ℞ sca
monee pluerizato ʒ v ꝯ mitte in aqua cota
norꝫ ꝯ dimitte donec desiccent ꝯ mitte cū ʒ x
ꝯ cubebe ʒ s cofice cū miłłp ꝯ fac pillas ad m
dū ciceris ꝯ est optime in qualibet disposicion
ꝯ maxie cū stoicis ē impeditus ꝯ nō digerit
ꝯ siuat in qualibet hora qua voluit Elin q pu
gat colas ꝯ stom ꝯfortat ꝯ ē boni odoris ꝯ sapo
ris ℞ citomorꝫ sinastati mexorꝫ lib ꝯ pon
in aceto p die ꝯ nocte j postea exhe ꝯ pista
appon ʒ x scamonee ꝯ cubebe ʒ ij cardama
ʒ ij spic nardi aur j rose ʒ vj confice cū x
libr mell dispumat ꝯ aceto ꝯ da ʒ ij localia q
sꝫ apponūt dicta st in cura doloris ex ma
sanguinea fact Vlin de ramis ꝯfert dolori
artetico ꝯ podagre calide ꝯ ungitꝰ sꝫ ypo
in febribꝰ īflamacionū ꝯ fac sopnuꝫ ꝯ ma
ꝯpicioīs ei est ℞ capita ranarꝫ aquatica
circit libr j ꝯfunde sup ea in vase uitreo
olij sisamini libr s ꝯ optura orificiu vasis
ꝯ dequoꝫ lento igne donec dissoluant capita
ꝯ cū coctū fuit dimitte atꝫ infriat ꝯ recode
in vase uitreo ꝯ administretꝰ cū pendā li
medo Et ē notandū q̄ de corporibꝰ ex ma
tis sit cor quē nō delectat solone ꝯ p uocā
ne plicas ꝯgruanꝰ ex eis adhuc sanguis
spius C xiij de pseruacione ex cola
Dixit Rasis q̄ in pseruatione futura
a dolor ex cola debemꝰ primo ꝯsiderā
uciuꝫ humoris si ē ꝯseruas qualitatē cole
nalꝫ aut si est mat acutis humor a uehe
menciorīs qualitatis Et aut signa q appa
in iuncturis st signa q apparet apariste
te pe scias q illo prest sifluui ē habe colu
Et si in iunctura fuit magnus dolor ꝯ calor
fortis ꝯ nō apparuerit corpus aptitis sig
species ꝯ dolor fuit fortis scias q illud fu
fluū est uehemencioris qualitatis cole ma
Non dixerūt q da me q q da modus doloris
iuncturaꝶ ē ex malicia ꝯplois corporis Et
Valuit ē mult illud in tali q loco debemꝰ ueni

evacuacionem et alterari complexionem sed in prima dispo-
sicione debemus magis evacuare quam in secunda et in secunda de-
bemus magis alterare quam in prima sed si fuerit
iam quod materia dependat in iuncturis evacuabimus
colam maxime in disposicione sanitatis
per facultatem sumitur medicina cum qua evacuabimus absque
quod gravet colam sit cum dulcibus et grossis
sicut est vinum coctum mel zuccarum butirum oleum in-
cus et similia dieta eius sit generaliter que dicta est
in passionibus iuncturarum ex sanguine maxime hu-
midum et potest aqua ordei et cucumeres et cucurbite
et portulaca et non permittamus cum tribus actibus
ueneri quod nisi acta desiccat et furiositatem et
debilitatem et eius actum mortificat. Et utatur
balneis dulcis aque magis quam in dolore et ex sanguine.
Et aspiciamus cotidie pulsus eius et urinas
et si videmus signa colere dabimus medicinam. Si autem
materia fuerit et fluxa acuta sicut fuit maturum
non utemur evacuacione. Si intellexerimus quod
ille humor cum materia non est mixtus in hoc debi-
tum ex eius disposicione sed invenitur quando quod non
apparuit in tribus spacio significat quod humor operans
non est mixtus et confuso et eius cibus sit tisana
ordei cum infusione psilii et dabimus ei aquam
cum vino. Et membrum ablue cum aqua dulci
tepida et intrat in ea permittamus post eo
ponere. Et comedat parum in die sed sepe
dormiat multum et non laboret sed sit in quie-
te. Et utatur aliqua evacuacione colere pur-
ge. Et cotidie ponatur emplastrum frigidum super epar. Et
dabimus bibere aquam de sandali et solatri et cum de-
fuerit calor dabimus plus de cibo et minuli
phasiani et dietabimus dieta illius qui vult impinguari
si non fuerit est sanus.

Capitulum xiii de signis et curacione flatice

In materia flatica non alteratur color aut
alteratur ad paululum plumbitatem aut est
ille parum inflacionis et ad extensa doloris et ex-
tensio sine dolor pulsationis et punctione sed
est quasi res fixa in uno loco manens et precipue
non signorum sanguinis et colere et fortis sit inci-
sio doloris illarum et quod cor sunt grossum
est adipe plenum et non carnosum et est album
et molle laxum et frigidum et habet salivam viscosam
et multam si non est salsa et precipue in sene-

ctute et digerendi debilitatem et cum venia et u-
rina alba et spissam et sopnus multus et intro-
laxitatem et pigricia et eius pulsus est levis et tar-
ditatis et raritatis continet et contingit ut
plurimum in senectute et in tempore vernali et yemali
et in regione meridionali et in eis quibus dieta fre-
quens sit frigida et humida et ociositas et in nocte
magis infestantur et videtur in sopnis aquam
et pluviam et nives. Et cura eius est humores
crudos laxare post maturacionem vero si fuerit
debilitas cum sene urine et aqua melle cum bau-
tac quam si sit ad nam non debemus in primis dare
in medicinam debile nam ipsa movet materiam et non
facit currere aliquid de quo sit curandum immo
fortasse subtiliat materias crudas alias et facit
eas currere ad membrum. Et si fuerit fortis
et mixta materia et spissa laxabimus cum coloquintida
centaurea hermodactilis turbit et electuariis
multis. Et magis laxandi erunt secundum quanti-
tatem materie. Et quidam volunt quod utatur mell
et albo quolibet die et mire curat et modi-
co cibo donec materia digeratur et utatur vomitu
cum oximelle et semine raphani et aliis et sinapis
et sal et aqua melle aut cum medicinis forti-
oribus istis sicut nux et elleborus. Et nota vomi-
tus sicut iam diximus est valde bonus cum eger
fuerit in iuncturis inferioribus ut in anchis.
Et in diebus quibus non utitur vomitu ut post
eam laxativa dabimus ℥ iii condiditum diacastoreum 110
pectorum ut tiriaca ipsa enim mundificat reli-
quias interiorum cum facilitate et resolvit eas
et confortat omnia membra debilia et preterea subtilias
materias urinam provocat nam provocacio urine
et sudoris desiccat materias dolorum iuncturarum quia
ipse sicut diximus est ex superfluitatibus digestionis
que est in epate et venis et precipue in podagra
et ciatica atque etiam plures frigidas dolores iunctu-
rarum frigidos et complexiones humidas sanant cum
diureticis provocantibus urinam et non iuvantur Nota
cum solo nec prima facta cum pocione et cetera.
Et caveat a minucione sanguinis et maxime
in complexione nisi fuerit non debilitet digestio et superflua

multiplicent. Flon(ia) q(uae) d(icitu)r fac(it) accessi(onem) humores (et)
in corpus vero cineres fac(it) (et) no(n) exhi(bi)t q(uae) ne
ce(ss)e e(st) ut exhibeat (et) a p(ri)ncipio usq(ue) ad fine(m) appo
nam(us) su(per) m(em)bru(m) aliquod calefaciens s(ed) i(n) p(ri)n
cipio erit desiccancia (et) i(n) fine mollificancia
apponenda (et) resolucencia valde (et) cavendu(m)
ne m(ateri)a lapidet(ur) in iuncturis q(uia) si illa m(ateri)a e(st)
obediens illi lapiditati tu(n)c totu(m) illud debet fi
eri cu(m) cautela mag(na) ne p(er) appositione(m) me
dicinar(um) forciu(m) p(ar)tes subtiles resolvant(ur)
et p(ar)tes gross(ae) remaneant (et) petrificent(ur). Po
nam(us) (ergo) una(m) vice(m) mollificancia (et) alia vice resol
vencia (et) q(uan)do videmus q(uod) d(ic)ta m(ateri)a minuit(ur) in tu(m)
re(?)ficiam(us) ve(rum) durities remaneat sic p(ri)us (et)
tu(n)c no(n) ponam(us) resolvencia s(ed) pocius mollifi
cancia do(ne)c m(em)bru(m) mollificet(ur) bene (et) postea po
nam(us) resolvencia (et) nos ip(s)a infer(ius) in oct(av)o
ne apatis duri dicam(us). C. x b de purgat(i)vis
me(d)icinis fl(egm)a salsu(m) (et) humores crudos

Medicina(m) laxativa(m) modificans recepti
na fecit (con)flat(um) salso ut (con)tinuo (et) exhi(bi)t(ur)
fl(egm)a iuncturis. Rp. turbit ʒ ii ʒʒ ʒ iii zuc(ari)
ʒ xx fiat pulvis (et) ʒ iii usq(ue) ad iiii cu(m) vino
Oxirupus de turbit educens fl(egm)a salsu(m) a iu(n)ctu
ris melius forcius (et) e(st) aptu(m) (et) optimu(m) eis q(ui)
oderunt medicinas. Rp. turbit libr(am) i (et) mitte
in t(ri)bus libr(is) aque frigide (et) moret(ur) t(ri)bus dieb(us)
ad solem dein cola (et) si sapore(m) amiserit pluri(mum)
(et) aqua t(ra)nsit(?) na(m) Si aut(em) no(n) appone alia(m) aqua(m)
(et) iteru(m) pono ad sole(m) do(ne)c amittat sapore(m)
dein agg(re)ga duas illas aquas (et) mitte libr(am) i zu
cari (et) coque do(ne)c fiat sic sirup(us) educ(ens) mag(is)
omni(a) (et) coque do(ne)c fiat sic. Sirup(us) e(st) aut(em) facie(n)s no
mitur(?) humore flaticu(m) (et) si aute(m) faceret no(n)
mitur(?) humore(m) flaticu(m) e(st) (et) cu(m) no(n) e(st) debilior s(ed)
lucens coque ad igne(m) q(uia) no(n) e(st) debilior s(ed)
no(n) est ita dan(dum). Aliud laxativu(m) ad dolore(m)
iuncturar(um) purgat fortit(er) (et) educ(it) sepe. Rp.
hermodactilis ʒ i (et) s(emis) esule ʒ iii turbit ʒ i (et) s(emis)
ʒʒ sexta p(ar)te unius ʒ zuccari q(uan)t(um) o(mn)es sp(eci)es
Pillule artetice purgantes fl(egm)a (et) m(ateri)a(m) et
lumbos (et) renes (et) vesica(m) ab humorib(us) grossis
purgat (et) su(n)t peculiares artetice (et) podag(re).
Rp. turbit hermodactil(orum) polipodii agaric(i)
an(a) ʒ x esule s(ed) ne lapis lazuli lap(is) arme(nus)

in(?) saff(ran)i. Fra(n)ge rose. Kebuli an(a) ʒ iii gariofil(orum)
ʒʒ sp(ica) nardi croci (con)pa(r)ant(ur) ap(p)is(?) fenich(?) carui sp(eci)es
brusci salgeme granez solis mastic epiti
mi medie(?) mirob(alanorum) diagridii an(a) ʒ i aloe ad pondus
o(mn)iu(m) (con)ficie cu(m) suco feniculi ut d(ictu)m e(st). Alie purgantes
fl(egm)a a iuncturis. Rp. turbit ʒ i (et) s(emis) coloquintid(e) ʒ iii
bdelii ʒ iii (con)fice pillulas q(ue) su(n)t mirabiles
in attrahendo fl(egm)a crudu(m) (et) p(er) ab anchis et capite(?)
Medicina ad dolore(m) iuncturar(um) (et) p(re)s(er)t(im) anche ex
flatu. Rp. cortic(is) coloquintid(e) ʒ v passular(um)
enucleatar(um) plena(m) manu(m) coque i(n) t(ri)bus libr(is)
aque do(ne)c remaneat una educ(it) de die luce(m)
et mag(is) fl(egm)a crudu(m) (con)cludit. Pillule c(ontra) arte
tica(m) (et) podagra(m). Rp. alba aloes ʒ i mir(abolanorum) b(e)l(liricorum)
o(mn)i(um) bacc(arum) scamonee hermodactilor(um) agar(ici)
an(a) ʒ quarta (con)fice cu(m) suco feni(culi) (et) d(a)ntur
ex ut v(idetur). Pillule de sagapino fin(ite) sapio(ne) de
egritudines flaticas sic dolore(m) duor(um) genuu(m)
s(ed) (et) paralisim (et) tortura(m) (et) similia. Rp. ʒʒ m
piperis opoponac(is) ameos mirob(alanorum) citrin(orum) bellirici
scamonee m(ir)r(e) croci castorei an(a) ʒ ii opopon(ac)
hermodactil sagapini bdelii armoniac(i) coloquint(ide)
an(a) ʒ x aloes ʒ xx sicca terant(ur) (et) fundenda
fundant(ur) in aqua pororu(m) fiant pillule (con)fic(iantur)
ʒ ii. Pillule fortes valentes valde purgat fl(egm)a
a iuncturis (et) anchis. Rp. hermodactil ʒ s(emis) esul(e)
ʒ i turbit ʒ ii coloquintid(e) quarta p(ar)s ʒ bm(?)
suant(ur) via v(ari)a sunt fortes (et) loco istar(um)
dentur pill(ule) fetidis q(ue) purgat fl(egm)a (et) dolore(m)
removent de iuncturis (et) anchis. Rp. turbit
(et) coloquintid(e) ʒ x(?) suci cucumeris asini
iii ʒ s(emis) centauree ʒ iii heuforbii an(a) ʒ i esul(e)
ʒ v sarcocoll(e) sagapini an(a) ʒ ii armoniac(i) opo(ponacis)
nat(ri) an(a) ʒ i (et) s(emis) carui smarap(?) nasturcii
ʒ iii pulverizanda pulverizent(ur) (et) cu(m) suc(o)
feniculi ut pororu(m) conficiant(ur) (et) dent(ur) c(ontra)
pillule informent(ur) (et) dent(ur) forti ʒ ii ducunt
mirodies(?) (et) debet tu(n)c cu(m) corpus est ple(num)
crudis humorib(us) flaticis (et) in tali casu pot(est)
iera logodion ut iera rufina s(ed) melior e(st)
iera rufina. Medicina ex secretis s(ed) ad
dolore(m) iuncturar(um) ex humor(e) crudo (et) lapideo (et) mo
llificacione cruriu(m) (et) ad debilitate(m) cor(dis) (et) stup(orem)
Rp. mirob(alanorum) bellir(icorum) emblicor(um) cipsia(?) ameo(s)
api orig(ani) hermodactil turbit gumosi
duabus extremitatib(us) an(a) ʒ i ʒʒ ʒ ii sem(inis) ...
(et) no(n) est bleta (con)terant(ur) ʒ iii rose sal naptic(i)

recepta an ℥ iii nasturcii ℥ s sal armoniaci
auri i spice cardamomi maioris amomi an ℥ vi cinna
momi sisilini et seis peonie piperis macro piperis zinz.
dyan ℥ iiii acori ℥ iii sapini ℥ [illegible] iii au[illegible]
tantur terantur et bullent et liniatur cum butiro ua
ccino preparato cum similia cerici dein [illegible] ipsum
et adiungatur ad illud libr. s penidiarum et conficiantur
cum melle despumato et fiatur ex eo cum die ℥ s cum aqua
in qua costus et acorus est. Ultimum Pillule ex
serietis (?) [illegible] ad dolore forte et [illegible]
stati et uentositate et aufert dolore stati [illegible]
camedreos sumi seis ferich apii an asari an ℥ ii
cinnamomi amomi ℥ ℥ carui flor. camomille an ℥ i spica
spicados gencian marubii an ℥ ii puluerizatur
et conficiantur cum decoctione asari preparati seis fe
nich et fac pillulas et da ℥ i cum aqua calida in
qua decocti sint flores camomille et hec est
medicina ualde fortis et non est ei similis prouocando
urina et subtiliando humores et que aperit oppilacio
nes et confortat stomacum frigidum. Item ad dolore forte et
replecionem (?) in uentre est melius tiriaca. Rp cinna
momi carui asse fetide aristol. camomille corone
regine absinthii agarici an ℥ i [illegible] piperis apii
an ℥ i croci carpob. preparati cinnami an ℥ ii asari
gencian an auri i puluerizentur et conficiantur cum sufi
cienti ex melle preparato camomille coron. regin.
an et detur cum auellana cum aqua decoctionis an. Item
mirabile Rp suci coron. regine camomille cuius
sunt uiridis an ℥ iiii et si iste uiridis non fuerint
inuentis accipiantur decotiones earum et apponatur
in ℥ croci et ℥ iii preparati et bulliat usque ad me
dium et colatum da bibere. Pillule que extracte sunt
ex libro qui dicitur catuimus Rp mirob. embliorum
℥ origani an dramme ii [illegible] hermoda
ctili an dramme iiii salis indi dramme i terantur
omnia cum aqua et fiant pillule ualet per ad colami
nigram. Pillule ualet artetice podagricis et
ac paciethibus de materia grossa et frigida. Rp turbit
[illegible] hermodactil agarici coloquintide reubar
bari an ℥ ii aloes ℥ iii diagridii euforbii sar
cocoll castorei opoponac sapini bdelii armo
niac an ℥ i croci preparati mastic cassie salgem
me apii an seis ciminis acori an ℥ s tempera cum
suco maratri. Item nota quod hermodactili habent
uirtutem magnam omnibus doloribus iuncturarum
propterea quod soluunt stati humores frigidos et faciunt

[illegible] dirrere solonez stipticitate et aforciat si
non est possibile cum eis ut redeat si fluitatis h
confortat per medicinas quibus non accidit ut euacuent
et prohibet [illegible] illud quod subtiliatum est per uirtutem
medicine solutiue currere in meatus et hoc exoperacion
hermodactilorum [illegible] et reliquis resolutiuis
et euacuatiis calidis et plura eorum si non dilatant
meatus et dimittunt eos dilatatos si sint no[illegible]
in stomaco destruunt eius appetitum comedendi quare
oportet ut misceantur eis mastic et si est ℥ ℥ [illegible]
per et cinnamomi et quando miscentur cum eis ea que sunt
sicut aloes et scamonea ut earum solo confortetur.
Rasis autem dicit ut mollificentur iuncture cum
aqua calida et pinguedinibus et oleis possunt cum
eis fit solo quando [illegible] iuncturas sic dicimus.
Pillule de sarapino ualet artetice et sciatice et
grossis humoribus ualet ydropico et colicis et
fit hiis grossis a uentositate. Rp sarapini cu
tit aloe an ℥ v [illegible] fusticu citimali poli
podii sticados an ℥ ii seis citiuce bdelii casto
rei armoniac galbani oponac sarcocolla apii
maratri an cassie croci salgeme diagridii an
℥ i tempera cum suco calamenti. Pocio ualet podagre
miro modo Rp hermodactili ℥ iiii cimini
℥ vi an ℥ i ℥ ℥ s da ℥ ii. Flattuarium
ualet ad dolore iuncturarum et sciaticum ex
frigida et ad omnes passiones frigidas et uento
sitates grossas. Rp armoniac sapini opopa
an auri x sarcocoll auri i mastic auri iiii
an cimini asse fetide an auri iiii euforbii
℥ ii aristol. long. et ro. radic. lilii celestis
an auri iii unctum gumas in suco feniculi a
cum decoctione eius et terere et confice cum melle et da ℥ ii
usque ad iiii cum aliquo quod conueniat passioni.
Electuarium dulce ualet [illegible] podagre artetice et
sciatice paralitice et nefretice colice ecciosis
et lapidosis Rp spice ℥ ℥ piperis longi et nigri ci
nanii gariofil. pirett an ℥ v mastic rosarum
salgemme feniculi carpob. petrosilli spice celtice
an ℥ i saxifrage xilob. carui grana solis [illegible]
[illegible] brusci cardamomi seis [illegible] galange
hermodactili preparati an ℥ ii turbit ℥ xx poli
podii diagridii an ℥ iii ℥ [illegible] tibe [illegible] Electu
arium mirabile ad dolores iuncturarum et poda
gram et uentositates Rp hermodactilorum
albarum recencium ℥ i oximel microcosmi [illegible]

combustorum lentis excorticate terebinti senationis
ʒ s terantur et ebullientur et bibat ex eo omni
die cum aqua calida ʒ ii. Pillule ex secre
tis G ad dolorem iuncturarum. Recipe mirobolanorum he
bulorum et indorum ana ʒ coloquintide mediocris corti
cis cucumeris asinini ʒ i sal indi he
modactili aloes ana ʒ i serapini ʒ ii terantur
et ebullientur et conficiantur cum aqua cuiusdam herbe
que facit folia sicut solatrum et uestiones rubeas in
quibus est granum rubeum in quo sunt semina mi
nuta et fiant sic pilule et desiccentur
in umbra et bibat ex ea omni nocte tercia pars
ʒ i uel in cum aqua calida et suat post illud hora
media. Confectio [illegible] ter pigre per [illegible]
terantur et ebullientur et conficiantur cum melle
dispumato. Alia ex secretis G ad dolores iu
ncturarum ex causa frigida et causa podagre et fug
in renibus et dolore capitis ex humoribus
frigidis et grossis eleuatis ex uaporibus ex illo humore
et tussi flatica et purgat stomachum et confortat et
corpus et ex eo fugat uentositates grossas et
digerit cibum excitat appetitum et resoluit
[illegible] ex flatu in stomacho et acuit uisum
et memoriam et delet obliuionem et clarificat uocem
et retardat canitiem et destruit podagram ex
frigida causa et quicumque semper utitur eo non indig
alio medicamine sue sanitatis et hic est
confectio. Recipe piperis albi et nigri et longi et ma
cropiperis galange cassie lignee calami aro
matici croci ciperi spice nardi gariofolorum
cardamomi cinamomi maioris costi dulcis ana
cinamomi carbe asari ʒ ii seminis mirte [illegible]
ana ʒ i mastic ʒ b puluerizentur et conficiantur
cum uino albo dispumato et recondantur in uase
uitreato de quo sumat aurora i in mane et
aurora i apud sompnum et est secretum magnum.
Et medicamen faciens cessare dolorem iuncturarum
ex frigida causa et debet uti quando dolor est et ita uehe
mens quod timetur de defectione infirmi. Recipe he
rmodactili seminis ana ʒ x asari cinamomi
piperis longi ʒ ii spatule ana ʒ ii conficiantur
cum melle et da aurora ii cum aqua tepida. Alia Recipe
hermodactili ʒ x cinamomi seminis agni casti in
ʒ x opii ʒ ii conficiantur cum melle et da ʒ in

C. xvi de unguentis et emplastris ad do
lorem iuncturarum ex flatu

Oportet Rasis in principio curationis debet conforta
intrinsecus ne recipiat materia superflua transmissa
quod conforta membra cum frigidis non debemus nec frigi
dus omnino sed contenuatur calefacientibus et illud est fa
ciendum cum fuerit in augmento. Si autem dolor fue
rit urgeret utatur medicinis que alterant apostemata
et mortificant et omnino cessauerit dolor et fuerit ma
dinatione utemur medicinis dissolutiuis. Et si ma
teria fuerit grossa dura utemur medicinis fortibus
et si fuerit molli subtili utemur debilioribus. Et
ista sunt quibus debemus uti in principio doloris
iuncturarum ex frigida causa. Recipe acacie aloes mirre
aliqui agregunt [illegible] mire ut aliquis gallie [illegible]
Alia Recipe spice nardi et gallie ana. conficiantur et apponantur
unguenta non apostemata alterantia et dolorem sedantia
sunt ista. Recipe storacis liquide et cum oleo laurino
muste unguentum optimum ad paralisim et dolorem
iuncturarum. Recipe sauine uiridis ʒ ii serulle
apii ʒ iii rosmarini uiridis [illegible]
mill folii maratri archangelice [illegible]
ana ʒ iii arostr. lo. [illegible] nigelle [illegible]
piretri matricarie acori ana ʒ v. [illegible]
ruthe germandre bacce lauri sinapis ana [illegible]
et ʒ ii et semis. omnia simul incisa ponantur in
x. lib. aque et viii libre olei [illegible]
et tamdiu bulliat donec oleum remaneat
et aqua consumetur deinde coletur et confricetur deinde
accipe uulpem pinguem et excoriet [illegible]
[illegible] et impleat carne gatti [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
olei [illegible] [illegible] colofonie elentii galbani
serapini opopanacis bdellii armoniaci euforbii
storacis mirre gummi cedri spice [illegible]
olibani mastic ana ʒ ii et semis [illegible]
[illegible] [illegible] ana libr. s olei [illegible]
elentii ana ʒ iii cere quod sufficit [illegible]
aut quod non potest puluerizari [illegible]
in uino optimo et [illegible] [illegible]
alia puluerizentur subtiliter et conficiantur
[illegible] et usui reseruentur. Et [illegible]
[illegible] ad dolorem iuncturarum et pod
[illegible] et [illegible]. Recipe seminis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ij cere libr. j resine decocte libr. j olei anet libr. j
medulle ossium cervi ℥ iiij pasta radicis lilii ℥ iiij
sicca terantur et ebullientur liquida liquefiant
et dimittantur donec infrigidentur et applicentur se-
mel sicca et commisceantur et reponantur et aliqui
misceant. Unguentum expertum valens in omnibus que
meretrici grassanti sanatur. Recipe sauine piperis
edere foliorum rute ana ℥ vj camedrios ℥ ij pul-
verizata et datur cum vino. Axungia leonis libr. j cere
libr. ij olei benedicti ℥ iiij liquant simul et unge. Non
solum dolorem gemitum sed omnem dolorem pectus ex-
tirpat. Unguentum probatum et efficax ad artetica
et paralisim succus radicis cucumeris asinini
ruta rerum [illegible] paritaria folia et fructus edere
bace iuniperi heuforbii castorei axungia [illegible]
turis anatis anseris et galline vulpis ursi
repleat. Ortus huius gattus excorticatus [illegible]
et coque in vere. Suavite ad ignem [illegible] destillet
resolutum ubi cera et ungatur. Unguentum proba-
tissimum caute radix brionie grossa et me-
ponatur succus ebuli et yreos arthimisie cola
[illegible] ad duas scrutinas
[illegible] ponatur remaneat vacua et addatur
succus [illegible] piretri genciane radicis
hermodactilorum et addatur oleum petroleum ut
aliud oleum vetustissimum et cera et sigilletur
cum argilla vel pasta de [illegible] et ponatur sub prius
et coquatur diu et postea fiat et exprimatur et in
coquatur. Aliud nunc [illegible] mira age
ungatur. Aliud cera
gent cum aqua gallarum et coctam. Aliud cera
dissolve cum oleo antiquo et oleo yris et cuilibet
pone ℥ ij heuforbii illud magnum fac [illegible]
calore strati ad locum. Aliud castoreum costum [illegible]
ta agre gent cum oleo rosato. Aliud quod membrum calefac-
at castoreum heuforbium ana aur. j piretri aur.
[illegible] mole et appone ℥ j olei costini et unge locum
[illegible] Unguentum ad dolorem iuncturarum Recipe
fortis. Unguentum ad dolorem iuncturarum [illegible] olim
rafani saturegie edere foliorum ana [illegible]
butirum sepum [illegible] arietinum [illegible] vel simile [illegible]
[illegible] medulla cervi fiat omnia commisce
simul et affice postea cola et unge. Oleum de
costo est ultimum dictum. Dicit et oleum in quo de
quo fit supra et oleum [illegible] cum modus
est [illegible] fumante [illegible] decollatum duodecim
de succo marubii dictum in cura paralisis ut yrie
olei antiqui ana libr. ℥ aque libr. j aristol. ℥ iij
castorei ℥ iij costi ℥ iij de quo quant. omnia si-
mul donec consumetur aqua et remaneat oleum. Et
oleum de storace et oleum de cucumere asinino conferre
ad urticas et oleum de pomis citrangulis et oleum nil pi-
peri est medicamen nobile valens ad artetica et
podagra et dolorem dorsi et renum quod [illegible] est
in cura paralisis maioris et oleum de piperibus [illegible]
oleum [illegible] ex secretis ℥ quod est ultimum in dolor
iuncturarum ex humore crudo et mollificationem earum
et corruptione [illegible] earum cum [illegible] hec est
Recipe costi carpobalsami cortic. cassie [illegible] ana ℥ xxx
calami aromatici ℥ [illegible] sapini ana ℥ xx [illegible]
[illegible] ℥ ix [illegible] ana aur. unum api
piper ℥ ix radices [illegible] yreos ambarum ana ℥ [illegible]
℥ [illegible] radices bisantie foliorum [illegible] ana ℥ ij [illegible]
[illegible] contritorum grossa et funde eam in vini boni
odoriferi secundum mensuram qua [illegible] die ac nocte
et pone ipsam in olla et funde [illegible] ex aqua
[illegible] mensura vini oleum sisamini [illegible]
et assagia [illegible] attende sub ipsa de lento igne
[illegible] hora [illegible] tolle ea ab igne
[illegible] et frigidari et funde oleum ab aqua [illegible]
[illegible] in decoctione [illegible] assari spice amomi ana
℥ x folii ℥ vj [illegible] ℥ [illegible] omnia et funde in
vino die ac nocte deinde funde et cola ea
[illegible] et funde ex aqua [illegible] mensura [illegible]
in olla et funde [illegible] oleum [illegible] olla in qua coqui-
tur [illegible] prima [illegible] tertia olla limpida in qua ponatur
[illegible] oleum et accipe olla magna qua loca in
loco suo et funde in ea aqua in qua fit medicine
[illegible] oleum in [illegible] sub ea lentum
[illegible] coquatur oleum [illegible] per calore aque
igne [illegible] de quo que ceris ipsum [illegible] que nata
Cum [illegible] de quoquens ipsum [illegible] ab igne
[illegible] et pervenerit ad finem removeri ipsum ab igne
et [illegible] infrigidari [illegible] cola illud oleum et coque
[illegible] garofolos blatte bisancie [illegible]
[illegible] storac calamite
[illegible] ana ℥ iiij [illegible] storac calamite
[illegible] ana ℥ xxx [illegible] balsami [illegible] medicinas
[illegible] et funde eas in vino die ac nocte deinde
[illegible] et funde eas oleum [illegible] repon
cola eas in olla et funde [illegible] iuncturarum confexione
est [illegible] ultimum in dolor iuncturarum [illegible] et
fiat in vino ex ea et bibat. Dolunt [illegible] regionibus
[illegible] crudis et [illegible] regionibus
[illegible] Unguentum valet de cornu cervi [illegible]
dignitatis est ut non solum artetica [illegible]
artetica vetustissimum cum eo curat potius quod sic
[illegible] Vas unum [illegible] integrum et in
[illegible] et pone in [illegible] pleno vino
et subtus stet ignis et bulliat usque ad consumptionem
[illegible] et sic facias semper addendo vinum post
[illegible] medullam que remanet [illegible]
[illegible] postea adde oleum laurini sabucini
fortis [illegible] postea adde oleum laurini sabucini
[illegible] ℥ ij mastic thuris ana [illegible] sal [illegible]

euforbii an ℞ iiii aloes ℥ i sarcocolle ℥
ii addaricis in sanna ℥ s terbentine ℥ iii
colophonie mirre asefetide an ℥ i sint mixta
libra s cere quod sufficiat ¶ Et si dolor iu-
gravaverit et cum medicinis non cessaverit
ungatur cum aceto forti in quo sit coctum menta
strum origanum et herbe calide ¶ Aliud recipe
castoreum an croci s piperis minus aggrega in aceto
et pone ¶ Et inter que ponuntur cum materia est gro-
ssa et dura est sic emplastracio cum stercore va-
ccino que dicit Albucasis ex forte valde in debus
doloribus iuncturarum et dorsi et genuum et dicit quia
est melior omnibus aliis cum materia est frigida et gro-
ssa ¶ Aliud recipe absintium radicem ebuli fu-
mi terre ruta stercus caprinum et sal et bulli-
ant nitrum in aceto donec acetum consumetur
et calidum appone dorsum et expertum est ¶ Aliud
forte ℞ olei antiqui libram i et s mel ale-
xandrinum ℥ iii terbentine libram i euforbii
℥ i ireos ℥ ii farine fenugreci libram i
et s fiant ex eis emplastrum valet hoc empla-
strum est in omni quod recipit cum aqua est in
via ut convertatur in lapiditatem ¶ Aliud
bdelium adeps liquefacta innatum serval
de eius sit ex eius humore in genibus et iun-
turis ¶ Aliud resolutivum sagapeni mi-
xtum ℥ i armoniaci ℥ i fiant ex eis emplastrum
¶ Aliud sumatur euforbium teratur cum oleo
de lilio et liniatur cum eo ¶ Emplastrum forte ℞
lauri et gallias et piretrum et saxifra-
gia et aloe misceantur omnia ¶ Et liniantur
iuncture ex melle et aliquatulo aceto
et ponatur medicamen desuper ¶ Aliud bonum
resolutivum armoniaci liquidi ℞ . fiatur
equales et teratur cum vino antiquo et oleo
onfacino et farina fabarum et emplastretur
cum eo calidum ¶ Emplastrum ex cinere ca-
laminis cum aceto est mirabile ¶ Et
de emplastris est modus quia materia sit ad con-
fortandum membrum et resolvendum resi-
duum et non indiget eis nisi post evacua-
tionem integram de quibus est emplastrum
hoc ℞ sanine nuc cipressi cum ad
vistorum partes equales et alius partes s
dragmas sexta parte minus et collam piscium

quantum sufficit ad aggregandum ¶ Aliud
conferens in hora ad dolorem iuncturarum
de sciaticam et ad dolores manuum et pedum
¶ Conatur fenugrecum et plurimum desuper quanti-
... quod sufficiat et coquatur super pru-
nas usque quo dissolvatur in decoctione den-
... desuper mel quantum sufficit se-
... ¶ Aliud simile ℞ pi...
... libram i feces ... aduste libram
... libram i colofonie ... ¶ ...
dissolvens aqua molle . s ...
... ... et ... in aqua
una die et una nocte post cola et ...
et ... aceti in unge pannum ...
et desuper pone ¶ Aliud ... alume et ...
aceto et pone et unge inbus cum oleo ...
pone pulverem ¶ Aliud salgema ...
confice cum oleo et frica locum ¶ Aliud ...
mirre an et misce super pone ¶ Aliud ...
... pulverizatur ℥ i olei ℥ ... fi-
... ... fiat spissius post ...
... mitte ... de cinere radicis caulium
et misce ... in corpore ¶ Et alia ...
solvencia dicta sunt in loco suo ¶ Ad dolorem
iuncturarum qui fit ex labore ¶ Farina ...
... et distempera cum succo ebuli et fac ...
focaccias ... ¶ Ita quod cooperiat locum
dolorosum totum et coque ipsas parum in ...
... ita quod sit quasi semi cocta et calida
in panno lineo involutam ... super ...
¶ Ad aut in ... quod emplastret cum ...
... aloe mirra ... api ...
cum musillagine seminis ... et ...
... et musillagine seminis lini an ...
... cum eis ℞ i ambre an cimini an ...
... cum vitello ovi et hoc post di-
gestione materiei

C. xviii De dieta ...

Dieta eius sit subtilis et comedat
una die et altera non ... ...
non ... cibo . et non debet cibari usque ad
... ut satisfaciat appetitui ...
... fame ut ... humores qui
manserint in corpore et non debet ...
et cotidie debet bibere aquam ... ...
et medicinis quas diximus in cura ...
post cum cessaverit fluxus ... ...
non augmentet et corpus est ab ...

fri[n] mudiz utat[ur] excercicio [et] balneo ca
lido [et] reb[us] puocantib[us] urinam
C. viii de preseruacione a[b] flate

[Q]Dueat carnib[us] porcinis arietinis
[et] insertis [et] a piscibus [et] similib[us] [et] a lacte et
uino [et] fructib[us] cib[us] hu[m]i[di]s [et] ista q[ue] s[un]t in ecesi[us]
[su]p[er]fluitatis [et] utat[ur] salsis subtilib[us] digestio
ne[m] iuuantib[us] [et] sufficiant eis res assate et
carnes minor[um] aniu[m] q[ue] s[un]t [p]une [su]p[er]flu
tatis [et] utat[ur] salsis subtilib[us] digestione iu
uantib[us] s[ed] q[ue] fiu[n]t ex carne [et] uino origano [et] a
ceto sinapi [et] hu[ius]m[od]i [et] utat[ur] electuariis calid[is] et
vino antico pauco [et] uitet coitu[m] post max[ime]
post comestione[m] [et] uitet labore[m] post reple
cione[m] [et] caueat a replecione cib[i] [et] potus [et]
si contingat ali[quem] ultra comedere puoc[et] uomitum
[et] no[n] comedat s[ed] post uomitu[m] s[ed] p[ro]xima
post se sudet in balneo sicciu[m] a[n]te cibu[m] et su
[per] fricacione. balneacio e[st] cu[m] aquis calid[is]
s[ul]phureis no[n] e[st] v[ir]tus p[ro]p[ter] illud q[uo]d calefac[it] de hu[m]o
rib[us] [et] dilatat de poris. [et] in aquis [con]tinuare ba
lneaciones no[n] sicce cu[m] fricacione nitro [et] sa
le sic diuini [et] sepelliri in arena calida sunt
iuuatiua eis [et] no[n] dormiant de die sed s[ed] tota
nocte q[ui]a si vigilauerint de nocte corrumpit[ur]
eius digestio [et] superflua multiplicabunt[ur] ve
du[m] me[dicin]e exhibites ea fin[em] necessitatem
et [pro]pe p[ro]p[ter] t[em]p[u]s accessionis [et] ulla me[dici]na
in [con]struacione iunctura[rum] ad dolore[m] e[st] in
cariminata sit illa q[ue] puocat urina [et] me[dicin]e
q[ue] remouent passione[m] illa s[un]t yera rufina
[con]ficiata quatuor spec[ies] [et] hu[ius]m[od]i q[ue] iste [con]su
leuit sepe ho[min]i[bu]s q[ui] eas sepe colorat nolu
erunt [et] g[e]n[er]alit[er] dico q[uod] o[mn]es maneries eua
cuacionu[m] uomitus [et] minucio pocio laxata
puacacio urine [et] sudoris q[ui]a in loco suo
fuerit vsa aufert dolore[m] o[mn]io [et] in fine[m]
usus fuit cu[m] hoc replecione cibi [et] potus
q[ui]a si mbra fuerint uacua [et] uenit fuit plus
attrahent superfluitates mag[is] q[uam] attrahere so
lebant. [et] p[ro]p[ter] q[uo]d papu[lus] [G]aleni q[uod] nullus medicus
suscip[er]e d[e]bet aliquem istor[um] q[ui] paciunt[ur] i[n] iuncturis
i[n] cura [C]u[m] paciens no[n] obedit medico suo s[ed]
si alt[er] c[on]tingit suscipere aliquem uolentem mandatis
obedire eor[um] medicina melior est uomitus

[p]er illu[d] e[st] fla[ma] euacuatur [et] [con]suit s[ed] t[amen] no[n] debent
uti frequent[er] ne spes debilitet [C]u[m] dicit fluit — no
fortis [con]ferens ualde eis q[ui] hnt hu[m]ores [et] me
lencolia[m] a dolore iuncturar[um] [et] sciatica[m]. [et] [p]ilulas
et fecit elebori nigri diagridii an[a] ʒ i euforbii [et]
mest[ici] ambor[um] an[a] ʒ ß. [con]fice cu[m] suco caulium
[et] q[ui]a fit uomitus cu[m] eo eradicant radicem eg
tudinis. [S]imilit[er] da me[dicin]e uo[mitus] fla[ma] forti puoca
nte [et] spes flatis purgacione. [S]i aut[em] in
firm[us] no[n] potuit abstinere a uino [et] cibus ei no[n]
b[e]n[e] digerit[ur] alsq[ue] eo aponens uinu[m] ex huius
passionis [et] mell[e] [et] [C]um e[st] [et] ista no
pocio no[n] intus pacientib[us] iuncturar[um] q[ui] solet
pati in futuris q[ui]a par[tes] augmentantur
humores in eo o[portet] uti euacuacioni in diebus
quietis [et] fricent[ur] iuncturas cu[m] oleo [et] sale for
tis hoc e[ni]m ualde est utile ut iunctur[e] no[n] re
cipiant superfluitates [et] in dissoluendu[m] que
fusu[m] in eis [et] si remanserit aliquid post
egress[us] mutabis cu[m] aballa in qua iacet
ad alia[m] nulla meliore

C. xix de signis [et] causis iunctura[rum] melia

[Q]uam uis dolor iunctura[rum] ex melia
contingat rarissim[e] a[utem] quia fu[it] ali[qua] ex
ea contingit hoi[m] bonu[m] e[st] ut de dolore ex ea
[pro]ueniente dicam[us]. [D]icam[us] e[rgo] q[uod] q[ui]a dolor ex
humore nigro accidit grauit[er] dissoluitur q[ui]a
eius m[ateri]a uicina e[st] ma[teri]e cancri [et] ei[us] significa
ciones s[un]t color a[d] partis niger [et] tactus fri[gidus]
cu[m] duricie [et] no[n] precedit calias [S]i aut[em]
est declinans ad nigredine[m] no[n] sig[nificat] q[uod] sit
solu[m] ex melia q[ui]a talis color in fin[e] apatis
calor[um] aut ext[ri]ngulacione[m] sanguinis
dominiu[m] in melia significat macies corpo
ris [et] tenebrositas [et] duricies [et] pilositas [et]
asperitas cutis [et] nigredo sanguinis [et] vigilie
multe [et] multa sollicitudo [et] a[cc]idere [et] d[e]si
derium medicine [et] labor in moderatus [et] urina
fusca [et] grossa ut glauca [et] tenuis [et] etas
similis autu[m]pni [et] regio frigida [et] sicca sic s[un]t
petrosa septentrionalia [et] hec sanguis in se
[co]p[r]edicionalib[us] fus multiplicauit [et] [pre]teritu res
in melia[m] g[e]n[er]ans [et] sig[nificat] ipa[m] [et] e[ti]am sompnia
facientia terrores ex rebus [et] tenebris [et] ni
g[ri]s rebus [et] tristicia [et] sollicitudo [et] [com]moracio ut dor
mitio [et] [com]moracio ut sup[er] sepulcra mortuor[um]
[et] paucitas rex s[un]t q[ue] significancia [C]u[m] ordi
net dieta laudabil[em] sanguine g[e]n[er]ans sic s[un]t

carnes puar' auiu & gallinacee & edi[n] arietine
iuuenes & borragine & herba feniculi & oua sorbilia
ut in iure cu petrosillino facta & simila & panis
bn coctus & fermentatus & uinu subtile in ma
ne ieiuno sto[macho] fiat pacies oximel apositus cu
aqua balnei calida post exitu balnei dulcis aque
in qua sit herbe mollificatiue decoctione sic intur
& simile ei donec ma[teria] digeratur deinde purget
cu hac me[dicina] que materies purgat ℞ epi
thi noui ʒ v puluerisa & bibat cu aqua mellis
℥ ij Aliud ℞ polipodij epithi an[a] ʒ ij ʒucc[ari]
℥ iiij puluerisa & bibe cu sidere Aliud ℞
mirobalanorum indi ʒ ij epithi ʒ s[emis] mitte in libr
j aque frigide & moretur ibi tribus diebus post ex
prime & bibe cu ℥ j ʒucc[ari] purgat intus Decoc
tio epithi purgat fortiter intus ℞ miro
balani indi ʒ ij ipoquistidos polipodij an[a] ℥ j sen
℥ vj coque tam diu in tribus libris aque donec
remaneat ʒ j post mitte ℥ j epithi deinde
remoue ab igne & dimitte sic per vnam no
ctem post exprime & cola post adde ʒ j aga
rici & ʒ iij salis indi & ʒ iij elebori nigri &
aggregentur simul cu oximelle & sumatur in sero
& decoctionem predictam fiat in mane Pil[ule]
ille purgantes intus acuturas ℞ epithi
ʒ j polipodij ʒ j agarici ʒ j elebori nigri
ʒ ij aggregentur & fiant 9 vna fiat no
Et quando non per intus non debet purgari semel
sed sepenumero humores non ducuntur omnia pur
gacionem in uncta quantitate ea est ut testific[at]
Sphen in istis iudicijs C[apitulum] xv de curacione apa
tis duri lapidi cum fit in intis

de curacione apatis lapide cum fit in ...is

AD hoc in quod linies omnes calidas & mag[is]
...ssas sunt illi quibus oriuntur lapides in iuncturis
si quod apa[tis] incepit indurescere mollificatiua sunt
apponenda & hoc secundum duriciem apatis quousque
tare fiat & mollificacione & latitudini augme
... deinde reuertendum est ad resolutiua & fac
hoc secundum quantitate & duricie & non cesses quo
mollificatiui qua resoluet donec totum resolu
atur ex eis quod mollificent Et intrat balneum
& cibis subtilibus & mollibus utatur Et purgat ...
intus & caue ab eis que inspissant sanguinem & mi
nue salsis ab omnibus cibis uiscosis sic ordeo ...
tibus & omnibus que adurunt sanguinem sic allium sal
sis & similibus & vino nouo & pane azimo & ouis
duris ouis & sufficiant sibi que dicta sunt in capitulo
superiori donec apa[tis] totaliter resoluatur Et si lap...

dictu fiat ex eo aliquid ablue ex cu aqua calida ...
rubeat quod est in circuitu lapiditatis ubi cotte ...
malue radis aneti & camomilla & q[uando] fortius la...
piditas non rubet locus deinde pone desuper p...
guedines & medulle vna die & nocte aut ...
hoc aceto Et radix malui ... radix cucu...
meris asinini coq[ue] in oleo & fac vnguentum ...
ad masticam & pone in igne donec ...
in tota cu aceto forti calido post pone ...
desuper & stet sup uapore hora vna post ...
lue cu aceto forti calido deinde unge cu ...
sup dicto & ista cura fiat per aliquot dies ...
reuertere ad mollificandum donec resoluat ...
guentu ad mollificandum ℞ pinguedine ...
lline & anseris & medull[e] ceruis ...
& oleum & liquefac & misce & fac vnguentum & ...
desup die & nocte post pone sup napore ...
madefice & ablue cu aceto calido sic ...
emplastrum appone sup dictu ut emplastrum ...
sit Et armoniac opoponac bdelij galban ...
mit sinap piretri sulfuris an[a] dele...
giro quantum de oleo coque litargiri ...
... puluerizatu cu duo tanto ...
quatum est litargiri ... donec inspisset ...
picit sup aqua fiat gutta de eo ...
de cu aliis me[dicinis] ... aut dixit quod accepit ...
sens antiquu longi temporis & nasturcium ...
puluerizauit totu in simul post ...
roi antiq salsi accepit & quoxit in aqua ...
cu illa aqua misit nasturcium & casen ...
emplastrum sup iuncturas lapidosas & rup...
cutis & exibat omnes uentositas & sic ...
et illud fiat expertu sepe Et de illis ...
ferut sunt farina lupinorum cu oximell ...
cu aceto commixto Vnguentum quod confert la...
piditati iuncturarum & genuum & fex ace...
in omni parte ... post sexta pars ...
qua pierit lapides molares ... & fuget ...
cu napore resoluto ab eis Emplastrum ...
luens duricies lapiditates ℞ fenu...
amidi amar bdelij armoniaci & resolue cu ...
oleo de alcanna aut cu oleo delilio & aggr...
emplastrum Aliud quod leuit duriciem ℞ ...
℥ ij oleo delilio ℥ j adipis galline ut ...
medull[e] ceruis ... musillaginis ...
nj & fenugreci ... aggregentur & emplastrent ...
& hoc quod duriciei que remanet ...
post consolidacionem ossis fracti ℞ bdelij ...
... misce cu oleo ... pone ...

Aliud expertum quod non fallit. Recipe succi foliorum viridis fe cis olei seminum lini muxillaginis fenugreci pinguedinis anatis et super pone. Aliud mollificativum Recipe ceræ et que medull. cervi ung. irini armoniaci storacis liquidæ bdelii galbani ana ʒ v liquefac ceram cum pauco oleo irino et alie medicine pulverizatæ addantur et efficiantur et super pone et ultra resolventia dicta sunt in capitulo de apostematibus scliroticis

Capitulum xxi de signis icteris materie composite

Materia vero composita per signa simplicia de facili non cognoscitur sed primo de materia composita ex sanguine et colera sic possumus dicere. Dicimus ergo quod si est sanguis cum colera percussio et punctio desit in loco et calor et rubor similiter non est profunda et si dominatur sanguis pulsatio et rubedo et tumor sunt maiores. Si autem colera dominatur punctio et calor sunt acutiores et rubor est minor et tendit ad citrinitatem cum parvo tumore et siccitas et vigilie sunt maiores. In apostemate quod cura sua aminucione sanguinis pmisit et purgacione colere et fiat sicut quod dictum est in capitulo de significacione et curatione materie sanguinee. Si autem dolor iuncturarum est ex flate et colera sicut humores dominantes et hoc accidit plurimis. Unde dicta plurimorum hominum est grossa propter quam humores augmentantur qui ad iuncturas discurrere non possunt nisi subtilientur primo ab aliquo calore et exercitiis ut usu rerum calidarum cum ipsi de cura sua sit composita et cetera ad fluxus et propterea videmus in illis qui dolores paciuntur ex crudis humoribus ipsa quiete. Inter duas accessiones breviantur cum vigilant ut laborant ut rebus utuntur calidis in aliis aut fit contrarium non propter hoc preservantur ab excessione quam quanto magis implentur isti humores tanto magis claudunt meatus [illegible] descendunt sunt. Aliqui aliqui quando putrefiunt [illegible] acquirunt acuitatem quo subtiliantur et habiles fiunt ad fluxum et propter hoc medicine que attrahunt flegma et colera in simul sunt meliores quamquam colera [illegible] et flegma trahunt. Nam cum in eis solucione fe[illegible] flegma reducit vivant status et redeunt et flegma reducit imvantur status et redeunt et colera fac currere ad membrum flegma. Unde alia et medicine que istud operantur sunt omnes species ticimalli sca

monea et turbit et coloquintida et aloe. Ad turbit attrahunt humores et coleram. Trociscus purgans coleram et flegma et confortans stomachum et ducunt sine labore et dolore. Recipe scamonee ʒ iij et fe et rosarum ʒ j et s turbit ʒ iiij spice nardi ʒ s. Confice cum succo maciorum ut citoniorum et fiunt inde x trociscos et fiat trociscum unum paciens et si fortis fuerit fiat duos. Pille purgantes coleram et flegma fortiter. Recipe scamonee ʒ j coloquintide ʒ ij aloe ʒ iij succi absinthii, commodatis dragaganti mastice ana ʒ s. Fiunt electe optime. Decoctio purgantis coleram et flegma mediocriter. Recipe mirobalanorum citrinorum ʒ x usque ad xv turbit ʒ iiij usque ad x et coquitur in tribus libris aque donec remaneat ʒ iiij x et appone zuccari albi ʒ j cola et da bibere in mane tepidum. Si autem materia fuerit secundum proporciones humorum in corpore non apparet dominacio aliquorum humorum in colore uno ut in tactu nam quando color ut calor et loci similis fuit coloris ut caloris corporis erit propter duas causas aut quia non vincit aliquis humor et tunc erit dolor per multitudine et non qualitate seu malicias humorum aut quia humor est valde profundus in membro dolore et tunc est ex malicia alicuius humoris secundum profunditatem non apparet color ut calor in superficie membri et tunc debent cognosci per alia signa que dicta sunt in locis suis. Signa vero multitudinis repletionis sunt magnitudo pulsus gravitas totius corporis extensio membrorum tarditas motus cum eius debilitate et si quis portaret honus et appareret facies super et in oculis rubedo cum tumore et debilitas visus et gravitas frontis et habetudo ingenii et destructio appetitus urina citrina et spissa et multitudo sompni cum gravitate ita quod videt se quis movere non posset. Si sit humores subtiles et ad quantitatem nascitur ipsum dolor nimium unctat cibis et potibus et quiete sine flebotomia et purgacione et sine coitu et maxime qui huius oibus usus fuit postdistinuit et hec est repletio secundum fortia quia repletio secundum duas modos est. Est enim secundum fortia et est repletio secundum multitudinem. Repletio vero secundum fortia est ut sit humores et spiritus et sanguis qualitatibus boni et in quantitate superflui ad eorum fortia ipleuerit et extenderit hec [illegible]

teneat motum ne fiat fluxus secundum virtutem re
pleto est ut humores peccent qualitate tantum et non
quantitate· ideo humores malicie sue qua
litatis faciunt nocumentus et non malicia quanti
tatis propter et vincunt virtutem et fiunt in obedi
entes ad digerendum et maturandum et hoc quod
huius timeat ex egritudinibus putrefactione sed
in ista repletione non sit vene ita in statu magis
tantis extensa neque pulsus adeo magnus et ple
nus neque urina adeo colorata et spissa conti
nuo corpus et laxitudo non proveniunt ideo in post
motum et in accessum et in sompnus videt provenire
et mordicationem punctiones et odores fetidos
cognoscitur et humor dominans per significationes dictus
in locis suis repleto secundum virtutem generat eamen
an qua ei compleantur significationes secundum plurimum
Et cura prima est incipere a minucione sanguinis
post per fluxum ventris ex medicinis que possunt
purgare diversos humores sicut pillule cochie
et similia et debemus ponere super membrum ali
qua medicamenta donec purgetur corpus et debemus mi
nuere de cibariis scilicet facere parvum et subtilem et
non indiget alio regimine preter illud Et cura
sic est preparare humorem qualitatis cum regimine bo
no et medicinis

Capitulum xxii de cura doloris iuncture per medicinam incensivam vel per cauterium

Si non per supradictas medicinas et cura
ciones dolor non curatur ad medicinas
incensivas et ut ad cauterium recurrendum
de quarum usu sic dolor qui sic dict
Albucasis cauterium confert nimium salvatori
omni qui est cum materia calida nisi exceptis dua
bus complexionibus que sunt complexio calida absque materia complexio
sicca absque materia verum tamen si materia est frigida
et humida magis confert et medicus cum eo securius
operatur Galienus et dicit quod quid incendito
purgat totam substantiam nocivam est corporis illud
educens ad attrahendum est quod est in profundo
iuncturarum ad superficiem corporis post purga
tionem ponantur medicine incensive donec exsiccetur
locus in illis enim ampullatur et purgatur totum
venenum quod fortius attrahitur magis quanto quan
to magis debilitatur illa pars tanto magis declinat
non adiuvat et iste medicine sunt valde fortes et non de
bemus eis uti nisi post plenariam purgationem
Exemplum attrahens materiam ex profundo iunture
conburere nasturcium piretrum capparis an

et conficiatur cum aqua cineris ficus ligni et pone ligatum
donec comburat et post solve si locus non exsiccatus
fuerit et repone ibi donec ampullaverit et aperiatur
ampulle et locus lavatur cum aqua calida donec cessat
dolor et unge cum butiro ut consolidentur iunctura
quia quanto diutius fuit aperta tanto melius
Cantarides et sine aliis sive cum assungia porci
te faciunt illud Aliud fac unum combustum exemplum
sic cantarides nasturcium ana confice cum succo
... Aliud superpones unge locum cum melle
anacardino donec ampulletur Mel anacardi
num sic fit in forti aceto per mensem diu bulli
re et mel quod continet in anacardo exibit et in
venietur in aceto illud accipiat et usui reser
Alleum et ferrum per diu retentum in loco
exsiccans sunt Flamula cum assungia A
bucasis autem et plures auctores cauterium
cum igne magis commendat dicunt enim quod
ignis non pervenit nisi ad membrum quod cauteri
zatur ideo quia simplex pervenit intro ad
...o in nocumento ... ... non medicine ...
rentis pervenit ad illud quod elongatur ex
et alii pervenit idem egritudines timore
in terrificientes magis aut quia subtilis
sit est et bonum non facit illud nisi sit suffi
us. Unde Ulterius res cum qua fit cauterium
melior est aurum propter puritatem sue sub
Albucasis non melius placet quod fiat ex ferro
quoniam aurum non cognoscitur per colorem quando est
fervens in igne per suam rubedinem sic
cognoscitur ferrum quia propter ex superflua
factione potest liquefieri ferrum autem
prius cum calefit et calorem ignis magis
per suam duriciem quando cum eo operatur et
dico ad cognoscendum quod aurum competenter
calefiat in igne ut ubi non dissolvatur
eo debet solidari in argento ita quod
cauterizatur sit aureum et est manubrium
quoniam est erit ipsum instrumentum moderate
igne calefactum argentum quod est coniunctum
cum auro erit rubeum sicut ignis ut aurum
et sic conservatur aurum ne liquescat
fortitudine ignis via argentum forti
tem calorem quod aurum non substinet
sit liquescit aurum et argentum si
argentum rubeum erit in igne magis
calefiat et cauterium fortitudo cauteri

cionis ipsius ne perueniat ad neruos uel ad cordas
uel ad ligamenta quare propter indiget forma exfe
rro facta et perforata in medio vnde debet in
trare ferrum uel annulus eadem ut retineatur
per ipsam ne superfluat atque sua in obuenire secundum
hanc figuram que est rotundum vnius extre

mitatis sit est illud cum quo ponitur ignis
stigenu ad alleuiacionem totius corporis
et sit de vno quoque dico secundum indigenciam
loci quoniam locus qui cauterizatur aut est mani
festus sicut iunctura colli et humeri et similia
aut est profundus interius in membro sicut in
naso uel ore uel ano et ego quidem omnia cau
teria in suis locis prius ordinaui / sed cauteri
um cum quo constringitur sanguis uel aliud quo
remouetur caro corrupta debet tamen calefi
eri quod perficiat sed illa cum operatur cum eo
ad hoc ut fiat fortis cauterizacio cum eo
et faciat crustam grossam et spissam ne
cito cadat quoniam ex casu crustae cauteriza
cionis facte propterea ut sanguis fluens re
tineatur perueniret ad malum deterius eo
quod erat cuius cauterizaueris propterea ut carnem
corruptam perficias et scire volueris termi
num sanitatis etiam adderet et alius est neque caut
izare os cum carne que est super ea et super
moratur donec tota corruptio destruatur
si quod sit super cranium fiat sapienter et pru
denter ne caliditas nimia ebulliat cerebrum
Cauterizans
sepius panicum corrigentem est Cauterizacio
est membrorum corrupcione prohibens ambiguum
confortans rectificacionem sine cuius indiguus
et membras corruptas in membro retentas reso
luens et desiccans fluentem sanguinis constringens
Et tempus denique operandi ipsam ad resolue
ndum et exiccandum magis est ver set
Albucasis dicit quod cauterium conuenit omni tempore
propterea quod nocumentum accidens propter tempus submer
gitur in iuuamento quod accidit cum cauterio propter
et precipue si cauterium est propter dolores festinos
quod non tollerant tarditatem propter quod timetur
quod accidit malicia que est maior quam paruum
yxeris quod accidit malicia que est maior quam paruum
nocumentum intrans propter tempus / sed caue quantum
sis dicit quod si alicui feceris cauterium et prohi
beas membrum ne recipiat superflua eradicata
corpus paulatim ne superfluitates que solet
currere ad membrum reuertatur ad aliud nobile
membrum et dicit se uidisse plures homines mori
subito

eo quod non fuerunt nisi euacuacionis post cau
terizacionem Auicenna dicit quod multociens fit
cura doloris iuncturarum et conforta causam et ex
expulsio materie ab eis causam ad prouincie Illud
aut dicit quod stolidi sunt medici qui estimant quod
egrum illum quem sanat per cauterium non est re
ditio semper et ponunt illud consequens / et dicit
quod res non est sicut putant propterea quod cau
terium non est in loco materie quod alterat complexi
onem et excitat humiditates quod sunt causa quare aut
dolores inueniunt tamen cauterium superfluit super
materias propter velocitatem valitudinis sue et vir
tutis sue operacionis et uehemenciam doloris dominii
sui et possibile est ut redeat egritudo hora aliqua
temporis secundum disposicionem infirmi et locomem egri
tudinis sue et uirtute eius et quod per pacientem in cor
pore eius ex aggregacione superfluitatum in eo
et quod peruenit ad quantum in acquisicione sua ex
cibis et similibus illis ex causis non sit egritudo
in qua anniciatur cautio Egritudo subtilis
in membro paucitate superfluitatum et humita
tum sit cauterium demum propter dolorem et similia
illi possibile est non est ut non redeat iste dolor
ille sed illud fit in paucis C. xxiiii de si
mplicibus exterius et acco auicenne ad dolorem iu
nturarum conferentibus

C. xxiiii
[illegible]
libro Auicenne
locum nunc
conferenti

Acacia prohibet mollificacionem iuncturarum
Cassia confert doloribus flaticis
antiquis et ancharum et per se et infusio quod in
capitulo de ydropisi Auicenna dicit Armo
niacum confert dolori sciatico et iuncturarum
et melior bibitum cum melle et aqua ordei et
quod fit ex eo emplastrum cum melle et oleo reso
luit duriciem iuncturarum et cum eque pode
re picis conficitur et emplastratum est scia
ticis singulare Cassia fistula sic. sic aliud dyatessaron
Aristologia rotunda facta cum melle et pa
uco sale ex ea est conueniens podagre
et per se rotunda et si bibatur iuuat podagre
Antimonium uel decoctio bibatur ad podagram
et sedeatur in ea ad illud Asini cerati et
ex siccitate sedant et urine decoctionis cam
inis eius quod valet Aloe confert doloribus
Allium quod fit ex eo clister confert iuncturarum
sciatice quoniam solucionem educit sanguinem
et humorem cholericum Aes sedat dolorem iu
ncturarum et per se cum adipe anseris et confert

sciaticas. Acetum ponitur cum furfure super po-
dagram et confert. Agaricum datur in potu cum
sirupo acetoso ad sciaticam et eius dolorem
antiquum. Aspaltum cum sale idem cataplasmatum
mitigat arteticam et podagram. Agno casti
eius folia emplastrata cum assungia est opti-
ma ad dolorem arteticum et podagricum et mi-
norat dolorem et tumorem et eius semen emplastratum ubi
podagricum folia eius cum farina et aceto emplastrata
sciatice utrique valent. Apii folia cocta in aqua
confert aceto et decoctio et mittit ouorum candorum
mixta confecta mire valet contra dolorem. Altea cum
assungia vetere mixta pingue in unita sa-
nant [illegible]. Bacca lauri et folia rute cimi-
num origanum et pulegium cum sapone veteri
misce et frige et calidum in stuppa super pone
loco eius unto mitte guttas et alios dolores
tollit expertum est. Buglosse succus bibitus
mire iuvat sciaticos. Bettonica trita et em-
plastrata dolorem podagricum lenit et eius de-
coctio bibita citius facit illud. Balsamum
bibitum confert sciatice. Cartamus cum a-
ssungia trita et emplastrata antiquam tollit
arteticam si fiat frequenter. Costus
cataplasmatus super podagram et sciaticam
sanat et paraliticos et arteticos. Calamen-
tum recens tritum et super positum comburit
pellem excitando consumit humorem sciaticum
et attrahit ex profundo. Cattus fixus per
dorsum et calidus appositus multum valet
contra dolorem et si accipiatur catus xxx dierum
et de sanguine ipsius calido inungitur locus
dolorosus est optimum et carnes ipsius omnino
si coquantur cum vino cum ruta bettonica se-
ni salvia et agrimonia et post frangantur et ex
[illegible] et apponatur medulla cervi [illegible] par-
tibus et coquatur in modum unguenti et ungatur
erit optimum. Cepe fit sit ex eo emplastrum
doloribus iuncturarum et podagre et ideo si
cepe album decoquatur sub cinere deinde pista-
tur bene et cum nitro albo subtiliter pulverizato
quantitate sufficienti et oleo rosato commo-
lati et misceatur in vitro novo et tale fiat
bene ad modum emplastri super petiam in loco
apon dolenti confirmitate aut sequitur ubicumque
duritie cum hoc emplastro fit quod si ad digito-

rum venerit summitates digitorum in corpus quasi
idem recipit egritudo et si cera alba trita
cum sale et euforbio et oleo laurino et ca-
lidum super ponatur multum valet et expertum
et eius succus sanat cito in ultus. Cucu-
meris radix quoquatur in pasta panis et tam deinde
scindatur pasta ipsa per medium et calida po-
natur super arteticam et podagram certum
remedium est. Caseus vetus tritus cum
oleo aut cum aqua pedum porcorum salitorum
et fit ex eo emplastrum super duriciem iunc-
turarum exit ex eis sic gipsus sive in pro-
dimento et est valde magnum iuvamentum.
Coloquintida confert doloribus iuncturarum et sci-
atice et precipue qui bibit cum aqua mellis. Et
dicunt quidam quod qui bibit in ydromelle
quadraginta diebus sanat sciaticam et re-
solvit duriciem podagre et succus eius in-
unctus cito sanat sciaticos. Ciconia est bo-
na dolori iuncturarum et sciatice cum desuper
linitur. Cinis si coquantur radices eius in pa-
sta post fixe per medium ponatur super lo-
cum certissimum remedium est ad arteti-
cam et podagram similiter iuvat si lavetur lo-
cus dolens cum eius apozimate vel bibatur.
Camomilla eius decoctio curat acutum do-
lorem probatum est. Capparis cortices ra-
dicis eius bibita confert sciatice et dolori
anchi et constringit in membra per siccitatem que est
in ipsa et que fit cristeri cum succo eius confert
ei valde. Caulis qui ponitur cum femigreco
super podagram et embrocatur decoctio eius super do-
lores iuncturarum confert et eius cinis cum re-
centi assungia confectus et appositus super po-
dagram in die sanat ipsam. Cinis ossium ani-
malium vetustorum combustorum confectus et appositus
super podagram cum aceto et emplastratus sa-
nat certum est. Cinis vitium antiquarum et cor-
tices alliorum bullita in aqua et ex illo liquore
locus fomentatus et cum vino decoctionis [illegible]
certum et expertum est. Cipressus constringit dor-
sum et nervos. Calamentum quod fit emplastrum
ex eo ad sciaticam adurit cutem et premit
apostemes et educit ex profundo. Cordumeni con-
fert dolori sciatice anchi. Centaurea minor
clistere facta ex ea confert sciatice et vinum de-
de ea accepta confert sciatice. Cucumer

asminus confert doloribus iuncturarum et eius
decoctio crustrizata confert sciatice masse
est similiter emplastrum et fit emplastrum ex eo cum
aceto super podagram et eius radix cum
terebentina trita et emplastrata sciaticam tollit
et cum pelium trita et emplastrata omnem tumorem et
duricies lapideas tollit. Cassia fistula
lenit ex ea podagra et iunture dolorose.
Cipressus nux et folia ipsius bona sunt collo cum
ex hiis fiat emplastrum. Costus est bonus
sciaticis more emplastri positum. Cerebrum cer
vi melius valet ad hoc cum sepo et post
ipsum cerebrum vituli. Cera libras v. l. que
fiat cum oleo et vino ana libras j et coquentur donec
consumetur vinum deinde misce ʒ ij euforbij
pulverizati ad sciaticam et est expertum. Castanea
sa dulcis ieiuno comesta cum nucleis pedis i
plicatos infirmitates liberant quia qui
movent ventrem copiose. Euforbium so
lvendo educit flegma viscosum retentum in
trissis anchis et dorso et intestinis. Et simi
liter cum quibusdam pocionibus factis cum speciebus
que sunt ut piper et cardamomum et similibus con
fert sciaticis et emplastratum cum melle tollit sci
aticam. Fimi radix trita et super posita tollit
sciaticam. Ebuli radices trite cum assungia
et hermodactilis et super posite gutte [illegible] mit
tum iuvat et si eius flores coquuntur in vino
et terantur cum pomo sciaticis valet. Elleborus
confert doloribus iuncturarum et evacuacio facta
cum eo est melior omnibus. Falzarae
cum ex eo fit emplastrum confert podagre et du
riciei iuncturarum. Formice et ova earum et pa
rum de ovo earum et sal commune terantur cum assu
gia veteri et panno inposite in ponantur
expertum est et balneum factum de aqua ubi
cocte sunt formice et ova earum et terra cocta fu
erint antiquam et desperatam guttam sanat.
Ferrum cum terra cum vino super podagram
confert. Filicis succus radicis eius cum oleo
ro in unctione podagre valet. Fabe folia
ut [illegible] Faba sola in aqua cocta et cum assungia
mista mitigat et ʒ iij eius farine cum
quinque vitellis ovorum cataplasmentur. Gallus
vetus et vinus qui coquitur cum polipodio et aneto
et sale in xx [illegible] aque donec remaneant
tres vel quatuor convenit doloribus iuncturarum.
Quicquid Rasis in libro almansoris [illegible]

Aristotiles quod durant in comestione pullorum
pinguium gallinarum inducit hemoroidarum
humiditatem et podagram. Hermodactilus confert
podagre et sedat dolorem statim more emplastri
positus sed cum ex eo fit emplastrum multociens
indurat apostema in lapideam naturam quere et est con
veniens tiriaca omnibus doloribus iuncturarum et pre
in omnis fluxum. Iusquiamus sedat dolorem poda
gre epithimata et succus eius ~~et succus eius~~
cum assungia porci et modicum cere bullitus
in unctum et ipsa herba in vino cocta et super
ligata omnes dolores statim tollit. Iuniperus
vino coctus et cum vino illo inbutus fomentum
valet. Ipericon confert dolori anche et sciatice
decoctum cum vino pre cum bibitur xl diebus con
tinuis ipsum et sanat sciaticam. Urceo eius
olim resolvit lassitudinem et eius confricacio
confert sciatice. Lutum sigillatum confortat
membra a puro casum et restaurat et prohibet effu
sionem materiarum ad manus et pedes et prohibet
corruptionem. Lauri autem ʒ j ex fructu eius
sumptum cum vino confert podagre. Frondes si
mul emplastrum factum ex foliis eius cum aceto [illegible]
[illegible] tritum cum urina valet diu in unctis
ipsa die fac egrum de lecto surgere. Lolium
in aqua et mitte coctum et inbutus in illa aqua
balneatum et de ipso lolio emplastro dolores sciati
cos sanat. Lepus sed podagram et iuncturis dolo
rosi sedant in ei decoctione iuvant et si de san
guine calido ungant pedes podagricos sanat
perfectus et si pedes leporis ligentur in pedibus
podagrici et manibus chiragrici sanat eos perfecto
[illegible] quod in ciduntur a lepore in nocte pacie
ntis incidantur et pes posterior leporis se
pedem dextrum infirmi ligentur et sinister se
sinistrum et hoc modo pedes anteriores se
manus ligentur et stercus leporis cum vino
calido emplastratum [illegible] solvitur sciatici despe
ratos sanat etc et etiam colicos si bibatur [illegible]
[illegible] cum simila ponatur super podagram confert
Limace sedat dolorem podagre et apostema qui
fit emplastrum ex ea sic et omnium iuncturarum
et sciatica. limaces de rubeis generibus
in mense madij et ponantur in [illegible]
[illegible] est [illegible]
ad omnes artet[illegible] Lupinus fit emplastrum
ex eo super sciaticam confert. Lacium asi
nina [illegible] super podagram
calidam et cum aceto super sciaticam. [illegible]

factum emplastrum ex fructibus eius decoctis in bi
no est conveniens mollificationi iuncturarum. Lu-
pus qui repit in lapidibus qui sunt sub aqua cum
simila ordeacea super podagram et dolores iunctu-
rarum. Mandragora ex radice eius cum simila
ordeacea fit emplastrum ad dolorem iuncturarum.
Mu ofert doloribus iuncturarum bibitum et li-
nitum. Maiorana posita in acetis et li-
nita et super dolorem dorsi et ignium ofert.
Mirtileus ofert dolori anche et sciatice.
Mustela eius cinis aspersus poros viii valet
in podagra si conficiatur cum aceto. Mustel-
la mortua in oleo usque ad liquefactionem
cocta et in illo oleo cera liquefacta et
uncta artheticas et strophulas magnas et
omnes nervorum et sciaticos omnino potenter
sanat et eius adeps inunctus dolorem scia-
ticorum et podagricorum potenter extirpat. Me-
ntastrum de foveis inunctus liberat paci-
entem liquefaciendo et de foris expellendo.
Mica panis vetusta terra cocta in succo so-
latri ut sompnum tepida emplastra valet.
Magnes lapis est si fuerit ligatus super pedem
podagrici curat. Mocina assata et comesta
multos iam liberavit a dolore artetico. Na-
sturcius eius oleum ofert doloribus iuncturarum.
Nux indica eius oleum ofert doloribus dolorosis.
Nasturcium cum farina et aceto mista recens
plora super sciatica multum valet. Ordeum fit
ex eius farina emplastrum cum citoniis et sola-
tro et aceto super podagram. Origanum ofert
doloribus vesice et anche. Opium misceretur cum
vitello ovi assati et linitur ex eo podagricum
et tunc sedatur dolor et proprie cum lacte mulieris.
Olea ofert oleum doloribus iuncturarum et po-
dagre more emplastri positum. Oleum quod emanat
de cucurbita acetosa eciam est optimum. Ol-
lenadez valet dolori dorsi antiquo et genu-
um et more emplastri super positum. Oliva aqua
olivarum salitarum confertur ad sciaticam et
eius oleum ablutum similiter et oleum vetus est quod
mederis podagre cum linitur. Opoponacum
dissolutum cum melle et emplastratum summe reme-
dium est. Plumum ipsi fricatio et adustio

ofert ulceribus iuncturarum et si ligetur sitex si
torsione iuncturarum et suas glandulas liquefa-
cias. Pomis eius grana valent doloribus iunctura-
rum et dorsi et sciatice et debilitati cordis commesta preca-
vit humiditate corrupta que est in eis. Penta-
philon ofert doloribus iuncturarum et sciatice
et ofert radicem bibita et sic posita. Pix na-
valis armoniacum simul mista sine dare
presidium est sciaticis. Persicum balneum fa-
ctum ex decoctione eius quasi gutta cito tolle-
re sicut est in vectula quadam propria. Popul-
folia viridia trita et emplastrata genua infla-
ta curant. Et eius cortex bibita sciati-
ca medetur. Pulegium et poleia podagricum
solum appositum curat. Porcellus pinguedo
multum iuvat et cinis capitis piscis mugilli
sciaticum liberat. Piper nigrum cum melle
emplastratum valet in unctu fortiter calefaciens iu-
ncturas et nervo et non est ei par. Psiliu-
m iuncturarum calidus et
fit ex eo emplastrum doloribus iuncturarum. Populus ei-
us podagre cum aceto et oleo rosaceo.
Folia sunt utilia doloribus iuncturarum et apu-
tibus calidis in eis et proprie genuidorum. Penta-
dactilus est bona doloribus iuncturarum et spa-
tie cum super linitur eius oleum. Paritaria
ponitur cum aceto sic podagra pistis cum
dissipatur cum succo saltorum valet multum
valde dolori anche. Peonia ofert podagre.
Papaver linitur cum lacte sic podagra
et ofert et qui decoquitur radix papaveris
agrestis in aqua usque ad medietatem datur
in potu ofert sciatice. Ruta ofert
sciatice et podagre et ofert doloribus iunctu-
bibita et more emplastri posita cum melle. Fu-
mea cinerorum datur in potu cum melle cum
ofert sciatice. Sasamus eius semen ex
expulsionem que est in iuncturis et est bon-
doloribus iuncturarum valde. Rana viridis
vasis qui absciderit pedes rane ablatis
qua hora neque sol neque luna lucet
pendere illos duos pedes podagrico collo
tres in corio cervi curabitur ipsum per tres dies
ita quod dextrum pedem rane ponat sic dextro
pedi pacientis et econverso duo
est et quidam dicunt si sinistris pedes rane
tis sic pedem hominis valet. Ruta agrestis
gumma in unguit cum sapone sic podag

et si iuncturas frigidas et custodiatur cum ea ad
arteticam. Rapa et aqua decoctionis eius
dolorem arteticum et podagricum mitigat sua
pietate. Ruta salvia cocta in oleo et re-
calide si ponantur sedat statim dolorem et ruta
emplastrata cum sale et melle cum est viridis statim
tollit dolorem. Pilosella cum vino cocta et emplastra-
ta valet cum vena est pauca et dolor est intolle-
rabilis. Squinantum cum ex eo bibunt quat-
tuor aurei cum pipere removet lassitudinem. Ar-
ticados eius decoctio sedat dolorem iuncturarum.
Squilla nota nervus sanis iuncturarum pa-
ciunt conferendo doloribus iuncturarum et nervorum
paralisi et sciatice et pre eius acetum et ipsi ferunt.
Scordion cum assungia et aceto et ruta dispo-
sita multum valet. Salcoctum farina frumen-
ti et vinum rubeum coquatur donec sit spissum
et apponatur. Sinapis semen mica panis ficus
siccas mel et acetum quattuor unc. misce omnia
simul et appone omnia gutta sanat. Sal radi-
ce sale cum oleo roso in unctus mire prodest po-
dagricis. Spinacia confert doloribus dorsi sa-
guineis. Sparagus bibitus eius decoctio
prodest dolori dorsi et sciatice. Spuma maris cum
rosea est valet podagre cum cera et oleo ro-
seo. Stercus caprarum cum ponitur cum sepo ca-
prino et croco super podagram dissolvit dolorem
et decoctum in assungia catti ut vulgus
valet multum. Et stercus caprarum et pre mo-
tanar cum adipe porci podagre sup-
ponitur est conveniens sciatice et est ex-
eis que sunt experta duriciis iuncturarum et
apatibus earum et pre cum aceto mistus et
est expertus. Sed et simile cum farina ordei
et est ex[illegible] cum caro est durior et spissior
magis conveniens. Stercus vaccarum fit
emplastrum super sciaticam et pre decoctum cum
aceto et assungia vulturis ut ardee. Ster-
cus columbarum sedat dolores iuncturarum et que-
miens cum vino coctum usque ad consumptionem
vini et emplastratus. Sulfur est conveniens cum
nitro et aqua super podagram frigidam et dolo-
res iuncturarum lenitum et simile aqua sul-
phurea. Stercus camelorum sedat dolores
iuncturarum et aperta earum. Serpentaria ra-
dix eius cum stercore vaccino et melle valet
contra podagram. Sal ex eo fit emplastrum

podagre. Silices(?) confert dolori dorsi. Sagapino
mixta cum aceto et simila ponitur super dolores iu-
ncturarum et anche more epilepsie. Serapinum solum
mans que sunt in utraque anchis confricatum et bibi-
tum et simile doloribus iuncturarum malis. Ster-
cus sorricinum cum assungia vetere et [illegible] et mala
statim omnes tumores de frigida ea solvit. Ster-
cus ciconie mistum cum adipe porci est expertis-
simum podagricis. Solatrum emplastrum factum ex
eo et succo coriandri et iusquiami cito sanat
podagram calidam. Dicit autem mesue ut pro
forte colloquintida et abiciantur grana eius
omnia et impleatur aqua cum pauca spica et mastic-
e et bulliat in cinere calido usque ad consumptionem
tertie partis ipsius deinde misceatur serapinum
cum hac aqua super ignem modicum infundendo
donec impinguescat deinde sufficienter et fiunt tro-
cisci sicut est ultimum ad dolorem iuncturarum et
aquam citrinam. Sermo(?) alius Iohannis damasce-
ni. Recipe enule ʒ xvii et infunde eo spi-
ce et mastic an ʒ iii et bulliant usque ad me-
dietatem post coletur et mittatur serapinum
cum eo sicut diximus. Spina alba eius decoctio
confert in fricatione iuncturarum et podagre.
Resta libani linitur super podagram. Taxus ba-
rbassus in vino decoctus frequenter cata-
plasmatus quidam dolentem a medicis liberavit
a dolore artetico valet et ad podagram et pre-
ter hos folia minuta et scissa et radix ipsius ter-
ita in vino et vinum illud superpositum [illegible]
non simile valet. Turbit et pulvis valet
cum melle super positus ad arteticam calidam.
Testudo dicit tonicus quod si legaveris pe-
de testudinis dextrum, sunt pede dextro poda-
gre et cum curatur ei manum sunt manus. Timus
[illegible] eius cinis cum albo oui confectus et emplastratus
rumpit cutim et exit nocivum. Timus et tus
confectum cum pollit et vino calidum appositum
sunt sciaticos est remedium singulare. Unguen-
tum in unctionibus lassitudinis et reso-
lvit duritie iuncturarum similiter et eius decoctio.
Vulpes cum coquitur in aqua et embro-
catur iunctura dolorosa ex ea confert vehe-
menter et similiter oleum quod in ea decoquitur in ipso
primo hoc est valde fortis. Oportet quidem ut sit post
evacuationem corporis ut non attrahat materiam
fortitudine sue acuitatis et resolutionis
ad iuncturas et quod evacuatur corpus post

illud non attrahit ad iuncturas aliquid quod si re
deat erit leue et similiter adepes uulpis quia ar
hit plus eo quod resoluit et quia de coagulatur in
ua in oleo et quia decollata fiet que cuiusque abar
aministratur resoluit illud quod est in iuncturis
aut ponatur caro uulpis in caldaria mag
aque plena cum sale et aneto et bulliat donec
dissoluatur caro et solum modo ossa remaneat
et aqua illa ponatur in tina et intret eger
et moretur in ea per duas horas et post exeat
et in meridie in eadem aqua intret sic
et in nocte similiter et sic fiat in primo in
pmo et in nocte similiter et sic fiat in primo
sic et in medio tribus diebus et in fine similiter
et hoc ualet pro dolore antique et si re aut
coquatur uulpis excoriata in optimo ui
no donec ab ossibus separetur post fiat fortis
et extrahatur in sucus et sucus ille ponatur
in uino puro usque ad spissitudinem unguenti
post adde ceram rubeam et masticem et castor
eum et bdellium et mirram baca lauri et alntu
lium euforbium et parum musci si fuerit diues
et in corpora sit unguentum et unge Vesp
tiliones si sumantur ex eis septem uel x
et ponantur in caldaria et similiter et copia
uel cum aqua pluuiali et coquantur ad
medietatem deinde coletur et ponatur tunc
de oleo et superius fiat et coquantur usque ad
consumptionem aque et ualet in doloribus
iuncturarum frigidis et calidis confert ualde et pro
podagre et sciatice et duricie et apostematum cali
dorum et duro tunc in passionibus frigidis ad me
dicinas calidas et est Hoc unguentum ualet
paxioribus frigidis et calidis non aqua laxatiua
sua secundum Bagdan uirtute occulta Cortica
sua si locum dolorosum posita mirabiliter
iuuat si locum dolorosum ... extinus Vul
ualet attrahit eius mag extinus Vul
arboris in aqua coctus in qua intrinsec
cus arbor in aqua coctus in qua intrinsec
balneetur Urina muli bulliat cum cera
et oleo et litargiro cataplasmetur arteticis
cito sanat Urtica que in locis calidis
repitur et siccatur coque in lixiuio cineris
uitis et de illo lixiuio fomenta et superposita
ea mire iuuat

De obturatione aquis ferrueris

Capitulum xxiiii de obturatione [illegible] l aque feruentis

In curatione combustionis duo sunt atte
attendenda primo ut locus cum rebus
frigidis custodiatur ne uesicetur sic sunt sandali
et succus semper uiuus et succus solatri uel
lactuce aut uermicularis et succus meridi
cum oleo rosato uel uiolato et similia sed non
dimittantur donec desiccentur sed sepe re

A sup loci

prius remoueantur cum panno lineo in eis
infuso Et de illis que prohibent uesicatio
nem sunt folia mirtus infusa mansa cum
cera et oleo rosato uel gummi arabicum uel cum albumine oui
uel cinabaro cum aceto uel bolo cum aceto et ag
rosato uel suco pariol farina ordei et oleo rosato cum
acacia uel stercore agnino cum oleo rosato et sicut
uel malua cum oleo rosato Et si dolor fuerit ibi
fortissimus uitelli ouorum cum oleo rosato agiteta
tur cum coto desuper ponatur et si dolor magnus
ibi non fuerit lentes excorticentur et decusa
terantur et in simul cum aceto misceantur
et deinde pannus aqua rosata super niue in
frata infusus superponatur sepe Quod
si hoc magnum fuerit ex latere cause mi
nuere facienda et regimen subtiliandum et
infrigidantibus utendum Secundum aut quod
debemus attendere rectificare quod est ablu
sum cum medicinis si indiget in quibus est abstersio
quedam non magna quod non mordicant
cum hoc ut sit separata in caliatur et fria
et cetera si indiget utroque regimine regatur
cum infrigidantibus si indigent. Et hoc fiat
Si aut iam uesicatum fuerit aut incess
arium erit secundum regimen Et medicine ei sunt
sicut amolea et gumma lutorum et tritancio
lentes decorticate et rucastrum et amolea cum
bones ferraniorum sunt portulace et similia
siue simplicia siue composita cum oleo rosato
et cera ualent Unguentum ualet eas sunt
sicut thure et pigna non conueniunt ad illud quod
quedam eorum sunt calidiora quam oportet et non ca
ret uirtute mordicatiua et quedam eorum
sunt humidiora quam oportet Album cum oleo rosato
fac et eciam oliue salate iuuat Item ex
ra olim nuc equo pondere liquefac et
unge quia mirum est Radic filic in
buere et in cinerem redige et cum albumine oui mi
sce quia mire sanat Cerotum almansor
ris quod sunt ibi amigulle Cerotum album et
in oleo rosato et in cerusa quantum sufficiat
et liquefac ceram cum oleo et cerusam misce
cum eis bene pulverizata cum spatula diu
ducendo et possint infrigidari et post albumine
oui amisce cum eo simul in commissione ag
tando donec impressum quedam aut amiscetur
ibi parum camphore Si aut ulcus sit
ibi magnum curetur de toto hoc in quo
concordant sunt plures auctores bene Et

calc alb et munda abluatur septies u[e]l ter
tio[n]i se[m]per eius acuitas tota deinde in [con]qua
ssetur cum oleo ro[sato] u[e]l com[muni] et pauca cera sim
diga ea, et modus ablucionis eius calcis est
ut assumatur calx uiua et factum aque ei
sup[er]ponatur ut ex ea cohopiatur deinde p[er]
duas horas sic dimittatur et aqua coletur et calx
separetur deinde in alia aqua sit calx ponatur et sic
fiat usque ad septies sic dictum est. postq[uam]
u[er]o hoc factum fuit dimittatur parum donec
infrigetur deinde incorporetur cum oleo ro[sato] sic
diximus et pon[atur] sup[er] locum et aliq[ui]s sunt q[ui] addunt
sup[er]. vnguentum cimolea alb[um] oui et parum mini
et alius modus decoctionis est de calce [C]abluatur calx
sic diximus et fiat ex ea cum aqua folia si
ue et aqua foliorum caulis et oleo ro[sato] et cera
et de illis conueniunt locis ulceratis si ponatur
[C]c[?] ehxati ut portulaca cum assungia simila
et folia mirti in puluerem reducta et si
fuit in obediencia ad sanandum, ammistra
nt me[n]te consolidantur ulcera maligna [C]
aut fuit coctura ex aqua ut oleo feruente
et succuratur ei antequam uesicetur cum eis
que sunt sic sandalus et aqua ro[sata] et aqua
et camphora et non dimittantur excitari p[ri]mo
consequenter ad ulcera alhora pannus in
fusus in aqua frigida sic diximus hoc enim
prohibet ipsam uexicacionem et quadam p[re]paratur
torat de se aqua oliuarum et aqua cineris
et melius est ut teratur quelibet illorum cum
simila aut cum vnguento de calce et melius de
fimo columbino est mirabile et est ut comburatur
fimus columbinus in panno lino donec sit albi coloris
[C]et ridatur et limatur cum oleo aliquo [C] et pilos
leporis minutatim incisos cum forficibus
sup[er] appone et cum fuerint in radice eo
sup[er] appone et iterum post pilos ut prius et appone
et sic facias donec sanetur [C]ufacto uo
que continue coctura uitellorum ouorum recipe
et cum oleo tere et si ponatur cum stuppa
subtili si in profundo fuerit cum licinio. s.
in supino cum plagella ponatur [C]ad idem,
radix filicis combusta et cum oleo mista mi
rabiliter refrigerat [C] aut coctura sa
guine fundetur albumen oui cum spatula
moue et cum stuppa sup[er] pon[atur] [C]alt[er]
oleum sepi arietis recentis cimarum sabu

et aris et mi aque quod sufficiat, et locus cum foliis
mirti in census refugeret et cum cera et oleo
ro[sato] gummi arabic alb[um] oui acacia et vnguento albo
quidam aut ponit quod primo vngatur locus cum
foliis mirti sapone ut totus calor exeat de
in vngatur hoc unguento. lardum recentem et sepum
ceruinum recens et arietinum et misceamus
in uase terreo ad ignem cum oleo et cera
et omnis de in cola in aqua [C]alua siluestris
eius folia cum aulinus confert adustioni ignis
et similiter eius decoctio embrocata ipsa cum prin
ceps cum adipe recente, antimonium ponitur
cum adipe recenti sup[er] adustione quia non
ulcerat et si ulcerat consolidat

Simplicia conferencia ad combustionem

O[le]a liniunt cum oleo adustioni ignis et aque
feruentis [M]irtus eius fructus cum de
coquitur in vino et fit ex eo emplastrum sanat
adustione ignis et prohibet uesicacionem et si
militer eius cinis cum cerato [P]inus pellis mulaz
et similiter ponitur sup[er] adustione ignis [P]opu
lus eius cortex cottus cum aceto confert adu
stioni ignis [E]piton emplastrum foliorum eius
confert adustioni ignis [E]mplastrum oliuarum con
ditarum cum sale et aqua cum ponitur sup[er] adusti
onem ignis non uesicat [O]lcana eius decoc
tio confert adustioni ignis embrocata [S]an
dalus fit ex eo ceratum ad combustionem [M]ar
cisus trita cum melle confert adustioni ignis
[C]aulis ponitur cum alb[o] oui sup[er] adustionem [L]en
gricum ponitur cum oleo ro[sato] sup[er] adustionem ignis
[P]ara[?]taria datur in potu ad adustionem ignis
[I]uniperus trit[um] et eius cinis aspergitur sup[er] ad
ustionem ignis [T]erra sigillata prohibet ad
ustionis ulceracionem et sanat ipsam [O]
libanum est conueniens ulceribus factis ex ad
ustione. Apium risum ulcerat quod fit ex eo
emplastrum sup[er] carne similiter et caulis siluestris
[V]olubilis qui dicitur funis pauperum emplastrum fa
ctum ex foliis eius in vino decoctis et sup[er]
positum adustioni ignis, et si est cum cerato ad
hoc non est ei par [S]ulfur ponitur sup[er] ad
ustione [F]uligo ipsa que assumitur ex ligno
primi cum gumma et bdellio ponitur sup[er] adustionem
ignis et dimittitur donec cadat [S]al prohibet

Simplicia ad combustionem

mesticacione ignis cum oleo positum et [?] releba
urat huius et africanum baurach non non sic-
cut aliisque salem in adunando et resudando
sal est uehemencius resolvit quam exhuritur
deinde fructus adunatur et constringit illud quod
remanet in partibus inferioribus quam baurach. ¶ Alumen
cum tantundem sui nitri ualet ad adustionem ignis
¶ Adeps porcina ualet ad illud idem. ¶ Olla de co-
rius liniatur super adustionem et uesicas, ace-
tum infusum cum lana confert adustioni ut
locus sit albus neque rubeus. ¶ Pinus pluris corticis
spinus confert adustioni ignis. ¶ Stercus ca-
prarum et ouinum sunt adustione ignis cum a-
ceto, at acetum lixatum et oleo rosarum ponitur et e-
quemmens et stercus columbarum cum mitte
et sepe lini est ualde curare ignis per[...] et
adustioni. ¶ Calx abluta sepenus et cum oleo
confecta confert adustionis ualde. Filium [?] decocta
confecta confert adustioni ignis
mesticium eius radix confert adustioni aquis
calide que est excitata mollificatiua ut
calide que est excitata mollificatiua ut
absissima cum equalitate et similiter folia de
cocta et melius est si amministrantur cum
oleo rosarum et de quod melius est medicinis que sunt ad
ustioni aque calide. ¶ Ci[...]da eius folia sunt
bona decocta adustioni ignis. ¶ Bisamum
ponitur super adustionem ignis. Limata cum sa-
le confert adustioni ignis pulueriza-
ta de se et dimissa donec exiccetur. ¶ Acacia
confert adustionibus ignis cum albumine oui me-
sta. ¶ Mirtus est positum super eam oleo adu-
stione ignis. Tractatus viii de rebus pu-
ngentibus et perforantibus et continet capitula v.
Capitulum i de eductione rerum pungencium ut perforancium

Res quedam que corpus pungunt
aut penetrant intus sunt acute diuerse, et
ex eis alie sunt sicut spine et acus et ossa
acuta et frustra uitri et similia et alie sunt sicut
sagitte et tela ferrea et similia. ¶ Capites autem
sagittarum et telorum sunt diuerse quedam enim sunt
quadrata sicut quarella et quedam sunt rotunda
sicut bire et quedam sunt plana que sunt fixa in
cuspitibus astularum suarum et uocantur piletta
quarum figura hec est [figura] et alie sunt ta-
quam folia oliue sunt et dicuntur sagette et alie
sunt late sicut folium volubilis maioris quarum
rerum difficilis est attractio et uocantur
barbate et hec est figura earum [figura]
et quedam earum sunt quarum ale mouentur
et sicut forpices cum extrahantur ad exteriora
dilatantur et cum impelluntur ad interiora
clauduntur et alie percuciunt debiliter et offen-
dunt superficie cutis tantum et alie penetrant
cutem et perueniunt ad membra que sunt sub ea et tangunt
lacertum ut cordam et neruum et alie perueni-
unt in iuncturas et alie ossa et figuntur in eis
et alie penetrant ad profundum corpo-
ris et tangunt membra principalia et alie
sunt infecta ueneno et sic diuersificatur
species offendendi eius et locum sunt que cadunt
ita diuersificantur curationes earum.
Capitulum ii de puturi spinarum et similium

Quando puntura non penetrat cutem tota
est leuis nocumenti si non commoueat gra-
uiter dimittitur et rectificatur per se si non est incon-
ueniens male complexionis si uero est inconueniens
male complexionis cum locus apparet inde et pulsa-
cio et dolor maximus quando distinctio punture
est magna que penetrat cutem et tangat mem-
bra que sunt sub ipsa et eius cura melior est se-
dare dolorem cum rebus dolorem sedantibus ut
aqua calida et maxime si tetigerit ubi inum [?]
¶ Si inquid non ponantur in foraminibus
puncture solidantur medicine conuenientes ex
in corpore male complexionis ut malis humoribus ple-
no sed mollificatiui et doloris mitigatiui
sed ante omnia studendum est ne locus tumefiat.
¶ Et est sciendum quod quando puntura est in locis
neruosis et uadat usque ad neruos. ¶ Em-
plastra maturatiua non sunt apponenda et nos
de puntura ut diximus in loco suo. ¶ Et de
bonis meis ad puntura est mica panis
trita cum oleo antiquo et aqua bullita et sup-
posita calida. ¶ Cinis est feruens que reperitur
in medio ignis cum vino et oleo temperatus et
calidus super positus est expertus in
punturis a spinis et similibus factis. ¶ Cera confec-
ta cum puluere cimini similiter confert et si
brachium ut coxa fuit cum quarrello forata
primo tamen purget corpus cum flomia
si uirtus et etas permiserit aut farmacia

[...] viii de rebus [...]
[...]ntibus et perfora[ntibus]
[...] continet c. v
[... e]ductione rerum
[...]encium ut pe[...]
[...]
[Capitu]lum 2 de putu[ris]
[s]pinarum et similibus
[Capitu]lum 3 de membris
[...] est timor
[...]tis
[Ca]pitulum 4 de ex[trac]tione sagi[ttarum]
[et] aliarum rerum
[Ca]pitulum 5 de medicinis que
[tr]ahunt ferrum et ligneum fixum
[...]calme

si aliquis malus humor habundat, et si est necesse
fiat illud quod in capitulo de retardatione sana
tionis dictum est ulceris dicimus propter maliciam san
guinis. Et si punctura non fuit cum distructio
ne carnis, regimine ulceris non indiget,
distructio non indiget regimine ulceris
sed regimine doloris apostematis et alia dicimus
in regimine ulceris et in regimine apostemati
illud in quo est sufficiencia, et est in uulnere ne
ruorum et lacertorum uel perforata et illud quod est necesse
est nobis rememorari in hoc loco de ce pu
ture est regimen in extrahendo illud quod retinetur
in corpore de re pungente et distrumpente.

C. iii de membris in quibus est timor mortis si p
cussio in ea fit

Membra quedam timorosa sunt cerebrum,
ysophagus, tracea arteria, pulmo, cor,
dyaflaima, et infra spatulas si est profundum
uulnus quod aer egrediatur inde, et stomacus, epar, et
intestina minuta, et renes, et uesica. Et si
aut percussio cadat in aliquo istorum membrorum
et apparent signa mortis tunc oportet absti
neamus ab astractione quarelli uel sagitte
...uocemur medici si non proficiat. Et ideo sic
dicit ypocras: si membra hec ulnerantur est
mortale, si aut signa mala non apparuerint
et sagitta non est absconsa in profunditate
tunc astrahemus ipsam cum cautela. Et totiens
enim aliquis desperatus sanabitur uoluntate di
uina cum auxilio medici, quia sic dicit G. non
necessario est semper mortale, si predicta membra
ulnerauerit nisi cor. Cor enim non sustinet
solucionem continuitatis sicut iam diximus. Sed
alia membra que diximus solucionem continuitatis
sustinent, nisi est magna usque ad concauitatem
membri profundans non recipiunt curationem quare est
mortale. Si aut usque ad concauitatem non por
tendit non necessario est mortale semper. Aliqui de
crediderunt per experientiam sic. Dicit Auicenna et aliquid
de siphac quod est sicut uentre et zirbo et matris
tota, et non accidit mors. Verum tamen si nos dimi
serimus sagitta intra in hiis membris princi
palibus, accidet mors secundum omnes dispositiones,
quod incurrimus in peccatum. Si aut sagittam

astrahimus erit possibilitas quod infirmus non moriet
et sanabitur et non solidatur nisi solucio continuitatis in corde
et dyaflamate propter continuacionem eorum. Similiter et
in pulmone quia eius humiditas que est in ipso ualde conuenit.
Stomachus et cerebrum et pars pia non consolidantur propter
uitium continuum et propter subtilitatem ipsorum. Isofagus
et tracea arteria quamuis sit cartillaginosa et sit in
motu propter attractionem inspirandi et respirandi
uix consolidationem recipiunt si perforantur et
propter humiditatem cadentem a cerebro in eam.
Et pars si incidatur sanguinis fluxus sequitur pa
cientes ergo moriuntur antequam solidentur. Quod sit
cum uene sue incise sint. Tamen arbitratus est G.
posse sanari, dicit et de incisione cerebri quam
uidit in quadam ciuitate samaria magna et
concaue cerebrum incisum habere et tamen morte
euadere quod rarissime contingit sed si pertingat usque
ad uentriculos cerebri procul dubio est mortale.
Auicenna dicit si incisio peruenerit ad cerebrum
non est ex eis qui sanentur nisi raro, et pingwedo
ad eius colubitatem est incisio que cadit ad fini
tatem duorum uentriculorum anteriorum est citto sol
turis et cito continuatur, illa uero que in duobus
panniculis posterioribus fit prauior est, et illa
que fit in medio prauior est ea que fit in posteri
ori et remocior ut redeat ad dispositionem
naturalem non sit ualde praua et est rectificatio
sit uelocius et principium quidem curationis consistit
in emplastris et in eis que prohibet apostema cum eo quod
tollerat secundum quod in primo loco diximus et dicemus.
Et ego quendam uidi iuuenem percussum in capite
in anteriori parte cum ensis super frontem
cum cuspide ronffee ad sinistram partem percussio
declinis erat et usque ad substantiam cerebri perforans
ita quod de medulla ipsius aliquid egrediebat.
Et cum albumine oui et puluere facto ex aloe et mirra
et olibano et sanguine draconis. Ana partes equales et sarcocolle
partes .5. et plumaceoli in uino in quo
bullierint flores granati et rose uel aqua
ro. madefactis et regimine bono secundum quod in
primo loco dictum est sanatus fuit. Nos enim de
ultime experientia et frater Trancei singulare capitulum
faciemus uerumtamen uirtutes naturales patientis
predicti ab ipso principio salue fuerunt sed lingua
et brachium dextrum paraliticata fuit erant et
hoc fuit tempore ueris apud neapolim coram

magistro matheo cirurgico et non et aliis pluri
bus sociis meis. Vidi et ad adolescentem aliu
percussum in capite cum ense in principio esta
tis cum sol erat in cancro ita quod percussio
ad partem dextram declivis erat cum incisione cu
nei et amborum panniculorum a memoria usque ad
tertium frontis procedens et statim a prima hora
de substantia cerebri cum sanguine mixta exivit ad
modum avellane minus et ego una cum magistro
iannario socio meo et domino pascali cirur
gico regis curavimus albumine ovi cum sendato et pe
ciis lineis cum plumaceolis de stuppa appositis
et a prima hora noctis in qua percussus fuit
usque mane ipsum elevit tamquam de spatio dimi
dii mane quidem ad novenis ego cum predictis magi
stris et cum paulo zozio et magistro andrea cu
zolo et cum iohanni de sisto et magistro henrico fre
sono qui erat in mea conventione et non et multis a
liis preter me et cirurgici qui erant in civitate
neapoli in qua adolescens predictus percussus
fuit tempore illo fuimus a suis consanguineis vo
cati ad ipsum videndum nos quoque. Invenimus
omnes et invenimus percussum ipsum cum brachio
sinistro suo emollito et paraliticato et linguam
valde denigratam. Dissipientes nos itaque
plenius invenimus labia utriusque depressa non tu
mefacta sed contracta et desiccata et de cere
bro simul cum quantitate supradicta exi
vit et nos curavimus vulnus ipsius cum albumine ovi
secundum modum predictum et sic usque ad tertium diem
curavimus ter in die ipsum. mutato illa
alia mutatione infirmo quod fuerat facien
da et tisana ordei et coctura galline dabamus
tantum modo ad sorbendum et aqua ordei cum zu
caro ad potandum et quia constipatus erat cri
stere cotidie fieri fecimus in quarta die quedam
mulier venit ad nos et dixit quod beatus nico
laus dixerat sibi in sompnis ut nos misce
remus succum rute cum albumine ovi et super cerebrum
apponeremus et quia non videbatur nobis esse illud
contrarium fecimus illud cotidie postea tamen de pulve
re de aloe et mumia secundum quod in cura supradic
ti iuvenis continetur ponebamus et omnes curationes
quas illi iuveni fecimus et in quinta die non videtur
esse epilensia sed venit egritudo et asscellaciones
plurimas indigestionis in septima quidem die

facta fuit crustula super cerebrum de pulvere
simul cum cerebro mixto ita quod de cerebro exi
re de cetero non permisit. Deinde transactis x
diebus crustula illa cecidit et super cerebrum om
nis totaliter factum in veram reparationem caro
sitate sanatus fuit adolescens ille percussus
brachium non paraliticatum cum oleo vulpino in cu
ra paralisis dicto set brachium et collum lavimus
calido tamen in mane et sero cotidie in unctum
totaliter reparavit. Vesica non consolidatur quia
sit nervose et carnis originaliter et est subtilis
sanguine carens quod tamen sanatur cum ad expelle
dum lapidem inciditur quia collum eius in modi
ficio est ~~rotundum~~ carnosum cum inciditur.
Cistis et intestinum subtile cum ut cartilagi
nosa sunt possunt solidari si non vadit in
cisio usque ad gravitatem eorum set si ad gra
vitatem eorum incisio perveniat vix aut nun
quam sanari possunt. Ad de in renibus contingit
quod non solum hiis de causis sunt incurabilia
quia sunt hiis in esterioribus membris non pre
poni mea sed ego vidi percussum quendam in
sto cum sagitta barbata que retinuit ipsam per
vii annos post exivit per foramen vulneris et
vivit et ad huc vivit verumtamen humiditas aliqua
de cibo et potu per vulnus semper resudat.
Si autem ad profunditatem eorum predictorum perve
niat incisio et visui non appareat per signa
signa cognoscere debemus. Signa mala quod
penetrat sagitta panniculos continentes
dolor capitis vehemens scothomia et vertigo
rubedo in oculis et inflatio et rubedo vultus
Gitur lingue et spasmus permistio intellectus
et vomitus colere et fortasse egreditur sanguis
ex naribus et auribus et fortasse abscinditur
sermo et destruitur vox et egreditur ex vulnere
humiditas alba similis pultis et exit eo simul
acositati carnis, rigor et ter vel quater
in die est de signis non bonis primo et signa
mortis secundum quod quidam dicunt. Si autem ipsa
gus ut trachea arteria perforetur difficultas
erit inspirandi et respirandi et alii per vulnus
respirare et maxime cum tussit. Si vero pulmo
vulneretur sanguis exiit spumosus et

que sequuntur collum apparent et color mirum
mutatur et anhelitum magnum habet et altum et quiete
attractione aeris frigidi. Et si vulnus acciderit
cordi signa sunt quod vulnus est prope mamillam
sinistram et sentit cum sagitta quod ipsa sit
fixa in re dura et non in re vacua et forte
sit motus sagitte est similis motui pulsus
et currit sanguis ex vulnere niger et nimium
habundans et sequitur illud frigus extremitatum
et sudor frigidus et sincopis et tunc mors est
festina. Et si cadat in dyaflamate tunc
est vulnus prope costas parvas et fit ane
litus cum dolore magno et suspirio et movetur
omnia membra humerorum et tunc mors appropinquat
maxime si est in parte nervosa. Et si
erit in parte carnosa fuit possibile est sic quod
evadat et sanetur. Et si cadat in stomacho per vulnus
egreditur cibus indigestus. Et si cadat in
ventre et figitur in eo egreditur aliquid stercoris
ex vulnere aut zirbus aut intestinum
quod iam disruptum est, non est spes in curo
ne eius, sicut dicit Albucasis et precipue si est intesti
num subtile in quo est spes in extractione sa
gitte. Unde dicit ille cuius accidit vulnus in
ventre suo et accidit ei nausea aut singultus a
solutio ventris moritur secundum plurimum. Et
si cadat in vesica et egreditur urina et per
reddit ex ea aliquid ad exteriora et fortior sit
dolor sit infirmum tunc est mortale. Reliqua
vero membra sicut facies et collum et guttur et spa
tula et adiutoria et spondiles dorsi et furculas
et cossa et crus et eis similia ex membris salvantur
secundum plures dispositiones quando sagitta non
tangit arteriam nec lacertum vel nervum et
non est sagitta venenosa. Et signum quod sa
gitta sit venenosa est quia caro vulneris est
fusci coloris quia ipsa sit caro maligna

Capitulum in de extractione sagitte vel aliarum rerum

Extrahantur quidem sagitte ut alie res pun
gentes duobus modis aut cum ingeniis id
hoc cum instrumentis attractivis cum instrumentis aut duo
bus modis est aut per attractionem ex loco ex quo
intravit, aut ex contrario partis ipsius alterius est
invenitur quod sagitta simpliciter in loco carnoso
cum astula sua et non est eius ferrum totum in
carne sepultum capias ipsum ferrum cum ma
nu vel tenaculis abentibus capita lima

ut vehiculis fiat eam receptio cuius figu
ra hec est
et fiunt ex
eis species multe scilicet magne medie et parve secundum
magnitudinis quantitatem sagitte et extrahe
ipsam suaviter unde intravit. Si autem ferrum est
totum sepultum in carne suaviter cum manu sua
astula move et cum ingenio astrahe ne ferrum
intus remaneat. Quod si egressus eius in illa
hora sit difficilis per aliquot dies ipsam dimit
te donec caro circumquaque putrefiat ut
facilius exhat. Si autem sagitta fuit barbata
caveas cum tenaculis suas barbulas apprehende
et fortiter ipsas stringe ut retorquendo ad stipi
tem complicentur et non ut frangatur. Et si multum
sit strictum quod tenacule in mitti non valeat
cum rasorio elargetur et si erit possibile ita
quod nervus vel vena non te impediat seca
carnem que in fra barbulas dicte sagitte continetur
et quando extrahis sagittam in quocumque loco sit
tunc utere torsione manus tue cum te
naculis ad omnes partes donec facias eam evadere
et subtiliter cum subtilitate ut non frangatur sagi
tta et fiat tibi difficilis attractio eius et ipsius
extractio quod si difficilis est ita fieri propter metum
vel cordam vel venam canellum eneum vel pe
nnam vulturis ad barbulas appone et ipsas in
concavitate canelli recipias et hoc in alia
parte facias et extrahe cum studio et diligencia
competenti et si non potes illa hora extrahere
tunc dimittas ipsam aliquot diebus donec put
fiat quod sit in circuitu eius, deinde iterum ea
quia tunc alleviatur. Si autem sanguinis flux
te impediat constringas ipsum sicut diximus
in loco suo bonum est et ut facias ipsum sedere
quando extrahis sagittam secundum figuram quam stetit
quando percussus fuit quia potest levare. Si autem
non est et possibile amministra sicut melius potes.

Et si sagitta figitur in osse et non potest cum
tenaculis extrahere ligetur ferrum sagitte
si est possibile cum cordella firma ad cordam
baliste tense et sit duo viri qui sustineant
membrum firmiter ab utraque parte ut cum aba
lista distenditur a medico membrum cordi
a baliste non sequatur et tali modo poteris ipsam
extrahere et si paciens hoc sustinere

no pot ut no uult dimitte ipaz aliquot
dies donec caro putrefiat que in circuitu
eius continet et ita cum attractione et moti
one omni die continue egredietur et si no obedit
tibi ad exitum post dies tunc oz ut pfores
in osse in omni pte in circuitu sagitte cum
trepano subtili donec locus sagitte amplificetur
fiat deinde ipaz extrahe Si aut fixa e in
osse capis et iam pcessit in vno ventrium
cerebri et apparent ex infirmo quedam illo
rum accidentium que dixi mala sunt et mors
no prolongatur ei Et si sagitta e fixa in
corpore ossis tantum et no penetrat usque
ad panniculos et remanet infirmus aliquot
diebus et no acc ei ex illis accidentibus
aliquid tunc ingenia te in extractione sagi
tte Si aut fixa est valde et no obedit ti
bi ad astractionem tunc aministra trapa
num in circuitu eius sic narrauimus deinde
cura locum donec sanetur secundum quod in capitulo
de fractura cranei dicetur Si aut sagi
tta tossicata fuit oz si est possibile ut incidas
totam carnem nigram infectam veneno
cum ferro calido deinde cura illos cum emplastris
attractiuis et aliis que conueniunt ad illud
secundum quod in capitulo de simplicibus medicinis conue
nientibus dicetur Si aut sagitta in aliqua
pte corporis ascondita fuit semper conve
niens est ut
quare posses ipaz inuenire ita sic ad
albue Artifex prudens operatur cum pauco
sed intuitus et cum eo quod presens e scit illud
sed absens et in venit opiniones nouam
et instrumentum nouum aput dispensus rerum
et extranearum huius artis quod accidit no
partes huiusmodi artis et distinctio earum
comprehendunt cum narrato neque comprehendit
illas liber et propter hoc dicit Damascenus in
genium naturale adiuuat artem et naturam re
gente cursus no contrarius ergo ponat se in
fir mus secundum figuram quam fuit quando fuit
percussus cum tenta argentea uel enea
uel plumbea que propter mollicies suam retorquere
do ac illac nichil sagitta inquirit Nam tenta argentea melius resonat quando cum

ea tangis in ferrum si ergo inuenimus ipaz secundum
quod melius videbimus extrahemus Si
aut propter astractionem vulneris no poteris in
uenire sed neruus uel uena aut osse no
impedit vulnus elarga et secundum modum quod est
dictum de super persequatur Si aut propter ner
uum uel aliud hoc fieri no pot in illa ho
ra dimitte eaz diebus aliquot donec in cir
cuitu sagitte caro putrefiat et interim
cum tenta malitie sitta ut meduli sin
ti vulnus elarga et si absque molestia extrahi
sagitta no valeat est melius ut dimi
ttatur quia multi ferunt et retinent ferrum
in corpore et longo tempore viuunt Al. quedam na
rrat de quodam viro cui accidit in dor
sum suum et super eam vulnus fuit consoli
datum et post vii anos exiuit sagi
tta in radice cosse sue vidit iterum
aliam mulierem cui accidit sagitta in
uentre suum et consolidatum fuit vulnus
super eaz et remansit sagitta intra
ipaz et no mutata est ex dispositionibus
suis aliquid et mulier no eueniebat sibi no
cumentum in aliquo ex operibus suis na
turalibus ego etiam vidi virum habentem quarre
llum in dorso sub spatula dextra ita pro
funde quod vix cum tenta enea tangebatur
et ego cepi elargare vulnus cum tenta
aristologie longe cauendo mittere tenaces
per vulnus ad capiendum dictum quarellum
et magis ipum quarrellum profundebat
cum predicta tenta de aristologia intus mi
ttebam videndo quod difficultatem ex tra
xendi quarellum et considerando qua patiens
erat sine dolore in quantum cura sua incipe
cessaui ab extractione dicti quarelli et ipum
intus relinqui et vulnus post ipum solidaui
et transacto ano vno iuit ad quoddam pu
teolanum balneum quod dicitur cataretellum et
balneando se ibi sentit puntura sub ma
millam dextram et no longo spacio temporis
sic balneando quedam tumor sub ipa mami
lla apparuit ubi erat puntura predicta
videns itaque hic exemplum de allevis eleuatis
prime in aquam de in pistratis cum assu

Nota

i que

plumbea

gia p(ar)tem cortic(is) in uino (et) cu(m) farina fru
menti sit attem(ptatio) diximus ad mollificandum
(et) appositum donec sanem acquisiuit (et) d(ixi)m(us)
in ei(us) (et) suauit(er) quarellus extrassi absq(ue)
aliqua lesione cor(poris) sui. Sagitta uero que
exitum eius o(mn)io partis illius au(tem) ia(m) p(er)cedit
ex ea aliq(ui)d ad interiora aud fac(it) collo
sitate extremitas sagitte p(er) sensum ex
superiore parte cutis p(ro)pinque (et) uides emi
nentes fecta q(uod) sup(er) eam fit sectio s(ecundu)m
quantitatem q(uo)d accipiant in ea tenacule
dein attrahe ea(m) ipa fit facili(us) ad exitu
dem. Si n(on) retinet(ur) in osse torque manu
tua s(ecundu)m rotunditatem dorsi sagittam
in p(ro)pinat in osse (et) amplificet et sibi ip(s)i
dein trahe ipam (et) si n(on) dimitte ipam
dieb(us) aliquot deinde ita ipa dorsi egredit(ur).
Quod si lignum sagitte est in ea cu(m) in
pelle ipam cu(m) eius eo ligno sed si ligno
caret (et) uis aministrare in pulsionem
tunc intromitte ad ea(m) instrum(en)tum ferreum
cui(us) extremitas c(on)caua sit p(ro)na ut
ingrediat(ur) concauitas ei(us) in cauda sag(it)
te sit uides in forma sua
dein in pelle ea(m) cu(m) ipo sicut sagitta
est concaua tu(n)c impelle ea cu(m) instr(ument)o s(ed) s(i)
re nitrante in ipam sed si fuerit extremita
tis sit tenta argentea ut alleuiet(ur) in
troitus ei(us) in cufulo sagitte (et) i(m)pellat(ur)
cu(m) eo sic uides i(n) forma sua

q(ue) trahit

De medicinis ferru(m) u(e)l lignu(m) i(n) ca(r)ne fixu(m)

Medicine q(ue) trahunt ferrum ut lignum
ex membro iam dicte s(un)t in capitulo de
restauracione ossium cu(m) ulne(ribus) in hoc aut(em)
loco ponimus illas quas extrassim(us) ex h
loco. Dixit Armoniacum dixit Auic(enna) q(uod)
attrahit fortit(er). Allium elixatum (et) cu(m)
pice mistum (et) in rpositum uacula fixa exit
p(er) Arundo radix ei(us) trita (et) mista cu(m) melle
emplastrata ual(et). Affodilli simil(ite)r faciunt. Ar
istologia fac(it) simil(ite)r. Cantu simil(ite)r fa
cit grauit(er). Cepe narcisi faciunt simil(ite)r. So
abila eius simil(ite)r faciunt. Fungi taurini
attrahunt simil(ite)r. Iusquiamus ei(us) folia cu(m)
nitriolo p(er)ite simil(ite)r fac(it) (et) fructus ius
quiami albi cu(m) dispositione sua ut s(upr)a
simil(ite)r faciunt. Lacerta d(icitu)r q(uod) e(st) uehem
tis attractionis ad illud q(uo)d est sup(er) q(uo)d
effundit(ur). Est eam lacerte strati cu(m) al
scindi cu(m) aristol(ogia) lon(ga) (et) radice cap(ar)is
(et) cepe narcisi. Sed pores uerq(ue) ualet
pa pauer nig(rum) (et) eius folia ualent pa
ries domor(um) (et) sp(eci)e apum in q(ui)b(us) faciunt
oua ut pullos exant spinas (et) d(icitu)r q(uod) ex
trait uenenum si e(st) sagitta uenenata.
Polipodium cu(m) assungia uetere tri(tum) sup(er)po
situ strati expellit sagitta ut spinam
ut frustulum ossis. Rosa tota illud i(dem)
fac(it). Rana excorticata e(st) mirabilis uald(e)
fixis in ossib(us) (et) eradicat. Et de (com)positis
est apostolicon cirugicum cu(m) puluere
calamite (et) factus de frustulus (et) in ulne(ribus)
mixus. Armonia(cum) ofert ulcerib(us) malis (et)
(et) exit frustras ossium (et) spinas (et) ligna
(et) sp(eci)e cu(m) melle (et) uino simil(ite)r (et) fac(it) radix
uiticelle. Napellus albanum est uenenum (et) tiriaca
q(uod) in bibunt sagittis q(ui) bibit(ur) cu(m) uino
Ostracium q(uod) recipit purpureum cu(m) aqua
ministrat(ur) cu(m) dispositione sua exit
q(uod) in carni infixu(m) fuit. Sanguis dextri
si fricat(ur) cu(m) oleo (et) potet(ur) cu(m) uino ua(let)
q(uod) uenenatas sagittas. Apoli(n)um ser
pentis (et) pul(uis) ut tria capita lacerte
(et) fel taurinum pista (et) in corpora (et) caluz
sup(er) pone.

De ulcerib(us) diuisio(n) capitum

Apostema dicit G(alienus) est morbus mutatus
ambuz a suis natal(ibus) qualitat(ibu)s in ea
que est ex nat(ur)a. et A(uicenna) dic(it) apa e(st) (com)
positudo (et) inflacio qua(m) de superfluis hu(mori)
b(us) Crebrum alq(ue) patitur. ul apa est
egritudo (com)posita ex malicia (com)plonis et
ex quantitate (et) figura s(ecundu)m (com)ues (com)
positas. Dicimus sit aud Auic(enna) uno q(uo)d
libet quitas egues intelligam s(ecundu)m
eas ex q(ui)b(us) o(mn)ibus cu(m) inuenit(ur) ex eis re

Summa i(n)
uet(er) trat
Tractat(us)
(com)tinz capit(ul)a
C. i de (com)
aplatis
C. ii de cu
C. iii de a
(et) signis ot
C. iiii de p
fugficanti
C. v de ul
dicacom
C. vi de sim
qualet ap
ma aute
C. vii de in
ne apate

ꝯ. pueīt que ẽ egtudo sit apa ꝛ emine
ciā in cutꝭ que arabic bothor dr̄ ꝯ est ꝛ ex
gñe apatis ſt eiꝫ eminencie mag̃ et
oīa quideꝫ egtūꝫ gnā in apata ſt ꝛeptāde
iure ꝙ officiale morbuꝫ ꝛ gnēꝫ ꝛ simile apa
possumus appellar ꝛepit ex meo malicia
ſmiꝭ egtudo illuꝫ nāꝫ apa aūt ẏ ex ꝯ
plonis malicia cū mā ꝯplonis forme mali
cia in ipo ẽ ꝛepit illuꝫ eiꝫ sit apa quīn
cū eo pueniat lesio in figura ꝛ diuisionē
ꝛ ptiūn ꝙ ad est ẽ cū eo egtudo apa ꝯti
ngere qn̄ in eo ꝑ distencione priūꝫ
ꝯtinuatas dissoluat cū ad mbruꝫ ẽ apa
in quo ſt mlte supfluitates ꝯcurrant
apa ꝑrea aūt mbris mollibꝫ ꝛ in ossibꝫ
ẽ aūt ꝛes ꝗ apati similant ꝑ gnā ꝯca
uitas ꝛ euis huītas augmentat bꝫ ꝑ
gde supfluitate ꝛecipe illaꝫ ꝯ ꝛecipit nu
tr̄iment augmetaꝫ cū in ipo ꝑmanet
ueat ut acciderit ꝛ oē gdeꝫ apa ꝗ eaꝫ
ueat manifesta ꝛ ei ca corporalis mo
no hꝫ manifesta ꝛ ei ca corporalis mo
strat māꝫ de uno mbro ad aliud ꝙ ẽ sub
eo fixe mutata uocat̄ cataꝑus ꝛ cū ca
malis ex qua apata ꝛ eminencie gniant̄
est in aliis submersa huorībꝫ nō ſt suās
impedientibꝫ qualitate ẽ que illi huores bo
aliquo modo euacuacoms ſe euacuauerit
post aūt nāle sit aūt eis ꝙ ꝯtinuant̄
cū egredit̄ sanguis boꝫ ꝛemānꝫ illi ma
li huores ꝑ caul siccitates ꝛ in pedit̄
ꝑ eos nā nō expellit eos ad cutē ꝛ
faciūt apa aūt bothor ꝙ est eminencia
no nāls in cutꝭ orta apata diuisionō
differenciis differūt ſm ꝙ mag̃ sūt
ꝯsideraē dr̄e ꝙ ꝑ eoꝝ existut caꝯ ꝗ
ꝗdem ſt uice ex qbꝫ gniant̄ apata māe
uō vīn fiūt apata. ſt sex. s. quatuor
huores ꝛ aquositas ꝛ uentus ꝛ apa gde
aūt est caliꝫ aūt nō neꝙ est extra
nduꝫ ꝙ apa caliꝫ sit illud ꝙ ex sanguie
aūd ex colera gniat̄ tm̄ ſꝫ ex quacūꝙ ma
sui sit calia ꝑ suāꝫ essenciāꝫ siue accidat
eis caliditas ꝑ putrefaccionēꝫ ſꝫ hꝫ gnā
ẽ ſm diuisionēꝫ spēi cuiꝫ māe diuidat̄
dignius tn̄ est in apa ut in eo spāls

pferat̄ dictio qn̄ ꝙ sanguineū puruꝫ est
flegmon ꝯsueuerant appllari antiqui
ꝛ que ex colera ꝛ erisipila ꝛ ex eis ꝯpoitum
nomen noīe ꝯposito supantis ꝑponēdo
nōn ſꝫ eiꝫ flonēꝫ erisipiloideꝫ dicunt
ꝛ que erisipilaꝫ floideꝫ ꝛ eū ꝯgregant̄ ad
samen uocat̄ extura cuꝫ extura sit
in carnibꝫ lacis ꝛ sbascellis ꝛ post auri
culas ꝛ inguinibꝫ ꝛ est ex gñe ꝯrupto
ꝙ in suo loco pticulari notabimꝰ uocat̄
caū. i. bubo ꝛ apata qdꝫ calida hꝫ in p
ncipio in quo huor ad exteriora egre
dit̄ ꝛ apparet ꝙ ꝯcauitas auget̄ deīn
augmentū cū capacitas cū eo ꝯauge
tur ꝛ expedit̄ statu cū grossitudo ad ma
iorem pueit statu in que accia oīa ul
timant̄ post incipit minui usꝙ quo
ꝛesoluit̄ aūt maturat̄ cū pus ꝑ est decli
nacio qn̄ apa caliꝫ aūd declinat et ꝯ
ad ꝛesolucione aūd ad puris collectōē
ne aūd ad ꝯuertendūꝫ in duricie sim
apata fria ſt aūt de mā melencolica
aūt flatica aūt aquosa aūt uentosa
ꝛ illoꝝ qdꝫ que ſt ex mā melencolica
ꝛ ꝙ ſt gnā duricies cancer quoꝝ plu
rima ſt acuta ꝛ glandulaꝝ gnus ex
quibꝫ sūt scrophule ꝛ nodi ſꝫ in gnis
glandulaꝝ ẽ int alia duo gnā ẽ dr̄a
in t eo ꝙ gnā glandulaꝝ sūt sepa
ra ab eo in quo stant sic glandule pu
aūt superficie et tm̄ ꝛetentꝭ sic scro
phule ſꝫ illa duo alia ſt mixta ꝯfusa
in sba mbri in quo stat ꝛ int cancru
et duricie est dr̄a qn̄ duricies est
apa quietū sedatu statu uno qn̄ no
augetur ꝛ no est cū eo dolor ꝛ cancer est
mobiles est ledens ꝛ ardens ꝛ hꝫ radi
ces acutissas in mbro ꝛ no destruit̄
ꝑ ipius sensus nisi fiūt longo tpore
ꝛ mortificant mbra ꝛ destruat̄ eiusꝫ
sus ꝛ est dr̄a ẽ inter cancru ꝛ duri
cie ꝑ accidentia in sepabilia ꝛ no ꝑ
dr̄os subtiles mlta nō ꝛ dura apata
ꝑmuꝫ a pncipio sue gnacionis incī
piūt cū duricie ꝛ plurimi ꝗ in duricie
mutant̄ ꝛ ꝑ ꝯ sanguinea ꝛ totū hoc ꝯ
ꝯtingit in flaticis flaticoꝝ uō apatū

Margin notes:

ꝛ apata pua sic
ꝛa ſt eminencie

ꝛ ubacꝫ

ita mueni i ipo ẽ
ꝯlo ꝗs ꝙ dr̄e omnis
illius ẽ porit apa

ꝙ faciūt
ẽ apata

generis in duas dividitur (partes) species apa la
xa et glandule molles et hec quidem differunt
quoniam glandule sunt separate et in volute in
cohoptorio et apa laxa est mistum et
non separatum apatum preterea remissus plu
rimum sunt flatica ita ut illorum que sunt
talia sunt coloris albi. Et glanduleque
de et huius similia huius differunt a nodositate fla
tatis nervorum eo quod nodositas est magis
in suo loco mansiva et ei sentiencia
nus nervosius et constringendo tangitur
stringitur et redit ad locum suum et cum forti
ter comprimitur absque compressione et non redit
et plurium ei accidit ex labore et destruitur propter
ponderosa sicut plumbum et huius similia
Et quidem sciendum est quod apata flatica
diversificantur secundum diversitatem grossiciei
flatis et mollicieiei et subtilitate
et laxitate ipsius et duriciem ita ut
quando inflicio sit similia et quando invenitur
ventosa flatis preterea subtile in eo cui
ens descendit in reumaticis nervis
in vacuitatem que est in villis nervo
rum ita ita ut perveniant ad musculos qui
sunt sub epigastrio et ad ea que sunt sub istis, ideo
sunt aut apata sunt sicut ydropisis et tim
pa aut acosa et sit apa quod accidit in cranio de
re acosa et sit apa quod accidit in cranio de
acositate et horum similia. Et ventosa quidem
apata sunt in duas significancie species unde
apata sunt in duas significancie species una est
caressia et altera est inflacio in tumorem caressia
vero et inflacione differencia est duobus modis
unus est essencia et alter est commistura et
declaracio istius est quia ventus huius in cara
ssia in membris substancia est mixtus sed inflacion
est agregatus et separatus et non mixtus membro
et in caressia quidem invenitur sensus
mollis sed inflacio sensui resistit resi
stencia multa aut pauca. Amplius botor
sunt species naturam apatum, earum aut alie sunt sa
guinee sicut variole alie sunt ex colera rubea
pura sicut assati colerice et sunt similes
sunt in pettiginis sed tenent membrum totum
sed medietatem corporis in pettigines eo
sunt macule diverse in alio milliares et desu
dationes et alie sunt ex eis mixte sicud mo
billus et formica et clavi et scabies et ucina

et horum similia et plurium quod sunt aquosa sicut ampulle
et quando sunt inflaciones. Tu aut invenies in
ferius destinsionem que est in disposicionibus
sufficiat apatus et bothor et de huius tracta
bimus procedat divina gratia concedente

C. ii de causis apatum

Cause quidem apatum sunt sit antecedentes
sive ex eis primitiva veniat sunt sanguis
et colera et melencolia aquositas et ventus
sicut dictum est. Et iste quidem sunt cause ex
parte materie et ex parte quidem disposicionis me
brorum sunt cause sicut dictus membri in pel
lentis et largitas viarum que vadunt ad
membrum debile et quod preparatus est superflu
itates a membro in pellenti transmissas
recipere et constrictione earum que ab ipso vadunt
ad alterum quod non potest expulsiva ab eo noci
va expellere. Preparatio aut membri reci
pientis superfluitates sicut aliud aliud est aut
propter naturam suae sicut quoniam ipsum a principio sit or
dinatum fuit sicut cutis aut propter similitudinem laxi
tatem sicut caro laxa que est post aures in
collo et ascellis et inguinibus aut propterea quod in
ferius positum est aut propter parvita
tem sui quia non est capax ad recipien
dum illud quod de cibo ad ipsum vadit et propter de aut
bilitate sue digestive quia digerere non
valet illud quod de cibo sibi transmittitur propter
nocumentum quod est in eo cuius superfluitas
ita permanet ut paulatim crescit et membrum
illud implet et extendit locum ubi fit apa
aut propter percussionem que manet in ipso retinet
aut propter defectionem resolucionis ei quod non
resolvit ab eo quod solebat propter exercitium
aut calore superfluo que est in ipso unde
est et facit colorem et iste calor aut erit in
trinsecus sicut excaliatur alicui rei in
trinseca aut erit extrinsecus sicut mo
tus superfluus. Aut aliquod extrinsecus
calefacientibus provenit et apa ex fractura
ossis propter contusionem et membri compressionem et
extensionem cum ipsum os restauratur apat
quidem dicitur quoniam recipit infusionem et pu
trefactionem et nutrimenti augmentum

C. iii de apatibus et signis occultorum

De signis apatum apparentium non
curamus quia manifesta sunt talia

C. ii de apatus

Glo de causis sunt vero...

C. iii de signis

no ꝛ ectamica ostendit febris ea comitās
ꝛ grauitas cū dolor pugitiuo si mēbrū
in quo est sensus hēt/ ꝛ si sensu caret
grauitas tm̄ ꝛ nocumentū in operib;
in gredientes illius mēbri est etiā exeūs
q̄ ipsa declarat aūt in declarando inuat
ꝛ de valde significatibus ipa ē inflacio
in ptē illius mēbri precipue si ma sensus
habuerit ad ipsū sanū/ aūd dolor p
cul dubio no comitatur q̄a vniūsalia sig
no ē ꝑ hic facit demostrat melius est
ut de eis dica qm̄ de apātib; vnicuiq;
mēbri ꝑticlarit trattabo hic aūt dicim
q si fuit signa mēte ꝛ erit sine dolo
re grauitas apā initiū erit maxim
cū tangitur erit durū duricies est de co
uementiorib; signis ad ipsū declarādū
¶ Signa aūt apātū calior in neruis
ꝑ dolor magnus ꝛ febres fortes q̄ ad
spasmatione ꝛ ꝑmistione zomis cogu
cito ꝑducet ꝛ in motib; dilatationis
ꝛ constrictionis ꝑbarit nocumentū ꝛ mi
rac astenuatur ꝛ macrescit ex om̄ib; apa
tib; in febrib; ꝛ signū collectionis a
patiū in viscerib; est qm̄ sm̄ exitas
seniita possessiūt ꝛ dolor ꝛ oribilacio
nes ꝛ febres fortius infestabunt ꝛ no
est eis ordo ꝛ uicitudo fiunt fortiores ꝛ
apparabit lingua valde/ ꝛ qm̄ accidia oia ma
gnificabunt ꝛ fortasse grauitas ꝛ imp
ssio forti sensiret ꝛ subito apparet
in cor macies ꝛ in oculis concauitas re
pentina ꝛ ē oppilacio in primis lon
giorus spacii deinde no cessat abreuiari
spacium ei ꝛ addit apatis grauitas tur
stas q apa fit in exitura/ ꝛ qm̄ pue
nit ad collectione suā ꝛ qm̄ fiunt dolores
isti in principio uehementiores ꝛ quanto
plus approximat status minoratur in
qm̄ corruptio fit in principio ꝛ solo contintur
ꝛ dolor puenit ex ea qm̄ colligit ꝛ qm̄ fit
ma sanies cessit ꝛ calefactio fortis
ꝛ inflatio ꝛ duricies pulsus stās q̄ ē

magis
testimoniū ꝛ qm̄ qm̄ apparet signū
exiture ꝛ dubelati in uisceribus ꝛ no i
durati. pulsus no iudices penitus q
sit exita interior in huius modi eiꝫ fo
rtasse no [dices penitus q fit exitura
interior in hui modi] erit in uisceribus
nno insi sifacꝫ tinet uiceta ꝛ ctiā
quide sentis latus in quo ē exitura
ꝑ grauitatē q pendet ex eo ꝛ ꝑ dolore
¶ Signū aūt q apa sit maturū est fe
bris sedacio eueniens ꝑ comitacionē
mēbri ꝛ pulsus ꝛ fortitudinis doloris re
missio in mo loco doloris erit pruritus
ꝛ si rubedo ꝛ duricies ibi fuit minora
buntur accidia oia doloru faciencia seda
buntur ¶ Signū ꝑngnatis eruptionis
est qm̄ redeunt dolores ꝛ fiunt punctiones
ꝛ mordicacio ꝛ grauitas fit uehementior
sintante febres cum apiet accidit pus
tremor subito mordicacio saniei seq
ꝛ sedatur grauitas ꝛ dolor ꝛ ipe qm̄ apparꝫ
sanies euacuata mordicans illud ꝑpetra
nisit arefacies uirtute/ deinde ꝑꝑ saniei
egressū febris apparebit ꝛ pulsus cū
rit sm̄ uiā puitatis raritatis tardi
tadtis ꝛ debilitatis ꝛ erit attus uacuitati
ꝛ diuisitati ꝛ in apparendo defectus oste
ditur in extrema sepe calefiunt/ ꝛ qm̄ exite
me vnisca fit subita eruptio ꝛ egredit
res plurima est metuū ut sit arefactio
uirtutis/ tunc fortasse accidit pulsus co
dis ꝛ sincopis mala ꝛ fortasse accidit mors
ꝑꝑ resolucione uirtutis/ ꝛ fortasse accidit uo
mitus ꝛ uentus solo/ ꝛ fortasse accidit sputu
saniei plurime subito qm̄ exitura ē in pectore
ꝛ fortasse accidit suffocacio qm̄ subito rupit
ad pectus res plurima ꝛ expellit aūt
materia ꝑloca sibi magis conueniencia aūd
in fine spuendi aū in fine mingendi aū
in fine egerendi ꝛ bonus signū est qm̄ fe
bris cessit totaliter ꝛ post eius apacionē
ꝛ erit mansueta uelocitas expulsionis in
ꝑꝑ sua ꝛ inspirandi ꝛ respirandi facilitas
ꝛ confortatur uirtus ꝛ qm̄ in accessis apatib;
de mēbro ad mēbrū ma mutatur ꝛ mutacio
qdā bona est qm̄ de mēbro nobili ad ign

debile mutatur / ubi cetera / quando mutatur a
parte que est in cerebro ad carnes laxas
que sunt post aures / apostema capitis ad signa
mala aut econverso / mutatur et apostemata ce
rebri a superioribus ad inferiora et signum
eius est quod in principio eius gravitas et ex
tensio apparebunt in motionibus suis
sed quando ab inferioribus ad superiora mu
tatur erit in dispositione anelitus ma
licia et eius coangustatio et ipsius difficu
ltas et pectoris coartacio et ardor et ab
inferioribus incipiens et ad superiora ten
dens et gravitas in parte furtiudine et
dolor capitis et quando apparet signum in
auctorio ut in brachio et ad superiora
declinat si in cerebro fuerit in fixum
erit timorosum verumtamen si ad carnes
laxas que sunt post aures declinaverit sa
lus in ipso speratur et est optimum signum si
in talibus apostematibus fluxus sanguinis
narium superveniret forti existente vir
tute sed de hoc totum lacius dicetur in
tractatu de apostematibus et dispositione venas
ferius cum de apostematibus et dispositione
cuiusque ceterorum membrorum particulariter tractare
conabor

C. in de pulsibus significantibus apostemata

Cum apostemata per diversitates humorum
et locorum in quibus fiunt multiplicentur
diversificentur / necesse est quod si hoc pul
sus diversificari incipiendum est autem
prius de pulsibus qui fiunt ex apostemate sangui
neo in quo est inflatio per venas quod ex
sanguine volentis fit humoribus in aliquo m
embro eo fluentibus et eius implentibus corpore ex
tendentibus eum venis et arteriis ibidem
manentibus huic sequuntur durities
et dolores et pororum oppilaciones propter in
pressiones cum pori oppilentur fumus non
egreditur ¶ unde coadunatus necesse
est ut calefiat et putredines faciat quod
si magnum fuerit apostema aut in principalibus
membris fit febres fit / hec autem febres
pulsum durum parvum debilem velocem et
spissum faciunt et inordinatum sit secun

dum mutatur pulsus in corpore toto scilicet febris
propria mutacionem et nos in proprio loco
diximus durities est propter extensionem ar
teriarum parvitas propter duriciem sive orga
norum et defectionem virtutis est quia duri
cie virtuti non obediunt dilatari de
fectio virtutis dilatare organa non pot
sunt quod oportet velocitas et spissitudo sunt necessaria
ad nimii caloris refrigeracionem / cum etiam
defectio virtutis semel trahere aerem non
possunt sufficiat oportuit sepius adre
cipi quod uno impetu negabat in pleni
diversitas quia equalitatem non permittit dila
tari ¶ unde per tempus sive magnum per tempus sive pa
rvum oportuit diversari quod diversitas ap
parens sub digitis non sentiri ex minutione
ne attrapi hec est causa cuiuslibet pulsus si
catio apostemate duri parvi debilis velocis spis
sus et inordinatus sive apostema in principio
sui pulsus nimius est durus ¶ unde magnus
est et fortis velox quia atque spissus et pa
rvus diversus apostema est minucio non adeo fo
rte est quia duricies quod non nimis est magna non
virtus adhuc gravis unde facilius orga
na non potuerunt sive calor magnus im
minucio est ¶ unde velocitas magna est et spi
ssitudo diversitas non est multa quia duri
cies parva est / in augmento hec sunt conside
randa scilicet tamen maiorantur maxime durici
es que plenitudine committatur extensio
diversitas in hoc augmento oportet esse ma
iora cumque ad statum pervenerit pulsus
erit parvus et omnia que diximus augmentantur
magis sive durities et diversitas in statu
non omnia supra dicta sunt forciora tunc autem
pulsus est debilissimus et velocitas et spissi
tudo augmententur ut calor nimius re
frigeretur deinde si prolongatur velocitas
destruetur et retentio fiat formicans in
declinatione .a. cum descendit apostema aut di
ssolvunt humores unde oportet pulsus in sa
num reducatur qualitates et manifestentur

† quod apostema finietur aut maturatur et apostemate unde op

pp q uirtus aponder ex onerabit aut di
ssipent sbtiles z grossi induratur ibi
dem permanentes z apa induraturz mu
tat hic pulsus subtilior z durior qa or
gania in latitudinem z profunditate ex sua dui
sitate no dilatant est aut nimis ueloci
tatis pp diminucione caloris quia ipe p
uus est no oz refrigerari Hec est mutacio
pulsus ex apate calido in mutacion pulsu
ca sbe mbrorz carnosa no ht duru necz
puuz nz diuersuz neruosa aut ht diu
sissimu ex duricie s. neruorz z puissimu
ex duricie nimia z fortitudine dolorz qa
sensibilissimus est locus neruosius diusitas
quocz est nimia z ad eadz fratura q
si manuz fit apa diusitas hec fit tremebu
nda q ex distensione z duricie est huius
modi pulsus maioribz q in alijs pulsibz
hec duabz de causis consequitur p magni
dine apatis z duriciez neruorz Con pul
sus ide patit q ex corda arcus q cu ni
mio appendit no percussione acquisit sz po
cius post longuz tpus tremit Cuz aut a
pa est in locis mltuz uenosis pulsus e mi
norus duricies z mollicies maioris hec
aut mbra molliora sunt neruosis sz apa
est in mbris arteriosis pulsus magnus
erit ex nimietate caloris z diusus ex pa
ssione cordis sbita uita mediante Itez
eciam mutatio p locu si apa est in cere
bro pulsus fit sic in neruosis mbris si in
epe fit pulsus erit sbtilis mbrorz uero
secz pulsui sr in mbris cordi uicinis in pto
eiz corde nltuz apa pot ex animali existe
re fit pulsus arteriosis mbris similis huius
modi est diusitas pulsu ex calore apatuz
ex calido apati aliqz
z p locu adqz mbruz alio calido apati aliqz
actiuz eueiat z ideo pulsus oppositus fit ex
actiuz z accidentis actus aut p mbrii
na apatis z accidentis actus aut p mbri
apta cu alio colligacione sic spasmus
que ht ex apate patit ex diaflammatis z
cerebri colligancia aut p mbri actione a posi
sic est corrupcio digestionis ex apate in
sto z sit anelitus ex suffocacione ex pulmo
ne aposa sunt z alia accidencia apatis

conea sic sinapis z dolor capitis z huius
modi alia de qbus dicemus cu de singulis
accidentibz disputabimus Hec sunt mutaco
nes pulsuu ex calido apate nascentes de sa
guine apate ex colera rubea nascencia
q uocatur erisipila pulsuz faciunt spissu
atqz duru q ex calore z siccitate cuius
colera rubea diusuz qz ex nimia duri
cie si fattu fuit apa ex flate pulsum
raruz adqz duru ne facit quia no e
necessarium mltuz refrigerari mollis z
est p flatis humitate no diusus p par
uitatez duriciei si apa est ex nigro co
lore pulsualis sequitur subtilitas duricies e
tarditas adqz raritas duisior hic alijs
z hoc causa duriciei oz aut intelligi p
quantitas mutationis huius modi in mlti
tudine z paucitate ex apatis e considerada
quantitate z ex mbrorz nobilitate e q
Cum eiz apa e magnum z q in aliquo no
bilius mbrorz sit in cerebro aut in epi
aut in pto magna z fortis e mutaco si
puuz z in manu siue pede sequitur puuz

Cm de uli medicacone apatum

Causa aut apatis siue sit calida siue
sit frigida fluxa siue flacida dura sic
diximus aut sut pmitiua sic casus p
cuxio aut morsus dislocacionis z ignis
tensio Aut sunt antecedentes sic replecio
i qnz tunc sunt ex causis pmitiuis cu corpo
ris replecione alicuius hois ueniunt signa
noscuntur Si aut in mbris sunt emunctoris sic
in collo z sb aur q emungunt cerebro sb
ascellis cordi z inguina epati siue sit
causa pmitiua siue ab antecedente nllo modo
sunt repercussiua apponenda sz pocius
attractiua licz in mbro in quo sunt sic
contraria no q repercussiua no sint bona
oibz apatibz calidis in principio maxime si
cor no est plethoricuz sz uoluimus cura
re primo mbruz pncipale mandans z
postea cui mandatur Con debemus materia
rto here a mbro nobili ad in nobile quantum

cuius possim Et si non cum medicine attractiua
saltem cum uentosa / quia sicut plectonai
sic asserit G. nec fiunt ee et nec cutis
apponenda sed primo a superfluis humoribus eua
cuandum qua propter collectum flobotomi sana in
bra na si manu fuit infirmitas cu
ra scalpellam si non in una cutis existat
scalpellam exalta quod si non fiat minu
cio aposteme augmentabitur sanies quia curabi
purgato quippe non solum in plenitudine
corporis uero est eo tpato existente ofert
magnitudine membri morbi na dolore
calor membri tumefacti sunt ca attrahendi
ipa hec cor superfluitas humorum non sit
prudendum ergo ut cor patiuum hat
humoris ¶ Signa autem replecionis sunt ista ma
gnitudo pulsus uene plene ponderositas
totticius corporis extensio membrorum tar
ditas motus non cum debilitate sed quod si por
taret homus et appareret in facie rubor
et in oculis et in facie rubedo cum tumore et
grauitas flomis et ebitudo ingenii et
destructio appetitus et dormire multum
reab et pocius nimium usus agere et
sin flomia et sin purgacione et sin conti
maxie quod hus cibis usus fuit et postea
abstinuit cuius ad collectionem peruenerit
huiusmodi aposteme aut reliqua ab eis aut
apiet pse aut maturacionis adiutorio
et que indigebunt maturacioni et apcione
simil et omnis res cum qua existit oppilacio
cum calor et cogluttinacio complet maturacio
ne eo quod propiam calor retinet ¶ Est gratia me
maturatiua cui proprietas est ut acquirat
humori digestionem que calefat cum equali
tate et in ipa est uirtus continua retines
humore usque quo digeratur et non resoluatur
laborose et sepe et humidum ipi ab eius sicco
et aduratur et semper considera cum aposteme matur
cum huiusmodi maturatis et si uideris calo
rem innatus debilem et colorem membri ad ni
gredinem tendere pone aperitiua et leua

gluttinosa et oppilatiua ab eo et locum circu
scarifica deinde appone resolutiua et desiccatiua
que dicetur inferius cum de apatibus predicatur
tractabo multociens preterea erit apa profundum
et erit nobis necessarium ipsum trahere ad
partes cutis et si non cum alio saltem cum uen
tosis ignitis sed non in principio immo pur
gato corpore sinecte fuit quod si fuit in im
cio ponatur in membro sibi contiguo quo gratia flu
it ad apa ad opposita loca detinet nisi
fuit materia in oculis qua si ponatur in occipi
cio existente corpore pleno preberet capiti
nocumentum et totum corpus primitus erit
purgandum ¶ apata uero que cum replecione
corporis representant siue sit a causis
primitus siue antecedentibus et in membris e
mutoriis proditis non sunt ullo modo ali
quid ex dissolutis est applicandum et in
principio immo membrum expellens est me
liorandum si ibi fuit membrum expellens
aut totum corpus melioretur sin fuit ibi me
mbrum singulare ad ea perueniat quod
quid refrenat et ad diuisum trahit et princip
tium ul retentiuum efficit melioracio quod
corporis repleti equalitate humorum fit
cum flomia et balneo frequenti si non est
acta primita si apa fricacione cocumque ex
ercicio atque medicina dissolutiua et maxime cum
abstinencia cibi et si non est humorum equalitas
sed alicuius humoris malignitas purgetur
unus quoque cum eo quod sibi offert hoc gratia aperi
ens et quod utilius erit in pendes sed si
febricitauerit non poterit purgari per exe
rcitium calis e patibus nec per frica
cione nec per balneum nisi per flomiam et absti
nenciam cibi si plenitudo sit multa
exercitium et balneum non conuenit sed si per
ua utilia sunt ¶ Est si apa erit in crure
ut coxa non poterit exercitari et cum
exercitus stat sed eo sedente fricabunt
et sole manus exercitabunt ¶ Et quia sin

duritatem illius membri trahere volumus magis ad illud quod in alio latere diverso est positum cum re ponderosa super ipsum delata ut exercitio trahamus ut si apostema in membris superioribus ambulatio cum quiescens pedum et la inferioribus apostema trahitur maxime cum exercitio cum deferetur res alia ponderosa et hora qua tenetur et si fiunt in apostemata calida sanguinea utilior minutio erit in profluvium sanguinis per partem oppositam si fuerit veneno purgari si virtus et etas permiserit ut sit minutionis quantitas secundum plenitudinis quantitate postea debemus apponere frigida pura repercussiva et stiptica retentiva et si calida non fuerit sed ut aliquid sit mixta in quibus virtus existat calida cum retentione sit spumatus et latebrizative Cum aut maturare volueris minues retentivum et miscebis eo quod sit dissolutivum donec ad statum perveniat tunc etiam ipsa mixta erit equalis et in declinatione autem quod solum modo dissolvat laxum efficiat apponatur secundum illud quod dissolvit fluxa frigida sed quod sit excitativa et abstringens et hoc quod in calidis plurimum in venis [illegible] Ea aut que propter causas aut primitivas ubi non est humorum repleto debent in principio rei cum eis que dissolvunt et fluxa faciunt medicari in apostemate [illegible] quod status enim pertransit est in eo et ut mollificet cum eo in quo est calidus et siccitas prima ne resolvatur subtilius et grossius pars fiet [illegible] totum ad dissolutionem propter post super ipsius resolutione facias fortiorem Et si forte dubitaveris de resolutione ne solvat subtilius quod duci et pars fit grossius relataris ad mollificativa et utere eis secundum quantitate duritiei et non desses quousque mollificatur quousque resolvere donec tota durities finiatur Apostemata vero inflata quibus causa est ventositatis grossities que habent fieri ex humoribus grossis parum calidis et clausura pororum cura cum eis que calefaciunt et resolvunt et poros amplificant deinde prohibeas magis ex qua ventosus provenit vapor et si in molli carne tumor exiterit solum calidus sufficiet Si aut in membro apostemato sit sanguis mixtus et induratus ponatur et dissolutiva et non repercussiva postea si apostema sit per morsum reptilium purget per id quod calidissimum est aut primum attractivam sit ventosa ut incisionem tunc quod intendit valet huic quoniam purgat totam substantiam nocivam ex corpus illa educens dolor quidem per morsum in reptilium fit duobus modis mitigabitur ex purgatione veneni et sive qualitatis mutatione purgatur ut in calidis et si sit frigida ut infrigidata sit calida Preterea sunt quedam apostemata ulcerosa que non sunt mollificanda immo potius desiccanda sic firme et infrigidanda sic Non licet apostemata sit in hic ita accidens durat accidens namque est ulcerositas de qua timetur quod accidat aut iam acciderit et ulcerositas quidem cum desiccatis curatur et non cum mollificantis Mollificativa enim sunt ei contraria licet dolor quousque mitigetur per ea

Cura apostematum occultorum

Cura aut apostematum occultorum est flomia et solutio ventris ut materia minuatur Cautum quod erit in sexto ut intestinis aut epate aut in ano ne in principio medicinam accipiat laxativam. Similiter si apostema est in matrice aut in viis urinalibus in renibus vulva et vesica urina provocativa non dentur in principio Ea sit Ad ano magis augmentabitur similiter in vulva parietibus non detur menstrua provocativa in principio quia eo demonstrat materiam ab eius ad loca remota removeri debere et non ut aliunde trahat ad ea Post posito coitus in ano et vulva parietibus et solutio ventris in membris [illegible] purgatione vero facta adhibeatur ei in principio quod repercutit absque nimia superfluitate et quod si in membro fuit quod sit sic stomachus et epar cum hora resolvendi fuerit admisceas medicinam bonum odorem habentes sic dictum est stomachus quidem et epar plus indiget ea quam pulmo Quod

et mollificativa subtilia que istis adhibentur sunt meliora
in quibus existit maturacio et sunt apostematibus
conferentes sicut solatrum et cassiafistula. Ideo oportet
ut in potu sibi detur aqua solatri et endivie
cum medulla cassie fistule liniti apostema interiori.
Solatrum namque perterrens habet resolvendi apostemata
calida occulta et oportet ut eam lenitur ab alteracione animi
no et motibus corporis et auditibus superfluis ut
ira et similibus caveat. Cibus autem eius sit
subtilis et non detur in hora pessimi si ibi fuerit
necesse in principio sui ut propter multam debilitatem
fiat. Cum autem sincopa supervenerit pro
ligacione apostematis interioris cum casu virtutis
in itinere mortis existit quia virtus non
sublevatur nisi in nutrimento et nutrimentum
est res magis timorosa ut in predictis. Ergo
si resolutum fuerit valde bonum erit quod si
appetitiva fuerit danda sit ex eis que eam lavent
sicut aqua mellis et aqua zucari. Post detur
eis quod suaviter maturet cum siccitate
post in fine rei non adhibeantur nisi desiccativa
et tu quidem scies per hoc ut de predicta
tibi exemplis declarabo. Et preterea cum in
apostematibus occultis que sub venenere existit conti-
git error quoniam apostema non sit apostema sed imp
tetute et erit in perforando ea timor. Et
plurimum quod apostema occultum quod existit in panicolo
sive in ipso intestino et est in aperiendo ipsum
timor et situ non apertis ipsum rapietur m.
per se egredietur inde stercus quod in infancium
in cuius credendo multi quod propter retardacionem
apertionis putrescendo corrumpisset intestinum et
situ apertis ipsum est timorosum fortasse
dicunt multi et propter iniquum quantum incumpasti
intestini mora apertionis predictas ergo illud
et dimittas donec per se aperiatur ipsum et quamquam
determinatur per sudorem apostemata viscerum
et timorosa. Regimen extractum in ense
cam secundum ... adhibelet quod inferiora
ut exitura oportet ut recipiantur cum evacu-
acione quoniam colera egrediens est in egestione
et urina sicut et sanguinis totus est malum
quoniam non verificatur extimacio medici quod

sanguis est bonus sicut illus qui expellitur ad
exitura et post evacuacionem eius oportet quod ma-
turetur cum medicis equalibus sicut est vinum ex
vine subtile cum bibitur paulatim et illud cum in
tendendum est in maturacione exquisitus inve-
niatur sunt meliora subtiliativa et excitativa sicut mirra
et cinamomum et reliquie species et consequantur cum po-
tu vini subtilis quod ad albedinem est declive. Et
de oppositis sunt tiriaca et mitridatum et omnia sua
in cibus. De singularibus que valent apostematibus s-
ante

Capitulum vi de singularibus que valent apostematibus
interioribus

Agrimonia est bona in cura adubelet apparen-
sium et occultorum. Allium aperit adubelet
intrinsecus. Anetum est maturativum apostema.
Anacardium commovet apostemata calida in interio-
ribus. Absinthium confert apostematibus intrinsecis
positum ut emplastrum aut bibitum. Ardisigum
confert apostematibus intrinsecis et pocio ipsius est
ut ... . Decoctio foliorum eius confert apo-
stematibus intrinsecis. Bdellium iudaicum bibitum
decoctis ad apostemata intrinseca dura. Cassia
fistula confert apostematibus calidis in pectore et in in-
terioribus et ipse in gutture cum solatro gargari-
zata. Capillus porcinus .i. coriandrum ...
confert adubelet interioribus. Cassia resolvit
apostemata dura calida in visceribus. Fenugrecum
confert adubelet galenum et maturat ipsum.
Mandragora administratur super adubelet.
Menta fit exrea cum sanguine emplastrum adube-
let et ipsa quidem non est similis mentastro
quoniam mentastro non est ponticitas et sunt
in ipso resolucio et calefactio et efficacio
in ipso resolucio et calefaccio et efficacio
superflua impediens. Mastix confert propter illud
quod est in ipsa de siccitate et rectificacione
apostematibus viscerum et nigrum nobacitum est
conveniens in duriciis intrinsecis. Narcissus
radix eius confricata cum melle et oleo et rumpit
adubelet difficilis maturacionis. Olibanum
cum cimolea et oleo rosaceo ponitur in emplastris re-
solventibus apostemata viscerum. Ostus albus eius
radix cum vino disrumpit adubelet. Ni-
trum emplastrum eius cum zafaro disrumpit
adubelet. Solatrum est bonum apostematibus
omnibus calidis intrinsecis. Squinantum est deco

tio offert durcius in extrinsecis bibitum et si ponitur
pro emplastro a decoctum in apatibus. Fiis mus
210 specialiter. Scabiosa in apatibus intrinsecis
eius decoctio et emplastrata. Emplastrum quod
maturat apa sive intus sive exterius
Pone altee liquiritie seminis lini fenugreci
granum numero sic sicca radice lilii. Hec omnia
coquantur in aqua post ablatum inde
eliquatur. Alia fortius generant deinde far
ina ordei apponatur semini lini fenugreci
et hiis omnia incorporentur et fiat post ablutio
cum aqua calida ubi cocta sunt ista super
dicta et super pone et post fiat inunctio
cum butiro recenti dialtea utrique a pati
apponatur. hoc emplastrum valet a pati du
ro sicco in quo ipso principio necesse est
remollitionem magis forte induretur
et fieret velut lapis

De incisione apatum

C. vn de incisione apatum

Postquam diximus vobis filii causas apatum
et eorum signa quo modo resolvuntur
aut maturantur. Amodo quo modo apatum
sermone dicamus ulterius. Sed antequam incipiamus
illum. Oportet nos scire quod in hoc capitulo est
timor quoniam multotiens oportet nos apa quod
est inter nervos et arterias incidere
cum fluxus sanguinis sequitur alii per quod
multa sustinetur incendia incidente
arterias. Decet nos scire anathomiam ve
narum arteriarum et nervorum ne erretis et in
cidatis aliquid ex eis liberatis et vobiscum
medicinas plurimas ex medicis sanguinem
restringentibus exemplis dolorem sedan
tibus et extrinsecis que ad hoc pertinent sicut
hec ferramentis quibus advertit. pili lepo
rum et tela aranea et herba quedam que vocatur
fasolaria et omnia leporis ad hoc valet
et multa alia que in suo loco diximus. habe
vobiscum nos quod fluxa faciant et que
mollificet sanguinem et reducat. Cumque
multotiens apa incidatis secundum collecti
onem pleniture corporis membri illius in quo
est apa nisi membrum fuit sic scitis quod in

si calor in fiore procedet incisio caveret
sicilium per incisionem suorum musculorum
quia hec pleniatura in eo transuersalit
tendant ulli tum et in misso longitudi
nali intendunt, caveatis et quod sit apa
in loco carnoso ne incidatis ipsum
ante perfecta maturatione maxime sic
ta reumatica quia si ante maturatione
medicus elongat ad curandum et ad sa
nandum quia per dolorem incisionis humo
res ad locum concurrunt et faciunt fistulas
generare et alii per hoc indurat labia
ulceris et cauterizant et concavitas ulnis
in diuturnitate redit. In concavitate
vero membrorum aut loco proximo ligamentis
ubi sunt musculi et nervi si sit ibi apa
non expectet incisio donec maturet
perfecte. ne materia ibi manens musculos
et nervos putrefaciat quia est causa genera
tionis illius membri sicut quod apa est
prope membrum principale quoniam si tu tar
das perforationem et donec mature
non erit membro principali sicut quod
est prope anum perfora ipsum in matu
ritate ne putrefiat profundum et re
dat inferiora ani et fiat fistula aut
fiat in femino et quod non sanatur et oportet
ut scias hora perforationis apatis
quod maturum est secundum complementum et
aput sedationem doloris et recessio
nem febris et diminutionem rubedinis
et pulsationis et acuitatis capitis apatis
et quando erit ibi fini dolor pruritus in
densiori loco quam a sano usque in sa
num sindatis ubi fit apa maximum
quicquid apa putredinis ut putri
de carnis in inveneritis abscidatis et tota
tia concavitatem si indiget vestus mali
mundificatio aut cum stupis ut bombi
in voluta et pannum lineum vel sicut secundum quod
in partem pratica in albumine ovi in
fuso et secunda bombice et oleo roseo infusa

tertia bombice

teriaca bombace butiro infusam quousque dolor mundificetur et impleas concauitatem sed semper
Auicenna non debemus oleum imponere nec unguentum
nec aquam nec emplastrum in quo sit oleum
nec sepum sed siccans et aliquid quod sit sicut vitellus
ex calcato cum eo indigebis et desuper ponatur
spongiam in vino stiptico infusam et ego
dico quod si erit apostema uel ulcus reumaticum
post sectionem nec aqua nec oleum sit
dicit Auicenna ponere debemus pro si si forte
erit necesse cum vino in mente lauetur sicca
re enim se vult valde Cum Al. d G. ulcere
reumaticum et non impigrari nec anetta
rum et signum reumatis est quando dolor uel ru
bor seu calor loco secto supueniunt et loca
uicina occupant si autem non erit reuma
ticum erunt obseruanda dicta. M. Si autem
recente sanguine effuserit pone sang
uinis constrictiua que in suo loco dicentur et per
tres dies non mutetur donec sanguis
constringatur sed si sanguis non fluxerit
mane et sero in yeme et ter in estate
cum medicinis conuenientibus curetur magiorum
necessaria apatum ne infirmus deficiat nam
si sunt extrahere caueas in una hora ymo
extrahas ex ipsa parte eius de in oppila
usque ad diem alterum deinde extrahe et sic fac
interciens secundum generacionem donec egrediatur
maxime si uirtus est debilis aut mulier
pregnans aut puer paruus aut senex
decrepitus spiritus enim animalis resoluitur cum
egressione saniei et forte moritur
infirmus et tu non percipis caue ergo cautela
magna Apostemata aut sphassellatam per regimen
per latitudinem scindi debebunt secundum quod in
primo loco dicetur si sed lacertum aut neruum
euenerit non super ipsum sed ex transuerso incidere
debemus cuti et saniem extrahere et sic ex apa
tibus magnis oportet ut concauetur cutis et incidatur
quoniam ia facta est sic pannus et facta est inte
mino quia iam mortua est sic illud quod accidit in
magnis bubonibus et apatibus saniosis sed quanta
cum possibile est sic ait Auicenna ne incidatur
cutis immo dilatatio super eam fiat quando inuiscatur
tur in fine rei et si non adheret emplastrum ad
huorem factis in usum Deinde emplastra et regista
ad eos curas inuentas ponemus

C. i. de apatibus et pustulis comunes

Plato de apatibus calidis et frigidis uisum non cum
consilio tamen modo de apatibus calidis secundum ordinem
dicamus quia de apa dicit Auicenna siue
sit primitum siue sit antecedens aut est
calidum aut non calidum et de non calido ad huc
lacius in suo loco dicemus apa calidum sic pre
nipe dictum et aut causis primitiuis aut a causis
antecedentibus generatur quando secundum equalibus primitiua
membrorum paciatur accurrit ad paciens humor
sanguinolentus usus enim est ut singulis membris
ad nutriendum sanguinem mittere et magis
ex debili membro ut illud possit sanari sed
cum membrum paciatur sanguis in istud membrum
non moratur uel fugit uirtus ad expellendum
ipsum remanet ergo in membro faciens se fluita
tem in corpore post membrum descendit et inflat
et sanguis propter constipationem pororum calefit
cum exire non possit corrumpitur ibi et generat
apa et cum non antecedentibus sit te scire fecit
est a plenitudine sanguinis et hoc quidem
apa siue sit a causa primitiua cum sanguinis
plenitudine siue ab antecedentibus aut sa
guis ille erit laudabilis et in substancia grossus
et putrefit cum ad illud membrum peruenit et
generat apa quod uocatur flemon et tenet
carnem et cutem simul et est cum pulsacione
et dolore et rubore et calore et repundas ma
nu cum ipsum tangis sed si in membro arterie
dolor et pulsaciones sunt forciores quam febrili
supueit autem erit sanguis ille laudabilis
subtilis et generat flon quod accipit cutem solam
et est spissa et non est cum pulsacione et cum non a
sanguine grosso malo fiunt species exitarum
malarum nam quod si est malicia uehemens fiat
et ipsius ad usum peruenit erisipila et uero
bustio et crusta et deterior est ignis persicus a
sanguine subtili malo generatur flon cum mali
cia et fraudulentia ad erisipilam tendens
si autem subtilior fuerit erit erisipila flemo
nides et quando fuerit eius malicia maior erit
erisipila huius inflaciones et uesicas

C. tractat ...
continet C.
C. i. de ap... pustulis co...
C. ii. de fle... et signis eiu...
C. iii. de s... cibus conferen... apatibus cal...
C. iiii. de e... pila
C. v. de ... rorum sed ... simplicius ... sipilam
C. vi. de a... sico et forn...
C. vii. de e... extremer... dia inter ca... cum et ipsi... aliis scien... nus
C. viii. ... ma calore ... ulcera
C. ix. de a...
C. x. de ap... quam in exit... generatur ... collectione ... unt et cuius
C. xi. de re... mutacion... exitus et ...
C. xii. de ... mo re... duret lo... exitus
C. xiii. de ... mto mat... et regimen ... faciendum ... in exitum ... rentibus
C. xiiii. de ... isto exitu ... apparencium ... mature sunt
C. xv. de exitum pectoris secundum ...
C. xvi. de cauterizacione exiture
C. xvii. de exitibus qui fiunt in febribus acutis
C. xviii. de apatibus accidentibus in glandibus
C. xix. de furunculis
C. xx. de simplicibus contra furunculos

combustiones et custra [C]olerica aut erisi
pila est a colera subtili valde que non continetur
in eo quod fit mag intus cum illud apparet
de cute et est acuta et apparet in cute quia cole
ra rubee subtilissimi liquoris est ideo penetrat
cito ad cutim caro eius quia est rara pene
trans namque in cute eo quod dura est et spissa sed
in aliis quia subtilissima est et acutissima extra cu
tis exit et hoc per sudorem quia sic ad ... con
corpus secundum cursum non esse ... cola dis
ssolvitur calor si autem cursus non extendit
colera augmentabit et erisipilas et alias
ignes similes generabit et fit exea. ... ex
colera naturali subtili formica ambulativa sola
est subtilior an ambulativa corrosiva est ma
la aut ex colera grossior illa et minoris
caliditatis et continet mag intus in cute
quam prima et est quod fit in ea sola et fit exea
formica et miliaris et est minoris infla
tionis et tardioris inflationis resolutio
nis et si fuit materia grossior et deterior accidit
formica corrosiva et si se trasierit in
grossitie sua usque ad substantiam sanguinis
et fiunt mala accidit erisipila mala et
et fiunt mala accidit erisipila mala et
in omnibus ut materia est subtilis quod nis diffusivo
post illud et sic per subtilitatem suam expellit
ea natura et non retinet in aliquo nisi in
cute et hoc approximat ei et quando multiplicantur
natura apostematis cali et magnificatur apostema tunc
est de summa apostematum caumatum et pesti
lentialium mortificantium et de summa p
dictorum apostematum est quod dicitur bezadnunu et et
iste species male et que eis similatur multi
plicantur in anno pestilentie et de apostemati
calidis illa sunt materia que non pervenit ad declina
tionem quam sequitur levitas et detumica
tionem ad medici aggregationem ymo ad erumpe
tionem membri et non semper fit ad magnitudi
nem apostematis et multitudinem medici ymo quam
a magnitudine medici [E]t scias quod apostemata
parum sunt singularia pura sed plurima vero
sunt composita [C]apitulum de flegmone et herpesis et
[F]legmon dicitur apostema et inflamans

quod est absolutum super quod quere inflatum
deinde dicitur de omni apostemate calido sed diversifica
tur nomina secundum diversitatem locorum et effe
ctuum et proprie humoris [N]am quod fit in antiori
parte cerebri vocatur frenesis et modis
oftalmia in gula squinancia in pellicula
costarum pleuresis et in pulmone peripneu
monia et sic de singulis [Q]uando quod
fit ex sanguine naturali temperato minimum
habundante vocatur flegmon ex co
lera erisipila ut sacer ignis ex sanguine
et colera tamen propter sanguinis flegmon erisi
pilatodes si maiori parte colere erisipila
fleumatodes ut fitgolca et sicota mixta cum
sanguine non mutatur sua essentia per
totum corpus fuit effusa ytericia dicitur
ut morbus regius si in aliqua parte coii
hec colera sic effusa sepisse fuit expres
sit talis flegmon appellatur quia spissus et tenuis
locus in quo dependit exulcerat et
alta ulcera facit [S]i ex sanguine cole na
tico minimum spisso habundante adurente
et dolore intollera
te et estuara facientes dicitur antraxul
bilem et inferiori ardentes dicitur antraxut
carbunculus et omnia sunt ex specie flegmonis et si
flegmon et si flegmon diuturna et dura sit
[S]i non brevis et mollis est
vocatur bubo et cum cito crescit et maturescit saniem
sic vocatur zima et ita de omnibus sufficienter
dicet diximus et dicemus cum de omnibus hiis
suo loco sigillatim tractabimus sed reue
rtamur ad propositum necnon prolixitatem
fatigium generet [D]iximus aut quod flegmon
habet causas de quibus sunt antecedentes cum ?
reptione aut malicia humorum cum debi
litate membri recipientis sed non fit repletio
alias per malicia humorum et de hiis sunt primitive
sit contusio aut incisio aut fractura
aut dislocatio aut ulcera que multipli
cantur in membro quod declinat ad ipsum ma
teria per dolorem et debilitatem et fortasse
declinant ad materiam et retinentur in eis que
sunt debiliores sicut cum accidit cum

mulibus et scabies apa in locis natius
et flon quod raro invenitur simplex sed
plurimum erit cum eo erisipila ad duritiem
aut furiositas. Signa flonis licet sint di
cta ad maiorem noticiam iterum dicam et sunt
talias ut in pulsio et pulsacio fiet sub
mersa in propinqua arteriis et dolor magnus
est in membro sicut nervi sensitivi et quan
to plus fuit arterie maiores pulsacio
eius et dolor vehemencior erit et eius reso
lucio aut ipsius collectio et velocior erit
et venie pue illius membri quod erat occultus in
grossantur et apparebunt in earum inflacio
ne propter coartacione sanguinis et oppila
ciones meatuum et principium eius est quando
materia incipit extendere calefacere atque ru
bere et augmentum cum ponticitas et recalitas
calor pulsacio rubor atque dolor manifestus
augeatur. Status vero cum crossitudo exrat
augeri et materia aggregatur si debet aggregari
Declinacio vero cum incipit minuere
dicti adlenitatem et debilitatem et sanies facta
est sicut debuit fieri et incipit depurari sed
quod non tendit ad declinacionem nisi aggregat
saniem et malum. quando aut apa erit ma
gnum et multitudine materiei aut erit par
um cum malignitate materiei quod membrum
corrumpitur et mortificatur et illud in quo
sanies aggregatur cognoscitur per velocitatem et
quod resolvitur et diffigitur pulsacio et in
flacio sedatur in eo et illud quod putrescit
cognoscitur per difficultatem digestionis et
tenebrositatem tensionis et sicias quod du
materia non superat naturam non puerit cerca
apam et illud quod apparet resolvitur
vel vaporatur et exterius per calorem et rupp
agregantur pustule grosse ut carbunculi
et sicut carbunculum sui apa malignu
cum flone. Aut cum pernita sine re
plone corporis contingit curet apa

in quantum est apa cum exccione inici ex
nece quiunte membro quod facit apa ponatur
super eum emplastrum de farina tritici aqua et oleo cocta
et cum quo sit ei similia et mudificando leni
do et resolvendo quia cum apa non est multum nec
evaporatur postea multociens et non maturatur.
Sed est notandum quod cataplasma super dictum debet
esse cum modico oleo et moderate coctum, qui
si minus coctum fuit et maxime si fuit in
oleo copia magis habuit desiccare quod hu
mectare et hoc manifeste videmus in piscis
bus et in carnibus et hui modi que in oleo fri
guntur quia valde desiccantur. cum aut inve
neris corporis replecionem et ea est reumatica
caute ne appones mollificativum huius
tractacio enim est timorosa et in principio quod mag
attrahit magis quod resolvat sed spati sibi mi
nime apta opposita ut dicitur iusta magni
tudinis causa et quantitatem virtutis et
temporis qualitatem, an quod apa sit confir
matum. Si non confirmatum fuit cum loco
tempore et ea non sit reumatica vel non
fluat per eadem partem erit minucio fa
cienda et quando sit ipsum et earassans si
grossus sanguis maxime fuit. Verbi gratia
pone quod sit ea reumatica et locus cor
sit genidum destrum in quo est apam
confirmatum fuit et nos de vena basilica
medii media dextri brachii ut simi
stri si minuere non dubitamus maxime si
de materia illa in alterio genido ut partibus
eineatentibus dandicatur sentiatur. Si vero non
fuit in principio ea reumatica non sit
apa confirmatum extiterit flometur vena
dextri pedis ab eadem parte grossior apparet
similiter et fiat, si materia est in superioribus
posita ut inferioribus minuatur ut apta
contraria a principio apatis et cum apa confi de minucione
et matu dico non intelligas de maturo membri apati
de manifeste in membro eminente dum
est circa statum et per maturacione ad locum

ma no fluit qa sic et apa pfectu maturu
sit aid. o. no debem nisi apa curat po
sq ma ad locu no currit z q ad mbru
sanguis no curat duob mois (?) cgiopit
unio pp absceisu mbri in quo est apa
alio p illud mbru uicinu p illud ei
si calinz est aut dolore ht p uicinu sica
lor et ei p quē sangne st alliciat. Et
c sciendu q si oes huores in equali
tate peccant equalr z simlr minucio
facienda at si sangne tmino hudat
equalr dico quo ad usticia no q ad po
dus, z eius signa st ditta cu de medietato
oiu apatu trattabim z G dic in pu
regim q si sanguis hudat ipu usq
ad defectione exhe n aliqd abstinde debe
mus subtiliet z regim z acarne z adi
no z dulcib untuosis n no abacit tis
custodiat z acetosis nutientib stbsteret
C Aut z danda q acum sangus extinguat
marie si erit pgnans at aliqs q no sit
flandus sic puer z senes in ultima
senectute sic ossifimcia cassia sol in
olatus magna z simlia cor purgato ad
medicandu apa redeam cu repcussi
uis z eius q curo est pssima curom
eius cu ea pinuta inuenit mudifica
cionez corporis z differt abea in hoc
qm no indiget repcussione plimai
principio sic indig illa ymo minus illa z
pp hoc oz ut misceatur cu repcussiuis
resolutiua sic e line z camomilla (Cu
aut ea est andedens q q euacuet cu
flomia C Si tpus etas uirtus pmisrit
aut solucione uentris si indig sic dittu
est C Euacuacio qde z minucio in ea z att
ttio ad cntru fit aut qa cor est plenu
aut egritudo est magna z ht cor no sit
magna superfluitatu tn in mbro qz
adut q ipu debilitat q attrahunt ad ips
me corporis lz no sit superflue z si in lo
cis emuntoriis no fuint apponenda st

in pnicipio repcuxiua z in augmeto mo
llificatiua cu repcuxiuis inixta z quanm
pcedit in augmento tm pcedimus in adi
cione mollificatiue paulati z ap fine
z statu z ultimitate magnitudinis z in adiat
ne sue ultimitatis fac minuet mollifi
catiuaz C Et fac in ea pura qa dilatat po
ros z sedat dolores Dic G in glosis sup
uiaticu q cpleta repcutione pot appo
ni emplim de suco api z farina frumti
z feni gr z mell z resoluat q infusum
e ne in erisipila cuertat ut carbuculuz
ut fiat emplm cu farina ordei z coriandro
z exitancia st q sanat in fine z plube
remanet aliqd q fiat sanies Si aut no
sanat integre z dimittit aliquid n dim
ittit nisi rez modica qua resoluit illd
in quo e acuitas S i aut repcuxiua
sucus porrulac cucurbite endiuie uir
ge pastoris z solatr sucus ire z cor cor
ppata ad eplis z sucus frox z decotu
cu aqua frida z spongia infusa i aceto
z aqua frida z solatru e forti in pncipio
z cortex granator z semp uiua z uer
micularis z saunc decottu ualde cu aceto
mixtu aut fumat z muscus q i bett
sic lapide q morat in aquis z fetiore
illo e sandalus z acacia z mendi z mus
camus albus z opiu C Ecqmz actit ex
refrenacion uehemsias doloris p su
ffocacione mei z soliditate mbri et
qmz actit ex ea redit mei ad mbra
principalia st euacuacio te seciat ad
hoc n cmz illud q puenit ex eis est
sm uiam expulsiois ex eis z sup m
ebra recipientia ab eis sic euatoria
illoz illic no est uia ad repellendu
z expellendu penitus z iam totu hoc
dittu e in loco suo C Contingit ex in
uia repcussion q apa z mbru incipi
at denigrare z pe qm medicant cu re
pcussiuis in fine rei z pp statu in
et corrumpit mbru z huor e ostit in

apat[um] Et si aut timetis aliqd ex h[oc] p[er]mitte
empla locu[m] cu[m] farina ordei [et] uolubili in
quo e[st] mollificatio Et si no[n] appare[t] aliquid
ex hoc tu[n]c scarifica uel scalpella locu[m]
[et] excoria ip[su]m [et] no[n] expectes collectione[m]
n[ec] maturacione[m] Et illud q[uo]d uides illd
nu[n]c fi... in ncia — q[uod] effusu[m] e[st] plurim[um] ualet [et] fortasse mo
uetur in membru[m] scalpellacio duob[us] modis fit
alia e[st] mag[is] apparens alia mag[is] p[ro]fu
da [et] illud est s[ecundu]m locu[m] apatis [et] dispo
sicione[m] membri in p[ri]ma d[icitu]r carassacio s[e]c[un]da
scarificatio Vn[de] alta carassam[us] [et] i[n] p[ri]ma
scarificam[us] [et] cu[m] scalpellamus tu[n]c p[ri]us
embroca cu[m] aqua maris [et] reliq[ui]s aq[ui]s sa
lsis [et] empla cu[m] eo in quo e[st] mollificacio
[et] si no[n] indiges embrocacione [et] scarifi
cacione sis co[n]tentus mollificatis Et no
ta q[uod] aministracio eor[um] q[ue] fortit[er] rep
ercuciunt in p[ri]ncipio [et] eor[um] q[ue] fortit[er] resol
uunt sunt mala maxi[m]e cu[m] existet plu
ritudo qua sit aliud Et aut ma[teri]a repcu
ssa redit ad mebra p[ri]ncipalia aut cor
p[us] plenu[m] no[n] recipit ip[su]m q[uia] p[ro]fundet[ur]
in mebro [et] dissipat ip[su]m Vn[de] aqua frigi[d]a
est de illis q[ue] o[mn]es nos cauere h[ic] in eis q[uod]
si sit erisipila simil[ite]r resolutiva si
mala in p[ri]ncipio q[uia] resoluit mag[is] [et]
facit ad locu[m] fluere dolor in eo
fortificat[ur] aut resoluit[ur] i[n]fine s[ub]tile
[et] grossu[m] putrificat Vn[de] uehemens dolo
r fac te indiget mollificatis in q[ui]bus
est calefactio [et] humectacio cu[m] forti
tudine aministra s[ecundu]m illa si ad duriciem
ip[su]m uideris declinare Iam eq[uide]m sic aut
rasis apata sanguinea ad dimi[nu]ti[on]em
rez deuenire aut curatur cu[m] resolutio
ne cui[us] signu[m] e[st] q[uod] minorat[ur] apa cu[m] di
minucione pulsacionis [et] doloris aut co
llectione facimus sanies cui[us] signu[m] e[st]
assiduacio pulsacionis [et] nulla[m] extensio
ne[m] fac[it] infrigidac[i]o d[omi]n[u]m sedet[ur] pulsa
cio [et] linit[ur] apa aut fit apa duru[m] cui[us]
signu[m] est q[uod] sedat[ur] dolor [et] minoratur

apa [et] adit ei duricies [et] p[ro]p[ter] hoc m[ateri]e apatis
fluus mois debet fieri aut s[e]p[ar]at[io] calida et
humida sit fomitu[m] aque calide s[e]p[ar]ate sa
pide ut farina fumet[ur] cu[m] oleo [et] aqua ca
lia cotta [et] similia aut uiscosa medicina
facimus poros claudente[m] ut calore
intus coadunato ma[teri]a apatis digerat[ur]
sit assungia porcina anserina [et] similia
aut co[m]petit m[ateri]e ut[ra]q[ue] in lymite [et] s[e]pa
ra calida [et] uiscosa sic fit de fece li[n]i ut
apozimata bretae aque roll[is] si calor
apatis medius existerit de[bet] m[ateri]e in
eo gradu ee frigida quo calor corporis
atpamento exiuit Et si g[ra]ue uolueris re
get[ur] i[n] p[ri]ncipio cu[m] sedacio[n]e doloris h[oc] app
sime eis aqua frigida [et] rosa mollificata
[et] empla facta ex hiis medicinis [et] si ad
p[ri]us uideat[ur] iuuare [et] q[uo]n[iam] uis post mora
ledit maxi[m]e si dolor intollerabilis p[er]
diminucione sanguinis ho[min]e[m] cogit
ipa eiz uehemit[er] si o[mn]ia ei q[uod] est
necessariu[m] de p[ro]hibicione medicinaru[m]
effusionis redeas g[ra]ue ad locu[m] p[er] minima
o[mn]e[m] solutu[m] in aqua frigida aut cu[m] oleo ro
ut uiolato [et] melius o[mn]i[u]m est illud q[uod] est
ex rosis [et] oleo in oleo appe e[st] resolucio q[ui]da
aut ad lentes decottas cu[m] rosis aut m[ateri]e
dasegi cu[m] oleo ro Et si no[n] ista no[n] ualent
s[e]c[un]d[u]m eor[um] cursu[m] cu[m] cunt aministra uolu
bile q[uo]m ipa e[st] uehemetis in uanit[ur] in p[ri]
ncipio [et] statu [et] alsereg[i] [et] alchasel[i] apu
[et] alberdardi simil[ite]r [et] mitoocies sedat dolo
re[m] dimi[nu]t dulce mistu[m] cu[m] oleo ro [et] paru[m]
aspe sup lana succidam in friata in estat[e]
in yeme tepida[m] aut spongia infusa in
uino stiptico aut aceto [et] aqua frigida et — no[n] de croco
crocus in grediet[ur] in sedacione doloris [et]
Dico q[uod] medicus ex se ipso potit m[ateri]e
co[m]ponere aut ip[s]as intellexerit uas postulare
Si aut uides intencione apatis incidi
in mane exeunt tu[n]c diminit[u] inflacione[m] [et]
in eadem mora ei q[uod] maturat [et] apit Et iam
aut p[er]ueit ad statu[m] apa tu[n]c necessaria
si aliqua sit aneti [et] camomilla [et] maluauisciu

sem lini et similia in uino emplastra que uocatur basilicon, et que uocant diaglon. ¶ Et emplastrum de colcotar desiccat absque dolore, et propter illud est eius administratio conueniens cum sit inflatio flonis et conueniens quando non timetur aggregatio et melius est ut ponas spongiam lana infusam in uino et carotam medicas excitatione quando neruus non redit ad suam complexionem cum excitatione propria et caro minoris ueritatis est ut desiccet que pauciores sunt arterias et multotiens cadit uesticas hic et scalpellandi anime inflationem et quando trahit ambro nobili ad ignobile apostema calida attius deinde curat et aperit et cum omnibus apostema calidum matarii ponatur supra ipsum de spolio emplastrum et in circuitu eius est cum pena et non cudi gitis linitio que fuit. ¶ Emplastrum de solutum. Diascorides dicit uitellum oui est solutum oleo roseo et pauco croco et mitte dissoluit ipsum super positum dolore mitigat et addi gerendum accellerat dissolues non dum co lleccta. ¶ Emplastrum resoluens duritiem sui sclirosim. ¶ Radice cucumeris agrestis et coque in aqua et colata aqua et farina tritici misce cum adipe anserino pullino et porcino. ¶ Et nota quod dicit G. quod si scarifices flones quod de umate fuit multum male feceris et maxime lederis si in principio est illud facere ausus fueris presenti nec post matura iam ea illud fieri oportet in comite. i. multi temporis iam fuit sordide et in uetustate propter eccurone sui ut sup dixim si remanserit ipsa loca nigra liuida et ob mortua forent non qua curati iam flones per loci illius de flone co lore et scalpellatio curabitur ut possint ad sanum et pristinum redit colore qua iam ue nit in hoc tali loco puramur est flon sic ia erisipila quam fermore et in pectu tia ia erisipila quam fermore et in pectu tia nfatto liuidum fecerit loca et multo tempore. ¶ Ad maturandum apostema calidum et demigratum mitigandum post purgacione corporis. ¶ Radice insquiami in herba lenit aqua et in stuppis madefactis in uolua et supra pruinis posita de quoquat et bene cum spongia trita et posita ualde maturat apostema calida et mitigat. ¶ Diaglon resol uens et maturans tumores et calliditate factos. Rp. litargiri, 3 v. olei clari libras mussilagines insquiami 3 iii. 3 v. muxillaginis seminis lini et mussilagines emisti radice ana 3 ii. conficiatur sic litargirum pluerizatum subtiliter et olium diu in mortario lapideo cum pistillo ferreo quassetur et elaborentur et corum conquassaciones mitum deinde bulliant super ignem cum facilitate semper inde agitando cum spatula usque dum liniatur litargirum tunc de pone ab igne et dimittas infrigari paulatim post autem bulliant muxillagines ebullitione aliqua deinde ana in medietate muxillagine pide si litargirum cum oleo semper cum pistillo agitando usque dum de eis fiat corum permistio tunc no que quatur ad igne usque dum spissitudinem hic.

Capitulum iii de simplicibus apostematibus calidis conferentibus

Acetosa ualet apostematibus calidis super posita que est atinguatiuum dissolutiua. Ortu plice ualet apostemati colerico posita. ¶ Altea na confert apostematibus calidis eius decoctio et flaticus et apostematibus inguinum. ¶ Apostemata posteriora oia sui tumore secundum G. Agnino ma. Berbena quoque folium equis ponderibus cum aceto et adito semprina et appositum sanat. ¶ Umbilicus expectatur eius est sumum iuuamentum quod confert apostematibus calidis sit emplastrum super positum. ¶ Ariel confert apostematibus calidis mox emplastrum positum. ¶ Adi fungi linit si apostemata calida et est mirabilis ualde iecus fuit apostemata. ¶ Amomum matat apostemata calida et bothor. ¶ Adafar folia eius linimentum apostemata calida et resoluit ipsum. ¶ Apium resoluit apostemata calida. ¶ Altea mollificat apostemata et prohibet ea et resoluit sanguinea et matat ploeza et confert apostematibus inflatis et stro philis. ¶ Affodillus per se cotis et emplastrum cum farina ordei confert in e fit apostemata calidorum. ¶ Acetum prohibet apostemata ad uentum. ¶ Agaricum apostematibus

cib; ofert ¶ Aloe sanat apa mixo
a exterius inbibitum ¶ Bolus valz apati
bus calis ¶ Calamus aromaticus resol
vit apata ¶ Camomilla sedat apata calia
mollificando et resolvendo ipa ¶ Cera ꝯ
fert apatibz calis et duris et reliqs apa
tibus ¶ Carabe dixerut qdaz q si susp
dit sup apata ofert ¶ Canphora phi
bet apata calia ¶ Caul silvestris et
marinus et domesticus maturat apata
flatica et dura ¶ Coriandru ofert apa
tibz calis cu aerusa et aceto et oleo ro ¶ Ca
seus recens phibet apata plagas ¶ Ca
ncer fluvialis resolvit apata magna
qn ponitur sup ipuz ¶ Castoreu ofert
apatibz calis ¶ Cerusa valz apati calio
i unctis dolores sedat ut mezue qa desicca
tiva est ¶ Cimolea vz apati calio cuz
aceto mixta ¶ aut mixta cu sepo et
oleo valent apatibz putridis ¶ Canapis
campestris qn ei radix coqt ofia ex
eo emplm apatibz calis in locis duris
i qbz st chimi iustosi sedat caliditez et
resolvit duricies ¶ Faufel valz apa
calio inicio ofortat ez nitruz et pilu
renuma ¶ Furfur est bonu cu aceto for
ti inicio apatibz calis ¶ Fex aceti
dissolvit apa calidu sup positu ¶ Fex
vini est bona no adusta in flacion
ibz ¶ ¶ Fenugrecu farina ei
sella et cu nitro ¶ Fenugrecu farina ei
resolvit apata calia appares et occultuz
ca no e inflatu sz declinatuz ad duricie
quada ¶ Foliu extimat qda q inde poi
tur sup apata calia et ofert eis foliu
dequoqt in aqua ro et fit ex eo emplz
si apa calidu post ꝯgitacione ¶ Herba m
tis e sedativa apatuz ¶ Jusqam sedat
dolore apatuz calioz ¶ Lapis molaris
vapor aceti q resolvit ab eo cuz est
fervens qn picit sup ipuz acetum
pibet apati calio et dissolvit duricies
¶ Lituz valz calio apati qa dissolvit coa
dunat et pibet illa sup venire ¶ Lutu si
gillatuz ofert in principio apatuz ca

lioz ¶ Litargirz vz calio apati lupinus ofert
apatibz calis lactuca ofert apatibz calis
¶ Mellilotu ofert apatibz calis et duris et
ppe cu aceto et e pmixtuz cu vitello ovi
et farina fenugreci et seis lini et papave
ris ¶ Mucus mirt sedat apata calia ¶ Mu
stus q e sr lapides fluviales poit sup
apata calia ¶ Menta ofert apatibus
calis et grossis ¶ Malva domestica ofert
i vatem apatis cali et adicione ¶ Nenufar
eius flos cataplasmatu valz apati calio
¶ Opium ofert apatibz calis pcipue ¶ Olive
silvestres solvunt apata calia ¶ Olus ame
nus fit ex eo emplm apatibz calis ¶ Omu
ponitur in eplis apatuz ¶ Ozimi fluvi
at ofert qn cu oleo et aceto linit sup apa
calidu ¶ Ordeu elixatu et pistatu vz apa
ti calio si positu ¶ Plumuz fit ex eo pi
stillus et tabula et fricat unu eoz super
aliud cu aliquo ex olis et tuc illud q ex
eis resolvit ofert apatibz et i frigidat
ea et ramosa ex ipis desiccat ita q tactuz
curat et ligat ex eo linis sup scrophu
las et glandulas iuntaz nodos et destruu
tur ¶ Portulaca fit ex ea emplz apatibz
calis in qbz timet putrefacio et erisipila
¶ Panis frumti cu mellicrato et c ¶ Rosa qn
quoqt et terit et no exprimit et fit ex ea em
plz apatibz calis solvit ea et ofert simlr
erisipile ¶ Rubus phet ex foliis eius em
plz ambulaciones fraudulentis forme ¶ Ru
ta qn terit silvestris qn terit et fit ex ea
emplz cu sale nitro sr quod est apa calidu
ofert ¶ Reubarbaz fit ex eo emplm cu qbz
daz humiditatibus apatibz calis ¶ Sarcocolla
pistata cu sandalo rubeo dissolvit apata
calia sr posita ¶ Scolopendria valz apatibz
calis ¶ Semen lini lenit apa calidu ¶ Sagius
leporinus maturat apata calia et simlr
sangs yrci et amimistrat post ꝯgelacione
¶ Serpentaria ofert apatibz calis indige
tibz assacione ¶ Sal fit ex eo et melle et
passis emplz et e ꝯveniens carbunculis ¶ Su
mac fit ex eo emplm sup peraxiomen

pibet apa et aditone apatu uiridatatez
Bisilbum ofert sermonis fortis duriciei In
da ex ea cheratu fit empl apatib calis et resoluit
ea et maturat Bisamu qn sheatur cu ui
no aut cu aliquo alio simili fuor ofert
apatib calis et dissoluit Sinapis resol
uit apata calia et apa antiqua Sterco
plu . . . feri ofert apatib calis et dissoluit
ea Tribuli pibet accider apa calia et
effusione inez Cosimen limit sup apata
calia et sedat ea Vitriolus qn limit cu aq
calia ofert formica Vida sedat apata
calia more empl posita cu farina ordei
ut orobi et simili eius folia Virga pa
storis fit ex ea empla flon et apatibus
ulcerosis ofert Capl iiii de erisipila

Erisipila est feruor in suma cute
ex sanguine et felle rufo comisto et
spato appariens, ut ex sanguine in feruen
quatuz in pncipio in ipo feruoris i pe
tuosiore fundada et finis de curandam
maxie cu sone albuc ea extrinsecus
accidentis ex orta fuit et dr erisipila q
pilo cumit eius spes et sut ia dicta fut
et signa qb differunt a flone sut ista.
Erisipila magnaz ht rubedine appatetez
et puriore et flon ht rubedine eris
pile tn ad nigredinez declinat aut ad
uiriditate et maxie colorus ei ps e op
sita in pfundo et rubedo erisipile pp sut
tilitate cole rubee si cu digito tangit
euanescit et locus remans albus et cu dig
tus remouet stati ad locu rubedo currit
et hoc e contigit in flone sz rubeo erisiple
ad extremitatez redit rubedo aut flonis
no pfundat et no est ita pura flon sic
erisipila et qua cutis cburit ex nimia ca
liditate erisipile et eius uirulencia cruor
uestra albet qn aflone elongat et pura
erisipila sit flon digitu penitus no i pe
llit et in erisipila no pura quaro sanguis
coleraz supat tanto inpulsiones eius ue

hemenciores et calius e acutior erisipile ca
litate flonis et febris mag, puocancia do
lor et flonis dolore erisipile maior est
pp uehemenciaz tensionis uera erisipila
et orta sine dolore et pulsu et cutis div
maxie est in facie libencius autem eri
sipila est afinitate nasi incipiens in facie
spandit augmetando et qnz a fracta ossis
subeunt au erisipila div e mali Eri
sipila qd ext ius aut et eas ht euidet
at manifestas reque ex ulnibus aut i
cisionib aut ponxoibus fit aliquibus
Cura mos a pncipio cataplas farinam
ordei qa mudificat et euacuat et fiunt ex
scalpellacione sucturas aut uicient
et recte fecerus et multuz iuuabit Illa
uo q fit ex ca intrinseca et antecedente
oz ut corpus euacuet a cola cu colag
go et si indiget flebia pmittim illaz
et no tardam, flebia qdez dic Anic q
nomituz ofert ii qn ma e inter duas
cutes Si aut pfunda fuit i intsera
tur eius iuuamtu minorat et forte
attrait et si indigz retardacione solo
nis ueneris post flebiaz fiat illud q
calefit ex duabus maius Et dic
q hoies pura erisipila minie sut
flomandi sz potius colaz purgandi et
si gaudis ea no fuit suffic esserac
tn uti de in infrigidatm intrius qn humor
faciens egrez no fortare nocz cuz
quatitate sua tn pmo cu qualitate sua
z qnatt inflacio in ea uehemes qz in
digz tuc extesione plus q indigeat
ea inflacion ma est mag obedies
et grossior et oz ut sit infrigide eius
in pncipio fortis stipticitate adeo ut
forsitan augmentet stipticitas sit
frigus ipius Circa status uo cu hoc e
redire facias maz ad intra i tunsera
au ad intruz nobile ramites z pp
incipiat (maz ad intra i tunseca)

sedari dolores cum frigidis aut resolutiuis unga
tur in fine non cum totus dolor cessat totum re
solutiuum apponatur et si sit pura colera resolu
tiuis non indiget minime aut infrigidatiue quibus
oportet ut infrigidetur sunt sicut solatrum arnoglo
ssa portulaca et semperuiua uermicularis lattu
ca rasura cucurbite et aqua frigida et cerotum
factum cum aqua uel xeniis frigidus et que
illis similia sunt opium et madragora et po
ma ei infusa in aqua frigida uel succo coriandri
addita modica cerusa et albumine oui. Experimentum
et fiat cerotum ex cera et oleo ro(sato) et plus
aceti aut quantum plus eius et fit oleum efficacius
i. de oliuis immaturis expressum absque sale
et fundatur super ipsum aqua frigida paulatim
i. uice post aliam per quantitatem quam potest ut
recipiat ea donec efficiatur et si misceatur
cum aqua parum aceti rectificatur cerotum
Dicit P. de monte pesulano quod pluerize
tur litargirum cum aceto aliquo uel aqua uirge
pastoris et efficiatur in modum unguenti et cum
eo bis uel ter ungatur locus populeon
et bonum erit quod in antitodario dicetur
Et auicenna dicit quod si fuerit super cutem erisi
pila curetur escoria plumbi cum uino pontico
bullito cum foliis sicce et curetur cum eo in
quo est resolutio et exiccatio fortis cum
infrigidacione et illud est si suatur lana
uetus adusti loco pondus ℥ xii ... ca
bonis de cortice arboris ... tarade
cer ℥ xb olei mirtini ℥ v. Emplastrum fiat
ex corua plumbi cum succo rute et aceto et oleo ro
ro(sato). Medicinam almansoris ad idem quod minime
10 erisipile dicit quod in omnibus mibus in quibus est
coleram apta si eo erisipila fiat confert
℞ sandali rubri scorie mirtifafel i. erba
frigida et ceruse boli armenici ana partes equa
les cortic mandragore opium quantitas
est medietas horum simul diuerte et cum omnibus
cum collectis fiat auellanas similes ex
quibus cum una fuerit remoueatur et alia recen
ter super ponatur hoc enim bonum et maximum

conferens remedium. G. dicit oportet ut conseruet
liniment humidum sicut inbrium sepe et mutetur
ipsum mutacione continua uice post aliam
et abluatur in primis quod est quia multitudo inflacio
nis mibri uehementis per illud eleuatur ex uapo
ribus cum uelocitate et in continuacione exiccat
liniment et oportet ut imponatur in frangitur ... al
fertur color pura erisipila et destruitur sicut
ait rasis cum alteracione coloris et diminu
cione ipsius transacto aut feruoris impetu
sicut G. ait et color sicut dictum est mutate sine
lueris sarificatur locum nichil lesionis sicut prius
Emplastrum post de farina ordei collatum aut minime
aliud quod diafortetici i. euaporati huius copia
suppenas quia bonum est si hoc ueteris in po
stremo. Serapion dicit quod post ... infla
cio mibri rectificatur antequam uiride fiat pone
dum est emplastrum ex farina ordei similiter ipsum
enim ad erisipila iuuamenti magni et quidam
experimentator dixit quod teratur limaticam et pi
pinella expressa aliquilulum a succo suo ponatur
hoc fuit ad tumores et ad preseruacionem et dicit
est quod quidam experti sunt ipsum emplastrum ex farina
ordei et coriandri et est ad erisipila minime mi
rabile et alii incipiunt cum eo et fuit ea notum in
magis accidentis sicut infirmum et dicit quod oportet ut
ponatur sicut inbrum minime conburetes ad ex
pellendum illud quod cum rebus que calefaciunt
et humectant cum equalitate antequam uiride fiat
et denigretur mibrus et hoc in erisipila non pu
ra intelligendum est quia sicut dicit rasis a parte
colera parum indigent resolutionis quod reso
luuntur per se ipsas post statum ipsorum. Et se
rapion dicit quod interdum quando non est pura
erisipila sed cum flegmone mixta frigidis diu imposita
cutis liuida efficietur ad nigredinem ueniet
si magis infrigetur mutatur in sanie morbus. Et
si ad hunc infrigidabis et indurabis et infri
gidabis difficilis erit eius resolucio et tunc
erisipila melecolica nominatur idem inflacio co
lerica antequam uiride liuidum uel nigrum fiat. Et si
apparet eidem de hoc uiride sicut ait auicenna in
omnibus instipticitatem et infrigiditatem et sal
pella sicut ait G. in libro de ingenio sanitatis

si super quod resi
frantes et re
soluatur illud
aggregatum est cum
rebus +

& fomta cu aqua calida deinde cataplasma bonu est & si aliqua fomentur cu aqua marina uel salsa cataplasma cu aqua spata & aceto ipsa & erisipila q flores dr uel flores erisipi lacis curat uincta facies & simile eius traque cutone hoc decoctione & erisipla sit sup dexim. Sz marie illi rei resistes q uideris ex duobus hoc ee molesta na tura pectus intromittas nec no & bubones flores diuines & duras sunt flasmo curandas pt illas q ue infioribus atta st medicaibus ut apata & panicus & esseto pustularz curio & cedra q calida & rasis dic in abnansor q si oriant ampulle erisi pila saturaret ampullas rupendo ut totus uirus q in eis continet educatur & ezotu de cerusa q in capitulo de combusti on notabit ponatur. Sz ampulle predicte dn notabit ponat sz ampulle pdicte no st aliquo modo dimittende donec aqua in ea aggregetur sz in circuitu earum ex bolo ar & olo ro & aqua & aceto epittima efa cienda. Febr dic in paxionario q in e risipela ulcerata frumtz metus in ulcere no est apponendus sz circuiquaq sup feruorem. Dieta sit frida plurima sic in omnia C. V. ex pimitoz f aiut simplicium

Agrimonia cont. erisipilaz

A pundo ponit folia eius sup erisi pila ofert. Acacia sedat erisipila. Acetus sanat erisipilaz omestu bibitus & linitus & pibet inde ut urat apa. Alna & limitus & pibet inde ut ueiat apa. Camu ps ex decoctione eius qsiluestris fit emplastz apatibus calis & erisipile. Colchotar phibet erisipilaz apa ambulatiui. Crocus linitu ex eo erisipila. Fex urine hois sedat erisi pilam sz q dr & simile eius stercus caluz. Ferrugo feri cu uino sup erisipilas utit est. Ficus emplastz factu cu farina ordei o fert erisipile. Herba uiery dat in potu ad erisipilas ei sucus tam. Cerusa & plumo poit sr erisipila. Iusquiam ofert erisipile. Lattuca asimina eius radis & farina ordei facti & sepo pibs erisipila & pe spes q uocanț anolis. Liliu si terat

folia et intius & semina & fiat ex eis emplastrum cu uino sup erisipilaz ofert ei ualde. Me mich sanat erisipilaz no forte magna in corporibus duris no pnaz in corpo ribus teneris qm est uis superflue emittatio nis. Lattuca ofert erisipile. Malua o fert erisipile. Mel ofert oibus apatib uti a principio usq ad erisipilam aministret cu farina ordei qua poi tur sup erisipilam cu olo. Oliue silue stres soluit erisipila. Papauer dat in potu folia eius ad erisipila & sucus eius cu cerusa & plumo positus & sim & e sup formicam. Psiliuz aministratur & quassatu cu aceto si erisipilaz pter maninus. Ruta eius sucus cu cera & olo ro distemperat ualz erisipile ut ig facto. Rosa qm quoque effertur ex ea emplastrum apatibus premit & fit ex ea emplastrum apatibus soluit ea & simile ofert erisipile. Rubus est bonus sup erisipila & eius hūor est grossus illud eius q de eo extrahitu est fugat manifeste & simile flos eius & ex radice quidaz rube & sbtilitas ou siccitatis & p hs frangit lapidez. Ster soluit erisipilas. Sola ous pecudis resoluit erisipilas. Sola trum sucus eius cu olo ro & cerusa po nitur sup erisipilaz & formicas. Virga pastoris fit emplastrum erisipile

De igne persico & pruna sz auic

H ec duo noia fortasse absoluta sz si oes pustulas corrosiuas ueci cantez adurentes facientes crustam au st combuste ignis actualis & fit illud q e in circuitu earum rubeus aut coleus palido uis & tue. Sin rasis uocat erisipila & ignis psicus & qnz absolute nomen ignis psici de sup q est illic pustula de gne per ma comestiua adurens uesicans in qua est aliqd ambulans & huitas & e eius colerice uni qi sit illic hūor a feroz ptime ebullitionis & elaniationis & absolute nomen prune sup illud q denigrat locum intius huius colores carbonis extinguitur & est ptime nigredinis submersa et

eminencia est eius propter quantitatis superi-
oris et fortasse non erit illic pustula set
immo incipit in primis prima et totum illud
incipit cum pruritu sicut scabies aliquando
quando vesicat ignis persicus aut pruna
et currit ex ea aliquid sicut currit cauterizacio
cum combustione et est locus cinericii colo-
ris et nigri et quando est plumbeus et inflacio
vehemens que circumdat absque rubedine
verificata et cum declinacione ad rube-
dinem et illud appropriatur nomine prune et
magis tendit ignee et est ei splendor pru-
ne et ignis persicus de eis ambobus est ve-
locioris apparicionis et motus pru-
ne est tardioris et profundioris et quod materia
eius est materia pustule et impetiginis
sed est acucior igne persico et que ex
eis accidit in carne est velocioris re-
solucionis et quod accidit in cute est fixius
et tardioris resolucionis Unumquodque autem eorum
est colera citrina aduste permixta me-
lancolia et propter illud accidit ex eis ambobus
et extremum et est quod ignis persicus vehe-
mencius colericus et pruna vehemencius in
hec et quod ideo est ut nomen unumquodque ab eo-
rum intencione que aggregat ambo pruna deinde
dimidas et est ut dicas carbunculus inde
in nomine et ia fecit totum illud et non
est propria dicta in eo et quando fit cum sp...
et formice miliaris febres vehementes
cum perniciose et quando accidit istarum pesti-
lencie et intoxicans flori tendunt ad
nigredinem in principio rei et post in eius
sua **Cure prune et ignis persici**

In curacione ignis persici et pru-
ne necessarium est ex se ipsis usque ad
sincopim appropinquat et quando oportet nos sca-
pellacionem profundam facere et post in
pruna ut sanguis extractus egrediatur
que est in materia veneni et non fiat illud quod
materia est ad coleram declinans ¶ Cura autem lo-
calis necesse est ut sit sicut cura erisi-
pile verumtamen non oportet ut sit lenitivus

vehemencius infrigidacionis sicut est erisipila
quoniam materia ad grossitudinem est declinis et qui-
a ipsa est talis quod non tollerat ut parum vadat
ex ea ad interiora quia est materia venenosa et
non licet ut administrentur resolutiva oportet eciam
in principio rei cum apparet non apponere infla-
cionem quoniam additur in qualitate mali et non
oportet ut administres medicinas bus ... in qui-
bus est infrigidacio et resolucio quedam cum expulsi-
one sicut emplastrum quod fit de arno glossa et pla-
tagine et gallis et lentibus et panis plurimi fur-
furis nam hic panis subtilior est in sua
et emplastra istius similia ¶ Et ab dicit quod debet
esse mica panis similaci cum arno glossa
et lentibus coctis simul mixta et dicit quod est pa-
rum repercussiva et ablutiva de illis que
cum succurritur sacer ignis ut ... aid et ut
liniatur corpus ubi est fervor crudus et si-
... folium blete tamen plus purgacio cor-
poris ex acutissimis humoribus et mirabaris sani-
tatis ¶ Et est galle cum aceto vini ¶ Et de
medicinis bonis in hac hora et post ipsam
est ut sumantur granata acetosa et findatur tertiatur
et coquatur cum aceto et liniatur de ipsa
... et post super panum et administretur in
... est conveniens in omni hora et eradicat
... in principio et statu et quod in
ad hunc venies in principio ... hunc apparatus et est folia
... cadit in ... hunc ... ordei et uva passa
... cum sanie et sicut ordei et uva passa
et ficus cum vino et oleo papaveris nigri et me-
lius est ut de eo fiat emplastrum de ...
entibus in pluribus horis sicut opium et acacia
et dragaganti sicut et cortices granatorum
de uno quoque quorum sumatur pondus ʒ ii floris
... ʒ i ... iusquiami albi ʒ ... et hec medi-
cine non ponantur nisi super illud quod non est ulcera-
tum et necessarium est illud quod fortis desiccat
sicut medicina adoron quod dictum est in cura for-
mice et ea que dicta sunt in cura erisipile
ulcerate et formice miliaris ¶ Et G. dicit
quod medicina adoron debet distemperari
cum sapa aut vino dulci et mel quod ... ex ...
venit ulceribus huius bona non erit ...

putrefaciet quod si cum scalpellabis vi-
cut cor[pus] ... prius purgato, ponatur et
medicamen hoc quod ponit Rasis in libro divisi-
onum et speciale ad hanc egritudinem. Medicamen
Rasis: R[ecipe] gallas immaturas et tere cum
aceto et super pone aut liniatur ex alume
cum aceto et sumatur alumen et quantum est de
cuma vel floris eris et liniatur cum eo vel
cum [illegible] quod est malum et movetur et ambulat
paulatim et oportet ut compleatur de sero bis in die
et in nocte semel et bis et non amministres
excitata in quantum potest quoniam ipsa adiu-
vat in malicia ignis et oportet ut tu submergas
ei quod continet locum adustionis cum bolo ar-
[meno] et aceto et aqua et reliquis que infrigidant et
repercuciunt et illud quod est pinguius illo
est lana ysopi infusa in vino cum ignis
compescit inflacio et remanet ulcera cure-
tur cum eis que sunt sicut emplastra de medi-
dasegi i. litargiro et cum reliquis medicinis
ulcerum convenientibus et mox antiqua
untuosa est conveniens igni persico in
hac causa et Constantinus in pantegni dicit
quod corium caprinum fistulatum et coatum
quod extergit contere cum aceto psillitiquo
et illinies mirifice sanat et farina
ordei cum olibano albo fac ad sacrum
ignem et quando papule lavate fuerint fari-
na ordei aut fimi columbini cum oleo
solutus et inlinito indutus et super
positus fortius medicamen ad ignem
sacrum ut combustiones non recipit. Et ra-
sis dicit quod si incipit et ambulat oportet ut
ponatur super ipsum medicamen acutum aut
cauterizetur. Item pulvis affodillorum bonus
erit nulla hora ut unguentum de calce quod
fit ex sapone comedat que subtiliant
sanguinem absque acuitate. Item humectet
[que] reddant in acuitate sanguinis sic
aqua ordei et aqua melonis indi et aque
cucurbite assate et muscillago psilii et non

dentur in hac egritudine que ingrossat sangui-
nem pertius, sanguinem namque in se ipso
grossum esse non dubitamus. Stercus columbe
cum nulla et sepe longum utile est extincti ignis
persici. Coriandrum cum melle confert vestigiis
ignis persici. Capitulum viii de herpete estiome-
no et differentia inter cancrum et ipsam
et ulcus et cancrenam.

Herpes estiomenus i. seipsum co-
medens i. in alio herpes in late
persit et accidit ambulacio malo proficuo ablato
aut apparet et pustula nigra vel viridis aut
quandoque habet calorem multum et sordes venenosas et
incipit ambulare et velocius dilatatur et quando
totum membrum corrumpit et putrefacit et ...
est propter eius corrupcionem complexionis membri et spiritum
animalem qui est in ipso aut propter aliquid eius ad ipsum
prohibens pervenire aut propter aliquid congregans
et non senciens ut sicut sic vena calida et
frigida et vaga cum sordes sua sunt contraria spiritui
animali. Accidit etiam propter errorem medici putrefa-
cientis carnes in profundo eius in ulceribus
profundis et propter inflacionem vehementem quia
super apparata calida facit quod corrumpitur membrum
complexio que est in ipso et prohibet eius ad ipsum per-
venire et aggregat utraque extensione prohi-
bens quidem est oppilacio aut est acciden-
talis premitia sit fortis constrictio ve-
nidem membrorum radiam nam quando illa perse-
verat constrictio corrumpit membrum propter animalis
spiritus retepcionem virtutis per se super spiritum
animalem qui est in ipso quod expanditur exte-
rius et ex alio quod eius complexio corrumpitur et mor-
tificatur et quandoque fit propter oppilacionem corporalem
sicut apparet calidum malum magnum fixum
grosse vene oppilantis meatum et introitum
anhelit quo indiget spiritus animalis hoc cum hec
quod retinetur est corrumpit complexionem et quod
de hoc est in principio et non corrumpitur cum
sensus et tunc nominatur cancrena et sicut dixi
est florida in principio et propter hoc cancrena
non sunt nec mortue carnes sed adhuc
morientes aliquantulum sensus retine-
tes magis quam calor fedante. Et ulcus est
caro ut membrum quod pene mortuum est et sine
sensu ... vie aut magis ferum

gangrena
...
...

ut igne sentit et 2° sic acu ut stilo punga
tur et qn in ea confirmatum est ut sic de
struatur sensus eius cum est sensus et illud
est ut destruatur caro et quam partem sequitur usque
eis sive sit incipiens aut succedens apparet
nominatur asilus et qn cancrene fiunt asi
bulos imo sit via ad ipsos circa hoc autem
in carne et autem in osse et in aliis quando et cum
ei corruptio proprie incipit perambulare in membro
et apparet quod est in circuitu corrupti et preve
nit forte et totum ad corruptionem et totum
dicitur antecedens estiomenum et dispositio praecedens
membri quia iam putrefacta est extiomenus et
secundum quosdam lupus et non esset pro crossitu
dinem materiei sive non adheret sed expellitur
et quidam dicunt quod in hoc differt lupus
a cancro quia lupus magis profundatur et in du
plo corrodit magnus in eo fetor ad
est in principio nec non arsure et punctio
nes De cancrenis quidem dicimus in principio
preservatur et speratur quod sanetur cum medicinis
purgativis sicut dictum est in passionario
cum quibus purgatur erisipila et estiomenus simili
cum fus et huius positis circum quantum et
scarifica ut scarassa scarificationem fre
quentem secundum illius loci quantitatem et multi
tudinem materiei sed alia fit in asilo tertio
petit. et qn videtur in carne corruptio ma
nifesta quamvis ista cum fus et similibus refre
nari debet in principio et non huectari
sicut erisipila et cancrena prius tamen pur
getur cum supradictis si materia fuit veneno
sa et si venenosa fuit sic qn est ex co
rruptione aeris aut ex morsu alicu
ius venenosi ut acceptione alicui
us rei venenose contigit scarificetur locus
profundius et apponatur ventosa cum igne
in latitudine super ipsum ut trahet aliquid in
tensivum ut venena ex locis adducat
et secundum quosdam ei propinare possimus
tiriacam maiorem quasi si propter apposito

ne fiat contingerit quod in semoribus ma
xime evenit locis scalpellabis sic dictum
est et 2° fomentabis cum aqua calida et cum sa
lsa et alii cum aqua marina et si propter constricto
nem alicuius rei contingerit dissolvatur constri
ctio et locum scarifica sic dictum est et 2° fo
mentabis cum aqua calida. Et si ex putredi
cum venenum ut fiat hec corruptio
non contingit statim purgato corpore cum
vides membri colorem alterari et est in via pu
trefactionis tunc omnes ut succurras linies
cum eo quod prohibet putrefactionem sicut
est bolus armenus et terra sigillata cum aceto
et apponantur et desuper contusse de vite caulis
ie tenera similia. Si autem ista non valent
et non invenies excusationem quin scalpe
llationem profundas per as divisorum modo
in locis ut ponas sanguisugas et flomes
venas pessimas et parvas que sunt in circuitu
et non habent exalatonem ad propriam purgationem
ut accipiatur sanguis malus cum cautela
et pone super locum ipsum scalpellatum et circa
ipsum epittimata super dicta que prohibeat pu
trefactionem ut sit ei contrarium de illis quibus in
est prohibitio fortior sicut orobi aut farina
fabarum cocta cum melle et aceto et precipue cum fabis
si vis loca vehementius desiccare et si adest
ulcus putridum fiat ase et semen urtice
clarificato oleo roso et aqua et succi foliorum acori
an partes j. floris eius partes .5. terantur
cum aqua donec fiat secundum spissitudinem mellis
cum aqua donec fiat secundum spissitudinem mellis
et line cum eo ulcus et in circuitu eius. Et
dicunt quidam quod si fiat pimpinella linaria
et plantago fricata lavata prius cum urina
tepida vel aceto vel sero caprino et fricata de
fricatione cum panno vetusto si ponatur
nec fiat aliud medicamentum operabitur. Recipe ordeum et
mentham sal equat pondere concretur in olla
rudi et fiat pulvis subtilis et super aspergatur
mortuo lupo elevabitur crustula cum pulvere
facto de succo apii et melle et tritici farina
ut cum farina et melle et ovi vitello cum mo
dico salis. Et Avicenna dicit quod de medicinalibus

pertinentibus corruptionem est ut sinatur
florem eris et mille et aluis ana partes equa
les et liniatur cum eis et pulveret ei et fiat cada
ver illud quod est putrefactum et serva illud
quod sequitur ipsum. Si autem pertransit dispo
sitionem apostematis et dispositionem corruptio
nis coloris eius et incipit provenire in mo
llificationem et humiditatem partis et non est inventio
eius in putrefactione, quod oportet ut pulveri
zetur super ipsum auripigmentum et galle equali
mensura apponatur donec desiccetur. Et similiter
dragaganthum rubeum et vitriolum sunt bona et
coque cum aceto et folia nucis et similiter cucu
meris asinini aut succus eius epithimatur
valet et est de optimis est pulvis affodillorum
quem in capitulo de malo mortuo dixi, et maxime
moneo ut super addas cum hec talia. i. me
dicina medicina adhibes ad equalitatem et ha
bitudinem corporis ut virtute eius cui
adhibes si fortis durus cum corpore est facit
fieri id medicinis si mollis et nervosus est non
facere necesse est et talia adhibet medicinas qua
lia videmus et corpori est [illegible] et minera et infirmis
membrum distant a corde et virtute et si de ru
re sit quasi et operatur cotidiano et si de urbe
est et ope ociosus et si iuvenis est an
senex et si solidus aut insolidus neque
patitur alia fortissima virtutis medicina noluit
alia i. beatiora petuit. R[illegible] candida que cor
tenera et i. firmiora sint nigra ut an tu
bea valide et magis firma sunt similiter et membra
in quibus est egritudo sunt consideranda ut si sit
carnosa et non nervosa et arteriosa sicut gula
et nec sit nobilia sicut cerebrum et cordi[illegible]
membrum sit cum delicata. Et si pars carnis
erit iam corrupta et illa corruptio dila
tatur velociter tunc oportet ut caro corrupta que
super membrum removeatur et melius quidem est
ut sit sine ferro si possibile fuerit. Licet Albucasis
dicat quod cauterium cum igne sit velocioris
iuvamenti cum ferrum propterea quod invenit tu
nicas ut villos musculorum et venarum pul
sationum pictosas bonum est tamen ut piciatur
super ipsum medicinam acutum cauterizativus sit

ruptorium quod fit sic: de calce viva et sa
pone saracenico et capitello de frangen
tibus extremitas dicetur, quod est multotiens
a me probatum aut trocisci andron
cum aceto resolutum quod est in cura formi
ce perforati aut pulvis affodillorum pre
dictus in capitulo de malo mortuo et
liniatur in circuitu cum luto armeno
et aceto. Cuius feceris escharam ex carne corrupta
cadere ordinem vult suavius cum butiro
ponendo desuper. Deinde fac cadere. Sed deinde
provenies ad carnem sanam et iteretur
illud si est necesse donec fraudulenter corro
toriis eleventur. Et si forte in una vi
ce cum aliqua cauterizatione totam carnem
infectam dequoqueres quod cognosces qualo
cis denigratur et non ampliatur corruptio
sed a carne sana incipit sequestrari
ad removendum escaras ponantur me
dicina que inferius dicetur et abluatur cum
aceto et aliter incarnatis atque sigillatiuus
usque ad finem curetur. Et si totum hoc non con
tulerit oportet ut festinetur ad incidendum
quod est infectum usque ad confinium partis sane ita
ut nichil de putrida carne relinquatur
sed potius de viva aliquantulum auferatur et
cauteriza post illud quod continuit putre
factum cum oleo calido ut ferro candenti
ut in cure aliquis cauterizato sed aliud co
licium ferrues melius approbat. Et ... li
[illegible] provenit securitas ab eius malicia
[illegible] acuitates et que in membris faciliter rea
prientibus putrefactionem per caliditatem
suam et aqua superfluitas cale appositina
nostri ei sic sunt testiculi ranus. Ad re
movendum aut escara ponatur sulphur
citrus cum butiro confectus una vice
alia donec escara cadat. Ad idem mei
Et ad removendum escaram et ad ferro
rem [illegible] canis morsura folia por
rum cum sale trita super ponas. Ad idem
si de pane aut de farina ordei modico
immisto ex aqua et oleo cataplasmaueris
valet. Ad idem fac super ipsum minime

ut bubalinu et caprini et oliu et cera et similia oia
q sanie pvocant faciunt cadere escara
nec no et panis cu apio viridi ut ozime
tous et appositus rumpit et sepat escaras
id faciunt yris sicca cu mell terat et ferule
agrestis radic. Et simil aristol. ro
tacerius, et si mell cu fiunt q patiis
suffic farina orobi et de eo cu melle
si adibeat ad excuciendas escaras
i ad ustionem et tus masticu similiter
cu mell id facit et alisandri i. herba
et flos salis cu mell soluta idem facit. Et
cu ceciderit escara cu aceto calido et
aqua ro et cu meirne cuius regniato
sic vngito de caleadis et hys q nistrata
tu de vlceribus generaliter dictis et post cu
sigillaciis et usque ad finem curetur et n
sit negligencia in ipsa curando qa in
pvo spacio tporis locum plurimum occupa
bit. Anabulla ul titimallus ei radix est
acro ut cu aceto poitur ig psito tempore
exnomeno in cancrenis

C. viii q i summa cute fac ulcera

Herpes que in summa cute facit
ulcera et si valde sit tinea nitrum
tu postulat medicamenta ex vehementissimus ca
lidis valde siccat et suffic illis medicamentum utrum
q celidoniam recipiunt et resoluit ea cu — *hiben … sinus fit*
suco plantaginis ut spergi i. uua lupina
i solatrum. Et scias q oe sine ex se fa
ctum ut ex humore aliquo sive ex pcus
sione ut incisionibus quibuslibet se mult
exitari et medicine no valde mordent aut — *acutius*
mordentes nisi fortes putridum sit mai
festa calia vmbera. vehementibus et nigra
uirtutes medicamentis volunt se curari in
hoc est nitru et baurach cris et auri
pimentum et alia q possit ut ignis adu
rere et confirmar put refacientia. Quoniam
si aliquociens hys nichil psiunt ultime
tibi talia medicamina ignis adibemus
curacionem ad desiccandum humorem put

gillagines excoriandas C. viiii de antrace

Antrax s m quedam est apa q pocius
ex terci phei ma ergo de sanguine colera
et mixta, unde dic q ht forma virgulata
i. livida citrina et rubea. Et in pncipio app
aret sic lenticula parua et ht nigredinem
parua in supficie et sumitas a patis
videt qi trahere ad pfundum cu filo et
in mbro collecionis sentitur agregacio
et pondus ac sicet plumbeum mbrum pp
gravedinem interioris. Et Q dic q ex sa
guine grosso et corrupto et dic q fit ex
sanguine lindantes calido nimium qr spisso
ad aliq mbrum confluentes ipm urente atque
ulcerantes et escara facientes et nigro indi
gnacionem et ardente feruore et intollera
bilem dolorem. Et est ex … spe flore sed diuisi
ficant ex qualitates et locis in quibus fit s
q inferius dicentur. Et fasis q aliud
est q rubrum a. viride aliud nigrum et
unum quoque e malum et pp hoc videtur michi
q poficeri ex rebus humoribus sup dictis
q pofiteri ex qbus humoribus sup dictis cu uerisis. Et
adustis et in uenenositate q ueteres. Et
adustis et in ueneno. uolebant antraces esse
Auic dic antiqui uolebant antracem
apa existens in mbris glandose carnis
et sensibilia qdm st i. sic caro glandulosa
que e in mamilla et ou lingua et illa q
sensum no ht st sic caro glandulosa q
est in sbapellis et inguinibus et eius similibus
qa multi credunt q pp hoc vocatur antrax
qa in antrocis locis fit m. Auic dic q oe
apa calidus pniciosum tale vocatur pp q
apa calidus pniciosum tale vocatur pp q
uersionem mixti eius ad sbam uenenosam
q corrumpit mbrum et altat colore ei sic
est in antracis in nigredine et oscurita
Et in videtur q vocatur antrax ab au
traria. i. gemma preciosa sic aid gulo q
alio noie carbunculus noiatur qa e igniti
coloris et tamen carbo ardens in nocte fulgens
sic et hoc apa est in pncipio valde ru
beum sic ignis ardens. Vn et pp statim
antraces et carbunculus noiant et impaq
nullam dram faciunt, nisi qa antrax est
venenosus carbunculus uo no s in abob
inflacio repitur in antrace tn mag ad
urens. Vn dicimus q est antrax carbunculus

C. viii d

maliciosus fit qui fit ex sanguine ferue
tissimo et in quantitate multa et in membro
non nobili et tunc antrax uel carbunculus
maliciosus appellatur et est magis maliciosus
fit qui ex sanguine feruentissimo adurens
et in quantitate multa et in membro nobili
generatur et maliciosissimus fit perniciosus uel
potest qui fit in membro nobili uel iuxta ipsum
ex sanguine feruentissimo uel uenenoso et
maxime si fuerit in aere pestilencia ipsum
generantem et tunc pestilenciale carbunculum
uel magis antracem pessimum appellari sed re
uertamur ad ulcus et uulnera iterum de nouo
faciamus Dicimus ergo quod antrax aut a
parte intrinseca aut a parte extrinseca contingit
a parte intrinseca ut ex corrupcione humorum
et effusionem malorum ciborum indebite fa
cta ut carnes mortacinas infectas maxime
uaccine carne et fungi uenenosi et
similibus Et ab extrinseca sicut aere pe
stilenciali paciens eum corrumpit aere cir
cumstante Unde medicus cum ipsum curat
locum quod non recipiat aerem ab infirmo
infectum eligere debet et optima tiriaca
secum portare et alia sepius odorare et
antrax et omnis morbus pestilencialis et
omnis morbus contagiosus fetoris ab uno
homine ad alium transit libenter Qualiter no
corrumpatur aer secundum quod inueni in libris
antiquorum scriptum post de curatione de
capitulo ulceris cum sanitas propter corrup
cione aeris retardatur Dicemus Signa
eius sunt pustula et apparent rubeus et
citrinum aut uiride aut nigrum sicut
dictum est cum quibus egreditur uehemens
inflacio ledens radix ualde penetran
sit mensura in hoc et fit quod est in a
renitu eius uelociter nigrum uel uirid
et accidit propter resudacionem sanguinis et ui
rus ab eo quia peruenit qualitas mala ex
uia arteriam ad cor nominatur et pulsus eo
rum et sincopis et qui eius accidia fuerit ue
hemencia interficiunt secundum plurimum
in quo ulcera et pustule in corpore nascentes
nimium albe ut uarie humores pe

ssime denominatiue habere propter hoc est durum ad sa
nandum molestum quia ulcera illa sunt a malis humo
ribus facta et non permittunt solidari ipsa propter
bonum sanguinis mutacionem et illud quod circum
cipit interius et alterat colorem eius et interius
ut sit deterius et illud quod accidit secundum plurimum
sub ascellis et inguinibus et post aurem propter
uicinitatem eius ad membra que sunt uehemen
cius principalia similiter est malum Et sal
uius mortalium est illud quod est rubeum dem
citrinum ex eo quod ad nigredinem est declivius
non euadit aliquis Si uero sanguis conflu
ens ad locum sit sordidus et fetidentis co
lligens ex uenenata corporis sibi humores a
mistos non solum ulcus quale diximus facit
sed etiam uesicans quasi ad ignem factas et nigro
colore facit et desuper emittit quod ob mortui
et sordidi sanguinis indicium quibus in
partis apparet ulcus excara habens Si autem
in aere fuerit pestilencia tunc erit ma
lum et signum huius est quod illud quod egreditur
a loco et omnia excensia accidunt sunt orribilis
odoris et plurimi homines pestilenciales eg
nes moriuntur et plurimum accidit in autumpno
et in fine estatis Et de signis pessimis
est qui paciens angustiatur in tantum
quod non uidetur locum habere euacuacio
Cura Conuenit cum flebotomia et eo quod tolleratur ho
ra an quod sit melius ex eis que dicuntur
humorum putrefactum necesse sit sicut cassia
fistula magna pruna uiole et sirupus laxatiuus
de fumo terre et scabiosa et aliis rebus laxatiuis
facto sicut in antidotario dicetur et similiter
flebotomia nunquam fiat apud pacientem quia si sinit
apud apposita forte traheret materiam in
trinsecus ad aliquod membrum nobile et
ueret ea peioris sintomatis Deinde ut
reuertatur ad cor cum defensione eius
et confortacione ipsius et cum eis in quibus sit
infrigidacio et odoramentum sicut acetositas
citri et limonis et succus pomorum acetosorum
sicut granata acetosa et citoniorum et olfactus
sit rosarum camphore et sandali et prohibe
atur ei sompnus In sompno aut fit re

uocatio caloris et spiritus ad interiora quia ad cor partias humor uenenosus ab exterioribus uadit Et cibus sit sic lentes cum aceto et sit cibus cum aceto ualde acetosus factus ex carnibus pullinis predictis et similibus Et quod ut roretur mansio infirmi cum aceto et fumo sepe et bonum est ut aspergatur in circuitu eius mirtus et similia et coronetur cum foliis salicis et mollis et rosis et menusfarijs et ponatur super cor epithima infrigidancia et confortancia sic epithima sandali et aqua ro et aqua ferarum et camfora et rosis et spodio et lentibus empletur cum eis os stomachi et pes qui est cum febre et non permittatur tempus morari donec calefiat sed sepe frius remutetur ad ulterius non regatur regere habenti in aere pestilenciale Contra apostema quod currit cursu uiis curetur dicit auic in principio cum eis que constringunt et infrigidant cum spongia infusa in aqua et aceto aut oleo ro aut oleo de mirto in fumo in principio et in iter quod nunquam debet fieri repercussio in tali apostemate ne materia ad aliquod interius nobile reducet Et ponantur circa locum ista frigida oleum ro acetum sucus plantaginis semperuiue capolli uitis memithe uermicularis semperuiue et similibus sup locum non calida et mollificatiua ut ignis mistatur non sint Auic curetur cum scarificatione id est incisione et fiat ut curatur et in ipso et non dimittatur interius ut brum fiat quia additur uenenositas ei Et si in digs uentosis sugentibus cum subtilitate fiat id est cum lenitate ut egrediatur sanguis paulatim Et rasis dicit cum scarpellaueris ablue sanguinem eius cum aqua calida ne congeletur et non curatur et situ uides quam dat epithimatus facto propter repercussionem mei et aqua frigida pulsus cordis additur tunc incipe et embrocca ipsum cum aqua calida et calefac ipsum et pone super locum in firmum aliquid cauteri et infirmum ei sedis in domo in circuitu eius est uix quia prohibeat peruenire flugus ad locum et sit plurium intensionis tue ad conseruandum uirtutem infirmi et confirmandum corpus

loci non cito ipsius non est possibile nisi post illud Cum quod alleuiatur pulsus cordis et uirtus est fortis tunc considera et si est pambullas curanus eis que diximus in cura epriomoni Et similiter si iam est de migratum et si indiget ut cauterizetur cauteriza ipsum cum est incipiens maturitas de inde remoue escara et consolida et quidam dicunt quod si non febricitat quod raro contingit in antrace quod detur tiriaca maior cum uino tepido bis ut ter in die ponatur super antracem que si bona erit tiriaca et uera est antrax desiccabit cito tiriaca apposita in ea puluerizari potest sic cinis apponatur quod usque ad apostemis rupturam Et mitior est opinio quod consolida maior trita inter duas lapides diuino miraculo frangit antracem et que dolore intollerabilis in antrace rorat radix lilij in aqua cotta et super ponatur que sanat minime Et curat Et ac uitella ouorum cruda ponantur cum sale trito in corpore et fiat emplastrum et ter uel plus usque ad rupturam apostematis super ponatur probatum est quod sequenti die post primam appositione de migrabitur locus superius et maior fiat crustula et ita singulis diebus augmentatur de migratio usque ad apostematis rupcione cito aut apostema distillabitur saniesliquida amissa sanguinis mundificatiuum apostemo Vel et succus apij et mollis dispumatis et farine siliginis uel tritici et bulliat usque ad spissitudinem et ter uel quater in die tepidum super ponatur in aut dic tal in illa crustula eleuabit quod in fitta est cum picatarolis remoueatur et apparebit cito inferius rubea sine aliqua infectione post cum carnis generatis et consolidatis et cicatrizatis usque ad finem curetur C. de simplicibus giatia de simplicis que anteria

Exprimatur quod fiat quale fel et cat trahatur sucus et plaga lauata de uino tepido in plagellis in suco illo infundatur et ad igne calefiat id est post alia anteria super ponatur Alleum quod pista que frangit ipsum Scabiosa trita cum assungia super ponatur experta est bis usus Urbanus prest merit precium scabiose Empla natat forisan trac ibus hous mitis potat et uirus

Filia principis dicit quod quod si apostema contingit est in sanguine non fiat flouo super locum in circuitu scarpellabitur et post morem abluatur cum aqua calida cum condito sal ne sanguis coagulet et aliis cum uentosis et sanguisugis Et dicit et fel porci et ficta in fictum et ceidas exeo tantum quantum tenet spacium pustule antracis que si adheserit sic dicit non dimittit pustulam donec secum trahat si uero non adheserit signum est mortis

ematuratus. alicrum aurupigmentum sandarata
salites triaca mitridatu oia hec quirita
frangunt antrace ¶ Cinis capillorum hois cum
butiro proibet apata ambulancia ¶ Assa cum mei
duntur tres recte apata fraudulenta mor
tificancia membrorum et ponitur assa sup eo q
fero lutu ¶ Armoniacum confert apatibus pestile
cialibus bibitum et limitum ¶ Et proibet ambulacio
ne putredinis membrorum ¶ Citriolus qui lini
tur cum aqua coliandri et pupluerigante fistula
udulenta ambulata confert ¶ Nitrum confert con
tra apullacionem omnium apatum ¶ Acetum confert pe
stilencie que subito interficit et omnibus apa
tibus pestilencialibus que cito interficiunt ¶ A
cacia sedat pestilenciam pustula inflata et
est untus ¶ Ciclamen lenificat pustulas lenes ¶ Ci
nis capillorum hois sanat pustulas ¶ Hoecen q
fert pustulis ¶ Opoponacum illud quod supp
est lenificat pustulas valde ¶ Oleander eius
folia ponuntur sup apata et pustulas et sunt
in eis magnum iuvamentum ¶ Fex vini non ad
usta est bona inflacioni sola et cum nitro etiam
ad desiccandum pustulas cum qua sunt ulcera
¶ Ferugo ferri cum vino sup pustulas est uti
lis ¶ Nenufar eius radix confert pustulis
¶ Bitis alba eius radix abscidit pustulam le
nem ¶ Fisan cum farina lolii adibitum pustulas
lenes abstergit ¶ Ex. de apatibus qui virtutis
oriuntur ad collectionem veniunt
et causis eius

Diximus iam de apatibus et de collectionibus
balatis sermone utili nunc de collecti
onibus exterioribus et de putrefactionibus q
ex diversis oriuntur causis ¶ Dicamus aliquid
de occultis rememorando nam sepe flori
et erisipila si male curentur faciunt colle
ctione que exitura alio noie appellatur
¶ Dicimus quod fit aut ex ipsius loci humore
in quo nascitur corrupcio aut ex aliis p
tibus corporis illud in locum confluenti hu
mor fit aliquotiens ex vapore spiritus ana
lis ut ventositates corruptis humoribus
et cum sanguinis et globus quod de sanguinis
constitutus amisso sibi spiritu vento in espe

et non sit sanies et aliquociens et ipsa sanie
frequenter fluxa propter carnium reputa
tur putredo cum quod apata primo cum sit
constitutum in duricie tumor cum rubore
ingenti fervore atque dolor sine pulsu
atque consputi ¶ Deinde exitura cum maturatur
et post confundi cum digito et est mollis conte
nens saniem purulentam carens dolore et
fervor sepans cuti atamen magnitu
dine inferius tumet et tumor appo
sito digito cedit et si tangatur blande
manus visitacione totum quod in cuta se
continet quale sit sine dolore induratum
non in principio tangis nec per modi
cum patitur nec est repiri non refugit
¶ Nunc aut dic quod exitura est de suma
adubelet q collectione faciunt ex a
patibus calidis qui nomen adubeles sive
apata ulcerata interiore loco ad que
effunditur materia aliqua ~~et ex~~ et ex
manens in eo quousque materia sit ¶ Et exitura
quoniam est ex hac sua disposicione calli
da aggregatur materia et quousque incipit apa
calidum sit est cum aggregacione et solo
ne continuitatis intrinsice et quoniam non
incipit ita sunt non incipit intencio
sine apatum calidorum sanorum ¶ Deinde con
vertuntur ex se et incipit statim ut
incipiat in aggregacione et nos in
posterioribus differamus sermone de
exitus suis que comprehendunt humores
visco sos mucosos et gipseos et la
pideos et arenosos et capillares et
alios ¶ Nunc non loquamur de eo a parte
quod aggregat materiam hoc est si maior
exitura propter materiam qua expellit na
tura non est possibile ut penetret cu
tem nec in superficie carnis aggrega
tur in loco vire et fit exitura ma
gna valde sepans continuitates ca
rnis propter grossitudinem sua sepa

cione apparentibus tunc gessit cum naciui
tate eius quod separatur secundum philinum quod
apparet ei capud acutum et ipse si fuit
ma acuta ¶ Iste quod exitiue incipiunt
aggregant saniem deinde maturatur sa
nies post rumpitur et fortasse ideoque in ma
turato confortacione et rupcione confortatus
ipse non indiget et quantum plus est exitura
uehemencioris eleuacionis et acucioris
capitis et rubedinis et humor attractiuus eius
uehemencioris caliditatis et uelocioris ma
turacionis et resolucionis et erupcionis et ip
eminens ex precedens forma putabilis quod
aut diuersa est a predicta loca profunda
puta rubedinis et est quod isse materia mala
declinans ad anteriora pauci doloris ergo eius
mot et deterior ista est illa cum rupcio eius
est ad interiora et corrumpit illud super
quod uadit et est de ea quod expellitur ad uentrem
quod latus ¶ Et ego uidi plures hmoi
exituras in inguine et erupcio ei est sic
extrinsecus et intrinsecus ita quod egredi
ebatur per urinas secessum et sanatus fuit
in fine mense ¶ Et uidi alium iuuenem
cui erupcio facta fuit intrinsecus
et tota sanies per secessum emisit coti
die usque ad integram sanitatem ¶ Et quidam
medicus retulit quod uidit quendam qui paciebatur
apa in collo iuxta nucham et sic emplastrum
mollificatiuum apposuit et totum apostema
euacuauit et eius saniem per urinam mi
sit cotidie donec euacuasset ¶ Et ego uidi
mulierem hmoi apa magnum in collo
et cum maturaretur facta fuit erupcio
iterum et tota sanies precessit post cum
sputo et laudabilis erupcio quando erumpi
tur intrinsecus est ad uentriculum principalis
membri cuius est uia currens ad exteriora
sicut exitura scilicet que rumpit ad exteriora
ei et ad uentriculum continentem meatum
sicut rupcio eius que est in cerebro ad
duos uentriculos anteriores laudabilior
est quam ambobus sunt meatus sicud
nares et aures et que rumpitur ad spacium continens
cerebrum ad uentriculum posteriorem non in
uenit meatum ad exteriora et nocet nocumento
uehementi et interdum scrophellis et sicut locus — in giunibus illa … q dr sbapellis
et illa que est in inguinibus est magis grauis parum
et quia non facit collectionem saniei et non omne membrum
est conueniens ad hoc ut in ipso eueniat exitura
in iuncturis earum minoratur egressio exiture quia
in eis sunt humores mucillaginosi et loca eorum sunt
ampla non sufficiencia materia nisi recipere
sua egressionem putridam quod si egrediatur illuc
exitura erit propter rem magnam et deterior exi
turarum et malignior earum est quod egreditur super
extremitatem lacertorum et super lacertorum plu
rimorum neruorum ¶ Et exiture quidem diuersifi
cantur propter spacium maturacionis saniei secundum
quod humores in subtilitate et grossitudine sua
et compleccione in calore et frigore et et equalitate
eius et secundum tempus et etatem et secundum membra et
non contingit ut maturetur exitura et ne
conuertatur in pus quod in eo est nisi propter paruitatem
caloris innati in membro aut propter grossitu
dinem seu quod est materia ¶ Et quia contingit ex
hoc ut fiat sanies in interiori parte sui et non
appareat sensui propter profunditatem puris et
grossitudinem eius quod est super ipsum pus
et stat super maturitatem eius saniei uelociter
et quia non stat secundum seipsam sua in grossitudi
ne quod si maturatur et subtiliatur leniter uelo
citer est et secundum quod est super eam de carne plu
ma et pauca et propter eas exitura et casus ad
saniem propter repleccionem et multitudinem materiei et
corrupcionem eius et cause eius sunt nausea et
sacietas et exercitacio mala et regimen quod
non faciunt cursum cum euacuacione appa
rentibus et nocumenta et alia ex angustiis et so
llicitudinibus corrumpentibus sanguinem et de
exituris quod est quod rumpit et quod est sub eis est si
milis carni bone deinde apparent ab ipsa sani
es alia et species exituris est quod est rotunda sic
cicatabuntur rotundi et est rubea et uocatur
bisalis et secundum plurimum uero lingus a febre non

ex poliat et est eius euetus a patiis liberius
in capite licet qui in aliis cor partibus oriat

Signum quod apa in excitura quieuit cum duri
cies et calitas et pulsacio prima permanebit
tunc scias quod apa est in itinere ut fiat excita

Si aut non egrio vero. Dicit apa in exteri
oribus et quo non pulsacio non facit saniem
et tunc est in via maturacionis quando sedatur
eius dolor et ad est lenitas quedam

Capitulum xi de regimine maturacionis excitur exterius secundum

de regimine maturacionis excitur exterius secundum

Excitura quedam calida curatur dicit. Dicit cum
eis quibus curatur apa in principio non time
atur reditus materiei ad membra principalia. Et

dicit quod aposta que de foris nascitur tetradius
est modus a principio differe excitari post mi
nucionem medicinis diaforeticis ut aliis
quibus potius medicaminibus ocius veniat
ad saniem et maturetur. Facias ergo cataplasma de
pane et ex aqua et oleo diutissime quoque
et ita utaris in principio cum hoc est eis
medicamen diaforeticum ut eueniat fermentum
panis sal huius et hiis optime et in furno decto
tum idem prestat et farine ordei similiter quoniam
et cataplasma fiat in quo ordeum magis siccat panis
dicit parogorizat et dolorem mitigat utilior
est panis si sit opimus et furfureus. Et magis
diaforeticum facias cataplasma. Sic caricas pi
gues in aqua coque coque ad spissitudinem
mellis radigatur aqua et ita ablatis caricis
cum granulis suis ea decolata pane admisceas
et quoque et cataplasmas. Et volo ut scias quod
farina tritici ad suppurandum et maturandum
apa efficaciter accipiatur quia prope virtutis est
digestiue unde maturat. Ordei aut fari
na diaforetice virtutis est valde. Panis
aut opimus medie virtutis est et magis dia
foreticus quam maturatiuus. Et si inconstre
tension cutis ei loci in quo apa est collecta
one inderim scarificans locum non copiosis
nec satis profundis nec plurimis plagis et ita
cataplasmando de super ordeo sic diximus. Et
si nichil senseris ex hoc beneficio rursus pro
fundioribus utimini scarpellando plagis quia sunt du

bio spissus quedam pinguius humor crassitudinis sunt
in erens loco in brutis quedam aliter non potest au
ferri et siccari et quam illam curam in pias plagas
post scarificacionem quia huius talibus casus calida
conueniunt in principio dum cassat. Et si indiges
tardiorem diaforeticis fieri addis in ea dia
forensi aqua ubi caricas cosseris ysopum ori
ganum et erit utilius. Si non plus volueris si
ccare locum addis et huius sal. Quantum sufficit ar
bitratus sufficiat et ita facies cataplasma
de farina ordei et utere. Cum aut volueris
siccare vehementer non satis furfuris habeat
farina nec penitus sine furfure sit et bene
quantum. Dicit Dicit quod de medicinis resol
uentibus est ex calidis resolutiuis necessarium
super membrum cum rarificacione membri et
raritatis eius cum euaporacionibus fiat
tibi illud de illis in quibus est huius calida.
Et quanto plus resoluit complet multo
eius locus et embrocet. Et iste medi
cine resoluentes saniem. Et de summa ba
urac et sal nitrum et sinapis et stercus anim
et arsenicum et calx et cordumeni et misce
antur cum eis ea que sunt sic tus et terebe
tina et mastix et glutinum et aggregatur cum
aceto et oleo antiquo. Et medicamen factum ex
piretro et saxifragia et baurac cum mille
et medicamen de marchasita cum de scatio est
est. Recipe lapidis marchasite ℥ xij armo
niaci tantundem farine fabarum ℥ viij mi
sceantur cum resina liquida et liniatur super
corium et in ponatur super saniem donec cadu
erit. Et oportet ut aministretur statim in
uelocius excitatur et anima mundetur locus
cum aqua calida

Capitulum xij de regimine ne indurescat locus excituri

Oportet aut dum apponis resolucio
ni istam excitatiua coddidie diligenter
loco attendere ne nimio siccato scliroso
facias quod si fieret incarnetis illico occurras
et medicamen quedam ad hoc in suo proprio loco dicemus
et de scliroso tractabimus sigillatim in hiis hic
aliquid dicendum. Coque in aqua cucumeris
agrestis radices diutissime aut brionie et

si uideris necessarium addis ut superius diximus ca
utas pingues deinde colata aqua farinas
amisce et adipe anserino uel pullino quantitatem
putaueris sufficere. Si adeps gallina
rum uel anserinum ad presens non fuerit ad
ipse porcino pro eo utere cum ipsis adipibus et
sufficiunt memoratis brionie et cucumeris
radicibus. Si opus fuerit utendum stato agresti
cottis si amisso adipe et pane addita et
cuisti radice in aqua decocta similiter
fiat dum cataplasma super ponis. Et si di
aforeticorum uirtutem fortiorem illo stato
huius ualde esse diaforeticam uirtute de
eo herbe radice. Et si quis uoluerit addere ad
hoc cataplasma ita ut illis de quibus diximus super
radicibus utereris addendo adipes molli
tiuos. Sed si aduertis uteris potestatem quod cau
sentur ex humore loci illius sclirosi fac
ies. Id est induricia insensibiles uteris qua
post difficile soluere poteris quia fit ut la
pis et ideo huius talibus et uehementis presertim
uirtutis diaforeticis speciebus cum necesse
erit ipsos uti oportet primum mollitiuos adi
pes amiscere et si diaforetice cataplasmis
medicatibus et senseris hostium et molli duri
cie ut collectiones non possint minimum attin
gere si ad saniem magis et ad suppuracio
nem conuenire maturatiuus utere quod postea
dicentur ut cum maturestat et dolor minu
atur quia frequenter febris ex hoc nascitur
considerandum est et ad dietam ipsorum ut ne
quod ex hoc accidat prius. Dicit autem Auicenna
illud quod exitur appropriatum de regimine
est resolucio eius quod aggregatum est in eo et
illud est secundum duos modos regiminis quorum
unus est regimen currens secundum rectitu
dinem cum egritudo non egreditur a bono
quod consuetum est plurimum et est ut inge
neretur in maturacione materiei ut fiat sa
nies et in eruptacione eius post illud. Et
secundum regimen est egrediens a rectitudi
ne propter necessitatem dispositionis et est quando
egritudo est magna et excitata preceden
tiens modum in magnitudine sua quod

sunt est et timetur festinacio rei in expe
ctacione maturacionis in eo et scitur quod ui
rtus non sufficit ad maturacionem illius toci
et si amministrentur maturatiua producens
illud ad uestigium in maturacionis et ad membri
corrupcionem tunc necesse est perforacio cum
cautela ne ferrum tangat illud quod sequitur cura
tura de membris nobilibus in tantum eorum a
fecto et timetur et illud est cum senciens
quod materia est talis grossiciei quod non matura
bitur et quod calor innatus in membro tante
paruitatis est quod non maturabit aut timueris
quod ipsa post suam abreuiacionem est talis quod alte
ratur alteracionem non maturacionis uere a
excitata est propter uicinitas membra princi
palia et timetur quod apostema corrumpat ea
et si fiducia habetur in membris facientibus innuisca
cionem a maturantibus non elongantur quamuis ipse
sua prohibeant penetrare inspiracionem ipsa
cauis et maturatiua moueant caliditate de
bilem et totum illud ad uiuat ad membri putre
facionem in hiis igitur necesse incisio profunda
et perforacio distrumpens deinde sequentur medicine
que sunt in uerbo resolucionis et excitacionis
et scias quod habet perforacio et curatiua uirtus
et sordiciei et fistulacionis cum non inueneris
excusacionem tunc non est ingenium aliud
et loca carnosa paucorum neruorum si uenam
sit iam diximus sicut conuenientiora ad expe
ctandum ut in eis maturetur quod congregatum
est et pinealis eleuatus acutorum capitum
et partes indigent perforacione nisi in matura
cione post ipsam. Sit de regimine matura
Capitulum xiii
cionis et regimine ad faciendum pus in exituris
apparentibus

Oportet ut caliditas medicinarum maturatiuarum
sit eadem cum sit propria caliditas corporis
et sit eis innuiscacio quedam de illis. Et in pri
mis gradibus sit embroca cum aqua tepida
et emplastracio de farina tritici aut ordei et
tritici masticatum erit melius in hoc
et panis cum pice aut crocus et cera et ypsius

C. xiii de maturacione ad faciendum in exituris

olibanum et pix cum oleo roso aut assungia po
rci aut emplastro de malua visco et seme lini
et iterum emplastrum de ficubus siccis et dulcibus
et crassis solis aut cum farina ordei et de
bonus est sic. Aliud. Farina tritica cum
aqua distemperata et pauco oleo diligenter
cotta sicut dictum est in cura floncus et fa
rina ordei similiter est bona et pix si ponatur
in ea ysopus et origanum silvestre aut ag
grestis cum aqua in qua decoquantur cum pauco
sale non superfluo et quandoque additur in eo adeps
aut oleum et due partes terbentine et de me
dicinis compositis ex omnibus passis et storace et gal
bano et mirra et laudano et resina et butiro
et mastice et ysopo humido et radices cucu
meris asinini et emplastrum. Aliud cum oleo de se
minibus nitra solis absque cera et pix quando
solvitur hoc emplastrum in oleo et emplastrum
basilicon et de bonis in hoc est medicina de la
pide marchasita cum armoniaco quod predi
ctum est in diaforeticis regimine
et supponatur donec cadat per se sed quando
aliquid istorum appone prius vis de aqua
calida malactica et in qua decoquere fecerimus
radices bis malve diutissime fom
tabis. Capitulum de regimento preter
apparentium quando sunt mature

De regimento apparentium mature

Q[uia] dixi de incisione apostematis ubi de
dixissem hic tamen quod apparentes in
uno quod in libro precidat dicam primo tamen
universaliter dicendo quod ut perfores ma
turam grossitie cutis quando invenis eam
maturam et cum eruptio non properat quod per
se fiat et maxime si sit illic nervus et cor
da et vene quando si dimiseris saniem cor
rumpet venas et cordas et illos nervos
cum maxime prope iuncturas sicut alibi in
dictum est et si fuerit in loco carnoso tempus
perfecte maturationis poteris expectare et
cum tu perforaveris locum sanei diligenter
perquire et in dependenti loco perfora quando
nto magis potes. Et scias quod locus in quo

sanies est per tactum declaratur et hoc quando
tangis cum indice digito et comprimis cum
digitis aliis alterius manus ut ex illis
contineat saniem aliquid expellatur. Lo
cus in quo sanies apparet ex declinatione colo
ris ad albedinem et dum non est matura
est declivis ad rubedinem et quando locus sa
niei est declivis ad rubedinem et citri
nitatem et tunc sanies non est bona
sed profunditate in tactu magis quam in visu
visus enim est ad iuvans et quandoque contingit
quod sanies est in profundo et non apparet
visui et tamen tactu difficile discernitur propter
grossitudinem eius quod est super ipsam et
si illud quod est super excitatum fuerit grossum
perforatum et non incidas quando accidet cito
prius cum eo quod est post ipsum et virtus per
permittit. Primo. Aliud. Aliud quod ut tu obse
rves virtutem et conserves eas ne prosternat
nit ea dolor et eruptio subito plures
enim homines mortui sunt sincopizando ex
arefactione virtutis. Unde oportet ut obsi... de ob
ueta ea cum eo quod scis est quod ut ali
etur paciens bonis cibis nisi sit apa
ut extura in visceribus. Quoniam tunc oportet
necessario ut subtilietur cibus et si fuerit
extenuatum quod super ipsum est tunc i
ncide totum et in longum in incisione
una tamen si non erit maxime apa
et totum evacua quod intra putredinis
continet. Et si non maximum fuit non to
tum semel evacuabis sed partibus quod latet
talie ex primis atque mitiges et ita fiat
ut non debilitetur atque paciens atque venti
lle. Et modus perforandi excitatum mitto
tum convenior talis est perfora eam in
loco decensionis. Deinde intromitte di
gitum tuum indicem sinistrum, eo ut tota
linea ut et sublevans coriu cum tenta ut
cum digito quousque intra tenes et perfora
ipsum super caput tente ut iux cap

digiti tui. Deinde intromittas ipsum in foramine. Et si hoc in duobus aut in tribus locis perfora secundum quantitatem quam scis quod omne quod aggregatur in ea curatur in hora in tantum quod est dictum. Et si fuerit foramen unum et in loco uno sufficiens ex quo sit possibile quod in ea contineatur totum et sit rotunda aut fuerit eius figura talis ut egrediatur quod aggregatum est in ea non fiat dolor. Et si inveneris plures et una ab altera sit divisa quorum continentur ad invicem sit in exitus glandularum que apparent quam contingit ut nunquam aperiatur. Semoti in hora sanitatis infirmi postquam tollerant considera semper situm carnis et villos lacertorum quoniam non sunt parati nisi ad hoc ut perforemus cum rectificatione loci ut non perveniat incisio ad venam magnam neque ad arteriam neque ad villos lacertorum neque ad nervum.

Deinde oportet ut in incisione consequaris lineas naturales ligamentorum, id est ut incedas secundum longitudinem villorum et nervorum membri et non sit voluntas ut destruatur opus illius membri timendo casum spasmi. Tunc enim incide villos in latitudinem et salvabis infirmum ab eo quod timebas. Et si sit membrum quod fit sic sicut umbilicum et non necessitas aliqua te compellat et nisi sit in membris diversificantibus situm villorum in longitudine sua loco ligature nam situ consecutus firmus illud in perforatione exiture que est super frontem caderet cutis ... super cilia. Immo oportet ut tu diversifices sectionem in eis quod sit sic. Inguina oportet ut vadas cum ligatura in latitudinem cutis. Et si exitura fuerit in capite et sit in radice nativitatis pilorum tunc sectio eius sit equalis ne sit obliqua in ea ut cooperiat ea pili et non ostendatur cum sanabitur. Et quando locus est oculus tunc eius perforatio sit lata id est similis situi oculi.

Et si fuerit prope oculum perforabimus eam perforatione simili capiti lune nove et faciamus tortuositate inferius post aures prope aures secantes equaliter quia compositio huius est equalis et cognoscitur illud in corporibus senum. Et si autem in naso sit et sectio sit secundum latitudinem loci nasi. Et si autem in mandibulis secabimus ea sectione equali quia compositio huius loci est similiter equalis et illud est sic in corporibus senum. Et si tamen magis tendat secundum longitudinem faciei et secundum longitudinem mandibule ne incidatur vena que venit a parte superiori et tendit ad gulam collum et ... et spatulas et brachia et cubitos et manus et digitos et iuxta latera ventris et dorso omnia in longitudine perforans et in latere et costis in latitudine aperiendo et ut sit transversa quoniam situs costarum et similiter retro quod est super testiculos equaliter usque ad coxe tibie et pedes et digitos in longitudine sub ascellis et inguinibus pones perforationem rotundam latitudine accipiente et perforatio que est rotunda est que apprehendit apprehensionem sua in longitudine corporis aliquid de latitudine eius quoniam si non perforantur loca ipsa rotunde possibile est ut aggregentur in eis materie et fiat fistula et similiter est perforatio que est prope anum propter locum humiditatis que est in eo. Et cum tu perforaveris exituram exprimens quod in eo continetur. Deinde ut mundes eam et si tu videris fuerit ut in ipsam intromittas radium cuius caput sit parvum aspice cum quo mundificas ipsam et fuerit deinde cito suturas ad conglutinandum cutem cum carne ut non corrumpatur et propter hoc non bonum est diu licinium apponere ne plures sis faciat sit acidum in paxionario quoniam si indurescit fit tali quod non conglutinatur et fiat sinus qui non cessat impleri et reverti similis exiture prime et totiens mundificare

tis nō moratʒ iterū qn̄ i plicatʒ ꝯfi
ant in ueritatʒ de gn̄e fistlaʒ solet
ē qn̄ reumatizat ꝛ mutat loca ꝛ si
perfendo de alio loco in aliū corrumpi
tʒ repire ꝛ hoc ē ꝯtingit ꝑ nimias
ꝯplonē mansiqn̄ cutis ipa ut pu
nus ad educendū saniem ꝯtutitʒ ul
ꝛ suo tpore pforatʒ ꝛ signū huius ē
qn̄ succū emittit uiuatē solet ē hoc
in colericis ꝛ cathocinis ꝯtinget nec
nō ē ꝛ in lenitibꝫ oppilaciones ¶ Et circa no
bis ipas posq̄ factū est ulcus sit intra
ctatū de cauernis dē ꝛ ulceribꝫ pfundꝭ
ꝛ istud ē regimen qn̄ nō inuenimus ex
cusatione de pforacione fiaut spatʒ q
rupatʒ ꝑ se nō pforabitʒ n̄ sit in me
bris neruosis ꝛ nobilibꝫ sup dittis ꝛ si
milr si sperant qr ipa rupatʒ ꝑ medi
cinas facientes erupciones ꝯtrarisse eū
inuenitʒ in medicis facientibꝫ erupci
one qr stat loco pforacionis ¶ Et pfo
ratʒ cutis mitociens pforacion aliqua
aut accipitʒ de ea aliquid post ponis
sup eas erupcione facies ut sit erp
fundatio ¶ C. xvj. de erumpentibꝫ exte
riorib

[margin: in de erumpen exterioribꝫ]

Aqua calida qd̄ apit exituras sal
uas in quibus nō ē magna malicia
ꝛ apit eas putrefactʒ putrefactʒ q de
ledantʒ ex hoc ucitur ꝑ illud ꝯtrariū
eis ex m ¶ Et tu qdē de bonitate eius
ꝯfide qn̄ uides ipa aqua calida rectifica
ri de simplicibꝫ erumpentibꝫ exterioribꝫ

Medicam quod rupit oē prauū
℞ ℞ oer ꝛ resine butirū ouiū an
l. j. picis sicce ꝛ mellis amboꝝ an libr
ß. ꝛ floris eris ꝛ oleum quantum suffic
¶ Et meū de albis ē bonū ualde ¶ Idem
℞ armoniaci ꝛ vj oer ʒ ß terbenti
ne ʒ ß sulphuris citrini uitri an ʒ ʒ
fiat ex eis emplm̄ ¶ Aliud ꝑ ducitʒ ut

ce expertū sic ut sumatʒ medulla ḡ
nox coti ꝛ nux caida ꝯfrinthr ꝛ de caules
de coti ꝛ expe de crits ꝛ sinapis ꝯfunt eclu
inbin fiat ex eis emplm̄ rupit eū ue
locit ¶ Aliud draglon dissolutius in musi
llagine sinapi ꝛ sapon asscrtatū cū ficu
bus ¶ Aliud radix narcissi cū aqua ꝛ mlle
pistata ꝛ in oleo ꝛ uino ut de lilio totum
illud bulliat ¶ Simlr radix caine rec
tis cū mlle an pix sicca cū ꝯrdicie al
neorū apud ut cinis fermdus cū oleo
distenpatʒ ꝛ sic positus ualet ¶ Aliud
limatus ꝯtas cū mell aut cū sapo
n simlr fac emplm̄ ad uulna apieda
¶ ℞ appalpti. v. bieum iudaicū calcis
. j. battitura eris an ʒ. j. ꝛ eris albige
v. cantarides ʒ xv ꝛ cū cantaride ap
pendi ¶ Emplm̄ ad exituras rupedas
ꝛ scrophulas apiendas ℞ salis ar
moniej mahdrie cineris sarmtoꝝ
ole an libr j. fimi columbini ʒ iij ꝯt
stud cuius caro apit asspata ꝛ q ut
ꝯmisceatʒ ei farina ordei ꝛ pulus mo
lendini curat ē ulcera acia in testi
clis ¶ Et de medicis erumpentibꝫ statibꝫ
loco pforacionis est ut aministretur
emplm̄ hoc ℞ mellis ut licopis an
cardi pic liqde an ptes equales que
duo in eodem ferco ad igne lentū oim
ꝑes don unū fiat corpus eris ꝛ cum
ipa sine fero apir uolueris locus
in quo foram facer uis ꝯsidera deinde
ponat de pdicto oroto ꝛ ꝑ medulle
emplm̄ dimittʒ corodet eū ipū ꝛ ills
fortʒ ℞ cineris fabaꝛ ut alterius a
merus fortis ꝛ calce nō extintʒ an ꝑ
tes equales ꝛ qdā ponunt duas par duas
tes cineris ꝛ una calcis ꝛ misce in
simul ꝛ post mitt in uas tecum ad mo
duz cattabi magni ampli oruficij fattm
in fundo cui sint tā foracia ut ꝛ

et sit panus filtrens in fundo vasis po
situs sub cinere primo et maxima pars
ipsius vasis sit plena et bene calcata de ci
nere predicto cum calce mixto et pars pue
superius vacua relinquatur et in medio
cineris fiat quedam fovea postea calca
sub ipsam cum manu bene ut intra
mittatur aqua fervens in qua prius bu
llierit et copia de cinere predicto et sub
vase predicto sit aliud vas vitreatum
formatum ut positum in quo liquor qui
distillatur ab altero sine evaporacione
aliqua recipiatur deinde pone calcem et cinerem
a vase et munda ipsum et remittatur in eo
calcem et cinerem aliam sicut fecisti non ite
rum sicut fecisti de aqua prima deinde sua
tur aqua illa per rem una et aqua dulci
pars alia recenti deinde colet postea bulli
eant et sit in aqua illa cineris et calce
deinde sunatur et ponatur in caldaria de
bere et ponantur super prunas et congele
tur in sale et sumatur de hoc sale aliquid
quantum est quarta eius de sale armo
niaco et ponatur in mussillagine nastur
cii in qua sit aliquid de mille anacardi et
aministretur ¶ Aqua sit ignis sume her
bam quadam salsam que nascitur circa ris
dum que invenitur libenter iuxta mare ad
modum vermiculus facta in cuspitibus
foliorum cum sit uehid spine et facias ea
ad solem desiccari deinde fac in terra fovea
et herbam predicta intus comburi deinde fiat
cinis deinde sume de cinere illo et calce viva
ana partes [illegible] iter utrasque et pone eam
in olla nova cuius inferior pars sit per
forata foramine uno paruo sicut in quantita
te que ingrediatur penna una galline
et pone sub fundo olle aliam vitreata
et pone super calcem et cinerem ex aqua dul
ci ferventi que submergat utrasque predi

gitur et postea comprimatur eas manu tua
compressione bona et dimittatur ollas donec de
scendat aqua acuta in inferiori parte olle
vitreate deinde agrega aqua totam et pone
eam super calcem aliam renovatam et cinerem
et aliam renovatum et hec aqua facit opa
cionem sicut ignis ¶ Cum vis ea operari cum
ea in aliquo loco habeas gueram unam ex
bere ut ferro factam ad modum guere
manubrii cultelli et sit eius spacium quan
titate necessitatis illius loci quem vis
frangere et pone ipsam super locum et comprime
manu tua deinde funde in eam supradicta
aqua tam diu sicut locum tene donec sen
ciat paciens magnum ardorem ¶ Cum aut
vis cum ea deponere labia callosa ulcera
ncrosa ulceris alicuius membra de fiat ex ea
licinium ex bobice facto in gero ulceris
pone iuxta carnem sanam ¶ Emplastrum Johannis
Damasceni ulcerans et cauterizans
¶ Recipe aque supradicte ut aque de cinere
fabarum facta libras c granorum [illegible] et fenu
greci excorticati ana [illegible] et pone in
vase vitreato et stringatur orificium eius
vehementer et dimittatur per diem et nocte
deinde agitetur cum ligno et claudatur et sic
fiat in die usque duo grana dissolvantur
sit et factum sit totum muxillaginosum
deinde servetur ¶ Cum autem eo uti volueris pone
de eo in vacuitatem cortic glandium
aut arundinis aut in cera preparata et
ponatur ubi vis et dimittatur ibi tribus
horis facit enim cotturam sicut cauterium
actuale ¶ Aliud sumantur cantarides
et terantur et ponantur in oleo et ponatur
super ignem lenem sine igne prius donec
totum coagulet deinde fac sic ut
emplastrum et fiat ex eo emplastrum et [illegible]
ponatur super ipsum mel anacardi et [illegible]
si ponatur in eo stercus ancipitris
vel anatis aut passeris ¶ Aliud su

mat₇ cal₂ no extincta ₇ dispiper₇ cu du
aly ptibus sapois saracaci ₇ tibus aque
sup dict₉ vn fiat sal in modu vnget
₇ s₂ poñ ₇ qn no ꝯferunt me ne sicud
p dixim₉ necessariu₃ e pforar aut ca
utizar C. xlvj de cautizacone exitur

de cautizacone exitur

Albucasis ꝙ̃ dic qn aliqs ht exitu
ram ₇ tardat in maturacion aut
ꝑ superfluitate frigiditatis au ꝑ etate
infirm au qn e decrepitus pauc sa
nguinis aut ꝑ tpus ₇ uis festinare
in maturacionem ei tūc cautiza circu
itu ei cu cautns puis inltis punctando
Quem dimitt₉ eaz na ipa festinabit
eu maturacion C. Si aut uis pforacione
ei cu₃ cauterio tūc calefac cauterium
cui hec e forma
₇ de pone ip₃ in medio exiture donec
penetret cute ₇ sit cauteriu₃ adeo q
sequat₇ inferius ut alleuiet₇ cursus pu
ris deīn cura ip₃ don sanet C. Usnug
resoluit exituras mox emplt s₂ porta
cu terbentina aut pice C. Yeoix humida
pibet exitura glandular oīu₃ s₂
cus nattim cu aceto s₂ exituras
calidas sedat eas C. Gramen viride eius
guma maturat exituras duras C. ꝙ́d
matat apa ꝯfert exitu₃ malis mo
llib₉ ₇ duris C. Cucumer asinin emplt
fictu cu farina ordi resoluit oē apa
flaticu ₇ disrupit exitur₇ ₇ fic
terbentina ₇ fucus ei sīt C. xlvij de
exituris q̃ q̃ significant i febribus acu
tis
Quando apta ul exitur titilli
torum ₇ extremitatu s₂ ueniunt in
febribus acutis est de tutius ꝙ sit ꝓ us
illa apata deīn sequat ea febris ₇ ca
putredinis ꝙ ma uis sit illud malu qa

sic ait G. in amphorismor₇ febris illa no
est nisi ꝑ uisceru calia apata C. Vnj e mala
febris ₇ tūc e signu q illa apata exteri
ora q dicunt bubones ut exitur abillis
interioribus creant₇ ₇ febris illa putrida es
na si eēt tn ꝑus apata deīn febris
rō. no eēt malum qa eet ut in pluribi
effimera C. Vnj ypocras in bubonibus oēs
febres male exceptis effimeris apa
ta q accnt in radice auris ₇ no mata
nt ou famositate sut mala aut illa
q no sequit aliqua de euacuacoibus fo
rtib₉ est signu maluz qa qn ueniunt
exiture in febrib₉ p uiam crisis ₇ radia
ntur absq maturacion ea₇ disp̃o no ca
ret duabus rebus aut ut redeat maior
q fuit aut ut redeat egritudo au ex
pellat ma ad iuncturas aut ad mbra
dolorosa au fexa aut debilia ₇ oīs pustla
₇ oē apa q apparet in febrib₉ acutis
rīo. ₇ post redit est maluz uerū tn qn si
gnificent fortitudine ne ₇ forte si he
apparicio e ꝯsueta hoīu₃ alicui in na
sua ₇ s₂ no est significacio malicie ne
hementis C. Et melior istar exiturar
e illa q fac incurrere lenitate ₇ e po
maturacione ₇ e uehemtis declinaciones
ad exteriora ₇ e longinqua a mbris no
bilibus ₇ q cuiq3 istor apatis est leu
ciendens ceds tamen mas cu sup po
nit₇ est minoris malicie q dirus ₇
acutuz vex tn est tardius qm̃e frig
dius ₇ ei malicia no minorat q ij
qa ei no associat uehemens dolor ₇ sicu
febris remanet ₇ no resoluit₇ fiat
collectione post sexaginta dies ₇ q
e infra istas inter lx. ₇ ex C. Et q̃n
desis p exitura apparet C. Et no oritur rīo.
ut heat fiducia in maturacion ₇ alij
humores s₂ indigesti illud eis no e suffi

ciens multociens urina q dicitur istud extri
matur in declinatio ad ... et inficit pati
ente respicias ergo si post maturacionem
fit infirmi allenatio et urina et digge
stione cum aliis exeuntibus a corpore sunt
cum singnis laudabilibus quod de infirmitate sa
lute non diffidas diffidas ¶ Et si post
maturacione apatis et eruptionem
virtutes infirmi sunt debiles et sentitur
a corpore digestione materie non obstendunt
infirmi morietur ¶ Etiam si sanies in
stosa et minus coagolata licet sit alba
aut fetida nigra carens et egestiones
cum aliis exeuntibus a corpore inordinate fe
tide et valde colerice sint de sanitate in
firmi non est confidendum quoniam causis in
completa quia signum est quod materia multa conpa
ta est et inobediens sit in corpore toto quia
natura non potuit tota per locum illum expel
lere vim ipsius infirmat ¶ Dum ... fan
ces egrotant aut pustule in corpore nascu
tur consideratur ergo digestiones sicut cole
rice fuit corpus egrotant si non sanus
similes certum est corpus nimis quod purga
get si necessus est subsequentes prius quam mu
tatur corpus eius sit ad hoc non mundificato
et nutrito lesio magna fit ¶ Vidi quendam qua
tragenarium passum cymma per cum uomitu
et fluxu ventris in principio ita quod vide
batur morbum pestilencialem habere et postquam consi
tus fuit fluxus eius apparuerunt tres gra
nule sub aure eius sinistra exiverunt et
videbatur ut esset melioratus et in tertium di
em maturate fiunt cum auctorio medice et
alia subitillico ab illa simile post ¶ Et ego
incisi ipsam et inveni saniem albam tale
coagolata quod adherere cum conatu maxi
mo ego dicebatur et urina sua erat subcitri
na et cotidie in ea album sedimen apparebat

...ratum fecit dux assellabat et post paruum
spacium temporis mortuus fuit ... datum fuit
antecedentibus sibi brodium galliu cum zeffarani
maxima quantitate ad bibendum et exiture
maioris malicie sunt cum inbeus ad quod
declinat est inferius et est propter hoc quod
est ex ergiuacione sua inferius in no
bili amplius loci capies tota materia natura si non
capit eam dicitur ex reditu eius sed ad loca
in quibus penetrauerat illud quod dicitur eius cum
ea redire facit medicus stolidus cum in
frigidacione et refrenacione ad locum ap
ueit et iam augmentata est malicia ex
eo quod super ueit eius de operatione et redip
cione et reexpi ¶ Et de eorum exituris certa
eis est que ad interiora est et intius neruum
de locis magis aptis exiturus est ille qui est debi
lis aut cum est egritudo et prope in inferioribus
que appropati sunt intestinum cursus sudo
ris ab eis ¶ Et exiture intiores et longi
quiores ad hoc ut sequatur eas recidi
uacio sunt apiune sit ille qui de eis re
manet sunt magis significatiue recidi
uacionis ¶ xviii de apostematibus accidentibus in glandibus

Apparent quando glandule que sunt in collo
et subasellis et inguinibus quando causis
quando ex replexionis ~~...~~ membrorum principalium
et fortasse attrahunt ea ulcera et apostemata alia
et extrema ... currunt materie in unis ...
incendunt carnes ille que in uolauntur
cum eis sit dicitur regum subasselle ex aparitio
in amborum in eo qui habet scabie aut ulcera
super pedes et manus et sic in capillo de
malo mortuo dixeram et quando sunt cum repleton
corporis et illis non est prima repletio
et in aministratur eis illud primo euacu
acio per flomiam et sedone ueni ... illud
quod est necessarium ¶ Cura non alia prolongetur
in eis si possibile est dum declaratur in eis dispo

C. xviii de accidentibus

uo de flomia et sol ... ueni ...

na si fuit secundum siccitatem eius aut secundum semitam
expulsionis ex membro principali tunc oportet ut non pro-
hibeat eo, immo trahat ad membrum quousque attra-
ctio est possibile et est cum uentosis, si autem
fuit propter multitudinem replecionis tunc euacua-
tio est radix et minoracio cibi et subtiliatio
et non administres mollificatiua ex pulsiua
immo mollificatiua ita tamen ut non admini-
de mollitiuis — stres mollificatiua iterum absque euacuacione
fortasse ex eo eueniet illud scilicet membrum cum
attractione materie plurime immo quando admi-
nistras mollificatiua euacua cum hoc et era-
dice materiam ad diuersum. Et timor in molli-
ficatiuis est attractio materie plurime et euacu-
atio et declinacio materie securat ex nocu-
mento mollificatiuorum quando autem fit in collo de-
uena cephalica flobomet et quando fit sub ascel-
de flobotomia — la sicut dixit Rasis confert in principio rei flobotomia
de saphena pedis oppositi aut basilica al-
terius manus aut si res superflua fuerit am-
barum et quando dolor fit uehemens tunc melius
est ut sedes ipsum cum eis que sunt sicut lana
infusa in oleo calido deinde ade infirmi eius
sal dolor sedet statim et in primis fortasse addit
in dolore, et quando color est mundus aut mundifi-
io de resolutiuis — catum ipsum tunc resolues et non cures et quam
ualet in resoluendo illud quod est sicut farina
tritici et saluius illa est farina ordei et fortasse
madificatur per resolucionem forte apa et
non administret in qua necessaria est expulsio
ambus principalibus et attractio materie ad apa
timendo super illa principalia et intoxiens
que sanat ea in principio oleum calidum quod ef-
funditur solum uerum quando apa est in quatica
et asba sua molle in membro nobili sicut
de mamilla et te[sticulis] — mamilla et testiculi non timet et prohibicione
eius nocumentum tunc prohibe et repelle secundum quod
sentis declinacionem ad duritiem bonum tunc
lime nunquam fuit et si non sedatur et pulsacio
et rubedo post flobomiam et euaporatiuarum
appositionem tunc scias quod in exitura quantum
et collectionem faciat et pone ut sanie fiat
et maturatiuum maturata aut perfora et cura
sicut inferius dicetur. Tunc quod est sub ascellis se-
cet sectione lunari secundum hanc figuram eleua-
ta ad alta. [illegible] et expresse saniem totam
ab eo deinde imple ipsum ueteri cotone et cum
unguento conuenienti curetur. Si accidit apa sub
ex ipse nocere tunc scinde sed ipsum equaliter
sicut in capitulo de scrofulis dicetur. Sed quod
ultimus ostendit in hoc quod emittat pus tunc
administra cotum submersum in unguento al-
quo grossiuo deinde cura in conuenientibus donec
sanetur. Quidam uero experimentator dixit quod si sa-
nies est intus superflua et plurima dura
et alucidum mollis et appositis grossius
plus creuit quam minuatur est incurabilis.
Et dixit quidam erupcionem apatis que sub
ascellis et inguinibus patiens sitim et calorem
continuum patiatur corpus uehementer ex-
tenuetur et ualde magna sit collectio et dolo-
re in profundo pectoris sentiat similiter si-
militer incurabilis est. Et dixi quod si cum
predictis signis in aliquo loco alucidum se
ita quod de sanie aliquid uideatur in profundo
et cutis immoderate sit dura similiter in-
curabilis est. Et simplicia conferencia ista
sunt que conferunt patienti huic apa in sub
ascellis fex olei est melior apatum calido
in glandulis et pix cum foliis oliue et asfo-
dillus cum fece uini radix eius ponitur
super apata glandulosa omnia. Et dixit confert
ad id et lupinus sanat glandulas pen-
dentes quibus nocet frigus et non oportet ut ass-
simet hiis exituras sub ascellis aut rasis
immo omne quod timetur ex eo super ipsum accia
mala. Illi uero qui in inguinibus est confert flobotomia de uena
basilica ex manu opposita deinde de saphena
pedis oppositi si fuit multa inflacio post un-
ge locum inguinis cum oleo tepido lana fu-
cidas super ponendo deinde cum secundum plurimum
resoluetur possunt et fieri euaporatiua que
in curacione exiturarum iam sunt dicta. Si autem
per ista non resoluatur apponantur maturatiua

z maturata pforata ul' medic mensura pue
flodis met ita ut longitudo sit medo
latitudin z longitudo sm latitudinez eius
ms existat qa nat retracta cossa pe
llis ignis duplicat dein omnium pdurdre
ponat post puluer olibani in plcat ex
ex eo bz quod prius quatat ex cribello
exierit hoc eius stiticu e vn melius e
tur thus eius cu ... habet apertiua
ulnus minimi daudit magis si sit albu
ubeuz non mag e desiccatiuz cui puluis
e cu conticib mixtus ideo qz intus desi
ccatiui qua pp inicio sanguis flux mi
nim est apponendus. Et rectu qd est
de curone apatiez cu pforant ne appsi
met eis aqua oio sic iam dictu est ut
si fuit melius ut balneet in firmus
oz ut tuc ulnus cooperet sb emplis que
nientib z panis infusis in olo sm modu
cohoptur q separat aqua balnei ubiuitatez
eius z mc intra aut i ueniat aliqd rigidior
i illo possibilitas i ipo. Et oz dolore mi
tigari semp cu olo sic iam diximus
z si aliqua feruoris igto e ut circa se cac
me un in ex solues aceto olo ro dia
sinig z si cu refrigeraueris maib tpa
eu cu uino z ita induttu in linteolo sz
ponis. Auic dic ut cu lenib euapore
st bonu est z acetu. Almansorus q ca
me gnat z calore z ardore abstinere
remouet. Vn in estate z in ulnibus
calis e utendu q sic fit. Rp litarg
z pulueriza z v z cu aceto dein mo
llificat z resoluat tuc dein olm ro
de si fundat z tat dein in gsset diz
aut sic terit semel ex aceto z alia ui
ce de olo ro e fudendu dein in fletis ad
magnitudine ueniat z fiat acetu q post
cruse z v z camphor parum ad ere que
nit z ex eo in curone uti. Cessata aut

feruoris furia ulni plueris thuris in po
nat z post mitte licinius cu pdicta me
si z mudificatiua. Et si sanie alba medi
ca uideris exire medicam sigillatiuz — de sigillatis
appones z desiccatiuu sic e me cu ca
dmia z sic est diafinig z carta bomna
na ɔbusta drana z similia. Altcanc eius
decoctio ɔfert z apatib calis z flaticis
pp sua exiccacion z apatib ignium
maxie. Si aut ulnus ocauu remase
rit applicabim ea qb caro efficat sic
st ungta carnis regnatiua q in cura
de ulnerib ia dicet. Et si ocauu no ex
titerit pone sanasia sigillatia sic
dittuz e z qm me huius eciant me ex
erore t mostrabo na hoc no apponit
n cu ulu plenu extiterit. Vn caro
sup ulnus egdit tu no istud minim
facias sufficiat quatuz de exetius sba
stellare z igium diximus z ad alias re
uertam

Caplm xviii de furunclis — de fur

Furunculi de sanguine grosso nascunt
z st de gne apatis calior ut exiturar
z plures ɔsit ex malicia digestionis
z ex motib sup repletone z multiplicant
in eo q intus ueit cibis gnantib sag
ne plures sic st carnes z ofeationes de
melle z lac z uinu si alii faciut collectio
ne sanici z fit ex eis malitia maxie
dens aut in efficies. Et signa mala st — de signis malis
tremor in corde nausea sudor frigidus
z ista st sig mala in qualib exitura. Cur
in apparent dic Auic q circit tres dies
Cura eor e cura apatiz calior dein post
illud oz ut sit occupatio in resoluendo z
maturando fortasse resoluet z illud est
s minus. Q. mgd in pareni dic ideo qa ex

sanguine grosso et corrupto nascitur debet cum
dissolutiue tunc maxime post euacuationem in
corporis curari. Et fortassis maturant et non
oportet ut sit negligentia in eorum cu
ratione multociens enim conuertitur ad exituram ma
gna et cura eorum est euacuatio secundum qua
litatem necesse fluxe et solomus ueritus et si
permanet pulsacio et febres et non extermina
tur est necesse ut sanies collectionem faciat
quam festinet ad illam. Et de illis que maturant
est exemplum hoc. Rx butiri ℥ j . et ʒ s . et fer
menti acetosi ℥ ij seminis lingue bouis tritici et
psillii an. ℥ j . et ʒ s . lactis fici ʒ iij . fenu
greci seminis lini ʒ v . bulliat in lacte et
amministretur ipsum enim est mirantis
operatus. Quod si carbunculus ad matura
dum durus existit sinapis cum ficubus perm
quibus et pauco oleo vino conterantur
et de super ponantur. Semen lingue bouis cum
lacte aut cum ficubus et mell maturat
carbunculum et ficus cum mille ipso simile
aut fit cum sinapi permixte cum oleo de lilio
fermentum est medicamen conueniens carbunculo
cum oleo et sale tritici masticatum est bonum
ad maturacionem et dissolucionem per ammi
xtionem saliue similiter mue parte conferre cum
baurach oleo et sale ficus non mature pe
statis cera valent. C. xix de simplicibus

Ad furunculos

Absintium marinum sedat apparata car
bunculos. Affodillus eius radix cum
fece uini positus super carbunculos iuvat. Et cum
carbunculus difficiliter peruenit ad pus et est
quasi caliditatis grauis tunc flotomia ve
na que inbibit ipsum. Deinde uentosa locum
scarificatis istud in principio conuenit sanguis
gius uirulentus et retinebat grossus et
fiat illic ulcus durum et quam maturatur et non
aperitur perfora ipsum cum ferro aut cum meis
secundum quod dictum est in exituris et de bonis

illius

eruptionibus est semen lini et semen columbinus
et fermentum [illegible] illorum quidem qui passus est multi
tudine egressionis carbunculorum liberatur
solo uomitus et mundificacio cutis cum balneis
amministratis semper et exercitacio et absti
nentia acceptione cibi et potus uini et maxime
dulcis et carnibus. Diascorides dicit nasturcium
pistatum cum oleo et sale valet quia ma
turat et aperit. Farina orobi ut ordei cum bu
tiro et sale et caulibus oleribus pistatis saniem
eiciat. Fermentum est medicamen conueniens carbu
culo cum sale et oleo. Ficus non mature pi
statis cum cera valent. Farina subtilis temperata
cum oleo et mille et parum cimini valet. Lilium
cum terbentina pistatum carbunculus aperit
et saniem eicit. Rana incisa per medium et po
sita melius valet. Semen lingue bouis cum lacte
aut ficubus et melle maturat carbunculum
et ficus cum mille ipso similiter aut ficus cum
sinapi permixte cum oleo de lilio. Serapinum
in oleo similiter. Triticum masticatum est bonum
ad maturacionem et ad dissolucionem per a
mixtionem saliue similiter mue parte cum ba
urach id est sal nitrum vitellum crudum cum sale
melius dicitur valere. Oue passe cum sale pi
statis similiter. Si autem carbunculus ut aliud
per longum apa pessimum ulcus faciat et
durum sit ad sanandum. Cerotum ex mell fi
ponatur quod sic fit. Rx mell sarcocolle an
partes equales et sarcocollam puluerizatam
tamen cum mell misceatur et recodatur secundum sub
aliquid quod solum nihil quoquitur deinde sarcoco
llam de se ponitur hoc puluerizata et cum
spene hoc quidem cerotum omne ulcus sani
osum mundificat et totum remouet cum
aut ulcus mundificatum fuit. Cetra fa
ciunt quod est basilicon solutus cum oleo ro
et replebis ulcus fouea quia fortius me
ad uulnera replenda non inueni et alia
medicina que in tractatu de vulneribus certa
mus dicetur uulnere repleto galla conso

c. de simplicibus ad carbunculos

cu cortic mali granati puluerizate cum
cotone induc. Tractatus iij de apatib(us) frigidis continens capitula xiij et p(rim)o de flat(ibus)

Dicto de apatib(us) calidis, de frig(idis) amodo dicendum est. Apata q(ui)de(m) frig(ida) aut est flatica, aut uentosa, aut mixta, aut composita, aut simplicia. Sed primo de apate flato dicamus. Apata que nascens ex flat(ibus) in subtilitate et grossitudine(m) atq(ue) uiscositate corporis ad membrum descendentib(us) subito uo(cat)ur zimia. Sic in pantegni asserit. Q(uo)d generat(ur) de aquositat(e) sic est ramex intestinalis et tumor in uentribus idropicorum. Et si fla est grossum et uiscosum niger colore, musstru(m) generat(ur) inde glandule, scrophule et uerruce, et nodi similes glandi. Et si est salsum et cu(m) sanguine mixtu(m) pustule saniose generat(ur) inde. Et re apa grossum ex flat(ibus) aliud generatum in magnitudine diuisum paru(m) q(uo)da(m) simile e(st) cicer, et hoc in magnitudine augmentat(ur) ut q(uas)i melon efficiat(ur) et melon maius et in sacculo ex o(mn)i latere circundat(ur) q(uo)d in uo tu(m) uo cu(m) membris uidet(ur) e(ss)e solidatum sed e(st) q(uas)i separatum, cui(us) solidacio tantu(m) est in cute. Continua eius s(ubstanti)a in(teri)or est uero pinguis et mellitiu(m) s(ub)tiliu(m) est et incatiuus, pinguis uo de grosso nascit(ur) flat(u) q(uod) intelligi(tur) q(ui)a si no(n) stringi(tur) sensum no(n) h(ab)et et nunc est colliges q(uas)i pinguedine(m) et eius tactus est q(uas)i alicuius pinguedinis. Mellitium ex putredine naxit(ur) flatis cuius mia in colore et liquore q(uas)i mel cu(m) tangi cito manu fugit et regreditur tactus. P(ro)ue(r) sicut uterus mulieris h(ab)ens pullum et incatiuu(m) ex eod(em) flat(u). Istis ex melli(bus) nascitur et paru(m) differunt q(ui)a fundamenta eorum dilatant(ur) et prius eor(um) est sensus et mollis tactus sed tu(m) pulchra magis h(ab)et dissimilem pullum uiacin uo(n) simile unitat(is) sonis delatte. Et aliud de mia nascens flatis grossi et pessimi cu(m) sanguine grosso patet(ur) mixti cui(us) mia q(uas)i lu tu(m) est aut arena aut q(uas)i fex olei aliquando ipa nascens ex fumosa uentositat(e) sic uidetur in cor(pore) ydropicorum atque ethicorum et in eo q(uo)d in
membris fundamentum h(ab)et corruptum et uocat(ur) catessia. Unde a uentositat(e) inflat(ur) membrum et aliqu(ando) totu(m) corpus sic passa ex uapor(e) inter clu so eleuato et fit fermentum et apata que uentosa sic asserit Auic(enna) aut fit inflacio aut eleuacio. Et inflacio que est in uentositas e aggregata in spacio uno fixa ideo et eleuacio e(st) q(ua)n(do) uentositas p(er)mixta s(ubst)a(n)t(iae) membri. Et q(uonia)m co(m)ponuntur ista apata ad inuicem et cu(m) talis an dictis de q(ui)bus o(mn)ibus capitulum facim(us) singulare.

C. j de apate flato molli q(uo)d noiat(ur) zimia siue paulus uel pulus

Apata q(ue) uocat(ur) zimia est pondus carnis inflat(e) mollis et albe sine dolore caliditat(is) carentes et fit ex specie flatis uaporant(is) ut cressent(is) sua uentositat(e) sic fiesunt mortua cor(pora) tue(n)ssere uidemus. Et sepe in cruribus ut pedibus solet fieri t(ibi)iorum catticorum ydropicorum ut s(ed) fla e(st) no(n) put refactu(m) si cor(pore) dure(t) aut est in toto cor(pore), aut in parte. Si in toto cor(pore) generat aut ipsa rena aut fri(gid)itat(e) contimat sine febre cu(m) h(ab)ui diuersitatis e(st) fortitudo et defectu membrorum q(ui)a def. membra cu(m) fuerit forcia expellunt paulatim illud fla uel di mittitur illud coadunari ut ydropis q(ui) yposarca di(citu)r generet(ur) q(uo)d si fuit defecta coadunat(ur) in cor(pore) unde nascit(ur) yposarca. Si aut fuit in uno loco fac(it) hu(m)idu(m) apa q(uo)d d(icitu)r zimia uel palus et quato plus mia est s(ub)tilior et mi(nus) madida, ideo Auic(enna) est mollificacio et uehementior et uocat(ur) zimia siue palus eo q(uo)d si eam digitis p(re)mat(ur) impressio digitorum

C. j de apate flato molli q(uo)d no(minatur) siue paulus
C. ij de inflac(ione) siue apate uentosa
C. iij de simplici q(uo)d asserit apati flaticus a so ablata
C. iiij de nodis bocium
C. v de de curo nodis, uerrucis, inuersis q(ue) sit q(ui)dam p(re)cisioni contrarias
C. vj de glandul(is)
C. vij de scroph(ulis)
C. viij de scrip(hulis)
C. ix de cura fule perurgi
C. x de apate dura s(iue) s(ub)tilitas
C. xj de scroph(ulis) et dura apata cancerata
C. xij de apate apatum positura
C. xiij de can(cro)

ibi de tanquam in palude fortatur. Et quanto plus materia est grossior plus est additamentum et flugus de diu et de genere elevacionis et differt zimia ab apatibus inferius per pauciorem duriciei et pauciorem offuscacionis et differt etiam ab inflacione quia in flacione est sicut uter inflatus et cum imprimitur digitus longius ibi non remanet digiti et quando autem ex percussione et similibus et non occurrit materia que attrahitur ad locum eius in flatu non apparet sit apa flatis et illud est parum et non evacuatur ex dolore. Cura. cum elevacio ut tumor per aliqua egritudine id in eius corrupcione autem curetur prius ut egritudo ut membrum per contingit post locum elevacionis sicut eius si indiget cum localibus que dicentur. Et si sic autem apion cum tumor sine mollicies et accidens sequens egritudine quod fit in corpore curacione ipa inita non indiget non quod consequatur studium in curacione egritudinis unde fit tumor eius resolucio fit facit cum in unctione fiendo ex aceto cum misto cum oleo et aliquantulo salis quia tumor sit dixim aliud fit acta primitiva et alii acta antecedentes. Quod

nota de cum pruncta — est acta primitiva sine corporis replecione nullam oportet fieri resolucione sed circa apa et laborandum. Si autem et acta antecedentes necessaria est solo ventus et alii per flebotomiam ut quidam voluit quia in est ex humore flatu grosso ad aliquod membrum currit et tumor magnus albi coloris et fit tactus mollium est ut egeret moveat et ventrem solvatur cum eis quod flatu grossum educunt sicut pille

nota pille de hermodactilis — de hermodactilis et pille de cassia et adsumus in quibus cadit pulpa colloquintide et

de centaurea — centaurea et sucus cucumeris asinini et semen eruce et similia eis que in suo loco dicentur. Et abstinencia ab eo quod generat flatus

et ab aqua frigida sic autem. Quod est res que est magis vera hoc facto oportet ut in principium curacione cum medicamentis de operatis quod est ut constringat et dissolvat simul qua per fit ancessio in primis cum una porcione cum spongia nova infusa in aceto primo

sto et aqua salsa et cineris in spongia — nota de

oportet nova sic autem apion et autem sit excitacio et resolucio quas acquirit ex aqua maris per illud quod si non haberet extra aliquid novum. oportet ut abluatur autem tro et aqua cineris donec acquirat virtute spongie nove et submergatur in aceto quam aggregat et cohibeat quando administratur loco spongie cum non inveniatur pannus duplicatus duabus plicaturis cum aqua cineris ut cum lixivio ut sapone — nota de

diligentissime idem facit. Et quod assidue autem super ipsum et vice post alia fortassis sufficit. Et si est apa in principio et corpus est humidum oportet ut sit acetum forte in composicione sua et si ita administratur hoc et non iuvat et corpus est durum tunc oportet ut sit acetum propinquum dulci et si iste disposiciones sunt medie tunc oportet ut sit acetum temperatum sic res qua possibilis est hoc habere et medicis in principio sola et cum quibusdam excitantibus calidis est bona et coquens adeo

egritudo ponatur sic autem. Autem acetum — nota de

in quo infunditur spongia forcius ponitur et ad statum pervenerit et cum ipso fiunt in fortitudine et administretur solum cum spongia et permistum cum oleo vehementis resolucionis et in illa hoc iterum administra spongiam infusam in qua cineris sic et vitis et urtice et similium et oportet ut comprehendat spongia omnia latera ne declinet materia ad latus aliud. Et aqua calida est forcior. Et omni ro — nota

cum aceto et sale et sulfure combusto confert combusto
confert et ipsum sulfur est bonum. Et radix
cum aqua caulis est mirabilis iuvamenti. Si
autem ergo est cronica et tumor sit indu
ratus sic aid G. amministrabis diafore
ticum illud de qua diximus cum est ut incidat
et resolvat totum .s. cum oleis resolventibus
et evaporatibus locum pinguis et molli diu
fricans manu deinde pone spongiam in
fusam aqua cineris super locum fortiter stri
ctam. Et milii farina cum ea cinabit et cu
cumeris et ebuli dissipa et uter
Medicinam G. diaforeticum ad tumorem
Recipe spume argenti et xx unc. adipis por
cini veteris unc. l. olei veteris sextaria v.
et radic. cucumeris librum et ut quaterus plus po
teris tere de qua in oleo et adipe porcino
diutissime deinde sublatis radicibus et deco
lato oleo superinfunde spuma argenti et cum
mississime tere et sine intermissione agita
et lento igne de quoque ad modum emplastri et
utere. Si autem tumor accidit per se aut post
febres longas cum sananter mandita secundum Al
mansorem sanandus est per aceti cum oleo
ro et aqua ro misceat et pannus in eis ma
defactus supponatur et ligetur non tamen fortiter
ligatur tamen eminentie apatis vehementius
constringatur quod ad utramque partem tendat. Ad e
dionem quod disiungere fac apa flaticum. Co
mburantur sarmenta et in eorum cinere aqua mu
lta proiecta una dimittatur deinde coletur cuius
aquam commisceat in qua possit panni infu
si fuerint desuper ponatur unum aliud cum liga
tura cingendo. Dieta. caveat repleto
ex cibo et vino et aqua et dea et que nas sitis
famem substineat. Si autem tumor antiquus
scirosus fuerit et fuit penitus sine sensu
ita quod non senciat nec tactum nec compunctum
hunc tale moneo relinquas quia incurabi
lis est ne in casu labores. Si vero senti

ut per modicum non penitus non est intollerabilis
sed propter sanabilis. tamen non facile ad sanitatem et
nos de apate scirotico singulare capitulum fa
cimus. De apate molle ex flatu subtili. R. Si
apa sit virtus molle ex sale et oleo fricet
aut folia tamarisci aut mirti desuper ponat
Et stricture cum ligaminis est confert in eo
in quo non est magna grossa. Et oportet ut in corpore
ligatur sit ab inferiori parte superius et
superior inferior descendat in inferiores partes   non de ligatura
tes rursus et desuper revertentes vehementius
ad ortum unde cepit .v. ab inferioribus
ad superiore ligando revertatur et illic sit
fiat sicut in fracturis ossium fieri solet
ut confluentes illuc humores possit repellere

C. ii. de inflacione sive apate ventoso   C. ii. de in... siue ap...toso

Inflacio quidem est ventositas in membro
fixa ut congregata et signa eius sunt
quod est leue molle leviter sicut uter inflatus
quod cum ponitur super ipsum et comprimitur vestigium
ibi non remanet. Et cura eius est ergo sic
aid Serapion evacuacio eius quod egressum
est ana ex eo quod est retentum in quocumque
quidem membro fuit et sit intencio tua propria ut
evacues illud cum medicinis subtilioribus partium
et que sunt forcioris caliditatis. Et Plasis dicit
quod fiat evaporacio cum farina ordei cale   de farina milii ordei
facta aut farina milii aut cum cinere
et melior est cinis quercus. Deinde inungatur
cum aliquibus oleis calidis sicut sambucino et de illo   de oleo sabucio
sene quod ponitur per piper albo et suffic cum
emplastris que sunt cum cinere quercus et cinere
ligni viteis confecto cum aqua in imponi rei
poste et tamarisci et ligetur de inflacione ve
tus. Si remanat in ventre et visceribus
tunc sit evacuacio eius sicut aid Serapion
cum oleo subtili in partibus suis ex eo in quo
est decoctus ruta aut quedam semina calefa   non de cimino
cientia sicut ciminum et petrosillinum. Et
qua ponitur super umbilicum ventosa magna

absque strangulatione ¶ De tumore in membro ner
voso ¶ Et cum tumor in membro nervoso ex per
cussione contingerit aut ligamento sicut liniturus
aut corda permisceatur in membro que redat
cum lenificatione sicut est aqua marinis que
novatur saracheta et si est cum hoc dolor …
… dicta est tunc oportet ut sedetur dolor in
primis cum oleo quod mollificat et cum aliis que sunt
sicut ysopus humida et vinum cottum et scrotarum
ex oleo et ut administretur embroca cum vino
… stiptico et post illud administretur
cum cinere et similibus ¶ Deinde in fine administrentur
emplastra lenientia et scrotum factum cum ysope
fiat et oportet ut liquefiant cera et oleum amen
deinde pulverizentur super illud ysopus sicut
possibile teratur et cribelletur et administretur ¶ Ex
ipsa bonum ad hoc est ut fiant … et
cum et cipi et aloes et crocus et acacia et boli ar
meni et conficiantur cum aceto ¶ Aliud cum ante
cessit dolor fiant sordes balnei et bulliat cum
aqua et inspissetur cum calce que ponatur deinde fiat
sicut massa mollis et liniatur ¶ Aliud liniatur
loca cum oleo et ponatur desuper spongia cum lana
imbibita in aceto et ligetur super ipsum ¶ Aliud …
folia lilii et … geranii … ponatur et po
natur est enim mirabile ¶ Aliud simile valet
alumen … cum aceto et aqua cineris
¶ Epithima fortis iuvamenti … spicam nardi
num et olibanum et storace et usnee et calami aro
matici et spicam et absinthium terantur et in
corporentur et calidum ponatur ¶ Medicamen de fer
mento est iuvativum ¶ Emplastrum …
ad inflationem tibiarum ¶ Quando in flacco ut in
coxis vel cruribus fiat cum stercore columbino
albo cum forti aceto … in lana et deinde
super ponatur ¶ Aliud probatum ad inflationem
que fit ad ruborem et calorem farina ordei
et fabarum in aqua coquatur et super ponatur ¶ Ad tumo
rem genuum radices brusci bulliat fortiter
et pista cum assungia bene et parum salis et super
liga omnes tumores tollit ¶ Si autem … plantibus
… in capitulo suo … queratur ¶ Si autem

de ysopo

de sorde balnei et de calce

de stercore columbino ad crura et …

… de brusco ad tumorem genuum

est in pede ut in manu ponatur sicut ad se
… spongia infusa in aqua cine
ris desuper et alta de … sit illa
est … vehementer et que sup
… molliter deinde recipiat membrum aliquod
ex materia distemperata fiant et curationes
que in capitulo de podagra dicentur ¶ Capitulum
de simplicibus que conferunt apostematibus flati
cis …

Apium succus eius cum suco panis
ad modum emplastri confectus resolvit a
postemata flatica in principio ¶ Abrotanum
resolvit apostemata flatica et si decoquatur cum
… ceratoniis confert ¶ Archemisia … valet tu
mori … matricis ¶ Deinde ¶ … tollit
solvit flaticas pellit et tumorem ¶ Allium
elixatum et cum assungia porcina tritum re
primit tumorem … ¶ Porcino …
adipi … ipsius ¶ … medicans … reprimit
… ardens … tumores ¶ Cucumis asininus
cum fit ex radice eius emplastrum cum farina
ordei resolvit omnia apostemata flatica antiqua
¶ Calamus aromaticus resolvit apostemata ¶ Ce
resolutum cum cera virgine et assungia ve
tere mista reprimit tumores omnes et pan
… deinde … ¶ … cum cera vetus
… assungia mista ¶ … pan…
… quos … tumores ¶ Curat ut reprimit
si sepius hec super … ¶ Coriandrum
cum uva passa et melle … tumores
mamme … deinde … ¶ Uva cum …
… coriandrum mel … ¶ Sedabit
varios … tumores ¶ …
testes tumidos iuvat hoc modo ¶ Caules
elixatus eius sedat tumorem et super positus
deinde … ¶ … significat aut elixata
iuvare … super positum varios sedat
tumores ¶ Fenugrecum resolvit apostemata flati
ca et dura ¶ Furfur fit ex eo emplastrum
rarificat apostemata flatus et ventositates

Feniculus tritus cum aceto et appositus
resolvit omnes tumores. Id pones etiam
in quo sedabit aceto. Iusquiamum fo
lia eius cocta cum farina curat tumo
res et podagram calidam. Idem in usus. Iusqui
amus foliis coctis ad polenta hoc ad
hibendo poteris quodlibet curat tumores
et similiter calidam poteris infrigidare
podagram. Mirra est bona apostematibus flaticis.
Herba que dicitur lanceolata vel Lingua est bona apostematibus flaticis. Lu
pinum est bonum apostematibus et carbunculis. Em
plastrum ex eo factum cum aqua et sale valet.
Nigella confert si apposita ponitur super
flatica dura et resolvit. Radix urtice
cum aceto vino trita et posita valet tumo
ri flatico et podagre quia desiccat humores
in idem usus. Et solvit humores hoc desicca
re nocentes. Item cum vino radix cocta
tumorem. Capre stercus confert podagre sic so
lvit illa. Cicerbita. fit ex eo emplastrum cum
aceto apostematibus flaticis. Sisimbrium confert
apostematibus frigidis. Plantago cum assungia trita
et cataplasmata duros solvit tumores.
Idem maceris porcina vetus assungia
unge illi. Sedabit duros istud catapla
sma tumores. Pulegium radix vel aut
cum oleo trita sedat omnes tumores. Idem usus.
Idem radix aceto cocta nigatur aceto aut
oleo terit commisto si sic addes. Sedabis
quos vis sic addita sepe tumores. Herba mi
ri folia eius dantur in potu ad apostemata fla
tica. Sal fit ex eo cum melle et vinestro
emplastrum apostematibus flaticis. Spongia exi
cat apostemata flatica. Redegar confert a-
postematibus flaticis per illud quod est in ipsa de re
solucione que fit ex eis emplastrum et preter
radice eius. Psillium aministratum conquassa
tum cum aceto si apostemata calida flatica. Po
pulus folia eius conferunt apostematibus flaticis.
Bdellium saticionis resolvit apostemata flati
ca. Viscus resolvit apostemata frigida et cetera.

cum calce confortatus. Ad tumorem tibiarum et pe
dum abluantur tibia cum aqua in qua cocta sit
crux. Illium. Siterant folia eius et semina
interim et fiat ex eis emplastrum cum vino et
apostemata flatica confert valde. Viola valet tumo
ri illius et collectionis. Idem et illius curat
elixatura tumorem. Et capitula fac addit
collectio quod vis. Apium confert apostematibus frigidis vel
et duris magnis. Capitulum de nodis sive bo
ciis

Nodi sive bocii sic ad quod sunt exi
tum flatice humores flaticos conpen
dentes aut a flato generatos in magnitudi
ne vel parte plus vel parte minus in ali
quibus partibus corporis apparentes. Et albu
dicit quod interest nodus et sit circa et sit
sic medon et maior et minor et huius hoc
sic medon et maior et minor et huius hoc
cur nisi quod nodus idem sit quod bocium. Cum
illi qui sunt in iuncturis magis dicuntur nodi et
illi qui fiunt in gula vel in alia parte corporis
vocantur bocii. Differunt tamen ab exitibus
quia cum exitura est calores et febres et
dolores vehementes dum sedat ebullicio
superfluitatis et complexio putrefactio tunc.
Cum nodi non conficiunt febres et calores. Cum vero no
dum non est calores neque febris neque do
lor sed sit colore coris in ipso facto
dum nodi generantur et est sic aut sic duobus modis
conuenit et est sic aut in flone cradunatum
aut erit cum sanies in flone cradunatur
quod in vene et aliud cum materia in aliquo
membro colligitur non possunt apparere in
quibus diversa materia est a qua acuta re
dit circumstancia faciens de locum fran
git et fit aut quia carne undique compositur
aut quia locum faciat aut quia in longo
tempore putrefacta efficitur acuta. Et
sunt alii carnosi et alii sic pultes et
alii sic mel et terebentina aut alia
continentur humitate sic iam dictum
est et sunt colores humitatis multi atque
diversi. Cum nodi materia sic vel

Et assuit ab eo diversa quia non solum lapides hu
mores sed et dura corpora extrahit quia aliqua
de diversitate facie- do egreditur sic in gula in cista et alibi sic
-re putredinis pili ut sic ossa aguta ut lateres ut lapis
tritus. Similiter huius est diversa quedam est
sic lutum et quedam sic stercus latrine et
et alia sic fex vini et alia sic amurca non
nulla tamen emittit pudoris quod nullus adeo
appropinquare valebit raro tamen invenitur
quod eum sepe contingunt sicut pulticinum melli
num et carnosum sicut sepimus quod alio nomine
vocatur testudo et mellicium libenter sic in
iuncturis sic in dorso manus et quandoque est
in nodo res dura unde non est longinquum
quin melius faciat ei evacuatio cum medico
licet. Dexter posuit dixit cum flatica
in radice ipsius duri est flammula cum acu ut
desiccaretur grosse. Et quandoque accidit ut non
dicatur nervus et similatur nodo et non est de no
dis et differt a nodis per hoc quod non separatur
in longitudine immo in dextra et sinistra
et interdum accidit ex percussione et post exco
riatas et post curationes earum quasi assimila
tur nodis quedam rotundum simile complexionis ei
clavi et plurimum ei accidit in pedibus et digi
de clavo tis pedum et in femoribus et ledit et tantum
quod prohibet ambulationem et plurimum quidem ei
accidit non curat sicut aliud dixit sit canc

Cura dictorum quod trino modo curantur
dissolvendo malum et putrefaciendo et in
cidendo in quodam loco habet tamen erunt facien
da in quodam vero duo in alio vero unum mel
linum vero et pulticinum dissolvimus et putre
facimus sepimus vero sive carnosum non
de fero nisi ferro curatur. Cuicumque autem horum in
terioribus oritur et maxime in visceribus medi
cina mirifica valebit dissolvit enim aliquotiens materiam
in eis collectam ex quibus multa invenies
de diacalamento laudabilior omnibus est magna tiriaca atana
sia otturisia et diacalamentum. Et almasor
dicit eorum accidit in iuncturis sic in
dorso manus et in locis ubi venarum est mul
titudo fortis fricatio et complexio evacuat
eos statim et penitus removentur tamen quandoque
post redibunt et quandoque nullo modo removen
tur. Sua per locus quod per medicus et fricatus
erit donec evacuetur et equalis fiat et si per
compressiones non removetur percutiat cum malleo
ligneo donec dispergatur. Deinde flustulum
de plumbo plumbi fiat et rotundus et loco sit posito
fortiter stringatur et per tres dies sic perma
nere permittatur post vero emplastrum cale
epithimatus ligetur aut cum aloe licio
et mirra et acacia et colla pistium super
cartam inuiscata et loco apposito et stri
ngatur super ipsum valde cum flusto sue ma
gnitudinis de ligno aut de plumbo. Si vero
post evacuationem ligatus fuerit locus non
revertetur non ligatus vero plurimus quod reverti
consuevit quod si magnificatur aut fundat
purgetur corpus. Et de bona curatione me
llini famosi sicut aliud dixit ut incipiatur
et evaporetur cum aliis et deinde emple
tur cum passis emundatis et melius est
ut excorietur cutis. Deinde ponantur super
emplastra et fortasse consequetur medicamen a ac
cutu in excoriatione cutis sine nocumento
sic calx et sapo et cinis et alia de illis que cu
runt cursu eorum que dicta sunt in empire
nebis exituras. Medicamen corrumpens bo
calor viride ʒ iiii fex vini adusti ʒ ii
nitri ʒ ii macia ʒ i fervescat in aqua
cineris ebullitionibus paucis et ponatur mem
in ampulla de plumbo et teneatur semper bonum
ut non exiccetur. Et hoc medicamen item est bo
num verrucis et glandibus et similibus et ut
sumatur elebori et arsenici rubei ambo
rum partes ii corticis eris partes iiii et fiat
ex eis linimentum cum oleo rosato et fiat

ex sem urtice et corticibus eius et arsei
to cum oleo ro. Et in plus boum nodi mellino
et ouium exituris calidis in quibus est humor lenis
R. laudani galbani bdelii sodiaci nasorum
apium et terbentina partes equales sua
tur ex istis et exsolutiuis sunt plura mo
dicacione et suatur bauiat et medietas
eius debon et fiat ex eis emplum ex
cera et oleo ro. Et iterum calc. uiue partes
.i. uitrioli partes .i. arsenici partes .i. Nodorum
autem qui sunt carnosi ut sepius curacio
est incisio et mellinos ut pultinos est
per incisione possimus curare diuisis etiam
modis. Oportet ergo in pueris ad curacionem nodi
cum incisione ut experieris cum tigras
ipsum inprimis cum instrumento quod uocatur in
tromissorium cuius forme sunt tres. s. magna
media et parua et sunt hee forme eorum et fiat
intromissorium i.
ex calibe quadratum
extremitatum decenti
ut festinet intro
itu in apate. Et modus insicionis a
pitis et nodorum omnium est ut accipias
hoc instrumentum et intromittes ipsum huiore
locum qui in uenis in apate. et tu reuol
ue digitos tuos oculati cum eo donec
scias quod instrumentum iam penetrauit cutem
deinde ultima manu tuam secundum mensuram
magnitudinis apatis, deinde este intro
missorium et considera illud secundum quod egredi
in uesicatio eius, si ergo egreditur humitas
cuius quecumque color fit tunc seca ipsum
secionem superficialem secundum quod dictum est in re
liquis apatibus quia si non est currens sed sit
mel uiscosum ut terbentina sicut aliud aliud
isto modo rumpatur paniculus nam si rum
pitur eius egressio est difficilis. Et si non accidat
ut rumpatur tunc rectum est ut conserues ipsum
paniculum sicut aliud quod est res, et excoriatum ab eo

magna
fora mag
media
fora media
minor parua
parua

alia generi et stringatur cum ligamentis et qui cauit de
eo res plura tunc oportet ut custodiatur paciens ipse
cum confortantibus naturam et conseruetur a sompnum
fortare si aduenierit sincopis, et oportet ut mo
deretur in curacione eius qui timet sincopim.
Multi quidem de hominibus nodorum non colerat mon
meas acutas propter magnitudine egritudinis eorum et
propter complexiones eorum et non suffert aliud nisi perfo
racionem. Oportet ergo ut in istis perforetur et euacuatur
quod egreditur ab eis sicut iam dictum est, et non
presumas de panicolo suo ymo pone in eo oi
die bis uel ter possit egredi illud quod agre
gatur oleum cum butiro tepidum nam paniculus pu
trefiat et egredi per se. Et quidam faciunt
intromissoria predicta ex here aut argento
et intromittunt tenta argentea rotunda
bene polita, aut plumbea post perforastis
et duc ea intus et extra ut egrediatur aliquid
de humitate si continetur ibi et certificaris
et si non egreditur in uesicacione intromi
ssi ut recepte humitas tunc scias quia est pinguis
ut carnosus, tende ergo in primis cutem que
est super nodum cum manu tua sinistra
aut dissipius extendat eam secundum modum
qui est possibilis et seca cutem sine ipsum usque
ad paniculum qui continet ipsum in modum
crucis secundum hanc formam ⊕ excoria cutem
ab eo, partes cum facilitate ne frangatur
paniculus qui prebet te ultimam excoria
cione et est possibile quando ut paniculus
nodi deinde extende cutem utrinque lat
is cum unguibus ut uncinus in fra de sig
tis et in cape ut dictum est excoriare pa
niculum a pelle qui per se est quando excoriate
ipsum donec egrediatur sanus quod est in ue
tre eius cum unguibus et scalpellis quorum
sunt forme sicut ait Albucasis sunt trium specierum
s. magnum medium et paruum et eorum extremitates
alii fit secacio sunt acute et alie extremitates non
sunt acute sicut in
des et hee sunt forme
eorum trium

magnum
medium
paruum

& no ponatur cat. ij ut cu eis fiat in
uamtiu in excoriacioni eorum nodorum ap
ericone incisionis uene aut neruis & postea
uideret in quo sit melius cu unguentis hoc
facto suspende hoc loco uncinis eorum fore
sut inbracet spetz quod exeisse simplarius
s qbz e curuitas j. & st enim spetz sic
uides s mag medy & puy forma ma
gny het e
Ex eis st bu medy
tiny hnes duas puy
curuaturas & st triuny specierum s ma
gnu medium & puus sit ista Sic uides
mag & het e fora
medy & puy
Et ex eis sut
hntes tres curuaturas & smt sut
triuny spez s magnu medium & p
uus sit uides &
het est fora mag
medy et puy
Et oes istis st necessarie
in loco suo. s cu describit panicus in
opacionem & no est post exher ipuz fu
stati donec no remaneat ex eo aliqd
naz si remanz ex eo aliqd parz ut mleuz
redit s in prius Si & remanet
ex eo parz tunc inple ulmus ap opposito
nez tuam ex aliquo medicante corosi
uo sic est puluis affodillorum & similia &
stinge ulmus & pony sr ipz q sedat
apa caliuz & molestia medicans expe
llat sic est oui cu olo mistis donec
panicus cadat a loco corupcionis & sigs
corupcionis istius panicy est i flacio
loci post appositiome mne corosiuij po
stq aut panicus ceciderit cura ulmus
cu unguento uiridi & reliqua curone ut
meris dony sanet Si aut nodus est
magnus tunc sue duo labia ei et cu
ipuz cum eo qui incis nat Si aut est
atrana uena pulsatilis aut no pul

satilis tunc pp a & in inple locu euz de post
ut folo tuo cu aliq mere sangne
test ultimo & dimitt ipuz sitem duoby
diebus aut tribus dony ulmus putrefiat
& bullicio sanguinis quescat dein redi ad
incidendu illud q de nodo remansit nec
stat & iocter sic fuit qa sic aido
inuencio tua circa incisionem ut extir
pacionem superfluu debz ee triona Bona
ut curo cito pficiat ut alia ut si no
opleat cetz ty ob hoc no paciat tercia
ut sit securus ut talis morbus no ueniat
tat. na si hoc inuestigaueris scies
qn incisio queiet & qn mo quiens
existit s incisio ostendit grane q in
toto cor ex naz fuit sit incidendum
s si incisio fiery no possit incidaz est
de loco ad locu sic fit de cataractis oculi
Qe aut inducunt rem cenea fore
dissoluenda & pcanda s si hoc fiery no
pot p naz mbry infirmy aut qa est in
curabile putrefacto mbro inponantur
sine incisura aut cu ferro incidaz Aut
& alie spes nodoru sic glandule quas
si est tibi pole & no fiat nocumeus nec
no au uen incino exe & si fuit aut in
pede aut in loco quineo cu neruis & tendi
dis no psuas exher ipuz quod faciet
infirmo spasmus si ueniz cotes ipuy
& stringe suipuz cui sit grauitas dony
maturet euz & sigs ei est q huiusmodi
opssio sup ipuz stupefat mbruz in q
est Ques aut nodorum qui sunt sic dan
cium manibus & pedibus libensius oriuntur
curatur cu tiriac circumjaz limitis & dia
quloy sr ipuz p dies mltos cotidie ad
plorat. Si no sic no curantur ad i cisioez
ut incisione recurat C. v. de curone
nodorum uisorum & no i uisorum qui sunt s

ut clavi extirpationem et cotturam

Hec est ut incidatur quod est in circu
itu tantu clavi et trahatur cum forficibus
aut cum uncino et eradicetur ex radice sua
Deinde cura illum reliqua curatione ulnerum
Et si vis cautizare ipsum duobus modis cau
terizatur ut potius cauterizat .s. cum ferro
ignito et aqua fervente Et est ut facias
cauterium concavum simile penne vulturis
et fiat ex ferro secundum quantitatem que contineat
clavum ab omni parte et sit subtilium margina
Deinde pone ipsum ignitum super clavum deinde
revolve manum cum cauterio in circuitu
clavi donec perveniat cauterium ad profundi
tatem clavi et dimittatur ipsum tribus diebus
donec pus incipiat apparere Deinde emplastra
ipsum cum malvis silvestribus tritis cum sale
et dimittatur emplastrum super ipsum in nocte quoniam ipse
clavus eradicabitur ex radicibus suis Deinde
cura locum cum unguento regenerativo carnis
donec sanetur Et si sunt non clavi et multotiens
accidit in superficie corporis precipue in manibus
et in pedibus tunc cauterius cum aqua calida
potius administratur Et accipias canulam
ex here aut ex ferro aut ex penna vul
turis et depone eam super clavum deinde pone in
canula ex aqua calida quantitatem paucam
et retine manum tuam et revolve eam
cum compressione manus tue parumper ut imprimatur
margo canule in radice clavi et perveniat
aqua calida usque ad profundum ad radicem
clavi et expectet infirmus super mordica
tionem aque calide hora una Deinde dimittatur
ipsum nam clavus eradicatur cum radicibus
suis ita fac cum eis unum post unum donec
venias super omnes qui sunt in corpore et postquam
eradicatur cura cum unguentis carnis generativis
Cura autem illorum qui sunt in gula et qui fi
unt in manibus et in pedibus propter podagram
est sicut lapides in loco suo dicetur

C. vi de glandulis

Glandula est caro tumefacta ex aliqua
materia imbibita et precipue flatica que ad aliqua
membra pergebat et propter hoc libentius in collo sub
assellis et inguinibus contingunt quia sunt adhuc membra nobilia
fortia superfluos humores a se expellunt et
ad debilia deponunt ideo quia mollis caro est et
rara facile suscipit humores ad se ven
entes cum motus arteriarum et venarum nervo
rum et ossium et lacertorum fortia sunt carnem propter hoc
sicut nervis in digitis pedum evenerit ultima
sicut cito tumefiat caro inguinis et sub assel
lis propterea tumefit caro caro colli et maxime ex
his ulceribus in capite ut collo aut membro
vicino Deinde si qualibet harum carnium hoc modo
tumefiat ex flatica materia vocatur glandula Et
omnes glandule sunt insensibiles quemadmodum et
pinguedines cum sunt de genere pinguedinis quamvis
quibusdam videantur sensibiles propter pellicas sibi
insertas Sunt autem tales glandule que pi
guedines in corpore ad fomentum et conservationem
quia virtus est calor acordis et totius corporis procedat
Sunt tamen queda partes corporis magis subjectis
biles caloris quam alie et dicitur glandula pa
est rotunda et aliquando longa ad modum
glandis quercus formata Et si ex materia
magis tumefiat erit tumor durus et pe
trosus et ad curandum difficilis et vocabitur s
fula de qua post dicemus cum hic de solis gla
ndibus sit dicendum Sed de glandibus que in
locis emunctoriis oriuntur et apparent in suo lo
co in precedenti sermone hic de glandibus
que in aliis membris oriuntur tamen in dicemus Et ma
que in quibusdam membris apparet glandu
cognoscitur quoniam in quibusdam membris apparet glandu
losum sicut avellana et nux et minus vel et
multotiens super volam manus et sub fronte
Cura cum est in principio post evacuationem
flatis sit ut dictum est compressio ipsius sua sim
pliciter dicimus de nodo quoniam separat ipsum si redit
medicamentis et fortasse non redit quapropter cura
tur cura nodorum cum ferro et incisione Deinde
stringe super ipsum plumbum ... quoniam
digerit ... in sub plumbo

qua volueris et distilla per alembicum
et da patienti ... usque ad xx dies

epithima digestivum de illis competunt. Item iterum
ut si iterum administretur post digestionem
eius quoniam illud est cum probens reductione
et talis curatur omnes prius pustule glandu
lose. Glandule autem apostemata que generantur post
aurem curantur cum cinere limaciarum confecto
cum antiquo adipe non salito et utendum ei sit
aliud. Item vive mustele pars que non habet pare per iterum
carnes mustele per mixtum aceto cum oleo
de lilio et antiquatur et administrat confert et
strophule. Et nos de apostematibus glandulosis
sermone dicemus et ad hanc de illis que fiunt post
aurem latius in suo loco dicemus. Item vii. Item ad
glandulas ebuli cataplasma impone aceto et
Item Folia persici cum sale tere et superpone
mirifice prodest. Si autem dure fuerint ipse gla
ndule fimum caprinum cum aceto tere et in panno
involve et super pone et est lingua in ...
teneat patiens si sit in gula. Item de glan
dula que dicitur ranula et que est ad modum ra
ne formata. Item stercus vaccinum siccum
et pulverizatum et urtica et eruca bene pista
cum forti aceto misce et in diminutione
ne lune calidum super pone probatum est.

Cap viii de strofulis

Strophule sunt scirrhotice glandule ex
humore mixto flatus vitreo creatae vel
plurium in loco uno nascentes. Quia loca in quibus
generantur strophule sunt collum et ascelle et
inguinibus et in aliis et in latere sunt mollis
eius caro sit. Item ad hoc existit et spe
cie ... in venas existens implet ... non est
magis iuvamentum sed mollis caro que fit sa
liva plac et spermatica et humectas in venis inte
rius circumdantibus et in gula et in gutture
fit magnum iuvamentum quia aliquando caro spon
giosa vocatur ad quam multe veniunt vene
ciosa vocatur. In his quod si fiat apta curatur sic si fiunt
in ceteris membris sed si fiant in carne que in te
venas existit alio modo curabitur quoniam sit aliud
Item morbus et membrum non est morbus auferri de
bent quod duobus efficitur aut cum ferro incidatur
aut putrefacientia imponantur et strophul

que et glandule sunt consimiles multe diffe
runt tamen in materia in glandulis enim ...
et strophule fiunt magis ex dominio
melencolie ... glandula mollior et
sola una quoniam apparet strophula autem
durior est et una vel due vel tres vel plures
reperiuntur et unaquaque pelliculis circundatur
et dicitur strophula quia in collis porcorum sepe
nascitur vel quia in figura sui plurimum
simulantur porci vel quia scropha multos
porcellos generat ita et hoc in multo augmen
tata nomen a similitudine est sortita et homines
vehementius expositi ad habendas stroph
ulas in pectore colli et capitis sunt homines
curta colla habentes complexione et ex indige
stiva malicia et fastidio accidit. Et similantur
strophule nodis sed differunt ab eis in
hoc quod non sunt separate sicut nodi ymmo sunt
suspense cum carne et est et cum eis vela
in nervosum et quoniam est vehemens magnitu
dinis et quoniam ex una et quoniam ex una ca...
generantur plures et simulantur furunculis et
quoniam ordinantur nodi et fiunt sic ...
pendens ex collo ad unam partem qui sit
... et de strophulis sunt quibus asso
ciatur dolor et sunt ille quibus commiscetur apo
calitum et materia calida et de eis cum non asso
ciatur dolor est difficilis curationis et forte ...
illius curatione est medicina perforatio et putre
factio et saluiores strophule sunt que accidunt
infantibus et earum sunt que iuvenibus accidunt ...
ores. Cura oportet quod subtilietur eius ...
regimen et fame sostinenti cogatur et ...
diminuta et facietas nauseativa in ...
et biberi prohibeatur et maxime aqua stante
ex ... saporis et aqua frigidissima ...
zelu. Causa sic dicit ypocras aqua debet esse ...
saporis et nullius coloris et nos de ea latius
si deus voluerit in suo loco dicemus et propter
hoc illi qui sunt in locis paludosis et ...
tias tales egritudines habent. Subtiliatio illo
regiminis est subtilia cibaria comedere et
grossa vitare et omne regimen strophularum

tur p fabricatum et in ipsa distillatione fundatur pece et ponat super scrophulas bis in die
ad id rp radic brandie viridis et pista et pon desup

gumme apatum plicetur simulat ex pto
sui egrius et ab oreat omne quod replet
cap ma et tu ut custodiatur eius ppat
cap ab eo quod fac currere matias ad
pur ex sputis omnibus facientibus curre
re sic psterner se sup faciem et
curvat se sup genua plicere et plure plu
rimar planum non altum et ab operatio
nibus quoniam ma ad cap sic currere
plurima et dolor capitis et tussa deim
euacuetur p uomitum et uenit cum eis fla
grossum educit soluatur non tamen semel
sed sepe et inter duas uentris solutiones
Caueto frigor uomitus celebretur
qa si non sunt in uetate ita quod fit ult
annum et non fit mag cum istis curis pa
tiens liberatur si aut inuetate et non
sint infra neruos et uenas implicate
necesse erit cirugia Et flora et sic
ad luit de uena cephalica et in uata
curarum scrophularum et maxime qui est cu
eis ma calia pmixet si appositio
uentosarum est mouetur eo quod non est
po et euacuet de ma quod e scrophulas
et cum curat cursu et imo trait de sag
ne sublt Et de eis quod fla grossum de
ponit sit pille fetid et pille de cassia
et pille de euforbio et multe alie quas in
antidotario si deus concesserit ordinabo
Pille ad idem secundum ypocratem Rp suc lilij agre
stis euforbij puluerizati et tpati in simul
et fac pillas in modum ciceris da viij in
mane p xxx dies purgit eius scrophulas
quod nulla remanebit Aliud Rp costragut
radices inferens imo de testiculis tere
et mitte in uino et pone a sero usque man
et da patienti et omnes p urina purga
buntur scrophule quod nec una pmanebit
si dederis luna decrescente Aliud ad

id de libro aureo ex stratum Rp cinami
specie garofili tureis 33 galange reub
an ʒ j euforbij ʒ iij aloes ij dusse
atis diuisim Aliud Rp turbit diag
dij cinami gariof specie an ʒ iij his
euforbij quantum de aliis dosis eius
est ʒ s Aliud Rp radic apij petrosi
lini esule seminis feniculi anisi cinami
gariof 33 galange cedoarie specie nuce
muscate nucis muscate folij cardamomi
ligni aloes an ʒ ij et s omnia terantur et
in pluerem redigantur et cum suco ypi
ruis piri et suco mali terrestris et
suco urticie et suco yrei et suco ser
pentarie et suco lilij siluestris et suco
elebori nigri et suco eue et suco betto
nice et suco fabe lupinee omnium an
ʒ j mellis despumati ʒ viij comedat
omni mane cum castellas fatus de capra
gula cum scrophularia et cum aqua ra
dicem recipiat officiatariam composita
p nouem dies et in decimo post coctus
de quo generaliter simplicis vinj
viij et de quo gneraliter simplicis vinj
Aliud accipiat omni mane incipiendo
a viij diebus in diminutione lune ex fo
lia serpentarie cum ouo sorbili omni die
vna diminuendo Aliud fiat noue cu
castellas cum ouo de radice sparche fedide et
raphani agrestis cum luna fuit et alia
die decima alia die viiij alia viij et sic
de die cotidie usque ad finem lune quolibet diminuat
usque ad finem lune quolibet diminuat
Aliud Rp radic laureol mali terre
polipodij radic pollicarie minoris ra
dic iusquiami radic iari an ʒ j ca
nami ʒ iiij gariofil ʒ j specie gala
ge nuc musc 33 cardamoni folij an ʒ s
turbit ʒ j ossit sic radices sup dicte
purgate et pistate in vino cirino iiij
usque ad s bullire fac et post cola et
ad ibe mellis libr v cotti et dispumati

et bene incorporata et supradictas species pul
uerizatas in fundo unius sacculi pone
et super dictum de sanguine mitte et in modum clare
ti pone cola et bibat cotidie mane circa
.j. uel plus quam expellas supradictas come
dit post purgacionem absumptionis. Alia ad scro
phulas. Recipe radicis arundinis mali terre
brusci sparagi et elebori albi et nigri radicis
fabe lupine radicis scrophularie radicis
raphani agrestis et domestici radicis spatule

alia pocio

fetide foliorum laureole minoris equa
liter de omnibus et purgatis bene et pistatis in opti
mo uino bulliat usque ad medietatem et de
hoc uino semel in ebdomada in mane bibat.
Si autem fuerit iuuenis bibat ℥ iiij per horas
cum alio uino mixto pleno magno sciffo
sed si fuerit puer lactans bibat de ipso puerum
quantitatem supradicta secundo credibile minor
sit ad potandum puluis zuccari misceatur.
Aliud. Recipe succi radicis ebuli et succi radicis
brionie et succi ciclaminis ana ℥ iiij uel mi
nus uel plus secundum infirmi uirtutem et acci
piat bis uel semel in ebdomada in mane
paciens in diuisione per se et accipiat a

Alia de succo

bram cum uino tepido non nulla die non
nulla die qua sumit pocionem. Experimenta
ad scrophulas probata secundum dinamidia.
Recipe radicis affodilli cauda uulpina ele
bori nigri poli podij laureole radicis spa
ragi et brusci herbe maure ciclaminis

Alia Item

aristol yreos erbe cotonis fabe lupine
maris sambuce hermodactilus que in bono [uino]
ad terciam bullire fac et cola et omni mane
da ℥ ij cum pauco piperis et modico melle.
Ad idem. Recipe radicis rafani agrestis rotellas
unius de eadem radice tortuladas ut succus po
ssit inde exprimere in ampulla uitrea ge
sit ad mensuram trium digitorum et dabatur
luna decrescente rotellas super scrophu
las pone. Pocio ad scrophulas que in
alto corpore sunt posita bene per secessum eas
ducere facit. Recipe sparagi brusci elebori ni
gri mole titimalli ℥ an. yreos dragan
tee polipodij stille radicis acori floris
sticados camarum olim herbe boraginis

alia

sisarat rosaginis corticis ulmi cum
deri an iij .j. heuforbij piperis coconi
dij an cimini an ℥ iij omnes sic radi
ces et herbe ablute in uino sufficienter
infuse ad lenes prunas bullire fac usque
ad medietatem et melle sufficiente adibe
et iterum bulliat et puluere terendorum adibe
cum quod opus fuerit detur mane fiola una ex
inde de tercio in tercium paciens diuisi
uo. Aliud. Recipe enule radicis gladioli affo
dilli folia lauri pone in uase fiat uinum for
tis usque ad terciam partem et da luna decresse
nte. Aliud. Recipe succi fumi terre et capparis
mixti et bibiti ualde prosunt ℥ iij. Nota quod pla
res de nis praedictis ualde acutis non ha
bent dari macilentis et uentris temporibus
ne fortius excorietur intestina bonum est
quod ut detur mel. Contra hoc recipe turbit
zz zuccari partes equales et bibat usque ad ℥ ij non
hoc quidem dissoluit flegma grossum non ca
lefacit nec intestinorum facit rosuram.
Ad idem succus pedis columbini bibat panis dies
cotidie ieiuno stomacho desiccat et scrophulas
omnes. Catapucie purgant per rapiores resoluens
uentositatem et scrophulas certum et expertum.
Recipe gummi arabici aloes mirre ana
nuce musce an ℥ j fellis cerui marini ca
phore an dragma .j. et croci ℥ j. condiatur
terantur et cribellentur cum oleo conficiatur
et fiat pillule et exiccentur et distillentur ex eo
in nasum quantitas dauit .j. cum aqua per pla
tibus diebus et aliquot interponat dies
deinde fiat cataputium resoluit enim
scrophulas. Item ad idem recipe capsias

(margin: de rafano)

et in oleo bulliatur fiat diu oleum quod illius colatum
auri patientis loco infundatur et quandam adinventionem
tantidem radicis rafani agrestis in oleo
illo cum cassia et de his in oleo tali bullire
mittantur herbe bene purgate et pistate in
quodam vase vitreato cum oleo et illud vas
sit in alio vase pleno aque bullienti
tandiu donec herbe quoquantur de hoc
autem oleo tres vel quatuor guttas tepidi
de instillentur in aurem illius patientis sic debitum
enim est quia non solum ad strophulas verum
et ad alia apostemata in auriculas durata non
stuntur melius prodest ¶ Si autem in tumu
erit per hanc medicinam auris et frangatur et putre
do aliqua exalaverit scias quia per hanc
medicinam liberatur et bonum est et ut aministre
tur resolutiva super ipsam cum facilitate aliud
post corporis evacuationem ¶ Et de bonis
emplastris et resolutivis ad hoc est diaglon
et maxime si pulvis ex radicibus yreos
(margin: diaglon)
fuerit quantum est pondere diaglon mitta
tur quod sic fit ℞ litargiri triti et
pulverizati ℥ i olei veteris ℥ ii et simul mi
sce insimul et super lentum ignem et sic
agitando donec totum dissolvatur litargirum
¶ Deinde muxillaginis fenugreci et muxilla
ginis seminis lini et malve misce ana ℥ ii
ebullitionem unam bulliat adibe post hec
agitando totum donec ingrossetur super
ignem quoque cum autem coctum fuerit abinde
depone et si vis pulverem yreos superdi
ctum adiunge quantitatem predictam agitando
in non inter mittatur donec spissitudinem
habeat post malaxetur et usui reservetur
¶ Et quod sic fit aliud ℞ vini stercus caprarum
(margin: ...)
columbi et nasturcium et radicem cucume
ris asinini et fassi frangite semen et ficus
que cadunt in maturationem et albe sic

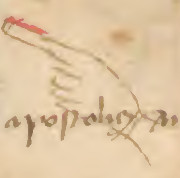
yreos cum hoc emplastro misceatur aut farina emplastrum boni
fabarum et amigdale amare et bdellium aggregentur
ad illud et aministretur ¶ Et de emplastris bonis
est emplastrum hoc ¶ Quod resolvere durat
in ebdomada aut tribus diebus ℞ seminis si
napis et seminis urtice et sulfuris spume ma
ris et rosee suintis lane sordide et levis au emplastrum aliud
stel ana ℥ i armoniaci ℥ i bdellium ℥ iii
et olei antiqui vel yrini ℥ i ceri ℥ ii confice
sic bdellium et armoniacum contundatur et
in forti aceto triduo donec sit remollita
moveatur post cum oleo et cera ad ignem
liquefiat et reliqua bene pulverizata cum
eis incorporentur et magdaliones infor
mentur et usui reserventur ¶ Aliud ℞ picis li
quide et olei antiqui fimi columbini aliis zuccari
radicis capparis adipis porcini ana partes
equales deinde aggregentur cum melle supra
aliud
ignem et fiat emplastrum quod est mirabile
¶ Aliud ℞ radicis vitis albe et terra cum
assungia et frequenter super pone ¶ Aliud
optimum ad strophulas delendas ℞ de radice fil.
radicis filicum et affodillorum et in optimo
vino decoque et adde pauco sulfure
vivo et fiat emplastrum et super pone efficaciter
curat strofulas consumit ¶ Aliud ℞ radicis de urtica
urtice et ebuli quoquantur in aceto et addi et ebulo
ta calce viva et assungia et fiat emplastrum
et pone ¶ Aliud optimum ℞ quandam herbam
que invenitur inter fabas que sunt in campo
que necat fabas virides non diu completas que necat fabas
dicitur recipiatur et in aqua marina bulliatur
fiat et post terre cum assungia modica et
super pone ¶ Aliud ℞ farina fabarum et ordei
et pinguedinis porci cum risi ana partes i ra
dicis colloquintide aluminis zameri radic
lilii pice hui ana partes i aggregentur cum
oleo antiquo vel yrino cum pinguedine
post liquefactionem pinguedinis et picis

et oleo. Aliud. Rx fenugreci partes iiii calcis ui
ve ana partem i liniantur cum melle et fiat
emplastrum. Aliud. Rx farine orobi et fabarum et fe
cis capparis antique ana ℥ i adipis porci
℥ s. conficiantur cum melle et urina pueri aut cum
aceto. Aliud. Rx armoniaci bdellii galbani ana et
in aceto triduo dissolvantur. Deinde addatur sulfur
et fiat emplastrum aut fiat illud solum cum ar
moniaco sicut diximus. Aliud. Rx radicis cucu
meris asinini et folia lauri et tere cum ter
bentina aut cinere amborum aggregata cum ra
Aliud. Rx mirre partes x armoniaci partes viii m
ri quercini olei yrini sordiciei alnearum ana
partem i terantur totum et aggregetur in mor
tario. Aliud aggregetur in mortario in
quecumque preparatum et resina et fit per ci...li
galbani ℥ iii et aggregetur et eis linimentum
bonum. Aliud cera gumma pini adipis
porci non saliti prassium floris eris
partes equales fiat ex eis linimentum.
Aliud. Rx rasure dactilorum corticis eris ana
partes ii alius zameris arsenici ana partes
iiii fiat ex eis linimentum. Aliud bonum.
Rx serpens mortuus in vase lutatum
luto sapiencie et dimittatur in furnio
de latibus. Deinde conficiatur cum equali qua
titate sui aceti et misti cum melle secundum
medietatem et lutum sapiencie in cera de
qua fiunt caccabi cum capillis hominis confi
ciatur. Emplastrum ad scrophulas compositum per
magistrum Stephanum. Rx galbani armo
niaci oppoponacis ana ℥ ii bdellii ℥ i se
minis sinapis urtice sulfuris vivi spu
me maris vivos radicis capparis ana
℥ s viridis eris ℥ iii gumme resolvantur
in vino in quo decocte sint radices
filicum et affodillorum et semen sinapis cum
aliis reducantur in pulverem et cum gu
mis resolutis cum ℥ i olei antiqui et ℥ i
medulle ossium bonorum et ℥ s cere ad

ignem ponantur ad liquefactionem cere
et post ponantur pulveres predicti cum
spatula bene agitando et in fine ponantur
de aliis radicibus filicum et affodillorum ana
℥ s et bene permisceantur et usui reserventur.
Electuarium ad scrophulas et ad glandulas.
Rx coriandri ℥ s euforbii ℥ ii cina
momi ℥ i cimini maratri piperis ana ℥ ii
omnia hec et similia pulverizentur et cribe
llentur et conficiantur cum zucaro in modum
electuarii decocto in colatura aque
in qua sit decoctus serpens niger
ut servimus usque ad dissolucionem po
stquam caput et caudam abscidisti et ipsum
excoriasti et interiora proiecisti et
deinde bene abluisti cum aqua et sale primo
et post cum vino et omni mane ieiuno detur
pacienti cum aqua calida tamen quod sit ibi
aspersus ℥ i de pulvere super dictorum
et non detur tempore nimius calido vel frigido
sed tempore congruo temperato. Sit alia lucania semper
et ungatur scrofula de adipe serpentis
calido mane et sero ad ignem. Coriandri
radix confecta et in vino cocta sanat scro
fulas et ulcera apposita et bibitum illud
vinum. Similiter succus radicis ipsius bibitus
et radix eius trita cum assungia et appo
sita est expertum. Aliud unguentum fit
ex rufis serpentibus et incide caput et caudas
serpencium quatuor digitorum et post
pone in olla inferius minutatim perfo
rata ut illa olla in alia integra ponatur
ita quod fundus olle perforate sit in orifi
cio alterius olle postmodum ita ponatur
in calderio aqua pleno et bulliat diu
ut ex calore aque resolvatur serpens cum
pinguedine ad inferiorem ollam defluens
sintentur aque conserventur ex illa pingue
dine et pulvere corticis capparis et pulveris
elleboris nigri et fiat unguentum quod in ungatur

scrofule novelle. ¶ Ad bonum cordiume
in nasturcium fimum columbinum cum oleo omnia
inmanua ... uelsque siglaria et simili fari-
na ordei cum eis et sola cum aceto et cum
melle et cum pice cera et oleo. ¶ Vel fiat
sassifragia et mitrum et resina et fa-
rina orobi et agregentur cum aceto et
melle. ¶ Aliud. Recipe radicem lilii et feces lini
et infundatur in vino et ponatur in eis
abolum post illud fimum columbinum quantitas
quam exigit illud quod primus est et fiat ex
eis quoddam emplastrum quod est mirabile. ¶ Et iam
experta sunt ab eis urina cameli arabici
et anodata ... emplastrum aut epitima con-
mistis cum eis medicinis que sunt ad scrofulas et
fuerunt mutua et radix granati agrestis
est de epittimatibus mirabilibus. ¶ Aliud fiat
stercus vaccinum siccum in mucillagine
malue super oppositum et mixtum. ¶ Aliud ...
feces rafani cum amigdalis amaris et cuminum
et fiat emplastrum. ¶ Aliud fiat stercus cap-
ni rubeum siccum cum melle et aceto simul
calefactis conficiatur aut cum aqua caulis
aut cum oximelle uel serapino cum ea omnia
eorum ista resoluunt scrophulas. ¶ Aliud quod
scrofulas proprie curat. ¶ Recipe limaces
cum testa sua et tere fortiter et distempera
capitello et adde fel porcinum et radicem lingue
bouis aliquantulum trita et bullient insimul in
corpora et emplastrum idem factum super scrofulas
pone datum prius ... vel septem guttas ...
malli cum ouo sorbili. ¶ Vel ad scrofulas secundum
quod in diamidiis recipitur. ¶ Recipe lacertam viuam
uel viridem et mittas in olla rudi cum vino se-
stario oleo ut penitus se decoquat et ad-
no tangat et unge cum eo manum et fero ut
decies in die. ¶ Et est de scrofulis que uolunt ...
mas sanguinea ibidem curentur ad sa-

ne putride ... apponenda sunt maturantia
donec maturentur et post evacuatur sanies deinde
cum mundificatiuo medicine mediocri. ¶ Et dicit
mesue ex parte G. in dinamidiis recipitur ste- — vlo de ster-
rcus porcinum et fiat ex eo puluere et lava — porcino
ulcus prius de forti vino et post imple de
puluere illo donec sanetur. ¶ Et Auic. dicit
quod ita inuenit apostolicon ad christianos re-
latum in scrophulis et partis mortalibus cum
facilitate et lenitate magnam virtutem — apostolicon ...

habere ad scrofulas ulcerosas et non ulcerosas
¶ Et nullis dissumatis liber mi florum genestre i.
libra ... et in corpora insimul et pone ad solem ... diebus
... mollis ... et post in uase fictili
reconde et cum volueris dare accipe ... iii ... vel
cum aceto cum aqua feruenti distempera et
cotidie mane ieiuno stomacho debe patienti. ¶ Et si
aut scrofule fuerint indurate in tantum
quod non exspectes ex aliquo stercus ... elleborum — de induratis
nigrum et rafanum teras et more emplastri super
scrofulas pone ita dissoluet. quod manibus
potis eas exprimere. ¶ Et scias quod de scro-
fulis sunt in quibus est sic ad modum cancro-
sitas et huius modi quidem ... ut conficiantur
... calide perditur cum oleo ro. et dimittantur
per dies aliquot et administrentur in scrofu- — de scrofulis cal-
lis calidis que sunt calide complexionis ... ut si
... fiat administratio medicinarum acutarum ...
sufficit ei quod est sit tisana ... cum aqua
coriandri ... illo mixta cum duplo
sui de licio confecta cum aqua coriandri
aut vitat medicinas. aliud secundum quod presens est
et quod necesse fit uehementiam inflatio-
nis aut prauitas eius et de illis que conferunt
eis est ut fiat ... cum oleo de mu-
... excoriatorum ... adustorum — C. viii de sim-

Capitulum viii de simplicibus

Herba que dicitur nigella ualet ad ...

et ad scrofulas et ad cancrum et ad vermes et ad
ultima de pasteneca. Sed quia in istis versibus con
netur. Fumus hoc tollit lilium grecus uo
cat herba / sed qua nos dicitur vulgari more
nigella. Cunctos emundat pastenasia id
nera sanat. Cura sano medico salis si
addita trita hernias et lepram cura ope
ratur eadem. Sulfur cum vino purgamentis
que colubre. Ad misceris lolium et semen quod bibi
probene huius cocta hec iungas mero si
addita scrophas. Cepe sit strofas confringit sic
apata rumpit. Duricies que altas remo
llit hec cataplasmata. Lampacius acutus
radix eius cocta in vino et trita valet
scrofule et duriciei inguinum et etiam ad collum
suspensa. Idem dicitur. In vino cocte ra
dices trite apposite strofas compescit per
rotundas. Cum vino ut aqua addita coctio
facta menstrua restringit potum lapides
que repellit. Hec eadem iuvat in tertiis
suspensa per collo. Illius radix strofas na
ta prohibebit. Plantago cum sale trita
et apposita confringit strofas. Idem Macer. Et
strofas frangit si addita cum sale trita
Sinapis et semen tritum et cum adipe veteri usto
et si strofulas ponitur dispergit ipsas et
si ponatur super venas cefalicas removet
[illegible]tes iuvat dolorem dentium. aut succus eius in hore
receptus. Idem Macer. Exprimitur tere
do caules sinapis. Quae sic mixtis dentis
carmine fugabis. Vocales venas semen
linitur sinapis. Mansu confirmat adipi
tundendo vetusto. Commistis strofas dis
pergit si super addas. Coriandrum succus et
cum farina fabe mixtus valet ad strofas
et ad alias pustulas. Idem dicitur. huic suc
si iuncta faba sit sola farina. Et superadda
tur strofis medicabitur illis. Et cedit fer
vens emplastro pustula tali. Altea fros

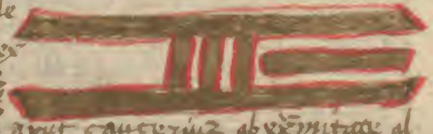
ei tritus cum vino solvit strofulas valet [margin: et dentio]
am dolenti valet conquassatis tumoribus ma [margin: mam]
tris nervis duris et apatibus duris pa
rata sic in istis versibus continetur. Chely
si cum vino tritum florem super addas con
teret sic strofas antiquas iuvat dolentia
Et hoc modo conquassatis medicatur
Elixata prius radix adipi veteri addi
ta porcino terbentinaque tumores. Mat
cis curat reliquosque iuvat dolores. Ur
illius sic nervos ipsa relaxat. Rumpit
ut confringit sic apata dura. Mores has
tas elixatura iuvabit. Sic loca mor
borum foveantur sepe repente. Iste ipsa
sunt simplicia contra strofulas. Sunt Alle
dicit quod cum pene alarum alguesena pres
columbarum miscentur cum equalitate sui
de iusquiamo et adurit et terit et ponit
in pane sic sal resolvit strofulas
absque ferro. Cretula fit ex ea emplastrum
strofulis ita quod dicit si ei radix suspe
ndatur collo dimicti strofulas iuvat. Et no
moniacum emplastrum ex eo factum prius cum
aceto dissolutum solvit strofulas. Auic
llana condita epithima fit ex ea et aceto
super strofulas confert. Altea porri
cum caulibus si strofulas. Aristol ro
pulverizata et cum vino mane quolibet
bibita curat strofulas. Bdelium me
dium quod non est ex ramis palmarum sil
vestrium et bdelium iudaicum aufert
strofulas. Bdellium iudaicum confert stro
fulis. Ceram fit emplastrum ex medulla et
cum farina ordei et melle ad strofulas
resolvit eas et omnia apata dura
Caro serpentis post purgatione su
arum extremitatum prohibet augmenta
tionem strofularum et ei cutis similiter

nota Capilli veneris delent scrofulas cum oleo
camomille. Cinis excrementi asini cum oleo sanat
scrofulas etc. Capparis radix eius soluit
scrofulas et duricies et amplificat eis
quod frangat virtute eius et folia eius
... ad illud diascorides dicit quod aqua
Diascorides decoctionis corticis eius bibita et ...
valde. Cicuta cataplasmata factum ex duabus
partibus eius et tertia scabiose valet ad scrofu
las facto prius usu diureticorum. Cancer
marinus fit ex eius testa cinere ... sanat scro
fulas. Cucumer asininus ex radice eius
cotta in aqua et oleo et folia absintii
et stercore caprino fit emplastrum sanat scro
fulas et apata dura et resoluit ipsa.
Ericius marinus caro eius confert valde
scrofulis et nodis et prauis duris. Galba
num resoluit scrofulas dissolutum cum ace
to. Genestra eius flores ... ... parantur
cum melle rosato vel oleo sorbi resoluit
fabe scrofulas. Fabe fracte et cocte cum vino et
cum aluine et oleo ... mixte scrofulas dis
soluit. Ficus immature cocte cataplasma
te scrofulas glandulasque dissoluit. Et
interdum quando redeunt scrofule incipientes
minui et resolui ad dissipationem sua prima
Coriandrum sic dixi cum fabis aut simila
aut farina tritici quam permiscet succus eius ...
vis scrofulis confert. ... cum resoluat
scrofulas ... est ... et ... quod dicitur ... pro
... petitur et ... in ipso est extra subtili ...
dans et profundatur ... sicut qui bibit resol
uit ... velociter et remanens ... Et
dicitur non sanat ex erisipila ... quod infractum est
aut permixtum humorum melencolico aut flatico.
Lingua arietis est bona scrofulis. Lens quam dis
quitur cum aceto et fit ex eo emplastrum resoluit
scrofulas et ipsa quando cum repercussione est aggregatia
sare. Lupinus cum aceto et melle confert scrofu
lis. Mandragora aministratur sanat scrofulas

Proponatur emplastris sanat scrofulas et nodosita
tes membrorum et resoluit eas. Piper cum pice re
soluit scrofulas. Pentafilon fit ex eo emplastrum
ad scrofulas et duricies flaticas. Radix ...
aministratur cum farina ordei sanat scrofulas. Ruta
siluestris quando ponitur sanat scrophulas guttiatis et
... resoluit eas et gumma est fortior illis omnibus.
Spuma maris rosea resoluit scrofulas. Sera
pinum sublimen cum succo capparis et aceto resol
uit scrofulas et nodositates et duricies membrorum.
Sal armonica similiter cum succo apii aut dauci sanat scro
fulas delet eas. Stercus columbinum ... scro
fulas ... Stercus caprarum resoluit scro
fulas fortiter. Vitriolla ex succo eius et melle et
vino ... equaliter fit potio ad scrofulas.
Sepium est similiter fit emplastrum ex radice ipsius
et melle et delet eas. Vreos elixata lenificat
scrofulas cum adipe. Zizania cotta cum vi no dicit zan
no et stercore asinino et fece lini cataplasmate
facto dissoluit scrofulas et apata dura

Cap. ix de cura scroful. per cirurgiam c. viii de ... per cirurg.

Si autem ingrossantur et transeant ... ... et indurantur aut ulcerantur est melius
sic ... rasis ut extrahantur et non remaneat
ex eis aliquid nam si remaneat redeunt et
non est ei cura. Et fortasse magnificantur
scrofule donec fiat sicut melon et maiores ...
piunt caput et collum et tunc sic ... ... ei
cirurgici ab earum curatione cum ferro aut cum
medicina acuto ... alienari. Unde melius
est in huius modi uti euacuatione et mundifica
tione et ... et aministrare sup
eas medicinas resolutivas cum facilitate et leuitate
super ductas ut extermet ex eis aliquid et non
crescat. Si autem sunt aflate et ... ibus
... et non sunt ita magnificate et non sunt obedien
tes digestioni ... medicinas et ... eas veloci
tur igne cauterium ... cuius forma hec est
forma cauterii

habens duas ex
tremitates
aptas ut ...
diatur fumus aput cauterium ab extremitate al

tera et pone ipsum in unguentum super ipsam scrofulam
semel vel bis si indiget illo donec putrefiat ad profun-
dum apparatus vel scrofule. Quod si apparatus est parvum
vel scrofula pone tunc cauterium secundum quanti-
tatem apparatus. Deinde dimitte ipsum tribus die-
bus et pone super ipsum cotum infusum butiro
donec cadat quod obussit ignis. deinde cura unguen-
tis ut cetera ulnera curentur. Si vero velis
scrofulam cum ferro curare sapienter et caute
in tua operatione procedas ne erres opera-
do et incidas nervum vel arteriam unde infir-
mus possit periclitari. Multi enim propter excre-
ationem scrofule ad collum eorum iam defecerunt
in manibus stolidorum qui dispositionem scrofule non
consideraverunt. nam si est profunda et cum ne-
rvis colli annexa vel inflaueras et arterias
nullomodo ipsam cum ferro curare presumas
Avicenna inquid refert quod quidam erravit cum per-
foraret quasdam partes scrofulas et concavi-
tatis nervorum reversivorum quare destructa est
vox et iam aliter ut non inveniret nervum sed
texit ea frigori quare corrupta est eius operatio
usque quo redit ad statum eius completo curati-
fictione et forte erravit et invenit ut
defior vena in hoc est illa quam profundior reperitur
Sed nunc per consideratam illam que est bone dispositionis in
tactu sic ait albucasis cuius manifestum propin-
quum colori cutis et movetur ad omnem partem et non
est profunda neque cum nervis et arteriis et venis
coniuncta et capias ipsam manu tua sinistra
et eleva superius ut cutis que super ipsam est
distendatur postquam infirmum ligasti supra scandu-
vel tabulam sunt ut staret in opere tua
certus et seca ea sectione superficiali a superio-
ri parte ad inferiorem partem corporis ex littera a
ad litteram b sic vides [a | b] et excoria ea
ab omni parte et extende duo labia cutis cum un-
cinis sicut diximus in cura nodorum et extrahe

eam paulatim et caute ne incidas nervum vel
venam et non sit incisorium acutum valde ut
non cadat e manu tua cum incisione aut
inquietet infirmum et incidas quod non est necesse
incidere. Et tu prepara te prius quam incipias in-
cidere cum medicinis sanguinem restringentibus sicut
est [illegible] et alia que in capitulo de cura
fluxus sanguinis dicitur. Et si forte incidas
venam aut arteriam et prohibet te ab opere
tua ponas in vulnere medicinas constrictivas et cum
[illegible] vulneri ex eis et stringe vulnus et di-
mittas ipsum tribus diebus aut plus donec quiescat
acuitas apparatus et mollificetur vulnus et in-
cipiat putrefieri tunc enim sanguis ab-
scinditur. post redi ad operationem tuam donec comple-
as deinde inquire cum digito tuo indice si re-
mansit aliquid ex scrofulis aliis parvis extra-
he et munda eas quod si in radice scrofule
venam magnam inveneris tunc scrofulam
ex radice sua evellere non presumas sed
liga eam cum filo duplicato forti et dimittas
eam donec per se cadat absque nocumento deinde
imple vulnus veteri coto vel panno carmi-
nato et intincto egiptiaco dicto in capitulo de
ulcere cavernoso aut in aqua et sal si non est
unguentum ad presens et dimittas ipsum [illegible] usque
in tertio vel quarto deinde cum oleo pone donec
molestia medicinis cesset et vulnus bene mundificetur
post usque ad finem cum unguento viridi bis vel
ter in die mutato curetur. Qualiter fiat unguentum
viride vel egiptiacum in antidotario dicetur
Et si forte ipsam scrofulam cum suo panni-
culo in hora illa cum primo incidis extraxeris
[illegible] cum sua totalitate duo labia ulne-
ris [illegible] et sue ipsum statim cum acu quadrata
Si autem per magnitudinem scrofule remansit
aliqua superfluitas oportet ut ad incidendum
quod remansit de radice eius et ad extendum intendas
superfluitas quam diximus [illegible]

me'l corosiuum q' corrodat residuum rpon
pr q' dictum est & in cura nodorum. Et si
patiens delicatus fuit & dubitat substinere
incisionis comitum cura ipsum cum unguento
ruptorio & alius corosivus usque quo scro
fula putrefacta cadat a loco. Et modus
curationis ei est ut fiat circulus de pasta
ut de panno quantitatis qua scrofulam capi
at circum quaque de in loca ipsius desuper ut
custodiat carnem qua non vis frangere et
imple ipsum de ruptorio q' fit ex calce cum
sapone sarracenico & capitello confecta &
aman usque inferno ibidem dimitte. Deinde
remove unguentum & iterum de recenti simili
modo ad pone & sic ter ut quater faci
as si patiens poterit tollerare. Deinde ovum
cum oleo ut malva elixata & cum assungia
ut butiro pistata bis in die tamdiu ad
pone donec solum carnis infectae cadat. De
inde reitera ipsum ut pulvis affodillorum
aut aliquid corosivum & fac sic per modum se
cundum donec cadat solum spp & sic tamdiu
faciendo usque quo tota scrofula cum suo
panniculo corrodatur. post cum unguento viridi
& alius similibus usque ad finem curetur. Un
guentum viride sic fit. Rx celidonie allelluie
centum galli leuistici agrestis scabiose ana
ʒ .4. & cum libri .1. sepi arietini & .1. olei. hec
pistata incorporentur & per novem dies di
mittatur macerari. post coquantur donec
sepum liquescat. Deinde cola & colatura
datur aeri ʒ iii in estate in yeme ʒ .4. &
cum liquefactum fuerit mittatur viride eris p
ulverizatum ʒ i & cum incipit coagulari addatur
ʒ i aloes subcitrine pulverizatum bene & in oleo
resolutum. postquam erit ab igne remotum. Et
si quando ponunt stercus columbinum cum canta
ridibus tritum & aceto confectum donec cutis excori
etur deinde apponunt hoc me'l q' dicitur ...

probatum Rx calcis vive ʒ ii arsenici citrini ʒ ii et .io
salgeme ʒ s. & cum mille confice perfecta ruptura a
tis pone ex eo quantum sufficit & semper unge
populeon circa locum ut aliquis fuit ut viole
cia me'us re primatur. deinde fac ad modum pre
dictae disciplinae. Et caveas de ipsis medicinibus
acutis in scrofula que anexa nervis & venis
ut arterijs. Et ego iam vidi magnum quendam
qui posuerat tibi dicit manifesto super tota
erina gule q testudo alio nomine dicitur ut no
catur quandam herbam usitata pistatam q
vocat sarracenica capola & magnitudo illi
testudinis erat ad modum unius boni ga
lline bene plene assotiavi ego ipsum ut fi
nem sui magisterii viderem quia fama magna
magistri habebat in illa regione & in quarta
die cum iuvi pacientem vidi ipsum in le
cto in venimus suffocatum. Et ideo hoc nisi
sit bone dispositionis egritudo incisionem
ut hanc curam facere non presumas

C. x. de apatibus duris sclirotis

Sclirosis est apa durum ut lapis ex ...de
humore spisso conglutinoso atque frigido
factum & est in membro ita infixum q' ab ipso nullo
modo potest separari & eius species sunt
due una q non sentitur & alia q sentitur
cum difficultate est & sclirosis purum illud
q non associatur sensus nec dolor & in purum
est illud cum quo remanet dolor & sensus
purus. Et Avic. dicit q' impurum & purum
cum quo est sensus quoddam est per nas dolo
re & vocat ipsum zefileon quae durius
sit zeffirus & dicit q' fit aut ambra fe
culenta sola radicali & color eius e ci
trinus aut a melia ... mixta cum
ctates solo q iam induratum fuit & co
lor de pecti ... & color plumb. & est
vehementis tensionis & duriciei & fortassis

.C.x.
tibi
ut sel

supervenimet ei pili et hoc est illud quod est sanitas et est quedam ex eis cuius color est colo ris corporis et permutat de membro ad membrum aliud et nominatur farinosus et quoddam est cuius color est magnum durum quod non sanatur nec permutatur in quantum. Et cum scliroticum aut incipit apparere sicut dicit Serapion ex humore viscoso aut cro sso aut sunt in eo albe petrositates sicut sicud nos diximus in diffinicione sui aut fit ex medicinis malis quod non intelligendo cura nos a principio in siccitate vehementibus ea que tali humore loca laborat atque intumescunt diaforeticis curat medicinis sublataque humoris remuitate spi ssitudo que remansit fetidenta quasi in lapidem con stringit sicut erisipila et flegmon miltocies et exita in loco vacuo convertentur in scliroxim si nimium frigidis et stipticis nos a principio medicatibus cu retur. Unde cum prima ad durities in visceribus non sit nisi post apostema calidum quod curatur cum infri gidantibus viscosis ex medicinis et cibis. Et quamquam cancerantur scliros et eius propinquitas ad cancrum et elongacio eius ab eo est secundum multitudinem inflacionis eius et paucitatem et apparacione pulsacionis in eo et occultacione eius et apparicione venarum in circuitu eius et non apparicione earum.

Cura. Et oportet ut de apostematibus scliroticis curetur illud cum est sensus quoniam si sensu caret incurabile est sicut diximus iam maxime si membra in quibus fiunt non sensiat quasi dicit ligamen ta esse insensibilia et illa apostemata vocata absque sensu in parvus aut nullus est sensus quod si dolorem non habeat non sit tamen absque sensu. Et primo mundificetur corpus cum eo quod educit humorem facientem egritudinem et forte sicut dicit Avicenna est illa mundificacio cum flomia si est sanguinis plurimi et gravedinis et post ponatur medicina resolu tiva et lenitiva sicut ut non sit valde stric virtutis secundum mediocritatem habeat humiditatem et calorem et nec nimium nec peritus par

nam si sit nimis humida non facit diaforesim ... sive paucum sit humida siccat magis et constringunt quia resolvunt subtile et grossum exsiccat et ponunt ipsum in vehemencia lapiditatis sicut diximus. Et propter hoc debent esse emplastra in lenitate et siccitate ita ut sit gradus eorum in caliditate ex secundo adtrium in exsiccacione ex gradu primo et ista emplastra lenificativa in quibus est resolucio quedam sunt sicut adeps gallinarum et anserum et inter omnes adipes avium sicut dicit Serapion melior est adeps ana tis quoniam est subtilis valde non acutus et quedam alii laudat magis adeps anserum quoniam sunt pro trime siccitatis et post ipsum adeps galli ne quoniam est vehemencioris siccitatis quam ad eps anatis. Et primum inter omnes adipes qua drupedum sicut dicit G est sepum erminum et se dem taurinum sed tamen taurinum est ermino vehemencioris siccitatis et est grossius et est siccior istis et acucior est adeps capra rum et sic est utilimum et asini silvestris et de rapina invenitur. Dicit Serapion est sepum leonum quoniam est subtilius et post ipsum ursinum lupinum vulpinum et que cursu eorum currunt et omnes adipes ex rapacium animalibus sunt bone simili et similiter et medulle ex animalibus supradictis. Sed tamen nec adipes nec medulle debent esse salite quoniam sal exsiccat et indurat. Immo oportet ut sit earum operacio sicut est operacio solis in cera que lenit et liquefacit et non pervenit ad hoc ut exsiccet et in muxillaginem fenugreci et seminis lini sunt re solucio et lenificacio. G inquit fenugrecum dissolubilius est omnibus medicinis sed aliud est disso lvere quam resolvere. Dissolvere quidem est sub tiliare seu liquefacere et non separat materiam duram ut congelata faciendo ipsam convertibi lem et abilem ad expellendum cum medicinis sub tiliativa cuius proprietas est ut ponat evenciam humoris subtiliorem cum caliditate

cera

lupinum

cera

temperata sicut ysopus et camomilla quia si non esset
cum caliditate temperata est resolutiva sive
evaporativa et si esset cum caliditate nimia esset re
solutiva humiditatis aquee et exsiccativa sicut terrestris
que ad modum facit ignis in luto quod resolvit
humidum aqueum quod est ibi et siccum terrestre in
durat et purificat. Et si ergo resolvere itaque
ut resolvere et separare absque sensu et hoc
fit cum medicine eius proprietas est ut separet humorem
faciendo ipsum vaporem et exeundo ipsum a loco
in quo fuit receptus scilicet partis post partem
donec assiduatione illius operationis firmatur in
quo ex eo remanet fortitudine sue calidi
tatis sicut castoreum. Mollificativa seu leni
tiva est medicina cuius proprietas est ut ponat esse
nova membrorum humorum spissorum humores po
ros leniori caliditate et humiditate sua et attrahat
ex hoc ut pori fiant laxiores et expul
sio superfluitatum que in eis continentur fa
cilior sicut exemplum de anetho et de fenogreco et
de lenificantibus itaque in quibus est resolu
tio quedam sunt bdellium siciliense et oleum
de lilio et oleum de alcanna et oleum antiquum
et storax et ysopus humida galbanum et lauda
num et mastix album appropinquat istis pre
dictis et medio de alcanna et ficubus et penta
dactilorum est de resolutione et lenificatione
sunt quod est super sufficiens in re de leni
ficantibus quidem est ut sumatur fex seu
et fex aceti et ferveat et fundatur post
ebullitionem bonam super utrasque quod est eius
convenientius et administretur. Et de medicina bo
nis ad illud est ut suatur stercus asi
ni et radix cucumeris et fiat ex ambobus
linimentum et si fuit cum ambobus storax
erit melius. Aliud pisentur caules cum
butiro bovino et ponatur et ex medicinis que sunt plu
ris virtutis et subtilitatis et exsiccationis

sunt sicut armoniacum et due species bdellii similiter et species — de armoniaco
bdellium varium quod est huius modi. Et ex eis
que curant hoc cursu est storax liquida et — de storace liquida
galbanum et mastix et iste medicine quando sunt nove — et galbano
recentes sunt meliores et oleum antiquum.
Et nunc dicit quod preparatur ad resolvendum
oportet ut misceantur omnia ista cum superdictis ad
corporibus et medullis et oportet ut ponatur curatio
eius due revolutiones scilicet revolutio re
solutionis cum lenitate et cum eo quod non exsiccat
plurimum quia omne resolutivum secundum plurimum exsic — nota de resolutione
cat et humectativum raro resolvit sicut
iam diximus et revolutio illa lenificationis
et sic iste due revolutiones succedentes
et oportet ut membrum fame cogatur pati in re
volutione resolutionis et trahatur nutrimentum
ad eius oppositum cum motione illius et
eius exercitium et ipsius famelicatione et
abstineatur in revolutione lenificationis et
fiat ei causa appetendi nutrimentum cum
fricatione et que ei sunt similia et liniatur cum
pice et iterum compositio materiei oportet ut ag
gregetur inter duas virtutes et oportet ut ne
minimum utatur balneo quod resolvit subtile — de balneis
et aggregat spissum et non pervenit adhuc
finem ut leniat spissum. Et diversificatur
necessitas in virtutibus medicinarum resolventium
et lenificantium et debilitate earum secundum ra
ritate membri et ipsius spissitudine et ve
hementiam duriciei et debilitate eius. Et
quidem dicit quod universalis intentio in curan
dis omnibus apostematibus prius quam indurentur pur
gatio sit secundum purgationem membri in quo est
apostema necesse est ut efficiatur cum mollitie
ac secundum alia sunt rara alia spissa necesse
est universis medicinis panni adiberi si cum
medicati fuerint cordas et ligamenta cum
mollitie incisiva impositis quorum unum est

acetum quod sepe est positum in duris apostematibus
ligamentis et cordis ita debent fieri lapide
calidum in aceto astringens quam marchasita non
est ut mola molendini illi non invenitur de-
inde fumus ab aceto saliens in loco apostematis
induratur donec sudet locus post hec molli
ficativa applicetur et quando linitur cum marchasita
trita cum aceto et valet aceto tamen non appo
natur in principio sed postea diuturnus existi
terit raro tamen sepe namque impositum nocet
nervis et convertitur in lapiditatem quia separat
subtile et spissum indurat propter medicinam in cordis
et ligamentis non fiat sepe nisi etiam in
inicio ab inicio enim ex oleo infundi oportet
studere tamen ut sit subtile non stiptica et oleum
anetinum et de sponato est bonum et aliquo
quatur in eo radix malve et lactterii et
similia Recipe radicem malve cum sepo ana
tis apponatur quo non invento appona
mus gallinacium vel porcinum frondes
et malve cocte et cataplasmate valebunt.
in splene vero et in locis carnosis acetum
bonum est quando rara sunt Recipe armonia
cum cum aceto dissolutum bonum erit in
splen in lacertis aut non carnosis alio
modo poni debet sed in quod in duris apo
stematibus mollitiva primo posuit post armo
niacum cum aceto dissolutum Cum ergo in
cipit liniri apostema durum cum equalitate
tunc oportet ut resolvatur armoniacum pingue
cum aceto forti et liniatur et in tribus dieb
intus deinde redeat lenificacio aut su
matur galbanum armoniacum et bdellium
ana quod cum oleo mollificate in mortario
terantur omnia et involvantur cum oleo de ben
et oleo de lilio .i. yrino et cum aliquo mu
cillaginis seminis feni greci et seminis lini ita quod sit
eiusdem quantitatis cuius sunt omnia p

dicta et cum ceratis pinguibus mixtis et fiat
sic emplastrum Diaquilon Johannis damasceni
expertum ad resolucionem et maturacionem
omnis duriciei et inflacionis Recipe litargiri sub-
tilizati ℥ xii olei yrini camomille ane
tini ana ℥ viii mucillaginis seminis lini
et radicis altee et feni greci et mucillaginis
ficuum pinguium et mucillaginis passula
rum et succi ytreos et succi psillie et ysopi humi
di ana ℥ xii et ʒ ii terbentine ℥ iii resine pi
ni et cere citrine ana ℥ ii / confice sic litar
girum et oleum in mortario conquassentur cum
pistillo ferreo diu et laboret in conquassa
cione eorum interim Deinde bulliant super
ignem cum facilitate semper in deficientem
agitando cum spatula donec litargirum lique
fiat tunc deponatur ab igne et dimittatur
infrigidari paulatim post omnes mucillagi
nes que bullire sunt post ebullicionem aliqua
modicum proiciatur super litargirum et oleum
semper cum pistillo conquassando donec proi
ciatur bene tunc coquatur super ignem donec
inspissetur et cum gutta ipsius proicitur super mar
morem firmum et adhereat factum expertum
bonum Angelus filius zacharie et aegra
tum in decoctione ut dependat amolliare
et ad spendat ad spissitudinem unguenti et
re et ad spendat ad spissitudinem unguenti et
liniatur in panno et super oportet ponatur ubi
oportet Diaquilon fortius ad dissolvendum sim di
rasim Recipe litargiri olei antiquum ana
de quo quatuor donec inspissentur post pone
viscositatem sinape quantum est oleum et move
atur donec coagulet et utere Aliud litarg
rum coque in oleo et pone viscositatem fen
greci et post mitte cum oleo calamenti nitri
et piretrum et aristolochiam et yreos et sulfur
de omnibus sit tantum quantum de viscositate
Emplastrum resolutivum rasis Recipe radicis yris

aristot ro. elebori p̄p̄s an ʒ viij et cū olo
oficiant. Aliud farina fen. grec. et farina
lupinoꝝ et stercus columbe ℞ equaliter
ofice cū ossi mille et pon. Aliud forte ex
aristot. lon. piretri radic capparis lupi
ni yris stercus columbi calx an. de sicu
bus quatuꝝ de oibꝫ ofice cū oleo antiquo
Emplm̄ rasis mollificans et dissoluens
est mirabile ℞ armoiaci storac
liquide bdelii an ʒ x i piretri galbani se
ui g̃ an ʒ x olī yris quatuꝫ sufficit
ad mollificanduꝫ gumas et ofice cuꝫ si
cubꝫ mgris. Unguen damasceni et est
uniūsale resoluens apata dura et sple
nis duritie et lapiditate et scrofulas ℞
sunt ciclaīs seu malu tre uiscositas
radic fileuꝫ an libr. j. succi ex mita
tu tamariscis ℥ ij. olī yrini libr ij y
sopi humide ℥ ij aceti ℥ ij cere bdelij an
℥ ij et s. cere citrine ℥ vij cere citrine
℥ vij ofice sic armoiacuꝫ et bdeliu
tantē et in aceto sup dicto p vnu die
dimittatꝫ dein cū cera et ysopo humida
et sunt sup dictis bulliant usqꝫ ad osu
cione sucoꝝ semp cū spatula agitado
dein cola p pannuꝫ et usqꝫ resuat. Cicuta
radix et folia cū libr. s. armoni
aci in aceto otta p viij dies dimitta
tur dein bulliat ad igne quousqꝫ bn re
solutu fuit armoiacu post coletur
et p pannuꝫ et illa liquorositas iterū adigꝫ
bulliat bn adita cera et oleo et fiat ungm
qm̄ ē potētissimu ad apata dura et ad
splenem. Cio ofert apatibꝫ et reliqs
apatibꝫ et q̄ sunt ex eis glandulis. Faxi
ta et empla et ungta recipiunt in anti
dodario ad hoc utilia. Sordicies bal

nei est ex m̄s exuchemtis in uamt
qm̄ ponit in emplis apatiꝫ duroꝝ et
cū nō inuenitur sordicies balnei tunc
aministratꝫ loco eī aqua cuista et mitu
et de emplis bonis in hora resolucionis
sut empla q̄ sut ad scrofulas. Aliud ro
bis damasceni sclirosam splenis et alioꝝ
corporis ualet ℞ armoiaci ℥ iiij aceti ℥ splen
libr s. dimitt p tota nocte alnteluꝫ
tusum in aceto dein pistent ut fiat
ꝗ medulla dein olī ro ℥ iiij cerē ʒ iiij
cere ℥ j. quoque ut dissoluatꝫ

C. xi de simplicibꝫ q̄ dura apata et cancerata

Armoiacuꝫ linitur cū olo et aceto et
fit ex eo emplm̄ duribꝫ et apatibꝫ
in pncipio prius et post magis sin capi
te. Opiu resoluit apa duru. Aque
sulfuree oferunt apatibꝫ duris. Adeps
leonis resoluit apata et duricies. Ai
dyemisia trita uiridis dissoluit duriac
si sup ponatꝫ in maci. Duricies soluit
flaticus pelliceꝫ tuorem. Cocꝫ ofert a
patibꝫ oibꝫ et scrofulis cū ponitꝫ in epla
stris. Cimis caulin cū oximelle. Ceru
sa lenificat apata frīa et dura. Camo
milla lenificat apata dura q̄ nō sūt scrī
pta. Caules siluestres et marini et come
stione maturat duricies. Absintiuꝫ
ofert duricius et intrinsecis emplastrum
et bibitu. Cassia linia resoluit apata
dura et calīa et frīa in uisceribꝫ. Cassia
fist linitꝫ sup apata dura et ofert eis.
Cantarus linitꝫ sup apata cancerosa et
resoluit ea. Bdeliuꝫ resoluit apata du
ra ꝫ pe cū saliua ieiunij dissoluitꝫ et
simili reliqua frīa. Et sangs leporis
ē apate leua. Farina fenugrē cū aqua
mellis et calx cum pinguedin anatis. Fen

thyro ...

filia principis ℞ q̄ dilat in et dissoluat
armoiacuꝫ ualet sclirosis et oē apa duru
i pauo tpis spacio

c. xj. de sim. cibꝫ q̄ dura apa et cancerata

de arsenicon

de sag. in le pot

Ficus [illegible] ex ea empl. ad apata
dura cu farina ordei

gret resoluit apata dura Galbanu cu
aceto ofert apatib duris Glans ipa cu
adipe porci et ... no saliti ofert durici
is Galla lenit apata Gicuz absolute
in aceto ponit sr duriciei Lens qn deq
quitur cu aceto et fit ex eo emplm sr apa
delentibus — dura valet Mandragora aministratur
sr apata dura Medulla q est sic medu
lla ulcoz et cerui et yrcoz silvestriz et
domesticoz est bona duriciei et lapiditati
Lupinus sanat q sr ut clauu et duricies cu
de clauo — melle et aceto et eius decoctio qn dequoquitur
infunditur sr cracmata et corupcionj ofert
ofert Lactuca asini ofert apatib duris nauz
sunt Mardisita qn pmiscetur cu gu
ma ofert apatib duris et resoluit ea
ponitur in empl. resolutis pillud qd
est in ipa de maturatione et resolutione
de nuce — Nux masticata medulle ponitur sr apata
intica ulcerosa et ofert Opoponacu le
nificat duricies Oleu delilio ofert duri
ciei antiqz et resoluit ea Ordeuz fit ex
de ordeo — eo decoctio cu aqua sic sorbiciones cu
pice et colofonia emplz sr apata dura et
solu modo cu furfur suo sup apata calida
no — Plantago cu assugia trita et apposita
sedat tumorez ... Si porcina uetus
de — assugia ungitur illi cedabit duros illud ca
tapla tumores Pix dura lyma leni apata
dura Semen lini resoluit apa durum
cum aq cineris Spuma maris q planat
ofert apatib sup posita Storax sicca et
humida ofert duricies in carne si liniat de
sr Stercus porcinu cu aceto soluit duri
cie Stercus capre cu oximell Soru valet
simili duriciei et frattur in mesus Frattus
de porc — solidat cito duricies qz soluit duricias
flatucas ... coctio mollit Tamarisci
fit ex ei foliis emplz sup apata dura et
fixa Tosnen resoluit duricies et apata fixa
Urtica emplz ei cuz rafano ofert duri
ciis sem eius ofert cancro in emplo si
milr cinis eius Ureos ex ea q elixata
est lenificat duricies et apata cancrosa
Ypericon ofert apatib frig et pedurus
et magis Ysopus huia resoluit apata
dura cu ex ea fit emplm Ysopus sicca
resoluit apata dura cu uino bibita Yz
resoluit apata dura qn teritur et semen
eius cu fit emplm ex eo simlr Yreos
ual ad duru apa ... Et fiat in
tidis hec sicca mouetur aceto ... sicca
solet dura spgere cu sal spumas ...
triplici coctj et pistati cu assugia soluit de
duricies et clauos ... Duricies soluit
uarias clauisqz medet Si aut apa sit
cu sopno mortiferu e nisi cito succur
ratur cu tiriaca Dein ... ad potandiz
ipam ... sic uenenu hic morbi sa
guine cordis cohagolat sz tiriaca eli
quad ipuz et totu corpus defendit ...
no — tiriaca z locus ungatur sz si tiriaca deficit
Allia comedat ut pipinella cu gentiana
bibat sup apata salina cu assugia
porcina pistata ponat Alt ... saponis
calcis salis oms equo pondere hec oia g
fice cu sputo hois ieiuni et si pone ho
mines amorte liberat Si aut apa du
rus cu supradictis resolutis no reso
luitur et uidet aliq signu q debeat ad sanez
deuenire maturatiua cotidie apponatur et
de maturatiuis bonis apa mitiuz ut fla
ticuz e emplm hoc Rp suci sabuci et de
citto lanpacio plenistico et maratro ab ...
de quoque cu dialtea melle et oleo ... butio

et est optimum maturativum vel alter de quoquantur
folia porrorum senacioli et radix altee et ab
sintii et cimini cum assungia porcina et hoc
summe laudabile et in maxilla maxime in
inbro virili et ubicumque. Aliud exhalativum fit
a radice ebuli et foliis porri et absinthii et seme
cimis et herbe aliquibus contundantur succi de quibus quatuor
in aqua et ferve usque ad consumptionem aque
assungia porcina vetusta liquefacta cum
equali pondere mellis dissipati succis admisce
at et infundatur super erbas cum furfure lini et de
quoquantur usque ad spissitudinem et fiat emplastrum
et frequenter calidum super ponatur. Istud quoque collec
tione flaticam ducet ad saniem. Ut folia
rubee caulium cum assungia vetusta tunc
et involuantur stuppe et decoquantur sub cineri
bus usque quo pinguedo liquefiat et calidum sup
ponatur. Emplastrum damascenum ad apostemata ma
turanda et rumpenda. Recipe fermenti, olei, mellis,
lactis mulieris, vitellis ovorum ana partes
equales fiat ex eis emplastrum. Maturat et
rumpit apostemata et dubelet. Si autem fortius
facere volueris adde his galbanum citrinum. R.
℥. et dissolve cum eis et si adhuc fortius
facere volueris adiunge cum eis bauracis
sexta parte unius stercoris columbini galli
nacei ana quartam partem. Capitulum CXII de capitis
apertione postquam maturatum sit

Iam diximus ... in capitulo de
exituris plenarie et adhuc quedam re
memorabimus suaviora. Unguentum de altea valet
cum limacea pistata duri apostematis emollit et ae
rumpit sine molestia. Similiter caulus cum buti
ro. Similiter recipe cottum cum assungia pistatum.
Similiter scabiosa. Similiter ficus pistas in aqua
coctas et parum nitri atque olei frumenti. Similiter
sicut iam diximus masticatum. Emplastrum faciat

valens apostemati sine cirurgia. Recipe fenugreci et
seminis lini, stercoris columbini ana ℥ j. sisami obusti
℥ iij. fac sisamum pistatum quasi medullas deinde cum
ipso oleo et alias species tere et si plus volueris molli
ficare de oleo sisamino pone. Unguentum valens
in maturationibus durorum apostematum et aperit sine molestia.
Recipe seminis lini, fenugreci, malve ana libram semis, olei
libram j, litargiri ℥ iij, quoquantur leniter.
Aliud ad rumpendum et maturandum apostema praeter
et durum. Recipe fiola vitrea magna radicis li
lii ℥ iiij, olei rectificati ℥ ... olei abluti, cois ℥
... cantaridarum ℥ ... recipe pille ℥ ... sal
gemme, pruni ... et misceatur dicto sal cum pilla
et cantaridis et incorporentur ista omnia et ponatur
in fiola predicta ad solem per quinque menses et im
peatur quolibet mense semel hoc unguentum
et de secretis magis ad omnia apostemata erumpe
ndum. Ista sunt que generant cancrum et apostemata de generantibus cancrum
dura, sicut melongiana, carnes vaccine, ... car
nine leporine, fungi, ... lentes et similia
humorem melancolicum generantia.

Capitulum CXIII de cancro

Aliqui quidam melancolia augmentatur et putrefactio
fit et aduritur in sephirosi et cancerat.
Quia cancer fit aut adustione aut fit ex melancolia
naturali postquam est adusta et tunc est cancer sic
atus quietus, pro dolens non ulceratur aut prope
ulcerationis aut fit ex melancolia que est adustio co
lere pure solius aut adustio ... adustio sa
guinis et tunc est producens ad ulceracionem
et dolore vehementi. Et quod non permutatur
non ulceratus ad ulceratum et curo quando eius
cum ferro ... eum ad ulceratum reducit. ...
almansor quibusdam aptum incidit ferro
non plus acquirit quam cancrum ulceratum.
Quidam stolidus incisit cancrum in ...
... extimando ipsum esse bonum
... fluxus sanguinis ... et post ...

C. xiij

uetos dies mortuus fuit. sed inter cancrum
et nodum differentia est quia cancer pulsat
et nodus non. ¶ Est ergo cancer apostema cancro-
sum corrosivum factum aut ex melancolia adusta aut
materia colerica aut in qua est materia cum qua
combusta et non pura feculenta factum in membro
magnas habet radices. ¶ Et hoc apostema aliquando oc-
cultum habet accidentia in primis que non possunt per-
cipi habet et aliquando quedam ab oculis occulta unde
cum molestissimum et magnum fuit manife-
sta habet accidentia cancer vocatur. ¶ Cum si sit
in initio sic quod occultum a pluribus cognosci
non potest sicut patet in tribus narratis quia
non nisi apparens in ipso ex ordine cogno-
scuntur et propter hoc bonum est quod inter cancrum
et sclirosim signa distinctiva ponamus

lo
differentia cancri et sclirosis

¶ Cancer quidem differt a sclirosi quoniam cum tactu
est dolor et acuitas et pulsatio quedam et ve-
locitas additionis propter multitudinem materie
et inflatione propter illud quod accidit in illa materia de
ebullitione cum ipsa venit ad membrum di-
ffert ab eo iterum per venas quas mittit ad
membrum in quo est que pedes cancri et non sunt
rubee sicut in flemone immo declines ad nigre-
dine et offuscatione et viriditate. ¶ Item
diversificatur ab eo quoniam adventus plurimus sui
sit incipiendo. sed adventus sclirotici per
mutacio ex flone fit erisipila et differt
a puro sclirosi quoniam est ei sensus et ille non
est sensus omnino. ¶ Differt et a carbunculo quia
non tantum rubet nec est ita durus neque do-
lorosus. ¶ Et in primis cum apparet sicut dicit
almansor est sicut cicer ut faba durus ro-
tundus fusci coloris in quo est caliditas quedam
et post augmentatur donec sit ut magnus
melon et est maior et ulcerat ponit labia
grossa et dura et inversa et fetens quia libet si
carnem in circuitu inficit et corrodit. ¶ Et
nominatur duabus de causis cancer aut propter suam

tenacitate cum membro sicut tenacitas cancri
cum eo quod venatur aut propter foramen sua in rotu-
ditate sua secundum plurimum in colore suo regre-
ssione venarum que sunt sicut pedes eius in circuitu
ipsius. ¶ Et eius eventus plurimus est in autumpno
et in corporibus melancolicis et corruptis et plurimum
accidit in membris duris raris multis nervis
glandulatis sicut sunt mamille et magis mamille
mulierum que non purgantur menstruis naturaliter et
illorum quibus moderatus cursus emoroidarum
totaliter est constrictus aut splen oppilatus. ¶ Quia
cum splen oppilatur nequid attrahere feces sangui-
nis nigra et spissam et similiter ex combusti-
onis fellis rufi nimia ustione perfluxa vel ad
ustam. quam ad se attrahere solebat et consume-
re qa idez sic aid G nutritur crescit nimium
et ultra modum abundat et in membris corporis
multa vicia facit quia non solum cancrum ve-
rum et varices et elefanciam et morfeam nigram
et venas plenas atque tortas maxime in infe-
rioribus coxarum. ¶ Nam si infunditur in membro
isto sicut in mamilla et mamille facit cancrum
accidere vel duriciem ut scliros secundum dispositiones
suas et si fuit subtilis dominans provenit can-
omnem et si infunditur et dispergitur per tota cor-
poris superficiem facit itteriam nigram et morfe-
am et impetiginem et his similia et si in ma-
nibus et in pedibus elefanciam et si remanet
in terra venas et putrescit provenit inde fe-
bris quartana et de toto hoc in capitulo de
lepra fecimus mentionem et quoniam melancolia
non ex oppilacione splenis habundat. sed ex se
et super dictas egritudines generat. ¶ Cura
curatione autem cancri sicut ait almansor est fatiga-
cio maxima et fere incurabilis est cum si illico
succidatur ex quo incipit aut resecatur vel
forsitan sanabitur ut est et non augmentabitur
¶ Et avicenna dicit quod incipiens accidit ut sanetur
in quibusdam hominibus confirmatus vero non quia si
ulceratur deterius erit. loco ergo ut succidatur

cito et blandiendo curetur ante quam crescat et
ad sui perfectionem deveniat ut ulceretur sicut
eius condicio sit in cura lepre et melencomie
dentur et flobotomia de vena media similiter propter
miseriam et etas et assiduaciones eorum que deducunt
multum secundum quod in antidotario dicetur vere cum
non est caliditas neque pulsacio tunc sic ad
febris non oportet ut curetur nisi corpus unius
ut non augeatur tunc. Medicamen solutivum.
Quia et de bonis solutivis sit. Ad autem est
ut fiat paciens in potu multis mensibus
in tantum quod sit dies pauci qua non bibat aut
epithimi cum aqua casei aut aqua mellis
cum decoctione epithimi in serum acetoso et vi-
que ex hominibus est fortis detur iera elebori.
Fiat naturalis malicie ulnerosis cancribus
leprosis. Recipe epithimi secundum terram libram i co-
ntica mirobellanorum citrinorum ℥ xl et xxx aq
calide libras xx fac quoque ad terciam et cola
et deinde adde cassia fistule oxifenicias ana libram
i. prunia ... ℥ zuccari libra que coque ut suffi-
ciat et in unaquaque tercia die da libram i.
cum ʒ ii scamonee et pauco oleo uiolato
bibat et intermissis duobus diebus. Pillule
ad cancrum et lepram et morfeam nigram
difficile et ad omnes egritudines melencolicas
febris quartana ictericia splenaleς et ad
dolorem splenis et sunt ultimum iuuamentum. Recipe
mirobolanorum citrinorum elebori nigri polipodii ana
ʒ v epithimi sticados ana ʒ vi agarici la-
pis lazuli loti colloquintide salis indi ana
ʒ quinque succi eupatorii spice ana ʒ ii gariofilorum
ʒ i iere pigre ℥ xii fiat pillule cum
succo apii dosis earum ʒ ii usque ad aurei
ii sane et expertissima cum aqua casei. Quidam
eius de mentes pessulano primo digerit materiam
cum tribus partibus oxizaccare et quarta oxime-
lli materia digesta purgacione facit cum
catartico imperiali qui purgat utramque co-
lam tercia die facit balneum sibi cum

erbis fracis cum quibusdam calidis exeunti a balneo dat terciam partem rubee trociscatae cum qua-
ta tiriace maioris cum vino limpfato. sequenti die
fac flobotomiam de vena aliqua secundum possicionem
materie. Quidam autem in uenatus digerit cum
tribus partibus oximellis squillitici et quarta oxiza-
ccare et purgat cum tribus partibus yere logodion
ut gera pigra et quarta catartici et tercia
die fac balneum de herbis calidis exeunti
a balneo dat tiriacam maiorem sequenti die
fac flobotomia. mundificato autem corpore dis-
solue quod in membro existit et dissolutiva
forcia vel debilia. sic dicit ... parum facit
ut in hoc loco quoniam aut nil faciet aut
quod dissoluit subtilissimum est grossum
non remanens induratum ideo oportet medicina fiat
que sit temperate virtutis ne deficiat ex
sui defectione ut sanguinis ingressum cum
fortitudine sua. Quia autem ... in in-
tenciones requiruntur ad cancrum per
medicinas locales. scilicet destructio cancri pe-
nitus et est difficilis et prohibicio addicionis
eius et prohibicio ulceracionis et curatio ulcerati
et in illis quibus queritur destructio ca-
ncri penitus est necesse illud in quo
est resolucio eius quod collectum est de materia
mala et expulsio eius quod preparatum est ad
colligendum in membro de ea et si fuit
vehementis virtutis et mocionis tunc
dimittatur illud quod de medicinis fortis est et
similiter alienentur in eis mordicativa
et pungitiva quoniam hec passio pessima
est furiosa efficitur acutis in positis
in positis fiat leonina sic quidam di-
cunt propter hoc non convenit ei in temperata in
virtute in qualitate non pungitiva quoniam
venit in mineralibus ablutis sic tucia
abluta et miscentur cum ea alia de oleis

sit oleum ro. et olm de pentadactilis. Et
uo quod prohibet addictionem puerit abscisi
one matici rectificationem cibi et confor
tatione membri et quiescentis repercussiuis
uot et amministratione linimentorum mi
neralium sit linimentum fricationis lapi
dis molendini et lapidis cotis et sit li
nimentum ferri et fricationem eius quod re
solvitur inter tabulas et mamentum de plu
bo in humitate effusa super tabulam quod
est sit olm ro et sit aqua coriandri
et emplastro cum agresta tamen est innatiua
et illa quibus queritur prohibitio ulceratio
nis sunt linimenta predicta ad prohibendum
addittionem cum non fiunt in eis mor
dicatio omnia enim ea sunt innatiua prop
ter quod miscetur cum fricatione predicta que fit
ex pistello et tabula plumbea que est eius
fricatura terra sigillata aut bolus
armenicus aut olm antiquum et aque
semper uiue et decursa cum succo lattu
ce aut mucillaginem psilii et decursa a
plumbum quod compositio bona. Et de eis
que sunt innatiua in emplastro cum cancris
fluuialibus recentibus et prae cum chimia

mo
eis que faciunt au
 ... ulcera
...

Et de eis que faciunt ad ulcerationem
peruenire cito sunt omnia calefacientia
et mordicantia et non permittat egrotum do
mire super ipsum ne ipsum calefiat. Et
Albucasis dicit si uis ipsum sistere tunc
cauteriza ipsum cum est in principio cum
cauterio circuli in circuitu eius sicut rete
noluit. Sapientes autem dixerunt quod cau
terizet cauterio ultro in medio in aut
non uidetur illud quod est difficile ulcera
re tamen quod non remaneat aliquid de can
croso et prae quod est ~~......~~ in nutritiuis et
neruosis locis. Non timeo ne ulceretur

Et ego iam uidi illud aliquoties in
rectius est ut cauterizetur in circuitu
eius cum circulo sit dissimile aut cauterius
membris nisi sit quantitatis modice sic fa
ba quod radicitus destruat. Si autem idem ca
ster fuerit in loco prope absisionem di
mone sit in mamilla puero et mattia et hu
mor ex mutatibus eius. Ut prius mudificetur
tur corpus pluries cum eis que dicta sunt
et cum flomia ex materia melan. et post sim
tus est fortis et tempus est congruum inci
datur totum membrum cancrosum et durum ita
quod de bono aliquantulum auferatur et eradic
tur omnes uene que ipsum imbibunt ita ut
non remaneat de eis aliquid et curatur
eis post illud sanguis plurimus mit
tatur. Postquam uero quantitas sanguinis suffici
ens exiuit cauterio profundo. Sic uero a
sis cauterizet. Deinde uitellum oui cum pau
co oleo donec cadat escara ponatur
et post cum carne regnatiuus que in capi
tulo de uulneribus generaliter dicetur curetur
et si caro superfluit calcem uiuam et in mo
dum paste cum melle distempera et super re
gulam fermente sit et post super pone
corrodit enim carnem superfluam et conven
ientiam fit aut cum vngento uiridi usque ad
finem curetur. Unio autem dico quod erit
fortasse in cauterio timor magnus
et illud erit quando cancer fuerit prope membra
principalia et nobilia. Ego tamen dico sicca
ter magnus est in mamilla et ipsum totum
temuerit si incidat dubium est ne te
uadat quando emorosagia ualida est
et flox et feruor grauis ex quo febres
solent acutissime nasci. Quidam uero fecit
dat et piculum mortis inferunt et tres
consentiunt medicos si iam tempus non pro
fecerunt de mentiora. Et iam incidunt
quidam acutorum quod medicus quidam insu

maillas cancrosas radicitus et emenda
ta e alta. Dico autem quod possibile fuit
illud si fuit in via cancerandi. quoniam
in veniat illam egritudinem et postea fuit ut de
se in scitus permutacionis et magis appa
rens. sed si fuit in loco carnoso et non in
venatus et magister capiat totum cance
rosum cum uncinis et usque ad os radi
citus extirpet et os ? abradat et di
mittat sanguis fluere et non restringas
ipsum velociter ymo exprime loca et ab
sterge sanguinem totum grossum manu
tua aut cum quo potest tibi ex instrumentis. Si
autem in iuventute fac tibi fluxus san
guinis grossi ex incisionibus venarum aut arte
rie cauteriza venas donec sanguis re
stringat. Deinde cura sicut de superioribus di
ctum est. Quidam curat eum post in
cisionem cum vitello ovi cum oleo commixto
usque ad novem dies, donec ignis cadit
a loco. postea ponit pulverem nigrum in
mane et rubeum in vespere quod in capi
tulo de consolidacione vulnerum dicitur us
que ad finem consolidacionis. Pulvis ni
ger sic fit. Recipe salvie consolide mino
ris mirre ana ʒ j. fabarum nigrarum
carte bombicine combuste pumicis
marini palle marini ana equaliter omnia
in furno ut ad solem siccari facias
et in pulverem reducas et usui reserva.
Pulvis optimus post incisionem et in
cisionem sive cum ferro sive cum acuta
medicina desiccat eum et bonam carnem generat
et malam corrodit. Recipe folia mirti et
salvia agrestis et domestice et pimpinelle
laureole radicis celidonie mellisse ana
m j. desiccentur et fiat inde pulvis et su
perponatur. Si autem non erit in loco proprio
ut si sit interius occultus cum non appa

reant extremitates aut sit in locis ner
vosis et prope venis et arteriis aut iunctu
ris aut in osse quod non potest evelli ut mundi
ficari non incidatur nec infirmus prudicetur
Non potest quibuscumque cancri ascondi 110
ti fiunt non curatur melius est curati eo
cicius pereunt non curati multum tempus pro
ficiunt alienetur secundo incisio et incencio et
curetur cum unguentis prout possumus sed in
? in cancro ulcerato diximus et permu
tetur sanguis tocius corporis cum sanguine
novo subtili acoso per cibos humectantes
laudabilis humoris et boni et de illis qui hu
mectant et infrigidant et generant materias bona
est tisana ordei et eius aqua et vitellis
ovorum sorbilium et pisces aspratiles et car
nes edinas arietinas et pullinos et
omnes aves preter de rapina nivencium
et preter illas que in aqua vivere consueverunt
De oleribus comedat borragines et ble
tas et malua et attriplices et lattucas et
cucurbita in tempore suo et quod est illis ca
liditas tue dete lac vaccinum statim quod
extractum est buttirum et colatum et devitet vi
num nigrum et omnia cibaria salsa que sa
nguinem denigrant ? non et alia omnia
materiam generancia sicut sunt caules carnes
vaccine vitulorum acrium leporum colub
ne carnes paonum et his similia fugi
lentes cancrum generant et melogiana
Si autem cancer sit ulceratus est bonum sic
caid. Et crux ut assiduentur panni lini in
fusi in aqua solatri super eum et cocuens si
cantur madefiat desuper cum aqua et hoc eius
est valde conveniens ad hoc. Cur quod si fo
rsitan voluerit hiis qui patitur adibi fistula
diatri per liquorem succi eo quod decurrit aut
vestem quo inquinat sicut hinc amiserit bu
gto albo et in modum acroti bis temporibus et

cibi boni sanguinis generantes

bucco mixt inductum adibebis ut vngto
de palma lifacto et simili modo prinsso suco
iteris. Vngtum aut bonum ad hoc faciendu
et ad loca calida refrigeranda sic fit. Vn
vngtum bonum — gtum album. Rx pulueris plubi usti la
uati litargiri olibani ana ℥ j cerusse ℥
ij olei ro. cere albe ℥ vj sucj fructus
solatri quod sufficiat quoque et fac vngtum
ut mox est et utere. Aliud secundum
almansoris ad cancrum ulceratum et ad
prohibenda ulceracione in non ulcerato
vnctu almansoris — Rx cerusse tucie lauate partes equales
terantur ista cum oleo ro. et suco portula
ce uel suco solatri uel muscillagines psilii
uel suco cucurbite uel citroli cum quocu
que horum poterit. Sed quidam qui uoca
tur rogerius et alii doctores salernitani qui de
cura cancri tractauerunt ponunt in re
mediis localibus calida et acuta. Sed mihi
uidetur in contrarium eo quod calefaciendo mo
dicant et ipsum augmentant et propter hoc ipsum
infacie oritur secundum quosdam noli me ta
uocatur noli me tangere i. facie — ngere uocatur quia tangendo cum acutis
medicaminibus per apcionem pororum qui sunt
infacie et leuitate colere oriuntur ibi
humores adusti colerici et magis efficitur
furiosus et propter hoc non debet tangi medi
no — cinis in locis quidam dicunt quia salsedo su
doris manet ipsum mordicat et inflat. Ve
rum tamen ponam sua medicamina secundum quod
ipsi ponunt quia forte in principio quando est
paruus et est ex materia naturali remouetur tota
liter cum medicina ualde acuto non quando est ex materia
ma in naturali. Unde oportet in principio refrige
rari cum medicinis frigidis supradictis ante
quam ulceretur aut forte non est uerum cancer
sed est ulcus cancrosum in quo non
sunt nisi labia ulceris cancerata uel

dura callosa que non permittunt ipsum sanari
unde oportet ut remoueatur. Vidi iam quan
dam cum bubonis mali curari liniatam
in igne ulcus cancrosum per omnia inde
labia callosa erant quod prius purgauit cum
cera rufina deinde in rigore rupterium
ruptorium quod fit de sapone et calce quod ut
nus sic labia dura posui consumpta destru
cta fuerunt penitus. Deinde cum vngto
uiridi curaui donec ad sanitatem perfecti
na fuit reductus. Item quando materia
in naturali expellitur ad aliquod membrum et
erit subtilis dnans et generat ibi can
crum qui dicitur extiomenus id est lupus ut co
rodens et cauterizacionem indiget cum
ferro ignito uel aliquo medicamine acuto
et nos iam de eo capitulum faciemus
segregate. Quia materia in naturali duplex
sit aliquando fit per adustionem colere exi
stens in fine sue qualitatis que exi
stiones colere eruginose et tunc est in
curabilis quia in vna nocte et die toto
cossa uel brachium corrodit similiter quando
in aliquo ulcere caro marcida fetens
reperitur que mouetur cum rebus calidis et acutis
et mitacies in eis pulueris affodillorum
probaui efficacia in ueram manifesta et in
corosione gignatur medicinis illius similis
reperitur. Ponam secundum primo vngtum
quod in sua ciurgia ponit costantinus
et rogerius in sua quod est hoc. Vngtum
ad cancrum quod non est nimis inueteratum
et eciam ad illum qui est in neruosis
in quo ciurgia non possunt operari.
Rx radicis ligne bonis ℥ iij assugie
ueteris ℥ vj berdani radicis ℥ vj ci
nami ℥ ij ʒ ℥ ij cere ℥ e sisimbrij ℥ ij
resine ℥ j pitule ℥ vj radicis ali

celidonie ℥ i assungie veteris ℥ i argenti
vivi ℥ ii confice sic. radices in mortario
marmoreo pistillo ferreo tere et post iterum
cum assungia. Deinde pulveres supradictorum
tendo asperge et post argentum vivum exti
ctum cum saliva in fictili vase pone cum pi
cula ut resina et liquefac cumque liquefactum
fuerit extrahe et cola et usui reserva. Et
si cancer non nondum sit nimis inveteratus
Recipe salgeme viride heris ana ℥ ii assun
gie veteris libram i pulverizentur et incor
porentur cum assungia et apponatur donec
cancer mortificetur. Deinde curetur ut dixi
ia et ad reducendum corium super ulcus
ponatur pulvis galle masticis foliorum mir
ti corticis granati acetosi. Ad cancrum
mortificandum Recipe elebori albi aristol
logie ana pulveriza et pone. Quidam autem
dicunt quod cortices nucum viridium pista
et super positi mortificant cancrum et
ipsum curant. Pulvis ad restringendum
cancrum et ad fistulas desiccandas Recipe auri
pigmenti viride heris atramentum salgeme co
rnu cervi usti stercoris hominis combusti te
sta allorum combusta sanguinis draconis os le
poris ana terantur et pulverizentur et plus
de cerebro galli cancrum fluviale ustum
calce viva herba lunaria sicca piper nigrum
et album ℥ ii thuris masticis vitrum pulverem
sole veteris combusti alumen crudum primo ab
luatur locus cum urina pueri et post aspergatur
pulvis abundanter. Ex pimenta quod libro divinal
diaz ad cancrum accipe testa allii fabas et pone
fumum in olla in urine et cum isto pulvere mi
sce pulverem galle et salis lava prius de vino
et post asperge desuper pulverem. Ego vi
di cancrum labiorum cum pulvere fabarum combustarum
rum et ipsa cum melle et mitte in panno li
neo et vino combusto curatum. Item ad ca
ncrum et ad carnem malam pista tartarum et ipsa

cum melle et mittatur in panno lineo et liga cum filo et
mitte in foco ut ardeat post fac pulverem et
sic pone. Pulvis ad cancrum Recipe atramentum
sarcocolle aluminis salsi alumen salgeme olibanum
masticis ana ℥ i piperis ℥ ii. Ad idem branca
lupina que inferius est rotunda tere et cum sa
le et fuligine et parum de sanguine et pone eo
mortue ad sanandum pone aloe. Ad cancrum
probatum cape granos et juvencilli cum suis ce
teris omnibus que sunt intus in ipso farinosita
et facto pulvere super asperge non solum cancrum
sed omnia ulcera sanat. Aliud probatum ad pustulas
vivas mitte in olla nova et bene coperi de te
gula et argilla et mittatur in furno ferventi
et combusta fac pulverem de ostrice testa similiter
et asperge et post dies iii lava de vino. Ad
cancrosa ulcera que de pascuntur in circuitu
res probatum Recipe coriorum quot habere potes fellida
et funde et colle succum et sit dimidia fiosilla et la
va plagam prius de vino tepido et tunc ac
cio pectorelas tres de panno lineo et in super di
cto suco infunde et ad ignem calefac unam
post aliam super ulcus ponatur post de farina
panis tenuissima cum superdicto suco unde pla
ge ponatur. Ad cancrum et ulcus fortifica
tio aceto primo bene lava deinde cum panno lineo
detergendo exsicca et facto pulvere galle
subtilissimo sic asperge hoc facto bis vel ter
in die donec sanet. Aliud ad idem sume mica
astrum et sicca et siccato fortiter fricata in te
mam cum metastro teram per salis mitte
et sint omnia fortiter tere quibus tritis super
stipides pone ut utrumque bene comburatur post
fuerit combustus bene iterum tritum et in die pona
tur. Ad sanandum carnem radice lingue bovis
tere succus cuius pistellum fac et super pone.
Aliud ad idem lentes que in stagnis nascuntur
vel fontibus vel aliis aquis cancrum pone
rum occidit. Similiter dolice fac succus
cum porcine pinguedine mistus et ipsa pistata
herba et posita succus et pinguedine valde p

dest ¶ Ad idem sucus ebuli sic arist longo
cum pulvere et albumine ovi fortiter misce sic
non ut durum sit sed molle et tunc totum cancrum
cum penna linies et de folio quinque nervie illud
cooperiens et per singulos dies mane et sero mu
tabis et cum mutare volueris cum penna in
vino infusa cancrum prius ablue et unge
doctrina supradicta super pone ¶ Ad idem calcis
vive piperis auri pigmenti et farine ordei an
temperata cum melle et aceto et fac focacciolam
et subtracta quoque dum mundatur et post fac
pulverem et pone ¶ Unguentum ad cancrum et
ad carnem mortuam et ad serpiginem Rx ari
stol radicis corticis capparis ebuli corticis
alabastri loturam hominis omnia sunt quoque for
titer deinde pista et cum axungia confice et utere
¶ Ad cancrum Rx sucus caulis prassium
plantaginis ana ℥ ß calcis vive ℥ ii plu
eriza totum insimul et pone super malum post
pone de se ¶ Unguentum marciatum mane
et sero muta illud et ablue quandoque vino de
calido vino si aliqua parte mortue carnis
ibi remanserit abscinde cum ferro sicut
longo tempore malum fuit et per predicta sana
re non potest oportet incidere circum circa post
ponere supradicta ¶ Pocio ad idem Rx
nepita apium betonicam acrimoniam
camedreos terre folium saturegia pipine
llam sucus silla cardone folium frage mi
lle folium ana ℥ i terre et in cum vino et per pe
da bibere mane et sero ¶ Alio optima sicut
ipse dicit sed valde gravior Rx aloes ℥ ii ari
stol maioris ℥ v sanguinis draconis ℥ iii castorei
℥ ii pionie granorum ℥ v thuris ameos ℥
iii armoniaci ℥ ii suci salvie et foliorum se
starium i vini sextarium iii coque lento igne
ipum sextarium in vase picato mitte et pi
gmenta in linteolo mundissimo ligata et in
medium liquore pendere facias et de po abo
re pulverem facias de supradicta pocione ca

licet dabis medium cotidie et de pulvere qua
tuor ebulus digitis levare potest in vino co
tto distemperato sed in non videntur sequitur ... me
qua sunt in eis res calide que acuunt sanguinem
et adurunt sunt fortes sunt adeo pro ... dormi
sit scamonea et reubarbarum et plures medicine laxa
tive que purgant ¶ Et expurgata diamidiarum
explicatur ¶ Incipiunt experimenta rogerii
de monte pessulano ¶ Dicit rasis post mu
ndificationem cor ... lavetur ulcus cum fero
caprino calido et aceto tepido et bene purificetur
cum panno et ... et sic aspergatur pulvis
de vitro albissimo et speradia vel ... et sic
mane et sero fiat et de quo ... celidonia
cum melle et cum eo fiat delinicio ¶ Item aceto
sucum tassi barbassi et mel dissipatus
equali pondere et usque ad consumptionem suci
de quo ... et depone ab igne et ...
pulvis de speradia ut de ... ut de ossibus
mirobolanorum citrinorum cum illo tepido fiat
tota lavatura fiat delinicio bis vel ter in
die in gingivis ut in palato ut virge
virili et ubicumque sit ¶ Alia cancrum co
rodens ... folia tassi barbassi ...
de radice eius et ablue in aqua deinde pi
sta cum sale et super pone mane et sero usque
ad x dies donec mortificetur ¶ Item pulvis
auri pigmenti distemperatus cum vitello ovorum ...
in die cum hoc fiat delinicio ¶ Mortificat
aut cancro incipit elevari et superior ...
spula ... ut ... ferens si
at delinicio cum oleo violato et cum axungia
galline ut anserina et super ulcus ponatur
pultes de farina tritici et suco apii et melle
et frequenter in die usque quo tota pustula ele
vetur et si sit ibi lanugo aliqua removeatur
cum tenta ut rasorio et tunc apponatur empla
strum de suco celidonie et quinque nervie ...
... et sepo arietino et pulvis ... ad
... carnis generatione ¶ Vel fiat emplastrum de su
co absinthii mellis et farina ordei ...

nata carne apponatur pulvis cicatrizativus
ut dictus. Si autem cancer est vetus
facta ablucione de sero et aceto et super asper
gatur pulvis de sale cocto et tunc in ungu
to plagelle in unguento viridi et super ponatur
hoc bis in die. Unguentum autem viride ad
hoc sic fit. liquefiat libra i. assungie por
cine vetustissime et cum ea distempera ℥ i. viride
eris et ℥ i. salgeme. Recipe auripim
ti sulfuris vivi atramenti sal gemme et
pulveriza et distempera cum aceto et pone in
olla nova rudi bene copta superius ne fu
mus possit exire et de quo patet usque quo in
cinerentur et pulverizentur subtilissime et
facta lavatura cum supradictis fiat asper
gatur pulvis usque ad cancri mortificacio
nem bis singulis diebus circumquaque cum
populeon ut aliquo huiusmodi unguento
mortificato curetur sic dictum est.

Tractatus iiii de ulceribus continens capitula xvii. Capitulum primum de diccione ulcerum.

Ulcus est solo continuitatis putrida corruptis
a partibus ut acoro denetibus pustulis aut ab
antiquatis vulneribus in aliqua parte corporis exi
stens. Et dicitur ulcus ab oleo dicens quod olet et
cum vulnus sive sit acca antecedens sive sit
vaca primitiva. Postquam emittit putredinem
sordidam ut virulentam vocatur ulcus. Com
elicabas in quod omne ulcus postquam quattuor vel
quinque menses pertransierit inveteratum raro non
ulcus sed cancer ut fistula nuncupatur. Certe quid
dam volunt quod vocetur fistula postquam transit
quadraginta dies inter quatuor potest esse similiter
in uno vel in quinque mensibus non sanatur. Com
cibus quod venit ad eum inveteratum in corrupcio
nem propter membri debilitatem nam propter debilitatem sua
recipit superfluitates omnium membrorum vicina
cium ei et precipue si apponuntur in eo unguenta
mollificancia et lenicancia membrum cum sua hu
miditate et unctuositate qua propter generatur pu
tredo in eo. Cum si virtutes membri sint fo
rtes putredo non generatur in ipso ulcere set
curone fraudulentis et corrosiva

vii de ulcere corrosivo
viii de cura ulcerum virulencium et medicine [?] convenient
ix de cura ulceris sordidi
x de carne mala ut superflua

sanies putredo enim est quia maturacioni
seu digestioni et sufficit dominium calori
tis externe. Set sanies autem ex amoto
calitatis in nature et alterius externe. Cum
quod triplex est operacio a calore aut est
operans calor naturalis tantum et tunc est conver
sio humoris in nutrimentum. Aut partim naturalis
et partim ab accidentali et tunc est generacio
saniei. Aut naturalis tantum dominatur aut ab a
ccidentali tantum et tunc est generacio putredi
nis. est quod putredo ex corrupcione ex per
turbacione caloris externi in corpore effe
cta. Sanies autem sit. Aliud quod est de sa
nguine mutato in quasdam qualita
tes inter bonum et malum se habentes. Sa
nies quod est de sanguine sicut cinis ex
incensione lignorum. Signum autem sa
niei laudabilis est albedo ipsius et
lenitas cum equalitate cum qua non est
odor orribilis et fortasse non evacuatur
a fetore pravo et albedo ex ea repit. Cum
calor membrorum radicalium est albus et non
assimilat eam nisi natura potens super eam
et quod est de genere putredinis subtile nominatur
virus et generatur a subtilitate aquosorum hu
morum calidorum et multiplicatur ipse virus cum
generacione a partis et eget exicacione et
illud quod est grossius nominatur sordicies et est
res spissa coagulata et alba aut ad nigre
dinem declivis aut sic fex et generatur ex
grossitie humorum et eget abstersione. Impo
ssibile enim egredi saniem diversarum parcium
in convenienciam colorum substancie et de genere
diverso abonia. Et est necesse quod saniem ut
faciat evenire in corpore putrefaccionem
aut maturitatem et diminucionem aut alte
tur cum modo alio. Et ulcera in quibus
non generatur sanies sunt ulcera cancerosa
et corrosiva et putrida et scrofulosa et ulce
ra quod faciunt evenire spasmum et quod cura

xiii de cura fistule
xiiii de cura ulceris cum sanitas per os ut aliud retardatur quod
xv de retardacione sanitatis per motum
xvi de retardacione sanitatis ulcerum per aere corrupt
xvii de medicinis simplicibus ad ulcera valentibus

runt eorum cursu primo quando apparent in
ulcera sanies et apostema est signum bonum in
quo non timetur spasmus et permixtio ro
nis et hiis similia quia cum fit in loco
faciat illud nervum fit sicut membra po
steriora et anteriora in res penetransi
cut terminus. ¶ Quod si apostema occultatur
subito et redeat non resolvet per pus au
et similia amplius sunt vicinatia membris
nervosis fit ulcera dolorosa que sunt
in vicinitate dorsi et nuche et ulcera que
cadunt in anteriori parte corporis regenui quoniam
iterum sunt et apostema fit lacerti nervosi in
quibus res quiunt ad spasmum et permixti
one rois ¶ Ulcera inde intrinseca
sicut illa que sunt in pulmone et intestinis
et renibus et vesica sunt mala ad sanandum
dura ¶ Et ulcera que sunt in eo que declinat
superfluitates corporis sicut in locis ina
nius sunt tarde sanationis et maxime si
corpus est repletum humoribus et ulcera simu
lat ad que tendunt varices et ulcera vi
cinatia venis magnis et arteriis faci
unt evenire apostema in locis que vicinatur
eius de carne molli sicut sunt testiculi et
subascelle et post aures et eis similia sic
fit scabies etiam et propter quod corpus est ple
num superfluitatibus et tunc fit color vehe
mens et pervenit ad ulcus et ulcus cum
apparet est longe curationis et cum sit apostema
et ulcera levia et destruit ro moritur
et quando ulceribus malis associatur color corporis
malus sicut albus plumbeus vel niger aut
citrinus sunt difficilis consolidationis quoniam
est significatio super corruptione complexionis
epatis et splenis et corruptione sanguinis que
venit ad ulcera ¶ Et ulcera que contra
ta successione egerunt sunt mala quoniam natura
expellit ad ea residuum corruptionis
superfluitatum ¶ Et ulcera que dura in
cipientia vire versus viriditate et nig

Nota de ulceribus post [illegible]

dine sunt mala et ulcera ex quibus residat
virus venenosum cum in calidus corrodens quod
est in circuitu eius sunt mala quia est malum
mortificans et ulcera rotunda et eis similia
sunt prave curationis ¶ Et ulcera decide
ntia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala et
ista sunt frigida autem calida ulcera frigida mo
llia sunt alba generantia primo nas cale
facientes que autem sunt mollia calida sunt
ad rubedinem declinia et delectantur fri
gore et cum in circuitu ulcerum renascu
ntur pili qui ceciderunt est signum ¶ Et rationes
malignorum ulcerum sunt quoniam ulna sunt cum
ancta superfluitatibus malignis corporis autem
regiminis corrupto et quando sunt sequentia ma
les pustulas et malignitatem ulceris signum est
eius putrefactio ipsius ambulatio et corrosio
eius que est in circuitu ipsius et difficultas
sanationis in se ipso cum rectificatione ex
ibus eius ¶ Et corpora que sunt inter humectati
autem siccitatis sunt tarde recipientes recti
ficatione ulcerum quia cum humida sunt infa
ntium sunt susceptibiliora quam sicca sicut se
nium et propter quod complexio radicalis est sicca
predata sanguine mundo et accidentalis humida
mollis ¶ Corpora autem infancium sunt humida
humectatur mucilagine quia corpora similia humidatur
aquea ideo in ydropicis curatio ulcerum est
difficilis ¶ Iterum et in pregnantibus propter reten
cione superfluitatum earum quia earum
menstrua retinentur et propter paucitatem sangui
nis boni etiam non sanatur in senibus ¶ Corpora
que susceptibiliora curationis ulcerum sunt que
sunt melioris complexionis et paucioris humidita
tis cum invencione boni sanguinis
eis quoniam malicia sanguinis in quantitate
videlicet et qualitate est una de causis quod sa
nitas in ulceribus retardatur ¶ Causae ne
pe que consolidatione ulcerum impediunt sunt
quindecim prima est penuria sanguinis se

Nota quod quindecim sunt que impediunt
consolidationem ulcerum 1 penuria sanguinis 2 de malicia eius
3 de pulcritudo sanguinis [illegible] complexionis corrodens
[illegible] putrida [illegible] lineas subtilis
[illegible]

11 est caverna sive sinus 12 est caro infiltrata seu fistula intra ulcus 13 est os ut ferrum vel aliquid simile intus 14 est motus membri lesi 15 est aer corruptus ut pestilencialis cadens in regionem putridam ut capua

est multitudo sanguinis. Tercia est malicia eius. Quarta est ulcus putridum in se ipso. Quinta est materia corrupta que transmittitur ulceri corrodens ipsum. Sexta est mala complexio membri ulcerati. Septima est humiditas fluxibilis alicuius humoris ad ulcus fluens ut menstruorum moventis. Octava est sordes intus recepta. Nona est caro mala seu superflua. Decima est labia callosa ulceris. Undecima est caverna sive sinus. Duodecima est caro infiltrata seu fistula intra ulcus. Tercia decima est os infectum ut ferrum vel lignum intus receptum. Quarta decima est motus membri lesi. Quinta decima est aer corruptus ut aer pestilencialis cadens in regione ut aer putridus propter proprietatem loci sicut in capua contingit in qua fit difficilis digestio egritudinum et tardatur in ea sanacio ulceris propter naturam. Unde dicit de rebus magis nocibilibus ulceribus in marce huius est ventus meridionalis et humiditas aeris cum caliditate ipsius. Et aliud mala complexio membri et malicia sanguinis et alia plura ad invicem commiscentur. Oportet ergo ut removeas omnes consolidaciones prohibentes nam si non removeas ipsas in primis non erit tibi possibile curare ulcera sic dicit.

Capitulum de curacione ulceris cuius sanitas propter penuriam sanguinis retardatur

Caro quidem in ulceribus non generatur cum sanguis est modicus quia natura non habet materiam unde regeneret ipsam. Et signum huius est quia ulcus videtur desiccatum et eius circuitus est sine tumore et cum pauco rubore et aliquantulum durum corpore macrum et pauci sanguinis. Ergo regimine ingrossandum est si non est ethicus in eo tempore nec tunc ulcus curatur. Et locus si non est ibi fistula cotidie sic dicit rasis in loco eius aqua calida panno madefacto infundendus est donec rubens fiat. Et melius mihi videtur ut teneatur membrum in quo est ulcus super vaporem aque calide donec sudet et rubeat et inflatur deinde abstrahe et non pertranseas illa quantitatem quia magis eo quod adunatum est dissol

venit. Deinde ulcus cum unguento nigro almasoris vel pulvere olibani et similibus carne regenerantibus curetur. Et nota hoc ulcus cum nimis desiccativis curari oportet. Unguentum dicit de illis que minorant excitacionem et addicionem carnis solo ipsi oportet unguentum vel emplastrum ad hoc. Si enim masticinum et mirtinum et de pertica dactil meliora sunt quia deinde corpus putrefaciendo ulceribus est nocivum. Ceroto nigro almansoris sic fit. Recipe cere olei rosarum picis ana partes equales et ad ignem resolue. Et quia est necesse fricare membrum et ulcus et administrare super ulcus et in circuitu emplastra picea attractiva sic unguentum supradictus.

Capitulum iii de curacione ulceris cuius sanitas propter multitudinem sanguinis retardatur

Si autem propter multitudinem sanguinis sanitas ulceris retardatur cognoscitur per repletionem corporis et venarum et per alia signa. Sicut magister in capitulo de ista curacione apparens et sanguis. Sanies in ulcere augmentatur et tunc est secundum eundem cum flebotomia et cum scarpellacione post flebotomiam et cum sanguisugis circa locum ut in loco ulceris. Si apparet grossicies cum rubore ut si pacientis sunt pueri qui non sit flebotomandus et tunc regimen est subtiliandum. Deinde curetur cum re bus abstersivis si indiget et mundificativis et desiccativis sic certa ulcera humida ut omnia ulcera. Sicut dicit Avicenna quod indiget excitacione quidam ut sunt vulnera excitacione lacertorum et ipsorum cursio. Ista etiam indigent in primis ut mollificentur et humectentur. Et quanto plus est ulcus maius et profundius indigent excitacione vehemenciore et constrictione et fortius est necesse fuerit ipsa. Et scias quod vulnera et ulcera indigent ligaturis et strictura per tres modos quorum unus est ut curat sordicies quia oportet ut sit strictura vehemencior a fine ulceris et debilior et debilior ad orificium ipsius ut sua expressio bona fiat. Et secundus est ut fuerit membrum inclinatum

ad

cum flebotomia et scarpellacione

de ligatura

[illegible] [illegible]

si ulcus et tunc non indiget sutura uel uentri ¶ Et secus est ad incarnationem uel unionem labi orum ulneris uel ulceris et tunc quod ut sutura non sit in ipso mollis apud duo labia et inde applicationem applicatione multa quiescunt ita tamen quod non inducat dolorem et aperiatur locus et inde sis quod ad

no — iuuas in prohibendo aqua quando non est possibile ut cum aquate ulcus curetur ¶ Et si non est tibi possibile ut prohibeas et appareat aqua tunc sis sollicitus circa curationem ipsius aquatis quodcumque aqua fuit cum observatione [illegible] ulceris [illegible] quod separetur a curatione aquatis deinde curabitur.

C. iiij de curatione ulceris cui propter malitiam qualitatis retardatur

[illegible] Mala complexio qualitas sanguinis ut plurimum est propter malitiam complexionis epatis uel splenis. licet alii propter malum regimen contingat ¶ Et signum quod ex malitia complexionis epatis sit est quia color infirmi est tendens ad albedinem plumbeam aut ad citrinitatem uel propter splenem et tunc color infirmi tendit ad nigredinem et lentiginositatem quia est malitia humorum omnium in corpore et partes uarietas super ulcus plene uidentur ¶ Si autem est ex parte epatis uel splenis curetur primo membrum mundans scilicet epar uel splen cum minutione sanguinis si est ex malitia omnium humorum et uentris solutione educendo materiam pectoris aut uomitu quia uomitus est qui confert in hoc et cum aliis conuenientibus secundum quod scis uomitus et solutio uentris cum farmacia non solum fiunt ut humores purgentur sed ut materia a superioribus ad inferiora et ab inferioribus ad superiora mutentur ¶ Unde dico quod solo uentus et uomitus iuuant omnia ulcera que sunt molestiora sicut illa que timetur quod aqua corrumpi dicat spasmum et etiam corrosiua et deambulatiua et sedilatiua et ea que propter alia [illegible] diuturna efficiuntur ¶ Et tale ulcus est molestius aut propter membrum nobile aut laterum et simile in quo est aut propter materiam proximam et malignam aut propter magnitudi

no — nem suam ¶ Unde si ulcus est in superioribus uenter soluatur si inferioribus superius per uomitus

sum sit ulcus recens sine antiquum ¶ Quod si materia non fluat sed consistit in membro oportet eam mutando purgari ab eo loco ad aliud quia illud facilius est et purgari ad loca uicina et sic diximus de uomitu et de farmacia in eadem [illegible] de flebotomia ut si ulcus est in parte dextra minutio fiat ex parte sinistra et econtrario si autem est fortis ita quod minutio a remotis locis infirmi prohibeat materiam detrahat nouissime autem ambo [illegible] ¶ Et nota sicut alibi diximus quod morbus est molestissimus et fortissimus et uirtus est fortis sicut ad [illegible] non dubitem de flebotomia quod uis non appareat corporis plenitudo maxime si sanguis non exiuit sicut contingit in contusionibus in quibus flebotomia est festinanda non considerata plenitudine sed morbi molestia et sanitate uirtutis ¶ Quarto autem membro mundante curandum est ut ulcus cui mandatur cum rebus exsiccatiuis sed quod quemit sibi et regat partes regimine bono ut sanus sanguis in corpore generetur

[illegible] pro quo dixi optimum est uetustis ulceribus et diuturnis propter malitiam sanguinis et semper factis ab eis sanguine influere sine a locis circumdantibus ipsa dum intra tempus ad hoc faciendum utile esse et si forte oportet pitur quod est in circuitu ulceris ita quod fiat uiride uel nigrescat circa illud cum scarificatione et extractione sanguinis cum uentosis deinde adherere ei spongia sicca post mundificationem exsiccatiuas post mundificationem corporis totius et nos iam de corruptione membri in capitulo de [illegible] et de carne putrida diximus in capitulo sequenti ¶ Si autem sunt ulcera uicinatia arteriis et ueis magnis et producunt aqua in locis emunctoriis oportet ut curentur cum mundificatione corporis in primo et cum eis que dicta sunt in locis suis de capitulis quia si non mundificatur corpus aqua illud pueret ad ulcus et dum non mundificatur aqua ei curo sit diximus non sanatur et est melius in hunc ut tueatis ulcus

[illegible]

ex pocumito cu vnguento basilico et eis si
milibus si corpus fuit mundificatum et ponas
in te ipsum mbruz q distiguat et pibeat no
cumtis puenire ad ulcus in oi dispone

Ast iio in mibro in quo e ulcus sut uari
ces et est repleto eget minuat et ipius ue
ne solucio mlcis uicibus ex a pozi mari
epithimi cu aqua casei et similibus mliam
purgantibus deinde oia uarices fac cure
re ex ea sanguis quatuz e tibi possibile ut
no att exinacione ad uarice que e dri
ulcere primo deinde cura uulnus q att re
me. deinde cura ulcus difficile cu rebus
dsiccatiuis et fac et au exhere ea caute sim
q diximus in libro primo Cap v de ulcere
putrido

Ulcera putrida sunt illa in quibus est caro
putrida fetens et eorum curo sic dic
aut est melior mudificacio eorum aut mbri
ipius si corpus fuit mudiz cu q mudifi
cat ipiz soluz Et ex uentosis et saguisuc
et epithimatibus rettificatibus cyptone et
similibus et cibo et oz ut festinet eorum curo
na putrafactio adit ipozum malicia Et
oz ut pibeant ab eis apata ea et de illis q
sedat ea e sem iusquiami albi cu simila
ordei Et cu huius modi ulcera supfluut
in corrupcione sit neccius ut eradicent
cu cauterio ignito ut cu meme acuto au
incisione q no remaneat nisi caro sana
cognita p bonitate sanguis aut coloris
ipius et sanie albe et mudiz sicut diximus
in capitulo estiomeni Et medicina que acutum
accipit ergo ausfitatem et exit ipaz suctiuit
in cplemento ei cu butiro ponendo de si uia
vna post aliaz sicut pluries diximus Et ul
cera ista licz no sint fistule nz corosiua in
ulcera cu carne callosa tri magna sunt et fra
udulenta et ab est melius incidere mibruz
ut saluetur ex putrefactione sua Et aliquid
ulcere corrosiua et putrida et fistule sut ex

suma difficilis csolidacionis absque cusio
n. r. qui uis no reitent absolute oia
ulcera sic ipe dic sut difficilis csolida
cionis sunt putrida et corosiua et ambula
tiua que indigent diminucioni mei noca
ue et pibicioni ipius et mudificacioni ulceris
et restauracione de pdidi Et similiter fistula ul
cera iio alia no sunt ambulansia sz stant
quasi fixi in dispocicionem sua p aliquod spaciu
tempore iio indigent mudificacione et resta
uracione et no sit decadencia Et mbrea que
cueniunt si putredi sicut aqua maris et q dice
tur in capitulo fistulae Et cu sup ulcera
administrant medicine acute oz ut dimittat
tribus diebus et no soluant na ipiz tuc opa
tum est q debuit opari Et medicine q oz ami
nistrat in istis sut sic farina ordei et
farina orobi cu alnetulo aluis et caro p
sicuz salitan sicca cu alnetulo medulle p
nis et aristol et radix caut et radix sidere
radix cucumeris asinini et sem lini ctti
cu uitrolo albo et copa muris cu mille decotta
et emplata au caulibus au cucurbita sicca
cobusta et folus oliuarum recentibus Et simi
tum ad ulcera ipa Et aristol et sic folio
ruz pentadactilis an partes. j. floris eius par
s fiat ex eis linimentuz cu aqua spissa
dum mllis et alii confortatiui cu succo cucumeris
asinini et de si ponant pani sicci Et aliud
℞ aristol gallarum et ois ptes equales
arseici ptes. s. Et aliud suatur uitroluz
albuz et uitroliz uiride an partes xx cu
cis ferri ptes xvi gallarum no pforatarum
ptes. x. Et uel suatur sal ptes. j. aluis adu
sti cortic eius aptani adusti in ptes
9. Et oz ego expertus sum puluere asso
dilloz dictuz in capitulo de malo mortuo
Et simplici bonu sarcocolla calcantu gall
flos eris et aristol addere cu alnetulo
ebentini et medicina c'glutinacio fiat et ami
nistratur post mudificacionem ulceris
Aliud ex ptri dragantei rubei. ʒ. xcm

aluis ℥ .xiii. corticum granatorum ℥ .xvi. tu
ris gallarum arborum ℥ .xxxii. aceti lb .xx.
olei antiqui rotulum unum ¶ Aliud rp phi
bi usti cum sulfure eris usti cerusse thu
ris mastic litargiri dirinie armoniaci
opoponaci ana ℥ ii adipis renum vacce
recentem terbentine olei quo conficiantur medicine
dicte ¶ Pulvis ad desiccandum ulcera hu
mida rp aloes turis sarcocoll sangui
nis draconis aristologia rotunda ... ana partes equa
les ¶ Aliud unguentum rp aloes thu
ris aluis zuccaris eris usti minie sarco
coll balaustie ana partes equales conficiantur
cum melle rosato colato hoc non est
de libro isto **Capitulum vi de curatione ulceris
fraudulenti et corosivi**

Ulcera quedam fraudulenta et corosiva
sunt quando corpus est malis humoribus ple
num et ipse colerint in corpore membri in quo est ul
cus suffluit in calitate et signa eius sunt
calitas et corosio. Et in quod vulnera que re
cipiunt et rapiunt et dilatantur fiunt propter materiam
colicam ¶ Et dico omnibus ulceribus que
erisipilantur prodest solucio ventris quo
niam ut mundificetur corpus primo cum medicina et pre
mam colicam educente et flebotomia si vi
rtus permiserit propter membrum cum ventosis et
sanguisugis et eius corpore permutetur cum epi
thatibus et rectificatione cibi absque tardi
tate et dilatione nam dilatio in hoc est ex
eis quod adducit in malicia ¶ Et quod cum ulce
re corosivo non est putrefactio confert
embrocatio cum aqua frigida et aqua mirti
et aqua rosarum et aqua virge pastoris
et vino stiptico si non fuerit calitas et aceto
permisto cum aqua rosata et aqua pura
plurima si fuerit ibi calitas et similibus ex
aquis infrigidantibus et exiccantibus calidum eius
sanie faciens ab utre in huiusmodi ulceribus
non laudatur et si fuerit illic putrefactio
tunc aqua maris et reliqua que dicta sunt
in capitulo putridi ulceris ¶ Amplius in
hoc curo eorum est administratio stipticorum
exiccantium infrigidancium sicut cortices gra
natorum lentes et folia mastic et semen rosarum
et spina alba et grana mirti et embrocee ca
rum medicinarum et conficiantur huiusmodi cum alumine
et similibus ¶ Et emplastracio cum foliis a
cetose et ramis eius bullitis cum vino valde
¶ Et emplastracio cum bolo armeno confert
cum aceto aut cum succo acetose aut cucurbi
ta combusta aut arnoglossa cum farris co
cti aut foliis olivarum et que sunt necesse me
cessarium ablucio corosionis ut abscidatur
membrum **Capitulum vii de ulcere corrosivo**

Oportet sicut aiebat Galienus membrum ut car
nem sobreriorem ulceris et ipsa
ta secundum suam complexionem ad hoc ut cicius
sanetur et in sanguine ad membrum ut ulceris
defluere quam complexio carnis sobrerioris
est calide quod quia secundum ea ~~mala~~ nam caro generatur
nam ulceris labia conglutinari ut consolidari va
lebunt atque eius sanguis bonus vadit ad
membrum et in venit complexionem ibi corruptam
et corrumpitur et ipse sicut cum seriatur bonum
semen in terra mala et nascitur inde zizania
propter maliciam terre ¶ Quoniam ex qua complexio mala
carnis ulcerate et complexio mali sanguinis et
quantitas ipsius sanitatis ulceris ceteris aliis
sunt proiberis quia propter contrarium est membrum
seu caro in quo est ulcus secundum suam naturam
conservari quatenus virtutem velle in sanando
ulcera proficere valeat ¶ Et mala complexio mem
bri sicut aiebat Galienus est ex defectionis ipsius quod
recipit humores a toto corpore aut ambris
sunt positis sibi quod virtus non consequatur quod omnis
mala complexio sit ex defectionis id est quod patri
menium videm carnis ulceris mala complexione
habere non tamen ex defecta quia defectio membri
non fit nisi dum mala sui complexio membrum a
temperamento semota est ¶ Et si caro ut membrum

cirone ulceris fraudulenti et corosivi

no

vino stiptico

no

ex humoribus ad eam pp sui defectione de
fluentibus sedat. et mala eius cplo primo
sanet. ¶ Postquam ulcus sanare eius
cura ne non erat alia quam si ulcus non erit
in mostrat nobis quod huius modi pre non
sit pa ulcus sed solius male cplonis de
qualitatis aut sanguis et eius quantitatis
iam supra satis est expressum restat
ergo de curone male cplonis mbri tamen
modo narrare ¶ Dicimus ergo quod curatio
in cplonis carnis existentem debet me
dicus investigare utrum sit calida ut frigida
humida ut sicca aut dura quia mala cplo
duobus modis est. aliquando caro ulcus muta
tur a sua natura per sola qualitate aliquando cu
quadam duricie ¶ De duricie vero in
pluribus locis diximus nunc autem de curone
male cplonis quatuor qualitatum dica
mus ¶ Dicimus ergo quod si fuerit calida eius ca
fuit motus extensius et effectus alicu
ius rei calide opus calidum et plurimum conti
git in regione calida et sicca et in tempore
extivo et in etate iuvenili et est timo
rosius si ulcus est in pessimum membro princi
pali et signum huius est calor et rubedo
membri et eius inflatio et dolor et cum frigido me
dolor quiescit curetur ergo cum frigidis sic est
succus semper vive solatri memich endi
vie portulace et sandali et similia ¶ Ite
rotulum frigidum et de compositis est ceroteum
almansoris quod sic fit ℞ litargiri sub
tilis pulverizati ℥ v olei rosarum ℥ x aceti ℥
v confice sic litargirum cum aceto donec reso
luatur et mollescat contritis deinde oleum ro
desuper fundatur et tamdiu ingrossetur
dum autem sit tenue semel ex aceto et alia
vice deinde infundendo donec completa ‹uia›
mixtura et ad nigredinem deveniat et fiat cerotum
et ad nigredinem deveniat et fiat cerotu
cui post acuisces ℥ v et canfore parum
adde et desuper pone carne eius in calis
fluxibus generat fiat ut minuatio si expe
dit et mutatur cum oleribus mollis in aceto co

ctis et cucurbita si est cum febre cum tisana et
aqua granatorum et tamarindi si autem est sine
febre cum pullis in agresta et succo granati
ut aceto coctis ¶ Si autem cplo sit frigida
eius fuit multus usus frigidorum et signum huius
est liuiditas ut albedo loci et pauca calitas
et patiens sentit alleviatione a calidis et eo
a frigidis et ut plurimum contingit in regione frigida
et in tempore frigido et in etate senili et est timo
rosius in membrum nobile ¶ Epithetur
ergo super locum et non in ulcere cum aqua tepida
sepe in die in qua sit cocta savina baca
lauri et cuminum et emplastrum factum ex hiis
tritis cum melle et super membrum positum valet
¶ Et ulcus curetur cum unguento fusco quod sic
fit ℞ olei litargiri pulverizati ℥ iii
olei. et quoque ad lentum ignem donec nigre
scat deinde aspergere pulvere thuris sanguinis
draconis sarcocolle aloe mirre ana ʒ ii et agita
ipsum donec refrigescat et paciens co
medat de passulis sine nucleis et ficubus
et utatur cibarium cum carnibus pullinis et castra
tinis cum cinamomo ¶ Caria fasimas ad
ad ulcera hec ℞ resine ℥ iii picis ℥ ii
cere ℥ iii adipis tauri ℥ iii solue simul
lento igne aut utere ¶ Si vero cplo sit
humida eius cplo fuit multa eius cum assump
cio cibi et precipue humidi et prava dissolu
cio et parum exercicium et fit ut plurimum
in regione frigida et in tempore yemali et in
etate senili et est timorosius in membrum
nobile ¶ Et signum huius est multa humidi
tas eruginosa egrediens ab ulcere et ca
ro mollis ¶ Et eius cura est purgare
cum tirifera et mirobalanis et similibus fla
gegogis et linire ulcus cum pulvere li
targiri et oleo ro et aceto in simul incor
poratis in mortario usque ad albedinem
et addita balaustia et cathimia argenti
aut cum pulvere turis et farina ordei cu
natte distemperata ¶ Et si ulcus est

magnu cu carne molli inflata humitat co
rrupta utat mele acuto donec quoquatur
deinde cu butiro caro infecta remouea
tur. postea cerotum sup posito cu cotono et
si no studeut cu igne quoquatur. Si
aut corpo sit sicca ca eius fuit aut la
bor intus ut uigilie ut abstinencia
ut euacuatio aliqua et ut plurimu fit in
regione sicca et in tempore autumpnali et
in etate senili et e timorosiu quia est
in membro nobili pessimu et signum eius
est ariditas membri et macies ipsius
Bibet ergo paciens pultes et iure ueru
cocto ex carnibus pullinis arietinis et
ouis mollibus et nucleis pinearum et can
cris fluuialibus et similibus et bibat uinu
rubeu et elactuaria restauratiua sic
dragantum et similia secundum quod dat eti
cis. Quidam dedit diatragantum
tantum loco panis etthico ad comede
ndum cotidie donec fuerat ei membra
grassicie deperdita restaurata ulcus
aut curet cu minus desiccatiuis quam
ulcera alia. sic farina ordei et farina
orobi. Circa locu uero ungat oleum
ro ut butirum ut dialtea. fomentetur etia
membrum cu aqua in qua cocta est altea
malua donec rubescat et fiat sicut di
ximus in capitulo de curone ulceris au
famitas propter paucitate sanguinis retar
dat. Si aut ex quatuor qualitatibus
praualeant due alius contrarius eis duabus
resistat ut opposita oppositis amuens
medicina.

C. viij de cura ulcerum uirulentium et incurabilium i conuenienti

Ulcera quae uirulenta sunt illa ex
quibus resudat ut fluit humitas sub
tilis cuiuscunque coloris generatur ex subtilitate
aquosorum humorum ut aliorum sic diximus. Si
aut ulcera sunt uirulenta necesse est sic
ut caueatur ut mundificetur uirus cu medicinis ca

ccatis quae si fuerint mollia aut aministe
nt sic ea medicine ad faciendum nasci car
ne in eorum profunditate sed plus amini
strentur medicine magis desiccatiue. Et cu
aministraueris medicinas et no inueneris humi
tatem minui et uideris plurimum augeri sus
picias quod medicine sunt illud corpore no est exicca
tiuum. Deinde ad in confortacione ipsius et
exiccacione et ad uiua ipsum cu abstersione
pauca sicut est mel et medicinis stipticis sicut
sunt balaustie et alumen et minora de uirtutibus
omnibus .s. exiccacione et abstersione et stiptici
tate et considera hoc semper in medicinis facie
tibi nasci carne ulceru ut no erres
in operacione i. quod no sit magis abstersiuum
quam oportet ut corrodat membrum et resoluat
carnositatem eius ad humitate currentem
quam extimas esse uirus et ad in uirtute
abstersionis et huius modi quidam medicinam potest
ulcus profundius et latius et aliquando in aliquo
corpore nec corrodat nec consolidat et propter hoc
eget medicamine ut oportet aut fra
gendo commixtione eius aut minuendo eius
untuositate aut in iungendo ei medicinam
aliud in quo sit exiccatio et abstersio et
in corpore alio est per comparatione ad ipsum unde indi
get ut minuatur de pondere eius aut addatur
in untuositate eius aut adiungantur ei alia
stiptica corporibus humida sicut puerilia sicut iam
diximus propter ipsius desiccatis quod corpora sicca
sicut senilia unde aristotiles et yreos in corporibus
huius corrodit in siccis uero consolidat. Et
dignoria ulcera ut oportet eorum medicinam
sunt illa in quibus est difficilis consolidacionis
Medicinam quae de qua curatur ulcus aut est conue
niens aut inconueniens et conueniens licet
no conferat statim tamen no facit nocumentum
et diuisificatio quae inconueniens aut est qui
ipsum est debilius et sicut illud adiectio eius
quae est contrarium ei quod ipso expectatur de exiccatio
ne aut mundificacione aut alius sicut corrup

ctione alia qr oz ut adat ei mitur
ei sic dictuz est q similitudo put
dinis caro mala et mollis in cpo consistit
curet cu cerotto facto uiride qd dicet
in cura ulceris sordidi au est diuersi
tas per modos alios sic qa ipuz cale
fac ulcera q necesse sit ei qr facit
accidere rubedine et iflacione qr oz
ut minuat de fortitudine ei et extingua
tur de inflacione ei cu emplo in frada
id vngto fuo aut declinat cu eo ad
nigredine et offuscaciones et duricie
et fracez qr scit qd infuat ipuz men
suz au no calefac ipuz mesura
qua indiget oz g ut adat in uir
tute calefaconis ei dom vngtm al
mansoris dictuz in curacione ulceris
cui sanitas per paucitate sanguis
retardat est bonu au mollificat
ipuz qr indiget ut adat in uir
tute stipticis et exiccator sic sunt
balaustie et galle et sinthia q exiccat
ut securant cu exiccacione de eis
de qbus dicem sic est vngtm alma
soris qd corium indut et e dictu in
capitulo ulceris in quo e solu cutis
deperdita aut corrodit et perfudat ipz
sic est ostensuz qr oz ut frangat
fortitudo absteriolonis et curet cu eo
qd sit suauius ¶ Et ei sis in est do
lor et calor et ardor et flois principiu et
ulnus cotidie dilatat ¶ Et mltociens
qd no conuenit men precea qd cplo i fit
in est superflua in calidita ei cuius
cui men oz ee forsius in illud iter
adeo dom reducat ipuz ad cplonem
suam aut debilis in caliditate conuenit
¶ Ex me exiccatiuis ulcera qdi st
uehementis calefacionis sic resina et
pix et quedam st qr st uehementis i fricacio
nis sic iusquiam albus et radix madra
gore qr in est e ut reperes vna eoz ab
alia et sm oppositione alicui cplonuz
pdictaruz ¶ Mediocri exiccatiue mundifica
tes ulcus sunt sic alum et galla et cortic
granatoz et cortic thuris et litargiri
et farina ordei et ei frca et flores papa
ueris rufi et folia saltis ¶ Et si fit epti
cu nuce cu cortice uiride sic e aut e
cotta cu uino confert uald ¶ Confert
e cerotu almansoris pp litargiri et cal
ecumenon dictuz in capitulo ulcerum
in qbus e soluz cutis deperdita

C. ix de cura ulceris sordidi

Ulcera qdem sordida st illa quoz hu
tas et qd ex eis currit est plus et
spissiuz grossiuz albu ut ad nigredine
declive au sic fex ¶ Et gnat ex g
spicie huoz sic dixim oz g ut in eis
aministrent me abstergentes hm p
no mundificat no est po ut conuertes
men pu usqz ad cor eoz et pt pluc
res qr oz ut mundificent pus dom re
nascat caro et i mudificat est plus
abstersio et incipiat pmo ab eis q sut
fortis mordicacois qm sensus no se
ntit ipas dom gradati pueniat ad illo
qd est leuioris mordicaconis usqz q
sensiat hora ¶ Et me leuis mordicacio
cioris nascenciae carnis st sic est capsia
arist lon cu melle et pauco aceto et ter
bentina cu equali mensura sui olei ro
et butiri et radix lilij e cu melle et iter
farina orobi et herba oppopanac ¶ Et
de compositis st oia vngta uiridia cui
uiride eris facta de qbus e bnu ad
presens sciptuz qd ualet ad vlcera an
tiqua et sic fit ¶ Rp floris eris ra
resin acri amboz m...tat flox
eris et relinq me liquefiat cu x
olij dem pciat desup flox eris

subtiliter puluerizatum et agitetur bene donec coha
guletur postquam erit ab igne remotum ¶ Ille
almansoris quod carnem malam corrodit et ul
nera saniosa mundat et debet administrari
cum ulcus est multum sordidum ¶ Recipe floris
heris et mellis ana ʒ i puluerizetur uirid
heris subtiliter et misceatur cum melle ¶ Sunt aliqui
qui ponunt floris heris aur. ʒ i mellis aut. ʒ x
aceti fortis aut. ʒ iii sue et alii qui addunt
huic ceroto armoniaci sarcocolle ana ʒ i
et sunt qui addunt thuris puluerizati mastic
aur. ʒ i ʒ ss et teres omnia hec cum aceto et de
in mellis amplius predicto adiungunt
ut predictum est quod postquam tale sit confert
fistule que in auricula est et omnia ulnera sa
niosa mundat et carnem mortuam corrodit ¶ Cau
teratiua et ex medicinis extractiuis est ut sumatur
fec olei et mellis et aluis iamenj partes equa
les et fiat cerusse et limatura equaliter
¶ Et de bonis emplastris fuit oliue saliue ¶ Et
quamquam est melius huic administrari aliquid
de currentibus quo abluatur secundum quod dicetur in
cura profundorum et caue in omnibus ne dolorem
facias quantum potes et hoc quoniam est illic
caliditas et inflatio que omnia ledunt si ibi
fuit apa ymo oportet ut in ulceribus dolorosis
que sunt uehementis doloris sensus occupatus
in sedando dolorem et illud cum mollificatis
quod uis sit contraria ulceri ¶ Docet tamen cum
non sedatur dolor non preparatur nobis ut cu
remus cum quod sedauerimus consequamur ¶ Et
cum tunc non est nisi ulcus tunc oportet ut alle
uietur maxime in sensibilium membrorum non tol
lerantium ipsum ¶ Caueatur ergo addolora
tionem eius cum medicamento forti in illo uero
quod est prius sensus non abstineatur a necessa
ria medicatione ¶ Intrinseca uero et sublimia
et perclosa et multum iuuamenti et subsequentia
nocumenta uelocius sicut nutritiua et similia
sunt de capitulo insensibilium ¶ Et iudicio eius et
eorum contraria sunt de capitulo insensibilium aut

quorum sensus est debilis et propter hoc causa non
sufferunt ulcera intrinseca ea que sunt sic
flox eris et ei similia et ea que bibuntur ymo
indigent illis que faciunt conglutinationem
plus sicut dragagantum et gummi et illa que
cristizantur indigent eo quod intrat diuer
res sicut uinum cum tertia sui mellis mix
tum et similia ¶ Quedam mulier patieba
tur ulcus profundum sub aure dextra propter per
cussionem quarelli et ei concauitas uersus
epiglotum ad instar fistule procedebat et
semper saniem sanguineam emittebat et
aliquando sanguinem purum itaque sperabat illud
esse in aliqua uena que in uniuersum fuit sic
fasolarie et statim in illa hora paciens si
copizauit et dolorem magnum in posteriori
parte spatula quem in dorso sentiebat ¶ De
inde post paululum remotus fuit dolor et
descendit ad pedes et post parum dolor totus
cessauit ¶ Deinde paciens fecit uinum camo
mendi et non nouerit sed statim erupit sibi
sanguis et per ulcus furiose fluebat qui ap
positum fuit constrictiuum sanguinis et sic
duobus diebus nichil profecit sed quasi desitatu
re mansit tertia uero die incepit a parte
super epiglotum uersus palatum ita quod uix
potum deglutiebat ita quod super parabat a
multis quod esset ibi quarellum cum quo fuit
percussus de cuius extractione uel elaboratione
ab aliquo negelatur ¶ Deinde in quarto die mo
tiuus fuit paciens suffocatus uero tamen fuit
renolucio lum in die illa quoniam sucus faso
larie in guttur fuit ¶ Et quamquam sanatur
ulcera deinde residuetur quoniam non generatur
in eis caro nisi ante mundificationem cuius
retinetur in eis superfluitas uero munda
oportet ut corrumpatur ¶ In continuitas pureorum
fo ¶ Deinde aliqui fistule que sunt intrinsece exti
mantur quod sint sanate propter illud quod accidit eis

dispo excitacionis et rectificationis prohibetis resolucionem cum illa ratione dispo est similis saluti sicut diximus Quidem residuunt per qualibet motum et commocionem et eruxi et offensionem malicie iacendi et alia que ut prius mundificat sicut diximus deinde consolidentur ut in eius caro addita non generetur faciens illud aut prolongetur spacium vel aeris ut corrodat et putrefiat et dispositio de substantia eius extrema cum tunc non expectatur consolidacio eius nisi secundum profunditatem que est ulcus antiquum remanens spacio cum et pars que est disruptio et incipit ex eo disrupcio similis fistule Et antiquum necesse est sicut ad ypocras qui educat os ex ossibus que ei sunt vicina et nos de curatione illorum profundorum latius in suo loco diximus Et si invenimus ulcus solutum tunc oportet ut observemus in primis an ex eorum aliquid ad ulcus effunditur aut non effunditur immo iam sit abscisum Si ergo effunditur aliquid ad ipsum sis sollicitus in eo quod ad ipsum effunditur exploracionem solucionem ventus ut notum sicut dictum est et eo stipetur et refugerum (...) superior ex in libro lexi sicut iam diximus Et ligamentum incipiat a ulcere usque ad summum locum tenens sicut ypocras precepit in fine si nichil effunditur ad ipsum sit intensio tua in medicando ipsum et si fuit ulcus mundum equale quod non habeat profunditatem tunc consolida tamen quod non habeat mordicationem sicut de unguento de trafarmacon et alia que dicta sunt in capitulo ulceris concavi Si non invenimus in ulcere generantem sucus ... mici fluxat ponatur ut unum in quo bullierit elleborus albus

C. x. de carne mala vel superflua

Caro addita nascitur in vulneribus cum sit festinacio nascencie carnis ante mundificacionem ipsorum quare oportet ut aiam sterent medicine abstersive et exiccative et quanto magis sunt minoris mordicationis tanto sunt meliores Et non oportet sit aut deinde ut expectetur hoc de auctorio medicine quod expectatur nascencia carnis Nascencia enim carnis est opus nature et omne quod natura nasci non facit sive sit cum adiutorio medicine aut absque auxilio eius est contrarium operacioni medicine per illud quod oportet ut sit plurime absterctacionis super medicinas Et medicine que corrodentes carnem superfluam sunt sicut viride eris auripigmentum hermodactili aristologia longa viridia dicta in capitulo superiori et multa alia que dicta sunt et dicuntur Et multociens quod est ulcus molle super quod oritur caro mala que est in se ipsa ad rubedinem et calefactionem declinans cuius causa est superfluitas tendens ad ulcus Curetur ergo cum mundificatis et cum floribus et epithimatibus infrigidantibus carnem circumdantem ipsum sicut sunt solatrum cum bolo armenico et aceto epithimatus de sandalis et camfora infrigidata cum nive et cibus factus cum succo granatorum et potus eius sit serum violatum et aqua ordei et serum aceto Corallus abscindit carnem additam generalle removet carnem additam Lana combusta confert carni addite Marcha(?) sita cum gumma pini eradicat carnem

C. xi de ulcere ostratino

Ulcus quidem obstratinum est illud in quo super ipsum est caro callosa sive infiltrata hac cum caro filtrata est in eius non apparens vocatur fistula ut caverna quare

inter cauernam et fistulam differentia quoniam si in pro
fundo ulceris aliquid induratum vocatur ca
uerna et si indurata caro circumdans ipsum
usque ad profundum ad instar canelle vocatur
fistula. quamuis cauerna proprie ulcus profundum
in membro siue sit cum carnis duricie si
ue sit cum osse corrupto uel ferro uel cuh
gio, aut alio simile quod retinet in profun
do ipsius aliquid generaliter fistula nuncu
patur. et sic membrum est durum uel propter ei
usque ad os. et in circuitu suo venie nigre
uel uirides ualde que pedes cancri cancru
dicitur etc. ¶ Et nos quidem de cancro iam diximus
et de cauerna et fistula in suis locis in
ferius in suis locis sufficienter dicemus. In
hoc autem loco de duricie ulceris non
profundis abstractiue loquimur ¶ Dicimus
igitur quod in ulcere manifesto est caro du
ra uel callosa tamen in fronte et non in labiis sa
nitate impediens, et aliquando est tamen in labiis et
aliquando est in utroque ¶ Si autem est in tus
purgato corpore cum vera rufina uel cum yera
que dicitur in capitulo de fistula uel cancro dictis
in capitulo cum incisione acuto aut cum igne
est destruenda ¶ Deinde cum desiccatiuis
ulcus est curandum possquam crustula carnis
corrupte ceciderit sicut sunt cortices combusti baba
matine et cucurbite sicca combusta et fla
mma sordida combusta et emplastrum factum ex
foliis cipressi aut ex foliis populi adusti
et trocisci ante dicti in capitulo de formi
ca dicta. Nam omnia ista ista faciunt ad ul
cera difficilis consolidacionis ¶ Si autem labia
ulceris sint indurata fuerit tamen diu cum
pano asperso uel rasorio donec sanguis
fluat ¶ Quod si labia ulceris grossa et
mollia fiunt prius sunt incidenda cum ferro
uel remouenda cum incisione acuto uel ca
uterio donec ad carnem sanam uel incisio per
ueniat et ossa sana sicut iam diximus deinde
prius tamen corpore purgetur ¶ Et nisi sit dicit
G si incideret corpore existente malis hu
moribus pleno nil aliud esset nisi quia ulcus

magis quam fuit rediret ¶ Nam deinde illa
ma que cum durities labiorum ulceris est
marcescit et defluit nil prodest medicus si duri
cies recedat quod dura sic fuat efficitur
si materia non purgetur ¶ Si autem labia ul
ceris in colore mutauerit et intus re
tius penetrauerit os uel sis constans et
nigras totum audias cum tota abscidere ¶ Si
autem longo tempore illa curabis hoc tamen secundum
uoluntatem infirmi faciendum est. quidam enim
carnis incisionem pati nolentes uolunt
longo tempore curari alii uero etc. Cani? n.º 50

¶ Capitulum xiij de ulcere corrosiuo

Ulcus quod uocatur cauerna est ulcus
profundum in quo non durum induratum est
aliquid de carne quod cito conuertitur in fistulam
si neglectum quod in breui tempore non curatur
quia si dimittitur per spacium temporis incuratum quia
indurescat caro ipsum circumdans uel pre
mat corruptio ad os uel ad neruum uel adh
gamentum aliquando potest dici fistula quam cauerna
¶ Et accidit cauernosum ulcus sicut ad al
bus ¶ Et apparet cum fit in membro carnoso
et plagatum spacium ipsius donec fiat collectio
sanies. ¶ Deinde rumpitur aut perforatur
et egredi quod est in eo de sanie et locus re
manet uacuus quod sit nax et cutis que est
super ipsum est sic pannus qui iam subtili
atus est et non peruenit ad ultimum in corru
pcione sua neque imprimit in os neque in ne
ruum neque in ligamentum sua ¶ Dicit Auicenna
quod cauerna indiget repletione carnis
bone que generatur cum humiditate cibi et sanguinis
boni post mundificationem corporis si
non est mundum et non est extenuatum et mun
dificationem ulceris et eius exsiccationem cum
medicis uehementis exsiccacionis et mun
dificacionis fit ¶ Quia ulcera profunda sic ca
uerna et absconsio et fistula non mundificatur
mundificatione ultima neque generatur in eis ca
ro nisi cum medicis exsiccantibus et lauatibus que
mouentur cum distillis seringis uel mittunt

cu[m] tectus cu[m] erit po[st]ea et p[ro]pterea cu[m] corp[or]is
figura non est figura in mundificatio-
ne quare sufficiat preparatio et expressio
ligature s[ecundu]m q[uod] diximus et ut stringa-
t[ur] plumaceolus madefactus in vino in
quo sit bullita stiptica sup[er] ulcus cu[m]
fascia non multum ampla s[ecundu]m modum non
conveniente[m] q[uod] constringat constrictione mo-
derata ita q[uod] non inducat dolore[m] inci-
piendo a profunditate ulceris cu[m] constri-
ctione et perveniendo ad ei[us] orificium cu[m] re-
laxatione ut exprimendo egrediatur humiditas
ab ulceris concavitate ¶ Et ego curavi
in pluribus hominibus ulcus cavernosum non
ut[er] factum cui[us] orificium erat in
s[u]b genu in unius a[r]tic[u]li extremitate et
finis profunditatis ipsius erat sub venis
sup[er] nodum pedis erat solum modo cu[m]
preparatione inibi et ligatura exprimente
¶ Tu[n]c ergo nos curare ulcus cu[m] medicis
convenientib[us] elarga orificium ulceris
cu[m] radice aristol[ochie] ut medull[a] fun[gi]
aut cu[m] ferro si est strictum q[uod] non reci-
piat canulam clisteris ¶ Similiter et si
est orificium amplum aggregent labia
ulceris cu[m] sutura et dimittatur ex eo q[uan]-
titas in quo ingrediatur canula cliste-
ris sine addicione et clisteriza ipsum cu[m] me-
dicina hac ¶ R[ecipe] aceti et mell[is] o[mn]i[um] et
viridis eris partes equales et agrege-
tur in vase et decoquantur sup[er] ignem
donec rubescat medicamen et veniat
ad spissitudinem mellis. deinde accipe ex eo
q[uod] est tibi necesse et dissolve ipsum cu[m]
aqua et melle et i[m]ple cu[m] clisteri et stringe
orificium ulceris et dimitte in eo spa-
cio duarum horarum. deinde extrahe ipsum cu[m]
expressione et fac illud tot diebus donec
ulcus mundificetur et fetor removeatur
¶ Aliud simile conferens ad ulcera antiqua
et fistulas que indigent mundificatione
abstergit ea et mundificat acuitate mor-

tua et putrefactione ¶ R[ecipe] floris eris
aur[ei] v. mellis aur[ei] xiiii aceti fortis aur[ei]
vii coquantur sic diximus et sunt quadam oli-
bani maschi subtilit[er] triti aur[ei] iii et s[emis]
et hoc e[st] unguentum egiptiacum ¶ Aliud s[ecundu]m
descriptione[m] damasceni ℞ mellis dispu-
mati ʒ iii aceti boni ʒ ii viridis eris
ʒ i confice cu[m] igne leni s[ecundu]m q[uod] dictum est
¶ Est ergo abstersivum sublime conferens ad ul-
cera sordida et putrida et fetida sive sit
in anu sive in locis huiusmodi per corpus
in quibus fiunt et ad fistulas et ad ulcera maligna
que sunt in locis absconsis et strictis et indige-
nt abstersione ¶ Et quando clisterizatur cu[m] aqua
cineris cu[m] non est tibi presens me[l]
q[uod] sic fit ¶ R[ecipe] cineris lignorum vitis
aut ylicis et ybrice cu[m] aqua decem celle eam
et clisteriza cu[m] ea donec consideras q[uod] ulcus
iam sit ablutum et aqua maris propinqua
aqua cineris nam ipsa mundificat et sa-
nat ¶ Aqua aluminosa est lavativa et exsi-
ccativa et est repercussiva seu prohibitiva
ei[us] q[uod] attrahitur ad membrum ¶ Et si non est ipsa
non convenit aliquid ex illis nisi vinum et aqua
decoctionis sit mirob[alanorum] cit[rinorum] et rubricorum et belliri-
cum ¶ Quod si infirmus non tollerat
abstersionem medicaminum supradictorum cli-
steriza ipsum cu[m] aqua et melle cu[m] iam primo
sit ei aliquid ex viridi eris octo aut
clisteriza ipsum cu[m] melle et vino permistis
quoniam de proprietate mellis est ut mundificet et
abluat et vinum facit adherere cornu[m] car-
ni in caverna precipue propter in vino est
s[ecundu]m fluitas stipticitatis et siccitatis ¶ Tunc
ergo fac illud aliquotiens et confidis q[uod] cor-
ruptio ulceris iam sit completa tunc cli-
steriza cu[m] eo q[uod] facit nasci carnem in
eo et est ut accipias emplastrum diafinicon et disso-
luas ipsum cu[m] oleo ro[sato] et vino stiptico et in-
de eum clistere aut dissolve unguentum aliud car-
nem generativum cum vino sic diximus

de unguento egiptiaco

a tepidum distiga ¶ Emplastrum diafinicon
Nō de oplo sic fit ¶ Rx assungie zirbi porci atque
mude et colate libr ij olei antiqui litargi
rij subtiliter pulverizati an libr iij uitri
oli pulverizati et ebullati p(er) ramum palme
et litargiri et uitriol cum oleo addando olea
an partem ut perfectius ad inficere uniatur
deinde colentur sup illud assungia et quo
quatur cum facilitate agitando ipsum cum
ramo palme sine intermissione et ex
mitatur ei grossa abjecta cute eius et
sit rami sup quorum incision non poterit
moriutu et quocies exaurit humiditas ra
mi meme iterum altius hm extremitates
agitetur nec non ad aliorum ramorum p
tes humores mendat et fiant flustula
et ponantur in medietate deinde mittere
possit excitatur et hoc fiat donec eius decoc
tio perficiatur et hoc fiat in terminum
ore ignis an sit prun an flama te
nuis et sit due partes uasis uacue in
quo decoquitur et una medietatis plena
ut bulliendo non excedat de uase ¶ Et
signum decoctionis eius est qm ponitur gutta
ipsius sup ferrum frium et cohagolatur et hoc
emplastrum est conferens ad ulcera difficilis
consolidationis et ulcera sagnolenta ad
spres expetis et ulcera flatus salsi et
ulcera fraudulenta et fistulas et apata
pestilencie et apata diuisarum materierum
qm in eo est uirtus resolutiua et refrena
tiua in oleo antiquo et in assungia est u
tus resolutiua et in uitriolo et in suco fe
mi seu palme est uirtus refrenatiua
stipticitatis facies et litargiro uero sit stip
ticitas et abstersio et glutinacio et subtiliat
grossum et aggregat materias alias et frangit et
subtiliat superfluitatem resolucionis et corro
sionis et est stipticitatis ¶ Emplastrum de pal
Nō ma secundum distreationes arabica et est effi
cax et expertus ad ulna difficilis consolidacionis

et in carnationis mundificat eam ea et in
carnat ossa nuda et facit eorum sigilla
cione et facile fistula cancrum ut ulcera
curat ¶ Rx foliorum uiridis salicis del
luye acetose an libr j tanti conto
ne bona et funde sup eas in uase la
pideo olo et ut mirtino et adipis zir
bi uituli colati an libr iij et ß et dimi
tte p(er) noue dies deinde accipe mirre mu
de et aloes subcitine an unc ix sar
cocolle unc vj tantum et ebullient et p
huiantur sup ea in uase alio lapideo
uini albi aut suci arnoglossi longe in
quo cottus fuerint de folius eorumdem herbarum
an z iij et sit uini albi aut suci grossi
dior sup pulvere quantitas sufficiens
ad dissoluendum ea dimitte p(er) dies vij
deinde redas ad herbam et de quoque cum olo et
adipe ebullicionibus duobus et cola ex p
mer adipe et accipe huius ex prioris libr
iij et ß litargiri subtiliter pulverizati
libr iij sit supius in alia recepta dixi
et agitetur cum ramo palme similiter sic
illud et bulliat ebullicion una usque du
me color alteretur ut mutetur ¶ deinde de
ponatur ab igne sine intermissione agi
tando donec infrigidetur parum ¶ Po
stea mucillagines predictarum quas dissol
uisti in uino in eo modicum fidi cum pi
stillo ferreo agitando donec fiat bona
eorum permistio ¶ deinde perficiatur eius
decoctio sic diximus in alio superiori sa
mu expertus et quidam addit arnoglossi
loy siue lanceole libr j ¶ Emplastrum si
cud et illud ¶ Rx de folius eorumdem herba
rum an libr j et ß olei mirtini adipis
uituli antiqui an z ix mirre aloes
an z xij sarcocolle z ix dissoluantur
in uino herbarum sic sit p(er)ssim diximus
herbe quoque terantur ualde et fundatur

super eas oleum et adipes et mucillagines
etc. et cum huius involutum aut in ponatur
tur et inungantur omnia cum facilitate et fiat
sic pulmentum et aministretur in panno
vel tenta et quando dissolvuntur species in
succo arnoglosse et propter hoc in extatis et e
expertum nobile. Et si orificium ulce-
ris a quo currit pus est elevatum ad su-
periora tunc seca ipsum inde pendentiori
loco et stringe ipsum cum ligatura incipiendo
do ab orificio eius et perveniendo ad ra-
dicem qua sectio facta est et pone
stricturam in parte superiori in duobus
modis sicut ut purgetur ex eo quod
in coartatur pus in profunditate ul-
ceris prohibet generari carnem. Et mo-
dus secandi est ut mittas tentam
de ligno per orificium ulceris usque ad
profunditatem ubi vis incidere. Deinde
in prime cum tenta pelle ad exteriora
et incide ipsam pellem super caput te-
nte donec possit ipsa tenta per novellum
foramen exire. Est et alius modus se-
candi quod accipias vinum tepidum et im-
pleas ex eo concavitatem totam cum clistere
re ita quod elevetur pellis caverne ac
si esset apostema maturum declarabitur enim
tibi locus incisionis perfora ergo in depe-
ndentiori loco tumoris donec vinum in
totum egrediatur quod misisti. Sunt autem
homines qui timent ferrum contra tu cum vo-
luntate priorum suorum accipies ferrum
longum cum quo vis perforare in cannu-
la una subtili et longa argentea vel
erea ita quod valeat ad istam tentam
per orificium ulceris transire. Deinde
dicas pacienti quia tu vis inquirere pro-
funditatem ulceris cum illa tenta erea
vel argentea ubi est ferrum acutum abscon-
situm pone primo cerotum aliquod in capite

cannule quod debet intrare per orificium
ulceris quod cooperiat cuspidem ferri ne fo-
rte paciens ipsum perpendat. Deinde im-
itte ipsam cannulam cum ferro usque ad profun-
ditatem ulceris ubi vis perforare ipsum
et vitatis nervis et arteriis vel magnis ve-
nis impelle ferrum subito cum manu tua
violenter dextra et cum altera manu sini-
stra cannulam predictam retine ne ferrum
predictum cum impulsione ipsa sequantur
donec foretur pellis et ipsum ferrum egre-
diatur ex superius elevando et hec fora
est cannule et ferri predicti. Et si non est
tibi possibile incidere cavernam circuit
inferius est secundum

quod est propter nervos et venas vel lacer-
tos aut aliquid tunc propter ista vibrus separa-
cionem qua curat ex eo pus cum facili-
tate secundum quod melius videbitur tibi ita quod
retineat in eo aliquid ex pus omnino et ad-
ministras consolidatas que ponuntur super ul-
cus continentes ad illud quod vis sic
est exemplum. Et mirabile est aliis similibus
et extende eis super pannum lini et sit
pannus tante quantitatis quod fiat con-
mitatio tocius caverne. Deinde in-
cide cum forficibus in directo orificii
ulceris foramen amplius orificio caver-
ne parum. Deinde extende ex un-
guentis lenibus super pannum alium vel super
folium quod nullum nocivum vel caulis sic un-
guentum iuvat in quo intrat aloe vel aliud
simile secundum quantitatem foraminis et po-
ne in super ipsum positionem longinquam
ab orificio caverne ut pus egredi-
atur facilius ab eo et non auferatur
pannus ille foraminis cum emplastro sive
cum medicina usque ad tres dies. Deinde per
tres dies reitera ipsum cum medicina
novo et constringe ipsum secundum concavitatem

circa orificium ulceris cum ligatura sic facta
sit de primo. Pannus aut ut folium quod est sup
orificium ulceris cum unguento viridi remo
ueatur ter in die in estate et bis in yeme ut
egrediatur quod aggregatur ex pus. Et scias aut
quod illud currit ex eo est multum aut parum
aut digestum aut indigestum. Emplastrum
lo X epto G mirabile sic fit. Rp olei antiqui rat
ti in libr. iiii litargiri pulverizati et
cribellati libr. ii et S calcucumenon et ii
viride heris Z xv vitrioli albi cortices eius
sine batiture in Z xvi pulverizate omnia
et cribellate misceantur cum aceto et oleo p
dicto agitando cum spatula donec inspis
set et rubeat cum ponitur gutta ipsius
super lapide frigidum ut aliquod ferrum. De
inde malaxa et recondi ualet enim ad omnia
aprata et ad omnia ulnera et ulcera. Em
plastrum aut factum ex stercore caprino desicc
ato et melle est ad hoc expertum. si
non est in [illegible] fistulam et desiccat
sinno est in osse. Antimonium et ad
bustum et sarcocolla et colla piscium et li
tus et dragontea et cipi et polug. Forte
sic est mirabile in excitacione ulceris
et ipsorum consolidacione et storia eius batti
tura. Similiter omnia ista desiccant et consoli
dant sui singularia sunt congregata et
cum melle cotto ad modum emplastri factum
Cum igitur per aliquot dies posuisti medi
cinam desiccativam supradictis et non est ibi
dolor neque apa et quod egreditur ab ulcere
est digestum aut parum tunc scias quod
sanitas approximat. Solue ipsum igitur
in die tercio sic diximus ut pro pannus
alius et medicinam super ditus renouando
Si aut egreditur ab ulcere post spatium
longius minus subtile tunc non differs de
sanitate. Qui ex huius de consolidacio
carnis retardat in vulneribus suis fe

sinnat. Si non egreditur aut humere
ut ulcere post dies multos pus indige
stum tunc scias quod caro ulceris adherct
et sanitas prolongatur. Cum igitur prolongat
[illegible] huius in ulcere adde in excita
cion medicinam et ut sit multe in substa
sua hunc et nititur sic. Sic unguentum
diafinicon quod additur in eo multa de mi
tudo et emplastrum G mirabile super enu
ratum. Non ex magis ultimo quo curat
dicit albucasis ut accipias unguentum de ca
lcadis et solue cum oleo [illegible] et rores sup
ipsum unum antiquum equale in substa sua
deinde effice ipsum cum eo et inter ipso. Et
iam fecit simile huic actioni quod non est
tibi presens unguentum diafinico mel deco
ctum usque ad spissitudinem suam. Quod autem
minimum et aloe et olibanum minutum et pulue
riza omnia super mel dum est super igne
Deinde line ipsum super pannum et stringe
ipsum super cauernam eius fascia sicud
narratio iam precessit. Aut line ulcus
cum mille quod decoxisti et pulueriza sup
ipsum super dictas species et pone super ipsum
pannum et stringe cum fascia sic dixi. Et
alii administrant in illo arista longa et ra
dices lilii celestis et farina orobi et centau
rea sic ia dixi est mirabile ualde qui
plet ulcus ex ea et possunt uti eis sim
pliciis aut aggregatis tali modo et ut acci
pias subtile puluere ipsarum quam feci
stis ex eis et dispergere ipsum super mel co
ctum et inter eo sic te facere feci. Non
gentum apostolorum sic fit. Dicitur aut
quod ipse ia expertus fuit apostolus et fuit
ualde bonum. Rp cere albe et ii resin
e xiiii aristol long sarcocoll thuris
masti an Z vi mire galbani an Z iiii
bdelii Z vi litargiri Z ix aloe cum
oppoponac floris eris an Z iii armon
at Z xv infundat bdelium et armo

apostolorum unguentum

acetum in aceto et decoquatur litargirum in
extracto cum duabus libris olei et in yeme cum
tribus donec spissat. Deinde removeatur
unguentum a parum infrigidetur et proiciatur
super ipsum armoniacum et bdelium deinde
reduc ad ignem donec coagoletur cum
gutta proiciatur super aquam fiat ut sit
aliquantulum ferinum. Deinde proice super ferinum
ipsum reliquas medicinas et hoc no
minatur unguentum veneris et est unguentum
rectificans cum facilitate fistulas diffi
ciles profundas pravas et non est aliud
simile ei et mundificat ulcera et ex carne
mortua et pus consolidat et dicitur quod sunt
in eo medicine duodecim apostolorum. Si autem
cutis que est super caverna est subtilis
sicut pannus que mortua et non speras quod
adhereat carni incide ipsam totam sicut
revolutum. Dum non speras quod adhere
at cuti carni et non consequatur corruptio
illa ultimo consolidacionem et in cute est
spissitudo ex carne tunc non incidas cu
tem sed cura ipsum cum clistere sicut super
ius est expertum. Si autem non sanatur
ulcus cum supradictis tunc scias quod in
profundo eius est corruptio aut ea fecit
impressionem in osse aut in reliquis membris
duris aut ligamentis et tunc cura ipsum
curatione fistularum secundum quod dicetur in ca
pitulo consequenti. Et ego quidem curavi
tempore yemali quendam adolescentem maci
lentum valde ita quod inter me ipsum
ethicum videbat qui habuit primo apostema
in capite genu sinistre quod sub aure
et incrasato apostemate et illo sanato su
venit aliud apostema in nate sinistra ipsi
us magnum quod tumor usque ad medi
etatem coxe circumquaque tendebat et

et sub igne aliquo tumoris de ipso apostemate ap
parebat apponens quod mollificativa fa
cta de farina et aqua et oleo secundum frigiditate fututi
. . . . iux os . . et coxe invicem
Cum quidam mei socii volebant forare
apostema illud sub coxa in dependenciori
loco iuxta natem. Et ego considerans
incisionis dubium propter nervositatem et lacer
tositatem et venas que sunt ibi et inspissi
tudinem carnis. Sed ibi sanie erat
facere prohibui in illo loco incisionem. Et
apponens ego radices lapacioli acuti rio de lipacio
sub cinere calido coctas et cum assungia
pistatas in pectum iuxta inguinem ubi
tumor sicut dixi aliquantulum appare
bat et sic attracta fuit illic et molli
ficata in loco illo sanies. Donec locum
illud cum lanceola foravi et saniem totam
per spacium temporis gradatim extraxi. De
inde cum rege huberunt cibo bono
ius et ligatura et emplastro. Et mirabile
sanatus fuit integre apposito circa
orificium ulceris secundum modum superius
enarratum.

Capitulum xiii de fistula

C xiii fistula

Fistula est ulcus profundum cuius
orificium est strictum fundum non
amplum et caro ipsum circumdans est
dura et callosa ad instar cannelle seu
fistule in aliquo membro penetrans.
Et accidit duobus modis aut vicio interio
rum aut vicio exteriorum. Vicio interiorum ut
ex humoribus ad exteriora egredientibus.
Vicio exteriorum ut ex vulneribus
male curatis et vetustis. Et quandoque
fistule generantur ex ulcere quod pro 110
calido apostemate procedat. Et alia fistula
recta equalis et alia obliqua et est possi
bile ut accidat unicuique membro sive

alii e in carne tm penetrans et alii pervenit
ad venas magnas et alii ad arterias et alii
ad ligamenta et alii ad nervum et alii ad os
et alii ad stomac et alii ad intestinum et alii ad
vesicam et alii ad aliquam ex costis et alii ad
aliqua ex spondilibus dorsi aut alii ad aliquam
ex compositione iuncturarum compositarum sicut
pedis et manus. Et quedam vadit ad p
pinquitate membri principalis et similium. Quare

fistula que penetrat

ergo ex istis fistula est vix aut nunquam re
cipit sanitatem nisi sit in loco qui possit
mundificari. Et quedam sunt orificia fistule
plura cum esse ab igitur an sit fistula una
vel plures. Et alii est recens et alii
est antiqua. Et fistula que mala est
illa que non sentit secundum quantitatem eloga
cionis eius assensu erit malicia. Et nos

compositione mala

que iam diximus quod mala compositio est cum impe
dies consolidationem vulneris vel ulceris
sed mala compositio sic accidit duobus modis
est. Vnam caro vulneris alii mutatur

alii mutatur
a sua natura cum
sola qualitate.
Secundo mutatur
cum duricie

cum quadam duricie involventis ulcus
profundum a parte intrinseca fistula voca
tur quod non sanatur nisi illa duricies de
struatur. Quando non cum ipsa duricie est
os aliquid infectum vel frustum unum ossis
in profundo ulceris vel plura aut ferrum
vel lignum sic iam diximus quod non permittunt
fieri consolidatio quamvis duricies de
struatur. Et quedam sanguis defluens ad lo

non de spatio

cum non est spatius inquantum. Sic qualitas
sic dictum est. qua propter non rege
neratur in loco caro deperdita que sit bona
vel duo elogata non conglutinatur et non
est potest esse coniunccio actus cum sanita

de coniunctione actus

te impedies sic iam superius est expressum.
Et alii duo eorum et alii tria et alii plura
ad invicem coniungentur. Modo ergo vt inve
nias convenia cognoscat vt convenit cum suo convenio
expellat et quod est superfluum minuat et quod
est diminutum augeat et corpus vel membrum
ad suam viam reducat et reducto cum suo
simili conservetur. Signa. Cum ulcus
concavum cum orificio stricto reperitur et circa
circuidans ipsius est dura et alba usque ad
profundum ipsius et alii inde fluit continue
et alii parum et alii nichil et alii os ei
aperitur et alii clauditur absque dubio fistula
incipiatur que si est equalis contendat secundum
rectitudinem tenta enea vel argentea
vadit usque ad profundum secundum rectitudi
nem statim cum tu per quis ipsam. Si autem
est tortuosa investiga ipsam cum tenta
de plumbo sbtili quoniam plumbus cum lenitate
sui corporis allevatur in introitu et at

tortuositatem (?) ... (?)

tuatur circa tortuositatem. Quod si
fistula habet orificia plura non est tibi
possibile ut significes super ea cum tenta ope
riza ex orificiis suis orificium unum
Vnam invenies qua differentias ipsius vi
det versus orificia alia et venit ex
eis. Et fistule sunt plures non eruunt
humiditas ab aliis orificiis que videntur. De
longitudine non concavitate et propinqui
tate fistule in membro potius cognoscere per
inventionem doloris ad compressionem
cum manu tua super locum infirmum. Et
illa que est in carne eicit putredinem
alba et turbida et grossa et viscosa et
cruda et multam. Et illa que pervenit
ad venas magnas et arterias pervenit
interdum sic forte et que tendit ad ve
nas emittit sanguinem plurimum. Et
que ad arterias emittit sanguinem subal
bidum et cum fluxu et saltu. Et que
dum vadit ad nervum debet vehe
menter et pre que tangitur eius profundum

cu tenta et emittit putredine nigraz
et fetida sz q quida uolut ¶ Hec autem
uult ut humitas sit subtilis et opacio illius
mbri est difficilis ¶ Que uero puenit ad
ligamentuz humiditate ueniet subtile piquaz
retenui et dolor fortasse non magnificatur
¶ Que uero puenit ad os est declinio ad
calnitate et est subtilis et tenuis sic lo
tura carnis et simile fortasse non dolet
et tenta mixta per eius orificia facilius pe
netrat ad os ¶ Cura ¶ Incisione
quod fistule primo considradum est aut sit
cu ea una ut plures de causis sani
tate sup dictis pphibentibus qua nisi re
moueatur ea non remouet effectus ¶ Si
ergo materia fluens ad locum sit in corpore
habundas ipa per locum conuenientem educatur
¶ Verbi gratia si materia erit sanguinea que cognoscitur
per loci ruborem et inflacionem uenaruz et
sanguinea ductione flobotometur paciens
si uirtus et etas pmiserit a parte opposita
de uena illa que uenit a membro in quo est
egritudo ut si egritudo est in capite uel aure
in pedibus ei de uena cephalica minuatur
¶ Si in pectore ut circa ipuz de media
si circa umbilicuz de basilica si circa in
feriora de safena uel de sciatica ¶ Si
autem materia fuit colica que cognoscitur per citri
nitate loci et puciones et arsitas in loco
collectionis et patiuz colore supfluitatum
digesta materia cum oxizaccara purgetur cum
pillulis et medicinis que educunt coleram in capitulo
de cura doloris inuenitur ex cola dictis
¶ Si autem materia fuit flatica que ut plurimum
ex flate salso generatur cognoscitur per pal
bedine loci et mollissime ipius et per multi
tudine sanici albe sic serum et per alia
signa flatis dicta in locis alius ergo digera
tur materia cum oximell et siruppo de fumo
terre distepato cum aqua in qua cocte sit
radices rubee tinctorum et caulles rubei et ca
napu uenatu ¶ Deinde purgetur cum yera
que sic fit Recipe trociscos agarici camedreos
ana ʒ x coloquintide ʒ xx serapini oppoponac
ana ʒ viij petrosell aristol rotunde piperis
albi et longi et nigri ana ʒ v cassie ʒ vij
croci cinamomi spice mirre polij ana ʒ iiij
mirraz in uino infunde et medicinas tere et confi
ce cum melle dispumato hec yera mun
dificat caput et stomacuz et totum corpus ab humo
ribus grossis et uiscosis et educit colaz ni
graz et flegma et confert manie et melenconi
lensie ictigini et paralisi et prouocat soluit
uentositatem stomaci et digestionem confortat et est
medicina bona fistulis et ulceribus malis et ca
cro et lepre ¶ Si uero materia fuit melica
que cognoscitur per ariditatem mbri uel
duriciez et cinericium colore et liuore
sarei cum yera sup dicta simile purgetur
¶ Sequenti autem die post purgacionem cui
libet miei detur geiuno triaca maior di
stepata cum uino in quo diamanu sit bu
llitum ¶ Et caueat a piscibus et a car
nibus porcinis et uaccinis et fructibus et si
milibus sanguine malum generantibus ¶ Come
dat carnes castratinas edinas pulli
nas et oua sorbilia et de oleribus boragines
et fedos sparagos et similia bonum sanguine
generancia ¶ Vinum bibat uetus clarum
odoriferum et aliquantulum linphatum ¶ Si
autem paciens est puer lactans qui non ua
leat sumere medicinas sup dictas detur nu
trici sue ¶ Postquam materia nociua erit ex
pulsa ad localia ueniam ¶ Videndum
est ergo si fistula est antiqua uel recens
¶ Si enim est antiqua cum concauitas iam
est pfundata in carne uehementer est diffi
cilis curationis ¶ Ita illud quod necessarium est
in eius curatione est ut accipiatur totum quod

Margin notes: amti; iio; Verum; sanguinea(?); uit colica; flatica; si materia mtica; iio de ty(r)iaca; dieta; sic puer; vel sit antiqua vel recens

cauitas illa cū incisione eradicet᷑ ex la
terib᷒ cū rasorio ul' alius aūd p cauteri
uz cū igne ul' cū me᷑ ⁊ illud est pra
uuz ꝑ ingetu ⁊ ꝑe q̄ ē in uicinitate
neruī aūd mbrī nobilis ꝑ fortasse ege
est deimior ad hoc ut maneat illud cū
eo ꝑ tolleret ⁊ illud q̄ ut patiat᷑ cū
cura. Et fortasse est po͞le ut exicce
tur ⁊ corrodat᷑ caro ei uetustosa ꝑ fra
udulenta in ter ipaz ꝑ exiccet᷑ resi
duu carnis ei mortue ꝑ ↄsolidet᷑ ꝑ
remaneat ↄcta spacio logo ꝑter q̄
sit ad huc ↄsolidata ↄsolidatione
firma ⁊ q̄ uult illud oꝫ ut amplie
os fistle cū tenta de aristolog. ul' lon
taurcol ul' radice brionie ul' radice
gentian. Dein oꝫ ut mudificēs fistlaz
a carne fraudulenta uetuosa que
est in ea cū vngto uiridi ditto in
cura de ulcere sordido ꝑ similib᷒. Dein
impleat eam medicis exiccatis et
dimittat ea cū dispositione exicca
tionis eius qm ipa remanet diu
no cadit timor in replon au hu
tat᷑ ↄplonis aūd aduentu aque ꝑ
situ iacendi sup ea doloroso ul' affe
sion au uerberacion au tussi. aut
tremor. Et medicam almansoris ꝙ
11o si ad habitu fiunt fistlaz mltos me
ses ad eo tardat᷑ ꝙ uidet᷑ eꝫ san
Rx. aloes turis sarcocolle sanguis
drac. balaustie antimoii aluis oiuz
in floribus herus quatuz ē quata unus
puluerizet᷑ ꝑ cū suco piq meime
distempet᷑ ꝑ fiat ex eis trocisciuz cū
necē fuit si fistla fu exp̄matur
ut ↄcisid ↄtinet᷑ in ea putris ↄsdat
dein infirmus sz latu in quo non
est fistla iaceat ꝑ de ꝑdicto trocisco
aliqd dissoluat᷑ in aqua ul' suco plan
taginis de qua in fistla tres aut plu
res gutte mittant᷑ magno existēte
spacio inter piccatione ꝑ unus
ꝑ altius q̄ fatto eꝫ sit ꝑtrus ia
ceat horas. In mane uō sequeti die
simili fistla exp̄imat᷑ ⁊ fiat eadm
cura ꝑ ↄdmeta vna fi quieit ꝑ
ecia taz diu doñ nil a fistla cū ex
p̄mit᷑ egrediat᷑ ex ac cura locus
interius insilo situs ꝑmanebit. De
curone uō extirpacois fistle et
ipius euulsiois scias qꝛ cū ipa est
putrida fraudulenta antiqua no est
ei me᷑ nisi abscisio cū adustione
ꝑ cautizat ea cū igne s-m q̄ poste
dixi cū pforatione meatus tor
tuosi in ter meat ei ut sciat in
cessio cautii ꝑ eius penetracio cū
cautela inuencionis ei dein quoq͂
ꝑ abscindat᷑ si no est in mbro tio
roso sic est caput sub craneo
ꝑ collus ⁊ spodilia dorsi ⁊ pett in
cauitate ꝑ costas ꝑ itestina ⁊ uexi
ca ꝑ similia. mbra neruosa meti
cata lacertis ⁊ uenis ꝑ iūtura. Si
q̄ ē in loco saluo ⁊ ē appares lon
gequa a iūtura ꝑ ambris sup di
ctis ꝑ no ē ꝑfunditatis tuc
seca ipam s-m q̄ diximus in curo
ne ulceris cauernosi ⁊ auferas q̄
est in ea ex carne fle... ꝑ corru
pta. Dein cura ipaz cū vngto
uiridi ditto in cura de malo mortuo
donec sanet᷑. Sed nō ē fistla

longius profunditatis et est secundum eam rectitu
dinem tunc oportet ut secas ea in profundo
quantum est possibile Deinde mundifica ipsum
ex omnibus carnibus corruptis deinde amissa
licinium in volutu in medicinis acutis
et intromitte eas usque ad concavitatem
fistule qua comprehendisti cum ferro fac
cum ea de aliquotiens donec acuta
medicina corrodat totum illud quod remansit
in concavitate fistule et ex corruptione deinde
restaura cum unguentis que generant carnem
sanam donec sanetur Si autem per
illud non sanatur cauteriza tunc eam cum
ferro candenti aut cum plumbo liquefacto
et cum cannella enea ad instar emboti
facta in vetro ut cum medicina aliquo ad
ustivo Modus vero cum ferro est ut
mittas cannulam eneam per orificium fistule
usque ad finem sui deinde mitte per cannulas
candidum ferrum usque ad profundum ipsius
et substineat ipsum ibi donec caro ca
llosa et fraudulenta ut corrupta comburatur
Et cauterium cum medicina est sic
sal armoniacum et arsenicum et sulfur
et flos eris et argentum vivum cum operatio
est ut extinguatur argentum vivum et
misceatur cum tanta limatura ferri quantum
ipsum est et tali quantum est ei medie
tas et calce quantum est ei medietas
et sublimetur melius est autem perfecti in
alchimia secundum quod sciunt illi qui occupati
sunt in hoc capitulo in alchimia et subli
metur sic sal Nunc secundum ponitur ex eo
super fistulam et flatur et assatur et separatur acci
ne accipiatur secundum cum tenacibus et exhibeatur
et assidue appositio butiri una hora
post aliam ut dolor quiescat deinde curetur
ut tamen ulcera Et secundum dispensationem
rasis est ut accipiatur arsenici citrini

pulverizatur et tali quod cinis qui fit ex her
ba unde fit vitrum quod reperitur in littore
ponti et est salsi saporis et similatur ve
rmiculari et habet folia quasi spinosa in eius
partibus sius calce vive floris eris ana
libra S totum hoc debet esse sal armo
niac quantum pars unius libre terantur (ana libre)
omnia cum aqua prima capitelli donec ar
gentum vivum sit extinctum deinde fiat
inde trocisci postea desiccentur ad solem
et desiccati iterum terantur deinde locentur
in istrum quod alchimia facientes vocant
aliter et est vas costas ex coperculo et fundo
et fit ex vitro aut ex terra vitreata
quod fit ex terra debet vitreari ut non se
ne spiritus evaporet Modus autem (de sublimatione)
sublimationis est ponatur pulvis supradictorum
trociscorum in fundo vasis sic diximus
Deinde si fuit vas vitreum linatur extra fo
ris cum luto sapientie quod fit ex capi
llis hominis minutatis incisis et carbo
nibus pistatis et stercore asini et tasigul
equaliter sigillatum et si fuit terreus tunc
in iunctura coperculi liniatur Cum
linitum fuit desiccetur ad umbram deinde
locetur in fornace igne levi sub eo fa
ciendo per duas horas deinde forte per
novem horas donec elevetur et sublimetur
post per noctem dimittatur infrigidari et
quod ex eis sublimatum fuit in coperculo
servatur in ampulla vitrea recondatur
deinde est emoroides exterius cum super
flua carne apparentes et scrofule quando
tamen desideratur desiccatio postquam fuit ulce
ratus pulverizentur Et melius in
videtur ut ponatur plus plus sanie super
scrofulam et non pulvis quia cum plus plus
perditus removet [illegible] si expedit adul
timus in omnibus quorum est destructio et dis

solucio desiccat eo utendum est erit
eciam ut ignis comburens carnem desiccans
et maturefaciens faciens combustiones utere in
multis locum tenens et hec est resalgar
Aqua prima sic fit Rx calcis uiue
tali partes equales calcis prius sic tamen quod post
ipius factum plus aqua quantum est istorum
pondus amplificat et partes recondatur
dies cotidie tribus uicibus agitato post
non ingrossabit et ut el calor factus
fuit coletur et in sole dimittatur donec
ingrossetur dein fiat ex eo trocisci et
desiccentur in loco ubi ab humiditate tangi
non possit reseruantur et cum necesse fuit
unus ex eis teratur et ex eo fiat mel
qui carnem superfluam corrodet Medica
men aliud rasis quod carnem mortuam
corrodit et eradicat fistulas et emoro
idas et putrefactiones que stringingiuis
in in ore et in toto corpore Rx calcis
uiue partes duas arsenici citrini sul
furis nigri arsenici rubei calis an
partem i et omnia hec cum aqua superdicta
terantur in modum unguenti et utere Ego
autem iam expertus sum mitorixens in fi
stulis puluere affodillorum quod in
capitulo de malo mortuo diximus et ire
p. Fistula est in locis neruosis in quibus fo
rent medicine sic superdicta ponere non au
dem Aliud preciosum et in neruosis
delicatis Rx piperis piretri aluis au
ri pimenti sinapis ... eleboris albi et
nigri galle uiridis heris an calcis uiue
quantum de omnibus confice sic pulueriza
ta omnia et cum sapone saraceno diligenter
incorpora dein in forma tentatiui
et usque ad fundum fistule mitte Unguentum
autem hoc in meatu ligatum et fistula
suauiter occidit atque desiccat resalgar

plus affodillorum

non et alia medicina fortissima in locis
neruosis apponere non est tutum ... ipsa
sunt que res primum sua malicia sic ...
faciunt ferrum donec rubescat dein as
pergunt resalgar super ipsum et dimit
tunt ibi donec ferueat dein extingu
ipsum cum aceto albo et dimittunt di p
totam noctem dein cola per dupliciam pan
num lineum et quod in panno remanet de
siccant ad solem et sic bis uel ter faciunt
et ad quantitatem unius lenticule appo
nunt de illo puluere cum tasta de pa
no in saliua hominis ieiuni madefacta
et in predicto puluere inuoluta Butio
nis sofisticatur ut non congrossetur me
dia pars hermodattilorum appone autem ru
te desiccate uel uiride heris uel rute
combuste uel fuliginis Et est nota
dum quod cum apponuntur hec adustiua est
custodiendum in buccis circa ulcus cum
frigidis sic est populeon succus semper uiue
uermicularis et similia cauendum est non
aer calidus extrinsecus et ad remoue
dum escaram et ad mitigandum dolorem
ponatur malua elixata et cum axungia
pistata usque quo cadat ... et sero
Si autem fistula est in loco quod tasta non
possit poni lauetur resalgar cum ace
to et tres gutte iaciantur intus in pro
fundo Medicamen mirabile Rx lima
ture ferri arsenici citrini heris usti
cupperosam an partes equales quantum
de omnibus de calce uiua puluerizentur et confi
ciantur cum melle dispumato et fiant inde
trocisci et desiccentur iterum terantur et pul
uerizentur atque predicto modo inde fiat et
confitiantur trocisci et recondantur in loco
ut ab humiditate tangi non possint ne

grupant et cum volueris operari tere
ex eis quantum sufficit et iterum ℭata
aliud gressit intendum in locis nervosis
et similibus Rx succi celidonie radicis
pueri an ℥ iii calo vive ℥ iii ar
senici citrini ℥ i confice sic bina et simul
tus bulliant in olla rudi et calx cum eis
bis in corporentur deinde addatur et omnia in
simul agitando incorporentur et parum
bulliant deinde informentur trociscis et
iterum et desiccentur ℭ Aliud ad
ℭ Rx aristologia centauree radicis scolope
ndrii ...os farine horobi ana partes
equales fiat et fiat ex eis pulvis
et impleatur fistula cum assiduitate quoniam
sanat eam ℭ Et si fistula impleatur
ex elleboro et dimittitur tribus diebus
sanat ipsam ℭ Mat. non dicit ut a
cipiatur aloe olibanum rasa fetida ana
℥ pondere et cum melle conficiatur et intus
in fistula mittatur ℭ Aliud quod suaviter
occidit fistulam et desiccat et dolorem mi
tigat Rx succus plantaginis
et quinque foliorum et celidonie et absinthii
et virge pastoris et centauree mino
ris et parum de quantitate cum melle despu
mato et despumet cum eis pulvis fiat
de aloe et mirra et tapsia in mixta usque
ad fundum fistule mittatur ℭ Si autem
tapsia poni non potest succus quinquefolii et
succus quinque nervie sepe sepius mi
ttatur cum clistere et si ex foliis quidem
erbarum pistatis cataplasmetur scio quod manu
locus fistule curat ipsam absque dubio
si non est in iunctura et hoc est mirabile quoniam
fistula est in venis ut in manu est sagena
ℭ Nunc autem dicit si fistula est recens ab
luatur cum medicinis fortibus sicut est aqua ci
neris quam diximus in capitulo sup

iori et aqua maris vel salsa et capitellum
permixtum cum eis arsenicum et sal armo
niacum ℭ Aliud dicit Rx dragagantum et popo
assatum et colcotar et floris eris ana ℥ vi
una cantaridarum ℥ ii fiat pulvis
subtilis et est emplastrum aut aggerent
cum aceto in quo decoctus sit catapuc
dies et intus mittatur et fortassis cum commo...
ℭ Et iterum sumatur aloes et flos eris et
litargirii et corticis ovorum calcinati et
eis forti plus ... et amisceant tamen
strictim ℭ Alius expertus diuinam
diarum radix lapacii acuti quod tufu
semen habet in fistula mittatur et donec
purgata fuerit per singulos dies singulas
radices mutabis purgata usque ad finem
cum unguento viridi usque ad finem curat
ℭ Aliud Rx costa folii rafani et mitte usque
ad fundum ita ut sagittis excedat et aliqua
tulo spatio intromisso Rx fel tauri
ni et calefac ita ut duriciem perdat et
ossa gallinarum combusta et in subtilissimum
pulverem redacta ex hiis licinium componatur
et mittatur in fundo ℭ Aliud probatum Rx
titimallum cum sua radice et mitte in di
banum ut desiccetur et fac pulverem subtilem
et in fistula intus usque ad fundum ℭ Rx
marmoris quod uritur sicut sal fac pulverem
et intus in fistula ℭ Aliud pone allentum
ficus siccum radicis petrosillini tere et misce
in simul et fac emplastrum et pone desuper quod
statim interficiat eam ℭ Aliud Rx folia
lemisfie agresti et tere fortiter cum sale co
sto tanto quanto sunt folia pistata donec
adde assungiam veterem sufficientem et tere
omnia in simul et fac emplastrum prius tamen
de brodio carnis salite fistula abluatur
ℭ Aliud Rx pulveris lauri et rafani
tartari subtilissimum clarificati et cum melle
mixtum intus in fistula pone usque ad

de felle ta
urino

et luna ...

fundum fistule deinde obtura os fistule cum
bombice uel panno ¶ Aliud extrahatur su
cus titimalli maioris et de quo quatuor cum
equali mensura assungie ueteris liquefacte
fatte usque ad consumcionem suci et un
gatur tasta et super aspergatur puluis
fattus de cuppa rosea et mittatur usque
ad profundum fistule et super orificium fistule
ponatur pultes de mell et oleo et suco apii
et farina tritici ¶ Aliud mundificata
fistula a sordicie prius bene ungatur
tasta de vngento uiridi et super aspergatur
puluis de uiridi heris et sale combusto
et intus mittatur ¶ Unguentum [illegible] ut cancer
et fistule occidatur Floris heris tritis
R° cum hermodattilis super ponatur ¶ Signum
mortificacio aut mortificacionis fistule est cum saniem
emittit spissam quam liquidam prius emittere
solebat aut emittit sanguinem minus
¶ Aliud frondes porri pistata et suppone
¶ Aliud expertum accipe gumam ederae et quo
que in aqua usque ad eius liquefacionem
deinde aqua ipsa calida fac tran
sire per colatorium aliquod mundum et in
aliquo uase mundo recipe cumque ad fri
giditatem ipsa aqua redutta fuerit co
llige ex ipsa liquore eminentem qui pro
cessit ex guma et ex illo liquore stuellum
inunge et intus in fistulas mitte et
postquam aqua crocea exibit ex ulcere scias
fistulam esse mortificatam pone ergo ad
regenerandum carnem aristolochiam rotundam mi
xtam cum melle ¶ Aliud accipe ranam
de rana uiridem que in arboribus repitur et combure
ipsam et fac puluerem et da cum uino
calido ad bibendum ieiuno et intus
in ulcere mitte ut exeatur ei cor et lauen
tur in uino et suco absintii et detur cum
te in [illegible] mica pars an[illegible] ultimo
R° die iouis lune decrescentis ¶ Puluis
uer ex cantaridibus ponas in aceto
et sale et post tempus solis exponatur ut
desiccetur et fiat puluis qui intus in fistula mi

ttatur ¶ Aliud puluis cicadarum exsicca
tarum inmittatur cum melle et siccatis cum
uino semel in septimana ¶ Crinis
combustus si super ponatur fistule siccat
¶ Sume herbam que dicitur excumata ut bu
careon et tere cum suco infirmanti
da mane ieiuno ad potandum et de ipso
suco super foramen pone donec sanus sit
R° ¶ Aliud pontetilla ut dittamum bibat
per dies xxx probatum est ¶ Pocio ad fistulas
¶ Recipe radicum rubee tinctorum canapi re[illegible]
nati uentula maioris et caulorum rube
orum ana libram unam et pista in mortario bene
et cum xx libris optimi uini albi ut ergo
ut bulliat in olla noua usque ad tercias
et hoc bis fiat tercio uero fiat consumpcio
usque ad duas partes deinde impleatur olla
de melle dispumato et uero die iouis
lune cantata missa de spiritu sancto sic
olla coclearia tria usque ad ix dies
mane et sero detur pacienti ad pota
dum de eo quantum paciens accipere
potest ¶ Aliud probatum sic dicitur
ad fistulas et sitim et renes et splenem
et molestiam stomachi abrosia et artemisia
et ruta et bettonica et mille folium
et mentastrum et radicem cardonis
ana manipulum unum accipe et tere cum uino et da in
per nouem dies fiolam unam luna decre
scente et ad fistulam rahoe ad grana
na piperis ix ¶ Eumphorbia ¶ Antimo
nium eius puluis cum sapone spata
rento conficiatur et licinium in unctum
orificio fistule inmittatur ¶ Cinis
dicit [illegible] quod cinis de capite canis
fattus curat fistulas si mittitur intus
in ea et etiam cancrum et carbunculum et
omnes spuricies curat ¶ Centaurea
vnguentum ex ea fattum et uinum decoccionis
ipsius est potens ad fistulas et ulcera ma
ligna ¶ Cauda equina consolidat ulcera

mirabiliter et eius succus si bibatur in mane ieiuno spatio dierum continuus desiccat fistulas.

Calcanteus dragantum combustum et contritus sive conficiatur ex eo fistula confert. Unde linitum in felle bovis dissolutum aceto omnium fistule super infusum confert. Avicenna dicit iterum quod quando in fistula vel aliquod vulneris tumefiat faciamus cataplasma ex stercore caprino cum melle temperato quia non solum tumorem dissolvit sed et fistulas et cancrosa vulnera sanat attrahit etiam saniem et putredinem excludit dolorem mitigat et nervos incisos expurgat. Dixit etiam quod si fistula multa orificia habet et mentem nulla in ipsa intrat valeat medicina mea que super dictum de stercore caprino illatum repitur.

Capitulum xiiii de cura ulceris cuius sanitas propter os vel aliud simile retardatur quod intus retinetur

Sit autem ulceris seu fistule est os retardans sanitatem signum est quod ulcus quandoque clauditur et quandoque aperitur atque virus subtile adeo fluit sicut diximus et longo tempore sic dispositus manet tenta quoque intus missa quia cito et libere pervenit ad ipsum os si via non est tortuosa. Quod si inveneris os perfora ut secta carne donec ad ipsum pervenias si non prohibet te aliquid ex vena vel nervo aut membro principali sicut diximus. Si ergo detegitur os et est in eo aliquid corruptionis vel nigredinis tunc ab rade ipsum donec auferatur eius corruptio tota. Deinde in carnatis cura donec sanetur. Et si ulcus perforari fuit in principio cum medicinis corrosivis et cum butiro sub incendio donec os detegatur deinde sicut diximus fiat et si non sanatur et post semper sicut faciebat. Scias quia tu non pervenisti ad totam eradicationem corruptionis

prioris detege ergo super illud secundo et exquisite considera rationem eius et ipsius mundificationem cum ultima fortitudine tua secundum quod diximus in capitulo universali de osse corrupto ibi est diximus latius de mundificatione ossium de incisione et extractione ipsorum fac ergo omnia secundum quod diximus ibi. Sed iniquid fuit adolescens habens fistulam in pectore suo iam pervenientem ad os quod est in medio cassi sui detersit ergo ab osse cassi totum illud quod continet ipsius et invenit ipsum iam advenisse ei corruptionem et fuit sibi necesse incidere ipsum et fuit locus corruptus ex eo locus super quem figerent suspensorium cordis. Propterea quod quando vidit illud stetit statione vehementi in ablatione ossis corrupti et fuit finis suus dimittere parvidum regente ipsum de intus et servare ipsum secundum salutem suam et fuit quod continuatur de hoc panniculo cum casso iam putrefacto. Iterum quidam quasi pressit ad cor aspectu manifesto sicut illud quod vidit cum detersit ab eo cum volutatur cum anothoia quidem sanat est ergo adolescens ille et natum est caro in illo membro quod incisit ex casso donec repletum est et continuatum ad invicem et factum est stans in tercia vela cordis et velavit ipsum sic stetit cum eo an illud extra capsule cordis ipsum et non est hoc maius quod vulnera in quibus respirat pectus et hic dixit quod ipsi putrefiunt bene et antiquantur tunc de eo quod rectum est ut curantur ex eis sanendis secundum quantitatem que licita est in eis

Capitulum xv de retardatione sanitatis propter motum

Motus quidem membri vulnerati facit retardare consolidationem duabus de causis. Prima quia non permittit coagulari humiditatem glutinosam ut

cuerrat in membris ut duo elongata coniugat. Causa est quia fiat magis mala ac toto corpore ut ambobus vicinis ad locum lesis convenire quasi non excitatur ulcus consolidari est in proposito. ¶ Mihi autem de illis que certa sunt in curatione ulcerum est ut membra eorum sit quieta et quod si maneant in principio motu parvo minus nocumentum erit quam si maneatur post principium motu laborioso et propter in corpore malorum humorum nervorum tamen oportet ut timeatur propter quas in ulceribus ne cadat incarnatio ex vicinitate eorum inter duo membra vicinantia sicut ad hereticam que accidit inter duos digitos et inter palpebram et oculum et inter duas palpebras et inter maxillam et gingivam et inter preputium et virgam et inter unum latus colli et alterum et aliud. ¶ Ego iam vidi plures mulieres habentes vulvam consolidatam ex toto non longo tempore post partum earum.

¶ Capitulum xvi de retardatione ulcerum propter aerem corruptum

Aer quidem corruptus potest esse causa retardans sanitatem ulcerum quoniam sicut ait philosophus continens immutat contentum, quoniam ergo aer continens nos putrefit venit ad cor et corrumpit complexionem spiritus qui est in ipso et putrefit quod circundat ipsum de humiditate et accidit caliditas egressa a natura et spargitur in corpore et fiunt febres pestilenciales et propter illud corrumpitur sanguis qui est materia unde caro in ulceribus generatur, complexio ergo corporis sequitur aeris complexionem. ¶ Si enim aer clarus et lucidus est spiritus et humores clari sunt et lucidi et si turbidus et nebulosus humores et spiritus turbantur et ingrossantur et aer non putrefit ullo modo propter suam simplicitatem sed

imo

propter illud quod admiscetur et accidit ei tota qualitas mala sicut aqua est que non corrumpitur propter suam simplicitatem sed propter illud quod commiscetur eidem de corporibus terrenis malis. ¶ Et aer corrumpitur permixtis modis accidit enim alii mala qualitas aeris unde oritur pestilencia [illegible] in regione causa ventorum deferentium ad locum bonum fumos malos ex locis foris in quibus sunt valles profunde ut corpora occisa in prelio et excitata non sepulta et forte quod est causa propinqua loca et que accidit propter proprietatem loci sicut est caverna ubi sunt fructus corruptibiles multi et olera sicut sunt caules et erucas et pepones et arbores male sicut nuces et ficus et est terra humida paludosa flumine circundata et sicut est [illegible] ubi sunt aque stantes lacunales et que accidit putredines in interioribus terre et que accidit propter causam quam ignoramus et nocere faciunt aquam et aerem et tunc est pestilencia communis et quandoque unus in una regione magis imprimatur quam in altera. ¶ Signa corruptionis pestilencie sunt manifesta. Signa enim pestilencie communis sunt multiplicatio ranarum et reptilium et putredinis generatarum et mures et animalia que habitant sub terra fugiunt ad superficiem terre et foras exeunt manifeste. ¶ Et de illis que significant pestilenciam de rebus que circuitum carum est ut multiplicat sicut flamme in aere ita quod videantur stelle cadere de celo et apparent in nocte [illegible] concaviones aeris similes coruscationibus et aeris color similis [illegible] erit et apparet cometa in principio autumni et [illegible] plaueat post conturbationem venti quasi ad ventum homines et animalia egrotant et ab omnibus eorum odor orribilis exit et evomunt et egerunt humores fetidos et diversos et angustiantur et ardore et siti patiuntur vehementer et eorum extremitates infrigidantur. ¶ Et principium autem

ym ē ab octaua die decima septēbris usque
ad nona decima diem octubris tunc enim
sol est in libra et ē in recta linea que
neque septēdrionē tangit neque meri
die et hoc tempus autumpni tres habet me
ses ¶ Primus in quo sol ē in libra in
diebus supradictis a nona decima die
octubris autem incipit sol declinare in me
ridie ¶ Secundus mensis ē in quo sol
est in scorpion a nona decima die
novembris tercius mensis ē cum sol est
in sagittario a nona ē die novembris
usque ad v ē die decembris ¶ Et quando
multiplicatur auster et subsolanus in mense
diebus aliquot et tociens videris turbi
tate aeris et nebulositatem eius et ex
ti maneris pluuia et in veneris natum
et siccum et non pluit tunc scias quod tempus
yemis erit corrupta ¶ Et inicium
yemis ē cum sol in prima parte sit ca
pricorni et finis descensionis in meridie
et iam incipit adscendere per rectam lineam
in meridie et recta linea noctem que
ab utroque polo equaliter distat ¶ Secun
dus mensis ē cum sol ē in aquario
quarta decima die Januarii usque ad
quartam decimam diem Februarii ¶ Tercia
mensis ē cum sol ē in piscibus a quarta
decima die Februarii usque ad vii ē
marcii ¶ Pestilencia autem extimatur
maligna si fit paucitas pluuie in me
cum frigore deinde multiplicatur auster
et conturbatur aliquot diebus deinde clari
ficatur post ebdomadam unam non sup
et autem frigus in nocte et suffocacio et
conturbacio et caliditas tunc iam venit
pestilencia et expectantur febres pe
stilenciales et variole et apostemata preniciosa
et ulcera maligna ¶ Et inicium
veris est cum sol ē in prima vel in sexta
arietis cum qua septemptrione adscen

dit per rectam lineam incipit ¶ Et linea
recta ē que nec septendrioni neque me
ridiei attinet ¶ Hoc tempus usque in
fine geminorum durat et sunt tres me
ses ¶ Primus mensis ē a xiiii ā ē die ap
rilis et est arietis ¶ Secundus ē tauri
incipiens ab viii ā ē die aprilis usque
ad viii ā ē die madii ¶ Et tercius
mensis est geminorum incipiens a xiiii ā
decima die madii usque ad viii ā ē
die Junii ¶ Et nos de tempore veris in
tractatu de flebothomia fecimus mencionem
¶ Similiter si in estas non est vehementis con
turbacionis huius maturacia alterata et ita
peruenerit in vere at in autumpno ignes
descendentes de celo quasi stelle cadentes
ē signum pestilencie ¶ Et similiter quando
aere alterari in die nono mutetur velut
et clarificatur aer die aliquo et oritur
sol clarus et conturbatur die aliquo alio et
oritur in velaminibus nebule sic pulvis
tunc indicat quod pestilencia accidet ¶ Et
inicium estatis ē cum sol in prima parte sit
cancri et tunc sol est in ultima ascensione
septendrionis et iam descendere incipit
usque in fine virginis et sunt tres menses
in estate ¶ Primus mensis ē a nona ā ē
die Junii usque in nono ē die Julii ¶ Secundus
cum sol ē in leone a nona ā ē die Julii usque
in viii ā ā ē die augusti ¶ Tercius cum iam
virginis descendit a viii ā ē die augusti
usque in viii ē septembris ¶ Cura

Si quando aer sit corruptus cum cadauere
mortuorum in aliquo loco incensium
transferantur pacientes de loco illo ad lo
cum alium sanum si autem aer ē putridus tocius
loci vel ciuitatis remoueantur pacientes similiter
ab aere putrido ad aerem bonum et ipsum
ibi curent ¶ Et aer bonus ē aer clarus no
uus cum non inmisceatur ex vaporibus

lacuum et stagnorum et profunditatem aque conti-
nencium nec ex fumis res extranea et qui
est dispositus celo et non est in terra parietes
e terra constitutus et non est in terra profun-
da que cito calefit cum sol oritur et cito in-
frigidatur et aer et nec est in loco stricto ex
quo paruum est quod fuerint lacune seu
aque mortue putride et horum similia
et non diu integre ad sanitatem perfecta
peruenerunt nec obstitit obturationi
aeris sit que guttur constringit ¶ Si
aut aer eius est corruptus mutetur
paciens a loco disposito ad locum eleuatum
et constitutum et ibi commoretur donec sane-
tur quia tunc aer eleuatus disposito
melius existit in mansionibus igitur
moretur bene clausis et copertis et aerem
calidum fugiat et una quaque die aqua
et aceto mistis domus est roranda
et est cum costo et tute et sandalis et can-
fora et ligno aloes subfumigetur et teneat
diu et tunc a fructibus et oleribus quia olera
et fructus que nascuntur tali tempore corru-
pti et aque que in superficie terre sunt
¶ Cibus eius sit cum aceto in omni come-
stione et cum suco fructuum acetosorum
valde et ponticorum sit agresta et succus gra-
natorum acetosorum et sumat et acetosi-
tas citri bibat et quantitatem multam sil-
acetosi et si est absque febre comedat
pullos et edos cum aceto et agresta et su-
mat et similia potatos bibat et aqua
frigida cum aceto temperata et vinum dimi-
ttat ¶ Et si in estate nubes et multe
pluuie die noctuque permanserint et me-
ridionales venti multum perflauerint
ut et aer ita grossus sit quod in moue-
atur et est et cum hoc meridionalis ve-
ntus turbidus existat a carne et vino
et a confectionibus de melle factis et a fru-
ctibus recentibus et dulcibus omnino abstineat
sicut diximus paulo ante Capitulum de me-
dicinis et pulueribus conferentibus ad ulcera sin-
saniosa?

de mutatione aeris

de aceto

Aspergo?

cibo

Puluis conferens ad ulcera humida et
sorditiem et facit nasci carnem et in-
carnat ulcera humida valde et abscindit
eruptionem sanguinis ab omni loco Recipe
sarcocolle ʒ x balaustie ʒ x thuris masculi
sanguinis draconis ana ʒ i aristologie rotunde
ana ʒ iii terantur et cribellentur et admini-
strentur et inungatur locus in primis cum
oleo communi ¶ Aliud quod facit nasci carnem
et indurat ipsam in ulceribus et cicatrizat
Recipe sarcocolle farine ... gladioli
ana ʒ iiii aristologie longe radicis lilii celestis
thuris ana ʒ i rosarum ʒ i puluerizentur
et administrentur ¶ Aliud quod corrodit
carnem additam et confert ad corrosionem
¶ Colcotar ad ustum galle viridis eris
viridis equali mensura fiant et admini-
strentur ¶ Puluis de aloe conferens ad
ulcera difficilis consolidationis ¶ Recipe
aloes partes ii thuris partes i balaustie
partes ... terantur et administrentur ¶ Aliud
ad corrosionem facit nasci carnem et in-
carnat ... ¶ Recipe sarcoco-
lle bdellii mirrhe aloes croci omnium ana ʒ x
... mirrhe aloes croci ʒ ... arseni-
ci ʒ iii terantur et conficiantur cum vino an-
tiquo et fiant trocisci et exsiccentur in
umbra deinde terantur fiat puluis et admi-
nistrentur ¶ Aliud exsiccat ulcera humida
et variolas que egrediuntur in labiis et auribus
et variolas que egrediuntur in faciebus puerorum
¶ Recipe rasure eris usti omnium ana partes
i terre sigillate rubee quantum necesse
est ad confortationem ipsarum et terantur et
fiant pilule et comburantur in furno conue-
niente cum ergo indiges ... frange una
ex eis et tere eam et inunge locum in
primis cum oleo rosato deinde pulueriza super
ipsum ex medicamine et ex parte est ¶ Aliud
quod ad ulcera quorum consolidatio retardatur
Recipe mirre plumbi usti gallarum litargiri

dimie ceruse ouiz ana ℥ j terant et admin
strent. ¶ Aliud valet ad putrefactiones
et corrosionem ulcera mundificat et incarnat
R. cantarides combustarum de papiro arsenici cit
iiij ana ℥ ij arsenic rub ana aur iiij cina
iiij aur viij mirre thuris heris combusti
gallarum vitrioli ouiz ana aur ij terant et
cribellent et aministrent. Capitulum xvij de
medicinis simplicibus ad ulcera valentibus secundum av.

Artimonium confert ulceribus et destruit
malam carnem et addita et consolidat
in si conficiatur pulvis eius cum sapone spata
rentis et in ungitur licinium et mittitur in
fistula valet. ¶ Argentum eius scoria conso
lidat ulcera et prohibet fluxus emorroidarum.
¶ Auricula muris que expansa est super terram
habens ramos stipides et flores azulinos
facit adherere plagis et ponitur cum ere
super ulcera omnia et precipue ignis. ¶ Aristol
mundificat ulcera sordida et maligna
et prohibet fraudulenta ulcerum putridorum profundorum
sicut fistula et precipue rotunda et ana cum yreos
est replet ea carne et eligant ex ea
officia ulcerum profundorum. ¶ Anabulla eius
radix cum aceto est conveniens ulceribus
putridis et corrosivis cum ponitur in cerotto
et si linitur durities que est in circuitu si
stulas resolvit eas. ¶ Ardole linitur
cum melle super ulcera ambulativa et for
micas et precipue amar. ¶ Armoniacus eligat
carnem et est medicina optima vulneribus diffi
cilis consolidationis. ¶ Aqua dulcis est mala
ad bibendum ulcerosis quia humectat et
est diversa ei quod convenit regimini ulcerum.
¶ Aloe est conveniens ulceribus difficilis consoli
dationis et precipue in ano et virga et naso
et fistulis et dicit et si miscetur cum mirra et
sanguine draconis sanat ulcera putrida ma
le exiccat eius sine mordicatione. ¶ Affo
dillus cum ponitur radix eius cum fece vi
ni super ulcera fraudulenta et sordida con
fert. ¶ Balsamum mundificat ulcera et

[barba hircina] et yreos. ¶ Barba ircina eius folia pul
verizata confert ulceribus antiquis et eius
flos est fortior. ¶ Brionia eius radix cum [radicem agrestis]
aristol pulverizata et emplastrata curat
ulcera putrida et cancrenas et carne su
perfluam corrodit et eius folia ad omnia ulcera
prosunt cum vino cataplasmata conveniunt
et ad cenmatica. ¶ Butirum implet ulcera
et purgat ea. ¶ Capillus veneris con
fert ulceribus fraudulentis et humis et fi
stulis. ¶ Castoreum confert ulceribus primo
sis et apostematis. ¶ Caseus vetus bovi
est ulceribus malis et aqua casei confert
ulceribus siccis bibita gemino. ¶ Cicer eius
farina confert ulceribus fraudulentis
et cancrosis. ¶ Cimolea prohibet adustiones
ventum ab ulcere cum aqua et aceto et que de ea
adustum est et lavatum confert ulceribus de
fficilis ad incarnandum. ¶ Cubebe est bona
ulceribus putridis in naribus et in gingivis.
¶ Cantabrum cum aceto facit ponitur super
ulcerationem scabiei facto emplastro ex eo ca
lido. ¶ Cipressus consolidat ulcera que sunt
difficilis consolidationis et fluxum et putrida
et corrosiva cum decoquitur grano vini. ¶ Ci
prexus eius folia confert formice ventricia
et erisipile et precipue cum farina ordei. ¶ Ca
lamitis montanum confert rasure inte
stinorum et ruptum. ¶ Centaurea terras [vide centaurea]
spinorum mundificat et sigillat ulcera profunda
antiqua et que sicca est ponitur in emplastris
consolidat ulcera profunda et fistulas et
vulnera mala si replent ex ea et
ex unguento ex ea facto et vino de coctio
nis eius est potens ad hoc. ¶ Cancer
marinus quod de ea adustum est desiccat
ulcera et confert scabiei. ¶ Calamentum [vide]
confert ulceribus nasi. ¶ Camepiteos
consolidat ulnera cum melle facto emplastro
ex ea et ulcera putrida similiter eius
pulvis si assus. ¶ Camedreos con

fert cum melle ulceribus antiquis ¶ Alchi-
mia auri incarnat ulcera fraudulenta
¶ Climia argenti confert ulceribus diffici-
libus huius pulverizata in emplastris ¶ Co-
lcotar confert formice et erisipile quando li-
nitur cum aqua coriandri et pulverizatur
super fraudulenta ulcera et ambulativa
confert et quando fiunt licinia ex colcotar et
ponuntur in fistulis extirpat veneno-
sitatem et pulvis ipsius cum duabus partibus
fabe fracte cum capitello et sapone ga-
llico in fistula missus orificium fistule
ampliat et ipsam occidit ¶ Capilli hominis
adusti ~~[struck]~~ exiccant ulcera humi-
da sordida et tremula seu mollia fortiter
¶ Cauda equi consolidat ulcera mirabiliter ¶ Ce-
rusa ponitur in emplastris et replet ulcera
et generat in eis carnem bonam et malam co-
rrodit ¶ Cepe aqua eius valet ulceribus
sordidis et confert cum adipe galline ex-
coriationi que fit a calciamento ¶ Es ustum
ablutum est medicina que consolidat ulcera ma-
ligna ambulativa et prohibent ea ab am-
bulatione et dicitur quod si limature cum melle
est conveniens ulceribus duris adustis
in corporibus duris ¶ Ericius ma-
rinus cinis cutis eius confert valde so-
rdidis ulceribus et mundificat carnem
additam similiter et de ericio silvestri
¶ Elleborus niger et albus cum lacte confert
ad fistulas et cum aceto et confert duri-
ciei earum fiunt ex eis licinia in fistulis
et dimittuntur per diem et quando adherent
ex eis eradicantur corpora earum ¶ Fex vi-
ni sola est bona inflationi et cum mirto
exiccat pustulas cum aqua et ulcera
de felle ¶ Fel quando miscetur cum gumma pini et ci-
molea et nitro confert ulceribus a scabie
factis et fel vaccinum ponitur in emplastris
conferentibus ulceribus que fiunt ab erisipila
et doloribus vehementibus ¶ Fel tauri cum ni-

tro cum melle sanat ulcera pessima
et dolorem eorum et excoriationem testiculorum
¶ Et fel vaccinum eradicat carnem malam nece-
ssitas que in hoc est ut eis adhibeatur fel
forte et debile secundum mundificationem et sordi-
ciem eorum ¶ Et quodlibet fel valet ad ulcera
que dehiscunt sicut pecia linea una
post aliam calidum si ponatur ¶ Inquid
Rasis fel arietis si cum eo unguantur
loca corporis in quibus est corrosio carnis
confert manifeste ¶ Fex expressionis olei
consolidat ulcera in corporibus siccis ¶ Fi-
cus succus foliorum eius exiccat ulcera et folia eius
conferunt ulceribus et folia eius conferunt ulceribus
grossarum humiditatum et aqua in qua ista-
tus est cinis eius lignorum est corrosiva ulce-
rum putridorum antiquorum et si admisceatur
cum calcanto valet ad ulcera cancrorum
fraudulenta ¶ Fabe conferunt ulceribus
laceratorum ¶ Glans prohibet ambula-
tionem ulcerum quando aduritur et admini-
stratur ¶ Granatis et grana cum melle
linitur ad ulcera fraudulenta ¶ Gensi-
ana sanat ulcera fraudulenta ¶ Ho-
lus ramicum fit ex eo emplastrum cum cera
dicta et mellino ¶ Korobus mundificat
ulcera cum melle et aufert duricies cor-
que in est mollificativum carnis et in quibus
et confert ei ex psilio et mellino ¶ Herba que
dicitur testiculus canis mundificat ulcera
et prohibet formicam dilatari et aperit fi-
stulas et incarnat ulcera fraudulenta
et corrosiva ¶ Iuniperus et fructus
confert pulverizatus in capite et ulce-
ribus putridis cum melle et prohibet ablatio-
nem ambulativam et ulcera depurgata
et quando fit ex eo emplastrum et non consoli-
dat propter suam mordicationem et propter ve-
hementiam caliditatis et siccitatis sue
ymo desiccat et ideo eius fumus ex-

crat ulcera humida et variolas et quod ex eo
fit est ex pressure super ulcera humida et
fructus et cinis ipsius excitat ulcera
difficilia et ex eius foliis fit emplastrum
super apata fluxa. Chamepiteos con
solidat ulcera cum melle facto emplastro
ex eo et confert odibus ulcerum putridis
et antiquis. Citrani fortis efficit carnem
laxa. Cluton sigillatum consolidat ul
cera difficilia. Clutum armenicum lini
tum prohibet ambulationem putredinis
membrorum et confert apatibus pestilencialibus
bibitum et linitum. Candanum consolidat
ulcera dure consolidacionis et fit emplastrum
ex eo et confert ambulacioni fraudu
lenti. Lingua arietis est bona ulce
ribus fraudulentis et ablatis et antiquis
et ulceribus profundis et ignis persico et so
limis ulis in hiis capitulis confert cum
cimolea et accusas qui ponitur super
cusipulas. Lingua avis eius folia conso
lidant ulcera humida carne replent.
Lac rectificat ulcera infecta propter hoc
quod lavat et mundificat et conglutinat
et cum non est in dispositione quod corrumpat ipsum
et ad coleras convertatur et confert humidis
ulcera. Litargirum creat carnem in
ulceribus parvis. sed G dicit quod non
mundificat et non sordidat et non generat
et non constrait sed est in via emplastrorum et confert
rasure coxarum. Lens qui quoque cum ace
to replet ulcera profunda et eradicat
sordes ulcerum et minorat sordicies eorum
et si fuerint magna tunc apponatur cum
eis quod est magis stiptica sicut sunt cortices
granatorum et similia et cum aqua maris
et ad extreme extrinsecus et formica et
fractura ex frigore. Lattuca asinina
incarnat ulcera qui administrantur
cum cerotto et illud quod de ea adustum

est confert ulceribus sordidis. Limatura
purpurea adusta abstergit ulcera mun
dificat et consolidat. Mirtus cum eius
fructus decoquitur in vino et fiat ex
eo emplastrum sanat ulcera que sunt in malle
olis manuum et pedum. Capi
ttus que excitat ulcera capitis et ul
cera auris et ipsius pus cum exprimitur aqua
distillatur in ipsa. Mezereon omnes i. cocognidii
species eius eradicant cortices ulcerum propter
illud quod in eis est de sua resolutione corro
siva et cum melle administratur ulceribus
sordidis et in pettiginem. Mirra cooperit
ossa nuda et consolidat et sanat ulcera
putrefacta et in pettigine si admini
stratur cum aceto. Mel mundificat
ulcera sordida et profunda et confert
et dominus magister fecit adherere ultima
recencia. Malva qui masticatur
cruda cum sale et ponitur super fistulas con
fert eis et per se in oleo et fit ex ea ulce
ribus capitis emplastrum cum vino. Mirro
bellani citri cum masticatur sanat ulcera
et desiccat ea. Mastix sue eius prohibet
ulcera ablatina similiter et decoctio foliorum
eius et utraque generat carnem si ulcera
cum effunditur super ipsa. Mice eius gumma
confert ulceribus fraudulentis calidis ipsa
super ea et in emplastris et masticata me
dulla eius ponitur super apata multum ulce
rosis. Memisar semen et radix eius confe
runt ulceribus. Nigella ponitur cum aceto
super ulcera statica et scabie. Nastur
cium confert scabiei ulcerose et in pettigi
ne cum melle et eradicat ignem persicum.
Opoponacum eius radix cum melle est
bona ulceribus antiquis et ignis persico et adsu
mus eius profecto eius confert ulceribus
fraudulentis putridis et per se eius quod est de rio
speciebus consolidationis fac in eis nasci
carnem et vestit ossa nuda et eius

petas in hoc et quod super ipsum est lenificat
pustulas ualde et ualet ulceribus linitum
et emplastratum et precipue cum suco caulium et
melle et sale pauco. ¶ Nubezezar quidam dicunt
si ex eo et modico pondus partis de rasu
ra panis uetusti mundi subtili et melle et
uino et oleo roso fiat unguentum sic teritur
in mortario nunc oleum nunc uinum in
fundendo sic illud mirabile ad replenda
ulnera carne et precipue ea in quibus difficilis
uidetur incarnatio ¶ Et quidam addiderunt
ex litargiro et aloe et mirra et sarcocolla
sic in quarta parte quantitatis oppor
net et fit medicamen nobile et fistulis et ulneribus
fraudulentis ¶ Oua ponuntur in cu
[illegible] super ulcera et apta et confert ulceribus
exterioribus cum lana ¶ Oliua siluestris
cuius oleum immature confert ulceribus
[illegible] et scabiei et folia oliuarum si
luestrium ualet ulceribus ambulatiuis
et fraudulentis sordidis et formice et
aqua oliue condite cum sale purgat ulce
ra sordida et gumma siluestrium confert
scabiei et ulceribus et ponitur in emplastris
no ulnerum ¶ Olibanum prohibet fraudule
ntia dilatari et ponitur cum adipe porci
super ulcera obstinata ¶ Olirum mir
tinum ualet ulceribus ¶ Oleander bona
est putredini et scabiei et excoriationi
et precipue sucus foliorum eius ¶ Papirus pu
luerizatur super ulnera recencia et con
solidat ipsa quando non infunditur in aceto
et excitatur et intromittitur in fistulis et
in aliis ulceribus ulceribus ambulatiuis et ulne
no de ulceribus uirulentis ribus ¶ Plumbum fit ex eo pisti
llum et tabula et fricatur unum contra alte
rum cum aliquo ex oleis stipticis et
tunc illud quod resoluitur ex ipso confert
ulceribus uirulentis et malignis et ul
ceribus cancrosis et precipue si miscetur
cum puluere ipsius adusti ¶ Porrus eius
semen cum simila confert ulceribus et quod
ex eo est siluestre ulcerat corpus

¶ Panes de moro apud lenit excorias
et ulcera sordidiora ¶ Pentafilon eius
decoctio ualet ad ulcera ablatiua ¶ Pi
nus eius cortex confert ulceribus et in ipso
est uirtus consolidatiua et in cortice eius
eius est desiccatio quod peruenit ad hoc
ut sanat abrasionem cum super eas
fit emplastrum ¶ Pix cum melle mundi
ficat ulcera corruptam humiditatum
et pix sicca est uehementioris exsiccatio
nis in hoc ¶ Pelles mularum et eis si
milium eius cinis ponitur super ulcera
calida si non sit apta et est medicamen exco
riationi pedum ex calciamento et cossar
et fistulis ¶ Pellis ouis dum est recens
calida ponitur super percussione et pro
hibet nocumentum ex ea et a [illegible]
ens ulceribus fraudulentis et scabiei
et pruritui ¶ Pastinaca semen
et folia ipsius cum teruntur et ponun
tur super ulcera corrosiua prosunt
eis ¶ Populus cinis ipsius ponitur
super excoriationem et super ulnera pu
trida sanantur ¶ Piscis caput sic
dellarum adusta eradicant carnem
additam in ulceribus et prohibet ambu
lationem eorum ¶ Et aqua piscium
salitorum confert putridis et abluit ea
¶ Pulmo arietis sanat excoriatio
nem a calciamentis factis de re calida
si ponitur ¶ Polipodium fricatio ipsius
cum pistillo et mortario et oleo roso con
fert ulceribus et ulneribus malignis et
cancrosis et ulceribus uirulentis
¶ Rosa confert ulceribus precipue ab
rasionibus in coxis et generat carnem in
profundis et rosa uehementer rubea
confert ulceribus sordidis et incarnat ea
et confert scabiei ulcerose et excoriatio
ni ¶ Rubus confert ulceribus que fiunt
in capite ¶ Rafanus cum ex eo fit em
plastrum cum melle eradicat ulcera fra

udulenta et ulcera levia et semen eius cum
aceto eradicat ulcus cancrenam et cetera
Squilla desiccat ulcera exteriora et non
ulceribus miscetur commesta et sufficata exul
cerat Sarcocolla corrodit carnem
mortuam et restaurat corrosionem et ammini
strat resolucio eius et resoluta radix
desiccata ad illud similiter et confert ul
ceribus putridis in auribus et saniosis et ipse
hanius liquitum cum mellicrato et in uolu
tum in puluere eius et positum in aure et
est bonum Spongia maris decoquitur in
melle et consolidat ulcera profunda et
similiter pondus sicca super ipsa aut infu
sa in aqua aut in vino et exiccat hu
mida et antiqua Stercus capre re
solvit scrofulas fortis cum aceto et
melle distemperatum et valet excoriacio
ni et fistulis et cancrenis Serpe
taria promiscetur radix eius et ipse cuspe
cum mite alba et ponitur in ulceribus fra
udulentis et illa in qua est humiditas e
convenientior ulceribus quae sicca [illegible]
illud quo indiget in ulceribus [illegible]
contusa sumitur loco licinii et emplastrum ad
[illegible] ulcera et fistulas et folia eius sunt bo
na ulceribus malis et confert [illegible]
Solatrum suo suco conservat ulcera et
delet durities fistularum et ulcera [illegible]
antiquorum Sandaracha i. harabe desi
ccat fistulas qui cum ea subfumigan
tur Scamonea qui coquitur cum melle
et paxis et fit emplastrum super ulcera re
solvit ea Tucia abluta confert
ulceribus cancrosis Testa furni
emplastrum factum ex ea et fortis consoli
dationis et confert ulceribus Tribuli con
ferunt ulceribus antiquis et putredinis
in carne cum melle Terbentina in
greditur in emplastris et vnguentis ad mun
dificanda ulcera et excitat sanies et sa
nat ulcera manifesta et confert pru
ritui et scabiei ulcerose Urtica [illegible]

cinis cum sale confert ulceribus [illegible] acedu
amorsu canum et ulceribus malis et cetera
Urina asini confert ulceribus ambulatiuis
et huius et urina hominis et ipsa antiqua et
confert excoriationi et ulceribus vermino
sis et ulceribus pedum si cum iungitur et diminu
itur [illegible] sanet Viride heris pro
hibet ulcera ambulatiua et consolidat cum
aceto Ulmus recens cadit excorti
ce eius fit farina prohibet ambulationem
fraudulentis et ipse cum equali pondere
suo de amiso confert cum decoctione radicis
foliorum eius Viticella ex radice eius
fit emplastrum super ulcera mala et ponitur
in emplastris corrosiuis carnis Ypus
emplastrum foliorum eius consolidat ulcera ma
gna et [illegible] pulverizata et terit
super ulcera tremida putrida Ytreos non
confert ulceribus sordidis fac nostri ca
rne in fistulis et sucus eius et reliquorum
generum ipsius decoquitur in aceto et melle
in vase ereo et valet ad ulcera anti
qua Quarta fen [illegible]
que continet tractatus in [illegible] tractatus
primus continet capitula [illegible] Capitulum
primum de usi cura morsus animalium ve
neno carencium

Morsus quidem aliquis fit ab animali ue
nenum non habente et alius ab habente
primum Et nos primo de curatione animalis
non venenosi dicamus Dicimus ergo
quod in curatione morsus animalis veneno
carentis sive sit ovis sive sit si
mia sive sit equus et similia sive sit
homo Bonum est sit [illegible] ponere
super locum panum infusum in oleo et ab
stergendo cum ipso oleo Deinde emplastretur
locus cum eis que sunt sicut [illegible] et cepe et
fabe masticate cruda sic et illud
est mirabile in hoc et [illegible]
et litargirii et est mirabile [illegible]

C. primum [illegible] cura mo[rsus] animalium [illegible] caren[cium]
Cap ii de mo rsu canis
Cap iii de mo rsu leopardi
Cap iiii de mo rsu leonis
Cap v de mo rsu simie
Cap vi de mo rsu gatte
Cap vii de mo rsu mustele
Cap viii de mo rsu cuiusdam ani malis mul

cu oleo et horobo facta. Al maior aut
dicit quod cepe sal et mel factum ex eis
emplastrum et per diem et nocte una sup po
situm offert. Idem curetur cum ...
roto nigro quod fit ex cera et sepo et
pice et galbano. Hec est acotius plus
alijs omnibus acotis morsibus et perforatio
nibus que ex unguibus animalium fiunt offert
etiam ulneribus cum quibus est contusio
ut dissolucio magis ausiliatur. Et si
apparet in loco corruptio mundificetur
prius cum funccione uentosarum aut me
dicine acute et diminuatur donec fiat pus.
Et consideretur tunc si uidetur in suppu
racione eius putrefactio tunc sanas
quod putrefactio et attractio lesionis non
fuit ultima quod curetur cum attractis for
tibus que diximus in capitulo morsus serpe
tium. Et si non fuit in morsu co
rruptio prohibeatur opacio et ulnus conso
lidetur et de melioribus unguentis ad hoc est
unguentum nigrum sup dictum post appa
ricione mei post indigs ablucio
ne cum aqua calida et sale aministra
tur cum melle sicut predictum est. Capitulum

de morsu canis

Dico quod hec curatio fit sigle
alius ex eis que diximus in ca
pitulo precedenti et curatione morsus hois
quod dicetur. Imo fortasse suffic ut pona
tur sup locum nitrum tritum cum aceto
cum manu multociens quassatum et re
mouetur sup ipsum omnibus horis tribus diebus
et precipue cum timetur malicia rabiei. A
paulus dicit quod primo in hora illa in qua ca
nis momordit homines aggregatur aceto
sup locum et huic cum manu fricetur. Idem
apponatur nitrum cum aceto et desup lana
in aceto et oleo madefacta. Et sup mix
trita cum cepe et sale et melle valet empla
strata in morsu hois et canis. Et si
militer triticum masticatum similiter farina
horobi cum uino et similiter lac ficus similiter

et sal cum aceto in uetustum. Et ipsum su
fficit ut curetur cum cepe et sale et ruta
et fabis et amigdalis amaris et melle uel so
lum cum melle et cepe aut arnoglossa cum
sale et folijs cucumeris et citrulis et cala
minto cocto cum uino et epittimacio sim
ipsum cum litargiro et precipue cum est illic infla
cio uehemens cum farina horobi et melle.
Et inquit sapientes quod eleborus in
terfit canes et muscas et folia oleandri
similiter et aitale amar interficiunt uulpes.
Et laureola canes et porcos et mures
et simila et aqua et oleo. Decoctio spar
gi dicitur quod interficit canes. Capitulum iij

de morsu leopardi

Alia quedam rapacia non sunt sicut
canes et hoies qui comedunt salem
cum cibarijs suis ymo dentes eorum et un
gues non sunt uacui a via uenenosa unde
oportet ut curentur in primis cum attra
ctione deinde cum consolidatione et hoc eius
quod est attractiue sufficit res pura.

Capitulum iiij de morsu hois

Peior morsus est ille qui aiem
non sime sit hois uel non hois. Po
natur aut sup locum cepe sal et mel die
ac nocte. Idem curetur cum unguento nigro
facto ex adipe et cera et oleo et melius est
emplastrum ad illud cinis confectus cum aceto
et melle et cepe. Et iterum puluis tri
tus cum uino et oleo. Et iterum sal tritus
cum melle et mirra uel mirra et terbentina
ulmeri ia repleto aneto sicco adusto
et limatur cum eo et ligetur. Et iterum lim
atur sup ipsum cinis cauliu. Et ipsum
est ex morsu hois et precipue genuum et aaci
preitis medullas granorum persicorum
ad corruptionem et precipue lentes in coitu
pcione quod oportet ut longatur morsus ab
stergendo emplastretur ex radice feniculi cum
melle et farina fabarum cum aqua et aceto
et permutetur emplastrum omni die. Idem mo
sus hois uel simie uel mustele sim
plicius ossa uitis incensa usque ad
albedinem et cum melle temperata et sup ponatur

Item taurinum fel in linitum morsui simie
et hominis curat

Capitulum v de morsu simie

Morsus simie est quasi morsus hominis
sed est magis venenosus quia propter po-
natur illud quod attrahit venenum eius
si fuerit ibi et illud sit emplastro cum ci-
nere et aneto et melle aut cum amigdalis a-
maris et ficubus immaturis et litargi-
rio cum sale et radice ferule et cum apa-
dat litargirio lissatum in aqua et apiat
ipsum cum nigella et melle et horobo

Capitulum vi de morsu gatte

Quandoque accidit ex morsu gatte dolor
vehemens et viriditas aut rubedo in
corpore et cura eius est cura canis et lini-
atur cum emplastro cepe et emplastro de calamento
facto campestri et per commistione ab orzo
et cum emplastro facto ex nigella et sisamo
cum aqua. ¶ Ad morsum ferarum et ser-
pentium cinis cribellatum cum aceto in-
pone et sine mora sanabitur

Capitulum vii de morsu mustele

Morsus mustele dolorem nimium
infert patienti ita quod cadit et
color morsure est lividus et cura eius pro-
xima cure morsus gatte ex emplastris
cum cepis et alleis et comestione ambo-
rum et bibere vinum super ambo et confert ficus
immatura cum farina orobi sic quidam
dicunt et quod sanat statim morsum ca-
nis rabidi. ¶ Absinthium cum vino
bibitum curat morsum mustele. ¶ Fi-
ci immature et farina horobi cum melle
et lacte ficuum valet emplastrum. ¶ Quidam
dixerunt quod odor rute effugat mu-
stelam

Capitulum viii de morsu cuiusdam animalis minoris mustele

Hoc animal dicitur quod est minus mu-
stela et color est declinans ad cine-
ritatem cum stellulatione et tenuitate et
longitudo oris eius est ad ultimum et
labium eius est in ultimo et dicitur quod hoc animal
salit ad ipsum et suspenditur cum testiculis
et quidam dicit quod est in forma muris et
in colore eius nigrum nisi quod eius est a-
cuta et oculi eius sunt parvi et dentes eius
habent tres ordines quorum dicitur sunt super
alios torte retorsione parva ad supe-
riora et ex eius morsu dolores accidunt
vehementes et pictura in corpore et appa-
ritio ruboris in loco super dentes eius
et in circuitu morsus accidunt vesice
plene humiditate sanguinea super
bases fuscas et quod ipse continet est fusca
et cum finduntur egrediuntur ab eo quod est
sub eis caro alba in colore nervi huius
tumoris et quando apparet in eis adustio
[illegible] et quando corrodit et cadit immo ori-
tur pus in primis virulentum deinde
virulentum putrefit et corroditur [illegible]
caro eius et quando peruenit res ad putre-
dinem intestinis et difficultas urine et
sudore frigido et corrumpuntur. ¶ Cura

Ponatur super locum galbanum siglare
seu aceto et embroceatur cum aqua et fa-
rina ordei et spirituali acetoso et similibus valet
ipsum et ponatur piretrum aut malua aut
allia citrina aut sinapis si non fuerit apa-
ratus cum apatis non cortices granato-
rum dulcium de cottorum et emplastretur cum eis illud
non quod in potest datur ei et cum vino
aut sisimbrium aut nux cipressi cum vino
et piretro aut semen eruce et cuiamini. ¶ Et
ex eis quod fit in uarsia et forsan est bethor
marie. i. matu terre cum spiritu aceto
so aut oppoponaco aut radix gensian
e aut colhagium edi et agrippi sunt ambo bo-
na valde et confert ei lac cum spiritu ace-
toso innamentum ultimum et de bonis est
sucus foliorum lauri et folia lauri tere
omnia cum vino decocta et eorum decoctio
valet aut decoctio eruce aut decoctio

abrotani et storac(is) [illegible] bona est cum datur in
potu cum vino ¶ Et similiter cum comedu(n)
tur res predicte cum dispositione sua ¶ Vis
quod cadit caro corrupta curetur ulnus curo
ne sua. **Hic tractat de morsuris**

Animalium venenosorum continet capitula xvii

(A)nimalia venenosa neque animalia quedam sunt
commedentia et quedam pungentia ¶ Co
medentia sunt sicut canis rabidus lupus
mustela et cetera ¶ Pungentia sunt sicut scor
piones et vespe et apes et aranee et scorpius
qui vocatur tarantula et reptilia pedicu(li)
vulturius vocata et similia ¶ Canis autem
et alia comedentia incurrunt rabiem quia
eorum complexio convertitur in naturam venenosam

Capitulum i de cane rabido

(E)t hec conversio aut contingit ex
aere aut ex cibis et potibus ¶ Ex
aere vero quia calor vehemens estivus
adurit humores eorum unde rabiosi effi
ciuntur plurimum in autumpno et frigus
yemale vehemens congelat sanguinem eorum
facies ipsum declinare ad nigredinem quare
fiunt rabiosi in vere ¶ Ex cibis vero
quia labunt ex sanguine infectorum et
comedunt et ex cadaveribus et bibunt ex
aquis putridis quare inpleuntur multa putr(e)
dine que obviat cerebro eius ut alteret eorum complexio
sicut leprosis contingit ¶ Et quia cum eorum
apatur et color eorum convertitur ad cineri
citatem cum complexionis corruptionis eorum
convenientis ¶ Et scias quod oc vene(num)
magis canis rabidi et similium est de sicca
tivis et cerebro nocivis plurimum unde sperma
sinius et ydrofora accidit ¶ Signa canis
rabidi ¶ Signa autem quibus canis ra
bidus cognoscitur sunt hec quia fame pa
titur et non comedit et non bibit aquam ymo
abhorret eam et timet ex ipsa ita quod
tremunt et alii moriuntur tremendo eius
oculi ei sunt rubei sicut ebrii vel tene
brosi vehementis aspectus et oribus et
extrahit linguam et circuit spumosam et
fluit nasus capitis et iam demisso aures ei
sunt suspense et semper vocem raucam aut nu
llam et inclinatur dorsus eius ad latus quare vi
detur tortus iam ad latus item quod quando ambula(t)
mutatur in diversas partes omni passu et caudam
portat inter coxas et est solitarius et negat
domesticos suos et latrat in eos et cum a
paret ei forma cuiusvis contra illam in vadendo
ipsam sive sit paries sive arbor vel animal
et latrat ex latratu eius alii canes fugiunt
ex longinquo et si fiat prius aliquid blanditur
ei et obediens sit inter manus eius et coma
tur fugere ab eo. Accidentia hominis morsi

(A)ccidentia hominis morsi a cane rabido hec sunt
nichil in principio sentit paciens nisi
dolorem plage sicut in reliquis vulneribus
deinde sentit sed in processu dierum accidit non
sentit sed in processu rubore in corpore maxie
sitate patitur et rubore in corpore et defectionem apparet
in facie sudore et defectione et appa
rent super ipsum aliquando ex cogitacionibus co
rruptis et sompnis corruptis et dispositionibus co
rruptis et sompnis, corruptis solus loquitur cum
ira et murmuracio quia solus loquitur et vi
sio eius ita quod si sequatur de unde re
spondet de altero et ei voces raucescunt
sed quando absconditur sermo ei sicut sic apo
plecticus non valens colerare ut dam(n)et
et ei extrema videntur spasmari contracto
ea ad se et ad est ei singultus et sitis et
siccitas oris et saltus velaminis et re
fugit lumen et quando accidit attensione
ignis timet timet et aquam ita quod
tremunt et fugit quam videt ipsam et non bi
bit eam et sic fit de omnibus humidis quamsi
complexio sicca est fugit contrarium sicut
dicit et quando desiderat aquam deinde plorat
ex ea quam ymaginatur canem ibi esse et ti
met ex eo aliquando non terretur ymo na
met ideo quia cernit ibi stercus canis
ut ei intestina et quando sorbet de aqua
et strangulatur et moritur per ipsam et quando la
trat sicut ipse canis et si fit cum eo rau
ca et mordet homines et homines illi rabie
in currunt et illud est sit ex superfluitatibus
eius et quando deligitur voluntarie in terra quia
eius complexio iam conversa est ad siccitatem

de cane
de
Capitulum ii de simplicibus bibentibus
iii de morsu cocodrilli
iiii de morsu draconis
v de morsu draconis marini
vi de morsu serpentis prudi
vii de morsu aspidis siti
viii de morsu serpentis
viiii de morsu basilisci
¶ x de morsu ceraste
¶ xi de morsu cornuti
¶ xii de morsu ydri
¶ xiii de morsu quorundam serpentium maligniorum facientium egredi sanguinem per os
¶ xiiii de morsu serpentis facientis siti
¶ xv de morsu serpentum quorundam saltantium et volantium
¶ xvi de morsu serpentis glandinosi
¶ xvii de uli serpentium venenorum

qui desiderat simile et quia mingit pigne
in qua sunt res carnose mirabiles que
sunt animalia sicut canes parui et quia mi
ngit nigrum sed in pluribus dispositionibus est
urina est subtilis et quia retinet uri
nam quia mingere non ualet et uenter
eius est situs ut in pluribus et quia accidit ei
erectio priapismatis sine desiderio et ducit
sine dubio ad spasmum et quia peruenit ad
sudorem frigidum et sincopim et mortem et quia
moritur ante has dispositiones sicut dicit Et quidam
putant quod accidentia supradicta sicut est timor aque
quedam non ueniunt usque ad ebdomadam unam
et quia prolongantur usque ad xl dies et quia
et quia prolongatur usque ad vj menses Almansor dicit quod
prolongatur aliquando usque ad annum percipue
in paciens est debilissime complexionis omnino
et quidam dicit quod prolongatur aliquando usque ad vij
annos Sed Auicenna non concedit hoc immo
terminus eius est in xl diebus Et
inicio nulla differentia est inter plagam fa
ctam a cane rabido in dolore et consolida
tione quia ita consolidatur cito una
sicut altera Et ut in principio destru
atur antequam timor aque ut aliud malum
accidens pacienti ueniat de supradictis
ut curetur sicut dicit quidam postquam aqua
timet et non cognoscit faciem suam in spe
culo immo apparet sibi in speculo aliqua forma
canis non recipit curam et omnis tunc porta
Cura morsure canis rabidi est aperire ipsam
ut melius saniositas ut uenenum exhauriatur
Et
nam si consolidatur est in ea periculo
causa morsure canis non rabidi est consolida
tio morsure hoc est bonum et si reprendatur
cio propter hoc quod ut patet rabi
morsura est ex cane rabido
Signa morsure canis rabidi
dico quod si super ponatur emplastrum de nuce
piscata una die et una nocte deinde ab
lata detur gallo ut galline comedenti ad
comedendum quia si non est comedens non
comedit ipsam si est rabidus quod si po
stea comedunt uiuit non est morsura

canis rabidi Si autem ergo moriuntur
oportet tamen ut illa die et nocte expectet quia
non tam cito moritur gallina alii dicunt si
panis frustum accipiatur et sanguine plage
exeuntis ungatur canibus proiciatur nulla
tenus comedit si canis rabidi morsura
est et saluator morsus canis rabidi est ille
qui plurimum curatur et propter illud quod mingit
post potum medicine et tiriacalium sanguinem si
curatur a timore aque Cura
Quoniam cum morsura canis rabidi in
telligitur oportet in principio ante diem
ut apponantur uentose ditissime super
morsuram sugendo et scarificetur et multus
sanguis exhauriatur Deinde medicinam quam mor
suram dilatat et claudi prohibeat et suppo
natur sicut est blete et cinerum et sepe cum be
tiro fricetur et rotum quia quod locus uulneratus est
adhibendus quia sic fit exitus uirus ac
diu et prius sit in primo loco dicitur Et
autem ab ipso principio locus morsure
obturetur offert uentosas et combustiones
usque ad vij dies tamen exercere debemus
et alii dicunt usque ad 40 post quartum
autem egim non facies quia uenenum
est per totum corpus diffusum maxime
si fuit forte et alii dicunt per corpus in
minori spacio isto multociens eum moriuntur
in ebdomada una et procul dubio ipsum spectet
uelociter et deleri quod debemus ulcus tamen nullo
modo consolidetur Et emplastrum ex ericia
et butiro et ex aliquo corpore dicitur id quod di
xi impositum super ponitur Et timemus
in quo ulcus non oportet consolidari est species — Eius consoli dationis
cuius est dicere Et accidit signum per
deinde consolidat ulcus est quod ponitur nux
et ita in utrique per diem et nocte deinde da
galline famelice ad comedendum sic di
citur et expectatur usque ad aliam diem et non
moritur illa gallina nam si moritur
non est ad huc consolidandum Et si
non exercius et correctus in principio deinde
consolidaueris facies operacionem bonam
ualde Auicenna dicit quod non est aliquid

de attrahentibus sic cautius ita quod in spacio est longius illo quod diximus et timetur casus ... ad cauterium magnum per spatium non est longius ... conferat non est ergo attractio aliorum pro ipsorum ¶ Et si aliquid igne attendere prohibuerit aministra medicinas incensiua sicut emplastrum de sinapis et similia et si autem tempus ... ut aperiatur cum ferro ut venenum cum sanguine egrediatur ut cum igne aut medicinis aperitis sicut alleum et sinapis et sal et acetum et aque et calamentum simplicia ut composita cum aceto ut melle operanda sunt et de sic ponenda ¶ Et emplastrum ... quod valde ... affirmat et valde aperiens quod sic fit ... aceti ... ponatur ... infundatur componatur in aceto donec resoluatur deinde misceantur omnia et ... sufficiunt allea et ... sicca composita ut simplicia et iterum sicca ... composita cum emula ¶ Et forsitan erit tibi necessarius ut utaris medicinis coro sinus sicut calcadium aut unguentum quod fit ex calce viua cum ... sapone de ... adibeatur ... ¶ Et ... licantibus quod est ut fiat sal ... sal ... calcadis ... ille assati ... cinere ... floris ... ris ... ponatur super ipsum ... cum ...

¶ Almansor dicit ut caueat in principio cum pillulis et medicinis que purgant ... ¶ Aliud non dicit quia medicine laxatiue que laxant attrahendo ab ... venenum ad profundum trahendo humores ad inferiora prohibet attractionem ei ad exteriora ... ergo in attrahendo ad exteriora sicut dixi aut cum ventosis aut cum medicinis attractiuis sicut asa emplastrata super locum ¶ Et

coro ... salita et bona et allia bibita et emplastrata et per vulgus testatur quod emplastratio facta cum ... canis rabiosi ... est iuuatiua valde et ... si comedit ... ¶ Et de eis que trahunt venenum ... cum fortitudine est ut ponatur super morsum urina ... cum nitro et cinis uitis solus et aceti ¶ ... menta cum sale componatur et ... ¶ Et folia cucumeris ... herbis iuuant ad illud et radix ... ex colla ... in aceto mollita ... emplastratio cum formicis ... ¶ Et iterum sumatur ... sal ... adipis ... fiat ex eis emplastrum ¶ Et iterum ... spumam maris ... sal ... adipis anseris ... de alcanna ... necesse est ... facias ... illud ... ut accipias gallinas ... pone culum ei ubi est morsura ipsius galline in manu tenendo ... et attrahendo venenum et morietur gallina et sine dubio liberabitur homo et illud est ... ad morsum omnium venenosorum ¶ ... aque sal ruta ... componatur aque sal ruta ... frumentum folium ... orobi sulfur simplicia ut composita cum aceto ut melle et super ... iuuat in morsus emplastratus cum ... ¶ ... canis ... cum ... iuuat ... morsus canis et ulcera ... ¶ ... sal ... cum melle et sale et ... et aceto plage ... ¶ ... aut de veneno quod possibile est per duos dies ut per tres ... forsitan iam penetrauit ... si non facta fuit propter negligenciam attractio tunc in ea hora magis est

necessaria euacuacio et melius est ut sit
forcior et si tu videris replecionem aug
mentari flebotoma sephenam ¶ Et
cum flebotomas eum non permittas eu
in tueri sanguinem suum et non in remi
ttas eum, omnino in balneum in huius ora
na scilicet balneatoris, propter in efficies
¶ Et dicitur quod sedere in tina est ex eis que con
fert sed illud est in primis ¶ Et fug
est ex eis aquis quod propter cauere primo
et melius facere in principio ut sudet
ex eis quibus post est exbalneacionem et abla
cione corporis ¶ Et de bonis laxa
tis ad hoc sunt pillule de ello et iera ru
fina est mirabilis in hoc et cucumer
asininus est bonus ¶ Confectio cata
rtica ad eos secundum Avicennam Recipe mirob
ellorum chebulorum aureos ii cepe aureos ii et dimidium
salis indi aureum polipodii lapidis ar
meni amborum ana aureum agarici aureum
i et dimidium elleb. iii aureum ii pulverizentur
et conficiantur cum iera rufina et fiant
pillule de quibus accipiatur aureum ii ¶ Cu
m propter soluunt catartica forcia est
melius eum aministrare omni die aut in
duobus diebus clisteri non ledens aut sit
oleum et aqua sicut aut solutivum sit affo
dillum cum epittimo ¶ Dieta ¶ Post
catarticum cibus eius sit pulli pingues et p
erdices et pulli fluviales et tisana bibat
et iura eorum et panis fermentatus et
cibaria humectancia et letificet pa
ciens et dormiat et gestat ut in pugne
et aministret et diuretica subtilia
et trociscos cucurbite et cucumeris
et citrulorum et portulace et citoniorum ana
partes i amigdali dragaganti prodii in p
tes de tritis et confectis cum musillagine
psilii et fiant trocisci et unus conpone

ponderet aureum i et dosis unus cum aqua frigida
et bibat vinum vetus cum dulcedine aliter vi
num et lac cum aqua frigida quartis est vehem
tis iuvamenti ad eos secundum summi medicinis
¶ Et ex aquis confert ei aqua in qua exti
nguitur ferrum in tocies ¶ Et aque calida
sunt ex cibis qui resistunt venenis et occidunt
ea et repellunt ipsa corporis et non ex assat
eorum usus quod ipsa sit medicine ¶ Et de eis
in potu tiriaca magna et medicina de cancris
quod H. confert et refert se nunquam vi
disse aliquem huius terre sanum post ex hac
medicina supposuerit ¶ Medicina de cancris
Recipe cancros fluviales et pone in olla no
va in furno donec comburatur et non multum
sed mediocriter de quibus cineris partes x et thu
ris partes i gensiane partes . . . ter in
simul et egro da cotidie ʒ ii in mane
et alias dies in sero cum aqua frigida ad
bibendum huius non diebus quibus das me
hac da medicinas venientis laxativas
hoc non per xl dies facias sed secundum . . .
ut sumatur de pulpa cancri fluvialis ad
usta super lignum vitis albe cum equalitate
secundum quantitatem qua tali et carbones et ex
fiant super illud de lignum vitis albe et ac
illa quantitate et detur ex ea in potu cum
vino puro et sit dosis eius quarta co
chlearii in illo vino et oportet ut ambe sit
¶ Et illa districtio
subtilissime tuta
est ut fiatur carbonis cancrorum flum
alium captorum dum sol est in leone assatorum
in furno aut in vase eneo equaliter
ia positis in eo sunt ex ipsis partes i
et gensiane partes v . pirorum terantur
et misceantur cum eis et sit dosis in die
bus primis coclearii i in aqua et dentur
in potu post dies duos coclearia et
simile adde in eo usque ad quatuor coclearia
¶ Et dicitur quod tiriaca dyacerteon
est conferens eis vehementer ¶ Et

dixit dic q me(dicin)a de cantaridibus non det in po
tu in p(ri)mis in illi cui e eventus timoris
aque ¶ Si aut post duos dies vel tres
cu(m) osequis oz tunc ut sit q in potu des
de me(dicin)a duorum cancrorum duplum eius quod in
potu dares ¶ Si cum oscent fuisses
in principio ¶ Et simil(iter) e dispo medicinar(um)
aliarum quas dicam et si post dies septem
tunc sit plura duplicata et tunc scalpella
scalpellatione laboriosa et fuge velox
ti functione ¶ Et ex medicis narratis
dic dixit q e ultimum me(dicin)a de cataridi
bus q sic fit ¶ Suant cantaridas
magnarum ablatis pedibus et capitibus et alis
ptes] et lenau excorticatur ptes]
et croci et spice cariof cynami unius
cuiusque an sexta ptes unius terantur omnia
optime et pre cantarides et oficiuntur cum
aqua et informentur trocisci ex eis quorum
unusquisque contineatur ʒ j sex duo dom
di et det in potu ex die trociscum]
cum aqua tepida ¶ Et si aut punctura
in vesica bibat decoctione lentium ex
corticatarum et oleum violarum et butirum
eudig et totum et ingrediatur balneum
ei die post potum ei et sedeat ter
migat in tina et aministret cibus
humectativus sic dicam et caveat
a frigore ¶ Distinctio alia me(dicin)a de
cantaridibus suant cantarides fin q
nutriamus et infundant in lacte ac
toso die et nocte deinde effundat illud
lac acetosum ab eis et permutet lac
acetosum aliud et dimittat in eo die
ac nocte et fiat illud tribus vicibus
deinde extrahent in umbra et terant cum
tantis lentibus excorticatis quarte sunt
ipse et fiant ex eis trocisci de quibus ʒ j
cum aqua tepida vel cum vino ¶ Cum
qui biberit ipsum fiat ut perveniat ad
sudandum cum eo quod est ei possibile a
bulatione aut decoquimus ¶ Si aut
illud bibit angustiat ipsum bibat super

ipsum asafetida de butiro cocto id oleo
et mittat in tina et migat in ea sic di
ximus cum quo minxit sanguinem tunc
iam securabit a timore aque ¶ Quod
si videris eum iam tendere ad sanitatem
paulatim tunc fac eum uti exercitio
temperato et balneo cum equalitate et
funde desuper ipsum aque tepide plurimum
et frica eum et unge cum oleo temperato
¶ Cum aut sim ei perveniat ad timorem
aque tunc ait dixit non timeas du
non fiat tal q non cognoscat faciem
suam in speculo sic suppius in na
tura ¶ Et potare aquam quo dix
in qua ferrum extinguit sz hoc
ingenium e optima cura ¶ Et est
ut accipias vas ligneum et copias ipsum
cono taxori vel cono canis rabidi et
mittas ibi super dictam aquam et da ei
ipsum vult bibere ad bibendum ¶ Qui
et alii confaciunt candelam longam igni
ore et alonge mittunt in gutture
eius et fundunt aquam in ipsum tectum ex
eo q copiat aqua sz ponunt eius ex
eo q mittas in guttur et aqua fundit in
ipsum aut fistula ad hoc facit per ex
argento bonum e et si fiat tibi acum
ex cera ex congelato velle et ponat in eo
aqua et ipsum deglutire percipiat et si ne
cessarium fuit tibi stringe ipsum et ...
fac tunc infantibus fo eis explet ¶ Et
iam de expertum est nimium mistum medium
et attulit mirabile iuvamentum et in hac
ora quidam credit huic me(dicin)a ¶ R coagul
leporis et lupi lactum de alexandria appo
temus et granorum iuniperi et gentiana an
aut in bacar lauri et mirre ...
an aut unum terantur et cum melle confici
antur et sit dosis ei quantitas lupini
unius ¶ Et iterum sigillorum lactum et gra
norum iuniperi an aut e coaguli ...
aut unum coaguli leporis aristol an

aut v bacar lauri seis amor seis zu
te silvestris eius an aur in potu
ei maxa cu uino dulc dem eius mit
oficialit et ei dosis fit fabe unius

Capitulum de simplicibus que bibunt

Ex medicinis simplicibus que bibunt
est absinthium et licium et nigella e
ad hoc mirabile et mirra e bona bibita
et emplata. Caro arietis adusta ofert
cu uino morsui canis rabidi. Sucus
pori cu mellicrato e conveniens morsui
caut et suc cu uino ofert morsui
canis rabidi. Epar canis rabidi dit
in potu morsui ei et ofert et ia ditu
est qr pibet metu aque. Fera si
gallata h ipius extra e in morsu
canis rabidi cu uino potata. Titium
dum datu in potu morsui canis rabidi.
Terebra salubria sunt contra uenenosa et
morsibus animalium cu comedunt. Gent
iana pondus ʒ ij ex ea cu uino ofert
morsui canis rabidi et lupi et putrire eius
uermium uenenosorum. Et quidam dic p
no e me simils ad hoc sit genci
ana sic dictu est et item camedreos
quidam dicunt qr oculi cancri cu bibunt
sunt valde iuvamini ad hoc et dicit quidam
qr si detur sanguis ipsius canis rabidi cu
rat si autem no credit hoc. Ca
pill veneris cu uino ofert morsui
canis rabidi. Ruta et sit xb exigu
ex ea bibita cu uino et cu sale et
mlle et pice morsui canis rabidi ap
sita ofert. Allium ofert morsui
canis rabidi bibitum et emplatum. Ca
lamitum montanum qn bibitur sucus
ei cu decoctione ofert morsui luporum.
Mel calefactum cu oleo ro et degla
titum curat morsum canis rabidi.
Cancri fluvialis comestus aut more

empli positus ofert morsui canis rabi
di. Et simile eius eius canis cu bibit
cu mille et qn sumit cu fumo ex eo
est notu ad illud

A simplicia ad morsum canis rabidi

Agnus castus eius emplastracio co
fert morsui canis et lupi similiter
suffumigacio facta ex eo. Asa ponitur i
morsu canis rabidi. Allium ofert mo
rsui canis rabidi bibitum et emplastratum. Ab
sinthium simile. Aceto absinthii de bra
sica cu sale ofert morsui canis ra
bidi et reliqs. Amurca ponitur cu ad
ipe asini ut sunt sup morsura canis
rabidi. Bethonica pistata et sit mo
rsura canis rabidi posita prodest. Ca
nabis ei semen cu pimpinella comestum mo
rsui canis ofert. Capilli hominis cu ace
to in modum empli pone sup morsus
canis rabidi. Cepe ofert morsui
canis rabidi cu linit sup ipsius aquas
ei aut emplat ex eo cu sale et ruta.
Caro ostreatorum ofert morsui canis. Fic
ei folia ponunt sup morsum canis rab
pistata. Feniculus ei radix terit et po
nit sup morsum canis rab. Fimum
et pulverizatum ponit sup mor
suram canis rabidi. Mozoluz fit ex eo
emplum iuvamentum cu uino sup morsu
canis rabidi et hominis comesti. Lingua
arietis. i. quod rectum ponitur cu sal
sup morsum canis rab. Menta e pa
morsui canis rabidi. Olive cu cepe
et sale et ruta fit empl sup morsus
canis rabidi et reliquorum. Opoponacum
fit empl ex eo cu pice ad liberandum
quo ad hoc et hom morsui canis ra
bidi. Plantago pistata et sit morsui
canis ra posita facilime sanat. Pira
strus fit ex eo empl cu sale ad mo
rsum canis rab. Piscis capita sale

tor ad usta ponit sup morsura cais rab.
Bisami offert morsui cais ra. Stercus
pecudis adustum et eius cinere cum
aceto linit sup morsum cais ra. Uri-
na hois cu nitro est morsum cais rabidi
et hois et putrine

Capitulum iij de morsu corcodilli

Dixit ille q mordet corcodillus
regat regimen qd dictum e in
capitulo superiori cu attractioni veneni
ex quo no evacuat morsus ut qm ius
sit salvius et illud fiat cu illis q sunt
sic mitte et mitte et qui dissungit fixu-
ra ei limat filmus cu adipe ceriij et
adipe anseris et mitte donec consolidetur
et adeps ei magis innatur ad morsum e-
et qda dixerunt ita qd sanatio filmis
illius qd fit cu corcodillus corrodit pre-
cor altius est adeps corcodilli

Capitulum iiij de morsu dragonis

Diversitates quidem serpentium sic-
ut diximus sunt multe quin reperiunt
magis sic ad. Dixit v cubitorum et
alii triginta et plus et isti sunt drago-
nes et dicit qd ex morsu eorum accidit do-
lor primus deinde inflammat. Deinde mors
no nocet tm per venenum quantum
per vulnus qd mordet sic cais ut lu-
pi et ideo cura eorum est tantum qua-
tum cura ulcerum malignorum

Capitulum v de morsu dragonis marini

Est alius serpens dragonis mari-
ni et ei morsura curatur cu sulfu-
re et aceto et offert est adeps corcodilli
emplastrus et pistis q vocatur elia et plu-
bus qu fricatur sup ipsum et basilicon
bibitum et emplastrum et tiriaca ad morsu
tarantule facta

Capitulum vi de morsu spuentis irundinis

Sunt alii serpentes pessimi
quorum morsura cura pficua mi-
nime reperitur absque incisione mebri mor-
si ut venenatum facta statim anteqm ve-
nenum per cor diffundatur ut absque incisi-
one seu combustioni ultra penetrare in
mebro et comburat venenum et stringat
meatus quin venenum eorum e tante a-
cuitatis qd interficit per tres horas

Dixit tamen Dixit dic si sint pauci vi-
debis serpentes isti et sufficit li-
gatio mebri vehemens absque incisione
et combustione et curacionis aliorum ser-
pentium et isti sunt serpentes surdi
quorum una e irunda surda cuius
color est simil coloris irundinis et
longitudo eius circiter cubitum et acci-
dit illi cui mordet singultus et alienatio
et stupor et frigus mebrorum et profundi-
tas sopni et clausio palpebrarum cu
vehementia pulsus cordis et ... et ma-
gnitudo doloris et interficit inter duas
horas nisi intrinsecus statim incidatur ut
sic diximus itaque

Capitulum vij de morsu aspidis sicci

Aspis sicca e et de surdis et iniquis
quam illi que mordet accidit illud qd acci-
dit ei quem mordet yrundo et altitur co-
lor ei et stupefit et multiplicatur singu-
ltus ei et infrigidantur mebra ipsius
et clauduntur ei palpebre et dormit pro-
funde et interficit ad duas horas usque ad
tres nisi pris cu incisione et adustio-
ne sic dixit succurratur et vocatur secun-
dum vehementiam siccitatis sue cuius e
in quantitate sua in tra iij cubitos
usque ad v et color ipsius e cinericius
et ad citrinitatem declinis et oculi ei sunt
vehementis lucis

Capitulum viij de morsu spuentis

Est alius serpens pessimus
dr spuens quin ipse pot inter-
ficere per sputum suum et proicit ipsum q-
dam diebus ei offertur sup aliquem quem
interficit illum sup quem cadit sputus
eius et odor sputi eius et longitudo eius
e usque ad cubitos duos et color eius
cinericius et ad citrinitatem declinis et qm
mordet remanet sine sensu et sine
motu et tetus profunde dormies post

saltum oculorum et clausionem oculorum et tortionem colli et spasmum et pulsum in ordinatum et non sentit dolorem et quando sentit incipit mincio rei dolore intestinorum quando in debiis digitos suos intromittere in guttur suo ut evomat et moritur paciens quem mordet ante quam serpens redeat ad terram suam et cura eius est cura surdorum

Capitulum ix de morsu basilisci

Est et alius serpens proximus veneno perniciosus prae ceteris aliis quoniam interficit suo sibilo si exaltat ipsum in suo visu / na ille si quae cadit visus hominis cadit super ipsum serpentem et non visus serpentis super hominem non moritur sed quod dicitur amplius et hic vocatur regula seu basiliscus. Quoniam sic rex habet caput coronatum et eius longitudo est ii palmorum et caput eius est acutum valde et eius oculi sunt rubei et color eius est ad nigredinem et ad citrinitatem declinans et adurit locum super quod incedit et non omnem quod adurit loca sed aliquid in circuitu sive cavernae et aliquid apponit et hacionem avis aliqua et contra apponit et non sentit ipsum avis quod non cedit et non sentit ipsum hoc stupefit et non et si sit propinquus hoc stupefit et non movetur et cum illud quod mordet inflatur et sluffit et currit citius et moritur statim et moritur omnis homo qui appropinquatur illi mortuo et propter hoc evadit qui serpens fit vicinitati eius ac non potest est in quibusdam horis ut tangat eum cum virga hominis sed ferit prohibitione quod tangit ipsum moritur. Et signa eius morsus sunt cum videris mortuum subito absque causa cum pruritine apparentis si propter quod est in loco ubi sunt ille serpens et non est ei cura nisi divine misericordie

Capitulum x de morsu armenie

Est et alius serpens qui dicitur armenius cuius longitudo est a medio cubito usque ad unum et ita interficit visu

et sibulo sicut regulus supradictus quoniam in eius morsura cura non omnino

Capitulum xi de morsu cornuti

Est et alius serpens de genere surdorum qui est cornutus cuius longitudo est ab uno cubito usque ad duos et super caput eius sunt due eminentie sicut duo cornua et color corporis eius est sicut cinis et in ventre eius sunt sicut squame sicut durae quae sunt dente super terram cum strepidu et dentes eius sunt equales non rectum et plurimum est eis in locis arenosis et sunt plura genera de eis. Et signa morsus eius est quia sentitur in loco morsus quasi acus aut clavum infixi in eis et loco morsure est citrinus et venis et loco morsure pacientis erigetur et sepe vomito tandem pacientis egredietur et cum eis est grossitas per anum egredietur et cum eis est ingui sitas et laba eius inflantur et accidit ei vertigo et tenebrositas oculorum et destruitur. Cura eius est cura communis qui dicitur in potu scilicet fetorius et de spicis et ut dicitur hoc potu scilicet sene et si evomit cum eo zafam cum vino et per se si evomit cum eo et si cum eo evomerit confert ei simi nium idus et sisamum cum vino et calamintum campestre cum vino sed sementum zafam est mirabilis iuvamenti eo et ponatur super morsus sal tritum cum pice liquida confert ut cepe tritum cum aceto

Capitulum xii de morsu ydri

Idrus est serpens morans in aqua et quis alii eius habitatio sit in terra et accidit ex morsu eius dolor vehemens et locus inflatur deinde fit urine horridis et corodiuntur et mingit urinam magis fetidam sicut urina mortuorum et habet vertiginem et vomitum ede fetide et motus inordinatus et debilitas virtutis et moritur sicut plurimum in hora in qua. Et aut evadit quoniam est aquosus aut quoniam corpore pacientis si omittantur ignes alie cum aquibus forsitan non sanabitur. Et eius cura est cura communis qui dicitur et illud quod est appropriatum est ut bibat de nuce cupressi pro... ...itra cum granis mirti de vino qui aut

cum aqua mellis vel vino. ¶ Et similiter ari-
stolochia pondus ʒ ii cum vino in aceto commi-
sto et succus prassii et emplastretur cum caseo (?)
et oleo et calamento montano et corticibus
radicis quercus sigillarit (?) et compositus est
de eis quibus illis immiscent et farina ordei.

de morsu serpentium facientium egredi sanguinem per poros

Capitulum xiii de morsu quorundam serpentium malignorum facientium egredi sanguinem per poros

Sunt et alii serpentes maligni qui
habent corium arenosum et super corium eorum
sunt puncta nigra et alba et longitudo eorum
sicut longitudo cubiti et capita eorum et
caude sunt parva et repunt colorem sicut
arena et quidam repunt nigri et albi et
quidam rubei et super capita eorum sunt penne
albe minores et eorum incessus est cum stre-
pitu propter siccitatem corticum [illegible]
corporum ac si esset strepitus foliorum
arborum et est gravis motus equalis
dimissus (?) et morsus eorum corrumpit po-
ros et meatus naturales faciens exire
manare sanguinem per poros ita quod ex
angulis oculorum egreditur sanguis et etiam
ex naribus et expuit sanguinem patiens
et evomit et habet dolorem in stomacho et locus
apparet et denigratur et currit ex eo [illegible]
[illegible] aquosa et solvitur venter et constringitur
anhelitus et fit difficultas urine et absti-
ditur (?) vox et membra molliuntur et debilitantur
memoria et accidit spasmus et cadunt de-
ntes et moritur. ¶ Cura eorum est cum
[illegible] prima in quantum datur eis in po-
tu minimum plurimum et evomitur super ip-
sum post cibationem cum eis que sunt sicut pisces
salsi et ova cruda et allia et [illegible] ei
et vomitus deinde comedat post illud pa-
nem et pisces positos super prunas carbonum (?)
[illegible] etiam offert eis
[illegible] et semen rafani [illegible]
[illegible] cum vino et sic papaveris cum ra-
dice lilii celestis cum vino et quidam offert
eis album ovi et offert eis in quantum
est expulsio sanguinis emplastrato cum
porcellana (?) et farina ordei aut foliis [illegible]
decoctis aut cinoglossa aut gallis ex eis
que retinent sanguinem [illegible] sicut [illegible]
ruta et urtica cum farina ordei
et albumine ovi.

Capitulum xiiii de morsu serpentis facientis sitim

Est alius serpens faciens sitim
cuius longitudo est unius cubiti et super ca-
put eius sunt vestigia nigra plura
et caput eius est parvum et collum ipsius grossum
et incipit coartari a collo usque ad
caudam et forma eius est [illegible]
et incedit sumendo caudam suam et
est in harenis et accidit morsu ab eo adustio (?)
in ventre suo et inflantur et non [illegible]
[illegible] ex aqua et vino non cessat bibere
absque exitu urine et sudoris ita quod in-
flatur venter eius totus et currit aqua
vena ipsius. ¶ Cura eius est post-
cura eorum et convenit facere cum bibere
oleum [illegible] et evomet deinde [illegible]
[illegible] ex eis que [illegible] edu-
[illegible] et trahunt aquam de inferiora et
sicut [illegible] diuretica sicut decoctio apii et
semen [illegible] inde et cinamomi et asari et sise-
[illegible] et petrosilli et feniculi et similium et
[illegible] emplastret exterius cum [illegible] et oleo et
emplastrato que dicitur ad morsum eius
[illegible]

Capitulum xv de morsu quorundam serpentium qui vocantur salientes volantes

Isti serpentes sunt breves [illegible]
[illegible] in arboribus insidiantes
[illegible] prohibeat se ipsos ad illum [illegible]
[illegible] ad rubedinem declinans et est malignum
[illegible] ex morsu eorum accidit dolor vehemens
et pertransit totum corpus donec moriuntur
si non succurritur. Cura eius est cura eorum (?)

Capitulum xvi de morsu serpentis gladinosi

Serpens iste habitat in arboribus
deferentibus glandes sicut sunt [illegible]
[illegible] et similia et accidit ex morsu
[illegible] excoriatio cutis eius quem momordit
[illegible] excoriatio cutis eius quem morsit ei
[illegible] illius qui curat patientes quoniam
habet [illegible] malignum et mortiferum

eius quia presens est mortuum ei sicut sit ledens
sive non ledens et quidam dicit quod ille qui interficit
ipsum non odorabit postea in odore fetidi
ditatis ipsius. Et morsus ab eo patitur
dolorem fortem et siti valida quod non mitigatur
pro nullius potu aque. Ideo mors sequitur eum
et accidit ex morsu eius accidit morsus in
parte. Cura eius est cura eius et oportet
ut ei fiat biber aristologia longa cum vino et
radices assodilli cum vino. Capitulum xvii
de ulli sermone viperarum

Species autem serpentum vel viperarum
seu tirorum et aliorum ad hec diversificantur
feras et mas peccatis in mare et tempore hoc
nos omnibus sermone fecerit universaliter
dicens secundum quod dicunt auctores quod deteriores
eius accidit ut serpentium sunt masculi
quia habent plus de veneno et acutius feriunt
non sunt plus in corrupciones quam minus dentes
habeant plures masculi enim habent duos
dentes. Et senes sunt deteriores iuvenibus
et magni deteriores sunt parvis quamvis species
sit una quia plus habent venenum.
Et illi qui habitant in locis non aquosis
et in montibus deteriores sunt illis qui ha
bitant in litoribus et in locis plurium
aquarum et illi qui sunt famelici deteriores
sunt et irati. Quinto et in tempore estivo
et siccis sicut aliud dicunt quod venenum
serpentium est calidum licet quidam
alii extiment ipsum esse frigidum propterea
quod morso ab eis infrigidatur cor
et tamen ipsi quidem errant in frigidas illa
accidit propter mortificacionem caloris innati
per contrarietatem veneni. Calor enim innatus
calefacit corpus sua passione et infla
cione. Cum autem non est calor innatus
sed inflamentur cor igne levi non est
tamen ut calefiat per ipsum ex mutatis
infrigidatur cor. Dicunt propterea quia frigidus

venenum congelat sanguinem cordis et congelat
ipsum et propter hoc stupescit alii val
de sed non est ita ymo resolvit cali
ditas veneni calorem innatum et ymo mor
tificat ipsum. Dicunt quidam quod malicia
fuit complexionis in yeme si sunt mor
tificata sed malicia calide complexionis
eorum calitas et acuitas vel malicia
addit et calefacit renovacionem. Nunc
non credit vera et dicit quia hec dictio
non est in venenosis parvis sed magis
magnorum corporum et illud quod sequitur co
rrupcione huius sermonis est quoniam
que est calide complexionis valde et ex eis
quod mortificat in veneno est non immo
licet. Vertitur tamen reperiuntur alii species
calitatis complexionis sue quod non move
tur propter contrarietatem complexionis valde et
propter illud quod accidit ei de rebus aliis. Et
morsus quidem fere serpentis cognoscitur
per infixionem plurium quam duorum
dencium aut dencium plurium sanguinis
deinde minus venenosi et generaliter in quali
morsura serpentium incipit minus
aquosus exire et spumosus deinde cum
ergo eius et tunc quidem venit ad se ve
neni et colore eius et dolet ei locus de
inde per ambulat dolor et post apparet
apparet calidus rubeus habens pustulas et ve
sicas tamquam adustione ignis factas
et ipsum per ambulat deinde fit viridi
illud apparet propter morsum et accidit in vipera
rubus inflacio et in cor nigredo cum ru
bedo cum nigredine deinde sudor frigidus
et corrupcio coloris declinans ad viriditatem
et commocio vertiginis et frequencia ane
litus et nausea et singultus et ipsum evomit
humorem colericum et fit difficultas urine
et gravatur caput et quando currit fluxus
sanguinis naribus et apparet gravamen

dorso .xiiii. sudor frigidus et tremor vehemens
et sincopis et plurimi eorum moriuntur in tri
bus diebus et qui remanent usque ad vii et
tunc est dictus et qui cadit morsura
vel punctura circa cor vel arteriam ma
gnam ¶ Cura quidem communis cuiuslibet morsi
vel puncture sive sit serpens sive aliud
animal est ut sugatur morsus ita
tamen quod sugens eum non sit ieiunus
sed habeat in ore oleum roseum vel nucis ad evi
tandum nocumentum veneni et exspuat
illud et ligetur super locum morsure sic
postea vehementer sicut iam diximus et precipue
cum corrigia de corio vel cervino ut pro
hibeatur penetracio veneni in corpore
et sic post locum scarificari scarificetur
et ventosa cum igne multo super pona
tur vel saltem sanguisugas si non est
in loco in quo possit poni ventosa
dictum medicinas attractivas ¶ Ventose namque
et sanguisuge et medicine attractive attra
hunt venenum ad exteriora et prohibet
ipsum penetrare ad interiora et precipue
venenum est exterius et non est adhuc
per cor diffusum ¶ Et ego ipsas medicinas
attractivas post sufficientem dictam
inferius prohibicio est sompni prohibet
venenum penetrare ad interiora
quia movet calorem innatum ad exteri
ora et expellit venenum ¶ Caveatur
quod paciens in illa die prima dormiat
cum morsus vel punctus fuit ¶ Avicenna
tamen dicit quod vel multitudinem sompni sic
postea cum tiriacatur cura forcius excusat
ab omni curatione constituetur et in primus tri
bus diebus calor naturalis cum tiriaca et si
milibus vel lubricare faciat venenum
et expellat ipsum ad exteriora et ego ti
riacas optimas dicam inferius ¶ Et
si venenum est in membro iam profundatum
non accidit casus [?] et sincopis et su

dor frigidus et spasmus et corrupcio memorie
et in capite membrum ad corrupcionem tiri
aca non est tunc coram infirmo ponenda
nec vinum nec medicine acute sed est tribuen
da cum vino et regimen est infrigidandum
et circa locum ponatur radix mandragore
emplastrata cum melle et endivia silvestris
est mirabilis in hac re et capilli vene
ris et si est ibi infeccio vel caro infecta
veneno usque ad bonam [?] dictum
coquatur cum oleo et pice fermentum [?]
ambulet et multitudine corporis [?]
hendat infeccio quod est signum quod fuit
morsura vel punctura ab animali vene
noso facta et maligne in circuitu vel loci
corrupti ponatur bolus vel terra sigillata
et lentes excorticate cum aceto in modum
epithima facti dissepata et alii medici
membrum totum si est parvum sicut digitus
et cauterizant sicut superius enarravi ad
maius periculum vitandum ¶ Avicenna vero
dicit quod emissio sanguisugarum super
locum in principio est excusans ab illo
et sugione dum per viam in cuius vene
num flebotomia non et solo ventris [?]
in hac hora quando venenum est iam per cor
diffusum et non profuerunt alie cure super
dicte et precipue cum cor est humoribus reple
tum flebotometur quo prius dictum modo
ulcus aut curetur securum alia ulcera
maligna sed non consolidet dum eger
non sit a veneno securus ¶ Epithime
et medicine que de foris ponuntur epithime
et medicine que ad attrahendum venenum
ponuntur amministrent autem quod loco
aperto quam sit calida et sicca sicut est
allium farina bacca lauri et camomilla
psilla assata et farina orobi et stercus
columbinum et similia et ova similiter aut
commixta cum vino et emplastracio cum
caseo antiquo dicit Avicenna quod est ultra
¶ Similiter emplastracio cum gallina fieri

cu(m) e(st) nimia (et) calida sup(er) posita sepius
renouando alia gallina simil(ite)r emplastra
cio cu(m) ranis siccis ¶ Emplastrum alman
soris ¶ R(ecipe) castorei serapini asefeti
de sulfuris stercoris columbini menta
stri pulegii p(ar)tes equales pip(er) (et) oli
ue t(antum) q(uod) suffic(it) ex hiis in mortario
commixatis oleo uniant(ur) (et) fiat emplastrum
Aliud q(uod) G affirmat R(ecipe) serapini pi
pis asefetide opoponac(is) an(a) ʒ ii gal
bani sulfuris an(a) ʒ i (et) ʒ s tempera cu(m) ui
no (et) sup(er) pon(e) ¶ Cepe capitum cu(m)
pice sulfure (et) cera mixtu(m) (et) mor
sui serpentis appositu(m) ual(et) p(er)fecte
¶ Squilla e(st) cu(m) aceto cocta (et) frondes
mali granati pistate ualet ¶ Pix
feruens cu(m) lana u(e)l succida e(st) bona
Fel tauri (et) sisimbriu(m) (et) folia affodi
lli (et) cinis ligni fici (et) [illegible] factu(m) ex
eis emplastrum in p(ri)ncipio d(icitu)r ualere ¶ Em
plastrum cu(m) alleis (et) sale (et) stercore caprino d(icitu)r
ualere in o(mn)i morsione nisi in morsi
one aspidis q(uam)uis sit d(ictu)m h(oc) uenenum
calidum bonu(m) e(st) q(uando) n(on) nexit(ur) a p(ri)ncipio
facta fuit morsura ut uideat(ur) si pu
ciens plus in membro fuerit paciat(ur)
(et) iuuamentu(m) p(er) hui(us) calidas me(dicinas) sen
serit q(ui)a si b(e)n(e)ficium senserit cu(m)
rebus calidis e(st) insistendu(m) (et) e (contrario) ¶ Ex
oleis n(on) bonu(m) e(st) oleu(m) laurinu(m) ut oleu(m)
in quo decoquit(ur) laurus in uentus si
mil(ite)r petroleu(m) (et) oleu(m) de lateribus (et) oleu(m)
de castoreo similant(ur) (et) storax liquida
cu(m) pice (et) sale (et) de embrocis e(st) bona
aqua maris calida sigillatis (et) cu(m) aceto
¶ Et decoctio iuncis habitantis i(n) domo
(et) i(n)miste ¶ Simil(ite)r alleu(m) elixatu(m) (et)
cu(m) butiro coctu(m) ual(et) (et) e(st) cuiuis p(ro)
statu(m) ¶ Bufo q(uan)do poni(tur) q(uan)do n(on) tenet
aqua (et) calamentu(m) fluuiale attrahit op

time uenenu(m) simil(ite)r sulfur cu(m) urina.
¶ Emplastrum cu(m) calce (et) melle (et) oleo e(st) bonu(m)
simil(ite)r li(ni)mat(ur) sinapi calx (et) acetu(m) cu(m)
aqua saporis ¶ Medicine q(ue) bibuntur
sup(er) morsione(m) uenenosor(um) s(un)t sic t(i)
riaca h(abe)t p(ro)bat q(uod) posuit Auic(enna)
que e(st) co(mmun)is ad puncturam (et) ea q(ue) bibunt(ur)
q(ue) e(st) co(mmun)is ad [illegible] (et) ea q(ue) bibunt(ur)
¶ R(ecipe) opii mirre ambor(um) an(a) ʒ ii (et) ʒ s rad(i)
cis aristol(ogie) lon(ge) (et) ro(tunde) an(a) ʒ iii uini ʒ ii
co(m)misceant(ur) cu(m) melle (et) aqua exinde cu(m)
qui sit aut(em) i cu(m) decoctione dictamni ¶ Al
ius sit aut(em) ad puncturam (et) ea q(ue) bibunt(ur) ¶ R(ecipe)
co(mmun)is ad puncturam (et) ea q(ue) bibunt(ur) ¶ R(ecipe)
piperis ʒ x spice aristol(ogie) radic(is) bauce
pip(er)is ʒ x ... (con)ficiant(ur) cu(m) filo caraate et
an(a) ʒ i (con)ficiant(ur) cu(m) filo caraate et
ponant(ur) in sole xl dieb(us) (et) moueatur
o(mn)i die semel (et) quocies excitat(ur) hu
mectet(ur) (et) det(ur) in potu cu(m) aqua calida
¶ Tiriaca almansoris q(ue) ualet quatuor
tiriaca maior ad morsum serpentis
ut uipar(um) ¶ R(ecipe) an(a) ʒ x piperis ʒ iii
aristol(ogie) ro(tunde) castorei an(a) ʒ ii (et) ʒ s (con)fici
ant(ur) cu(m) careno ad modu(m) mire po
tu(m) t(ri)buat(ur) ¶ Tiriaca diatesseron
(con)ferens puncturis scorpionis (et) p(er)
niciosis ueneneis (et) alior(um) uenenosor(um)
a(n)i(m)aliu(m) (et) in bonitate tiriac(e) maioris
uicinat(ur) ¶ R(ecipe) gensian(e) aristol(ogie) ro(tunde)
baca lauri mirre diptami an(a) p(ar)tes
equales pulueriz(e)nt(ur) (et) (con)ficiantur
cu(m) melle dispumato (et) det(ur) ab uno aur(eo) usq(ue)
ad duos (et) ʒ s cu(m) ʒ i boni uini ¶ De
dictamno de nucib(us) (et) ficub(us) q(ue) o(mn)e morsu
uenenosor(um) a(n)i(m)aliu(m) p(ro)hibet nocere R(ecipe)
nuc(um) excorticatar(um) a duab(us) corticib(us) p(ro)
sal grandinosi folior(um) rute p(ar)tes ... fi
cu(m) albar(um) q(uan)titate ad p(ro)ditate(m) suffi(cit)
(con)fectione ex qua (con)fecta fiat ad si
militudine(m) nuc(um) de q(ui)b(us) comedat q(ui)cu(m)q(ue)
timet ut ueneno p(er)iat(ur) ¶ Ad ... datu(m)
e(st) (et) tiriaca magna s(un)t optima ad o(mn)ia

venenosa. Si autem tiriaca bona non re
peritur in illa hora detur trociscus iste. Rp
seminis mandragore aristol. ro. piga farin
orobi ana partes equales terantur et conficiantur
cum aceto et fiant trocisci et ad pondus drachme
autem cum vino tribuatur. hic namque operis ma
ioris existit tiriace. Tiriaca sic expe
probatur pullo vel cani parum de napello detur
aut super eum vipera incitetur quam ipsum morde
at in cuius ore parum de tiriaca illico pona
tur et conservabitur illesus si erit bona aut
scamonea detur ei ad bibendum cui postquam
venenum solvere cepit tribuatur ad modum
avellane de tiriaca et restringetur venenum pa
cientem quam vomitus similiter operatur. Aliquod
vinum in quo cadit vipera conficit mor
dicacioni venenosorum quanto magis
quam tiriaca. Medicamen. datur innatum
ad omnem morsum. Rp nigelle seminis cicute
cimini ana ʒ ii gensiane aristol. ro. ana
ʒ iii piperis albi mirre amborum ana ʒ ii con
ficiatur cum melle cuius dosis sit faba i cum
posita in vino. Aliud. gensiane aureum ii pi
peris rotundi amborum ana aureum i conficiatur cum
melle et sit dosis i in vino. Aliud. amomi
carpobalsami ana aureum iiii seminis rute et seminis
porri ana aureum ii aristol. ro. radicis
herbe viii sit asa fetida ana aureum ii
mirre et croci ana aureum i terre sigillate
aureum iiii conficiatur cum melle cotto et sit dosis
quantum est faba. Aliud. carpobalsami ysopi
sit seminis napi silvestris piperis albi et
longi acori ana petrosilli asari cimi
ni carvi seminis iusquiami albi ana ʒ iii
spice floris squinanti ana ʒ vi conficiatur cum
melle dispumato et sit dosis faba magna.
Aliud expertum. Rp piperis ʒ ii ana ʒ x
aristol. ro. granorum lauri castorei ana
aureum i terantur et dispergentur cum
dosis sit ad modum unius fabe cum aqua
rute. Magna tiriaca sic fit. Rp storacis
calamite ℥ xii ℥ gariofili nardi xi

lob. carpobalsami horobi leuistici dragaganti ma
stici galbani gummi citri aspalti casto
rei opoponac [illegible] bdelli terre sigillate
meliloti laudani opoponac armonia
cis opii sulfuris vivi liquiricie nitri
ypoquistidos acacie rosarum camedrios
pip. aptani pionie ysopi origani
elebori rami cedri diapendius aristol.
long. epithimi peucedani centaurie
resine vinis yugi balaustie cinamomi
mirtus psidie ramei palle asse ana
ge iusquiami cimini feniculi carda
momi siseleos seminis apii amei smirnii le
uistici rute dauci cretici seminis rape
macro piperis cimini amomi ana ʒ i
acori illathiros. v. lappe. v. calaminis
v. cassiam v. cipparis v. floris anisi
rasure cornu cervi ana ʒ ii balsa
mi cinamomi croci costi spinati ʒʒ
folii gariofili terbentini mirre olib.
cassie lignee agarici celtic. tripo
tici ireos asari diptami prassii in
fioris coloquintid. spicados

Index capitulorum primi tractatus
primi summe.

Capitulum primum de complexione et anotomia cutis et eius juuamentis. c 2
Capitulum ij. de rebus denigrantibus colorem fatiei ——— c 3
Capitulum iij de rebus fatientibus colorem splendidum ——— c 3
Cap. iiij de lentiginibus fatiei et pano 5
Cap. v de sanguine mortuo c 8
Cap. vi de vestigijs variolarum et ulcerum c 8
Cap. vij de obseruatione fatiei a sole vento et frigore ——— c 9
Cap. viij de rubedine fatiei superflua c 9
Cap. viiij de pustulis fatiei et auritie cutis ——— c 9
Cap. x de pustulis fatiei et naso lonibus ——— c 11
Cap. xi de vessiris que fiunt in fatie et crepaturis c 11
Cap. xij de postula que vocatur celsium c 12

Index capitulorum 2ⁱ tractatus prime summe.

Cap. 1 de inpetigine et serpigine c 12
Cap. 2 de inpetiginibus in quibus escoriatur et finditur cutis et fiunt albas nigra et pruritus c 15
Cap. 3 de fissuris que apparent super cutem c 15
Cap. 4 de morfea et alguacar sorditiis et albas alba et nigra 15
Cap. 5 de morfea nigra ——— 18
Cap. 6 de scabie et pruritu ——— c 19
Cap. 7 de tumoribus que fiunt cum quis se talpit ——— c 24
Cap. 8 de sudatione ——— c 24
Cap. 9 de planta noctis ——— c 25
Cap. 10 de sudore et causis eius et de singnis ab eo sumptis in febribus acutis ——— c 25
Cap. 11 de odore orribili et assellarum 27
Cap. 12 de pediculis et lendinibus c 28
Cap. 13 de male mortuo et alio genere pustularum ——— c 28
Cap. 14 de variol et morbille c 30
Cap. 15 de lepra ——— c 33
Cap. 16 de vessiris et inflationibus 36
Cap. 17 de postula parua et lata que est nigra ——— c 41
Cap. 18 de pustulis in febribus acutis quid significant ——— 42
Cap. 19 de vena ciuili medena 42
Cap. 20 de apostemate quod uocatur ypersisnia c 41
Cap. 21 de varrucis et uitiis c 41
Cap. 22 de egritudine que dicitur bouina et de vermis generatis sub cute. ——— c 43
Cap. 23 de uentositate que accidit sub cute colorem et in qua inflationem et cito mutatur de membro in membrum ——— 43

uenenosa ¶ Si aut tiriaca bona nō re
pitur in illa hora dentur trocisci isti ¶ Rp
seis mandragore aristol ro piga farin
orobi an partes equales terantur et conficiantur
cu aceto et fiant trocisci et ad pondus duo
aur cu uino tribuatur hui nam operis ma
ioris existit tiriace ¶ Tiriaca sic expe
probatur pullo uel cam par de nappell dei
hui sup eu uipa incitetur q ipus mord
at in cui ore par de tiriaca illico pona
tur et conseruabitur inlesus si erit bona au
simonica detur ei ad bibendum cui post
uenenum soluere cepit tribuatur ad modum
auellan de tiriaca et restringetur uenenum pa
cientis quod uomitus similiter operetur ¶ Unde
¶ uinum in quo cadit uipa confert mor
dicacioni uenenosorum quanto magis
ergo tiriaca ¶ Medicam dant innatm
ad omnes morsus ¶ Rp migell seis ciciut
cimini an ʒ ii gensian aristol ro an
ʒ iii piperis albi mirre amborum an ʒ i con
ficiantur cum melle cui dosis sit faba i ca
poita in uino ¶ Al gensian aur ii pi
piš rut amborum an aur i conficiantur cum
mell et sit dosis i in uino ¶ Al amoi
carpob an aur iiii seis eruce et seis
porri an aur ii aristol ro radicis
herbe unde fit asa fetida an aur ii
mirre et croci an aur i terre sigillate
aur iiii conficiantur cu mell cocto et sit dosis
quantum est faba Aliud carpob ysopi
sici seis nappi siluestris piperis albi et
nigri et longi acori an petrosill asari cimi
ni carui seis iusquiami albi an ʒ iiii
spice floris squinanti an ʒ vi conficiantur cum
melle dispumato et sit dosis faba mag
¶ Aliud expertum Rp piperis ʒ ii an ʒ x
aristol ro granorum lauri castorei an
aur i terantur et dispergentur cu
dosis sit ad modum unius fabe cu aqua
rut ¶ Magistralis sic fit Rp storac
calamite ʒ iii ʒ gariof nardi si

lob carpob hordi leuistic drag ma
stic galbani gumi citri aspalti casto
rei offeti rede bdelii terre sigillate
meliloti laudani opoponac armoia
cis opii sulfuris uiui liquicie nitri
y poquistidos acacie rosarum camedrei
pig aptani pionie ysopi origani
elebori rami cedri dia perdiis aristol
lon epithi peucedani centaurie
resin unus yngi balaustie cimar
mirtus psidie ramei salle asse an
gic iusquiami cimini feniculi carda
moi siseleos seis api amei smonij le
uistic rut pdauc cretic seis rape
macid piperis cimini amoi an ʒ i
acori ulanthros i lappe i cidamini
i cipsami i capari i floris ami
rasure cornu ceruni an ʒ ii balsa
mi cinamoi croci costi spinati ʒʒ
folii gariof terbentin mirre olib
cassie lignee agaric celtic reupo
tici rrei asari diptami prassii in
fiot colloquintid surados

Index capitulorum primi tractatus primi summe

Capitulum primum de complexione et anotomia cutis et eius iuvamentis c 2
Capitulum ij. de rebus denigrantibus colorem fatiei c 3
Capitulum iij de rebus fatientibus colorem splendidum c 3
Cap. iiij de lentiginibus fatiei e[illegible]
Cap. v de sanguinene mortuo [illegible]
Cap. vi de vestigijs variolarum [illegible] ulcerum
Cap. vij de observatione fati[illegible] le vento et frigor[illegible]
Cap viij de rubedine fatiei [illegible] flua
Cap. viiij de pustulis fatiei e[illegible] ritie cutis
Cap. x de pustulis fatiei et [illegible] lonibus
Cap. xi de vessiris que fiunt [illegible] fatie et crepaturis
Cap. xij de postula que vo[illegible] cessum

Index capitulorum 2i tractatus [illegible] me summe
Cap. i de inpetigine et ser[illegible]
Cap 2 de inpetiginibus in qu[illegible] riatis et similibus cutis et [illegible] bus nigra et pruritus
Cap 3 de fissuris que apparent [illegible] cutem
Cap. 4 de morfea et alguaca [illegible] sordities et albas alba et nigra 15
Cap. 5 de morfea nigra 18
Cap. 6 de scabie et pruritu c 19
Cap. 7 de tumoribus que fiunt cum qui se talpit c 24
Cap. 8 de sudatione c 24
Cap. 9 de planta noctis c 25
Cap. 10 de sudore et casis eius et de [illegible] 25
[illegible] 27
[illegible] c 28
[illegible] 28
[illegible] 30
[illegible] 33
[illegible] 36
[illegible] 40
[illegible] 40
[illegible] 40
[illegible] c 41
[illegible] c 41
[illegible] c 43
[illegible] sub [illegible] membre
membrum 43

No. 7579.
fol. 184

This Index Capitulorum was added about 1570 —
S. de Ricci, 6.X.31.
W. W. F.

Cap. 24 de excoriatione cutis ex cal
ciamentis et longa resupinatione
facta —— c 43
Cap. 25 de verrucis poris clavis
et cornibus —— c 43
Cap. 26 de formica —— 44
Cap. 27 de pustulis q milio similat 45
Index capitulorum primi tractatus
2e particule q est de solu
tione continui
tatis
Cap. 1 de egritudinibus eius —— c 45
Cap. 2 de causis solutionis contin
uitatis —— c 46
Cap. 3 de signis solutionis continui
tatis —— 46
Cap. 4 de medicatione solutionis c
tinuitatis —— c 46
Cap. 5 de medicinis incarnativis 49
Cap. 6 de vulnere largo —— c 49
Cap. 7 de vulnere cum contusione c 49
Cap. 8 de vulneribus gravis —— c 5[illegible]
Cap. 9 de vulneribus in quibus est cu
tis tantum deperdita —— 52
Cap. 10 de simplicibus in utrorum c 53
Index capitulorum 2i tractatus 2e
particule q est de arte
riis et venis
Cap. 1 de anotomia arteriarum —— c 53
Cap. 2 de anotomia venarum —— c 55
Cap. 3 de solutione continuitatis que
fit in venis —— 58
Cap. 4 de constrictione sanguinis cum
oppilatione digiti et modo —— c 58
Ca. 5 de constrictione sanguinis cum
oppilatione digiti —— c 59
Cap. 6 de constrictione sanguinis ex
loco flomine cum quodam [illegible] —— 59
Cap. 8 de constrictione sanguinis cum
[illegible] q fit per resudatione ——
Cap. 7 de constrictione sanguinis per
[illegible] incisionem vel per ignem c 59
Cap. 9 de constrictione sanguinis per
punctione partium —— 60
Cap. 10 de constrictione sanguinis que
fit per derivatione in partem oppositam 60
Cap. 11 de constrictione sanguinis per
[illegible]ationem materie ad morbum
occurrentes cum rebus [illegible]
entibus —— 60
Cap. 12 de constrictione sanguinis
per ligatura vene —— 60
Cap. 13 de simplicibus constringentibus
fluxum sanguinis —— 60
Cap. 14 de provocantibus sanguinem —— 61
Index capitulorum tertii tracta
tus 2e particule que est
de minutione san
guinis
Cap. 1 de illis qui sunt [illegible]
ad flobotomandum —— 62
Cap. 2 de causis [illegible] est necesse
q minutio [illegible] —— 62
Cap. 3 de doctrina inveniendi illos
qui sunt [illegible] ad minuendum 62

Cap 4 de doctrina flebotomantis fre-
quentantes ——————— 62
Cap. 5 de flebotomia que oportet fieri
vicissitudinarie ——————— 63
Cap. 6 de causa sincopi ——————— 64
Cap 7 de patientibus indigeris flebo
et de garumtentis temporis et corpo-
ribus bñ ferentibus ——————— 64
Cap. 8 de numero venarum flebotomanda-
rum et iuuamentis et nocumentis
que veniunt aliquando ex minutione
arterie et documentis minuendi ca
et p° de arteria capitis 2° de arte-
riis manus ——————— 65
Ca. 9 de iuuamentis flebotomie venarum ca-
pitis et patientibus spasmum ——————— 65
Cap. 10 de uti di[cti]onibus flebotomie trium ve-
narum que sunt in plicatura brachij ——— 66
Cap. 11 de apostemate vene flebotomate 67
Cap. 12 de dieta ——————— 67
Cap. 13 de qualitate flebotomie ——————— 67
Cap. 14 de flebotomia cephalice ——————— 67
Cap. 15 de flebotomia matris seu mediane 67
Cap. 16 de flebotomia basilice et cura fluxus
sanguinis arterie ——————— 67
Cap. 17 de uti flebotomia venarum manus 68
Cap. 18 de fun[is] brachij ——————— 68
Cap. 19 de salvatella ——————— 68
Cap. 20 de flebotomia in [illegible] ——————— 68
Cap. 21 de flebotomia vene sciatice ——————— 69
Cap. 22 de ventosatione et de utili-
tate ventose vacue et in quibus lo-
cis debet apponi ——————— 69
Cap. 23 de appositione ventose absque igne 70
Cap. 24 de tempore et hora quibus ma-
gis convenit appositio ventosarum ——— 70
Cap. 25 de illo quod oportet aministrari ex
cleis apud appositionem ventosarum et
de his a quibus oportet ——— 70
Cap. 26 de locis in quibus ventose
secundum consuetudinem apponuntur ——— 70
Cap. 27 de utilitate ventose que in
prora capitis apponitur ——— 70
Cap. 28 de iuuamentis ventosarum que
in summitate capitis apponuntur ——— 70
Cap. 29 de iuuamentis ventosarum que
in duobus cornibus capitis apponuntur 70
Cap. 30 de iuuamentis ventosarum que
fiunt in occipitio et eius nocumentis 70
Ca. de [illegible] ventosis que apponuntur in duo-
bus lateribus colli ——————— 71
Cap. 32 de [illegible] ventosarum que ponuntur in [illegible]
mitate [illegible] ——————— 71
Cap. 33 de ventosa que ponitur in medio
colli ——————— 71
Cap. 34 de ventosa que ponitur sub mento 71
Cap. 35 de ventosa que ponitur in dorso 71
Cap. 36 de ventosatione spatularum 71
Cap. 37 ventosatione alia inferiori
in partibus duorum [illegible]
Cap. 38 de ventosatione cubiti ——— 71
Cap. 39 de ventosa que ponitur in gran[di]
manus ——————— 71
Cap. 40 de ventosatione [illegible]
tiue que fit sub mamillas mulie-
ris ——————— 71

Cap. 41 de ventosis que ponunt sup renis — 71
Cap. 42 de ventosis q ponunt sup caude — 71
Cap. 43 de ventosa q ponit in femore — 71
Cap. 44 de ventosa q ponit in tibiis subgenu — 71
Cap. 45 de ventosa q ponit sub cavillis — 71
Cap. de ventosa q ponit in costis — 71
Cap. 47 de dieta ventosati — 71
Cap. 48 de forma ventosarum [illegible] Albucasis q aponunt cum igne et qualitate ponendi — 72
Cap. 49 de sanguisugis — 72
Index capitulorum 4i tractatus 2e partionis qui est de nervis
Cap. 1 anotomia nervorum et iuvamentis ipsorum — 73
Cap. 2 de oppositione larrinji et corde et ligamentis — 75
Cap. 3 de solutione [illegible] nervorum — 76
Cap. 4 de nervorum [illegible] — 79
Cap. 5 de nervorum duritie et [illegible]ione — 80
Cap. 6 de apostatib. nervorum vulneratorum — 80
Cap. 7 de apostatib. ventosis et inflatio nib. [illegible] — 80
Cap. 8 de nervo corrupto — 81
Cap. 9 de regimento [illegible] nervorum — 81
Cap. 10 de egritudinib. [illegible] — 81
Cap. 11 de maiori paralisi — 84
Cap. 12 de cura paralisis p. [illegible] — 86
Cap. 13 de paralisi facta ex percussione ut cum — 86
Cap. 14 de [illegible] paralisis facta p celi cam — 87
Cap. 15 de cura paralisis capitis — 87
Cap. 16 de paralisi lingue — 88
Cap. 17 de paralisi gutturis — 89
Cap. 18 de paralisi manus et pedis — 89
Cap. 19 de stupore — 90
Cap. 20 de spasmo — 91
Cap. 21 de [illegible] — 91
Cap. 22 de medeis nervis valentibus — 94
Cap. 23 de rebus nervis nocentibus — 95
Index capitulorum 5i tractatus 2e partionis qui est de contusione fractura et verberatione.
Cap. 1 de verberatione — 96
Cap. 2 de casu — 96
Cap. 3 de casu [illegible] ut in [illegible] — 96
Cap. 4 de uti ossium locutione — 98
Cap. 5 de ossium contusione — 98
Cap. 6 de ossium [illegible]ratione — 98
Cap. 7 de memoratione ossium [illegible] — 98
Cap. 8 uti fractura ossium — 99
Cap. 9 de hora et tempore administrationis [illegible] et [illegible]endum — 101
Cap. 10 de pruritu superveniente ossi fracto — 101
Cap. 11 de causis impedientibus restaurationem ossi fracti — 102
Cap. 12 de fractura ossis in [illegible] — 102

Cap. 13 de fractura ossis cum frustis sin aver — 102
Cap. 14 de fractione carnis cum frustis ossis giuntis — 102
Cap. 15 de restauratione fracture ossis facte cum vulnere — 103
Cap. 16 de frustis ossium que non permittunt vulnus consolidari — 103
Cap. 17 de medicinis attrahentibus ossa fracta — 103
Cap. 18 de factura mala restaurata — 103
Cap. 19 de rememoratione emplastrorum restaurativorum fractiones dislocationes et torsiones — 104
Cap. 20 de mollificatione duritiei que remanet in membro post restaurationem — 105
Cap. 21 de curatione fracture qua membrum remanet subtilius quam primo — 106
Cap. 22 de dislocatione et de dieta et ossium fracture — 106
Cap. 23 de osse corrupto — 106
Cap. 24 de [illegible] — 107
Cap. 25 de ossium giuntione — 107
Cap. 26 de sermone uti de dislocatione sin aver — 108

Index capitulorum 5 tractatus 2e particule qui est de doloribus et max juncturarum

Cap. 1 de uti dictione doloris — 109
Cap. 2 de causis facientibus dolorem juncturarum — 109
Cap. 3 de signis et curis doloris complexione — 110
Cap. 4 de signis et cura sanguinee materiei — 110
Cap. 5 de laxativis mundantibus sanguinem — 111
Cap. 6 de medicinis facientibus cessare dolorem — 111
Cap. 7 de emplastris que prohibent sanguinem materiam et confortant membrum et sedant dolorem — 111
Cap. 8 de medicinis quibus utuntur cum opus est in satis — 111
Cap. 9 de medicinis confortantibus [illegible] est in declinatione — 111
Cap. 10 de generali dieta — 112
Cap. 11 de conservatione doloris juncturarum ex sanguine — 112
Cap. 12 de signis materiei colerice et eius cura — 112
Cap. 13 de preservatione ex colera — 112
Cap. 14 de signis [illegible] materiei flegmatice — 113
Cap. 15 de medicinis purgantibus flegma salsum et humores crudos — 113
Cap. 16 unguentis et emplastris ad dolorem juncturarum ex flegmate — 114
Cap. 17 de dieta flegmatici — 115
Cap. 18 de preservatione a flegmate — 116
Cap. 19 de signis et curis juncturarum [illegible] — 116
Cap. 20 de duri lapidei cum fit in juncturis — 116
Cap. 21 de cura [illegible] composite — 117
Cap. 22 de cura doloris juncturarum per medicinam [illegible] vel per cauterium vel [illegible] cauterii — 117
Cap. 23 de simplicibus confortantibus [illegible] et dolorem juncturarum [illegible] rentibus — 118

Cap. 24 de comistione aque et ignis
forientis — 120
Simplicia oferentia comistionj — 121
Index capitulorum 1 tractatus qui
est de rebus pungentibus et
perforantibus
Cap. 1 de dictione rerum pungentium
et perforantium — 121
Cap. 2 de punctura spinarum et similium — 121
Cap. 3 de membris in quibus est timor
mortis — 122
Cap. 4 de extractione sagitte et aliarum
rerum — 123
Cap. 5 de medicinis que trahunt ferr
um et aliquid fixum interne — 124
Index capitulorum 3 tractatus 3e
particule qui est de apa
tibus in viis
Cap. 1 de dictione apatum — 124
Cap. 2 de causis apatibus — 125
Cap. 3 de apatibus et signis eorum — 125
Cap. 4 de pulsib. [illegible] — 126
Cap. 5 de viis medicina apatum — 126
Cap. 6 de simplicibus [illegible] apatibus — 128
Cap. 7 inventione apatum — 128
Index cap. 21 tractatus 3e parti
cule qui est de apatibus
et pustulis corrup
tivis
Cap. 1 de apatibus et pustulis corruptivis 129
Cap. 2 flemone et signis eius — 130
Cap. 3 de simplicibus ferentibus apatibus
calidis — 131
Cap. 4 de erisipila — 132
Cap. 5 de experimentis [illegible] contra
erisipilam — 133
Cap. 6 de igne persico et pruna [illegible]
auir — 133
Cap. 7 de cupete estiomeno et differen
tia inter cancrum et ipsam cyhilus
et cancrenas — 135
Cap. 8 de his que in [illegible] cute [illegible]
ulcera — 136
Cap. 9 de antrace — 136
Cap. de simplicibus contra antracem — 137
Cap. 10 de apatibus que in exituris
[illegible] ad collectionem veniunt et
causis eius — 137
Cap. 11 de regimento maturationis
exitu [illegible] exitinsorum — 138
Cap. 12 de regimento ne induretur
eius exiture — 138
Cap. 13 de regimento maturatio
nis et ingenium ad [illegible]
prius in exituris apostemantis — 139
Cap. 14 de regimento exiturarum ap
parentium que sunt mature — 139
Cap. 15 de crimpositio exteriorum — 140
Cap. 16 de cauterizatione exiture — 141
Cap. 17 de exituris que significant
in febribus acutis — 141
Cap. 18 de apatibus accidentibus in
gradibus — 142
Cap. 19 de furunculis — 143
Cap. 20 de simplicibus contra furunculos — 143

Index capitulorum 3ⁱ tractatus 3ᵉ particule qui est de apatibus fris

Cap. 1 de apate fiato molli qd vocatur zimia sive paulus vel puins — 144
Cap. 2 de inflatione sive apate ventosa — 145
Cap. 3 de simplicibus que conferunt apatibus flegmaticis secundum auic — 145
Cap. 4 de nodis sive bocijs — 146
Cap. 5 de curatione nodorum inversorum et non inversorum quorum sunt clavi per incensione et coctura — 148
Cap. 6 de glandulis — 148
Cap. 7 de scrofulis — 148
Cap. 8 de simplicibus — 151
Cap. 9 de cura scrofule per cirugiam — 152
Cap. 10 de apatibus duris vel scliroticis 153
Cap. 11 de simplicibus ad dura apata et cancerata — 155
Cap. 12 de aperitiuis apatum postquam maturata sunt — 156
Cap. 13 de cancro — 156

Index capitulorum 4ⁱ tractatus 3ᵉ particule qui est de ulceribus

Cap. 1 de distione ulcerum — 160
Cap. 2 de curatione ulcerum cuius sanitas retardatur propter penuriam sanguinis — 161
Cap. 3 de curatione ulcerum cuius sanitas propter multitudinem sanguinis retardatur — 161
Cap. 4 de curatione ulcerum cuius sanitas propter malitiam qualitatis retardatur — 161
Cap. 5 de ulcere putrido — 162
Cap. 6 de fraudulentis et corrosivis curatione — 162
Cap. 7 de ulcere corrusiuo — 162
Cap. 8 de cura ulcerum virulentium et medicatione inconvenienti 163
Cap. 9 de cura ulceris sordidi — 164
Cap. 10 de carne mala vel superflua — 165
Cap. 11 de ulcere estratino — 165
Cap. 12 de ulcere cavernoso — 165
Cap. 13 de fistula — 168
Cap. 14 de cura ulceris cuius sanitas propter aliud sunt retardatur quam sanitas retinet — 172
Cap. 15 de retardatione sanitatis propter motu — 172
Cap. 16 de retardatione ulcerum propter aerem corruptum — 172
Cap. 17 de medicinis simplicibus medicinis ad ulcera secundum auic — 174

Index capitulorum primi tractatus 4ᵉ summe qui est de morsu animalium sive venenorum

Cap. 1 de cura morsuum animalium veneno carentium — 176
Cap. 2 de morsu canis — 176
Cap. 3 de morsu leopardi — 176
Cap. 4 de morsu hominis — 176
Cap. 5 de morsu simie — 177
Cap. 6 de morsu gatti — 177

Cap. 7 de morsu mu[scae?] felic —— 177
Cap. 8 de morsu cuiusdam animalis mino
ris mu[scae?] stella —— 177

¶ Index capitulorum 2i tractatus 4e
summe q[ui] est de morsu animalium
venenosorum

Cap. 1 de cane rabido —— 177
Cap. 2 de simplicibus qui vtuntur —— 180
Cap. 3 de morsu coccodilli —— 180
Cap. 4 de morsu dragonis marini —— 180
Cap. 5 de morsu serpentis [illegible] —— 180
Cap. 6 de morsu aspidis [illegible] —— 180
Cap. 7 de morsu serpentis —— 180
Cap. 8 de morsu basilisci —— 181
Cap. 9 de morsu armene —— 181
Cap. 10 de morsu cornuti —— 181
Cap. 11 de morsu ydri —— 181
Cap. 12 de morsu quorumdam serpentium ma
lingnorum qui vocantur alientes volan
tes —— 181
Cap. 13 de morsu quorumdam serpentium
malingnorum facientium egredi sa
guinem per os —— 181
Cap. 14 de morsu serpentis facien
tis sitim —— 181
Cap. 15 de morsu serpentis glandi
nosi —— 181
Cap. 16 de vniuersali sermone viperarum 182

Incipit tractatus contra pestilenciam

Incipit tractatus contra pestilenciam

Ad honorem et indiuidue trinitatis
et virginis gloriose et ad vtilitatem
rei publice volo aliqua de pestilencia
scribere que nos frequenter inuadit quia se-
cundum antiquos et eo [illegible] per ex-
periencia ab eis habitis pauca dicere po-
tuerimus

De causis epidimie

Dicatur ergo primo de causis. Vnde scien-
dum est quod pestilencia quandoque a
radice inferiori venit solum et quandoque a ra-
dice superiori solum. Prima per sensualem
noticiam non apparet in mutacione in aere
et quandoque venit ab vtraque [illegible] radice inferio-
ri quandoque venit solum ut nos videmus ex [illegible]
[illegible] venit solum ut ex aliqua re putridam [illegible] co-
rrupte [illegible] ut ex [illegible]
superiore aere in [illegible] et qualitate et est
[illegible] et ista potest accidere [illegible]
particularis et ista potest [illegible] pestilencialis et
potest prouenire febris pestilencialis et
inter medicos [illegible] deceptio non credentes ea
[illegible] febre ex pestilencialitate et ideo [illegible]
[illegible] Quandoque autem venit pestilencia
[illegible] magna et tunc
a re inferiori [illegible] magna et tunc
[illegible] potest dici pestilencialis vniuersalis
[illegible] ex cadaueribus mortuorum [illegible]
[illegible] ex corrupcione [illegible]
post bellum ut ex corrupcione [illegible] accidere frequenter
[illegible] et ista et potest accidere [illegible]
[illegible] ut apparet in Sardinia et in aliis locis
[illegible] Quandoque venit pestilencia a re
[illegible] superiori solum quantum ad [illegible]
[illegible] et de ista dicit [illegible] libro
[illegible] in [illegible] celi et in ista pestilencia
[illegible] ledunt [illegible] in
malo ut nos videmus [illegible] et ha-
[illegible] monebantur et de i-
bitantes in montibus [illegible] secundum [illegible]
[illegible] in libello de [illegible] transit ad
[illegible] pestilencia [illegible] non [illegible]
[illegible] Et sic videmus quod [illegible]
homines moriuntur et alia animalia non
[illegible] boues et alia animalia non et
quandoque boues ut [illegible] Et sic ista [illegible]
bonum fugere quia posset longe. Quandoque autem venit
pestilencia ab vtraque radice superiori et infe-
riori [illegible] celestis corrumpit aerem
[illegible] manifeste et tunc humores et
[illegible] corrumpunt ab inferiori et superiori
[illegible] sic causantur morbi in corpore et [illegible] sunt [illegible]
febres [illegible] Quandoque a proprietate sola [illegible]
[illegible] febris [illegible] febris [illegible]
[illegible] ut [illegible]
ut [illegible] in [illegible]
[illegible] venenosa [illegible]
[illegible] inuadit. Febris autem pestilen-
cialis semper est continuatiua et humora-
lis [illegible] potest exacerbari [illegible]
[illegible] febres [illegible] est
[illegible] venientes ad cor
[illegible] in pestilenciali [illegible] venenosi. Et [illegible]
[illegible] venenosus [illegible]
aer inspiratus est venenosus [illegible]
[illegible] cor [illegible] ad cor [illegible]
celestis ledit [illegible]
[illegible] non [illegible] le-
[illegible] bone [illegible] et bone
[illegible] et ideo apparet bone [illegible] redit ad mortem
[illegible] patiens [illegible] passi-
[illegible] mat [illegible]
[illegible] sufficiat de causis
[illegible] sufficiant de causis

Signa [illegible] causis [illegible]
[illegible] signa [illegible] febrium et ideo non [illegible]
[illegible] signa [illegible] Quando moriuntur due [illegible]
de magnitudine [illegible] vnus moritur et alter
[illegible] Quoniam [illegible] in alia non
non ut in [illegible] morbi pestilenciales
[illegible] ex parte [illegible]
[illegible] Quoniam prima [illegible] ex parte [illegible]
[illegible] influencia [illegible]
[illegible] illius locus [illegible] ex parte [illegible]
illius [illegible] dispositus [illegible] Et [illegible]
[illegible] magis [illegible] poros et
magis dispositus [illegible] poros opilatos
corpora [illegible] Et [illegible] fit magis
[illegible] et [illegible] habundat ex
resolucione ut homines [illegible] in balneis et homines qui
[illegible]

de habundan-
tibus in coitu

calefiunt magno labore ut magna ira ¶ Ud
fas conplexiones siccales morbi sunt contagiosi. di
co quod sit ideo est fugiendum ab infirmis ymo
tempore pestilencie nullus debet stare in conmu
nicatione gencium quia potest esse quod aliquis corporis
est infectus et ideo medici et servitores infir
morum debet stare de longe et tenere faciem
versus hostium uel fenestram et parieti
versus ... mutare cameram si
esset bonum frequenter mutare cameram ut versus ori
entem uersus hostium boream ut versus ori
entem aperiant et si versus meridiem tene
antur clause.

De preservacione a contagione

Item uis vidiamus quanti quis debe
at preservari ¶ Primo preueniat aer
corrupto fetido ut infecto. eligatur domus media
camera sit media non inferior neque altior
quia alta si non esset temperata esset melior si
inferior non habitet melius esse attingere at
influencia dicto tempore turbido et nebuloso
tempore melius est stare intra domum quam extra ymo non
est bonum ire per villam sed in aliquo opere
pari inferiorum in qua sint pauci do
mus corrupti ... in estate cum aceto et ro
sis et foliis vinis ¶ Primo est valde frequen
ter in die lauare manus cum aqua et aceto rosacio
et post tergere faciem et odorare ymo credo
quod in estate et inuerno est bonum odorare ace
tum. si est mortalis quatimen calefaccio
nem cordis et ideo non laudo odorare poma ymo
forte ducit ad cor aerem corruptum ¶ In
domo semper teneatur ignis qui multum
prodit in precessione/ vnam nos videmus quod
lapis magnes si fricatur cum alleo non at
trahit ferrum ¶ Item et videmus quod ignis impedit
impressione celestem et purificat aerem

De cibo

De cibo dico quod fiat semper cum aqua
aceto acetose et sit subtilis bone di
gestionis resistens putrefactioni et in mino
ri quantitate quam in alio tempore ¶ Ita si fre
quenti non esset malum ita tali tempore nullus
debet pati famem nec sitim et ideo quando est
sit magnus inter prandium et ... cenam
bonum accipere bolum panis ut dragma ut
modicum de pomo ut de piro et bibere limpha
tum competenter ¶ Carnes grosse et viscose
vitentur propter posse et acuta ut allea cepe
et similia fiat salsamenta et potagia cum
aceto et suco citri et acetosa cum quecum
que speciebus dimittendo piper et multum acuta
et dulcia dimittantur propter posse incidere
in dulcedinem hoc est pelagus magnum
in quod quis piscari posset si tempus ad
esset dico auctoritatis et ideo dimitto ¶ Omnis
fructus debet vitari nisi acetosi ut ceraso
sa acetosa ut mala granata ut de piro ut
de pomo in fine mense et non in via cibi lac
amigdolarum et propter ... in preparacione aliorum
ciborum ¶ Lac acatum ut caseus vitentur
herbe quae sequuntur possunt sumi et alie di
mittantur maiorana salvia lactuca cum aceto
acetose scabiose sunt bone utilitatis Ideo de ra
to vidimus quod sumere unum bolum aceto
se de mane et alias in vesperis quod preservat
in pestilencia et hoc in me ipso probavi
¶ Sunt certa medicamina quae in cibo sunt utilia sunt
lactuca succus limonum succus citri agarici
acetose buglosse et mellisse ¶ Exercitium si
debile et sine violencia et in loco munito in quo
non percuciat sol ut radii lunares ¶ Dormitio
de die non prodest et ideo si sit turgidus aco
mestione et remota zona et calciamentis
et alto capite et affuga preueniat ¶ Sed
... ruentem in ... Coitus in
nea ruentem ... cutem ... appa
et mlteus ... ruentem ... mala in presso fiat flebotomia
ter corpus ... si mense nisi etas ut ... solubile
fuerit in mense nisi etas ut ... in ... debi
le apparet in ... et in ... ut in ... fiat de basilica
ut in ... fiat comedendum
... ut ... ante ... ut ple
bolus panis uel intinctus ... ut ple
na cocleari de grana ... granatorum
¶ Utatur bis in septimana de tiriaca ad
quantitatem fabe cum vino albo ...

at cu aqua acetose q̄ m plus placz ut sua
vel pulvis sancus de rubee tormentille et 3
pulvis sandal' aloes et arterial' [illegible]
aloes citrin croci orientalis de oriensi no
lones q̄ ad eo intellig debet qa no ess
cordialis an 3 ii carnire dessp 3 v
fiat pulvis et talis posset recip cu
suco acetose ut cu suco de rubea ad qua
tunc 3 i et s / ut qa e amar suam p
te d' p dicto pulvere cu suco p dicto [illegible]
lis est pulvis mag sumit ad p̄ servanda
dus q̄ ad lavandu licz valeat ad vetu
p [illegible] apis bezerat valz q̄ omez ueno
mē tiriacales bezer
nus aquo dni mē tiriacales bezer
rūt p. valz z bolus armenus ꝯsuep in
suptus m parua quatitate et z si cit
et radix tormentille et tiriaca et ista cu
tenet p̄ncipatu Si aut morbus
pestilencialis eueit aut e febris sola
at cu apate Si e febris si uenit no
est laxus puocet cu suppositorio ut e
stercid post fiat flebotomia de basi
lica p̄ud qa in talib' uteus e debilis et
me uteus mala et no uteus [illegible]
ua uteus pot. p̄ sua malitia et io sia
flebotomia p̄ua. licz aly alongique se
tulates timeat ꝯmoconez qa credut
q̄ mā sit q̄ta in febre pestilenciali et
dieta teneat ut in acutis ꝯtu adci
bu et potu Non licz p̄ua quātitas sua
tur frequa debetet cu aliquo ꝯforta
q ut sup dictu est p̄ p dictione sp̄ui
p ale p̄ducet appetitu et illi q tali se
hnt m comedendo euadut et ullus ut dic
Auic libro ii Flo debet subsumer sinz
si in potu aliquo acetosiz admisceat' ut e
uinus mala granato suc de rubes ut
aqua acetose ut succus cit ut suc lono
nis caueat' a fortib' uīnis et maligna qa
tales ut p̄rimuz p̄ sunt in eis mo
lat' et tume' sed ꝯsilia tamen eius uole
prima et q̄ꝯ esperia possit admini

ministrari Si aut febris sic cu apate
tur fiat flebotomia p modu ꝯseq' Si
dolor ut apa sit retro aure ut p̄p̄i
fiat flebotomia de uena cephalica eiusd
brachij ut de uena q̄ e int pollice et indi
ce qa mā uenenosa mag inuadit co
rebru Si aut dolor ut apa fuit in
subassellis ut p̄p̄e fiat flebotomia de
basilica eiusdz brachij ut de uena que
e int auriclare et aliu digitu qa ma
inuadit cor Si aut dolor ut apa
fuit in iguine ut retro p̄p̄e fine cur
fiat flebotomia de saphena eiusdz pedis
ut siluestri qa mā uene
mē p̄ domestica ut siluestri qa mā uene
nosa inuadit epar Sup locu apatis
no ponat' tiriaca qa ipa p̄pellit uenenu
an si et sic faceret ipsu p̄fundaret ut
declarat Raynaldus de uilla noua in sp̄e
cto de ꝯfeco recenti nocituro Rep̄ me
deat mente ad ꝯfortandu cor et palio
remedio istud no obmittat Rz epitti
metur cu aqua acetose et aqua scabiose
et melisse et sandalis et rosis m̄ modo aē
Post apa et sup cor ponat' tyriaca si
possibile e Et fiat elactuarium cale
tra sandali diat'gariz su an 3 i p̄ug
zuc taphitig 3 i marg̃itarum sesaphi
ti an 3 s pondus auri et illico fiat o
tu ad modu zuc rosaceu si sit sancus
potest rorari cu rosis De dieta ꝯsto
ne po pacies accipe in die frequti
cu aqua sim ut tisana ut aqua acetose
sim obtiuu paruetis Dapes accipiat
zuc rosatu cu aqua frigida et modica aqua
rosis Vinu si febris no est posset da
ri cu vino bn limphato apata nuq̄ de
bent reperciti et io sup no ponat' actu
nec oleu ꝯfectum in plenengo Aliq in
hoc ualde errat Potarz aut in q de
nuq̄ ponatur ꝯme luz actual in p̄incipio
timentes de dolore Ez ponant' actua

Vn debeat fi
en flora

Vn debeat fi
en flora

p lo

[illegible]
[illegible]

de cautio actu
ali

elm

alsine
sperig

me
latiue

ulue
nea

lo ar

ttiua ut sanguisuga limacia uiua ut culus ar
lli uiui super que sic imprimatur sal tritum et terre
ar super aqua donec moriatur ¶ Post mute
tur ut fiat ele emplastrum fictiuis sicut hiis
pinguium et uiuarum passulas absque acillis
et corticibus p. s. sal mt̃ ʒ iii fuminis ad s
ʒ iii olei camomille quod sufficiat ad incorpora
dum terum simul pestentur et modicum calefiat
et super ponatur ut sic ¶ Isto fuimus ma
lueret fortiter cum succo scabiose et fiat em
plastrum de uitello oui cum sale et succo scabiose
¶ Si autem est pfictus in quo non apparet
tumor magnus sed nigredo et combustio
et cito dilatatur fiat tale emplastrum ¶ R. pomu
la granatorum acetosarum quatuor uel v fa
ngantur et cum aceto coquatur deinde bene te
rantur et totum extendatur super pannum ut a
liter et de super applicetur et sic fiat a prin
cipio usque ad finem apostematis ¶ Et post prin
cipio usque fiunt quousque sit manu curatur
rupture fiunt quousque sit manu cirurgi
carum dimittatur quia non est presentis spe
culacionis ¶ Et hec dicta per me Johannem
Jacobi sufficiant cum breuitatis anno domini
m ccc lxxiii die iiii februarii in
preclaro studio montis pessulani intra
tus addi possunt sed si alique dicta sunt
tu, potest me
rui per peccatorum ueniam habitare sempiterna
tui et habundanter cum gaudio amen

Pillule mirabiles ℞ aloes epatici
electi ut sunt ʒ iii mirre electe
℞ i croci ʒ i puluerizentur hec omnia
deinde formentur pillule parue ad modum ci
ceris ¶ Iste pillule conseruant homines a
pestilencia ¶ Ita quod si aliquis usus fuit
ante pestilenciam ex pestilencia non in
firmabitur ¶ Si uero postquam fuit egrotus
et sumpserit de eis decem perfecte de illa
egritudine curabitur plus ualent quam alie res quamuis
reuaserit maxime in aere corruptio per ipsas ut puta
in sardinia uenetiis et aliis locis pa
ludosis et corruptis ¶ Sardat cum

cie et senectute et faciunt claritatem
in animo et gaudium acuunt ingenium
conforteat memoria uisum cor stom
mundificant intestina a superfluitatibus
corruptis et superfluis remouent do
lores et uentositates que fiunt ex ma
teria qualibet partis corporis et ca
terum antiquum et nouum mundificant
pectus purgant renibus remouent
dolores yliacos et testantur ¶ Itaque ua
leat aromatico si sumantur debito m
¶ Non est mirum si omnia hec et alia bona
faciunt quia res ex quibus componitur confe
uat cor mortuorum et conseruat homines
usque ad senium et prolongat uitam quibus
iuuat per cibum et potus inquietudinem et
malicias remouet et uocantur pillule de uita
¶ Modus sumendi est iste possunt su
mi ante cibum et post cibum sed melius
est quod sumantur in sero quando itur dormi
tum ut summo mane ¶ Quantitas de
eis tres et bis in septimana ℞
in die ut una semel facit
assellare recipientem ¶ Et tres p
ille non faciunt assellare in tercia uel
bis et hoc post diem completa uidelicet
et nonat si non faciunt assellare
corpus recipientis se custodiat a cibis
malis propter hoc ¶ Item sumat post asse
llacionem medium ʒ de triaca cum
uino sicco albo in estate ℞ in yeme
aut cum uino puro et calido

¶ Item odoriferum cordis confortatiuum ℞
florum sandalorum camphore storabe bolicar an
partem i aceti aq. ro. sufficientem aq acetose et
buglosse partem i. et puluerizanda pulueriz
et adicio ponatur in aqua bene in pendo
fac rosere sepi odoret

¶ Pillule mirabiles ad eundem effectum ℞ o
℞ puluerus pagree alipei ʒ iii colo
tide ℞ i turbit electi ℞ i ℞ ℞
sticados ℞ i seni ℞ i diagredii ℞ i reub
℞ i anise ℞ i bol. ar. dyptami an ℞ i
croci ℞ i conficiatur cum succo de
a ℞ i usque ad ℞ i

Saphati accidit pueris et fortiter accidit in facie et in capite et generatio eius est propter multitudinem sanguinis et humiditatis cutis. Et signa eius sunt ista: pustula ex quibus exit humor qui spargit in facie et in capite, et cum eis accidit pruritus; quando puer uigilat, dormit et plangit et conqueritur. Et incipe in eo curam augendo cibum nutricis. Deinde tonde caput pueri cum psilotro; deinde super pone folia cauliculi quia fortiter curat propter hoc tamen quia ista folia sugunt uenenum; aut pone desuper illud unguentum. Unguentum ualens ad saphati quod accidit in capitibus puerorum: Recipe cerusse, litargiri ana ʒ. v, liciuii de cinere uitis ʒ. iii, olei rosarum, cere ʒ. i, liquefiat cera cum oleo rosarum et terantur mineralia et conficiantur cum duobus uitellis ouorum assis. Deinde unge caput pueri.

De fauositate puerorum

Passio que dicitur fauositas mellis est species saphati et cum super ulna apparet quasi squamositas et scalpitur cutis cum magno pruritu et egreditur ex eis quasi mel. Et cura eius est ut cotidie fodatur caput et abluatur cum aqua mentastri et maiorane et saturegie. Deinde ungatur cum isto unguento: Recipe litargiri, cerusse ana aureum [illegible] sulfuris, argenti uiui aureum i, olei rosarum partes ii, aceti partem unam; commisceantur et conficiantur cum oleo rosarum et aceto donec fiat unguentum; et unge cum eo [illegible] et mane caput ablue cum illa aqua.

De magnitudine capitis et eius cura

Accidit quibusdam pueris ut exeant cum magno capite, postea tamen augmentatur ultra mensuram debitam. Et ego uidi puerum cuius caput adeo augmentabatur in longitudine et latitudine quod collum eius sufferre non poterat et non cessauit augmentari donec mortuus fuit puer. Magnitudo autem capitis a uentositate grossa generata in ossibus capitis uel a congregatione aque inclusa in eo que non inuenit uiam exitus. Et incipe in eius cura purgare caput nutricis cum yera magna et caueat ab omnibus cibis generantibus uentositatem et superfluitatem grossam. Deinde incipiat in eius cura cum eis que mittuntur in naribus sicut de oleo amigdalarum amararum aut de oleo anetino aut de bene optimo aut de aqua maiorane et si sic curatur fuit bene; quod si non, aut pone super caput emplastrum de olibano, sarcocolla, sarapino, gummi arabico; et si sanatur fuit bene. Deinde accipe aliquam et nucem cum pista et pista cum testa sua donec fiat quasi unguentum et misce cum eo parum olibani et pone super totum caput post rasuram et permittas aliquot diebus. Ista enim medicina restringit caput et reducit ipsum ad mensuram debitam. Deinde mitte in eius naribus fel lupi uel eius cerebrum et parum musci et fiat hoc in quolibet mense puritas capitis, si fuit naturalis, non curatur.

De inflatione uentris et magnitudine capitis

Multotiens accidit eis inflatio uentris cum magnitudine capitis. Et cura eius sic fit: Recipe mirram, aloe et crocum et conficiantur cum aqua fabarum et pone super caput. Et si cum inflatione uentris et magnitudine et magnitudine capitis manifestatur, cura: Recipe ana amplius unum camomille et v auellanas et vii amigdalas et frange aut [illegible] et tantum et extrahantur ab eis olea; deinde mitte in naribus usque ad ʒ. i et unge caput et mitte in naribus et dabitur nutrici cum lacte.

De sternutatione puerorum

Sternutatio accidit in cerebro et sternutatis eius consimiliter quando oculi perfundantur et si fuerit febris. Et cura eius est super cerebrum folia portulace aut ta[illegible] sura cucurbite cum oleo rosarum et filium ordei aut unge caput cum uitello oui et oleo rosarum.

De uigiliis puerorum

Vigilie accidit pueris in prima etate

De doctrina generalis ad usum denti
fricij et dentifricium non facit
effectum bonum nisi prius mun
dificent dentifricium purgantia dentes
cum ferro ita quod aliquid sordicie uel grip
sitatis in dentibus uel circa radices
dentium debet uti semel in septimana
aut ad minus in mense bis ut dicit ...
de placentia in tractatu de dentifricijs
Et quedam sunt confirmatiua dentium et gin
giuarum et quedam abstersiua et mundificatiua
et dentium de albatia cum decoratione

Dentifricium secundum Guilielmum ad deal
bandos dentes post mundifica
tionem dentium cum ferro a grossicie
et croceitate R medull ossis sepie
℥ ij tartari duri de vino albo ℥ j
fiant et terantur et cum ipso puluere fri
centur dentes fortiter cum digito in uo
luto ex panno lini Et idem fiat pluries
ex solo tartaro

Dentifricium secundum Guilielmum confirmans
dentes et confortans gingiuas obseruata
regula predicta R coralli rubei ℥ j ma
stic uernicis ana ʒ j terantur et de eo pluries
liniatur super gingiuas et ponatur ut
adhereat

Dentifricium aliud ut diximus
facta dicta purgatione abluantur
omni die dentes post facta mundificatione
ipsorum cum aceto sillitico aut cum eo
aceto in quo mastix et uernix dissoluatur

Dentifricium aliud secundum magistrum
petrum ualens ad confortandum
dentes et gingiuas commotas reparandum
et ad bonum odorem oris faciendum R
capita cancrorum fluuialium ʒ j cinna
momi gariof galange ana mastic ro
sarum aluis aristologie ro balausti
cortic malignati ossa dactilorum oli
uarum ana ʒ ss ... salis armoniac

folij nardi ... ana ʒ j et fiat puluis
et cum opus fuerit os et gingiue im
mantur facta mundificatione ut dictum est

Dentifricium ad gingiuas grossas
R olibani mastic rosarum ana ʒ j sal
... ana ℈ j fiat puluis et
piciatur ubi est necessarium deinde ab
lue ... cum tantundem de
lacte mulieris et limatur

ad dealbandum dentes

Ad dealbandum dentes R farine
ordei salis comm ana partes equales
conficiantur cum melle et ponantur in papiro
et post comburatur super tegula uel testam
posita in furno uel super prunas post
extinguatur in vino cocto odorifero
deinde puluerizentur subtiliter et cassolato
cum sindone et ex isto puluere fricentur
dentes sero et ieiuno

Puluis alius R tegulis farine
... fiat puluis
subtilis cassolatus cum sindone

Ad incarnandum gingiuas R fa
rine orobi ʒ vj mellis quantum su
fficit conficiantur omnia simul et fiant tro
cisci et excoquantur in furno super tegula
aliqua donec quasi comburantur et postea
liniatur puluerizatur. Huius R pul
ueris [illegible] et addatur ei sanguinis dragon
thuris masticis ana ʒ iij aristol ro
radic yreos ana ʒ ij et fiat puluis
subtilis cassolatus cum sindone deinde
conficiatur iste puluis cum melle et aceto
sillitico et fiat ad modum unguenti liquidi
et potest fieri sic secundum ... ualet
R aristol ro sanguis draconis
farine orobi radic yreos ana partes
equales et conficiantur post ...
cum melle et aceto sillitico et fiat ad modum

ad de...

vngti liquidi ut pot fieri sic et po
natur ex vno istorum vnguentorum supra
gingiuas et ponatur super vnguentum modi
cu de papiro sed tm lavent prius gingi
ue cu vino decoctionis plantaginis et
salvie et stet ee vnguentum super gingiuas
p vna hora ut plus post lavetur os
cu vino decoctionis ros ut permisto cu
aqua ro

Ad dealbandum dentes et sedandum
fluxu sanguinis a gingiuis et confert
fetori oris Rx tamie spumi maris
salis torrefacti cornu ceruj combusti
an ʒ iij aluis rub cortic granati
gall balaustie an ʒ ij spodij spice
cost mire lig aloes cardamomi an
ʒ j tunet et combelleant cu sidone
et cu isto pulue fricent dentes.

Confectio almansoris pro dente
fricij et conseruat sanitatem Rx cornu
ceruini combusti salis tamarisci api ro
sarum spice an ʒ j sal ʒ iij hec omnia terantur
combellentur et ex eis dentes fricentur
interdiu et valet ad dentium conseruatio
nem

Qui timet quod in potu sumat ue
nenum, oportet ut sibi caueat ab
inordinantium sapore in acetositate
aut salsedine, aut acuitate, aut dul
cedine, et inordinantium odore. Ipsi enim fra
gunt per illud id quod ponitur secundo eius
Et oportet ut non presentet aliquid ex eis que
diximus super famem uehementem et sitim
uehementem. Unaquaque enim earum occultat illud
quod oportet ut detegatur cum propter uehementiam uo
racitatis. Et iterum quod cum repletur
cibo et potu. Et cum in potu sumit uene
num. accidunt uenena duo accidentia. Quorum
unum est quod sepelitur in uacuitate et quo
repletus est. Et secundum est quod uenena sunt ple
ne quod non inuenit uenenum in eis pe

201

Ad venenum quod bibit centauree cum vino bibat
expellit venenum
Contra malas pociones herbe centauree
succo potato omnia mala vincit et expellit
Si venenum datum fuerit alicui Recipe mediani
corticis amigdalarum amararum bene et succum eius
da bibere cum vino et coperi ut sudet et statim liberabitur

[illegible]
enim uenenorum diligunt odore limphe
currunt ad ipsum et quandoque moriuntur in ea
cubis et quandoque bibunt ex eo et euomunt
in ipso. Et propter hoc oportet ut caueat contra
et quod est sub arboribus magnis et ubi [illegible]

Sermo de uenenis que bibuntur

Modi uenenorum sunt due
Sunt facientes operationem suam
cum qualitate que in ipso est et efficientes
cum forma sua et tota substantia sua. Et pri
mum quidem aut est corrodens putrefaci
ens sicut lepus marinus. Aut infla
mans calefaciens sicut euforbium. Aut
infrigidans stupefaciens sicut opium.
Aut oppilans uias anhelitus in cor
de sicut plumbum ustum. Efficiens autem
cum tota substantia est sicut napellus. Et
sicut alhelehil i. quod dicitur gumma napelli
et sicut cornu ceruie et sicut fel leopardi
et simia. Et hec sunt deteriora uene
na. Et iterum de uenenis sunt que agunt et
conveniunt unum et idem in [illegible] sicut co
[illegible] et lepus marinus
[illegible] Et de eis sunt que agunt
[illegible] sicut opium. Et omnis de
[illegible] permutacione complexionis. aut
[illegible] cum aduentu
[illegible] est ut sit effectus post
[illegible] putrefaciens quanto plus re
[illegible] tanto plus est effectus
[illegible] salus ex eo est cum reso
[illegible] illud quod succedit
[illegible] simia, aut propter corrosionem
[illegible] quod nocumentum narcoticorum
[illegible] ex [illegible] est debilius et ex
[illegible] Et quorumque duarum fuit
[illegible] indicium ei. Anguatum enim
[illegible] corde resistit eis et esse
[illegible] et anguatum ipsa in [illegible]
[illegible] corporibus calidis subtiliacio
[illegible] est grauis propter uirtute
[illegible] et attractione eorum est
[illegible] erit nocumentum
[illegible] corporibus calidis uehementius
eorum in corporibus calidis uehementius
percipue cum ipsa sit contraria complexioni eorum
et simile ut sit sermo in uenenis calidis
et sermo iterum Completo enim calida

ungatur lapide ut potest fieri sic et po-
natur ex uno istorum unguentorum supra
gingivas et ponatur super unguentum modi-
cum de papiro [?] et lavent prius gingi-
vas cum vino decoctionis plantaginis et
salvie et stet cum unguento super gingivas
per unam horam vel plus post lavetur os
cum vino decoctionis rosarum vel permixto cum
aqua rosarum

Ad dealbandum dentes et consolidandum
fluxum sanguinis a gingivis et aufert
fetorem oris Rx ramice [?] spumam maris
salis torrefacti cornu cervi combusti
ana ʒ iii alumen [?] rub[ei] cortic[is] granat[orum]
gall[arum] balaustie ana ʒ ii spodii spice
costi mirre ligni aloes
ʒ i fiant et bullentur
et cum isto pulvere fricentur

Confectio almansoris preservat dentes
fricatos et conservat sanitatem Rx cornu
cervini combusti salis tamarisci ciperi ro-
sarum spice ana ʒ i sal ʒ iii hec omnia terantur
et bullentur et ex eis dentes fricentur
interdum quia valet ad dentium conservatio-
nem

Qui timet quod in potu sumat ve
nenum, oportet ut sibi caveat a cibis
diversarum saporum in acetositate
aut salsedine, aut acuitate, aut dul
cedine, et diversarum odorum. Ipsi enim fra
gunt propter illud id quod ponitur odore eius.
Et oportet ut non presentet aliquid ex eis quod
diximus super famem vehementem et sitim
vehementem, immo magis oportet quod coadunat illud
quod oportet ut detegat cum propter vehementiam vo
racitatis. Et iterum quod cum repletur
cibo et potu, et cum in potu sumit vene
num, accidit venenatio duo actiones (?). Quorum
unum est quod sepelitur in vacuitate de quo
repletus est. Et secundum est quod venenum (?) sunt ple
ne quod non invenit venenum in eis pe
netrationem, et fortassis in eo est sapor
rei repugnantis veneno, hoc est. Et ne
cessarium est ei iterum ut ipse sit assuefactus (?)
...pies secundum viam consuetudinis medicinas
expellentes venenorum nocumentum, sicut
mitridatum, illa enim experta est in iuvamentum.
Et sic confectio de bolo armenio. Et
similiter ficus cum foliis rute et nucibus
et sale. Recipe (?) ficuum partes xx et nucum
partes ii, salis partes v, ficuum siccarum
partes v. Et aldeguare (?) est mirabile in
expellendo nocumentum venenosorum omnium
et facit fiduciam iterum. Et ego non ve
rifico an sit duc(e) (?) medie an una. Et iterum
... napi (?) pondus ʒ ... de quo
... cum vino decocto et ruta et sale et
similiter. Et melius est caveri ut non sit
similiter. Et omnis cautela ei in cibo si dato ab alio
aut quod in potu sumit ... Nam for
tasse ei ... non extimabit, immo quandoque con
tingit ut cadat res maligna sicut
lacerta et rutela et scorpio in eo quod de
... et in vasis in quibus est vinum, propterea
quod venenorum diligunt odorem vini ...
currunt ad ipsum et quandoque moriuntur in va
sibus, et quandoque bibit ex eo et nocumentum
in ipso, et propter hoc oportet ut caveat contra
... quod est sub arboribus magnis et umbrosis ...

Species venenorum sunt due. Sermo de ve
... facies operationem suam nenis que bibuntur
cum qualitate que in ipso est et efficiens
cum forma sua per totam substantiam suam. Et pri
mum quidem aut est corrodens putrefaci
ens sicut lepus marinus, aut infla
mans calefaciens sicut euforbium, aut
infrigidans stupefaciens sicut opium,
aut oppilans vias anhelitus in corde
sicut plurimum ... Efficiens autem
cum tota substantia est sicut napellus. Et
sicut alhelehil, i. quod dicitur gumma napelli,
et sicut cornu cervi (?) et sicut fel leopardi
et similia. Et hec sunt deteriora vene
na. Et iterum de venenis sunt que agunt per
se veniunt ... sicut can
tarides sicut ... et lepus marinus
in pulmone. Et de eis sunt que agunt
in totum corpus sicut opium. Et omnis quod
... fit cum permutatione complexionis aut
cum putrefactione aut cum adventu
... est ut sit effectus post
... quanto plus re
... tanto plus est effectus
manet in corpore ... Et salus ex eo est cum reso
... deterior ...
lucione accidentium ... et propter illud quod ...
ei per sudorem et similia, aut per ...
... Et scias quod nocumentum narcoticorum
... ex complexionibus calidis ... est debilius et ex
... est fortius. Et quoque duarum fuit
... erit iudicium ei. Singulariter enim
... in corde resistit eis est effe
ctus eorum debilior et in qualitate ipsa ...
... in corporibus calidis subtiliatio
nem ...
motus arteriarum ...
... erit nocumentum
eorum in corporibus calidis vehementius
propterea ... complexioni eorum
et similiter ut sit sermo in veris calidis
... sermo iterum. Complexio enim calida

resistit eis cum expulsione accidit etc
solvit virtute caloris venenorum. Et
a corde operationis calidae attrahunt ea que
attingunt sicut illud. Et per illud dixit
G. quod alfarfas [?] extimo ipsum esse na
pellus aut venenum interficiens. In
terficit homines et non interficit turdos
Enim ipse non pervenit in turdis ad cor
nisi post spacium in quo iam passus
est a cor passione propter non remanere
nisi passio quiditas cibi et in homine
festinat an illud per latitudinem me
atuum et vehementiam caliditatis et virtute
motivum arteriae attrahentium et dico
quod hec est modus operationis. Vero proportio
speciei est nativitatis inter virtutes agen
tes et patientes sicut ex eis que sunt op
posita. Et ideo dixit quod alfarfas
sit venenum proportione ad complexionem
ne lata que est animal absolute cum forma
tur ita ut sit interficiens cum figi
tur in homine non interficiens cum
non formatur in turdis. Fortasse enim
alfarfas non est venenum proportio
ne ad complexionem turdorum et si non gu
teretur in cibis illi nutrimentum et
perveniret ad cor eorum sicut ipsum per
venit ad cor hominis cum velocitate
non interficeret eos. Et fuit quedam
avis suspiciens in principio rei de
napello eam puella. Idem non assuevit
uti eo donec assuefacta est eo na
turaliter usa est eo et nihil no
cuit ei. Et dico hic et dixit ru
ffus quod nutrita fuit puella cum na
pello ut interficeret quem ea reges
qui cum ea coirent. Et quod ipsa in
complexione sua consecuta est consecutio
ne maxima ita ut saliva eius
interficeret animal et non appropin
quaret famuli saliva eius galli
nae. De signis specierum venenorum

Si significantur quidam per ea que eve
niunt in corpore in egritudinibus
passionis eveniet ei similiter mordica
tioni et incisioni et puncture et corro
sioni sicut quod in venenum est de genere
medicinarum acutarum calidarum mordi
cantium sicut arsenicum almusus [?] et ar
gentum vivum extinctum. Et si acci
dunt inflamatio vehemens et exube
ratio sudoris et rubedo oculi et angu
stia et sitis significant quod est venenum
per caliditatem tantum sicut heuforbium. Et
si accidunt profunditates sompni et
stupor et fugus significat quod venenum
est de genere narcoticorum. Et si non
apparet in eo casus virtutis et
sudor filius et sincopis tunc est de
venenis que contraria sunt ei cum tota
substantia et de filius eorum. Et quidam sig
nificantur per odores aut per odore cor
poris totius sicut sensibilitatem odo
ris oris in eo qui bibit ipsum aut
odore oris ei sicut odor oris eius
bibunt venena putrefacientia
sicut lepus marinus et afrasatis [?]
et cantarides. Et quidam significantur
per vomitum. Nam cum vomitu ve
nenum non elongatur. In cadat vas
super substantiam ei quod in potu datum fuit
de eo aut per odore cognoscatur aut per sa
pore sicut cadit usus super litargirum
et gypsum et super sanguinem congelatum
et lac coagulatum. Et similiter opium
cognoscitur per odore et lepus marinus et
tamen per abhominabile sapore

Signa mala

Omnium incipit ei qui sumpsit vene
num super vertice sincopis et permu
tatur ei pupilla et occultatur ei visio
tunc non speratur. Et similiter si rubeant oculi ei

sig^a mala

specierum vene

et cum dicatur lingua eius et casus pulsus et sudor frigidus et significatio mala. Et in summa dispone patientem ut evomat.

Canon curationis eius qui in potu sumit venenum

Oportet ut non moretur immo oportet cum sentit ipsum angustiatur ut eius perambulet et evomat. et bibat aquam tepidam et decoctionem sisaminum. Aut cum oleo oliva et evomat. et perseveret in hoc ad ultimum quantum potest. Et melius quod est ut in ea sit virtus aluminis aut baurach. Et quidam admiscent cum dolium et adeps anseris. Et diligitur ut sit illud quod ipse bibit ad vomendum per hoc et alia aqua plurima et calida supra ipsum. Et post eius non evomat tamen quoniam frangunt venenum et superat ipsum. Et cum vomuerit quod possibile est ei. deinde bibat lac plurimum. quoniam ipsum frangit nocumentum veneni. Et non est malum si evomit ipsum. iterum ut bibat decoctionem seminis urtice cum butiro cocto vomendo et ad expellendum venenum vomendo et solutionem faciendo. Deinde bibat lac et butirum crudum et melius lacte. et iterum decoctionem seminis lini et similiter vinum dulce cum adipe anseris liquefacto et similiter aqua ligiorum vitis. Et oportet ut sciat quantum experientia vomitum quoniam sentit per sensus lesionis ad inferiora. Et post sensus aut fuit quod sit illud utatur eo quod facit vomere et solvit et non dimittat. Et si necessaria fuerit potus lactis. Et si tiriaca fuerit ut in potu ebibas ei. Et ipsa etiam adiuvat corpus ad expellendum venenum in principio rei et pro sepe cum in potu datur venenum sic est ipsa etiam facit evomere venenum. Et cum desperatio est baccarum lauri aur. ii. et yreos afficiant terre sigillate aur. ii. Et sit dosis ei aureus cum oleo olive. Et iterum carpobalsami lana uria. Et iterum ysopi sicce seminis napi silvestris.

et papaveris albi et nigri et longi aceti amisi petrosillini. asari cimini carnie seminis iusquiami albi. ouz aur. iiii spice floris spinati ana aur. v. cassie ʒ xviii amomi croci ana aur. vi conficiant cum melle et detur in potu quantum est faba romana. Et sume de in potu terram sigillatam sic ipsa met est. cum vino facit illud. Et extimaverunt quidam quod cum in potu sumitur stercus galli in dispone facit evomere venenum. Et ex eis qui in proponendo et ita fit succus prassi et folia cime et celtica et semen baucie et castoreum et avellanarum et ficus et ruta. Et de illis qui laudata sunt in hoc capitulo est ut in potu dentur galbani fetidi pondus ʒ iiii et mirre ʒ i. cum vino dulci. Et quando post vomitum accidit inflamatio vehemens tunc in potu da ei aquam nivis et oleum roseum infrigidatum et vomat cum hoc. Et oportet ut non dimittat dormire et non dimittat se ipsum talem ut dormiat immo oportet ut evigilare ipsum faciat et rideant et clament in circuitu eius. Cum propter manifestat eius et cognoscitur venenum curetur quod venenum eius quod dicitur in suo capitulo. Et hec quidem manifestatio fit per duos modos. Quorum unus est ut cognoscatur cuius generis sit venenum. Et secundus ut cognoscatur cuius speciei sit. Et exemplum primi est ut sciatur quod ipsum est ex infusionis acutis quod curetur ipsum cum eis que sunt sicut lac et butirum et preludium curans facta cum oleo amigdalino aut cum butiro cocto et cum eo quod frangit acuitatem aut sciatur quod est ex infrigidatis quod infrigidetur cum emplastro et aqua rosacea et aqua coriandri et que omnia illa sit infrigidata cum nive. Et emplastrum intra eius necessaria principalia cum eis que sunt

atrihalub. et alia et renouetur super eum infrigidatio in omni hora. ¶ Et ex eis que conferunt valde huic est lac vaccinum de extremo et butirum infricatum. ¶ Et si in digeret stoia [?] stomet [?]. aut sciatur quod ipsum est ex stupefacientibus. quare administretur ea quod est sicut tiriaca et medicina de asa fetida in vino puro. et similiter allia. Aut sciatur quod est contrarium per substantiam quare curetur cum metridato et tiriaca et medicamine musa [?] et bedzahar et abluatur caput eius cum vino. ¶ Et aministretur egro odor aromaticus. ¶ Et conveniet locus ad quem vadit causa morandi. ¶ Et induatur vestibus aromatizatis. ¶ Et sternutet. et fricetur os stomachi eius. et suffletur in os ipsius. et radantur capilli eius. ¶ Cum autem cognoscitur species veneni curetur cum eo quod proprium ipsius est de illis que dicemus. ¶ Et ad summum ex medicis que bibuntur causa venenorum. Aut queritur contrarietas actionis ratis [?] veneni. aut reductio substantie eius sicut ex latte et badzahar. aut voluitur [?] per eas sicut per terram sigillatam. aut exitus substantie eius. sicut po queritur oppositio qualitatis eius. sicut potare allium in ... [illegible] ad illum quem pupugit scorpio.

Medicine communes ad venena

Sunt medicine que contrarie sunt venenis. que non permittunt ipsum venire ad cor. et sunt sicut tiriaca et metridatum et albedzahar. et que sunt experta et terra sigillata. et tiriaca facta ex ea. et tiriaca dyatesseron. ¶ Et dixerunt quidam quod flos oleandri et folia eius liberant a veneno. ¶ Et dicitur quod granis iuniperi in ... habet re non est par. ... et radic(is) eius amborum ana ʒ. i. et sapha armeni ʒ. ii. conficiantur cum melle et detur in potu cum aqua malorum. ¶ Et medicamen factum ex eo est utile. ¶ Et radix bu... thor maior cum potatur cum vino et calaminto iterum et semen napi. et iterum agaricum et capilli veneris. et malve ʒ. ii cum vino et semen eius et folia ipsius iterum et cinamomum et medulla leporis cum ʒ. ii aceti de vino aut castoreum aut ... cum ʒ. ii olei olive et abrotanum. ¶ Et iterum fumetur aqua

alhasec [?]. et pissa et detur in potu et semen bauete [?] et pes cretensis et rasa. et decoctio pulii et decoctio siseleos et semen arboris serapini est mirabile. ¶ Compositus seis [?] napi silvestris. castorei foliorum aru... diuinus [?] ana partes una pulvere colloquintide triplum omnis detur in potu ex eo avellana magna. ¶ Et res quarum operationes proportionantur cum proprietatibus in eis sunt illud quod dixerunt. quod cancro domestici fluvialis mundificata salita est de fortioribus medicinis ad expellenda venena.

Summa de venenis congelatorum ex mineris et aliis / de lapide armeno

Summa de venenis congelatorum ex mineris et aliis lapis armeni

Dixerunt quidam homines quod in lapidibus est lapis venenosus similis armeno corallo et quod pondus sextantis ʒ. i. ex eo est interficiens. ¶ Et in venenis ipsius in veneris [?] que operantur tota substantia sicut nappellus. ¶ Et dixerunt quod cura eius est cura nappelli. ¶ Et medicine magis iuvative sunt albedzahar.

De argento vivo

Argentum vivum

Argentum quidem vivum. plurimum qui bibunt non leditur eo. ¶ Egreditur enim cum dispositione sua per inferiorem regionem. aut illud vero cui aure infundit argentum vivum accidit dolor et commistio ... et quis perducit ad spasmum et sentit gravedinem vehementem illius lateris. et quis perducit ad epilenciam et apoplexiam per lesionem substantie cerebri cum frigore eius et commistione ipsius. ¶ Extinctum autem et sublimatum est malum nocivum in asinis [?]. ex quo accidit actio similia accidentibus eius qui bibit litargirum ex punctura et torsione intestinorum et de ablatione sanguinis et gravitate lingue et gravedine stomachi et apat... eius et retinetur urina ipsius.

Cura

Cura

Detur bona curatione post vomitum et ea que curant consequenter ei ... ut in potu detur de medicinis que sunt sicut mirra. pondus ʒ. iii. in vino et bibat in potu aquam mellis una post aliam. ¶ Et iterum fiat despice [?] cum ea cum bauracio [?]. Deinde consequenter post illud adhibeatur curatio rasine et postea

ei confortacione cordis iterum cum medicis cordibus. Cum autem infusum est in aurem oportet tunc ut surgat super pedem unum et saliat super partem illam cum iam inclinaverit caput suum quantum possibile est plurimum ei declinare. Et pars quidem suspenditur per manum que est in latere alio ab aliqua re et similiter quidem movetur super illa parte. Et ille qui vult colligere ipsum cum radio plumbi intromisso in aurem et invenit argentum vivum suspensum cum eo et exiens. Quando argentum vivum quidem est in illo loco et quando propinquius est ergo non indiget paciens nisi ut concutiatur et saliat tantum. Et si fuit profundius quam in illo loco non fit inveniendum per illum solum et non pervenit ad ipsum litargirum et limatura plumbi

Accidit ei qui bibit litargirum ut aprimetur corpus ei et gravatur lingua et retinetur ei urina et stercus. Immo sufforte aliquo tempore profluit fluxus ventris ei et sentit gravitatem in stomacho suo et suis intestinis ita fortiter ut quando egrediatur ars et perveniat ad racturam et fit in fumo eius inflacio et exit in ventre eius quasi glandula lapidea. et fit color eius plumbeus et constringitur anelitus ipsius et fortasse suffocatur et quando accidit cum eo acria ylegos et fit color corporis sicut color plumbi Cura

Oportet ut sucturitur et incipiatur cum curatione cum exnortu et sit cum aliquo in quo sit apercio sicut decoccio seminis apii et ficus et anethi et baurach. Et oportet ut in potu detur mire ℥ iii in vino aut detur in potu spica romana cum fi... aut in potu cum vino. Pro ipso mo cum dubie passeris cum vino. Et oportet ut in potu tribuatur absinti curatum. Et oportet ut semen apii et ... et ysopus aut semen ... et totum illud cum minor duo pondus ℥ i mitte cum pondere ℥ ß piperis ... sidet. et detur ei in potu ... ... scamonee cum aqua mellis. Et cibi eius quibus oportet assidue uti. sit alissida ... facta ex carne agni. Et signum ...

de potacione cerusse

et est quod solvitur nam provocatur urina et ad ultimum indiget aspicitis ... tis provocatis et solutis De potacione cerusse

Accidit ei qui bibit ipsam ut albificetur lingua eius et mollificatur nimis ipsius et vehementius fiat tussis et singultus eius et permiscetur ei totum et infrigidetur corpus eius et in frigidetur eius cerebrum et exicatur et perveniat ei sincopis et quando sentit in gutture suo ponticitate et quando venit in vena et lingua sua asperitate et siccitate et in ventre suo punctura et in stomacho mordicacione et in borre stomacho dolore et in ypocondriis tensionem et in anelitu strictura et fortasse pervenit ad suffocacionem et albificatur color corporis eius et quando mingit mingunt et sanguineum Cura

Et sunt cure litargirii et datur in potu scamonea cum aqua mellis et provocancia urina et distemperat et non permittatur dormire. Et de illis que ingrediuntur in faciendo ipsum vomere sunt duo alhacharen et duo de lilio et totum de narcisco. Et cadunt in medicinis eius gummi pruni et medicamen de sanguine draconis et frassinus. Et iterum de illis que conferunt ei est ut comedat sisamine primum et masticet ipsum et bibat super ipsum vinum gipsum

De ipso gipso accidit simile ei quod accidit ex cerusa verum maior est strangulacio Cura

Et oportet ut curetur curatione cerusse et curatione fungorum. Deinde detur in potu muxillagines viscose ut removeatur asperitas gutturis post lenificacione perditam per sorbiciones lenificantes. Et indiget solone ventris cum scamonea et similibus. Et solo alicoacis. Et si abrasio ... abrasio. Et de eis que memorantur ad gipsum est cinis ex ... vitis cum ...

Accidunt ex ambobus accidencia similia accidentibus argenti uiui extincti

Hoc ex diagridio quod accidit solucio uentris plurima et dignum est spiritus eis Cura

Est eadem cura. Deinde administrentur sorbiciones pingues et adipes lenes

Accidit ex eo punctura uehemens et mordicacio fortis in gutture et in visio in testinis et ulceracio et uomitus

Arsenicatum citrinum et rubeum et storia

Est similis citrini arsenici quod dicimus

Accidit ex illis dolor uehemens in uentre et siccitas in ore et inflamacio et supat dolor capitis Cura

Est quod datur in potu lac cum eo quod soluit cum fortitudine. Deinde datur in potu butirum commune et crudum tamdiu donec sedentur dispositiones ille et assiduetur effusio olei rosati solo uel cum oleo de salicibus quassatorum cum aceto super capita eorum. Et quod datur in potu potanti ipsum aliquid de magnete ut aggregetur illud quod sepultum est ad se ipsum. Deinde consequuntur adiuuent soluta reddita. Et quod datur ei in potu ex [illegible] pondus ℥ ii. Deinde datur ei ad sorbendum et post ipsum iura untuosa lubrificancia cum butiro uaccino et [illegible] ut solo uentus fiat. Si fuit de pendens aut euomat ipsum cum eis si est adhuc in stomaco Arsenicum et calx

Cui datur in potu ex ambobus similiter accidunt punctura et ulcera intestinorum. Et ei cui in potu datur arsenicum sublimatum accidit ex illo proximum illi quod accidit ei ex magna [illegible]. Et quod accidit tussis ledens. Et cui in potu datur calx sola accidit siccitas oris et dolor stomaci et difficultas urine eius et dolor [illegible] cum sanguine et egreditur calx in urina eius. Et quod accidit ex [illegible] frigus extremitatum et accidit sincopis et quod exiccat linguam et accidit

suffocacio Cura

Incipiat cura eius eo quod eorum. Deinde detur in potu aqua calida cum iuleb aut euomat cum oleo aliquo. Deinde sumat de decoctione seminis lini et decoctione [illegible] decoctione [illegible] et aggregatione ambarum cum aliquo succo molochie cum melle. Et non esset sumere in potu lac et muxillagines et [illegible] iura cum adipibus et preciosum est melius. Et curetur tussis si accidit ei cum lenitiuis et cura calcis est uomitus et [illegible] et [illegible] alemsificacio. Et cura ei est prima cum arsenico. Et de illis quod dicunt in hoc est ut sumat urina asini [illegible] et detur in potu quantitas [illegible] ℥ i in magna calida Aqua saponis

Propinqua est dispositioni calcis et arsenici et cura eorum est cura illius Dragaguntum alumen

Commouent ex potu amborum tussis uehemens perducens ad ptisim Cura

Est ut potat lac asininum et butirum crudum et [illegible] et sirupus de ysopo et similia De potu aque frigide in uno

Et in potu illius [illegible] et post balneum aut coytum timetur corrupcio complexionis et ydropisis Cura

Est medicamen de curcuma et medicamen de musco et similia. Et quod sufficit uinum purum et potat ipsum super eam

Summa uenenorum explantis. De napello

Napellus est de deterioribus uenenis et accidit potanti ipsum ut apparent labia eius et lingua ipsius et egrediuntur oculi eius et frequenter fiunt super ipsum uertigo et sincopis et cura ipsius non oportet et est malus. Et quod euadit ex eo raro euadit quin cadat in ethicam et ptysim. Et quod accidit tenasmon. Et ex uno succus imbibunt et est ficus quod inueniunt stratum Cura

Ipsum ut resistitur ipsius bibere ad faciendum uomere cum decoctione seminis napi et detur in potu uinum et butirum coctum uaccinum dando potum super potum. Et similiter decoctio corticum

cura
storia
cura
arsenicum et calx
cura
aqua saponis
draguntum et alumen
cura
potu aque frigide in uno
cura
summa uenenorum explantis
tenasmon
cura

glandium cum vino. deinde cura eius principalis
est bedzahar et medicamen de musco et alge
diaar et thure et tyriaca magna quoniam offert
in eo usque ad terminum. Et de melioribus
rebus est ut in potu detur muscus et confectio
ne albedzahar aut quantitas ℨ .i. de me
dicamine musci cum siliqua et musci. Et
extimat quidam quod radices capparis sunt
bedzahar napelli et omnia albedzahar at
sunt bona ei et propter illud quod assimilatur alumpni
et hec fila sunt fila litargiri. Et animal
nominatum surius et est in musce cirius napello
et destruit eius operacionem cum comedit ex
ipso

Cornua spice

Apparet in eo qui ex eis in potu sumit
signa siriseni et nigredo lingue et
distillat sanguis ex lingua et gutture

Cura

Oportet post curam eorum ex vomitu cum
aqua ordei cum oleo rosarum et similibus
ut in potu detur camphora aut ℨ .i. in ℨ .i.
aque rosarum et epithimetur epar et cor ipsius cum
emplastris vehementis frigiditatis et campho
ratis et cum sandalis confectis. Et detur
in potu quod sit sicut sanich malorum ace
tosorum et sanich ordei in aqua ninus ace
tosorum et detur in potu sucus granatorum
inleb et detur in potu sucus citrulorum et melonis
acetosorum et sucus citrulorum et melonis
et albatisi aqua ordei et aqua bersdart et
aqua lactis acetosi

Muslion

Hanc medicinam reperio et extimo ex
quibusdam modis extimacionis et conpa
est simul napello. Et signa que ipsa sumit
hinc medici dicunt esse quod accidit ei qui bibit
ipsam mordicacio in ventre et singultus
et sincopis et citrinitas in facie tota et pre
et sincopis et cetera inflatur anhelitus eius et fetet cor
in labiis et inflatur anhelitus eius et fetet cor
ipsius et stupescit et prospicit ex eo post
gravitatem in capite et minoratur pulsus et
abscinditur et sudat sudore frigido et rubet et
moritur. Et cura eius est cura napelli

Numeracio medicinarum venenosarum henforbium

Accidit ex eo angustia vehemens
et inflamacio et eveniunt mordicacio
in ventre et singultus et fluxus sanguinis

ex ipso cum superfluitate

Cura

Oportet ut evomat deinde evomat de
inde in fine et detur in potu buti
rum coctum et crudum cum fortitudine
deinde curetur curacione cornium spice
et confectum super aquam granati mu acida et aqua
mucorum malorum et aqua lactis acetosi.

Lac titimallorum

Ex ipsa quidem sunt que dicta in me
dicinis singularibus et sunt lac asa
bre et lac alasir et lac alaghiat. Et non
accidit ex eis ex mordicatione et solucione
ventris sublimi nisi quod accidit ex eo ex
tio quod oportet ut frangatur eorum virtus
cum lacte cum lacte extracto butiro et
butiro cocto et crudo. Et curetur accidens
proveniens ex eis de solucione ventris cum
sanguine aut minutum eius cum eo qui sequitur
sanguine aut minutum eius cum eo quod sequitur
in capitulo eius. Et dicit quod de lacte sabre
interficit pondus ℨ .ii. Et cura eius est
balneacio cum aqua dattilorum in matu
rorum. Et lac quidem albusir interficit po
ndus ℨ .iii. in duabus diebus et constringit
epar. Et cura eius iterum est similis illi

Dacomonia

Dosis eius interficiens est ℨ .ii. et hec
dispones illis primas que dicta sunt
Et de eis quod oportet ut frangatur malicia eo
rum est lac extracto butiro et sanich malorum et rob
citoniorum et rob ribes et sumac

Almezerion et cumemelon

Dosis eius est interficiens ℨ .ii. et accidit
vomitus ex eo et solucio ventris super
flua. Et signum quod nominatur cumemelon
est efficacius plus et accidit ex eo
mordicacio vehemens in visceribus et dolor
in corde toto et commocio et singultus. deinde
vomitus flegmaticus et spumosus. deinde per
ducit ad spasmum et destruit eorum

Cura

Necessarium est in potu dare lac dul
ce et butirum coctum frequenter et inhepitur
ut illud frangat maliciam eius. Et quando ma
gnificatur timor tunc necessarium est dare in
potu tyriacam et mitridatum et medicamen
de terra sigillata. Et quando sedatur detur post

ipsas oximel et endiuie diebus aliquot
ut remoueatur malicia opilationis

olcander

Oleander plurimum interficit homines
et animalia et passio ipsi facta in currere
angustia uehementis et inflamaciones
uentris et inflamaciones maxillas et
est calida et sicca et mordicatiua et
incisiua ¶ Et aqua in qua nascitur
oleander est mala ¶ Et cum non est ex
cusacio ab ea quin teneat ut distillet
aut permisceatur cum iulep cura

Opus ut fiat decociones femi
greci et dattilos aspebhir. quia sunt
mirabiles et semen agni casti. et agnus
castus ipse et decoctio amborum cum ty
riaca et et ficus cum melle et zuccaro et
iulep et dulcia omnia uel uinum est bonum
et cum necessaria sunt uirtuosa et uisco
sa que constringunt intoxicationis et sequi ea
cum clisterio anacardi

Accidunt ex eis constrictio in gu
ttur et grauitas uentris
et inflamacio et egestiones acute ¶ Et
quoniam destruunt quidam in ira et cum eis
saluatur faciunt accidere alienato
ne in ea quoniam adhuc nimia ¶ Et
quod de eis interficit est pondus duorum
aureorum ¶ Et quoniam non nocet quibusdam
hominibus cum etate et quoniam ipse come
dunt eas cum nucibus ¶ Et ego ia
m uidi quod ex eis mordebat cum ni
cibus et non corrumpebantur ex eis

cura

Opus ¶ Et in potu oleum amigdalis
et sisaminum et butirum crudum
et cottum et lac dulce et uirtuosa
ex iuuantibus et eis que cuiunt hi cursu
ut sedant mordicatio et mandibulis.
deinde detur in potu lac acetosum uacca
rum et infrigidatum cum niue et oleum
uiolatum infrigidatum et aqua ordei in
frigidata et aqua fructuum et infrigidata
et sedeat in aqua dactilorum immaturo
rum et curetur curacione syrisen ¶ Et

de rebus quibus curatur sunt grana pini ¶ Et uinum
est eorum bedzahar alkakengi

Et iterum de eis quod interficiunt acuitate sua
et sunt cure anacardorum et olea cura
sunt de rebus iuuantibus nocumento eius

Saphisaga

Accidencia et dolores ipsi sunt sicut accia
cantaridis ¶ Et cura earum est cura eius
¶ Et nos diximus illud in capitulo suo ruta agrestis
Accidunt ei qui bibit extra egressio oculi ad
exteriora et adustio et inflamacio uehemens
Opus ut euomat cum aqua calida et oleo cura
deinde curetur cura decenti et similiter
Hec est gumma rutte montane Chephisie
ne ¶ Et quoniam sentitur in sapore eius sicut
sapor albedarogi et est calida ¶ Et accid
it ei qui bibit eam retencius omnium eorum que cur
runt ex uesica et appetitur lingua
rubea et inflacio et adustio in guttur
et sicut regressio oculi et rubedo faciei ¶ Et for
tasse accidit febre in toto ex acuitate ei
¶ Et multociens perducit ad difficultatem et
putitate anelitus cura

Oportet ut perueret et euomat et fiat in
potu post illud lac et butirum cottum
et crudum et aqua ordei ¶ Et gargarizet
cum oleo roseo et aqua dulci ¶ Et detur in potu
spiritu acetosus et infusio absinthii ¶ Et ex eis
que nominata sunt apud illos sicut bedzahar et
semen eius et gluttine albotim et radix almaruch et
decoctio origani ¶ Et iterum dicit quod castoreum
cum aceto calefacto aut melle et forsitan hoc
est secundum semita expellendi a corpore cum re
solucione ¶ Verum secundum apparitionem necessitatis
infrigidacio est conueniencior agilbenech

Accidencia eius et cura ipsius et cura condisi
et elleborum albi sunt eadem andendasin
Accidit ex eis solo uentus maxima
Opus ut euomat si potest et fran
gatur uirtus earum dando in potu lac
et butirum crudum potu post potum aut datur
in potu lac cottum butiro et elaboretur in pro
hibendo solucionem uentris ¶ Et quoniam sunt
ut adnocumentum earum et prohibendam solucionem
earum tyriaca condisi et elleborum albi et ciclamini et suc
cucumeris asinini nigell. melle et agreste

Oportet facere uomere uentre magnum et

quia fit suffocacio ex eo, et similiter accidit [et] debes albus et ipsa et facit nausiam et facit vomere. Et quia aggravat quod non expellitur immo suffocat. Et quia vomet solucionem ventris, et post ea perveniunt cum hoc ad sincopim et casum virtutis et sudorem frigidum et spasmum et species ellebori albus et agaricum nigrus quoniam ambo sunt similes in passionibus. Signum quod pulsus bibentis elleborum album in principio suo est latius et rarius, debilis valde, tardus valde, propter suffocacionem caloris innati sub materia plurima quod consecuta est virtus membri subito, et non potest ea expellere natura. Cum [illegible] apparet diuersitas cum non est ordo quoniam virtus ipsius [illegible] est coartata valde. Cum autem [illegible]

Castoreum

Cum castoreum corruptum fit, accidit ex eo accia (?) [illegible] cum strangulacione, et interficit illud in die vno, et [illegible] illud quod de eo [illegible] fetidius et cineruleum quod declinat ad nigredinem. Cura

Oportet ut euomat ex eo cum aqua aneti et feluastre cum mille, [illegible] vino, deinde dentur in potu acetosa sicut acetositas citri [illegible] crob fructuum acetosorum, et acetum vini solum et lac vaccinum [illegible] acetosum et sucus malorum et lac asini. Sylla agrestis [illegible] cum [illegible] et ex eius usu tenendi [illegible]. Quia accidit ex acc[illegible] ei et ex [illegible] excoriato intestinorum et viarum [illegible] et descendit [illegible] et illud quod est ut [illegible] accidit ea [illegible] et incisio cum [illegible] illud quod [illegible] cum frustis [illegible] et [illegible] in potu lac decoctum cum frustis ferri ignitis et cum [illegible] onorum [illegible] macito et suffit [illegible] et cum [illegible] et similibus. *Strangulator adibrestia (?) gla[illegible] tor leopardi*

Accidit quod si ex eis sumit ambobus ponticitas in palato et uua [illegible] et [illegible] plmonis (?) asperitas cum [illegible] et eleuatur ex ore eius vapor fetidus [illegible] et prouenit lesio ad separationem et tremorem [illegible] ad tremorem et spasmum et obfuscatione coloris [illegible]

[illegible] lesbi (?) et apparent tunc [illegible] et curetur cura spasmi similiter. Elbis (?)

Accidit ex eo solo [illegible] [illegible] uehemens et suffocacio [illegible] cum dantur in potu ex eo ʒ ii spasmat et interficit. Et accidit illud pulsus cordis et adustio lingue et [illegible] super ea et [illegible]

plurima et inflacio deinde spasmatur ex eo quod est [illegible] et tremit et moritur.

[A]ufert (?) [illegible] virtutem et [illegible] inustio (?). Et uetus (?) in potu absinthium cum vino aut sumatur [illegible] et castoreum et species partes equales, et detur in potu ex eo circa ʒ ii cum vino. Et pone super inflamacione pannum calefactum propter putrefactionem et vaporaciones exeuntes ex eis quod [illegible]. Detur in cibo ipsum caseo recenti cum mille et butiro cocto recenter et ventrem vntuosis et vino dulci et plurime [illegible]. Et si accidit ex eo spasmus tunc fac illud quod dictum est in capitulo [illegible] [illegible] ventris quod superfluit se [illegible] [illegible] fria (?) et bibat acobich (?) et [illegible] [illegible] Amora dauidi *amora dauidi*

[illegible] ex ponderis ʒ ii est [illegible] [illegible] ipsa mortale. Cura *cura*

[illegible] est cura [illegible] aladri *aladri*

[illegible] sumitur ex eo interficit [illegible] illud quod facit vomere et [illegible] ventris cum granis latis [illegible] modus quod [illegible] Hebual *hebual*

[illegible] [illegible] Herua (?) seisani *herua seisani*

[illegible] ex passione horum duorum [illegible] vehemens [illegible]. Et [illegible] semidrta (?) *semidra*

[illegible] eo illud quod accidit ex scilla. Et [illegible] ex eo quia tussis fortis [illegible] cura [illegible]. Et [illegible] tussis [illegible] sic est [illegible] [illegible] aliis ex medicis tussis [illegible] [illegible] et nuz nigrum *[illegible]*

[illegible] ex eo sic sicut accidit elli [illegible] [illegible]. Et cura eius est [illegible] sodbei (?) dyi am[illegible] [illegible] Arbdion (?) *setbardion (?)*

Ego non [illegible] iam huius medicine neque [illegible] eius nisi [illegible] ex de ac[illegible] non elongatur quin sit de non acutis. [illegible] est medicina equa acciat [illegible] [illegible] ita ut accidat labio eius [illegible] dispositionis risui et [illegible] risu [illegible]. Et circa ei cura [illegible]

ipaz oximel et endiuie dieb aliquot
ut renouetur malicia opionis

olean der

Oleander plurimu efficit hoies
sciaticha et paz ipi fac currere
angustia uehementes et inflamaciones
uentris et inflamaciones magnas et
est calida et sicca et mordicatiua et
incisiua. Et aqua in qua nascitur
oleander est mala. Et cu no est ex
cusacio ab ea. qz tunc ut distillet
aut permisceatur cu iulep Cura

Oportz ut fiat decoctiones femi
greci et dattilos aschebhi qui sunt
mirabiles et semen agni casti et agni
castus ipse et decoctio am
iata ei et ficus cu mll
iulep et dulcia oia ...
et cu necessaria sit vomi
...a q sumpsit intoxicens
cu clisteriis anacardi

Accidunt ex eis ...
...tus et grauitas u...
et inflamacio et ...
qm destruunt ... intra
saluatur faciunt accidere ...
ne ... adhuc ...
p de eis it fit ... pond
...aur Et qm no nocet
hoibus cu ...
dunt ... nucibus ...
...di ... ex eis mordeba...
cibus et no corrumpeba...

Cura

O Et in potu olim...
et sisaminu et buti...
et cottum et lac dulce ...
ex iuenibus et eis q ...
ut sedent mordicatu...
dem detur in potu lac ac...
... et infrigidatu ...
in olatu infrigidatu et ...
frigidata et ...
... in aqua datur ...
... et curetur ...

de rebus qbus curatur sunt grana pini Et sunt
e cor bezahar alkakabeneg

Et si iteruz de eis q interficiunt acuitate sua
Et sunt cure anacardorum et olea Cura
sunt de rebus iuuatiuis nocumento eius

Saphisaga

Accidencia eius et dolores ipi sunt sicut accid.
cantaridum Et cura earum est cura eius
Et nos dicemus illud in capitulo suo Ruta agrestis

Accidunt ei q bibit exea egressio oculi ad
exteriora et adustio et inflamacio uehemens
Cura

Oportz ut euomat cu aqua calida et postea
deinde curetur cura oleandri et similiu
Chephisie

Hec est gumma tuz monta
ne Et qn sentitur sapore eius sit
sapor albedaroz et est calida Et acci.
ei q bibit ea retencio omnis ... q cur...
... ex uente ... mit. et apparet lingua

et suffocacionem et fit illud cu rugitu in uentre et uentositate
plurima. Et accidunt bibendi strangulatore leopardi scotho
mia et tenebrositas oculi quociens uult ire ... ca hui
ditates in oculis et grauatur pectus ei. Et strangulator que
leopardi ... mixtatur in ... edicila et locis aliis et ... ama
ri saporis et fetidi odoris

Oportz ut properes ad faciendum ipsum uomere cu eis q sunt
dem dicta ipsum. Post da in potu sic origanu mo
tanuz et prassiu et ruta et absinthiuz et ... armenus
cum vino. Aut detur in potu oleum balsami quantitas ʒ iii
in vino Et melius vinum est illud in quo extinctus est
ferrum et argentum et aurum et stoua ferri ipsi est bona et
cohagsyola. ... cohagsuz ... et gazeli et cedi dem in ...
brottosa

Aluda ei interficiunt ... Et lignum eius ... in fine
et cura eius est cura cors et est prima cure oleandri

Et cui datur in potu cortex eius. sed q diciturr
quidam forte accidit statim dolor in hoie et lingua
et apparet lingua ... et extenditur dolor in umbilico et
stoco et testiculus ei et inflamatur totum corpus ei et uomit

... datur ...
et butirum cundum potu post potu aut datur
in potu lac extracto butiro. et elaboretur in pro
hibendo solucione uentris. Et qm sunt
ut adnocumentum eorum et prohibendaz solucione
eorum tyrita condisi et elleboro albo et acalam et succus
cucumeris asinini nigelle mle et agreste

Oportet fac uomere uoitus magnum et

qui fit suffocacio ex eo, et similiter eclam
et elebor(us) albus et ipsa ei facit nausiam
et facit vomere. Et quia aggregant quod non ex
pellitur ymo suffocat. Et quia vomere so
lucione ventris et potu pervenerunt cum
homine ad sincopim et casum virtutis et su
dorem frigidum et spasmum et proprie elleborus albus et
agaricum nigrus quoniam ambo sunt similis
suffocacionis. Signa sunt pulsus bibentis elleboru(m)
album in principio suo est latus et tarus deinde
valde tardus valde propter suffocacionem calo
ris innati sub materia plurima quod consecuta
est virtus mee subito et non potest ea expe
llere nam [illegible] apparet diu
sitas cum non est ordo quoniam virtus iam
fessa est et coartatur valde. Cum autem
[illegible]

cum in vehemens
curetur citrone contundis et in ut sit in oleo et
grosse sumit in potu decoctio citrone

plurima et inflacio deinde spasmus ex
eo quod est cui supra et tremit et movet
Accidunt ...ange inter virtutem et cui eis quod su
misit. Et iuvantur in potu absinthium
cum vino aut sumatur cuminum et comisi et
castorei et spice partes equales et detur
in potu ex eo circiter ʒ ij cum vino. Et
pone super inflamacionem pannum cale
factum propter putrefactionem et vaporaciones
exurgentes ex eis quod sumpsit. De
in cibo ipsum caseo recenti cum melle et
butiro cocto recenti et ventris unctuo
sis et vino dulci et plurime commistionis
Et si accidit ex eo spasmus tunc
fac illud quod diximus est in capitulo illi alio
... ventris quod superfluitate
... a fluit et bibat arobich et
... ungentis amora dauidi
... ex pondere ʒ ij est pertura
... ipsa mortale cura
... est cura herforbium aladri
... sumitur ex eo ... fit
... est illud quod facit vomere et
... ventris cum quibus lactis
... modum quod sumpsit hebual
... suffocacio hervia et sisami
... ex passione horum duorum
... vehemens et efficax. Et
... cura eius semi urtica
... eo illud quod ... ex illa. Et
... ex eo quia tussis fortis
... cura ... tussis
... lenitus sic est ... mot
... alius ex medicis tussis
... cum et nigrum
... ex eo sic ... illi in
... nig. Et cura est
... provatur ... amu
sebardion

amora da-
uidi

cura

aladij

cura

Hebu-
herui-
et sisan-

semi urtic

sebardion

... levis et apparuerunt tunc spasmi et
curetur cura spasmi sicci. Elbi
Accidit ex eo solo ve
ntris vehemens et suffocacio
Et cum datur in potu ex eo ʒ ij spa
smat et ... fit. Et accidit illud
pulsus cordis et adustio lingue et
fractura super ea perventuacio

De [illegible] non huius medicine neque
neque cura ei nisi ... et extimo ...
ex de acutis et non elongatur quin sit de non
acutis. Dixerunt quod est medicina equa
... in mistio ... ita ut ...
labio eius detensio dispositione similis risui
et exemplificant ... risu sebardium. Et cura ei cura cuius est

ypas oximel et cndiunt diebus aliquot ut renouetur malicia opionis

oleander

Oleander plurimum efficit homines [illegible] et parum ipsi faciunt incurrere angustia uehementer et inflamacionem uentris et inflamaciones magnas. et est calida et sicca et mordicatiua et incisiua. Et aqua in qua nascitur oleander est mala. Et cum non est ex cusacio ab ea. oportet ut distillet aut [illegible] cum iulep Cura

Oportet ut fiat decoctiones ficuum grecarum et dattilos [illegible] qui sunt mirabiles et semen agni casti. et agnus castus ipse. et decoctio am[…] [illegible] et ficus cum m[…] iulep et dulcia omnia [illegible] et cum necessaria sunt [illegible] sa que stringit intoxicationis […] cum clisteris anacardi

Accidunt ex eis [illegible] […] et granitas u[…] et inflamacio et [illegible] quia destruunt [illegible] […] saluatur faciunt accidere […] ne [illegible] adhuc […] que de eis [illegible] et pond[…] […] Et quia non nocet […] hominibus cum [illegible] […] dunt [illegible] nucibus […] mudi [illegible] ex eis mordeba[…] cibus et non corrumpeba[…]

Cura

Et in potu olm[…] et sisaminum et buti[…] et cottum et lac dulce […] ex intus et eis [illegible] […] ut sedent mordicati[…] […] deinde detur in potu lac ac[…] […] [illegible] et in frigidatum […] uiolatum infrigidatum et aq[…] frigidata et aq[…] fructu[…] […] coquat in aqua dactil[…] […] et curetur curatione [illegible] […] Et

de rebus quibus curatur sunt grana pini Et [illegible] […] bezahar alkakengi

Et scientia de eis quod in eis sunt acuitate sua

Et sunt cure anacardi et olea Cura

sunt de rebus iuuatiuis nocumento eius

Saphisaga

Accidencia eius et dolores ipsi sunt sicut accia cantaridis Et cura eius est cura eius Et nos diximus illud in capitulo suo Ruta agrestis

Accidunt ei qui bibit extra egressio oculorum ad exteriora et adustio et inflamacio uehemens

Oportet ut euomat cum aqua calida et oleo Cura deinde curetur cura oleandri et similium

Chephisie

Hec est gumma rutae montane [illegible] ne Et quia sentiet saporem eius sicut sapor albedarorum et est calida Et accidit ei qui bibit ea retencius omnis eorum que [illegible] […] mit et aparitur lingua

[…] et butirum calidum potum post potum aut [illegible] in potu lac extracto butiro. et elaboret in prohibendo solutionem uentris Et quia sunt ut ad nocumentum eorum et prohibendam solutionem eorum [illegible] Condisi et elebori albi et ciclamin et suci cucumeris asinini nigelle [illegible] agreste

Olidi fac uomere uomitus magnus et

qm fit pfocacio ex eo, et similiter accidit
et debes album et ipsa ei fac nausiam
et fac vomere. Et quia accidit quod non ex
pellitur ymo pfocat. Et quia vomet so
lucione ventris, et post ea pervenit cum
hoc ad sincopim et casum virtutis et su
dore frigido et spasmum et proprie elleborus albus et
agaricum nigrum quia ambo sunt simil
passionis. Et quando pulsus bibentis elleborum
album in principio suo est latus ratus debil
valde tardus valde propter pfocacionem calo
ris innati sub materia plurima. Et consecuta
est virtus nme subito et non post ea expe
lleret nam. Et dicitur apparet diu
sitas cum non est ordo quia virtus inten
sa est coartata valde. Cum autem incipit
ordinari et equari valde incipit egri di
spositio bona fieri. Et si eius dispositio non
fuit tendens ad rectificationem ymo
ad singultum et spasmum. debilitatur pul
sus et duplificatur et inspissatur valde. Cum
ergo pfocatur rarificatur sine ordine et tar
datur quoniam calor extinguitur. Et quia apparet
in ipso nitrositas humiditatis. Et elleborus qui
est ex eis que interficiunt canes. Cura cura

Oportet ut properas ad mundificationem
ventris cum eis que scis, aut facias de
pendere materiam nocumenti eius cristere
forti cum eis que scis sicut pulpa co
loquintide. deinde administra ei cristere
cum eis que dicuntur in capitulo fungorum. Et
quia minoratur nocet sic in principio
fiat ut evomat et non sit res plurima
quare oportet ut impleatur venter eius cum aqua
calida intepida deinde evomat deinde
iteretur. Et quando accidit spasmus detur
in potu lac butiro plurimo sive cocto
et mitigantur virtutes eius cum cotis
lectis et applicentur tunc temperate et
curetur cura spasmi sicci. Elleborus

Accidit ex eo solo ve
ntris vehemens et suffocacio
Et cum dantur in potu ex eo ʒ ii spa
smat et interficit. Et accidit illud
pulsus cordis et adustio lingue et
strictura super ea et revumatio

plurima et inflacio. deinde spasmatur ex
eo quod est cuius et tremit et movetur.
Angustiatur virtute et cum eis que sci
uisti. Et ut des in potu absinthium
cum vino aut sumat cyminum et comisce
castoreum et specie partes equales, et detur
in potu ex eo circiter ʒ ii cum vino. Et
pone super inflamacionem pannum cale
factum propter putrefactionem et vaporacio
nes exeuntes ex eis que scivisti. Et de
in cibo ipsum caseo recenti cum melle et
butiro cocto recentius et utitur vino
sis et vino dulci et plurime commistionis
Et si accidit ex eo spasmus tunc
fac illud quod dictum est in capitulo ellebori albi.
Et cum solo ventris quod superfluit se
deat in aqua frigida, et bibat azobich et
medicinas pingues. Amora dauidi — amora d. med.

Accidit ex pondere ʒ ii eius pruri
tus et apa mortale. Cura — cura
Et eius cura est cura heforbii. Aladri — aladri
Quando plurime sumitur ex eo interficit
Et cura eius est illud quod facit vomere et — cura cura
solucionem ventris cum quibus lactis
et unctuosis secundum modum quem scivisti. Hebual
Accidit quod pervertacio. Herua e ciscami — Hebu. herua e ciscam
illa in ex passione horum duorum
est venenum vehemens interficiens. Et
cura eius est cura corum. Sem orcia — sem orc
Accidit ex eo illud quod accidit ex squilla et
interficit ac ex eo quia tussis fortis.
Et cura eius est cura squille. Et cum tussis
eius curatur cum lenitiis sicut est sorbe mol
cum aqua ordei et aliis ex medicinis tussis.
Turbit malum et enuza nigra — turbit turbit
Accidunt ex eo sicut sunt accidentia ellebori ni
gri et agarici nigri. Et cura eius est
illa cura. Et approbatur sorbere dyamoro
de magne. Sebarbidion — sebarbidion

Ego non cognosco naturam huius medicine neque
neque curam eius nisi coniectura et extimo ipsam
esse de acutis, et non elongatur quin sit de non
acutis. Dixerunt quod est medicina equa
accidit permistio tonsillarum et retrahitur ita ut attrahat
labio eius detencionem dispositio similis risui
et exemplificant quod risu quod est tristis videtur
risu sebarbidium. Et cura eius cura coris est

Et dixerunt. qdam oz ut euomat biles
ipius et bibat post ipius aquam mellis et ferunt
ei potus lactis et inungere manus cum
calefacientibus et administracio tiriace ca
lide et fricacio et medicine ad spasmum ma
lignum

Noius iterum non agnosco naturam eius nec
naturam et extimo ipsam de acutis et non
est longinquum quin sit de non acutis et
Et dicitur quod facit accidere flegmone in labiis
et lingua et maniam et alienacione et casum pi
lorum

Opopones causa et cura primo est eius
hinc dicta est i spilla et ipse cum robub fru
ctuum sicut est sirupus de agresta et ribes et ma
lorum et urtica Et accidunt ex eis nausea
et sincopis et angustia et ipse medulle sunt
sicut nucis et nuclei dissomulorum et nucleorum
gal et amigdale Vinum putum i ieiunio

Multociens accidit quod facit accidere pfo
cacione et dolores et inflamaciones
et ipse post exercicium et laborem et ipse qui
unum est grossum et dulce Cura

Est euacuacio per stomacum et sedem ne vetus
si necesse et uomitus est optima medicina
si est possibile deinde infricetur oximelle cum aqua
frigida et aqua lactis acetosi de quo extractum est
butirum et aqua fa... et trociscus de ca
phora et similibus mel malum

Plinius et affertur de regione arabie
et hoc est mel acutum faciens sternutare
illum qui ipsum odorat Et accidunt ex ipso ac
cidencia mala similia eis que accidunt ex spilla
et urtica et similibus Et festine ueniunt ipsis
sincopis et sudor frigidus Et de melle est aliud
malum quod dicitur in accidentibus suis Et cura
eius est sicud indicauimus iamque nisi quod ut
comedat rutam et pisces salitos et potet
sirupum nouatum anmelli et non cesset eo
bibere et uomere quantum possibile est ei aldib

Et qui biberit aldib accidunt rugitus in
uentre et punctura absque fluxu uentris
et uertigo Cura

Oportet ut in potu detur aqua et mel et
euomat ea et distringetur distringens lenis et su
matur offert ei in potu absinthium cum
sirupus acetosus et illud quod appropriatur cum
decoctione cumini et item spica cum castoreo
et piper et euaporetur cum aqua calida et aceto

Summa de medicinis que sunt ex plantis ue
nenosis frigidis

Accidit si bibatur opium sudor et emeta
tur et frigus causatur et pruritus et quibus
odoratur odor opii et uertigo et singultus
et tenebrositas oculorum et strictura gutturis
et anhelitus et citrinitas et offuscacio ex
tremitatum et citrinitas labiorum et faciei et diffi
cultas sensata et profunditas sompni et
retraccio lingue et submersio oculorum deinde
perducit ad spasmum suffocantem et sudorem frigidum
et anhelitum frigidum et mortem Et de causis
interficientibus eius est ingrossacio sanguinis
et non currit per corpus ipsum i... ipsis et
spasmat instrumenta anhelitus Et dosis ex
eo interficientis est pondus ʒ ii Et interfic
cit in duobus diebus et ipse quando datur in potu
cum vino quoniam ipsum facit illud magis opera
ri. non unum ad hac... ducat ut
ei resistat et corporibus calidis quoniam est ue
hemencius eius et uelocius penetrans
sicut diximus in canone Cura

Administrent in eo regimen eua
cuatiuum cum uomitu cum oleo et
aqua et sale et baurach. deinde cum sirupo
acetoso et detur in potu aqua et mel. deinde
distringetur cum distringentibus fortibus Et de medi
cinis eius est sirupus acetosus et absinthium
Et item sirupus de absinthio et asa et ty
riaca eius Et similiter cinamomum ipse
cum acetoso et sirupo acetoso item Et
similiter castoreum ipse et piper cum uino
aut cum sirupo acetoso et origanum et ruta
et sal Et similiter oleum ... cum aceto aut
cum melle et allia et nuces sunt bona in eo
Et detur in potu bibenti ipsum tyriaca
pa... Et ... asa foetida castorei piperis
partes equales conficiantur cum melle Et cu
ius dosis sit aquantitatis auellane usque
ad quantitatem nucis Et multociens
liberat ab eo potare aut ... i ...
ʒ ... odoriferi Et uinum antiquum
plurime quantitatis est mirabile eius et ipse
... est ... odoriferum plurimum tollis
aqua et est cum cignamomo Et non
est ... sit tyriaca et sagapenum et
... datum cum vino Et oz ut ... mo
ueatur cerebrum eius per sternutaciones
cum ... et similibus quoniam est ... bona
ad expellendas eas eius Et oz ut tra
hantur capilli eius et non permittatur

iro ... mella
... dia
m... ... dia

de med. que sunt ex
plantis uenenosis frigidis

dormi[at]. Et ungatur corpus eius oleis calidis sicut est oleum de costo et oleum de lino. Et odoret que sunt sicut castoreum et sicut muscus. Et oportet ut se det in thyriaca calida et ut non spasmetur et non fortis cum eo prurit[us] et sorbeat iura pinguia et medullas et pr... et adipes. **Nux metel**

Accidunt ex ea vertigo et rubedo oculorum et tenebrositas et ebrietas et profunditas sompni. Et quandoque interficit ex ea aureus j in die uno et ipse excillat[ur] et inde et ... interficiat accidit ex ea sudor et anhelitus frigidus. Illa autem que est minus mediana, et facit profunditatem sompni et inebriat et non interficit nisi debiles homines. **Cura**

Melior cura eius est vomere cum nitro et aqua et oleo et butiro, et tyriaca eius. Et detur in potu cum ea vinum pretinum cum pipere et piretro et bac[ce] lauri et cinamomo et castoreo. Et postea ponere ... in aqua calida. Et calefiat corpus cum panno et inungatur cum oleo de ben et costo. Et laboret quantum possibile est ei. Et exercitetur et cibetur post illud cibis pinguibus et vino dulci et ammini[stretur] cura. **Alabrio que radix mandragore et cortex**

Accidentia eius sunt acria magis medelt... Et dispositio eius est sicut litargia et pruritus et raucedo et surditas. Et quod in ea acti... est sunt cortices ipsius. Et grana illius sunt prossima illi. Et corpus eius iterum quandoque efficit aliquid ex hoc. **Cura**

Prossima est cure nucis metel et opii. Et oportet ut in potu detur absinthium in vino. Et iterum piper et castoreum et vinum et sinapis. Et acetum iuvativum est eis et oleum calefactis. Et fiat ut sternutet iterum cum hiis medicinis et olfaciat picem et fumum galbani extincti. Et de eis quod oportet ut ponantur sunt capita eorum aceto in ... Et non dimittantur dormire ... evigilentur trahendo capillos et faciendo sternutare et ... radicem ... **Darfion**

Est medicina de summa ... et est in natura iusquiami albi et inebriat. Et accidit ex ea nausea in primis et singultus et punctura et dispositio sicut ...

Et quandoque facit vomere sanguinem et solutionem ventris et facit ipsum exire et perducit ad sincopim et facit profundum sompnum et mortificat ex iiij usque ad vij post stupefactionem corporis totius. Et cura eius est cura eius ... **Iusquiamus albus**

Accidit bibenti ipsum ut mollificetur ... mbra eius et apperiatur lingua eius et egrediatur spuma ex ore eius et rubeant oculi ipsius et accidit ei vertigo et tenebrositas oculorum et constrictio anhelitus et surditas et pruritus corporis et gingive et ebrietas et permistio rationis et fortasse facit epilensiam. Et quandoque narrat vocibus diversis et quandoque rugit et quandoque ... et quandoque emittit vocem ut mulus et quandoque ut mula. **Cura**

Oportet ut in potu detur statim aqua et mel et ... lac vaccinum aut caprinum aut ovinum iterum cum melle et absque melle et butirum et grana pini decocta cum vino aut amigdale pinis et iterum decoctio ficuum et iterum vinum dulce pretinum et iterum acetum assatum et detur in potu semen rafani et sinapis et nasturcii et semen urtice et omne acutum incisivum et detur in potu aqua ... et ... rafani et semen eorum et aliquid non est sicut ... datum et tyriaca et sanguis ... et tyriaca opii et cura eius est vomere. **Iusquiamus niger**

Accidit ex eo prefocatio et fugus extremitatum et tensio vehemens prefocans et tenebrositas visus et forsitan non videt aliquid et destruit ymaginacionem et infrigidat ... et spasmat prefocat et interficit. **Cura**

Administra in primis clisteria et vomitus et ventris solutionem sicut quod ... in capitulo ... et detur in potu de puro vino aliquid post aliquam horam post horam ... magis iuvativum cum eo quod bibit et absinthium. Et detur in potu piper cum vino et similiter castoreum et ruta cum menta et aloe et folia lauri et grana eius et rob uve iterum. Et tyriaca opii iuvativa est ei. Et eis quod conferunt ei sunt semen urtice et alium ... et condimenti et storax omnia illa cum vino. Et similiter decoctio corticum mori et ...

balsami cu lacte Et oz ut expletes uet
ueniet ei et frocus ex farina tritici cu
uino

Accidit ex ea obfuscatio coloris
et exiccatio lingue et singultus
et uomitus plurimus et subito et flux
uentris cu abrasione i[n]untuosus et accid[it]
ex ea i[n] gustu sit sapor lactis Cura

Cura eor[um] e[st] s[ecundu]m canone eor[um] cor[um]
fiat illud aut det[ur] i[n] potu lac asini
nu[m] cu aqua mellis et lac caprinu[m] ite[rum] et al
cu aniso et coclee oves innatie et
cicer pectora gallinar[um] decocta et co
mestio amigdalar[um] amarar[um] Coriandri huius

Coriandru[m] multus sentitur de coriandro huius
et comedit circa libr[am] 3 aut bi
bit de suco eius subito et q[ui] p[ro]xime sit
ei 3 iij eueniunt in uertigo et sto
thoia et permistio coloris et grossitudo uo
cis et p[ro]funditas sompni et defect[us] ser
monis sic ebriatis et sordidis sermo
nis ebrietatis et alia et odorat[ur] ex ea odo
coriandri Cura

Op[or]tet ut euomat et p[ost]ea oleo de lilio
aut oleo olive et p[ost]ea cu de coction[e]
aneti et sit in ea baurach et cibet[ur] in
tell ouor[um] sorbilem cu sale et pipere et iure
gallin[e] pinguis cu sale plurimo et pipe[re]
et simil[ite]r iure anseris cu forti uino
puro Et det[ur] ei i[n] potu paulatim Et sit
illud q[uo]d p[ost]ea comedit cu pipere [illegible] et
sale Et [con]fert ei aqua salsa Et tol
e utens e[st] De psilium

Accidit ei q[ui] bibit psilium casus
uirtutis et pulsus et frigus totius co
rporis et [illegible] et [con]strictio anhelitus et ex
sio et i[n]quietudo et stupor cu debilitate dein
sincopis Cura Fungi et tubera mala

Cura ei est cura coriandri

Fungi et tubera mala i[n] locum eius
fungor[um] aut e[st] p[ro]genie sua q[ui] de
eis sunt q[ui] sunt mortales aut per multam
comestionem ex eis Et mali q[ui] e[st] i[n] gene
suo sunt illi quor[um] ortus no[n] e[st] in loco i[n] q[uo]
[illegible] salus eis q[ui] i[n] ipso nascit[ur]. ymo
e[st] natiuitas eius in loco malo et ap[u]d lapid[e]s
s[cilicet] uenenor[um] et ap[u]d arbores fortis qualita
tis Et q[ui] de eis nigri et uirides sunt ut co

lor pauonis oves mali sunt Et accidit
ex eis strangulatio et [con]strictio anhelitus
et inflatio uentris et stoc[us] et singultus
et punctura et citrinitas coloris et paruitas pul
sus et [illegible] et sincopis et sudor frig[id]us
et interficiunt Cura

Oportet ut euomat cu eis q[ue] sunt et p[ost]e
a cu suco rafani cu foliis suis. Dein
det[ur] eis cinis uitis in sero acetoso Et
pita sit tyriaca eor[um] Et oz post uomitu[m]
ut in potu det[ur] de uino nabati aliquid post
aliquid et de baurach Et mel ite[rum] est tyria
ca eius Et stercus gallin[e] e[st] maxime iu
uamen eis cu in potu dat[ur] in sero aceto
so Et baurach ite[rum] et sal indi et piretrus ca
lamint[a] cu sero acetoso et baurach Et confectio
nes calide. sic diacipreon et diacaminum
et mitridatu[m] antiquu[m] forte et aristol[ochia] et radix apo
panaci et fex uini et sinapi Et ite[rum] absin
thium. origanu[m] montanu[m] et decoctio am
bor[um] et decoctio ficuum Et oz ut euaporet
q[ui] e[st] sub ypocund[ri]us eius semp[er] De sagittis armi
nis

Et dixerunt q[ui] eueniunt in hoc capitulo e[st] re
gimen curationis eius q[ui] adurunt sagitte
armeni. Dixerunt quidam oz ut bibat
statim galbanu[m] qui est cura illius Dixe
runt et formula silvestris excoriata [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] ex ea
aut in cu uino Et ita [illegible] ad [illegible]
potus [illegible] hudon e[st] tyriaca ad illud

Tractat[us] s[e]c[un]dus de uenenis bibitis q[ue] sunt ex
animalibus

Hor[um] uenenor[um] ebibitor[um] ex animalibus ex ani
malibus quedam sunt q[ue] sunt caro illi[us] animal[is]
tu[m] cor[pori]s eius quecumq[ue] sit, et quedam q[ue] sunt intra
p[ro]priu[m] animalis, et quedam q[ue] sunt in humitate eius Et
tota diuisio e[st] s[ecundu]m duas diuisiones Et
ipso eius e[st] q[ui] e[st] [illegible] ac. sic caro rana
latu aliu[m]. et ex ipso est q[ui] e[st] p[er] accidens
ei sic piscis fugidi, et assatur suff
ocate et lac [illegible] i[n] sto De animalibus q[ue] inter
ficiunt cu[m] cor
pore suo cu[m]
[illegible]

Prima diuisio ex diui
sionibus e[st] sic stellio et can
tarides et rana et lepus marin[us] et [illegible]
Et duo sunt. e[st] piscis fu[gidus] et assature
suffocate De cantaridibus

Cantarides sunt acute mordicatiue
mortificatiue facientes accide[re]

tuta et dolore in intus. et est dolor extensus ab ore usque ad pectinem et inter ascellas et genua et ypocondria et ulcerat vesicam cum ulceratione dolorosa a parte et apparent virgam et pectinem et partes circa inflatione vehementi et faciunt surgere ad urinam. Cum quo vas suscipit multum mingere non potest. aut mingit sanguinem et frustum sanguinis cum dolore vehementi. Et quandoque accidunt cum hoc solo ventris cum abrasione et sincopis et gravitas permixto totius corporis cum surgit ad sellas et sincopis. Et plurimum lesionis eius est in vesica. Et invenit sumens eas in hore suo sapore alkitran et picis. Et ista quidem mala sunt nocibiliora in eo quod frequentius assecratur et post et ante prandium Cura

Oportet ut evomat et distemperet sicut scis et oportet ne ponatur in eo cum quo vomitum et decoctio ficuum ut et sunt ubi sunt oppinimus. Et similiter et sit ubi intendat operationem medici. Deinde detur in potu lac frequenter. Et iterum psilium et aqua potum lac et butirum recentium plurimum. Deinde clistrizetur ipse cum aqua ordei et altee et albugine ovi et muxillagine seminis lini aut aqua ordei et aqua ruthe et decoctione fenugreci aut decoctione caudarum et membris pinguibus et oleo amigdalino et adipe anseris et vitellis ovorum sorbilius et butyro cocto et mell et aqua ubi et oleo amigdalis et lac acetosum valde bonum est ei. Et fiat ei aqua mellis et decoctum cum granis diureticas. sicut sunt grana melonis et cucumeris et decoctio ficuum cum siruppo acetoso. Et sic si in potu detur oleum de cantonis est tyriaca ei et oleum de lilio et similiter lutum sanum. Et offert ei solo ventris cum sero et pomellis. Et oportet ut distillet in virga bibentis ipsum oleum ro. non cum dispositione cum embroto sorbilis et alenione quod est tina tepida. De lepore marino
Et administretur tina tepida.

Accidunt ex ipso si de eo datur in potu gustus anelitus et rubedo oculorum et difficultas eius et tussis sicca et sputum

sanguinis et difficultas urine et mittus sanguinis et urina violacea et est dolor in stomacho et ventus superfluus cum sanguinis et ytericia et angustia et dolor ventris. Et ergo eius est violacea et sanguis est ventuosa et sudat sudorem fetido et abominet cibum. Et cum videt pisces timet ab eis et cum sit tali quod non timet ab eis tunc iam sanatur. Et invenit saporem piscis fetidi in hore suo et in eructuatione sua cum salsedine. Et plures qui ex eo evadunt cadunt in tisim Cura

Offert ei potare lac caprinum innumerum ultimus et lac asininum. Et lac mulieris ex mamilla et ius anime et semen altee bulbis elixatum et ius cancri fluvialis et quando ipse potest comedere ipsum sine reliquis lenificantibus. Et vitis assatus recens. aut sanguis ei et lac citrini maximum non refugit et comedit ex eo. De medicinis fortibus sunt calamentum fluviale citrinum et sanguis anseris ex urina hominis antiqui. Et radit bu thor marien. oboli viii cum vino. aut in tan illa quantitas cum vino et elli parvis cum vino. Et cum advenit dies fue extractionis attendentur et gestetur. Fiat pillule de elli mirobolani et agarici et succi liquiricie magis partibus equalibus quarum dosis sit ʒ.i. et quod sup est paratum cum hilef. Et signum sanitatis est quod videt pisces et non timet ex eis et comedit. Et cum cadit in tisim curetur tisis De stelione et albarie

Stelio stelionis mortificans est. Et qui cadit in vinum moritur in eo et dissolvitur et fit illud vinum sic venenum. Et accidit ei qui ipsis bibit vomitus et dolor stomachi vehemens. Et albarie mortificativa est sicut ut hic. Et omnis ei sic dicitur est venenum vini hore et dicta ipsum. Et dixerunt quidam quod cum hoc animal de iniungatur et spargitur decoctio eius in aqua balnei fit viridis homini omnis qui balneatur spatio quidam dum deinde redit ad dispositionem paulatim. Et hoc quidem sermone non verifico Cura

Cura est sicut cura omnis et est sicut cura cantaridum De lacertis

Bufones lacertorum cum sabinandra. aut in ipsa est similitudo non est. et qui eis similatur mortificans. Et accidit eis qui bibit carne

ei. apa lingue z pruritus z dolor capis
z adustio z tenebrositas oculorum **Cura**
Bromatur sisamin z albocarate nabati aries
z zucc equati. z detur in potu cu bu
tiro uaccino. Et ei in dei in potu lac dul
ce. Vngat cu aliq oleo z balneet. **De potu salmadix**
Hic est spes mordicatiua quam dico in
capitulo mordicacionis z accidunt a potu
ei dolores uehementes in ano. z apa sit
ydropisis z in uentre spasmus z retencio
urine. z dicunt alii quidam dicentes quod anus
ad remedium z alii quod accidunt ei qui bibit ipsam
apa lingue z destructio oris z mollificatio
gingiue z amencia z elongatio locorum corporis z putrefactio
corporis cum cadit cum curat
homo. quod sanatur
Cura eius est cura corporis z cura opii z dent
in potu tyriace plures
Contra fetore oris z

Versus duodecim signorum

Nil capite facias aries cum luna refulget
Sanguinem minuas z balnea tucius intras
Non tangas aures nec barba radere curas
Arbor plantetur cum luna taurus habebit
Hedificare z tradere semina terre
Et medicus timeat cum gutture tangere collum
Brachia non minuas cum lustrat luna gemellos
Vnguibus amantibus ferrum cum tauri veget
Nunquam portabis a promissione petitum
Pectus pulmo grecar in cancro non minuatur
Sompnia falsa vides et utilis emptio rerum
Pocio sumatur securius perge viator
Cor grauat z stocum cum circuit luna leone
Non facias vestes nec ad gunnia vadas
Et nichil hoc ore nomas nec suas tunc predicias
Luna virgo tenet uxore ducere noli
Viscera cum costis caueas tractare chirurgus
Vetus agro semen dubites intrare carinas
Luna intrat libra nemo genitalia tangat
Nec renes aut aquis nec terram spergere forte
Extremam partem libre cum lun videbis
Scorpius augmentas morbos in parte pudenda
Luna non cures caueas ascendere naues
Et si carpis iter caueas de morte timere
Luna nunc femora ferit sagitta
Rade caput si vis minuas te balnea
Vngues z crines potis radere tutum
Cura nunc genibus cum capricornus luna videbis
Intret aquam nauis cito curabitur
Fundamenta ruunt nichil est quod durare
Sanguinem cura caue cum luna videbis aquarius
Inser cum plantis excelsas erige turres
Et si carpis iter ad longum tardius ibis
Piscis habet luna nec curare podagram
Carpe via tutus sic pocio sumpta salubras
Embrio gaudet epileticus valet audita

[illegible] . Napoli
[illegible] 1513 1000

